

ДАДУ МОЖЕ

БЕСЕДИ ОТЪ УЧИТЕЛЯ

СОФИЯ
1942

Дали може

Рече имъ една притча: „Дали може слѣпъ слѣпаго да води?*)

Христосъ задава въпроса: „Дали може слѣпъ слѣпаго да води?“ Какво се разбира подъ думата „слѣпота“? Сжществува три вида слѣпота: физическа, духовна и умствена. Физически слѣпъ е онзи, който е лишенъ отъ органа на зрението, необходимъ за този свѣтъ. За да се справи съ условията на живота, слѣпиятъ трѣбва да бжде воденъ отъ нѣкого. Той не може свободно да се движи отъ едно мѣсто на друго, не може самъ да върши работитѣ си.

„Дали може слѣпъ слѣпаго да води?“ Този въпросъ се отнася повече до умствената слѣпота, отколкото до физическата. Може ли умствено слѣпиятъ да учи и да ръководи другитѣ хора? Кой може да води физически слѣпиятъ? — Само онзи, който вижда. Сжщиятъ законъ има отношение и къмъ духовния, и умствения свѣтъ. На физическия свѣтъ лесно се познава, кой е слѣпъ и кой не, обаче, опитайте се да кажете на нѣкого, че е духовно или умствено слѣпъ. Колкото и да го убеждавате въ това, даже и да е слѣпъ, мжно ще го убедите. Защо не се убеждава той? — Защото не съзнава положението, въ което се намира. Въ този смисълъ различаваме три категории хора: въ първата категория сж тѣзи, които не знаятъ, че не знаятъ; въ втората категория — които знаятъ, че не знаятъ, а въ третата — които знаятъ, че знаятъ. Какъ и кжде се познаватъ тѣзи хора? — Въ обществото, когато се стълкновятъ съ окръжаващитѣ, и отъ самитѣ себе си, когато се натъкнатъ на своето „азъ“. Има ученици, които мислятъ, че знаятъ много, че сж способни, че лесно решаватъ задачитѣ си. Като виждатъ невежеството имъ, учителитѣ имъ се каратъ, изобличаватъ ги, но тѣ не

*) Лука 6 : 39.

отстъпватъ отъ мнението, което иматъ за себе си. И като не сж съгласни съ думитъ на учителитъ си, между тѣхъ произлизатъ голѣми неприятности. Въмѣсто да убеждава ученика си, че не знае, учителитъ трѣбва да му даде една трудна задача и да стои настрана. Задачата ще покаже, знае ли учениктъ, или не знае; способенъ ли е, или не е способенъ.

„Дали може слѣпъ слѣпаго да води?“ Що се отнася до физическото зрение на човѣка, лесно можемъ да кажемъ, че той е слѣпъ. Като се има предъ видъ, колко малко вижда, и колко още трѣбва да развива зрението си, смѣло можемъ да говоримъ за физическа слѣпота. Човѣкъ не вижда даже и една десетомилионна частъ отъ това, което е предъ него. Може ли тогава да мислите, че всичко виждате и всичко знаете? Сжщото се отнася до виждането на човѣка въ умствения и въ духовния свѣтъ. Знанията, които човѣкъ има за духовния свѣтъ, не съставятъ даже една стомилионна частъ отъ онова, което предстои да придобие въ бъдеще. Мнозина знаятъ, че не знаятъ всичко, но малцина знаятъ, че знаятъ. Отъ последната категория ще намѣрите едва десетъ души на земята, а на небето има само 24 старци, наречени мъдреци. Казано е въ Евангелието, че тѣ седатъ около престола на Бога. Кой ги е видѣлъ? Ще кажете, че за тѣхъ е писалъ Иоанъ. Какво правятъ около престола на Бога? — Кланятъ се и служатъ. Ще кажете, че не е правилно човѣкъ да седи на едно мѣсто и да се кланя. Тукъ думата „кланяне“ е употребена въ смисълъ на служене. Само мъдриятъ и любещиятъ могатъ да се кланятъ, т. е. да служатъ на Бога въ духъ и истина.

Щомъ е дошълъ на земята, човѣкъ трѣбва да работи, да развива зрението си въ широкъ смисълъ — и въ физическо, и въ духовно, и въ умствено отношение. Това е една отъ задачитъ, която трѣбва да реши. Да виждашъ ясно въ всички свѣтове, това е истинската култура, къмъ която хората се стремятъ. Смѣтното и ограничено виждане не е виждане, а гледане. За такива хора е казано, че гледатъ, но не виждатъ. Които виждатъ ясно, влизатъ въ съзнателна връзка съ нѣщата, разбиратъ езика имъ и се разговарятъ съ тѣхъ, както днесъ азъ се разговарямъ съ васъ. Вие ме слушате,

разбирате и разсждавате върху думитѣ ми, дали сж върни по форма, по съдържание и по смисълъ. Да виждашъ нѣщата само физически, това значи, да виждашъ формата имъ; да ги виждашъ духовно, това значи виждане по съдържание; да ги виждашъ умствено, това значи, да виждашъ смисъла на нѣщата. Обаче, човѣкъ трѣбва да вижда и въ третѣ свѣта — по форма, по съдържание и по смисълъ. Това значи външно и вътрешно виждане.

И тъй, органътъ на зрението, т. е. окото има отношение къмъ човѣшкия умъ. Човѣкъ трѣбва да има здрави очи, за да се радва на здравъ и добре организиранъ мозъкъ. Интелигентността, разумността и способноститѣ, съ които човѣкъ се проявява въ физическия свѣтъ, се намиратъ на челото. Достатъчно е да погледнете челото на човѣка, за да разберете, доколко той е разуменъ, интелигентенъ, способенъ, наблюдателенъ, разсждливъ. Нѣкой погледне челото си и казва, че е много уменъ. Колко е уменъ? Азъ съмъ правилъ измѣрвания на челата на българитѣ и намѣрихъ, че на височина челото имъ достига най-много 6—7 см., а на широчина 16—17 см. Въ тѣзи размѣри се движи умътъ на българина. Обаче, важността на нѣщата не се заключава толкова въ голѣмината имъ, колкото въ тѣхната организираностъ. Не е достатъчно челото да бжде много високо и широко. Важно е мозъкътъ да бжде организиранъ. Малка е плоскостъта на човѣшкото чело, но чрезъ нея се проявяватъ три свѣта: умътъ на физическия свѣтъ, умътъ на духовния свѣтъ и умътъ на Божествения свѣтъ. Тѣзи свѣтове се проявяватъ въ всѣки човѣкъ различно, поради което хората не се разбиратъ. Затова казваме: Колкото хора има на земята, толкова различни разбирания сжществуватъ. Нѣкои окултисти дѣлятъ ума на висшъ и нисшъ, т. е. „висшъ и нисшъ манасъ“. Висшиятъ умъ се дѣли на висшъ наблюдателенъ, който заема горната част на челото; той разглежда нѣщата отвънъ и отвътре. Срѣдната част на челото се заема отъ тъй наречения ретентивенъ умъ; той възприема външнитѣ и вътрешнитѣ впечатления и ги складира въ себе си. Долната част на челото, надъ веждитѣ, представя нисшия умъ, който наричаме наблюдателенъ, предметенъ или обективенъ; той възприема впечатления отъ близ-

китъ предмети и събития. Тритъ области на челото се допълватъ взаимно. Тѣ представятъ областта на човѣшкия разумъ.

„Може ли слѣпъ слѣпаго да води?“ Слѣпотата, въ кое и да е поле, създава нещастия и мжнотии на човѣка. Физически слѣпиятъ може да брѣкне тамъ, дето не трѣбва, и самъ да си причини нещастие. Духовно слѣпиятъ може да си причини нѣкакво нещастие въ сърдечния свѣтъ, а умствено слѣпиятъ — въ умствения свѣтъ. Човѣкъ не е създаденъ слѣпъ, но впоследствие е станалъ такъвъ. Много причини има за неговата слѣпота: или поради непорядѣния му и лошъ животъ въ младини, или поради лошия животъ на неговитѣ дѣди и прадѣди. Отъ лошия и изопаченъ животъ нервитѣ губятъ своята пластичность, кръвообръщението не става правилно и върху зрителния нервъ се наслагатъ утайки, които прѣчатъ за правилното пречупване на слънчевитѣ лъчи въ окото. При физическата слѣпота се образуватъ утайки въ зрителния нервъ на окото; при умствената слѣпота се образуватъ утайки въ мозъка и прѣчатъ на правилното възприемане на мисълта. Когато мисълта не е ясна, човѣкъ усѣща известно стѣгане въ мозъка, т. е. въ умствената областъ. Както за освобождаване на човѣка отъ физическа слѣпота се препорѣчва добъръ и чистъ животъ, сѣщо така се препорѣчва чистъ животъ и за освобождаването му отъ умствена слѣпота. Слѣпиятъ трѣбва да пречисти абсолютно тѣлото, ума и сърдцето си, да не останатъ никакви утайки върху нервитѣ му. Като задава въпроса, може ли слѣпъ слѣпаго да води, Христосъ иска да знае, кой трѣбва да ръководи и лѣкува слѣпитѣ. Не е достатъчно само да водишъ слѣпия. Друго нѣщо се крие въ зададения въпросъ отъ Христа. Да водишъ нѣкого, значи, да го упжтвашъ. Който не разбира законитѣ на разумната природа, може ли да упжтва и ръководи другитѣ? Наблюденията, които ученитѣ правятъ върху човѣшкия мозъкъ, показватъ, че много отъ недоразуменията между хората могатъ да се избѣгнатъ. Ако двама души, мжжъ и жена, образуватъ семейство, тѣ или ще живѣятъ добре, или нѣма да живѣятъ — това зависи отъ устройството на черепитѣ имъ. Ако на единия черептъ отзадъ е сплеснатъ, а на другия — силно развитъ, тѣ

нѣма да живѣятъ добре. Единиятъ ще чувствува и мисли по единъ начинъ, вториятъ — по другъ начинъ. Това разногласие въ чувствата и въ мислитѣ имъ създава недоразумения и противоречия между тѣхъ. Ако жената е широка въ чувствата си и разположена къмъ хората, мъжътъ ще бѣде недоволенъ и постоянно ще ѝ приписва слабости, които, въ сжщностъ, тя не притежава. Ако мъжътъ е любвеобиленъ и съ широки възгледи, жената нѣма да бѣде доволна. Жената казва, че мъжътъ е ненормаленъ; мъжътъ казва, че жената е ненормална и, вмѣсто да се опознаватъ, тѣ се отдалечаватъ единъ отъ другъ. Жената казва, че мъжътъ е пощурѣлъ; мъжътъ казва сжщото за жената. Въ сжщностъ, никой не е пощурѣлъ, но тѣ не се разбиратъ: мъжътъ мисли и чувствува по единъ начинъ, а жената — по другъ. Защо? — Мозъчните имъ центрове не сж еднакво развити.

Кой човѣкъ наричаме пощурѣлъ? — Който се е хваналъ за нѣщо, което другитѣ хора не виждатъ. Ако жената е слѣпа и не вижда, какво държи мъжътъ ѝ, тя го нарича пощурѣлъ. Ако мъжътъ е слѣпъ, той нарича жена си пощурѣла. Единиятъ отъ тѣхъ, който е слѣпъ, мъжътъ или жената, започва да приписва на възлюбения си нѣща, за които той не е мислилъ. Ще се обвиняватъ въ изневѣрване, въ охлаждане на чувствата и т. н. Така тѣ сами създаватъ нещастieto си, сами ставатъ причина за раздори и недоразумения помежду си. Жената казва, че мислѣла мъжа си за порядъченъ човѣкъ, а той се увлѣкълъ въ друга жена. И мъжътъ не вѣрва на жена си. Има ли нѣщо вѣрно въ тѣхното подозрение? Може да има нѣщо вѣрно, но може и нищо да нѣма. Ако мъжътъ е разположенъ къмъ нѣкоя жена, тя може да е неговата майка, сестра, приятелка. Той имъ желае доброто и се радва на тѣхнитѣ успѣхи. Има ли нѣщо лошо въ това? Да желаешъ доброто на своитѣ ближни и да имъ се радвашъ, това значи, да имашъ истински отношения къмъ тѣхъ, съгласни и съ морала, и съ религията. Ако нѣкой е развилъ ясновидството си, ще вижда нѣща, които другитѣ не виждатъ. Какво ще бѣде тогава неговото положение? Той има право да говори за слѣпотата на хората. Но какво ще кажете, ако слѣпиятъ говори за слѣпотата на хората? За слѣпитѣ

Христосъ казва: „Може ли слѣпъ слѣпаго да води?“

Следователно, слѣпиятъ не може да има правилни и широки схващания за живота. Зрението на съвременния човѣкъ е толкова ограничено, че той вижда едва една милионна частъ отъ това, което съществува на физическия свѣтъ; съ духовното си зрение той вижда едва една десетомилионна частъ отъ това, което съществува въ духовния свѣтъ; съ умственото си зрение пъкъ той вижда едва една стомилионна частъ отъ това, което съществува въ умствения свѣтъ. Тѣй щото, въ който свѣтъ и да влѣзе сегашния човѣкъ, неговото зрение е ограничено. Радвайте се, че още не виждате всичко, защото предъ васъ се открива широкъ свѣтъ, съ голѣми възможности за изучаване на необятното и великото. Като минавате отъ единъ свѣтъ въ другъ, вие постепенно отивате отъ незнайното къмъ знайното. Хиляди и милиони години предстоятъ на човѣка да се учи и да придобива знания. Не се обезсърдчавайте, но се насърдчавайте и търсете смисъла на живота. А животътъ има смисълъ. Ученитѣ правятъ изчисления и намиратъ, че въ човѣшкия мозъкъ има три билиона и 600 милиона клетки, които работятъ въ областта на неговата умствена дейность. Тѣ сж изчислили, че всичкото свѣтовно знание може да се напечата върху човѣшкия мозъкъ въ 90 книги, голѣми като Библията, и ще остане свободно мѣсто за още 900 такива книги. Това показва, че на човѣка предстои още много да мисли и да учи. Ако мисли, че всичко е научилъ, той се самоизлѣгва, той е въ пжтя на своитѣ заблуждения.

Да се самозаблуждава човѣкъ, това значи, да бжде въ положението на мишка, която стои предъ капанъ съ пастърмица и мисли, какъ да вземе пастърмицата, безъ да хлопне вратата на капана, и тя да остане вънъ, свободна, съ пастърмицата въ уста. Следъ много обикаляния, следъ дълга стратегия, тя решава да пѣхне муцунката си въ капана, отдалечъ да хване пастърмата. Влиза предпазливо вътре, хваща пастърмата, но капанътъ бързо се затваря следъ нея.

Ние говоримъ за мишката, че не е свободна, че лесно влиза въ капана, но и човѣкъ не е свободенъ. Нѣма абсолютно свободни хора на земята, всички сж въ капана, всички сж съблазнени отъ пастърмицата.

Като влѣзе въ капана и си хапне отъ пастърмата, мишката започва да разсждава и да се пита: Какво стана съ мене? Ще се опитамъ сега да излѣза отъ капана. Бутне отгукъ, бутне оттамъ, навсѣкжде затворено. Въ сжщото положение се намиратъ и хората. Докато нѣматъ мжноти, тѣ не мислятъ много. Щомъ се натъкнатъ на мжноти и на страдания, тогава започватъ да мислятъ, да търсятъ начинъ, какъ да се освободятъ отъ тѣхъ. Затова казваме, че мжнотиитѣ и страданията подбуждатъ ума къмъ дейность. Чрезъ тѣхъ човѣкъ придобива опитности и правилни схващания за живота. За да не влиза въ капана, или, ако е влѣзла, да излѣзе отъ него, мишката не трѣбва да бжде мишка. Докато е мишка, всѣкога ще има капанъ за нея.

Сега се явява въпросътъ: Кой поставя капанъ на мишката? — Хората. Ще кажете, че щомъ поставятъ капанъ на мишките, тѣ сж лоши. Не сж лоши, но лошото въ мишката ги заставя да турятъ капани на пжтя ѝ. За да не става нужда да турятъ капани на мишката, тя трѣбва да измѣни формата си и начина на своитѣ разсждения. Значи, докато има мишки, ще има и капани. Това заключение е общо съ философията на Шопенхауера, който казва: Докато сжествува една зла воля въ свѣта, всѣкога свѣтътъ ще бжде лошъ, и хората въ него ще бждатъ лоши. Шопенхауеръ е правъ за себе си, но отде вади той своитѣ заключения? Ще кажете, че философията му е резултатъ на неговитѣ опитности. Мжжъ, който е патилъ отъ своята жена, казва: Познавамъ женитѣ, лоши сж тѣ. Отде ги знае той? — Отъ своята жена. Една жена видѣла и мисли, че познава всички жени. Ако единъ мжжъ познава нѣколко жени, това не значи, че познава всички. Има лоши жени, наистина, но има и добри. Всички жени не сж подобни на мишките. Какво означава думата мишка въ широкъ смисълъ? — Сжщество, което обича да чопли, да гризе. Защо гризе мишката? — За да изхаби преднитѣ си збжи, които бързо растатъ. За да не пораснатъ много и да не ѝ прѣчатъ, тя гризе, и по този начинъ постепенно ги изтрива. Защо растатъ бързо збжитѣ ѝ? — Понеже е крайно алчно сжщество. Алчността я заставя да изяде всичко, което намѣри въ капана. Има хора, които притежаватъ нѣкои отъ чъртитѣ на мишката. Като влѣзатъ въ

сандъкъ, дето младата мома е наредила новитѣ си дрехи, мишките правятъ дупки, изгриватъ дрехитѣ и най-после излизатъ навънъ. Като ги питатъ, защо правятъ пакости на хората, тѣ казватъ, че така ги е създалъ Богъ. Както сж създадени, така постѣпватъ. За да изтѣпяватъ жбитѣ си, тѣ непременно трѣбва да гризатъ. Споредъ менъ, мишката може да постѣпва и по другъ начинъ, но трѣбва да се откаже отъ своята алчностъ.

Ако отъ мишката се изисква другъ животъ, други прояви, колко повече се изисква това отъ човѣка. Всѣки човѣкъ се проявява споредъ степенъта на своето развитие. Тази е причината за голѣмото разнообразие между хората. Разправятъ за генералъ Вашингтонъ, преди да стане председателъ на Съединенитѣ Щати, следния случай. Въ време на англо-американската война, като обикалялъ войницитѣ, видѣлъ, какъ единъ младши под офицеръ командувалъ десетъ войника да вдигнатъ на раменетѣ си една дълга, тежка гредъ. Войницитѣ повдигали гредата оттукъ-оттамъ, но не могли да я турятъ на раменетѣ си. Трѣбвало имъ една малка помощ отвънъ, за да изпълнятъ заповѣдта на началника си. Подофицерътъ викалъ, настоявалъ да вдигнатъ гредата. Вашингтонъ, който билъ скромно облѣченъ, се приближилъ до подофицера и го запиталъ: Защо не помогнешъ на войницитѣ? — Азъ съмъ подофицеръ! — съ достоинство отговорилъ той. Като разбралъ, че никой не го познава, Вашингтонъ се приближилъ къмъ войницитѣ и съ тѣхъ заедно подложилъ рамото си подъ гредата и така помогналъ да я вдигнатъ. Следъ това той се обърналъ къмъ тѣхния началникъ и казалъ: Азъ съмъ генералъ Вашингтонъ — и спокойно продължилъ пътя си.

Ще кажете, че освенъ между военнитѣ, другаде не се срѣщатъ подофицери. Навсѣкжде има подофицери: и въ семействата, и въ обществата. Азъ взимамъ думата „подофицеръ“ въ широкъ смисълъ — човѣкъ, който маха съ пръчицата си и заповѣдва на другитѣ. Следъ освобождението на България, единъ българинъ решилъ да иска нѣкаква лека служба, да си почине малко отъ тежкото робство. Мислѣлъ си, каква служба да иска. Единъ день, като се разхождалъ изъ града, видѣлъ, какъ единъ човѣкъ стои предъ нѣколко музиканти и маха съ нѣкаква пръчица. Той вдигалъ и слагалъ пръчицата, а тѣ

свирили. — Ето една лека служба за мене — казалъ си българинътъ. Ще отида при нѣкой началникъ и ще по-искамъ такава служба. Като се явилъ при началника, последниятъ го запиталъ: Какво искашъ, байо? — Служба. — Каква? — Да вдигамъ и слагамъ пръчицата, а музикантитъ да свирятъ.

Мнозина отъ сегашнитъ хора, мъже и жени, учени и прости, искатъ да махатъ съ пръчицата си, т. е. да бждатъ капелмайстори. Това става не само въ материалния животъ на хората, но и въ умствения. Много писатели, учени и философи търсятъ лекъ начинъ за прославяне. Тѣ искатъ да се прочуятъ въ свѣта за чужда смѣтка. Други да свирятъ, да носятъ товара, а тѣ да застанатъ предъ тѣхъ и да махатъ съ пръчицата си, да минаватъ за капелмайстори. Преди години, единъ знаменитъ американски проповѣдникъ, държалъ една отлична проповѣдь, която особено се харесала на единъ отъ посрѣдственитъ проповѣдници. Той успѣлъ да се домогне до тази проповѣдь, преписалъ я и въ скоро време я държалъ на пасомитъ си, като своя собствена. Пасомитъ му останали крайно доволни и казвали помежду си: Такава проповѣдь не е държалъ никой проповѣдникъ досега. Единственъ нашиятъ проповѣдникъ може да изнесе такава проповѣдь. Въ скоро време тази проповѣдь се разнесла по цѣла Америка. Единъ следъ другъ проповѣдницитъ я преписвали, и всѣки я говорилъ предъ слушателитъ си като своя.

Едно трѣбва да знаете: чуждото нѣщо е всѣкога чуждо. Не мислете съ чуждъ умъ, и не гледайте съ чужди очи на нѣщата. Всѣки да мисли съ своя умъ и да гледа съ своитъ очи. Умътъ на всѣки човѣкъ трѣбва да бжде по възможность по-трезвъ, по-буденъ и ясенъ, да схваща вѣрно и правилно всичко, което минава презъ него. — Трѣбва ли да отречемъ ума на великитъ хора? — Не отричайте великитъ умове, но прилагайте тѣхнитъ мисли, подражайте ги въ трудолюбието и постоянството имъ. Майка или баща, които могатъ да възпитатъ добре децата си, сж въ състояние да възпитатъ цѣлъ народъ. Тѣ минаватъ за велики хора и заслужватъ подражание. Тѣ иматъ очи, виждатъ добре и могатъ да водятъ онѣзи, които не виждатъ и объркватъ пжтя си.

„Може ли слѣпъ слѣпаго да води?“ Като излиза отъ физическата слѣпота, Христосъ засѣга вътрешната, духовната слѣпота. Страшна е физическата слѣпота, но по-страшна е духовната. Тя създава голѣми нещастия на човѣка. Който нѣма вътрешна свѣтлина, е изложенъ на постоянни промѣни; като не знае и не вижда причината на тѣзи промѣни, той се блѣска въ себе си, като затворена птичка, и се осакатява. Ако нѣкой чувствителенъ човѣкъ влѣзе въ затворъ между престѣпници, ще излѣзе оттамъ съ тежко настроение, съ объркани мисли, безъ да може самъ да си помогне. Той се чуди, какво му е станало, защо се измѣнило настроението му, но, като вътрешно слѣпъ, не разбира, че причината за лошото му настроение се дължи на мислитѣ на престѣпниците, съ които е билъ въ контактъ. Всѣки човѣкъ е подобенъ на батерия, отъ която излизатъ особени лъчи, погъсти или по-рѣдки. Който не може да ги асимилира, възприема ги въ организма си като мѣчносмилаема храна, която произвежда главоболие, или друго нѣкакво разстройство. Въ такъвъ случай, българитѣ казватъ, че този човѣкъ е урочасанъ. Това не е никакво урочасване, но той се е натѣкналъ на две течения съ противоположни енергии, които не си хармонизиратъ. Който вижда добре и външно, и вътрешно, лесно се справя съ такива течения. Отдалечъ още той ги вижда и усѣща и може да ги избѣгне. Не ги ли вижда, лесно се натѣква на тѣхъ и носи лошитѣ имъ послѣдствия. Като е дошълъ на земята, човѣкъ трѣбва да изучава всички условия, за да се справя съ тѣхъ. Земята се състои отъ въздухъ, вода и суша. Съвременнитѣ хора изучаватъ условията на водата и на въздуха, да могатъ да плаватъ като риби и да хвѣрчатъ като птици. Когато нѣкой казва, че условията на живота му сѣ неблагоприятни, това показва, че той е попадналъ да живѣе или въ водата, или въ въздуха. Ако се е научилъ да плава, той ще мине благополучно отъ единия брѣгъ на другия. Ако знае да лети, ще пропътува известно пространство въ въздуха и пакъ ще слѣзе на земята.

Задачата на съвременнитѣ майки и бащи, проповѣдници, учители и общественици е да прѣскаатъ свѣтлина въ умоветѣ и сърдцата на хората, да ги научатъ да плаватъ и да хвѣрчатъ, т. е. да ги научатъ на зако-

нитъ, които управляватъ сърдцето и ума. Съ сърдцето си човѣкъ плава, а съ ума си хвърчи, обикаля небеснитъ пространства. Който не изпълни своето задължение, той носи отговорностъ за невежеството и тъмнината, въ която се намира човѣчеството. Който заема високо обществено положение и не изпълнява задълженията си, той носи отговорностъ за катастрофитъ въ свѣта. Тази отговорностъ датира отъ времето на Христа до днесъ. Другъ е въпросътъ, ако нѣкой отъ водителитъ — майка, баща, проповѣдникъ или учителъ си признае, че е слѣпъ. Той се освобождава отъ отговорностъ, но се задължава да работи за своята просвѣта и проглеждане. Сжщевременно, той се задължава да освободи онѣзи, които води, да ги остави сами да прогледатъ. Оставени на себе си, тѣ по-скоро ще прогледатъ, отколкото въ ржцетъ на слѣпия водителъ. Нека всѣки самъ търси свѣтлината. Ако майката е глупава, дъщерята не трѣбва да остане на сжщия уровеньъ. Ако бащата е глупавъ, синътъ трѣбва да бжде уменъ. Ако синътъ е уменъ, и бащата ще стане уменъ. Това е въпросъ на време, но се подчинява на закона за прераждането. Невъзможно е уменъ баща да роди глупавъ синъ. Синътъ трѣбва да работи върху себе си, да развива онѣзи мозъчни центрове, които не сж развити. Това се постига съ мисълъ, съ усиленa умствена работа. Като работи съ ума си, човѣкъ храни клеткитъ на мозъка, и тѣ постепенно се развиватъ. Всѣка сутринъ, като станете отъ сънь, кажете си: Азъ искамъ да стана уменъ. Тази мисълъ отива къмъ мозъка и започва да храни клеткитъ. Ако правите това цѣла година, въ края на годината ще имате малкъ резултатъ. Умътъ ви ще се проясни, ще схващате нѣщата правилно. Не става ли сжщото и въ училищата? Като изучаватъ различни предмети, ученицитъ отправятъ позече кръвь къмъ мозъка си и съ това хранятъ известни мозъчни центрове. Не казвайте, че не можете да мислите, но кажете си: Азъ мога да мисля като уменъ човѣкъ. Всѣка положителна мисълъ повдига човѣка, а отрицателната — руши и понижава нивото на неговия умъ. Ако царскиятъ синъ и синътъ на простъ баща иматъ еднакво здрави и добре развити очи, и дветъ деца еднакво ще виждатъ нѣщата и еднакво ще се радватъ на живота.

Следователно, ако вашиятъ умъ е здравъ и добре развитъ, вие ще имате такива схващания за живота, каквито и философътъ. Да разбирашъ и схващашъ правилно живота, това значи, да се радвашъ на всичко, което те обикаля.

Мнозина искатъ да станатъ духовни, да придобиятъ вътрешни знания. Никой не може да стане духовенъ, преди да е развилъ ума си. Нѣкой иска преждевременно да разбере духовнитѣ работи. Това е невъзможно. Защо? — Челото му е низко. Той трѣбва да работи върху ума си, да повдигне челото си и тогава ще бжде готовъ за духовната наука. Човѣшкиятъ умъ се движи въ три свѣта: въ физическия, въ духовния и въ умствения. Нѣкой се затворилъ само въ физическия свѣтъ, а иска да разбира духовнитѣ работи. Излѣзъ отъ физическия свѣтъ, разшири своя кръгъзоръ до духовния и до умствения свѣтъ, тогава ще разберешъ всичко, което те интересува. — Не мога ли да влѣза въ друга кѣща и оттамъ да проникна въ по-високитѣ свѣтове? — Не можешъ. Българската поговорка казва: „Чуждото нѣщо и на Великъ-денъ се взима“. Като не може да реализира желанията си, нѣкой мисли, че сѣдбата го преследва. Не го преследва сѣдбата, но той не мисли и остава слѣпъ въ живота. Човѣкъ трѣбва да мисли за доброто, за правдата, за любовта, за красотата. Какво представя красотата? — Цвѣте, което само отдалечъ се гледа и помирисва. Откъсне ли го нѣкой, то веднага изсъхва. Докато момъкътъ се радва отдалечъ на красотата на момата, тя цвѣти и добре се развива. Щомъ се приближи до нея, тя постепенно изсъхва. Въ този случай, момъкътъ постѣпва съ красотата, както паякътъ съ мухата. Достатъчно е тя да попадне въ мрежата му, за да я изсмуче. Следъ това, паякътъ я изхвърля навънъ. Опитайте се да хвърлите една сламка въ мрежата на паяка, да видите, какво ще направи. Той веднага ще скъса нишките на паяжината, ще извади сламката и ще изправи паяжината си. Съ това той иска да каже, че не търпи непотрѣбни нѣща.

Каква поука можете да извадите отъ паяка? Да не допускате въ ума си непотрѣбни мисли. Ако нѣкой подхвърли една непотрѣбна мисль въ ума ви, веднага я изхвърлете навънъ. Ще кажете, че паякътъ е лишенъ

отъ всѣкаква интелигентностъ. Фактътъ, че той може да тъче тънка мрежа, каквато хората не могатъ, показва, че той е интелигентенъ, че и въ него има нѣкаква разумностъ. Ако за паяжинната се изисква известна разумностъ, колко по-голяма разумностъ се изисква за тъкането на човѣшкитѣ мисли. Човѣшката мисълъ трѣбва да бжде свободна отъ заблуждения, въ които се ловятъ хора, както мишкитѣ се ловятъ въ капани. Не е позволено на човѣка нито себе си да заблуждава, нито другитѣ. Всѣки моментъ той се намира предъ лицето на Бога и носи отговорностъ за всичко, което прави. За да се освободи отъ заблуждения, човѣкъ трѣбва да работи върху развитието на своя мозъкъ, да изучава устройството му, както и съотношението, които съществуватъ между различнитѣ мозъчни центрове. Ако между мозъка на мъжа и жената нѣма хармония, тѣ не могатъ да живѣятъ добре. За да се разбиратъ и хармониратъ, между тѣхъ трѣбва да има три допирни точки: на физическия свѣтъ, на духовния и на умствения. Съ други думи казано, тѣ трѣбва да иматъ еднакво устроени тѣла, еднакви мисли и еднакви чувства. Това не значи, че трѣбва да се подчиняватъ напълно единъ на другъ. Всѣки отъ тѣхъ може да бжде самостоятеленъ, да мисли и чувствува свободно, но да се разбиратъ, да има помежду имъ единство и хармония. Мъжътъ трѣбва да се насърдава отъ жената, а жената — отъ мъжа, но всѣки да запази своята самостоятелностъ. Великъ може да стане само онзи, който се импулсира отъ нѣкоя разумна, повдигната жена, т. е. отъ любовта. Всѣки, който се е ръководилъ и импулсиралъ отъ любовта, е станалъ великъ. Четете живота на великитѣ хора и ще се убедите въ това. Напримѣръ, Гьоте, Милтонъ, Байронъ и други сж станали велики, благодарение на въздействието, което имъ е указала нѣкоя жена. Има жени, които сж действували на мъжа по отрицателенъ пѣтъ, а други — по положителенъ. Първитѣ сж го отблъсквали, но съ това повече сж събуждали въ него амбиция да работи, да стане великъ човѣкъ, за да заслужи любовта и вниманието на тази, която не се интересува отъ него. Вторитѣ пъкъ сж го насърдавали и подтиквали къмъ работа и дейностъ. Понѣкога една малка причина може да подтикне

човѣка къмъ усиленa дейность, да постигне това, което желае.

Преди години въ Америка се прочулъ единъ атлетъ съ своята сила. Единъ день, като правѣлъ своитѣ упражнения, край него миналъ единъ студентъ и казалъ нѣщо по неговъ адресъ. Това обидило атлета и, за да си отмъсти, той ударилъ една плесница на студента и го търколилъ на земята. Студентътъ бързо скочилъ на краката си, недоволенъ и засраменъ, и се върналъ у дома си. По пѣтя той си мислѣлъ, какъ да отмъсти на атлета. Най-после въ него се зародила идеята, да проследи живота му, да разбере, какви методи е приложилъ да развие такава сила. Той се домогналъ до тѣзи сведения и започналъ да работи усилено за физическото си развитие. Следъ петъ години той могълъ вече да вдига съ едната си ржка конь съ едно конче. Отишълъ той при атлета и съ едната си ржка го вдигналъ високо въ въздуха. Следъ това го запиталъ: Познавашъ ли, кой съмъ? — Не те познавамъ. — Азъ съмъ онзи, на когото преди петъ години ти удари плесница и ме търколи на земята. — Спомнямъ си, но сега те признавамъ за мой учителъ.

Като изпадатъ въ слабости, хората се оправдаватъ съ Бога. Тѣ казватъ, че така сж създадени. — Не сж създадени така, но работа се иска отъ всички, да станатъ силни, за да се справятъ съ своитѣ слабости. Всѣки може, като студента, да работи 5—10 години усилено, да развие силата си, да стане герой. Не е нужно човѣкъ да става атлетъ. Достатъчно е да станете толкова силни, че да преодолявате мжнотинитѣ, които деньтъ ви носи. Работете върху себе си, да приложите Божественото учение въ домоветѣ си, за да постигнете всичко, каквото желаете. — Защо днесъ синоветѣ и дъщеритѣ не уважаватъ родителитѣ си? — Защото повечето родители сж пренебрегнали своя умъ. Тѣ малко работятъ върху ума си и оставатъ назадъ въ умствено отношение. Майката и бащата трѣбва да стоятъ високо въ умствено отношение. Който е развилъ добре ума си, той има условия за проява на своето висше съзнание. Дето умътъ, сърдцето и душата на човѣка сж добре развити, тамъ вече може да се говори за висше съзнание, за причиненъ свѣтъ. Това се постига постепенно,

чрезъ последователна работа върху физическото тѣло, върху сърдцето и ума, върху висшия разумъ и най-после върху душата и духа. Така ставатъ хората велики и знатни. И обикновениятъ човѣкъ може да стане великъ, но ако работи върху себе си съ прилежание и постоянство. Ще кажете, че за това се изисква слушане, посещаване на хубави и съдържателни сказки и лекции. И това е добре, но не е достатъчно. Като слуша, човѣкъ трѣбва да прилага всичко, което е чулъ и разбралъ. Ако слушате само, безъ сами да учите и прилагате, вие ще познаете Бога такъвъ, какъвто не е. За онѣзи, които работятъ и прилагатъ, Богъ е добъръ, любещъ. Къмъ тѣхъ Той отправя своята свѣтла страна. Къмъ онѣзи, които не работятъ и не прилагатъ, Богъ отправя тъмната си страна. Безъ да иска, Той ги наказва, оставя ги да носятъ последствията на своята леностъ. Не е ли сжщото и въ училищата? Учителътъ наказва ленивитъ ученици, а на способнитъ и прилежитъ се радва. Ленивиятъ ученикъ казва, че такъвъ е създаденъ. Ако работи и учи уроцитъ си редовно, той ще види, че не е създаденъ така. Всѣки самъ може да изправи слабоститъ и погрѣшкитъ си. И азъ не желая да проповѣдвамъ на ученици, които само слушатъ, безъ да учатъ и прилагатъ. Който е готовъ да прилага, да бжде полезенъ за себе си и за своя народъ, и азъ съмъ готовъ да работя за него; който не е готовъ да прилага, и азъ се отказвамъ отъ него. — Отде и какъ ще се учимъ? — Човѣкъ се учи отъ три нѣща: отъ погрѣшкитъ на хората, отъ своитъ опитности и отъ знанието и опитноститъ на великитъ хора. Така трѣбва и вие да се учите. Сутринъ, като ставате отъ сънь, не мислете, че много знаете, но кажете въ себе си, че малко знаете и че много още има да учите. Само така можете да се развивате и да придобивате знания. Който мисли, че много знае, а въ сжщность нищо не знае, той е на опасенъ пжтъ. Той всѣкога търси лесния пжтъ, да вземе пржчицата на капелмайстора въ ржката си и само да маха съ нея. При всѣки неуспѣхъ въ живота си, ще търси вината въ условията, въ родителитъ си, въ обществото, а най-малко въ себе си. Има известна вина и вънъ отъ него, но, въ сжщность, главенъ ви-

новникъ за неуспѣха си е самъ той. Търсете вината първо въ себе си, а после въ другитѣ.

Работете върху себе си съзнателно, съ любовъ и постоянство. Не е важно да съградите една къща въ нѣколко деня. Градете бавно, но здраво; не се оплаквайте отъ съседитѣ, но се ползвайте отъ тѣхнитѣ добри чѣрти. Всѣки човѣкъ, всѣко общество, всѣки народъ иматъ добри чѣрти, които заслужаватъ подражание. Не търсете вината въ съседитѣ си, но подражавайте на доброто, което носятъ тѣ. Българитѣ прекараха робство подъ турцитѣ и гърцитѣ, но придобиха нѣщо ценно — издържливостъ. При това, тѣ научиха нѣщо и отъ своитѣ потисници. За човѣка е важно да се учи. При каквито условия да се намира, той трѣбва да учи, да придобива знания.

„Може ли слѣпъ слѣпаго да води?“ Този стихъ има отношение, както къмъ отдѣлния човѣкъ, така и къмъ държавитѣ и тѣхнитѣ управници. Всѣки управляващъ трѣбва да познава разумнитѣ природни закони, за да знае, накѣде води държавния корабъ. Защо погина Титаникъ? — Защото капитанътъ му искаше да съкрати пѣтя и взе посока, която носѣше за него изненада. Ако бѣше взелъ познатия пѣтъ, макаръ и съ повече обикаляния, щѣше да стигне благополучно до опредѣлената цель. Той мислѣше, че Титаникъ не може да потъне, но остана излѣганъ. Нѣкой иска да напредва бързо, да съкрати пѣтя на развитието си. И това може, но ако съкратениятъ пѣтъ е прочистенъ. Тогава не му носи изненади. Обаче, не е ли прочистенъ, по-добре да обиколи, да продължи времето. Докато пѣтятъ на нѣкого е правъ, свободенъ отъ препятствия, той върви напредъ и за нищо не мисли. Щомъ пѣтятъ се изкриви, той започва да мисли, коя посока да хване. Измѣни ли се посоката на движението, ти трѣбва да се спрешъ за малко, да изучишъ новитѣ условия и тогава да продължишъ. Величието на художника се заключава въ кривитѣ линии. Ако може да рисува криви линии, да ги поставя на мѣсто, той минава за великъ художникъ. Който си служи само съ прави линии, той е чъртежникъ, а не художникъ. Какво означаватъ кривитѣ линии? — Пластичность, огъваемость. Свѣтлината се движи по криви, вълнообразни линии. Значи, и приро-

дата си служи съ криви линии. Някой казва за себе си, че е прямотъ, праволинеенъ човѣкъ, не обича да се отклонява отъ пѣтя си. Испиталъ ли се е той, знае ли, какъ би постѣпилъ въ всички случаи на живота? Какво би направилъ, ако предъ него се изпрѣчи една каса, пълна съ злато? Най-напредъ той ще се огледа, да нѣма хора около него и, като види, че е самъ и никой не го следи, ще бръкне въ касата и ще продължи пѣтя си. Той вървѣлъ по права линия, докато не е билъ самъ; щомъ останалъ самъ, веднага изкривилъ пѣтя си. Да бждешъ праволинеенъ отъ страхъ, това не е високъ моралъ. Страхътъ нищо не допринася. Не можете да накарате детето насила да мисли. Както и да го заплашвате, страхътъ не може да го направи уменъ човѣкъ. Само любовта, като вътрешенъ потикъ, може да постави човѣка да мисли и да работи. Изкуство е да се научи човѣкъ да люби и да обича. Затова, именно, Христосъ задава въпроса: „Може ли слѣпъ слѣпаго да води?“ Само любещиятъ може да води хората.

Време е вече сегашнитѣ хора да възлюбятъ Божията Мъдростъ и Божественото знание, за да се хармонизиратъ. Безъ това знание тѣ всѣкога ще иматъ различни разбирания и желанія, както и различни възгледи за живота. Като не живѣятъ добре, мъжетѣ и женитѣ се оправдаватъ съ различнитѣ си разбиранія. Това не ги оправдава. Отъ тѣхъ зависи да възприематъ новото, Божественото разбиране за нѣщата. Мъжътъ казва, че жената не може да мисли като него, затова я туря на по-низко стѣпало отъ себе си. Досега жената е работила повече съ нисшия си умъ, но тя започва да работи вече наравно съ мъжа и може да възприеме новото и да бжде негова носителка. Тя има условия за бързо развитие. И отъ мъжа, и отъ жената се изисква работа, да държатъ въ равновесие своитѣ мисли и чувства. Щомъ изгубятъ равновесието си, тѣ губятъ всичко, което сж изработили и придобили. Задачата на съвременнитѣ хора е да работятъ върху своя умъ, да организиратъ силитѣ му, да ги поставятъ въ хармония. Когато умътъ се развива правилно, мислитѣ и чувствата на човѣка сж хармонични, Той се чувствува бодъръ, силенъ, готовъ за работа. Най-малкото нарушаване въ дейността на човѣшкия умъ създава известна дисхармония между

мислитъ и чувствата на човѣка. Той е постоянно умо-ренъ и, дето седне, веднага заспива.

Много хора не успѣватъ въ живота си и скоро отпадатъ, защото се силятъ да разрешатъ задачитъ си въ единъ день. Това е невъзможно. Че не успѣвате да разрешите всичко изведнѣжъ, това не трѣбва да ви отчайва и обезсърдчава. — Кжщата ми изгорѣ! — Нищо отъ това. Ако сте спокойни и упоавате на Бога, приятелитъ ви ще се събератъ и, като се помолятъ, въ Божието име ще ви помогнатъ. Не се съмнявайте въ помощта на добритъ и разумни хора. Щомъ упоавате на тѣхната помощ, ще стане така, както сте мислили. На умнитъ хора всички сж готови да помагатъ. Колко бедни и разумни деца сж отгледани, възпитани и образовани все отъ богати хора. Колко богатски деца сж пропаднали въ живота! Велики духове, велики души има въ свѣта, които се заели съ задачата да помагатъ на бедни, сираци и страдащи. Като се говори за духове, хората се страхуватъ отъ тѣхъ, не искатъ да чуятъ думата „духъ“. Нѣкои пѣкъ отричатъ сжществуването имъ. Ако искате да видите духове, наблюдавайте момитъ и момцитъ и вижте, какви промѣни ставатъ съ тѣхъ. По лицата имъ ще видите, какъ се смѣнятъ духоветъ въ тѣхъ. Докато въ тѣхъ не се е събудило желанието да любятъ, тѣ сж спокойни, съ красиви, чисти лица. Щомъ се събуди това желание, лицата имъ се измѣнятъ, и тѣ ставатъ неспокойни. Който е наблюдателенъ, ще види, че презъ тѣхъ минаватъ много дѣди и прадѣди; тѣ се разговарятъ съ младитъ, съветватъ ги да се женятъ. Тѣ искатъ чрезъ тѣхъ да се преродятъ, отново да дойдатъ на земята, да свършатъ работата си. Ако питате момата и момъка за състоянието имъ презъ това време, и тѣ ще ви кажатъ, че става нѣщо съ тѣхъ. Тѣ се чувствуватъ разпнати, жертва на нѣкаква вътрешна борба. Ако се оженятъ и се роди дете, борбата се прекратява, лицата имъ се изчистватъ, и тѣ се успокояватъ, радватъ се на вътрешенъ миръ. Следователно, всѣка вътрешна борба въ човѣка е резултатъ на присѣтствието на духове въ него; значи, духоветъ се борятъ въ човѣка.

„Може ли слѣпъ слѣпаго да води?“ Като не разбиратъ живота на духоветъ, хората казватъ, че онѣзи, които вѣрватъ въ сжществуването имъ и които

много знаятъ, сж опасни, защото тѣ развалятъ свѣта. Не е така. Свѣтътъ се нуждае отъ истински учени. Главнитѣ хора развалятъ свѣта, а не ученитѣ. Опасни хора сж онѣзи, които се мислятъ за учени, безъ да сж такива. Истински учениятъ е издържанъ въ всичкитѣ си прояви. Каквото обещание даде, изпълнява го на време. Той държи на обещанията си и всѣкога говори това, което мисли и чувствува. Каже ли на нѣкого, че го обича, той е почувствувалъ това, не говори празни думи. Нѣкой казва на едного, че го обича, безъ да е почувствувалъ обичъ къмъ него. Казва, че трѣбва да бжде религиозенъ, безъ да е почувствувалъ и разбралъ, какво представя религиозното чувство. Чудни сж религиознитѣ хора! Тѣ говорятъ за нѣща, които сами не разбиратъ. При мене сж дохождали религиозни хора съ различни намѣрения. Единъ искаше да ме обърне къмъ Бога, а самъ той не бѣше се обърналъ. Другъ иде при мене, да ме изпитва; иска да знае, какво разбирамъ подъ думата „спасение“. Само онзи може да говори за спасение, който е слизалъ до дъното на ада, между грѣшнитѣ и паднали хора, да види, какъ живѣятъ тѣ. Спасява се гладниятъ, жадниятъ, болниятъ, страдащиятъ, умиращиятъ и т. н. Смѣшно е човѣкъ да говори за нѣща, които самъ не е изпиталъ. Като ражда детето си, майката го спасява. Безъ нея то би било захвърлено вѣкжде. Колко майки сж хвърляли децата си! Когато износи детето си докрай, майката го спасява. Казано е въ Писанието, че родениятъ отъ Бога грѣхъ не прави. Следователно, който грѣши, не е роденъ отъ Бога. Съ това се обяснява, защо нѣкои хора сж добри, а други — лоши; едни сж умни, а други — глупави. Първоначално хората сж излѣзли отъ Бога и сж били добри и умни. Нѣкои отъ тѣхъ сж паднали и започнали да грѣшатъ, поради което сж изгубили доброта си. Тѣ минаватъ днесъ за лоши и неразумни.

Днесъ отъ всички хора се изисква да бждатъ умни и добри, да съзнаватъ, че сж дошли на земята да работятъ, отъ една страна, за развитието на своя умъ, на своето сърдце и на своята воля; отъ друга страна, да работятъ за проявяване на своята душа и за укрепване на своя духъ. Не се ли развива така, никой човѣкъ не може да води слѣпия. Който иска да бжде

полезенъ на себе си, както и на своя ближенъ, трѣбва да си каже: Днесъ Богъ оправя свѣта. Той отдавна го е оправилъ, но ние трѣбва да бъдемъ разумни, да не разваляме това, което е създадено вече. Само така ще дойде естествениятъ редъ на нѣщата. Ако кожата на ржката ви се олющи, оставете я да засъхне, да хване корица. Природата сама лѣкува. Ако я разчесвате постоянно, коричката ще се изкърти, и отдолу ще остане прѣсно месо, до което всѣко допиране причинява болка. Не чоплете нѣщата, но ги оставяйте да зараснатъ. Ще се учите на търпение. Богъ прѣвъ дава примѣръ на търпение. Той търпи хората, чака да се пробудятъ, защото знае, че има нѣщо въ тѣхъ отъ Божественъ произходъ. Заради Божественото въ човѣка Той търпи. И вие трѣбва да търпете за сжщото, за да си помогнете сами въ пжтя на своето развитие.

Христосъ казва: „Да се не смуцава сърдцето ви“ Ако ви смуцава нѣщо, мислете върху него нѣколко часа или нѣколко деня, докато дойде въ ума ви една свѣтла мисль. Приложете тази мисль и благодарете че ви е посетила. Ако ви посещаватъ свѣтли мисли, безъ да ги прилагате, вие не можете да подобрите живота си, нито отношенията си съ хората. Тогава отъ разумния свѣтъ ще издадатъ заповѣдь, да ви взематъ горе тамъ да научите урока си. Докато не го научите, нѣмате да слѣзете на земята. Който иска да живѣе дълго на земята, трѣбва да решава задачите си правилно.

„Може ли слѣпъ слѣпаго да води?“ — Не може. Така трѣбва да си отговори всѣки самъ за себе си да работи за своето проглеждане. Докато не проглед ясно и външно, и вътрешно, човѣкъ не може да постигне нищо, никаква култура. Днесъ ви се проповѣдва какъ да орете, какъ да корените, а въ бъдеще ще ви се проповѣдва онази култура, която Христосъ донесе на човѣчеството — културата на Сина Божи, културата на любовта. За тази култура сж нуждни хора съ отворени очи, съ отворени умове и сърдца. Дойде ли тази култура на земята, висшето съзнание на хората ще прояви, Христосъ ще се всели между тѣхъ, и всички ще живѣятъ като братя, като разумни хора. Днесъ Христосъ не може да дойде между хората. Ако искате да дойде, трѣбва да приготви гърба си за нови камъни

Рече ли да проповѣдва, всѣка проповѣдь трѣбва да бжде предварително прегледана и одобрена. Той чака други времена, когато хората станатъ разумни и започнатъ да виждатъ, да чуватъ и да разбиратъ правилно. Христосъ не е далечъ отъ хората, но тѣ не Го виждатъ. Той е задъ облацитѣ. Като се махнатъ тѣ, ще стане свѣтло, и всички ще видятъ Христа, облѣченъ въ слава и великолепіе.

„Може ли слѣпъ слѣпаго да води?“ Докато слѣпъ слѣпаго води, никакво развитие не може да се очаква. Мислете за развитието на вашия умъ, за културата на любовта. Радвайте се, че ви очаква свѣтло бждеще и велика работа. Свѣтътъ се нуждае отъ добри майки, бащи, учители, проповѣдници, сѣдии, техници и др. Свѣтътъ се нуждае отъ всички занаяти, но не и отъ гробокопачи.

Направете следния опитъ. Всѣка сутринъ, като ставате отъ сънъ, задавайте си въпроса: Добъръ ли съмъ, или не съмъ? Уменъ ли съмъ, или не съмъ? Ако си отговорите положително, пожелайте да проявите доброто и разумността въ своята пълнота. Ако си отговорите отрицателно, не се самоосжждайте, но започнете да работите върху себе си, да проявите това, което Богъ е вложилъ въ васъ.

Сега азъ ви задавамъ въпроса: Виждате ли ме, или не ме виждате? Ако кажете, че ме виждате, пожелавамъ ви до година да прогледате, да ме видите още по-добре. Да се отворятъ очитѣ и ушитѣ ви, да виждате и чувате добре, за да разберете, кое е право и кое не е, и да поставите всѣко нѣщо на своето мѣсто въ своя умъ и въ своето сърдце. Това изисква новата култура, която иде вече на земята.

1. Беседа отъ Учителя, държана
на 10 юний, 1917 г. — София.

Доведете го

И рече имъ „Идете въ срещното село, въ което, щомъ влѣзете, ще намѣрите жребе вързано, на което никой човѣкъ не е никога възсѣдалъ отвържете го и го доведете“.)

Задава се въпросътъ: Защо Христосъ не е влѣзълъ въ Ерусалимъ на конь, а е възседналъ ослица? На този въпросъ може да се възрази съ другъ: Не можели Христосъ да влѣзе пешъ въ Ерусалимъ, а трѣбваше непременно да възседне на нѣщо? Христосъ не можа да влѣзе пешъ въ Ерусалимъ. — Защо? — Ерусалимъ е предѣлъ между физическия и духовния свѣтъ. Следователно, както ангелътъ не може да слѣзе на земята безъ тѣло, така и Христосъ, като дойде до границата на физическия свѣтъ, трѣбваше да намѣри отиѣкжде ослица и съ нея да влѣзе въ Ерусалимъ. Значи, оселътъ е емблемъ, символъ на нѣщо. Това ще разберете, само когато се заемете съ изучаването на дълбокия смисълъ на природата, както Богъ я създалъ, а не както сегашнитѣ учени я разбиратъ. Малко хора разбиратъ, какво нѣщо е оселътъ, т. е. магарето. Повечето го взиматъ за символъ на упоритостъ и се смѣятъ, когато реве. Наистина, магарето има лоши чѣрти, но има и добри чѣрти. Ако искате да намѣрите чиста, здравословна вода, не търсете специалистъ, но се качете на едно магаре и се оставете на него, то ще ви покаже, кжде има чиста вода. Това се препоръчва и отъ хигиениститѣ, и отъ лѣкаритѣ. Ако водата е нечиста, тѣ съветватъ хората да я преваряватъ, да убиятъ всички бактерии въ нея, носители на опасни болести. Магарето казва: Намѣсто да преварявате водата, елате съ мене, азъ ще ви покажа, кжде има чиста вода. Не е време днесъ да изразходвате дърва и вжлища да преваря

вате водата, когато въ природата има чиста, здраво-словна вода.

Магарето е скромно въ храната си, съ малко се задоволява. Никой не може да го обвини въ епикурейство. Дългитѣ му и голѣми уши показватъ щедростъ. При това, магарето не се срамува да изказва мнението си. Въ единъ анекдотъ се разказва, какъ магарето дало мнението си за Соломона. Трѣбвало всички животни да минатъ край Соломона и да изкажатъ мнението си за него. Дошълъ най-после редъ и на магарето. Коньтъ го извикалъ настрана и започналъ да го съветва, какъ да се държи споредъ последнитѣ правила на етикецията. Като минало предъ царя, магарето, по обичая си, изревало и съ това изказало мнението си. Коньтъ го попиталъ: Защо изрева? Не можа ли по другъ начинъ да се изкажешъ? — Другояче не зная. Азъ се проявявамъ така, както Богъ ме е създалъ. Нѣкога, въ далечното минало, животнитѣ били по-интелигентни, отколкото сж днесъ. Следъ грѣхопадането и тѣ слѣзли по-долу, изгубили много отъ способноститѣ си. Днесъ тѣхниятъ речникъ се състои само отъ звукове, нѣматъ речъ, както човѣка.

Христосъ влѣзе въ Ерусалимъ, възседналъ ослица. Ерусалимъ представя граница, предѣлъ между два свѣта. За да живѣе на физическия свѣтъ, човѣкъ трѣбва да има здраво тѣло, съ което да си служи. Когато майката ражда, детето влиза въ физическия свѣтъ, да се учи. То се облича въ плътъ, която го носи навсѣкжде, както ослицата носѣше Христа на гърба си. Интелигентно е човѣшкото тѣло, защото и клеткитѣ, отъ които е съставено, сж интелигентни. То се управлява отъ специални закони. Човѣшкото тѣло се разглежда като единица и като колективитетъ. Понеже то представя ослицата, която Христосъ възседналъ, затова трѣбва да бжде свободно, а не вързано. Радвайте се, ако Христосъ изпрати ученицитѣ си да развържатъ вашата ослица, за да я възседне Той. Щастливъ е онзи, чиято ослица възседне Христосъ и влѣзе съ нея въ Ерусалимъ. Оселтътъ символизира човѣшкото тѣло, ученицитѣ на Христа — човѣшката душа, а Христосъ — човѣшкия духъ. Духътъ казва на душата: Слѣзъ отъ мѣстото, на което седишъ, и иди между хората, да намѣришъ единъ оселъ, съ кой-

то да отидешъ въ Ерусалимъ, да свършишъ известна мисия. Най-добъръ проповѣдникъ на Христовото учение е оселѣтъ, т. е. човѣшкото тѣло. То е инструментътъ, чрезъ който се проявяватъ душата и духътъ.

Сегашнитъ хора се смѣятъ, когато магарето реве. Тъ не знаятъ, защо реве. Като създалъ свѣта, Богъ направилъ първо животнитъ, а после първитъ човѣци — Адамъ и Ева. Той представилъ Адама на коня, да види своя господарь, но конътъ извикалъ: И — и — и! — така изразилъ недоволството си, нѣщо не му харесало въ Адама. Като видѣлъ Ева, конътъ извикалъ: А — а — а! — харесала му се жената. Следъ коня, магарето трѣбвало да си даде мнението за своитъ господари. Като видѣло Адама, то казало: А — а! . . харесва ми се този човѣкъ. За Ева, обаче, казало: Ж — ж! . . . То искало да каже, че тази жена ще направи нѣщо, съ което ще създаде нещастие и за Адама, и за себе си. Понеже конътъ се произнесълъ добре за възлюбената на Адама, последниятъ го възнаградилъ, а магарето наказалъ, като го обрекълъ за посмѣшище на хората. Магарето видѣло, че Ева била красива, но то спрѣло вниманието си на друго нѣщо, а именно, на това, което ѝ липсвало. Жената трѣбва да работи за придобиване на дълбочина. Магарето е правдиво, обича истината, но човѣкътъ го наказалъ за искреното му мнение. Христосъ, обаче, го възнаградилъ, качилъ се на него и отишълъ въ Ерусалимъ. Понеже конътъ не казалъ истината, Богъ го назначилъ на служба при човѣка, да ходи навсѣкжде съ него: на нивата, на война. Днесъ конътъ придружава господаря си навсѣкжде и съ него заедно страда. Жената трѣбва да работи усилено върху себе си, да се самовъзпита, за да създаде добри синове, добри граждани. Докато не изпълни мисията си достойно, все тя ще се счита отговорна за нещастията въ свѣта. Война ли става, каратъ ли се хората, навсѣкжде търсятъ жената, като виновница за станалото. Наистина, отъ жената произлиза всичко. Свѣтътъ се нуждае отъ разумни, възпитани и благородни жени.

Христосъ възседна ослица, едно отъ поруганитъ животни, и съ нея влѣзе въ Ерусалимъ. Съ това Той искаше да възстанови истината. Който прилага истината, той ще победи. Това искаше да каже Христосъ на хората.

Ако служишъ на Бога съ духъ и съ истина, малцина ще те приематъ добре. Много хули, огорчения и обиди ще чуешъ, но накрая ти ще победишъ. Ослицата, т. е. човѣшкото тѣло трѣбва да бжде свободно, да прилага истината, а не да бжде вързано. Магарето, на което Христосъ ездѣше, не е като днешнитѣ, да носи дърва на господаря си и да стоварватъ на гърба му десетки тояги. Хората се смѣятъ на магарето, но и тѣхниятъ животъ не е по-лекъ. И тѣ се товарятъ като магарето и, въ края на краищата, пакъ ги биятъ. Повечето хора днесъ сж нещастни. Защо? Не защото говорятъ истината, но защото се страхуватъ отъ нея. Понеже на времето си магарето каза истината, днесъ само го биятъ; конятъ не каза истината, затова ходи съ господаря си на война и тамъ го обстрелватъ.

Съвременнитѣ хора трѣбва да мислятъ, да дойдатъ до вътрешно разбиране на нѣщата. Човѣкъ се нуждае отъ здраво тѣло, на което да дава чиста вода и малко храна. Хигиена е нужна за човѣшкото тѣло, т. е. за неговата ослица. Само въ здраво тѣло може да обитава здравъ, великъ духъ. Ще каже нѣкой, че и въ болно тѣло може да живѣе великъ духъ. Това е невъзможно. Който иска да има здравъ, мощенъ духъ, трѣбва да има здраво тѣло. Обаче, дебелината и тлъстината не показватъ, че човѣкъ е здравъ. Здравето е въ зависимостъ отъ нормалното състояние на клеткитѣ. Когато клѣткитѣ на организма — нервни, мускулни, артериални запазватъ своя първиченъ размѣръ и точно изпълняватъ службата си, човѣкъ е здравъ. Щомъ нарушатъ размѣра си и престанатъ да изпълняватъ опредѣлената имъ служба, човѣкъ заболява. Болниятъ не мисли добре, не чувствува правилно. Следователно, ще знаете, че разположението на човѣшкия умъ и на човѣшкото сърдце зависятъ на първо мѣсто отъ разположението на тѣхния оселъ. Какво ще бжде положението на човѣкъ, който минава съ боси крака по камениста и пѣсьчлива мѣстность? Той ще нарани краката си и, като се върне у дома си, ще започне да говори за болеститѣ. Съ това той измѣня цѣлата философия на живота си. Каква философия има въ болеститѣ? Коя е причинната за болеститѣ? — Нечистиятъ въздухъ, нечистата вода и лошата храна. Който иска да бжде

здравъ, трѣбва да диша чистъ въздухъ, да пие чиста вода и да се храни съ чиста, лесносмилаема храна и никога да не преежда.

Въздухътъ има отношение къмъ човѣшкия умъ, водата — къмъ живота, а хлѣбътъ — къмъ човѣшката воля. Като знаете това, ценете въздуха, водата и хлѣба, както цените ума, живота и волята си. Като отчупите парче хлѣбъ, кажете си: Благодаря Ти, Господи, за хлѣба, който си ми далъ. Искамъ да бѣда чистъ и устойчивъ като житното зрънце. Вие ядете хлѣбъ, безъ да мислите за отношението му къмъ вашата воля; пиете вода, безъ да съзнавате отношението ѝ къмъ живота, както и къмъ вашето сърдце. Като пиете вода и се разхлаждате, кажете въ себе си: Както водата разхлажда, така и моитѣ чувства да разхлаждатъ и освежаватъ уморения и жаденъ пѣтникъ. Ако произнасяте тѣзи думи всѣки день, сърдцето ви ще се обнови. Това е единъ отъ методитѣ, съ които си служи природата за подмладяване на човѣка и за повдигане на неговия духъ. Чрезъ храната човѣкъ възпитава волята си, чрезъ водата — сърдцето, а чрезъ въздуха — ума. Това всѣки е изпиталъ и провѣрилъ. Чистата храна усилва волята, чистата вода — сърдцето, а чистиятъ въздухъ — ума. Дишайте чистъ въздухъ, за да опрѣсните мислитѣ си. Поетитѣ сж писали най-хубавитѣ си произведения при вдѣхновение, получено отъ красиви картини на природата.

Желая ви, още днесъ Христосъ да влѣзе съ своята ослица въ вашето тѣло, както едно време влѣзе съ ослица въ Ерусалимъ. За нѣкои Христосъ е дошълъ само до Иерихонската гора, не е могълъ да слѣзе даже до селото, защото нѣматъ съответна за Него ослица. Оттамъ Той се върналъ назадъ. Следъ всичко това хората очакватъ Христа, да слѣзе на земята да ги възкреси. Ще възкрѣснете, но ако сте осела, който никой не е възсѣдалъ, освенъ Христосъ. Това значи, да имате чиста, непорочно тѣло. Тѣлата на сегашнитѣ хора сж нечисти, а трѣбва да станатъ абсолютно чисти. Докато не се пречистятъ, не може да става въпросъ за възкресение. Потѣта на повечето хора е отровна, пълна съ нечистотии. Такава е и кръвта имъ. Това показва, че тѣ не ядатъ чиста храна, не пиятъ чиста вода и не

дишатъ чистъ въздухъ. Заведете невѣрващия въ нѣкое красиво, планинско село и го хранете единъ месецъ съ чиста, лека храна, съ чиста вода и чистъ въздухъ и ще видите, че той ще измѣни мислитъ си, ще разсждава по новъ начинъ, ще стане поетъ.

Сегашнитъ хора не живѣятъ правилно и се дѣлятъ на вѣрващи и невѣрващи. Първитъ вѣрватъ въ Христа, въ църквата, а вторитъ — не вѣрватъ. Въ сжщностъ, не се знае, кой е истински вѣрващъ. Може ли да се нарече вѣрващъ онзи, който обира, говори невѣрни нѣща и заблуждава хората? Кой лъже? — Който живѣе въ тъмнина. Обаче, който живѣе въ свѣтлина, никога не лъже. Кого ще лъже? Може ли да лъже по-ученитъ отъ себе си? Който живѣе между обикновени хора, може понѣкога да си служи съ лъжата. Но който живѣе въ срѣда на разумни и свѣтли сжщества, никога не лъже. Ще кажете, че човѣкъ може да измѣни срѣдата си, да слѣзе отъ по-висока въ по-низка. И това е възможно, но какво ще направите, ако духътъ ви се възпротиви? Човѣкъ трѣбва да се подчинява на повеленията на своя духъ, на своя висшъ умъ, а не на нисшето въ себе си. Съвременнитъ хора се оплакватъ отъ живота си. Защо се оплакватъ? — Защото сж обѣркали работитъ. Днесъ слугитъ ездятъ ослицата, а господаритъ вѣрватъ пешъ; ученицитъ ездятъ ослицата, а учителитъ вѣрватъ пешъ. Направете обратното, и животътъ ви ще се подобри. Господаритъ и учителитъ трѣбва да ездятъ ослицата, а не слугитъ и ученицитъ. Кой управлява парахода? — Капитанътъ, т. е. най-умниятъ и опитенъ човѣкъ отъ екипажа. Когато Богъ създалъ човѣка, най-великото си творение, Той го предалъ въ ржцетъ на неговия капитанъ — духа, той да го управлява. Кой управлява природата? — Великиятъ Божи Духъ, Който я създалъ. Не можете да се произнасяте за законитъ и методитъ на природата, докато не придобиете нужното смирение, или най-малко, нуждната скромность.

Бждете скромни като пчелата, за да получите Божието благословение. Като създалъ цвѣтията, Богъ вложилъ въ тѣхъ сладкъ сокъ — нектаръ, съ който да привличатъ всички насѣкоми. Следъ това Той извикалъ насѣкомитъ, брѣмбаритъ, мушицитъ да се произнесатъ за Неговата работа. Всички насѣкоми и брѣмбари се

изредили предъ Господа и казали мнението си по въпроса. Единствена пчелата останала настрана, безъ да изкаже мнението си. Богъ я запиталъ: Защо стоишъ настрана и нищо не казвашъ? Тогава тя се обърнала къмъ Бога съ думитъ: Господи, сприхава съмъ по характеръ, а нѣкога обичамъ и да жиля. Дето намѣря човѣка, мога да го ужиля. Като кацвамъ отъ цвѣтъ на цвѣтъ, ще срещна човѣка, надвесенъ надъ цвѣтята, и ще го ужиля. Богъ ѝ отговорилъ: Понеже само ти призна своята слабостъ, на тебе възлагамъ изкуството да събирашъ сладкия сокъ отъ цвѣтята и да правишъ отъ него медъ. Както между животнитъ, така и между хората, срѣщате едни, които обичатъ да се превъзнасятъ, и други, които признаватъ слабоститъ и погрѣшкитъ си и сж готови да се изправятъ. На тѣхъ повече се разчита и се възлага по-сериозна работа. Тѣ сж скромнитъ хора въ свѣта, които ще придобиятъ смиренieto.

Следъ грѣхопадането, хората се развалили и толкова изопачили, че Богъ решилъ да изпрати потопа за пречистване на човѣчеството. Когато дошълъ денътъ, въ който Ной трѣбвало да спре на нѣкоя планина съ ковчега си, Богъ запиталъ всички планини, на коя отъ тѣхъ да стане това. Той искалъ да знае мнението на планинитъ по този въпросъ. Като дошълъ редъ до планината Араратъ, да каже своята дума, тя отговорила: Господи, малка съмъ и недостойна за тази работа. — Тѣкмо затова, добавилъ Богъ, на тебе ще спре Ной съ ковчега си, върху тебе ще се съгради новиятъ животъ.

Когато давалъ законитъ на човѣчеството, Богъ поискалъ мнението на всички планини, да се произнесатъ, на коя отъ тѣхъ трѣбва да се извърши този актъ. Една следъ друга планинитъ се явявали предъ Господа и давали своята кандидатура. Единствена Синайската планина останала мълчалива. Защо не казала мнението си? — Защото се считала малка и не толкова красива като другитъ. Богъ погледналъ благосклонно къмъ нея и казалъ: Ти ще имашъ първенство предъ другитъ. Върху тебе ще съгради законътъ си.

И тъй, ако искате да спре на васъ Ной съ своя ковчегъ, трѣбва да сте скромни като Араратъ. Ако искате да се поставятъ законитъ на васъ, трѣбва да сте мълчаливи като Синай. Скромность се иска отъ човѣка

той трѣбва да мълчи, когато голѣмитѣ говорятъ. На Араратъ спрѣ ковчегътъ на Ноя, на Синай се дадохъ законитѣ на Мойсея. Пчелата, която сжщо се взима за символъ, представя човѣшкия умъ, Араратъ представя човѣшкото сърдце, а Синай—човѣшката воля. Ако сте умни, ще бждете като пчелата и ще събирате медъ; ако имате благородно сърдце, ще бждете като Араратъ, и Ной ще спре съ ковчегъ си на васъ и ще ви донесе своето благословение; ако имате силна воля, ще бждете като Синай, върху която се сложиха законитѣ — Какъ ще дойде Ной съ своя ковчегъ върху васъ? — Когато момата се ожени, ковчегътъ се отваря, и синоветѣ на Ноя започватъ да слизатъ единъ следъ другъ. Момата представя планината Араратъ, т. е. стария свѣтъ, а ковчегътъ на Ноя — Божието благословение, което се излива чрезъ синоветѣ Ноеви. Човѣкъ трѣбва да бжде като планинитѣ Араратъ и Синай, да нѣма високо мнение за себе си, за да разбере смисъла на живота. Ако има високо мнение за себе си, ще живѣе, ще пада и става, безъ да разбере дълбокия смисълъ на живота. За да разберете смисъла на живота, вашитѣ ослици трѣбва да бждатъ свободни. Развързани ли сж вашитѣ ослици, или още сж въ селата вързани? Дошли ли сж ученицитѣ на Христа да искатъ ослицата ви? Радвайте се, ако ученицитѣ Христови сж дошли за вашата ослица. И, ако вашиятъ стопанинъ пита, защо ви е ослицата, ще кажете: На Господа трѣбва. Ослицата е вашиятъ животъ, който трѣбва да посветите въ служене на Господа, на Христа.

Днесъ всички хора се запитватъ, кога ще се оправи свѣтътъ. Отговорътъ е простъ. Свѣтътъ ще се оправи, когато хората бждатъ готови да дадатъ живота си за Христа. Свѣтътъ ще се оправи, когато хората придобиятъ изкуството на пчелата и скромността на дветѣ планини — Араратъ и Синай. Малцина се стремятъ къмъ скромността; повечето хора, мъже и жени, искатъ да бждатъ орли, да летятъ нависоко. Добро е желанието на човѣка да хвърчи високо, като орела, но сжщевременно орелътъ е хищникъ — много животни страдатъ отъ него. Въ умствено отношение хората се стремятъ къмъ високи идеи, съ които да хвърчатъ изъ пространството, но много отъ тѣхъ сж хищнически. Влѣзе ли такава идея въ ума ви, тя нарушава спокойствието ви, и вие губите

смисъла на живота. Следователно, ако сте нещастни, ще знаете, че орелъ е кацналъ върху васъ; ако сте щастливи, ще знаете, че пчела е кацнала върху васъ. Дето ходите, все ще попадате на ароматни цвѣтя, отъ които ще събирате сладъкъ сокъ. Кошерътъ ви всѣкога ще бжде пълень съ медъ, за да може господарътъ ви лесно да го събира и използва. Той ще събира меда и ще чисти кошеритъ, а вие ще се радвате. — Защо? — Защото му донасяте известно благо.

„Доведете го!“ — казва Христосъ. Кого да доведатъ? — Осела. Желая всички да бждете въ храната си скромни като осела, да се задоволявате съ малко, но съ чиста храна, и да не бждете много взискателни къмъ нея. Оселътъ има инициатива. Дето го пуснатъ, той всѣкога върви напредъ и казва: Азъ съмъ проповѣдникъ на всички нсви идеи и движения. Едно време казахъ мнението си за нѣщо и ме наказаха, но и сега съмъ готовъ да го кажа. Има хора, които за истината всѣкога излизатъ на пръвъ планъ; има и такива, които оставатъ на последно мѣсто. Дойдатъ ли до истината, тѣ приличатъ на циганина, който, когато поканвали на ядене, на пиене, всѣкога пръвъ отивалъ. Когато го викали за работа, той казвалъ: Нека другъ отиде. Все азъ ли трѣбва да работя? Въ сжщностъ, той нищо не вършелъ, а само ялъ и пилъ. Така не се говори, това не е истина. Когато го викали да яде, той казвалъ: Добре, да ядемъ, нали сме другари. Като го карали да отиде на нивата или на лозето да копае, той отговарялъ: Все азъ ли трѣбва да работя? Нека другъ отиде вмѣсто мене.

Помнете: истината не може да се залъже. Макаръ и последна, тя ще каже своята дума. На земята магарето служи за посмѣшище на хората, но на онзи свѣтъ то заема почетно мѣсто. То стои предъ вратата на рая и дава мнението си. Ако се яви тамъ нѣкой мжжъ, който е работилъ и живѣлъ добре на земята, то ще изреве: А — а! Щомъ чуятъ мнението на магарето, разумнитѣ сжщества казватъ: Пуснете този човѣкъ въ рая, той е отъ рода на пчелитѣ. Ако дойде нѣкоя жена, която, като циганина, само яла и почивала, магарето ще изреве: Ж — ж! Като чуятъ това мнение, разумнитѣ сжщества казватъ: Върнете тази жена на земята, да си научи добре урока и тогава да дойде. Значи, на онзи

свѣтъ магарето опредѣля, кои хора сж за земята, и кои — за небето.

Нека оселтъ остане въ умоветъ ви, като предметъ за разсждение. Защо, именно, оселтъ, а не друго нѣкое животно? — Защото вие сте обезценили осела и сте го направили за посмѣшище. Всѣко нѣщо — камѣкъ, растение и животно има свой скритъ смисълъ и предназначение, но много отъ тѣхъ сте обезценили. Това обезценяване се забелязва не само къмъ растенията и животнитѣ, но и къмъ хората. Едни за други тѣ сж станали за посмѣшище, изгубили сж първичното си значение и смисълъ. Днесъ хората се кичатъ съ различни епитети, съ което сами се подценяватъ. Да цапашъ хората, това не е наука, нито изкуство; обаче, да ги чистишъ, това е велика наука.

Желая ви, Христосъ да се качи на вашия оселъ, съ него да влѣзе въ Ерусалимъ и да викате: Осана, благословенъ е онзи, който иде въ името Господне и влиза въ нашия храмъ! Вашата душа ще бже свободна и ще носи новъ, Божественъ редъ и порядѣкъ въ свѣта.

2. Беседа отъ Учителя, държана
на 30 юний, 1918 г. София.

Тритѣ положения

И дойде при Него изкусительтъ и рече: „Ако си Синъ Божи“ . . . *)

Три положения има въ живота, презъ които човѣкъ неизбежно трѣбва да мине. Първото положение е изкушението, което се отнася до личния, т. е. индивидуалния животъ на душата. Това се вижда отъ думитѣ, които дяволътъ отправя къмъ Христа: „Ако си Синъ Божи, речи тѣзи камъни да станатъ хлѣбове.“ Христосъ отговаря: „Писано е, че не само съ хлѣбъ ще живѣе човѣкъ, но съ всѣко Слово, което излиза отъ Божиата уста“. Тукъ се състезаватъ двама учени въ Божественото знание — отъ една страна Христосъ, Който бѣше въплътенъ въ форма на човѣкъ, като Учителъ на любовта и правдата; отъ друга страна дяволътъ, който сѣщо бѣше въплътенъ въ форма на човѣкъ, но изкуситель. И двамата се състезаваха върху Божествената истина, която господствува въ свѣта. Дяволътъ казваше на Христа: Ти си дошълъ на земята съ велика мисия, но за постигането ѝ трѣбва да покажешъ изкуство, какъ да превърнешъ камънитѣ въ хлѣбъ. Ако това бѣше станало въ времето на Христа, днесъ нѣмаше да купувате хлѣбъ съ купони. Дяволътъ обърна вниманието на Христа върху егоизма на хората. Той Му каза, че хората сѣ крайни егоисти и, за да успѣватъ въ живота си, трѣбва да бждатъ богати. Сжщевременно той Му казваше, че и въ миналото сѣ идвали Учители като Него, но не сѣ успѣвали. Съ това той искаше да разколебае основата, на която бѣше стѣпилъ Христосъ.

Христосъ познаваше добре Божиитѣ закони и не се подаде на изкушението на дявола. Той знаеше, че камънитѣ не могатъ изведнѣжъ да се превърнатъ на

*) Матей 4:3-10.

хлѣбъ. Това не е въ естествения редъ на нѣщата. При това, Христосъ казва: „Азъ съмъ живиятъ хлѣбъ, слѣзълъ отъ небето“. Каква нужда има тогава да превръща камънитѣ въ хлѣбъ? Той самъ е живиятъ хлѣбъ и, който го яде, има животъ въ себе си. Затова Христосъ отговаря на дявола: „Не само съ хлѣбъ ще живѣе човѣкъ, но съ всѣко Слово, което излиза отъ Божията уста“. Какво ще стане съ човѣчеството, ако се храни само съ хлѣбъ? — Ще фалира. Всички хора, които отъ времето на Адама досега сж се хранили само съ хлѣбъ, сж фалирали. Ще възразите, че хората могат да се осигурятъ съ храна и да продължатъ живота си. Идете на гробищата, да видите, доколко идеята ви е права. Нѣма осигуренъ човѣкъ на земята. Колкото и да се осигурява, въ края на краищата ще останатъ само сухи кости отъ него — всичко ще му се отнеме. Като казва, че не само съ хлѣбъ може да се живѣе, но и съ Словото Божие, Христосъ има предъ видъ последствията и отъ двата вида храна. Той знае, че който се храни съ Словото Божие, вѣчно живѣе, за него смъртъ не сѣществува. Сегашнитѣ хора търсятъ само физическия хлѣбъ, за него се биятъ, наскърбяватъ и огорчаватъ. Дяволътъ използва това положение и казва: Дръжте се само за хлѣба и за паритѣ. Всичко превърнете на хлѣбъ и на пари. Който има хлѣбъ и пари, той е осигуренъ. Това не е истина. Преди да вади такива заключения, човѣкъ трѣбва да разбира смисъла на нѣщата и да знае, че не само съ хлѣбъ може да живѣе, но и съ всѣко Слово, което излиза отъ Бога.

Какво представя Словото Божие? — Великата разумность въ живота. То има отношение къмъ вътрешния, разуменъ човѣкъ, който разбира дълбокия смисълъ на Божиитѣ закони. Въ разговора между Христа и адепта на злото, на лице излиза хлѣбътъ, като изразъ на реалността. И адептътъ казва, че безъ хлѣбъ не се живѣе, и Христосъ поддържа сжщата идея. Ако е вѣрна идеята на адепта, че само съ физическия хлѣбъ се живѣе, би трѣбвало всички хора, всички семейства да сж щастливи. Въ сжщность не е така. Идете въ нѣкое богато семейство, дето хлѣбътъ е въ изобилие, да видите, какъ живѣятъ. Тамъ или мжжътъ, или жената, или децата сж

недоволни. Защо сж недоволни? Нали иматъ хлѣбъ? Нали хлѣбътъ е носителъ на живота? Тѣ сж недоволни, защото хлѣбътъ не билъ допеченъ, или имало малко пѣсѣкъ въ него и т. н. Може ли камъкътъ да се превърне на хлѣбъ и да не остане малко пѣсѣкъ въ него? Питайте химика, кога реакциитѣ ставатъ правилно. За да се извърши една реакция правилно, непременно трѣбва да се получи нѣкаква утайка, т. е. поне едно отъ полученитѣ вещества да бѣде твърдо, неразтворимо въ вода. На искането на адепта да се превърнатъ камънитѣ на хлѣбъ, Христосъ отговаря: „Не само съ хлѣбъ ще живѣе човѣкъ, но съ всѣко Слово, което излиза отъ Бога“. Съ други думи казано: Който се храни съ Словото Божие, само той може да превърне камъка на хлѣбъ. За това се изискватъ вѣкове и хиляди години. На този законъ се подчинявамъ азъ и се храня съ живия хлѣбъ. Хранете се и вие съ него и правете опити, да разберете, каква сила се крие въ него. Да направимъ следния опитъ: да трѣгнемъ двама души на пѣтъ. Азъ ще взема четвъртъ килограмъ хлѣбъ, а спѣтникътъ ми — седемъ килограма, за седемъ деня. Следъ като се върнемъ, ще видимъ, кой отъ двамата е прекаралъ по-добре. Отъ опитъ ще се увѣрите, че цената на нѣщата не се заключава въ тѣхното количество. Въ четвъртъ хлѣбъ има толкова енергия, колкото и въ седемъ килограма — отъ човѣка зависи, какъ ще използва енергията. Ще кажете, че това е невъзможно. Какъ можа Христосъ на времето си да нахрани петхиляденъ народъ съ петъ хлѣба? Невъзможното за човѣка е възможно за Бога. Недоволството на хората прави нѣщата невъзможни. Ако има само четвъртъ хлѣбъ на разположение, човѣкъ е недоволенъ и се чуди, какъ ще се справи съ него. Още по-страшно му се вижда положението, ако трѣбва да раздѣли хлѣба си съ нѣкого. Недоволството на човѣка пѣкъ се дължи на кривата мѣрка, на кривитѣ разбирания, съ която си служи. Стомахътъ е мѣсто, дето се приготвятъ соковетѣ за смилането на храната, а не мѣсто за трупане на голѣмо количество храна. Кривото разбиране за службата и предназначението на стомаха води къмъ недоволство, а недоволството — къмъ изкушение. Значи, първото изкушение започва отъ стомаха.

Три главни фактора взиматъ участие въ човѣшкия животъ: стомахътъ, бѣлиятъ дробъ и мозъкътъ. Стомахътъ е свързанъ съ физическия човѣкъ, бѣлиятъ дробъ — съ духовния, а мозъкътъ — съ Божествения. Следователно, ако разглеждате живота чрезъ окоето на стомаха, ще се занимавате само съ ядене и пиене, ще мислите за кокошки, агънца, масло, яйца и все къмъ земята ще гледате. При това положение, не можете да проникнете въ дълбокия смисълъ на живота. Стомахътъ трѣбва да отдѣля сокове, необходими за смилане на храната. Преработенитѣ материали въ стомаха трѣбва да отидатъ въ бѣлия дробъ, да се пречистятъ; оттамъ отиватъ въ мозъка, дето се одухотворяватъ и превръщатъ въ живъ хлѣбъ. Не схваща ли човѣкъ нѣщата въ тѣхната сжщина, непременно ще внесе личенъ елементъ въ разбирането си, а личниятъ елементъ е причина за всички спорове и недоразумения въ живота.

Мислете, както мислятъ добритѣ и възвишенитѣ сжщества; мислете и като Бога. Докато мисли и чувствува по своему, човѣкъ всѣкога ще се спъва. — Не можемъ ли да мислимъ и чувствуваме, както искаме? Не можемъ ли да правимъ, каквото желаемъ? — Има нѣща, които не можемъ да направимъ по своя воля. — Защо? — Защото за всѣки човѣкъ Богъ е начерталъ специфиченъ планъ. По този планъ трѣбва да върви той и да го реализира. Пжтътъ на всѣки човѣкъ е индивидуаленъ, и въ него се криятъ условията за развитието му. За всѣки човѣкъ е опредѣлено, колко храна, колко пари му сж нуждни. Ако човѣчеството вървѣше по пжтя, който Христосъ му сочеше, днесъ свѣтътъ щѣше да има другъ изгледъ. Но и сега още не е късно. Богинята на доброто ще разруши омърсения храмъ и новъ, чистъ ще съгради. Колко пжти Богъ е разрушавалъ еврейския храмъ и отново го е съграждалъ! Богъ е разрушавалъ и продължава да руши храмоветѣ на всички хора, които сж ги опетнили и доднесъ още опетняватъ. Какво означава разрушаването на единъ храмъ? — Смъртъта на човѣка. Богъ изпраща смъртъта да разруши нечистия човѣшки храмъ, следъ което го изпраща въ робство за десетки години. После Той му съгражда новъ храмъ и го изпраща да живѣе въ него, като го

съветва да пази абсолютна чистота, да не го оскверни. За този храмъ, именно, е казано: „Не знаете ли, че сте храмъ Божи?“

Днесъ на хората се проповѣдва Божественото учение. Това учение не е секта, както нѣкои го считатъ, нито нѣкаква религия. То е Христовото учение; то е за онѣзи, които иматъ дълбоко разбиране за живота. То е за всички хора, за цѣлото човѣчество; за всички положения, за всички времена и епохи. Който се домогне до вътрешния смисълъ на това учение, той ще намѣри въ него сила да продължи своя животъ, да реши задачите си правилно. Всѣки човѣкъ се натѣква на противоречия, даже Христосъ мина презъ тѣхъ. Като произнесе думитѣ, че не само съ хлѣбъ може да се живѣе, но и съ всѣко Слово, което излиза отъ устата на Бога, Богъ Му помогна да разреши противоречията си. Дойде ли дяволътъ да ви изкушава, не се борете съ него, но призовете Божието Слово на помощъ и си кажете: „Не само съ хлѣбъ може да се живѣе, но и съ всѣко Божие Слово. Ще живѣя съ Него и ще се боря съ Него. Само така човѣкъ ще стане и физически, и духовно красивъ: по тѣло, и по умъ; по сърдце и по душа. Само така човѣкъ ще придобие онѣзи елементи, които сж необходими за съграждане на новия животъ. Всѣки иска да постави здрава основа на своя животъ. Всѣки иска да бжде здравъ, разуменъ и добъръ. Мома и момъкъ се женятъ. Момата търси здравъ, уменъ добъръ момъкъ, да се ожени за него, за да постави здрава основа на живота си. И момъкътъ търси здрава, разумна и добра мома. И той се нуждае отъ здрава основа. На болни хора не е позволено да се женятъ. Болестъта, грѣхътъ не произлизатъ отъ Божествения свѣтъ, тѣ сж дяволски изобретения. Ще кажете, че не може безъ грѣхове и безъ погрѣшки. Вѣрно е, че всички живи същества грѣшатъ, но и безъ грѣхъ може. Грѣхътъ съществува само въ човѣшкия свѣтъ, но не и въ Божествения, дето всичко е въ хармония. Значи, има свѣтове, дето грѣхътъ е изключенъ. Благодарение на грѣха, на недоволството, човѣкъ се натѣква на противоречия и търси причината за това вънъ отъ себе си — въ условията, или въ окръжаващитѣ. Вината е

въ самия него, а не вънъ отъ него. Кой е виновенъ за ревността на момата и на момъка? Тръбва ли да търсятъ вината вънъ отъ себе си? Ревността се крие въ човѣка, но външнитъ условия ставатъ причина тя да се прояви.

Младъ, добъръ момъкъ обичалъ една богата американка, но не се решавалъ да ѝ направи предложение за женитба. За да го застави да направи това, тя облѣкла единъ манекенъ въ мъжки дрехи и го турила въ стаята си предъ огледалото така, че отражението му въ огледалото да се вижда отъвнъ. Това тя правѣла, когато възлюбениятъ ѝ минавалъ край прозореца на нейната стая. Като поглеждалъ въ стаята и виждалъ, че човѣкъ стои тамъ, ревността се пробудила въ него, и той започналъ да си представя страшни нѣща. Това го заставило по-скоро да направи предложение на момата. Значи, една сѣнка събудила ревността му и го накарала да се ожени.

Едно трѣбва да се знае: само единъ момъкъ е опредѣленъ за една мома, и само една мома е опредѣлена за единъ момъкъ. Ако мъжътъ е недоволенъ отъ жена си, и жената — отъ мъжа си, това показва, че тѣ се оженили за сѣнкитъ на нѣкой образъ, а не за самия образъ. Всѣки може да провери тази истина. И хората, и животнитъ се лъжатъ отъ сѣнкитъ. Често свинята се излежава подъ сѣнката на нѣкой круша. Както лежи, вижда нѣкаква круша на земята и веднага скача да я изяде, но остава излъгана. Това било сѣнката на нѣкой круша, отражение на реалността, а не самата круша. Христосъ не се лъжеше съ сѣнкитъ. Той казваше: „Човѣкъ може да се храни и да поддържа живота си съ всѣко Слово, което излиза отъ Бога“. Какъвъ е ефектътъ отъ това Слово? — Който се храни съ Божието Слово, има животъ въ себе си. Той изпитва вътрешенъ миръ, подеиъ на силитъ си и енергия. Той съзнава, че живѣе. Като дойдатъ до Божественото учение, до учението на любовта, великитъ писатели и философи казватъ, че, за да успѣе въ това учение, човѣкъ не трѣбва да раздвоява съзнанието си, но да бжде всѣкога тихъ и спокоенъ. Дойде ли до злото, да не го търси въ Божествения свѣтъ, но да знае, че то царува въ свѣта на сѣнкитъ. Безпокоите ли се, влѣзте дълбоко

въ душата си, дето е мирътъ и тишината, и Словото ще ви се изяви.

Мнозина търсятъ смисъла на живота въ силата, въ красотата, въ богатството, въ учеността, но и при тѣзи придобивки смъртта ги дебне и отнася съ себе си. Човѣкъ може да бжде силенъ, богатъ, ученъ, но не и безсмъртенъ. Хлѣбъ, направенъ отъ камъни, не осигурява човѣшкия животъ. Друго нѣщо се иска за безсмъртието. Нѣкой иска да си направи кжщичка, да се осигури. И това не е лошо. И птицата даже си има кжщичка — своето гнѣздо, но и човѣкътъ, и птицата не сж осигурени. Каква по-хубава кжщичка може да сжществува отъ човѣшкото тѣло? Има ли нѣщо по-сигурно отъ тази кжща? Всѣки може да ви изпжди отъ кжща, съградена отъ камъни и тухли, но отъ вашата собствена кжща — отъ вашето тѣло, никой не може да ви изпжди. Всѣки самъ, съ своя добъръ или лошъ животъ, може да се задържи за по-дълго време въ своята кжща, или може да я напусне преждевременно. Богъ изпраща човѣка на земята да учи, а не да гради кжщи. Така постъпватъ и родителитъ. Тъ изпращатъ синоветъ и дъщеритъ си въ университети да учатъ, а не да правятъ кжщи и да се осигуряватъ съ сѣнкитъ на реалността. Дръжте въ ума си мисълта, че имате кжща и нѣма защо да се безпокоите. — Може ли безъ кжща да се живѣе? — Ако си ученикъ, не ти трѣбва кжща, има кой да се грижи за тебе. Който те е изпратилъ на училище, той ще се погрижи за кжща.

Помнете: На онзи, който е възприелъ Словото Божие въ себе си, пжтьтъ му е навсѣкжде отворенъ. Словото носи Божията Любовь. Подъ думитъ „Слово Божие“, Христосъ разбира онази любовь, която отваря на хората царската врата и за небето, и за земята. Това значи, да бжде човѣкъ добре приетъ и между хората, и между животнитъ. Който носи любовта въ себе си, не може да умре отъ гладъ. Ако попадне въ гора, далечъ отъ хората, дивата коза ще му предложи млѣкото си, но гладенъ нѣма да остане. Едно време козитъ сами сж служвали на хората, но сега бѣгатъ отъ тѣхъ, страхуватъ се да не ги заколятъ, да одератъ кожата имъ, а месото да използватъ за консерви, съ единствената целъ, да се осигурятъ за по-далечно бждеще. Консервитъ

не сж здравословна храна. Защо хората да не засѣятъ цѣлата земя съ Словото Божие? Мислите ли, че при това положение ще има гладъ на земята? Мислите ли, че тогава ще има нужда отъ консерви? Земята ще ражда преизобилно, и всѣки ще се радва на голѣмото изобилие. Ще кажете, че хората сж лоши, че свѣтътъ е лошъ и трѣбва да се осигурявате. За кой свѣтъ говорите, за ващия ли? Ако е въпросъ за ващия свѣтъ, вие отдавна сте фалирали. Обърнете се къмъ Господа и кажете: Господи, решилъ съмъ да приема Словото Ти и да се храня съ Него. Азъ бихъ желалъ на направя опитъ съ българитѣ. Ако приематъ Словото Божие и се откажатъ отъ лъжата, отъ кражбата, отъ всички отрицателни прояви, ще имъ се даде такова изобилие, каквото никога не сж имали.

И тъй, кого трѣбва да слушате? — Словото Божие. То носи животъ и осмисля живота. Бждете готови да приемете Словото въ себе си и провѣрвайте, дали сте Го приели, или не; дали То действува вече у васъ, или не действува. Ако сте Го приели, всички бедни, страдащи, болни, които влизатъ въ общение съ васъ, ще се утешатъ. Ако не сте Го приели, вие ще минете и заминете край тѣхъ, безъ да имъ дадете нѣкаква утеха.

„Тогава Го завежда дяволътъ въ светия градъ, и постави Го на крилото на храма, и казва Му: Ако си Синъ Божи, хвърли се долу. Ангели ще те повдигнатъ, да не препънешъ въ камъкъ ногата си“. Това е второто изкушение на Христа отъ дявола. Христосъ му отговаря: „Писано е, да не изкушавашъ Господа Бога твоего“. Отъ гледището на висшето човѣшко съзнание, човѣкъ е духовно същество. Той е правовѣренъ, намира се на крилата на храма, отдето дяволътъ го изкушава, кара го да се хвърли долу, да изпита любовта на Бога. Човѣкъ влиза въ пѣтя на истината, съ желание да следва Бога, да придобие Неговата Любовъ. Обаче, хората му казватъ: Защо си се отдѣлилъ отъ свѣта? Защо си се изолиралъ? Влѣзъ между хората, да си поживѣешъ. Единъ животъ ти е даденъ, използвай го, както трѣбва, да не съжалявашъ нѣкога. Отговорете на тѣзи хора: „Писано е да не изкушавашъ Господа Бога твоего“. Чистота се иска отъ всѣки човѣкъ. Влѣ-

зешъ ли въ Божия храмъ, нищо да не искашъ, нищо да не те изкушава. Влѣзете ли веднѣжъ въ Божествения свѣтъ, нищо да не е въ състояние да ви изкара навънъ. Който и да ви вика отъ свѣта, съ каквито примамки да ви привлича, не го слушайте.

Какво дава съвременниятъ свѣтъ на неопитнитъ хора? — Каквото дава на коня, които цѣлъ день работи. Конятъ работи неуморно, а стгоре на това и камшикъ играе по гърба му. Вечеръ, като се прибере въ обора, ще му дадатъ малко сѣно или ечемикъ. Адептътъ на злото, който се шири въ свѣта, постъпва съ хората, както лошиятъ господарь съ коня си. Кой не е билъ уморенъ, огорченъ и вързанъ? Цѣлъ день работите, и вечеръ се връщате уморени, гладни, недоволни и казвате, че свѣтътъ е лошъ, че животътъ нѣма смисълъ. Като възнаграждение за работата си получавате торба съ ечемикъ. Защо ви е тази торба? Богъ не ви е пратилъ за нея. — Какво да се прави тогава? — Ще се държите за Божествения свѣтъ, въ който сте потопени, като срѣда за вашата душа. Що се отнася до свѣта, ще гледате на него като мѣсто за прилагане на вашето знание. Като души, вие сте влѣзли вече въ Божествения свѣтъ, нѣма излизане отъ него, нѣма и влизане. — Ще ни ограбятъ въ свѣта. — Кой кого ще ограби? Смѣшно е синъ да краде баща си. Ако синътъ се осмѣли да краде баща си, той го поставя на изкушение. Нѣма защо да изкушавашъ баща си, нѣма защо да изкушавашъ Господа. Защо ще изпитвашъ баща си, обича ли те, или не? Дъщерята и синътъ казватъ на баща си и на майка си: Ако ни обичате, дайте ни това, което искаме. — Лукаво чадо, не изкушавай Господа. Мжътъ казва на жена си: Ако ме обичашъ, направи една жертва за мене. — Лукави мжко, не изкушавай Господа. Жената казва на мжжа си: Ако ме обичашъ, направи една жертва за мене. — Лукава жена, не изкушавай Господа. Не търкувайте съ любовта. На никого не казвайте, ако ви обича да направи това или онова за васъ. Какво искашъ да направятъ за тебе, ако те обичатъ? Ще кажешъ, че искашъ пари да отидешъ въ странство да се учишъ, или да подобришъ материалното си положение.

Богъ изпраща една душа на земята да се учи, като ѝ обещава добри условия, за да придобие знания, да се развива добре. Като тръгне за дългия си път, срѣща я богинята на добродетелта и ѝ казва: Искамъ да бжда служителка въ твоя храмъ, но съ условие, да го пазишъ чистъ и непокваренъ. Ако нарушишъ условието, ще го разруша, или ще го напусна. Душата дава обещание да пази храма си чистъ и неопетненъ. Още въ първитъ дни на странствуването си тя забравя обещанието си. Съ паритѣ, които получава, тя яде, пие, води лошъ животъ и не учи. Въ скоро време изцапва храма си и сама става причина да го напусне богинята. Едва сега съзнава, какво е направила, и започва да плаче и да се моли на богинята, отново да се върне въ храма. Тя ѝ отговоря сърдито: Ти яде и пи, не помисли за обещанието си и измърси храма, въ който служехъ. Не мога вече да служа въ този храмъ. Не ми остава нищо друго, освенъ да го разруша и отново да го съградя. До това време ти ще пасешъ свинетѣ, за да научишъ урока си, че дадено обещание предъ Бога трѣбва да се изпълни. Богинята съборила храма, съградила новъ и, душата, като блудния синъ, се върнала пакъ на земята, съ ново тѣло, да учи и да работи съ смирение и любовъ.

Въ притчата за блудния синъ се казва, че бащата го приелъ съ любовъ, заклалъ въ негова честь едно угоено теле и го оставилъ при себе си да работи. Телето, което бащата заклалъ въ честь на сина си, представя новото му тѣло, което ще се съгради въ бждеще.

Всѣки, който е дошълъ на земята, излиза отъ Бога, отъ своя добъръ, възвишенъ и светъ Баща. Той иде на земята да се учи, но на пътя го срѣща богинята на доброто, която му предлага да стане служителка въ неговия храмъ, съ условие да пази абсолютна чистота въ него. Той обещава, но не изпълнява обещанието си, за което богинята разрушава неговия храмъ. И донесъ богинята прави сжщото съ всички, които сж дошли на земята и обещали да живѣятъ въ чистота и светостъ. Тя събаря всички нечисти храмове и отново ги съгражда, като казва на притежателитѣ имъ: Помнете, че и въ миналото разрушихъ нечиститѣ ви храмове и отново ги съградихъ. Сжщото се повтаря и днесъ. Пазете храмо-

ветъ си чисти и свети, защото мъчно се придобива благодать и спасение. Тъй щото, когато нѣкой вашъ близъкъ замине за онзи свѣтъ, ще знаете, че неговиятъ храмъ е билъ нечистъ и трѣбвало да се разруши, за да се съгради отново. Въ този смисълъ, смъртъта не е нищо друго, освенъ разрушаване на нечиститѣ човѣшки храмове, съ цель да се съградятъ нови, чисти и съвършени. Ще кажете, че вашиятъ близъкъ е билъ добъръ човѣкъ. — Добъръ е билъ, но храмътъ му е нечистъ. Кой не се отвращава, когато влѣзе въ нечиста, мръсна къща? Много мъже и жени бѣгатъ едни отъ други. — Защо? — Миризливи и нечисти сж храмоветѣ имъ. Тъмнина и хладина владѣе въ тѣхъ; тѣ сж лишени отъ свѣтлина и топлина — животъ нѣма въ тѣхъ. Богинята на доброто ги е напуснала, нѣма я вече тамъ. Поради отсъствието ѝ всички хора се терзаятъ, недоволни сж и отегчени. Съградятъ ли се отново разрушенитѣ храмове и влѣзе ли богинята въ тѣхъ, хората се изпълватъ съ възвишени мисли и чувства, радватъ се на вътрешенъ миръ и спокойствие — нищо не е въ състояние да размѣти тѣхния животъ. И тогава, между хората и съществата отъ разумния невидимъ свѣтъ се създава здрава вътрешна връзка.

Мнозина искатъ да проникнатъ въ невидимия свѣтъ, но за това сж нуждни специфични условия. Повечето хора нѣматъ ясна представа за живота и мислятъ, че, като живѣятъ на земята, трѣбва да използватъ живота, както разбиратъ. Не е така. Животътъ може да се използва като благо за растене и развиване на човѣка, но не и като развлѣчение. Животътъ е свѣщъ, за нѣкои восъчна, за други — лоена. Не е важно отъ какъвъ материалъ е свѣщъта; важно е да се запали и да гори, за да можете да четете на нейната свѣтлина. Ако я запалите и само се радвате на свѣтлината ѝ, безъ да я използвате, всичко е загубено за васъ. Докато свѣщъта ви гори, непременно трѣбва да се ползвате отъ свѣтлината ѝ. Има ли смисълъ да запалите свѣщъта си и да излѣзете вънъ, да се хвалите, че сте богати, учени, че свѣтлината ви е голѣма. Ако постѣпвате така, свѣщъта ви ще изгори, и вие ще останете въ тъмнина. Тогава ще дойде отчаянието и обезсмислянето на живота. Нека свѣщъта въ вашия храмъ да гори и свѣти постоянно,

за да четете на нея книгата на вашия животъ и да разбирате, какво Богъ иска да ви каже. Само така ще разберете, какво означава влизането на свещеника въ светая светихъ и смисъла на думитъ: „Миромъ Господу помолимся.“ Всѣки очаква мира, и той е решилъ да дойде. Днесъ всѣки разбира, какво нѣщо е мирътъ. Ако се помолимъ за миръ съ смирение, молбата ни ще се чуе. Искашъ ли да те чуе Господъ, трѣбва да имашъ миръ, смирение въ себе си и, каквото пожелаешъ — знание, сила, мъдростъ, кротостъ, добродетель — всичко ще придобиешъ. Желая да бъдете силни въ любовта, въ мъдростта, въ истината, въ правдата и въ добродетелта, въ кротостта и смирението, въ вѣрата и въ надеждата. Свѣтътъ се нуждае отъ силни и велики хора. Това иска отъ васъ и богинята на доброто. Тя казва: Ако приложите добродетелитъ, които имате въ себе си, азъ ще ви ръководя и ще възнесе молбата ви къмъ Господа.

Дяволътъ завежда Христа на една висока планина, показва Му всичкитъ царства свѣтовни и славата имъ и казва Му: „Всичко това ще ти дамъ, ако паднешъ да ми се поклонишъ“. Това е третото изкушение, което ималъ Христосъ. Обаче, Той знае, че планината е мѣсто за общение съ Бога, а не мѣсто, отдето човѣкъ трѣбва да се кланя, за да придобие богатства и почести. Затова Той отговорилъ: „Махни се, сатано, защото е писано, само Господу Богу твоему да се поклонишъ и Нему да послужишъ“. Въ свѣта всичко е на Бога, затова само на Него трѣбва да се кланяме. — Какъ трѣбва да се кланяме на Господа? — Въ Духъ и Истина. Мнозина се срамуватъ да се покланятъ на Господа. На Бога се срамуватъ да се кланятъ, а колко пжти на день се кланятъ за една служба на своя ближенъ, подобенъ на себе си. Ще кажете, че безъ поклони нѣма служба. Не е така. Всѣки човѣкъ, който е развилъ своята дарба, като музикантъ, художникъ, ученъ, писателъ, носи препоржката съ себе си. Богъ го е препоржчалъ още съ идването му на земята. Следователно, той нѣма защо да се кланя за служба. Неговото мѣсто е определено, и той достойно го заема. Какво виждаме днесъ? — На много мѣста главитъ станали опашки, а опашкитъ — глави. Време е вече всѣки да се върне на своето мѣсто — главитъ на мѣ-

стото на глави, а опашкиѣ на мѣстото на опашки.

На направенитѣ предложения на Христа отъ дявола, ако е Синъ Божи, да превърне камънитѣ въ хлѣбъ, да се хвърли отъ храма и да му се поклони, за да Му даде всичкитѣ свѣтовни царства, Христосъ отговаря. Ако си Синъ Божи, храни се съ Словото Божие; ако си Синъ Божи, не се хвърляй отъ храма, да изкушавашъ Господа; ако си Синъ Божи, само на Бога се кланяй. Това е зовѣтъ на вашия Баща. Чувате ли гласа Му? Всички трѣбва да слушатъ гласа, който се носи отъ висинитѣ и казва: Деца, какво правите? Камънитѣ на хдѣбъ ли правите? Отъ планината ли се хвърляте? На дявола ли се кланяте? Това е гласѣтъ на Христа, Който днесъ говори на много езици едновременно. Дето и да отидете — въ Англия, Франция, Германия, Русия, на всѣкжде ще чуете Неговия гласъ. Въ сжщностъ, единъ е езикѣтъ на Христа, но, като минава презъ различнитѣ народи, Той го превежда на съответния за тѣхъ езикъ. Азъ го превеждамъ на български езикъ, за което се изисква голѣмо изкуство.

Днешниятъ денъ носи съ себе си хиляди изминали години; той носи сжщевременно и бждещето. Отъ това гледище, казваме, че Христовото учение има отношение и къмъ миналото, и къмъ настоящето, и къмъ бждещето. Ако се свържете съ Бога, Той ще ви пригърне, цѣлуне и облѣче съ нова дреха. Следъ това ще заколи въ ваша честь най-угоеното си теле и ще ви задържи при себе си. Вие трѣбва да съзнавате новото си положение и да кажете: Господи, не съмъ достоенъ да бжда Твой синъ. Приеми ме като последенъ между Твоитѣ слуги, да ора Твоята нива. Това значи, да влѣзете въ нивата на вашето сърдце и да започнете да го разоравате. Богъ ще ви покаже, кжде какво да сѣете — всѣко нѣщо на мѣстото си. Всѣко растение символизира известна мисль, чувство или желание. Като разберете смисъла имъ и ги преведете, ще знаете, съ какви чувства и желания да храните сърдцето си и съ какви мисли — своя умъ.

Чувате ли гласа на вашия Баща, Който ви говори отвжтре? Той казва: Ще съблѣка старитѣ ви дрипели, ще пречакна нечистотиитѣ ви; ще ви освободя отъ недоразуменията и омразата между васъ; ще разпрѣсна

съмненията и подозренията по всички краища на свѣта, да бждатъ далечъ отъ васъ. Тогава ще се вселя въ васъ, да живѣемъ всички заедно — вие, като мои синове и дѣщери, а Азъ, като вашъ Баща. — Кога ще бжде това? — Още днесъ — отъ васъ зависи. Този день е Божественъ, безъ начало и безъ край. Човѣшкиятъ день представя една секунда отъ Божествения. Щастливъ е онзи, който може да прекара една секунда отъ Божествения день. Животътъ придобива великъ смисълъ за него. Той постепенно се измѣня и става новъ човѣкъ. Започнала е вече промѣната съ всички хора.

Като се върнете у дома си, приложете новата програма на живота си: да работите за Бога, за своя ближень и за себе си. Това е смисълътъ на Христовото учение. Бждете готови за това учение и, дето ви праща Богъ, тамъ ходете. Радвайте се и за най-малкото, което можете да направите за Господа. И малкото се благославя, както голѣмото. Най-малката добра мисълъ и най-малкото добро чувство е свѣтлина, цекна за вашия храмъ. Приложете я въ него, да усилите свѣтлината му. Не мислете, че съ богатство само можете да успѣвате. Има богати хора въ свѣта, но малко сж онѣзи, които живѣятъ съ добри мисли и чувства. Такива хора сж нуждни на свѣта: да прѣскаатъ своитѣ свѣтли мисли и топли чувства, да очистятъ земята. Атмосферата трѣбва да се пречисти и освежи. Различнитѣ болести и епидемии се дължатъ на човѣшкитѣ ежби, раздори и недоразумения. Тѣ ще изгорятъ и върху пепелта имъ ще израснатъ добринитѣ на онѣзи хора, които ще станатъ братя, а не врагове. Иде това време, и скоро е. Лошото се свърши, доброто иде. Тѣй казва Господъ. Вижда се вече краятъ на старото, иде началото на новото. Ще блесне красотата на новия свѣтъ, която Богъ е приготвилъ за онѣзи, които Го любятъ. Който види красотата на новия день, ще повѣрва въ Господа и ще започне да Го славослови, както Отецъ му го научилъ.

Блажени сж, които видятъ зората на новия день!

Въ истия часъ

„Защото Духъ Свети ще ви научи
въ истия часъ, що трѣбва да речете.“*)

Много отъ съвременнитѣ учени, мже и жени, иматъ криво понятие за духоветѣ. Като чуютъ думата „духъ“, изтрѣпватъ. Страшно нѣщо е за тѣхъ понятието „духъ“. Въпрѣки това, често се говори, че духътъ на този или на онзи народъ е силенъ, бодъръ. Казва се още, че даденъ човѣкъ има благъ духъ. Значи, и учени, и прости си служатъ съ тази дума. Тогава, на какво се дължи този страхъ? Казано е въ Писанието: „Начало на мъдростъта е страхъ Господень“. Да се страхувашъ отъ Господа, това е начало на мъдростъта, но да се страхувашъ отъ духъ, това е невежество. Ако остане въ тъмнина, човѣкъ се страхува; ако попадне на кръстопѣтъ, пакъ се страхува. Този страхъ се дължи на незнание. Страхътъ е качество на животнитѣ. Като ви срещне нѣкое животно, гледа право въ очитѣ ви, не знае, какво ще правите съ него. Животнитѣ се страхуватъ отъ хората, но и хората се страхуватъ отъ животнитѣ. Казано е, обаче: „Страхливиятъ нѣма да наследи Царството Божие.“

Плодоветѣ на Духа сж: „Любовъ, радость, миръ, дълготърпение, вѣра, кротость, мъдрость, въздържание.“ Духътъ е най-високата проява на Бога. Той разкрива свѣтоветѣ, Той носи свѣтлина, Той е създалъ всичко. Доброто въ свѣта се дължи пакъ на Духа. Подъ думитѣ „свѣтълъ духъ“ разбираме сжщество, което е завършило развитието си още преди хиляди и милиони години. Свѣтлитѣ духове разбиратъ пжтя, по който съвременнитѣ хора вървятъ, и могатъ да ги упжтватъ. Благата на физическия свѣтъ се дължатъ пакъ на свѣтлитѣ духове. Свѣтлината, отъ която се ползуваме, не е нищо друго, освенъ резултатъ отъ тѣхната интензивна ми-

*) Лука 12:12.

сълъ. Тя се отправя къмъ слънцето и, когато се изпраща на земята, превръща се въ свѣтлина и топлина. Какво количество свѣтлина и топлина ще възприеме човѣкъ, това зависи отъ неговия мозъкъ. Ако той държи въ главата си отрицателни мисли, вмѣсто да всмуква слънчевата енергия, както земята всмуква воднитѣ капки, става отблъскване. Такъвъ човѣкъ е лишенъ отъ свѣтлина въ мозъка си, поради което нѣма животъ въ себе си и интензивностъ въ мислитѣ си. Що се отнася до живота на неговата мисль, може да го уподобимъ на живота въ пустинята. Такъвъ човѣкъ отрича смисъла на живота. Много естествено. Какъвъ животъ може да се очаква тамъ, дето Духътъ не е далъ нито единъ плодъ? Ако човѣкъ не яде и не пие вода нѣколко дня, животътъ губи смисълъ за него. Дайте му хлѣбъ и вода, животътъ му веднага ще се осмисли. Докато диша, човѣкъ се радва на живота; щомъ започне да се задушава, животътъ му се обезсмисля. Значи, Духътъ се проявява чрезъ яденето, пиенето и дишането.

Мнозина се запитватъ, не е ли могълъ Богъ да създаде свѣта така, че да не се нуждаятъ хората отъ ядене, пиене и дишане? Наистина, какво бй представлялъ свѣта безъ ядене, пиене и дишане? Кое ще бжде красивото въ такъвъ свѣтъ? Днесъ, дишането, яденето, пиенето представятъ истинска красота въ живота. Опитайте се да отнемете тази красота, да видите, какъвъ свѣтъ ще създадете. Смѣшно е положението на онѣзи философи, които разсждаватъ по този начинъ. Тъ не могатъ да преобразятъ себе си, а говорятъ за създаване на единъ свѣтъ отъ нищо и безъ нищо. Тъ приличатъ на онази публика, която поканила Паганини да имъ свиря. Следъ като изпълнилъ програмата си, тѣ го запитали: На три струни можешъ ли да свиришъ? — Мога. Той извадилъ едната струна и свирилъ на три. — На две струни можешъ ли да свиришъ? — Мога. — А на една струна? — Мога. — Безъ струни можешъ ли да свиришъ? — Мога. Всички се приготвили да го слушатъ, какъ ще свиря безъ струни. Дълго време го очаквали да се яви на сцената, но той не излѣзълъ. Да изисквате отъ цигуларя да свиря безъ струни, това значи, да се слѣете съ Бога. Само тамъ човѣкъ не се нуждае отъ струни, отъ цигулка и свирене.

И тъй, като се говори за Духа, не го разглеждайте като нѣщо, което можете да пипнете, да видите или да чуете. Той не е нѣщо обективно. Ако искате да Го познаете въ музиката, ще Го почувствувате въ съотношението между тоноветѣ, а не въ самитѣ тонове. Невидимото, неувимото въ музиката, въ Словото, това сж проявитѣ на Духа. Дето е Духътъ, тамъ има разширение, подемъ, свѣтлина, радостъ, сила, просторъ. Когато кажемъ „Духъ Свети“, разбираме съвокупностъ отъ свѣтли духове, свързани съ Бога. Тѣ излизатъ отъ Бога по двойки и подобие на Бога. Като проникне въ душата, Духътъ изглежда свѣтълъ, но, самъ по себе си, той нѣма свѣтлина. Слънцето изглежда свѣтещо тѣло, понеже лъчитѣ му падатъ на земята, отразяватъ се и ставатъ свѣтли; въ сжщностъ, слънцето не е свѣтещо тѣло. Ако гледате земята нѣкъде отъ пространството, и тя ще ви се види свѣтло тѣло. Като се приближавате до човѣка, виждате го тъменъ; отдалечавате ли се отъ него, той изглежда свѣтълъ. Поставете човѣка на такова разстояние отъ васъ, на каквото Богъ първоначално го е турилъ, ще видите, че той е свѣтълъ и красивъ. На всѣки човѣкъ е опредѣлено по каква орбита трѣбва да се движи. Измѣните ли орбитата на неговото движение, той ще причини неприятности и на васъ, и на себе си. Напримѣръ, момата, като се ожени, започва да заповѣдва на мъжа си, какъ да се облича, какви отношения да има съ хората и т. н. Тя иска да го подчини, като слуга, а съ това измѣня орбитата на неговото движение и причинява пакости и на себе си, и на него. Нѣкъде мъжътъ подчинява жената и я прави слугиня. Душата на човѣка е Божественото начало въ него — никой нѣма право да я подчинява. Пазете свободата на душата си. Бждете готови да умрете за нея, но да не я заробвате. Който заробва душата си и който заробва душата на ближния, и двамата сж крадци и разбойници. Богъ гледа на тѣхъ съ недоволство. Съвременното общество се пуждае отъ хора съ велики души, които не мислятъ само за осигуряване. Защо ще се осигурявате, когато всичко е въ ваши рѣце? Въ природата има изобилно хлѣбъ, изобилно енергия, човѣкъ лесно може да се прехрани.

Казано е въ Писанието: „Духъ Свети ще ви научи въ истия часъ, що трѣбва да речете“. Понеже Духътъ е тѣсно свързанъ съ човѣшката душа, Той учи ума и сърдцето, какъ да се проявяватъ. На български езикъ думата „Духъ“ се пише съ четири букви. Буквата „Д“ представя тригълникъ, който уравновесява противоречията. За тригълникъ, въ който силитъ се уравновесяватъ, нѣма невъзможни нѣща. Затова е казано, че за Бога всичко е възможно. Буквата „У“ има отношение къмъ човѣшкия умъ. Въ тази буква има една равнодействаща сила, която уравновесява противоречията, произлизащи отъ ума. Буквата „Х“ означава човѣшкитъ чувства. Тя е образувана отъ буквата „С“, взета въ право и обратно положение. Буквата „С“ изразява закона на луната, която въ 28 деня се пълни и изпразва. Човѣкъ трѣбва да научи законитъ, какъ да се пълни и изпразва. Да изпразвашъ сърдцето си отъ нечистотиитъ на живота и да го пълнишъ съ плодоветъ на Духа, това е велика наука, до която човѣкъ трѣбва да се домогне. Последната буква „Ъ“ означава законъ на Божествената хармония. Въ заключение, казвамъ: Духътъ е онази мощна сила, която регулира ума, сърдцето и волята на човѣка.

„Духъ Свети“ — думата „светъ“ означава душата, съ която човѣкъ е свързанъ. Апостолъ Павелъ казва: „Нито жена безъ мъжъ може, нито мъжъ безъ жена.“ Богъ не приема нито жената безъ мъжъ, нито мъжътъ безъ жена. Казано е още, че, ако жената напусне мъжа си, а мъжътъ — жена си, нѣма да бждатъ приети въ Царството Божие. Напуснатъ ли се мъжъ и жена, смъртъ ги очаква. Защо е така? — Защото мъжътъ представя духа и ума, а жената — душата и сърдцето. Какво ще остане отъ човѣка, ако го напусне духътъ и умътъ, или душата и сърдцето? Той непременно ще умре. Следователно, ако нѣмашъ чувства, и мисли нѣма да имашъ; ако нѣмашъ мисли, и чувства нѣмашъ. Ако имашъ душа и духъ, ще имашъ и чувства, и мисли, и постѣпки.

„Духътъ ще ви научи“. Това значи, че хората сж дошли на земята да се учатъ. Радвайте се, че има кой да ви учи. Необятна е вселената. Тя дава условия и възможности на всички хора да се учатъ. Предъ чо-

вѣка се открива велико бждеще, съ велики възможности. Трѣбва ли тогава жената да се пита, какво да прави съ мъжа си и съ своя синъ? Трѣбва ли мъжътъ да се пита, какво да прави съ жена си и съ своята дъщеря? И единиятъ, и другиятъ трѣбва да обичатъ! Плодоветъ на Духа сж любовь, радостъ и миръ. Люби, радвай се и носи миръ. Кажe ли жената, че не може да обича, тя е жена безъ мъжъ; каже ли мъжътъ, че не може да обича, той е мъжъ безъ жена. Кажe ли нѣкой, че не може да люби, той е мъжъ или жена разведена; той е паразитъ, съ който лесно се справятъ — турятъ го на прѣста си, чукватъ го и го хвърлятъ вънъ. Въ което общество и да влѣзе, темелъ нѣма да хване; на което дърво и да се качи, плодъ нѣма да намѣри. Велико е учението на Духа. То обединява членоветъ на семейства, на обществата, на народитъ. Величието на народитъ се крие въ тѣхния духъ. Колкото по-великъ и мощенъ е духътъ на народа, толкова по-свѣтло бждеще го очаква. — Какъвъ е духътъ на сегашнитъ народи? — Строгъ и воинственъ. Обаче, Богъ е решилъ да подложи човѣчеството на голѣмо пречистване, да не остане въ свѣта нито единъ лъжецъ и крадецъ. Единственото спасение за тѣхъ е покаянието. Тѣ трѣбва да се обърнатъ къмъ Бога и да искатъ повече свѣтлина, да видятъ погрѣшкитъ си и да се изправятъ.

Какво се изисква отъ сегашнитъ хора?—Градежъ, творчество. Тѣ трѣбва да приложатъ любовта и обичта. Умрѣлитъ трѣбва да се съживятъ и възкрѣснатъ, а живитъ — да изправятъ погрѣшкитъ си и да се обновятъ. Кой ще съживи и възкреси мъртвитъ? — Духътъ. — Кой ще обнови живитъ? — Духътъ. Той ще ги научи да живѣятъ въ чистота и светостъ. Той ще ги научи, какъ да работятъ, за да придобиятъ плодетъ на Духа. — Какъ можемъ да бждемъ щастливи? — На този въпросъ отговарямъ: Вода газите, жадни ходите; хлѣбъ носите, гладни стойте. Не питайте, какъ се пие вода, но гребнете съ ржцетъ си отъ извора и пийте. Не питайте, какъ се яде хлѣбъ, но вземете едно парче отъ кошницата и го изяжте.

Единъ градинарь набралъ отъ най-хубавитъ си череши въ една кошница, за да ги занесе на царя, въ знакъ на високо уважение и почитание. Той самъ

тръгналъ да ги носи. Деньтъ билъ горещъ, слънчевъ и, за да се разхлади, отъ време на време хапвалъ по една череша. Докато стигналъ при царя, останала само една череша, но той си казалъ: Хубава е черешата, заслужава да я предложа на царя. Най-после се явилъ предъ него и му поднесалъ последната, но най-хубавата череша. Царътъ приелъ черешата, погледналъ я оттукъ-оттамъ и попиталъ градинаря: Какъ се яде този плодъ? Градинарътъ взелъ черешата, турилъ я бързо въ устата си, да покаже на царя, какъ се яде. Царътъ разбралъ, какъ се яде череша, но за него не останало нищо. Той не могълъ да направи опитъ, да види, дали е разбралъ, какъ се ядатъ череши. Нѣма защо да питате, какъ се ядатъ череши. Като ви предлагатъ, ще вземете черешата и ще я турите въ устата си — тя сама ще ви покаже, какъ се яде.

Мнозина постъпватъ като царя, запитватъ, какъ се прави едно или друго нѣщо, какъ се яде и, безъ да правятъ опити, казватъ, че това не могатъ да направятъ онова не могатъ да направятъ. Докато търсятъ пътъ да постигнатъ нѣщо, докато мислятъ, ще се намѣри нѣкой, който ще избърза; той самъ ще направи опита и ще се ползува отъ резултата. Никога не казвайте, че не можете да направите това или онова. Буквата „Н“ е знакъ на противоречие. Обаче, противоречието се решава съ частичката, която съединява двата противоположни брѣга на буквата „Н“. Щомъ нѣкой ви предлага една хубава череша, вземете я, изяжте я, и противоречието, само по себе си, ще се разреши.

„Духътъ ще ви научи.“ — На какво ще ви научи? — Да тъчете своитѣ мисли и чувства, да образувате отъ тѣхъ платна, отъ които да шиете умственитѣ и сърдечнитѣ си дрехи. Преди да ушите дрехитѣ си, ще избѣлите платната, да станатъ чисти, да свѣтятъ отдалечъ. Каква по-велика наука можете да желаете? Нѣкои искатъ да видятъ Духа, Който ги учи. И това е възможно, но преди всичко трѣбва да обичате плодоветѣ на Духа и да се стремите къмъ тѣхъ. Ако искате любовта на нѣкое семейство, обичайте първо децата имъ. Чрезъ децата ще се сблизите съ родителитѣ. Вие искате Богъ да ви люби, да се ползвате отъ Неговата Любовь. Какъ ще ви обича Богъ, когато биете децата

Му? Който се стреми къмъ Духа, първо трѣбва да обича Неговитѣ деца, т. е. плодоветѣ Му. Щомъ обича плодоветѣ на Духа, и Духътъ ще го обича и посещава. — Кжде е Духътъ? Искаме да Го видимъ. Чудни сж хората, които търсятъ Духа вънъ отъ човѣка. Азъ, който ви говоря, какво съмъ? Вие, които ме слушате, какво сте? Ако разбирате това, което ви говоря, ще разберете и Духа, и Той ще се прояви и чрезъ васъ. Ако азъ говоря разумно, а вие се повдигате отъ мисълта ми, това показва, че Духътъ действува чрезъ мене. За да се прояви Духътъ на земята и да бжде разбранъ за васъ, Той е миналъ презъ нѣколко срѣди, т. е. обвивки. Това е необходимо, за да намали Той силата на свѣтлината и трептенията си, да станатъ поносими за вашата нервна система. Който възприема свѣтлината и трептенията на Духа, той се свързва съ Него. Съ други думи казано: Когато Духътъ е посетилъ, той коренно се измѣня. Това не значи, че е заминалъ за другия свѣтъ, но той се намирѣ въ положението на мома, която срѣща възлюбения си. Години наредъ тя е очаквала възлюбения си и, като го срещне, напуска баща си, майка си, братята и сестритѣ си и трѣгва съ него. Преди да срещне възлюбения си, момата се чувствувала като въ окови. Щомъ срещне възлюбения си, т. е. Духа, тя хвърля оковитѣ и се радва на свободата си. Духътъ я учи и освобождава отъ ограниченията. Ще кажатъ нѣкои, че това е заблуждение. Кой каквото ще да казва, Духътъ знае истината, а душата търси знанието и свободата. Щомъ го намѣри, тя отъ нищо не се стѣснява — тя се е домогнала до реалността на живота. Нека реалиститѣ кажатъ, кое е реалното въ тѣхния животъ. Ако изядатъ една вкусна ябълка, отъ която сж доволни, това реалностъ ли е? Ако ядатъ по три пѣти на день и пиятъ вода по нѣколко пѣти, това реалностъ ли е? Ябълката изяждатъ, по три пѣти на день ядатъ, но пакъ сж недоволни. Ако яденето и пиенето е реалностъ въ живота, защо сте недоволни? И въ яденето, и въ пиенето има нѣщо реално, но, за да разбере смисъла на нѣщата, човѣкъ трѣбва да не яде и да не пие вода нѣколко дня. Докато яде много и пие много, той не може да разбере, какво представя Духътъ. Храната и водата сж необходими елементи за човѣшкия органи-

зъмъ, но когато сж въ опредѣлено количество. Увеличатъ ли се повече, отколкото трѣбва, тѣ образуватъ около човѣка тъмна атмосфера, презъ която лжчитъ на Духа не могатъ да проникватъ. Това състояние създава мрачни мисли и чувства въ човѣка; настроението му се измѣня, и той губи разположението на духа си. За да излѣзе отъ това състояние, въ помощъ му иде любовта. Тя отваря сърдцата на всички хора, и на богати, и на бедни. Богатитѣ отварятъ складоветѣ и хамбаритѣ си за беднитѣ и страдащитѣ и казватъ: Елате, братя, нека всѣки вземе отъ това, отъ което има нужда. Досега бѣхте въ ограничения и лишения, но дойде краятъ на купонитѣ. Човѣшкиятъ редъ се замѣства съ Божественъ. Човѣшкиятъ порядъкъ е само външенъ. Дойдете ли до вътрешната му страна, тамъ владѣе пълненъ безпорядъкъ. Турете вътрешния Божественъ порядъкъ къмъ външния човѣшки порядъкъ, за да дойдете до истинската хармония на живота.

„Духътъ ще ви научи.“ — На какво ще ви научи? — Да хармонизирате мислитѣ и чувствата си. Хармонията носи радостъ за човѣшката душа. Който се е хармонизиралъ, той не прави разлика между хората: на всички се радва, на всички се усмихва, къмъ всички отправя милъ погледъ. Защо ще гледашъ ближния си сърдито и съ гнѣвъ? Виновенъ ли е той за твоето неразположение? Ако си богатъ, не се сърди на никого, но извикай бедния у дома си и му кажи: Братко, извини ме, че досега не съмъ влизалъ въ положението ти. Гладувалъ си, но азъ не съмъ те разбиралъ. Сега вземи отъ житото и брашното ми, колкото искашъ. Ще кажете, че човѣкъ трѣбва да се осигури, да бѣде готовъ за тежкитѣ времена. На земята човѣкъ не може да се осигури. Какво осигуряване е това, при което смъртта следва човѣка? Осигуренъ ли е умрѣлиятъ? Гробищата сж пълни съ такива осигурени. Освенъ сухи кости и празни черепи, нищо друго нѣма тамъ. Христосъ казва, че Духъ Свети говори само на пълни глави, а не на праздни.

Казано е въ Писанието: „Събирайте съкровища за небето, дето нито молецъ ги яде, нито рѣжда ги разяжда“. Кѣде ще се турятъ тѣзи съкровища? — Въ сърдцето. Следователно, отворете сърдцата си за съ-

кровищата на небето, т. е. за плодовете на Духа. Отворете сърдцата си за плодовете на Духа, за Божията Любов и ги вложете въ вашата съкровищница горе на небето. Бждете щедри и отъ нищо не се страхувайте. Тръбва ли да си внушавате мисли и чувства, които да ви плашатъ? Толстой разправя, какъ единъ човѣкъ си внушилъ мисълта, че е направенъ отъ стъкло и се страхувалъ да не падне и да не се счупи на дребни частици. Тази мисълъ работила усилено въ ума му, докато станала нераздѣлна отъ него. Той живѣлъ съ голѣмъ страхъ, докато, наистина, единъ день падналъ на земята и умрѣлъ — сърдцето му се прѣснало.

Много отъ сегашнитѣ хора живѣятъ съ страхъ, да не се счупятъ, да не стане нѣщо особено съ тѣхъ. Това е страхътъ отъ смъртта. Какво, въ сжщностъ, е смъртта? — Напущане на стария мѣхъ и влизане въ новъ. Истинскиятъ човѣкъ е духътъ, висшето съзнание въ човѣка, което не се мѣни, което никога не умира. Висшето съзнание го има въ всички живи сжщества: въ човѣка то е слѣзло вече и действа отблизо, а въ животнитѣ не е слѣзло още, то е далечъ отъ тѣхъ и въ рѣдки моменти се проявява. Единъ день, когато хората поематъ Божествения пѣть и трѣгнатъ нагоре, тогава висшето съзнание ще слѣзе въ животнитѣ, и тѣ ще заживѣятъ по-съзнателно, отколкото се проявяватъ днесъ. Защо трѣбва да слѣзе висшето съзнание? — За да се прояви Богъ. Ще ме запитате, отде зная това. Азъ превеждамъ това, което чувамъ да се говори горе, не говоря по своя инициатива, отъ мене измислени нѣща. Много нѣща чувамъ, но не мога всичко да превода. Езикътъ на съвременнитѣ хора е лишенъ отъ пластичностъ и музикалностъ, необходими качества за предаване на Божественитѣ мисли. За да възприемете мислитѣ на възвишенитѣ сжщества, на ангелитѣ, трѣбва да живѣете въ абсолютна чистота и светостъ; съ други думи, трѣбва да живѣете въ свѣта на любовта.

Като слушатъ днешната беседа, нѣкои си мислятъ, какво ли ще имъ говоря следния пѣть, отъ кое вино, отъ кой пелинъ ще имъ дамъ да пиятъ. Никакво вино не даваме, ние не искаме пияни хора, но трезви, на които даваме само чиста, кристална вода. Като пиете

отъ водата, която ви давамъ, ще се освежите, ще уталожите жаждата си, а нѣкои ще се изпотятъ, ще пречистятъ кръвта си. Христосъ казва: „Духъ Свети ще ви научи въ истия часъ“. Това се иска днесъ отъ всички хора. Когато Духътъ ви научи, какво трѣбва да правите, тогава свѣтътъ ще се радва на добри синове и дѣщери. Тогава свѣтътъ ще се радва на добри проповѣдници и учители, на добри управници, сѣдии и др. Не дойде ли Духътъ да научи хората, какво да правятъ, не може да се говори за никакво възпитание. За дресировка може да се говори, но не и за възпитание. Влѣзе ли Духътъ въ майката, тя ще разполага съ нови методи за възпитание. Чрезъ майката Духътъ ще действува и въ децата. Ако момъкътъ и момата отъ детинство още слушатъ Духа, като се оженятъ, тѣ ще се радватъ на плодоветѣ на Духа. Какъ се женятъ хората днесъ? Вие какъ сте се оженили? Бихъ желалъ българитѣ отново да се ожениятъ, и азъ да ги вѣнчая. Време е старитѣ, незаконни бракове да се разтурятъ и да се образуватъ нови бракове, основани на любовта. Тогава ще видите, какви синове и дѣщери ще се родятъ отъ браковетѣ на любовта. Децата ще бждатъ чисти, свети, като своя Баща — Духътъ. Обществата ще бждатъ образувани отъ членове, които живѣятъ въ чистота и светостъ. Какво повече може да се желае въ този свѣтъ? Да имате синове и дѣщери, родени отъ Духа, това е най-великото благо, къмъ което човѣкъ се стреми. Реалното, същественото нѣщо въ свѣта е Духътъ.

„Духъ Свети ще ви научи на всичко.“ Той носи свѣтлината въ свѣта, която открива всички пѣтища на човѣка. Какъ ще познаете присѣтствието на Духа? — Когато се чувствувате силни по мисль и по чувства, това е присѣтствието на Духа въ васъ. Когато сте тѣжни, скръбни, обременени, и скръбта ви се смѣни съ радостъ, това е Духътъ, Който ви е въздействувалъ. Когато сте въ безизходно положение и излѣзете отъ него, това е помощта на Духа. Духътъ следва всѣка стѣпка на хората, но повечето отъ тѣхъ сѣ слѣпци, не Го виждатъ; нѣкои Го напипватъ само, а малцина Го виждатъ. Дето свѣтлината на Духа прониква, тамъ има мисль, разсѣждане, виждане. Тамъ е изключено всѣ какво съмнение и подозрение, всѣкакво колебание.

Тръбва ли сегашниятъ човѣкъ да се блѣска въ стениѣ на съмненията и да се заблуждава?

Единъ младъ момъкъ, на име Стоянъ, отивалъ отъ селото си за града. По едно време се почувствувалъ малко уморенъ и решилъ да си почине подъ сѣнката на едно дърво. Той вързалъ магарето съ юлара за дървото, облегналъ се и задрѣмалъ спокойно на сѣнка. Презъ това време нѣколко немирни деца се приближили до дървото, развързали магарето, оставили само юлара и си отишли. Като се събудилъ, Стоянъ видѣлъ, че магарето го нѣма, само юларътъ останалъ вързанъ за дървото. Той се замислилъ и си казалъ: Ако съмъ Стоянъ, изгубихъ магарето; ако не съмъ Стоянъ, спечелихъ единъ юларъ. Нѣкои философи изпадатъ въ положението на Стояна и си казватъ: Ако сме истински философи, изгубихме магарето; ако не сме философи, спечелихме единъ юларъ. Човѣкъ не трѣбва да се заблуждава, нито да се съмнява въ себе си. Ако е Стоянъ, изгубилъ е магарето; ако не е Стоянъ, пакъ нищо не е спечелилъ. Какво ще прави само съ юлара безъ магаре? Много хора губятъ своитѣ магарета и следъ това се объркватъ, тѣ ли сж, или не сж. Нѣма защо да се обърквате и съмнявате въ себе си, но ще бждете внимателни, да не заспivate, дето трѣбва и не трѣбва. Като отивашъ да продавашъ магарето си, не трѣбва да спишъ. Ще бждешъ съ отворени очи.

Христосъ казва: „Духъ Свети ще ви научи на всичко“. Подъ думата „всичко“ разбираме, че Той ще научи хората, какъ да придобиятъ плодовѣтъ на Духа. Знайте, че Духътъ е реалното, на което дължите всичко. Търсете Духа въ всѣка велика проява и разчитайте на Неговата помощ. Мощно нѣщо е Духътъ. Дето влѣзе Той, всичко преобразява. Подъ влиянието на Духа, и лошиятъ човѣкъ става добъръ, и змията става кротка. Ако нахраните добре грѣшния, лошия човѣкъ, и той ще стане добъръ, нѣма да причинява пакости. Онѣзи, които е озарилъ Духътъ, трѣбва да работятъ за повдигането на беднитѣ, на страдащитѣ, на грѣшнитѣ. Не презирай падналия, но му помогни да стане. Не презирай животнитѣ, които ходятъ на четири крака. Благодарение на тѣхъ вие сте сити и нахранени. Тѣ влачатъ ралото по нивитѣ заради васъ. И животнитѣ, и грѣшницитѣ вър-

шатъ нѣкаква работа, отъ която мнозина се ползуватъ. Затова, отъ Божествено гледище, нѣма грѣшници. Има непробудени съзнания, незрѣли плодове, но грѣшници нѣма. Влѣзте въ положението на грѣшника и вижте. Какъ той се мъчи. Като сгрѣши, той е недоволенъ отъ себе си, страда и самъ се наказва. Обикнете грѣшника, за да влизате въ положението му и да му помагате.

„Духъ Свети ще ви научи на всичко“. Като знаете, какво представя Духътъ, не се страхувайте отъ свѣтлитѣ духове. Отъ възплѣтени духове може да се страхувате, но не и отъ невъплѣтени, които се отличаватъ съ чистота и светостъ. Светиятъ Духъ носи радостъ на майката, която ражда. Чрезъ детето ѝ, Той я въвежда въ новъ животъ. Светиятъ Духъ създава добри връзки и отношения между хората. Свѣтлитѣ духове помагатъ на хората да разрешатъ мъжнотиитѣ и противоречията въ живота си. Тѣ се наричатъ братя и сестри—помагачи на човѣчеството. Тѣ носятъ новата култура въ свѣта. Достатъчно е да ги призовемъ въ името на Божията Любовь, за да ни се откриятъ. Тѣ сж избавяли и продължаватъ да избавятъ хората отъ беди и напасти. Тѣ сж постоянно между насъ, следватъ ни, за да ни помагатъ. Тѣ сж нашитѣ свѣтли братя, които страдаха и се жертвуваха за Христа. Днесъ тѣ се жертвуватъ и за помалкитѣ си братя, да ги спасятъ.

„Духъ Свети ще ви научи на всичко“. Подъ думитѣ „Духъ Свети“ разбираме всички свѣтли, възвишени духове, които съставятъ едно цѣло съ Христа. Въ този смисълъ, Христосъ е колективно сѣщество. Той казва: „Свѣтлитѣ духове и ангелитѣ постоянно слизатъ и възлизатъ“. Тѣ носятъ миръ, първо за Балканскитѣ държави, а после за по-големитѣ, най-после за цѣла Европа. Иде мирътъ, но не скоро, защото не иде съ коне, нито съ биволи; пѣшъ иде той. Когато дойде мирътъ, ще настане голѣма радостъ, малки и голѣми ще се радватъ и веселятъ. Духъ Свети иде да ви научи на всичко. Слушайте Неговия гласъ. Иде Божествениятъ миръ. Той ще възкреси всички мъртви, паднали на бойнитѣ полета. Той ще възкреси всички ваши заминали братя и сестри. Носете тази радостна вестъ навсѣкжде.

Казано е въ Писанието: „Ще бѣде едно стадо и единъ Пастиръ“. Павелъ казва: „Сегашнитѣ страдания

не могат да се сравняватъ съ бждещитѣ блага, които идатъ въ свѣта“. Вдълбочете се въ себе си, за да приемете Духа, да Го носите навсѣкжде по свѣта, въ семействата, между народитѣ, въ цѣлото човѣчество. Носите ли Духа съ себе си, дето влѣзете, ще ви приематъ съ радость.

Господъ да благослови всички присѣтствуващи!

*

4. Беседа отъ Учителя, държана
на 14 юлий, 1918 г. София.

Радостни и търпеливи

„Въ надежда бивайте радостни, въ скръбъ — търпеливи, въ молитва — постоянни“.*)

„Въ надежда бивайте радостни“. Надеждата е великъ Божественъ принципъ. Тя е едно отъ лицата на Света Троица. Върата, надеждата и любовта представятъ единъ трижгълникъ: любовта стои на върха на трижгълника, а върата и надеждата — отъ дветъ му страни. Върата, надеждата и любовта представятъ три велики свѣта, за които всички хора говорятъ, но малцина ги познаватъ. Нѣкои познаватъ само единия принципъ, други — двата, а малко хора познаватъ и третъ. Въ този смисълъ става дума за известни и неизвестни величини. Едното неизвестно подразбира и второ, и трето неизвестно. Думитъ „известенъ и неизвестенъ“ за нѣкои сж съдържателни, а за други безсъдържателни. Кажатъ ли, че нѣкой човѣкъ е известенъ, това значи, че всички хора го познаватъ. Кажатъ ли, че е неизвестенъ, или никой не го познава, или малко хора го познаватъ. Ако хората не го познаватъ, това не значи, че той нѣма съдържание.

Физическиятъ свѣтъ е известенъ на повечето хора, но духовниятъ и Божествениятъ сж известни на малцина. За последнитъ два свѣта става споръ, съществува ли тѣ, или не. Има много логически и философски твърдения и отричания за тѣзи свѣтове. При това, колкото сж силни доказателствата за съществуването имъ, толкова сж силни и за отричането имъ. Това показва, че плюсьтъ и минусътъ сж две равни сили въ природата. Колкото е силенъ плюсьтъ, толкова е силенъ и минусътъ. Че съществува физически свѣтъ, който не е нищо друго, освенъ отражение на Божествения свѣтъ, върху това споръ не става, защото той е близо до на-

*) Послание къмъ Римлянитъ 12:12.

шитѣ очи и до останалитѣ сѣтива, и ние непосредственно го възприемаме. Божествениятъ свѣтъ, обаче, не виждаме, защото сме кжсогледни. Какъ ще видите този свѣтъ, когато даже на единъ километъръ не можете да виждате дребни предмети. За да видите Божествения свѣтъ, трѣбва да бждете далекогледни. Като наблюдаватъ планетитѣ, ученитѣ си служатъ съ далекогледни, съ зрителни трѣби, съ телескопи. А сегашнитѣ философи седатъ на едно мѣсто и само разсждаватъ, сжществува ли Богъ, или не; има ли другъ свѣтъ, освенъ физическия, има ли душа и т. н. Това е гимнастика на ума. Божествениятъ свѣтъ е толкова реаленъ, колкото и физическиятъ. — Отде знаешъ това? — Виждамъ. Ако влѣза въ Божествения свѣтъ съ кучето си, азъ ще видя всичко, което сжществува тамъ; кучето ми нищо нѣма да види и разбере. Ако отида съ него да слушамъ лекция на нѣкой знаменитъ професоръ, азъ ще разбера всичко, а кучето нищо нѣма да разбере. То даже ще се смути отъ присѣтствието на много хора и ще започне да лае. Че кучето не вижда и не разбира нѣщата, това не показва, че тѣ не сжществуваатъ. Следователно, ако хората не виждатъ Бога и Божествения свѣтъ, това не показва, че тѣ не сжществуваатъ. Какъ ще докажете на слѣпия, че слънцето грѣе, че има физически свѣтъ? Той ще пипа, но всички нѣща не могатъ да се пипатъ. Следователно, щомъ хората спорятъ за сжществуването на Бога, това, именно, показва, че Той сжществува. Не можешъ да споришъ за нѣща, които не сжществуваатъ. Всѣко нѣщо, за което имашъ каква и да е представа, близка или далечна, то сжществува, то е реално. Има реални нѣща, които сжществуваатъ временно, а не вѣчно. Тѣ сж преходни реалности. Напримѣръ, сѣнкитѣ на предметитѣ сж реални само при слънчева или лунна свѣтлина, но не и въ тъмна, мрачна нощъ. Значи, свѣтлината има известно отношение къмъ сѣнкитѣ, защото тѣ сжществуваатъ само при нея. Щомъ свѣтлината се губи, и сѣнкитѣ изчезватъ. Каквото е отношението между свѣтлината и сѣнката, такова е отношението между радостта и скръбта. Колкото повече расте скръбта, толкова по-малка е радостта; колкото по-голяма е радостта, толкова по-малка става скръбта. Това е законъ. Значи, радостта и

скръбта въ живота сж временни, преходни реалности. Обаче, има реалности, които сж вѣчни, абсолютни.

„Въ надежда бивайте радостни“. Надеждата има отношение къмъ физическия свѣтъ, къмъ всички форми, които създаватъ радости и удоволствия на хората. Надеждата е нѣщо реално за тѣхъ. Майката се радва на детето си, защото има форма. Като погледне на главичката, на нослето, на ржчикитѣ, на крачката, на чернитѣ му косички, тя се радва; има нѣщо видимо въ детето, което тя може да пипне. Отнемете ли тѣзи нѣща отъ детето, и то изчезва заедно съ тѣхъ. Щомъ изчезне формата на детето, сжщо така изчезватъ радостта и надеждата на майката. Значи, надеждата е реалностъ, която е видима за физическия свѣтъ, вѣрата — за духовния, а любовта — за Божествения. Съ вѣрата човѣкъ живѣе въ духовния свѣтъ, между ангелитѣ. За нѣкои този свѣтъ не е реаленъ. Тѣ гледатъ на ангелитѣ като на въздухообразни, недействителни сжщества. Въ действителностъ, ангелитѣ сж по-реални отъ хората; материята, съ която сж облѣчени, е по-фина, по-чиста, но и по-устойчива отъ тази, съ която хората сж облѣчени. Съ какво сж облѣчени хората? — Съ плътъ, която наричатъ тленна. Тя е гжста, тежка. Материята на сжществата отъ Божествения свѣтъ, т. е. отъ свѣта на любовта, е вѣчна, неизмѣнна. Като се надѣва, човѣкъ има стремежи въ себе си, а като вѣрва, той живѣе.

„Въ надежда бивайте радостни, въ скръбъ — търпеливи, а въ молитва — постоянни“. Това е необходимо за всѣкидневния животъ на човѣка. Следователно, учението, което ви проповѣдвамъ, носи въ себе си положително знание; то не е схоластика, нито актьорство. Не осждамъ схоластицитѣ, не осждамъ и актьоритѣ, защото и тѣ иматъ своето предназначение, но това сж временни занятия. Трѣбва ли да осждаме децата, които строятъ кжщички отъ пѣськъ и вода и мислятъ, че това сж истински кжщи? Чрезъ игритѣ децата се упражняватъ, развиватъ въображението си, но какво ще стане съ възрастнитѣ, ако и тѣ си играятъ съ пѣськъ и строятъ такива кжщички. Тѣ сж минали вече този периодъ отъ живота си и трѣбва да върватъ напредъ.

„Въ надежда бивайте радосни“. Като говоримъ за надеждата, непременно трѣбва да се спремъ и въръвѣщата и любовта. Какво представя любовта? — Принципъ на самопожертвуване. Богъ, Който се изявява въ свѣта, се жертвува за малкото. Значи, любовта разбира жертва на Великото за малкото. Вѣрата е принципъ, който създава условия за проява на жертвата, същелъ да се прояви животътъ. Надеждата пъкъ е принципъ, който облича нѣщата въ съответни форми. Когато нѣкой пита, има ли надежда, казвамъ: Щомъ имашъ тѣло, имашъ надежда. — Имамъ ли вѣра? — Тури ръката на гърдитъ си и, ако чуешъ, че нѣщо тупа, имашъ вѣра. Който има сърдце, има вѣра. — Имамъ ли любовъ? — На този въпросъ ти самъ ще си отговоришъ. Това е една задача, въ която дветѣ величини сж известни, а само една е неизвестна. Ти самъ ще намѣришъ неизвестната.

„Въ надежда бивайте радосни“. Азъ добавямъ „Въ надеждата имай вѣра“. Надеждата съдържа въ себе си и вѣрата, и любовта. Като станете сутринъ отъ сънь, огледайте се въ огледалото и кажете: Благодаря Ти Господи, че надеждата е въ мене. Какво прави кокетката? Щомъ стане отъ сънь, вземе огледалото и казва: Дали ще ме хареса нѣкой днесъ? — Ще те хареса нѣкой, но ако имашъ надежда. Тя прави лицето красиво, спокойно, съ правилни чѣрти. Ако очитъ ти сж мжтни, има нѣщо непотрѣбно въ стомаха ти. Като те прегледа лѣкаръ, ще ти каже да поправишъ стомаха си. А пъкъ азъ ще кажа, да изправишъ надеждата си. Ако лицето ти е бледно, ако ръката ти е схваната, или ако имашъ сърдцебиене, ти трѣбва да изправишъ надеждата си, т. е. да я усилишъ. Всѣка дисхармония въ физическото тѣло на човѣка показва, че надеждата му е отслабнала. И обратно: всѣка неправилна проява на надеждата създава физическо разстройство на човѣка.

„Въ скръбъ бивайте търпеливи“. Мжно е да говоришъ на хората и да ги убедишъ, именно, въ това, да бждатъ търпеливи въ скръбта. За Бога се казва, че е дълготърпеливъ, но може ли човѣкъ да бжде търпеливъ? При това, да търпи, когато страда и скърби. Колкото и да е мжно, възможно е човѣкъ да бжде търпеливъ. Щомъ Богъ е дълготърпеливъ, отъ човѣка

се иска поне търпение. Нѣма сжщество въ свѣта, което да е понесло толкова хули, нечисти мисли и неблагодарности, както Бога. Нѣкой казва за себе си, че е търпеливъ. Обаче, той не се е изпиталъ, не се е позналъ. Ако търпението му се подложи на изпитъ, ще види, че нѣма търпение. Търпението се изпитва само въ скърбитѣ и страданията, въ мъчнотиитѣ. Търпеливъ човѣкъ е онзи, въ когото умътъ, сърдцето и волята сж въ пълно съгласие. Ако умътъ на човѣка върви на една страна, сърдцето — на друга и волята — на трета, той не може да бжде търпеливъ. И такъвъ човѣкъ иска да знае тайнитѣ Божиин! Това е невъзможно. Може ли Богъ да тури скжпоценноститѣ си въ една пробита лодка и да тръгне съ нея на пътъ? Следъ всичко това нѣкой се оплаква, че Богъ не го е посетилъ. Какъ ще те посети, когато лодката ти е пробита?

Единъ младъ момъкъ, отъ едно българско село, постоянно се оплаквалъ на майка си, че е нещастенъ. Здравъ съмъ, юнакъ съмъ, съ мечка мога да се боря, но защо ми е това голо здраве? Пари нѣмамъ, момитѣ не ме искатъ. Отъ силата ми ги е страхъ, отъ безпаричието — сжщо. Какво да правя? Единъ день заболялъ отъ тежка болестъ, която го държала цѣли три години. Той отслабналъ толкова много, че едва се движелъ. Като изгубилъ здравето си, започналъ да мисли право и казалъ на майка си: Мамо, дано Богъ чуе и този пътъ молбата ми, да ми върне здравето, че ако ще, съ камъни да ме товари. Нищо друго не искамъ, освенъ здраве. Не ми трѣбватъ пари, не ми трѣбватъ моми — здраве искамъ.

Днесъ всички хора, като болния момъкъ, искатъ хлѣбъ. Отвсѣкжде се чува: хлѣбъ, хлѣбъ искаме! Какво нѣщо е хлѣбътъ? — Доброто, добродетелитѣ въ човѣка. Дето сж добродетелитѣ, тамъ има хлѣбъ въ изобилие. Нѣма ли добродетели, и хлѣбъ нѣма. Значи, въ Божествения свѣтъ хлѣбътъ е свързанъ съ доброто, т. е. съ добродетелитѣ. Търпението, напимѣръ, е една добродетель. Затова, когато сте скръбни, приложете търпението си, да опитате неговата сила и влияние. Който не прилага търпението си, прилага неволята, но тя е тежестъ. Неволята подразбира закона на необходимостта, а търпението — закона на любовта. Само

любешиятъ търпи. Той прилага силитѣ на ума, на сърдцето и на волята едновременно, за да обработи материята на скръбта и да я превърне въ радость. Само търпението е въ състояние да превърне грубата материя на скръбта въ фина; това значи, превръщане на скръбта въ радость.

„Въ молитва бивайте постоянни.“ Защо е нужна молитвата? Тя е връзка на човѣшката душа съ възвишения разуменъ свѣтъ, отдето човѣкъ черпи сили за подържане на живота. За да се моли постоянно, той трѣбва да има търпение. Ако нѣкой се разболѣе, веднага му препоръчватъ силна храна и да лежи. На слабъ стомахъ препоръчватъ да пие малко винце. На болния азъ бихъ препоръчалъ чистъ въздухъ, търпение и молитва. Следъ това ще му препоръчамъ да съедини силитѣ на ума, на сърдцето и на волята си, да действуватъ едновременно и въ съгласие. — Може ли така да се лѣкува човѣкъ? — Може. Така е било отъ създаването на свѣта. Ако днесъ не е така, причината е въ самия човѣкъ. Той живѣлъ така, че е разединилъ връзката между силитѣ на своето тѣло. За да възстанови тази връзка, той трѣбва да се моли и да търпи. Молитвата е духовенъ процесъ. Каквото е дишането на физическия свѣтъ, такова нѣщо е молитвата въ Божествения свѣтъ. Значи, молитвата е духовно дишане, т. е. зрѣне на Божественитѣ блага. Като отправя сърдцето си къмъ Бога, човѣкъ диша отъ еликсира на живота. Прилагайте често молитвата, за да видите, каква лекота ще настане въ душата ви. Съвременнитѣ хора не признаватъ Бога, не се молятъ и, като заболѣятъ, веднага търсятъ лѣкарь. Не е лошо да търсите външна помощъ, но потърсете я, следъ като сте опитали други пѣтища. Като заболѣете, обърнете се първо къмъ Бога, после — къмъ своята душа и най-после — къмъ лѣкаря. Вие вървите по обратенъ пѣтъ, и затова не успѣвате. Следъ това се чудите, защо, вмѣсто подобрене, положението ви се влошава.

Сегашнитѣ хора се впускатъ въ излишни разсуждения, дали Богъ съществува, или не; грижи ли се за хората, обича ли ги и т. н. Ако Богъ не бѣше създалъ свѣта и, ако всичко, което ни обикаля, не е Негово творение, може да се предполага, че Той за нищо не се гри-

жи; понеже цѣлиятъ свѣтъ е Неговъ, Той се грижи за всичко и за всички. Хората, като частъ отъ Бога, интересуватъ и Него, и Неговитѣ помощници, макаръ че тѣ Му създаватъ и радости, и скѣрби. Той всичко понася, търпи и се надѣва, че ще дойде день, когато Неговитѣ деца ще Го потърсятъ и признаятъ за свой Баща. До тогава тѣ ще Му причиняватъ голѣми страдания. Не става ли сѣщото и съ родителитѣ ви? Докато свѣршите образованието си и стѣпите здраво на краката си, вие причинявате голѣми скѣрби на родителитѣ си. Понѣкога не искате да учите, тѣ ви изпращатъ пари, мѣчатъ се да изкаратъ повече срѣдства, да задоволятъ нуждитѣ ви. Нѣкога пренебрегвате тѣхния трудъ и се занимавате съ странични работи, безъ да учите. Между родителитѣ и децата има тѣсна връзка, поради което, позорѣтъ на родителитѣ е позоръ и на децата. И обратно, позорѣтъ на децата е позоръ и на родителитѣ. На сѣщото основание нашитѣ погрѣшки и скѣрби се отразяватъ и на Бога. За да се очисти свѣтътъ отъ погрѣшкитѣ и нечистотиитѣ на хората, Богъ трѣбва да слѣзе на земята, да измие децата си, да изчисти цѣлата земя.

Отъ гледището на Божествения свѣтъ, сегашнитѣ хора сѣ още деца, по на 12 години, които могатъ вече да работятъ. Едно време, когато хората били съвсемъ малки деца, две-тригодишни, Богъ е билъ крайно низходителенъ къмъ тѣхъ. Но днесъ, когато сѣ порасли, станали сѣ 12 годишни, Божествениятъ законъ се налага върху тѣхъ. Тѣ се поставятъ на кръста, дето изучаватъ двата диаметра на кръга. Днесъ повечето хора носятъ кръстъ на шията си, но когато страданието слѣзе отгоре, тѣ започватъ да плачатъ. Когато войникътъ носи кръстъ, това показва, че е храбъръ. Той носи кръстъ за храбростъ и минава за герой. Защо и ти, като носишъ кръста, т. е. страданието, да не бждешъ герой? Носи кръста, и бжди герой! Богъ дава кръстовете на хората, когато слизатъ на земята, преди да сѣ ги заслужили; като живѣятъ известно време, тѣ се възнаграждаватъ един-други, даватъ си кръстовете за заслуга и минаватъ за герои.

Като казвамъ, че хората плачатъ отъ страданието, азъ не съмъ противъ плача. Напротивъ, който плаче, заслужава похвала. Когато понизъхне малко, човѣкъ

трѣбва да поплаче, да се понакваси. Отъ време-на време човѣкъ трѣбва да си поплаква, но цѣлъ животъ да плаче, това не е естествено. И цѣлъ животъ да се смѣе, пакъ не е естествено. Който само се смѣе, прилича на пустинникъ. Той живѣе въ пустинята, въ която нищо не расте. Ако съмъ странникъ, предпочитамъ да се спра въ колибата на беденъ човѣкъ, който поне единъ пѣтъ презъ седмицата плаче, отколкото да влѣза въ кѣщата на човѣкъ, който само се смѣе и никога не плаче. Така и Богъ постѣпва. Той посещава скръбния, обременения, нещастния човѣкъ. — Защо? — Защото плаче, полива изсъхналитѣ си цвѣтя. — Дали, наистина, Богъ ни е посещавалъ? — Той е влизалъ много пѣти въ сърдцата ви. Той ви е посещавалъ и когато сте били радостни. Щомъ си отиде Той, и радостта ви изчезва. Не се обезсърдчавайте. Щомъ ви е посетилъ веднѣжъ, Богъ ще ви посети пакъ. Една българска поговорка казва: „Дето е текла вода, пакъ ще тече.“ Защо понѣкога вашето корито изсъхва? Нѣкои ваши братя, градинари, сж отбили вашата вода въ своята градина, да поливатъ зеленчуцитѣ и плодоветѣ си. Като полѣятъ добре градината си, тѣ отново пущатъ водата да потече въ вашитѣ корита. Който нѣма вода, съ която да услужва на другитѣ, той трѣбва да почива, временно поне. Нѣкога сте скръбни, защото нѣкой вашъ братъ е отбилъ малко водата ви. Не се сърдете за това, но бѣдете будни, да не оставяте мотиката си да попадне въ негови рѣце и да отбива водата ви. Не се карайте съ хората, че ви правятъ понѣкога пакости. Вие никога ли не сте отбивали чужда вода? Фактътъ, че нѣкога сте радостни, показва, че сте отбили водата на съседа си и се радвате, че ще напоите градината си. Докато сте радостни, вие не мислите, че сте причинили на нѣкого вреда. Обаче, щомъ сте скръбни, тогава започвате да плачете и да мислите. Въ това отношение, хората приличатъ на онзи руснакъ, който казвалъ: „Есть деньги, Христосъ воскресъ; нѣтъ денегъ — смертию смерть.“

„Въ молитва бивайте постоянни“. Защо трѣбва да бѣдете постоянни въ молитва? — За да организирате ума, сърдцето и волята си. — Какво представя радостта? — Правилно съгласуване на силитѣ, които действуватъ въ организма. Както здравата машина се движи спо-

койно, равномерно, безъ никакво сътресение и търкане, така и човѣкътъ на радостта се развива правилно и хармонично. Скрѣбта е масло, необходимо за намазване на машиннитѣ части. Както не можемъ безъ машина, така не може и безъ масло. Значи, човѣкъ не може да живѣе нито безъ радости, нито безъ скрѣби. Докато е на земята, той се радва и скрѣби. Скрѣбта е неизбежна. Какъ можете да причинявате скрѣби и страдания на по-долностоещитѣ отъ васъ същества, а за себе си да искате само радости? Защо колите и избивате говеда, кокошки, агънца и свине? Както избивате и колите по-малки същества отъ васъ, така и вие трѣбва да давате отъ месото си на други, и тѣ да се порадватъ. Като турятъ умрѣлия въ гроба, малкитѣ същества се нахвърлятъ върху него съ радостъ, че има какво да си хапнатъ. Тѣ се радватъ на хубавата храна, която неочаквано имъ се подлага, и бързатъ да я опитатъ. Какви пѣсни, какво веселие става около добре опечената и зачервена кокошка! Защо такива пѣсни и тържества да не ставатъ между малкитѣ работници — червеи, между подземнитѣ труженици. Тѣ разглобяватъ човѣшкото тѣло, отдѣлятъ една следъ друга тухлитѣ и оставатъ само коститѣ. После дохождатъ други работници-творци, които започватъ да мислятъ, какъ да съградятъ отново човѣшкото тѣло. Тѣ събиратъ частица по частица, сглобяватъ ги и образуватъ новото човѣшко тѣло. Съществено то въ човѣка, т. е. неговата душа, не е въ тѣлото му, затова понекога човѣкъ не е доволенъ отъ своята кжща — отъ тѣлото си. Той намира, че тя е лишена отъ нѣкои принадлежности.

Мнозина сж недоволни отъ живота си. Защо? — Защото доволството иде всѣкога отгоре, а не отдолу. За да бъдете доволни, повикайте на помощъ любовта и вѣрата. Съ любовта заедно ще дойдатъ същества отъ Божествения свѣтъ, а съ вѣрата — същества отъ ангелския свѣтъ. Тѣзи същества, заедно съ васъ, ще реализиратъ желанията ви, и надеждата ви ще се оправдае. Любовта има отношение къмъ човѣшката душа, вѣрата — къмъ ума и сърдцето, а надеждата — къмъ волята. Като знаете това, приложете вѣрата, надеждата и любовта въ живота си, да видите, какъвъ ще бже резултатътъ на вашия животъ.

Представете си, че сте недоволни отъ нѣкоя ваша мисль или постѣпка. Вие се безпокоите, гнѣвите се, ставате енергиченъ и търсите нѣкого, върху когото да излъте гнѣва си. Ако сте баща, ржката ви ще се слага върху гърба ту на едното, ту на другото дете, а нѣкога и върху жена ви. Ако сте началникъ, ще тропате съ ржка по масата, или съ кракъ по земята. И въ единия, и въ другия случай работитѣ ви нѣма да се оправятъ. Защо не потърсите причината за недоволството въ себе си, а го търсите въ окръжаващитѣ? Значи, методътъ, който прилагате, не е правиленъ. Потърсете другъ методъ, за да се справите съ недоволството си. Какъвъ смисль има да употребявате едно лѣкарство, което влошава положението на болния? Щомъ сте го употребили два-три деня наредъ, и положението се влошава, замѣстете го съ друго, което може да подобри състоянието на болния. Ще извикате другъ лѣкаръ, който ще предпише друго лѣкарство. Докато положението на болния не се подобри напълно, вие имате право да смѣните лѣкарствата и лѣкаритѣ. Сжщото правило ще прилагате и къмъ себе си. Докато не дойдете до добъръ резултатъ, ще промѣните методитѣ на своята работа. Защо трѣбва да удряте съ ржка и съ кракъ? Децата не се възпитаватъ съ удари и съ бой. Имайте търпение да мине гнѣва ви и тогава, вмѣсто да биете детето си, погладете го по главата и му кажете нѣколко сладки думи. Гнѣвътъ се трансформира чрезъ работа, а не чрезъ удряне на масата съ ржка или на земята съ кракъ, нито чрезъ удряне по чуждитѣ гърбове.

Мнозина сж недоволни отъ погрѣшкитѣ си и казватъ, че сж грѣшници, че сж лоши хора. Ако това може да подобри човѣка, да го изправи, нека се нарича грѣшникъ; ако нищо не му помага, никога да не си служи съ такива думи. Методитѣ, съ които хората си служатъ при самовъзнитанието, иматъ смисль, ако донасятъ желанитѣ и очаквани плодове. Не донасятъ ли тѣзи плодове, трѣбва да се замѣстватъ съ други. Ако старитѣ методи при възпитанието и въ религията не сж дали добри плодове, откажете се отъ тѣхъ. Замѣстете старитѣ методи съ нови и очаквайте тѣхнитѣ плодове. Ако посадихъ плодове и зеленчуци въ градината си

по единъ начинъ и нѣмашъ добри плодове, следната година приложи другъ начинъ. Павелъ казва: „Ако чрезъ надежда и радостъ животътъ ти не се подобри, влѣзъ въ скръбта и търпението; ако и тамъ нѣмашъ резултатъ, влѣзъ въ молитвата и постоянството. Ако нѣкой е започналъ отъ молитвата и постоянството, и животътъ му не се е подобрилъ, да влѣзе въ скръбта и търпението, а оттамъ — въ радостта и надеждата. При това положение, непременно ще има добри резултати. Това сж опитвали сжществата преди васъ и сж придобили положителни резултати. Опитайте и вие, да видите, че въ приложението на надеждата, на вѣрата и на молитвата, като методи, нѣма изключения. Ако прилагашъ само молитвата, въ този методъ има 50% изключения; ако прилагашъ само скръбта и търпението, има 25% изключения; ако прилагашъ любовта и радостта, никакви изключения нѣма. Въ любовта и въ радостта влизатъ вѣрата, надеждата, молитвата, постоянството и търпението.

И тъй, ако нѣкой се оплаква, че работитъ му въ семейството или въ обществото не вървятъ добре и мисли, че е нещастенъ, че сждбата го гони, нека влѣзе въ скръбта и търпението; ако и тукъ не му върви, да влѣзе въ надеждата и радостта; ако и тукъ е недоволенъ, да влѣзе въ молитвата и постоянството. Скръбта и търпението, надеждата и радостта, молитвата и постоянството представятъ три чифта тройки отъ три различни свѣта. Повечето хора сж отъ първия свѣтъ, изучаватъ методитъ, чрезъ които да понасятъ скърбитъ съ търпение. Като изучавате скръбта и търпението на физическия свѣтъ, ще се качите въ по-горенъ, да изучавате съотношението между формитъ. Тогава ще разберете, защо нѣкога лицето ви е бледо, а нѣкога — червено; защо нѣкога очитъ ви иматъ свѣтлина, а нѣкога сж мжтни; защо нѣкога сърдцето ви бие равномерно, а нѣкога — неправилно. Това е наука, която можете да придобиете само на земята. Въ това отношение, земята е велико училище.

Сега, като слушате беседата, не се произнасяйте, какъ говоря, но гледайте, какво върша. Силата на човѣка не се заключава въ думитъ, но въ дѣлата му. Силенъ човѣкъ е онзи, който обръща внимание на

малките нѣща и отъ тѣхъ се учи. Като видя, че две деца се биятъ на улицата, азъ не ги отминавамъ, но се спирамъ да наблюдавамъ и правя преводи на всичко, което виждамъ. За мене е важно, да видя съ коя ръка скубятъ космитъ си, на коя страна ги дърпатъ, съ кой кракъ ритатъ и т. н. Всичко това има значение. Не е безразлично, съ коя ръка ще те удари нѣкой човѣкъ, съ дѣзната или съ лѣвата. Тѣзи нѣща иматъ отношение и до мене. Като изучавате и наблюдавате малките нѣща, вие ще дойдете до вътрешно разбиране на живота. И тогава, стихътъ, въ който Христосъ е казалъ, че, ако те удари нѣкой по едната страна, да дадешъ и другата, нѣма значение само по буква, но и по духъ. Той означава: Ако не успѣешъ въ една работа съ ума си, приложи и сърдцето си. Волята пѣкъ ще бжде прицелна точка. Ако не успѣешъ въ нѣщо съ скръбъ и търпение, приложи надеждата си и радостта; ако и тогава не успѣешъ, приложи молитва и постоянство. Като ви сполети нѣкакво нещастие, не роптайте противъ него, но обърнете се къмъ Бога съ думитъ: Господи, научи ме, какъ да извадя повече масло отъ скръбта и нещастieto ми. Маслото представя поуката, която можете да придобиете. Какво правите лѣтно време съ плодоветъ? — Пригответе ги за презъ зимата чрезъ сушене и варене.

Ще кажете, че лесно се говори, но мъчно се носятъ страданията. Тежко е, наистина, положението на хора, които страдатъ. Тѣ сж на голѣмъ огънь. Въ нѣкой домъ единъ день жената е на парила, а мъжътъ подклажда огъня, другъ день — обратно: мъжътъ е на парила, а жената подклажда огъня. Жената се моли на мъжа, да не я пече; мъжътъ се моли на жената, да не го пече. Въ края на краищата, огънятъ не се вдига. Докато не станатъ чисти и не свѣтнатъ, огънятъ постоянно ще се подклажда. Ето защо, благодарете на Бога, че ви е далъ такъвъ мъжъ, или такава жена, да се изчистите взаимно. За васъ е важно да се радвате, да търпите и да постоянствувате. Отъ надеждата трѣбва да излиза радостъ, отъ скръбта — търпение, а отъ молитвата — постоянство. — Защо трѣбва да скърбимъ? — За да придобиемъ търпение. — Защо трѣбва да се надѣваме? — За да придобиемъ радостъ. — Защо

трѣбва да се молимъ? — За да придобиемъ постоянно-ство. Ако искате да се радвате, прилагайте надеждата; ако искате да бждете търпеливи, приемайте съ радостъ скръбъта; ако искате да бждете постоянни, молете се. Молете се не само за васъ, но за всички. Който мисли само за себе си, нищо нѣма да постигне. Когато влѣзете въ духовния свѣтъ, между ангелитѣ, тогава ще мислите само за себе си. — Защо? — Защото тамъ всички сж силни, не се нуждаятъ отъ чужда помощъ. Обаче, докато сте на земята, ще мислите и за другитѣ. Ако си слуга, ще мислишъ за господаритѣ си. Излѣзешъ ли отъ това положение, можешъ да мислишъ само за себе си. Ти си въ положението на господарь, който мисли първо за себе си, а после за своитѣ близни. Приложете това, което ви казвачъ, да видите, какъвъ превратъ ще стане въ живота ви. Нѣкои живѣятъ на земята, но мислятъ за смъртъта, страхъ ги е, че ще умратъ. Нищо страшно нѣма въ смъртъта. Да умрешъ, това значи, да мислишъ само за себе си. Следователно, когато нѣкой казва, че иска да живѣе и да мисли само за себе си, Богъ веднага заповѣдва да го взематъ въ другия свѣтъ. На земята ще мислишъ за ближнитѣ си и за себе си; като заминешъ за другия свѣтъ, ще мислишъ само за себе си. Умрѣлиятъ не мисли за другитѣ. Смѣшно е, волтъ, който се е освободилъ отъ хомота, да мисли за господаря си. Той мисли за прѣсна трева и за чиста вода. Умрѣлиятъ, който се е освободилъ отъ земята, мисли за възвишени нѣща. Онзи, който е вързанъ за земята, и като умре, пакъ не е свободенъ; той самъ не знае, живъ ли е, или умрѣлъ. Когато умрѣлиятъ е дошълъ до положение да мисли за по-високи нѣща, това не значи, че е егоистъ, но той иска да придобие повече богатства, че, като се върне на земята, да помага на ближнитѣ си. Докато сте на земята, ще мислите и за другитѣ. Щомъ отидете на онзи свѣтъ, ще ви попитатъ, при Бога ли искате да останете, или пакъ да се върнете на земята. Отъ отговора, който дадете, вие ще си опредѣлите мѣстото. Това показва, че човѣкъ иде доброволно на земята, а не насила. Като знаете това, каквито мъжнотии и да имате, при каквито условия и да живѣете, не роптайте. Вис сами сте избрали мѣстото си, доброволно сте дошли на земята.

„Въ надежда бивайте радостни, въ скръбъ — търпеливи, въ молитва — постоянни“. Ако не сполучишъ въ молитвата, влѣзъ въ скръбта; ако не сполучишъ въ скръбта, влѣзъ въ надеждата. Приложете това правило за единъ месецъ и, ако имате 50% резултатъ, ще знаете, че сте въ законитѣ на природата, понеже тя помага 50% въ всички случаи: въ болести, въ мъчности, въ страдания. Постъпвайте и вие като природата. Ако помогнете на единъ човѣкъ 50%, оставете го той самъ да си помогне 50%. Не помагайте на никого изцѣло, сто на сто. Ако си намислилъ да оставишъ на дъщеря си сто хиляди лева, дай ѝ 50,000 лв. Съ каквото си решилъ да помагашъ, като дойдешъ до реализирането му, изпълни го наполовина. Забелязано е, че майкитѣ изгубватъ онѣзи отъ децата си, които най-много обичатъ. Тѣ искатъ да имъ дадатъ сто на сто отъ онова, което иматъ, затова Богъ взема децата имъ при себе си. Не може човѣкъ да живѣе на земята и да бжде сто на сто осигуренъ. Богъ дава сто на сто, а човѣкъ — най-много 50%. Нѣкои майки уморяватъ децата си отъ голѣма любовъ. Тѣ ги хранятъ много, искатъ да ги задоволятъ напълно. Не пресищайте децата си, не пресищайте и себе си. Бждете върни на Божествения законъ, споредъ който и малкото се благославя като голѣмото. Дойдете ли до човѣка, давайте 50%; дойдете ли до Бога, давайте сто на сто.

Жената се оплаква отъ мъжа си, че му дала всичко, че му станала робиня. Тамъ е нейната погрѣшка. И мъжътъ се оплаква отъ жена си, че далъ всичко за нея, че ѝ станалъ робъ. Тамъ е неговата погрѣшка. Богъ не ви е пратилъ на земата да ставате роби и робини. Всѣки самъ е виновенъ за своето заробване. Който не разбира закона, дава много отъ себе си, а после страда, че не го оценили, че не го приели, както трѣбва. Какъ искате да ви приематъ? Ако нѣкой ви се усмихне, ако се поклони и стисне ръката ви, това добъръ приемъ ли е? Това е външно любезенъ изразъ, но не и вътрешенъ. Външниятъ изразъ на нѣщата не е всѣкога чистъ, искренъ. Турцитѣ, обаче, взиматъ външнитѣ прояви за истински, и сами си създаватъ неприятности. Ако нѣкоя жена се усмихне случайно на нѣкой мъжъ, последниятъ ми-

сли, че тя му дава знакъ, и той е готовъ да я обвини. Това е криво разбиране на нѣщата. Щомъ разбирането е криво, то не е Божествено. Бждете будни сами да се наблюдавате, да не изпадате въ криви прояви. Освободете се отъ старитѣ навици, за да се вслушвате въ това, което Богъ ви говори отвътре. Когато Богъ ви говори, вие изпитвате вътрешенъ миръ и спокойствие.

Какво е състоянието на човѣка, когато Богъ посещава? — То е подобно на зазоряването. То е все едно, че сте излѣзли рано сутринъ на нѣкой планински връхъ и оттамъ наблюдавате зазоряването и посрѣщате първитѣ слънчеви лъчи. Въ този тържественъ моментъ на душата си, вие колѣничите предъ Бога, повдигате очитѣ си нагоре и произнасяте къмъ Него благодарствена молитва. — Какво ще кажатъ хората, като ме видятъ, че колѣнича? — Оставете хората настрана. Хората, това сте вие; това сж сѣнкитѣ на вашето съзнание, не се страхувайте отъ тѣхъ. Ако се оглеждате въ много огледала, много образи ще имате, но истинскиятъ образъ е само единъ, останалитѣ сж отражения, сѣнки на действителния образъ. Щомъ попаднете въ благоговѣйно състояние, повдигнете ръцетѣ си нагоре, минете презъ радостта и скръбта, да видите, какъ Богъ работи и наблюдава своитѣ създания; какъ тѣ падатъ и ставатъ, и какъ Той поправя живота имъ. Следъ това повдигнете се въ по-високъ свѣтъ и вижте, какъ Той живѣе.

Това значи, да бжде човѣкъ въ надежда радостенъ, въ скръбъ — търпеливъ, а въ молитва — постояненъ.

*

5. Беседа отъ Учителя, държана
на 21 юлий, 1918 г. София.

Заведеевата майка

„Пристъпи при Него на Заведеевитѣ синове майка имъ“.)

„Пристъпи при Него на Заведеевитѣ синове майка имъ, съ синоветѣ си, та Му се кланяше и искаше нѣщо отъ Него“. Искането е потикъ, движение въ живота, въ една или въ друга посока, предизвикано отъ човѣшкитѣ желания. Дето е животътъ, тамъ има и движение. Движението може да бѣде или въ хармония, или въ дисхармония съ Божиитѣ закони. Сжщото може да се каже и за човѣшкитѣ мисли и желания. И тѣ се дължатъ на нѣкаква причина, външна или вътрешна. Майката на Заведеевитѣ синове искаше нѣщо важно отъ Христа, а именно: единиятъ отъ синоветѣ ѝ да седне отдѣсно на Христа, а другиятъ — отлѣво. Христосъ има само една дѣсна и една лѣва страна. Ако Заведеевитѣ синове заематъ дветѣ страни, где ще седнатъ другитѣ хора? И доднесъ още хората спорятъ все за това, кой да земе дѣсницата и кой лѣвицата. Майката Заведеева не е разбиравала Божия законъ, че не е възможно двамата и синове да седнатъ отдѣсно и отлѣво на Христа, както не е възможно две жени да се оженятъ за единъ мъжъ, или двама мъже — за една жена. Следователно, когато Богъ отказва да задоволи желанията ни, то е, защото искаме да оженимъ две жени за единъ мъжъ, или двама мъже за една жена. Съ други думи казано: Невъзможно е да имаче желанието на Заведеевата майка, и Богъ да го задоволи. Не може и двамата ни синове да седнатъ, единиятъ отлѣво, а другиятъ отдѣсно на Христа. Христосъ ѝ отговорилъ: „Не знаете, какво искате.“ А човѣкъ трѣбва да знае, какво иска.

Сега ние не говоримъ за децата, но за онѣзи, които вървятъ въ пътя на посвещението. Тѣ, именно,

трѣбва да знаятъ, какво искатъ. Много нѣща желаятъ децата, но майките имъ даватъ само това, което имъ е нужно. Всички нѣща въ свѣта сж разумно разпредѣлени. Напримѣръ, континентитѣ сж разпредѣлени между различни раси: Африка се населява отъ черната раса, Азия — отъ жълтата, Америка — отъ червената, Европа — отъ бѣлата, Австралия — отъ кафявата. Като изучавате животнитѣ — риби, птици и млѣкопитаещи, виждате, че всѣко отъ тѣхъ си има съответна форма. При това, всѣко животно заема опредѣлено мѣсто. Който не разбира Божия законъ, чуди се, защо една малка бубулечица трѣбва да живѣе. По отношение на човѣка, бубулечицата е малко, дребно сжщество, но и човѣкъ, по отношение на висшитѣ сжщества, е сжщо така малко сжщество, подобно на бубулечицата.

Когато Христосъ отговаря, че Заведеевитѣ синове не могатъ да седнатъ, единиятъ отъ лѣвата Му страна, а другиятъ — отъ дѣсната, Той искаше да покаже на човѣчеството, че всѣки трѣбва да желае само това, което му е опредѣлено. Сжщевременно, Христосъ разглежда лѣвата и дѣсната страна на човѣка като два велики принципа: лѣвата страна представя Божията Любовь, а дѣсната — Божията Мѣдрость. Всѣки човѣкъ има по двама синове, които иска да постави въ два специфични свѣта: единиятъ — въ свѣта на любовта, а другиятъ — въ свѣта на мѣдростта. Това е невъзможно. Защо? — Защото въ тѣзи свѣтове не сжществувa никакво лицепріятие. Кой обикновенъ човѣкъ е достоенъ да заеме едното или другото мѣсто? Подъ думата „достоенъ“, Христосъ разбира онзи човѣкъ, който е въ състояние да възприеме нѣщата въ тѣхната сжщность. На всѣки човѣкъ е дадена възможность да схване нѣщата така, както сж въ действителность. На всѣки човѣкъ сж дадени и специфични възможности. Това се отнася не само до умствения, но и до физическия животъ на човѣка. Ако имате две деца, едното съ здравъ стомахъ, а другото съ боленъ стомахъ, за кое отъ дветѣ деца е приготвената баница? — За онова, което има здравъ стомахъ. Следователно, когато търсимъ Христа, за да придобиемъ Неговата любовь, трѣбва да бждемъ здрави. Любовьта е за здрави, а не за болни хора. И болниятъ чувствува и възприема любовьта, но външно само, а

здравиятъ я възприема и външно, и вътрешно. Когато страдашъ, любовта е вънъ отъ тебе; когато се радвашъ, тя е въ тебе. Сжщото е и за мъдростта: когато страдашъ, мъдростта е вънъ отъ тебе; когато се радвашъ, тя е въ тебе. Макаръ и вънъ отъ васъ, любовта и мъдростта пакъ работятъ за вашето повдигане, но вие не можете съзнателно да ги възприемете; не можете да разберете тѣхното вътрешно съдържание и смисълъ. За да разберете нѣщата, трѣбва да живѣте въ тѣхъ, да проникнете въ тѣхната сжщина. Напримѣръ, четете за сжществуването на различни свѣтове — физически, астраленъ или сърдеченъ, умственъ и причиненъ. Знаете, че всѣки свѣтъ представя нѣщо специфично, но малцина иматъ ясна представа за тѣхъ.

Какво нѣщо е физическиятъ свѣтъ? — Свѣтъ на движение. Тукъ формитѣ се движатъ отъ едно мѣсто на друго. Като дойдете до астралния свѣтъ, нѣкои мислятъ, че той е далечъ отъ тѣхъ, нѣкъде задъ звездитѣ. Астралниятъ свѣтъ е чувствениятъ, т. е. свѣтъ на чувствата. Когато казвате, че изпитвате приятностъ или неприятностъ, скръбъ или радостъ, вие сте въ астралния свѣтъ. Чрезъ чувствата човѣкъ се свързва съ душитѣ и ги познава. На физическия свѣтъ хората изучаватъ нѣщата чрезъ сътивата си, а въ астралния свѣтъ — чрезъ чувстваа си. И душитѣ иматъ миризъ, вкусъ, тонъ, както и физическитѣ предмети. Колкото по-фини сж чувствата на човѣка, толкова по-лесно може да познае, дали една душа е отъ долния, или отъ горния свѣтъ. Всѣки трѣбва да си зададе въпроса, отъ кой свѣтъ е като душа, дали е на мѣстото си въ физическия свѣтъ, има ли благородно сърдце и свѣтълъ умъ. Сжщевременно, всѣки трѣбва да знае, красивъ ли е. Красотата има отношение къмъ истината. За да бъдешъ външно и вътрешно красивъ, трѣбва да отговаряшъ на известни условия, т. е. да носишъ въ себе си известни добродетели. Красивиятъ човѣкъ е хармонично съчетание на своитѣ мисли, чувства и постѣпки. Той е хармонизиралъ и ума, и сърдцето, и волята си. Той живѣе правилно и въ тритѣ свѣта — въ физическия, въ духовния и въ умствения.

Често хората се запитватъ, кой е праведенъ и добъръ човѣкъ, или кой е духовенъ. Който има благо-

родно сърдце и свѣтълъ умъ, той е праведенъ и добъръ човѣкъ. Искате ли да знаете, дали сте праведенъ, духовенъ човѣкъ, огледайте се въ Божественото огледало и се запитайте: имате ли нуждното благоухание, сърдцето ви благо ли е, умътъ ви свѣтълъ ли е. Щомъ искате да знаете това, отъ разумния свѣтъ ще изпратятъ комисия да ви изпита. Тя ще провѣри уханието ви, благостта на сърдцето ви, свѣтлината на ума ви, богатството ви и, като разбере, какъ използвате даденитѣ ценности, ще опредѣли къмъ кои хора спадатъ. Тогава ще ви постави съответна бележка, както тукъ оценяватъ ученицитѣ, и ще ви изпрати при Бога за одобрение. Човѣкъ се изпитва въ всички свѣтове. Нѣкой мисли, че може да живѣе, както иска и както разбира, че никой не държи смѣтка за това. Не е така, разумниятъ свѣтъ е точенъ, всичко тегли и преценява. Нѣкой казва, че билъ добъръ проповѣдникъ, добре изпълнявалъ службата си, билъ отъ добро семейство. Това не е достатъчно. Ще те изпитатъ, въ всѣко отношение, и едва тогава ще се произнесатъ какъвъ човѣкъ си. Добъръ човѣкъ си, а не можешъ да разрешишъ най-малката мжнпотия. Чрезъ мжнпотиятъ провѣрватъ човѣка, може ли да плава, или не може. Малкото патенце се излюпи и започва да плава, а човѣкъ живѣе десетки години на земята и не може да плава, т. е. не може да решава мжнпотиятъ си. Който не може да плава, не може да решава задачитѣ си и потъва въ водата. Добриятъ човѣкъ, въ пълния смисълъ на думата, лесно решава задачитѣ си. Той е научилъ изкуството да плава. Комисията го изпитва и му пише шесторка. На слабия пише единица. Следъ всичко това, той иска да седне отлѣво или отдѣсно на Христа. Какво означава лѣвата страна на Христа? — Работа на земята. — А дѣсната? — Работа на небето. Значи, който иска да седне отлѣво на Христа, той е слѣзълъ на земята да работи. Който иска да седне отдѣсно на Христа, той иска да работи на небето. Дали ще седнешъ отлѣво или отдѣсно на Христа, ти трѣбва да работишъ.

Всички хора сж дошли на земята да работятъ. Богъ казва: Дайте работа на всѣки човѣкъ, да се прояви. Като свърши дадената му работа, и комисията се произнесе за успѣха му, едва тогава Богъ ще даде ду-

мата си, кжде да го поставятъ, отлѣво или отдѣсно на Христа. Нѣкой е кандидатъ за служба отъ лѣвата страна, но нѣма търпение да свърши работата си докрай и търси нова служба — отъ дѣсната страна. Търпение се иска отъ всички хора, особено отъ християнитѣ. Не можешъ да бждешъ истински християнинъ, ако не си придобилъ търпение.

Въ Китай живѣлъ единъ благочестивъ човѣкъ — Натанъ, който билъ известенъ между бедни и нуждаещи съ своята голѣма щедростъ. Нѣкой си Митранъ му завидѣлъ и пожелалъ да стане щедъръ като него. Той направилъ голѣми заведения, съ богати кухни, да приема бедни и да ги угощава. Въ скоро време се заговорило и за Митрана. Беднитѣ се стичали при него, да ги нахрани и да получатъ нѣкаква помощъ. Той ги посрѣщалъ любезно, давалъ имъ храна, пари, съ цель да надмине Натана по щедростъ. Между беднитѣ имало една просякиня, която се опитвала по нѣколко пѣти на день да получи помощъ. Тя влизала ту отъ едната, ту отъ другата врата и получавала това, което ѝ било нужно. Митранъ забелязалъ, какъ тя се промѣквала ту презъ едната, ту презъ другата врата но мѣлѣлъ. Най-после той не издържалъ на нахалството ѝ и я изпждилъ. Тя напуснала дома му, но казала: Е, Митране, всичкитѣ ти усилия отидоха напраздчо. Натанъ остава ненадминнатъ. Вече 30 пѣти азъ ходя при него, влизамъ и презъ едната, и презъ другата врата на кжщата му, но той дума не ми казва. Всѣки день ме приема, като че за пръвъ пѣтъ ме вижда, а ти, едва десетина пѣти влѣзохъ въ дома ти, и вече ме изпжди. Помни, че щедростъта е свързана съ търпението. Ако не можешъ да търпишъ, и щедъръ не можешъ да бждешъ.

Съвременнитѣ хора се нуждаятъ отъ търпение. Това, което тѣ наричатъ търпение, е неволя. Нѣкой търпи до известно време, после се разсърди и въ единъ моментъ разваля всичко, което е съградилъ. Казвате, че нѣкой мжжъ или нѣкоя жена сж страдали много, голѣмо търпение сж проявили. Голѣмо е търпението имъ, но тѣ издържатъ най-много до 15 пѣти. Като приематъ просякинята 15 пѣти, следъ това изгубватъ търпението си и я изпжждатъ. Тѣ трѣбва да работятъ още върху търпението, 30 пѣти да приематъ просяки-

нята и пакъ да не имъ дотегне. Мжжътъ казва на жена си: Прекали го вече. Жената казва на мжжа си: Прекали го вече. Щомъ дойдатъ до числото 15, тѣ започватъ да се сърдятъ и, когато срещнатъ на пътя си, скарватъ се съ него. Чакайте, много бързате, още 15 пъти трѣбва да приемате просякинята, да дойдете до числото 30—число на зрѣлостъ, на възмжжаване. За да станете мждри, трѣбва да учите въ всѣки свѣтъ по десетъ години. Следъ това се открива нова, велика наука, която сжщо трѣбва да изучавате.

Новото учение, което Христосъ донесе на човѣчеството — учението на любовта, носи сила за човѣка. Ето защо, който иска да стане силенъ, добъръ и любещъ, трѣбва да изучава ревностно това учение, да стане ученикъ на Христа. Често хората се запитватъ, обичатъ ли ги ближнитѣ имъ. Да се задава такъвъ въпросъ, това е все едно, да се съмнявате въ своята любовъ. Щомъ се съмнявате въ своята любовъ, вие се съмнявате и въ Божията, защото Богъ живѣе въ всички хора и чрезъ тѣхъ проявява любовта си. Ако вие обичате хората, и тѣ ще ви обичатъ. Кажете ли нѣкой, че обича, той е далъ мѣсто на Божията Любовъ въ себе си. Като люби, Богъ се проявява въ него, а не човѣкътъ. Защото е казано въ Писанието: „Богъ е Любовъ“. Който иска да даде мѣсто на любовта въ себе си, той трѣбва да се интересува само отъ своитѣ мисли и желания, отъ своитѣ постѣпки и отношения. Че плодоветѣ на хората били сладки или горчиви, това не се отнася до мене; важно е моитѣ плодове да бждатъ сладки. Че хората издавали приятна или неприятна миризма, това не се отнася до мене; важно е азъ да разнасямъ благоухание навсѣкжде. Важно е моятъ умъ, моето сърдце, моятъ духъ и моята душа да сж на мѣсто. Това е основното правило, чрезъ което човѣкъ може да подобри живота си външно и вътрешно. Ще кажете, че човѣкъ трѣбва да живѣе за дома си. Вѣрно е това, но домътъ, въ сравнение съ цѣлокупния животъ, представя само малкия прѣстъ на ржката. Човѣкъ не живѣе само за малкия си прѣстъ, но за всичкитѣ си прѣсти. Малкиятъ прѣстъ представя физическия свѣтъ. Човѣкъ не живѣе само за своитѣ физически, т. е. материални пужди. Безименниятъ прѣстъ представя любознателността

на човѣка, срѣднияѣ — правдата, показалецѣтъ — религията, а палецѣтъ — волята и разума. Щомѣ е дошѣлъ на земята, човѣкъ трѣбва да служи на всичкитѣ си прѣсти, да задоволява своитѣ вътрешни стремежи. За да ни обичатѣ хората, трѣбва да имѣ дадемѣ нѣщо отѣ себе си. А ние можемѣ да даваме само тогава, когато работимѣ върху себе си. Ние обичаме Бога, защото Той всичко ни е далѣ и продължава да дава, да задоволява нуждитѣ ни.

Хората се оплакватѣ отѣ неуспѣхитѣ си въ живота. Въпрѣки желанието имѣ да бждатѣ изправни, да реализиратѣ своитѣ идеали, тѣ пакѣ не успѣватѣ. Значи, има нѣщо ненормално, неестествено въ тѣхѣ, което имѣ прѣпятствува. Като се натѣкватѣ на неестественитѣ прояви въ себе си, тѣ се отчайватѣ. Едно трѣбва да знаете: Всичко неестествено, изопачено въ проявитѣ ви, не се дължи само на васѣ. Има и други фактори, вънѣ отѣ васѣ, които сѣ виновни за вашитѣ неестествени прояви. Минаватѣ нѣкъде и усѣщате неприятна миризма. Причината за лошата миризма не е въ васѣ, но вънѣ отѣ васѣ нѣщо гние и разнася тази миризма. Вие сте виновни доголкова, че не сте могли отдалечѣ да усѣтите лошата миризма и да се отстраните отѣ нея. Ако сте неразположени, вината е отчасти въ васѣ, отчасти въ външния свѣтъ, който не е въ хармония съ Бога. Всѣки удѣ, отдѣленѣ отѣ цѣлия организъмѣ, започва да се разлага и гние. Следователно, за да не попадате въ срѣди, които се разлагатѣ, дръжете се здраво за Цѣлото. Призовавайте Великото и мощно Начало на помощѣ. Като постѣпвате по този начинѣ, вие ще бждете далечѣ отѣ лошитѣ условия, и положението ви ще се подобри.

Това, което днесѣ ви говорѣ, е малко мѣчно за прилагане. Защо? — Защото сте се отклонили отѣ правия пѣтъ и мѣчно можете да се върнете назадѣ. Какво трѣбва да направи водата, която се е отбила отѣ пѣтя си? Да се върне назадѣ, не може. Нищо друго не ѣ остава, освенѣ да си направи новѣ пѣтъ. Щомѣ е така, и на васѣ казвамѣ: Не се обезсърдявайте, напуснете старата вада и си направете нова. Така постѣпва и природата. Старата вада е вашиятѣ старѣ животѣ. Напуснете стария си животѣ, идете при комисията да ви

изпита, да видите, какво знаете и какво не знаете. Онова знание, което влиза въ работа, ще задържите; непотръбното ще изхвърлите. Следъ това ще ви пратятъ при Бога, Той да даде последната си дума. Ако сте готови за небето, тамъ ще ви задържатъ. Ако не сте готови, ще ви дадатъ ново тѣло и ще ви изпратятъ на земята, тамъ да учите и работите. Този процесъ наричаме „сждба“. Човѣкъ самъ кове сждбата си. Затова, именно, Христосъ казалъ на Заведеевата майка: „Не знаете, какво искате“. Това значи: Не разбирате Божиитѣ пѣтища. Хората гледатъ само на външната страна на живота, а онова, което Богъ е наредилъ да се върши, него забравятъ. Както и да мислятъ хората, ще знаятъ, че това, което Отецъ е наредилъ да стане, ще се изпълни. Никой не е въ състояние да отмѣни Божия планъ.

Какъвъ е планътъ, който Богъ е опредѣлилъ за човѣка? — Той го изпратилъ на земята, да работи съ ума, сърдцето, душата и духа си и да се развива. Христосъ слѣзе на земята да научи хората, какъ да живѣятъ и да работятъ правилно. Той внесе свѣтли мисли въ човѣшкия умъ, благородни и възвишени чувства и желания въ сърдцето му и така повдига духа му, прави го силенъ и бодъръ. Мнозина очакватъ Христа да слѣзе отъ облацитѣ, но вмѣсто да видятъ това, главитѣ имъ се пълнятъ съ мъгли. Христосъ хлопа на вратата на вашето сърдце, а вие гледате горе нѣкъде и се чудите, кжде ли се тропа. Не гледайте нагоре. Той нѣма да дойде оттамъ, но гледайте къмъ вратата на сърдцето си, дето се хлопа. Тамъ е Христосъ. Отворете вратата си и Го поканете вътре.

Човѣкъ има две врати: едната е официална, а другата — ежедневна, презъ която постоянно влиза и излиза. Официалната врата е носътъ, а ежедневната и достъпната е устата. Презъ устата влиза въздухътъ и храната; презъ устата излиза и частъ отъ въздуха. Това е алегорично казано. Въ другъ смисълъ, умътъ е официалната врата, а сърдцето — ежедневната. Христосъ ще мине презъ ума — официалната врата, ще слѣзе до сърдцето и тамъ ще похлопа. Всички проповѣдници говорятъ за идването на Христа на земята, но не знаятъ презъ коя врата ще влѣзе Той. Отъ две хиляди години

Той хлопа на носа, т. е. на ума на хората, а тѣ отворили устата си и оттамъ Го чакатъ да влѣзе въ стомаха имъ. Умътъ, главната врата на хората, е затворена днесъ. Нѣкой иска да види Христа. Питамъ го: Отворенъ ли е умътъ ти? — Не е отворенъ. — Щомъ не е отворенъ, отвори го и чакай. Научи се отъ свѣтскитѣ хора, какъ посрѣщатъ видни гости. Христосъ стои вече предъ вашитѣ умове, чака да Му отворите, за да слѣзе оттамъ до сърдцата ви. Всичко иде отъ ума, затова старитѣ хора казватъ: Ученитѣ развалятъ свѣта, и ученитѣ ще го оправятъ. Който разваля, той може и да оправя. Богъ създаде свѣта чрезъ Мъдростъта. Така трѣбва да работите и вие.

Желая на всички хора, да започнатъ новъ животъ и да се вслушватъ въ своитѣ възторжени и възвишени желания. Затова се изисква свѣтълъ умъ, благородно сърдце и възпитана, силна воля. Не е нужно човѣкъ да мисли само за ядене и пиене. Когато поканите нѣкой гостъ на трапезата си, мисли ли той, какво ще яде и пие? За него е важно да има здрави жѣби и здравъ стомахъ. Трѣбва ли да мисли той, ще бѣде ли поканенъ и другъ пътъ на вашата трапеза? Ако домакинътъ е богатъ, външно и вътрешно, той всѣкога слага трапеза. Като се нахраните днесъ добре, не мислете, какво ще ядете на другия день. Не мислете за осигуряване. Чрезъ Мойсея Богъ казваше на евреитѣ да не мислятъ за утрешния день, но да си събиратъ манна само за единъ день, за да не се разваля. Кжде останаха богатитѣ хора, които се бѣха осигурили за години? — Фалираха. Всички богати фирми изчезнаха. Тѣ заминаха за онзи свѣтъ съ праздни черепи и сухи кости, безъ мускули. Казватъ за нѣкого: Уменъ човѣкъ бѣше той. — Кжде остана неговата умна глава? Докато е билъ живъ, виждали сте главата му, но следъ смъртъта му нищо не виждате, освенъ празенъ черепъ и сухи кости. Казватъ за нѣкоя жена: Красива жена бѣше тя! — Никаква красота не виждамъ днесъ въ нея. — Силенъ човѣкъ бѣше! — Никаква сила не виждамъ въ него. Всичко, което ви е правило впечатление — разумность, красота, сила, е изчезнало, понеже е временно, преходно, промѣнливо.

Започнете новия животъ и вървете напредъ съ Бога Който се свърже съ Него, ще стане богатъ, фи-

зически и духовно. Богъ, за Когото говоря, не е само български, нито еврейски Богъ, но на всички народи, на всички хора по земята. Нѣма по-достойно сщество отъ Него. Той носи пълнотата на живота въ себе си. Призовете Го, и Той ще ви се отзове. Много хора днесъ сж обременени: мислятъ за своитѣ близки, които сж на бойнитѣ полета, страхуватъ се да не ги убиятъ. Не мислете за това, но нека всѣки се запита: Върша ли Божията воля? Обичамъ ли ближния си, както себе си? Когато всѣки човѣкъ, всички народи си отговорятъ на този въпросъ положително, Богъ ще ги благослови. Желая ви да се пригответе да посрещнете Христа. Ако дойде въ домоветѣ ви и намѣри, че не сте готови, Той ще си вземе това, което ви е далъ. Ако мжжътъ, жената и децата ви сж добри, а вие не ги цените, ще ви ги взематъ. Христосъ ще имъ каже: Елате при мене, азъ ще задоволя нуждитѣ ви и ще ви дамъ заслужено мѣсто. Въ края на краищата, всички ще се върнемъ при Господа, отъ Когото сме излѣзли. Ще кажете, че е страшно това връщане. Нищо страшно нѣма въ връщането на душата при Бога. Страшно е за онѣзи, които живѣятъ зле, които лъжатъ, крадатъ и не изпълняватъ Божията воля. Тѣ ще изгубятъ всичко. Отъ тѣхъ ще останатъ само сухи кости. Ще се опитатъ да влѣзатъ въ сърдцето си, но ще ги обхване студъ, безлюбие и никаква топлина, никакво чувство; ще се опитатъ да влѣзатъ въ ума си — никаква мисълъ, никаква свѣтлина нѣма да намѣрятъ. На всички казвамъ: Обърнете се къмъ Бога на пълния животъ и отъ Него искайте всичко. Какво прави търговецътъ днесъ?—Той се стреми къмъ положителното въ живота. За него златната звонкова монета има съдържание. Що се отнася до книжнитѣ пари, той не разчита на тѣхъ. Американскитѣ студенти иматъ обичай да се поздравяватъ съ чекове отъ 30 — 40,000 лева, които, обаче, не могатъ да се осребрятъ — никоя банка не може да имъ ги изплати. По-добре е човѣкъ да има единъ левъ, но звонкова монета, отколкото хиляди книжни левове, които никой не признава. Това сж залъгалки въ живота. Пазете връзката си съ Бога, като капиталъ, на който всѣкога може да разчитате.

И тъй, колкото и да се стремите къмъ дѣсната или лѣвата страна на Христа, Той нѣма да ви тури нито отдѣсно, нито отлѣво на себе си. Защо? — Защото, като имате сърдце, вие сте вече отлѣво на Христа; като имате умъ, вие сте отъ дѣсната Му страна. Когато мжжътъ умре, той отива отдѣсно на Бога. Като остане жената на земята, тя е отлѣво на Бога. Дѣлението на християнитѣ на източно-православни, на католици и протестанти показва, че тѣ не разбиратъ Христовото учение. Нѣкои християни не поддържатъ дѣлението, но искатъ всички да бждатъ на една страна: или на лѣво, или на дѣсно. Въ сжщностъ, една страна сжществува — дѣсната. Тя съдържа всичко въ себе си. Добре е, всички хора да застанатъ на тази страна, защото тя води къмъ Бога. Нѣкои не познаватъ, кжде е дѣсната и кжде — лѣвата страна и се питатъ, кжде е Богъ, на което мѣсто ги е поставилъ и т. н. Първоначално още, Богъ ги е турилъ на добро мѣсто. Ако не сж доволни отъ мѣстото си и го намиратъ лошо, ще знаятъ, че тѣ сами сж го избрали. Тѣ се оплакватъ отъ живота си и казватъ, че всичко имъ е кисело, горчиво. Отъ тѣхъ зависи да подсладятъ живота си. На киселото и горчивото трѣбва да прибавятъ повече захаръ. На земята не трѣбва да бждете много сладки. Тукъ и киселитѣ, и сладкитѣ нѣща иматъ свое предназначение. Докато сте на земята, може да бждете три четвърти горчиви и четвъртъ сладки; въ ангелския свѣтъ ще бждете наполовина горчиви и наполовина сладки, а въ Божествения свѣтъ ще бждете напълно сладки. Молете Бога да ви помогне, да развивате правилно ума, сърдцето и волята си, да се облѣчете въ Христа, както е казано въ Писанието. Съ други думи казано: Приемете Христа въ сърдцето си, като вашъ приятель, и въ ума си, като вашъ Учитель, да ви обхване външно и вътрешно, а не само да се облѣчете въ Него, като въ дреха.

Нѣкои търсятъ Христа по външенъ пѣтъ, само въ единъ човѣкъ. Така тѣ нѣма да Го намѣрятъ. Христосъ се открива на онзи, който искрено Го търси. Какъ се открива? — По вътрешенъ пѣтъ, и не само чрезъ единъ човѣкъ, а чрезъ много хора. Той се проявява като свѣтлина. Христосъ е и въ едното, и въ многото. Той е и въ цѣлото дърво, и въ плода. — Кжде е Христосъ?

— Горе. Преди две хиляди години Той бѣше на земята, но сега работи въ горния свѣтъ. Който Го види, веднага трѣбва следъ Него, както момата пристава на нѣкой красивъ момъкъ. Не плачете за онѣзи, които сж пристанали на Христа. Понеже тукъ никой не ги е оценилъ, тѣ отишли при Христа, Той да ги оцени, и сж доволни отъ положението си. Близкитѣ имъ плачатъ за тѣхъ, искатъ да ги видятъ. Нѣма защо да плачатъ за скжсанитѣ имъ дрехи. Нѣкои искатъ да знаятъ, дали близкитѣ имъ, които сж заминали за онзи свѣтъ, мислятъ за тѣхъ. За какво ще мислятъ? Тѣ не се интересуватъ за материалното ви положение, но какъ живѣете, дали се обичате, дали сте готови да се жертвувате единъ за другъ.

Христосъ слиза отгоре. Това е велика истина, която всички ще провѣрите. Всички управляващи, всички проповѣдници и учители, майки и бащи ще Го видятъ и ще Го признаятъ за свой Богъ. Желая ви, всички да бждете радостни и спокойни. Доброто иде вече въ свѣта. Христосъ слиза отгоре! Всички ще видятъ това. Нѣкои ще бждатъ въ Христа, а у нѣкои Той ще бжде. Велико благо очаква човѣчеството. Желая всички българи да слушатъ, какво имъ говори Господъ и да бждатъ носители на Неговото Слово. За да провѣрите, дали Богъ е между васъ, съберете се около нѣкой боленъ и се помолете за него. Ако болниятъ се подобри, Богъ работи между васъ. Съберете се около единъ крайно беденъ човѣкъ и се помолете за него. Той се нуждае отъ хлѣбъ. Ако хлѣбътъ му дойде на крака, значи, Богъ работи и тукъ. Ако има суша и се помолите за дъждъ въ името на Господа, дъждътъ ще дойде, а съ него заедно и плодородието. Сегашнитѣ хора философствуватъ, за всичко мислятъ, но забравятъ Бога.

За кой Господъ гворя азъ? За Онзи, Който въздава на всѣки човѣкъ заслуженото. Не се произнасяйте за работитѣ на хората, има кой да ги критикува, има кой да мисли и следи за живота имъ. Богъ изисква отъ всички да изправятъ живота си, да изпълнятъ Неговата воля. Ако не Го послушатъ, ще дойдатъ тежки дни. Който послуша Господа, ще има на разположение всичко — и хлѣбъ, и земя. — Какъ ще познаемъ Господа? — Като направимъ сжщия опитъ,

какътво направи пророкъ Илия на своето време. Азъ ще извикамъ Господа, за Когото ви говоря, и ще пожелаемъ да направи нѣщо, отъ което да видимъ при-сѣтствието Му. Нека направятъ сѣщия опитъ и онѣзи, които Му служатъ, да видимъ, на кого ще се отзове. Като знаете, че Господъ е живъ и управлява цѣлия свѣтъ, отъ нищо не се страхувайте. И смъртъта да не ви плаши. Ако тя се изпрѣчи на пътя ви, кажете си: Понеже Богъ ме изпратилъ на земята да работя, никаква външна сила не може да отнеме работата ми. Докато не я свърша, не измѣнямъ пътя си, не се мърдамъ отъ мѣстото си. Който се опита да ме измѣсти, нѣма да се бори съ мене, но съ Онзи, Който ме е проводилъ. Той държи въ рѣцетъ си всички народи. Горко на този народъ, който не изпълни Божиата воля.

Велико е Божественото учение. Само чрезъ него народитъ ще се разбератъ. Само чрезъ него мъжетъ и женитъ ще се споразумѣятъ. Нека сѣществуватъ всѣки народъ, всѣка държава, всѣки домъ, всѣки човѣкъ, но да бждатъ носители на любовта, на мъдростта и на правдата. Бждете готови да се жертвувате за Великото въ свѣта. Азъ не говоря за обикновената жертва, да умре човѣкъ за нѣкого; азъ не говоря за смъртъ, при която заравятъ умрѣлия, опѣватъ го, държатъ му надгробни речи. Азъ говоря за такава жертва, при която човѣкъ си заминава, безъ да оставя гробъ. Който се жертвува така, става необходимъ за окръжаващитъ — никой не знае, къде е и какво прави.

Блажени сѣ онѣзи народи, които слушатъ Господа на всичката пълнота и изпълняватъ волята Му.

Бждете служители Божии, за да носите благословието Му навсѣкжде.

Бждете смѣли, за да проповѣдвате Словото Божие. Така говори Христосъ, Който е въ всички хора.

✠

6. Беседа отъ Учителя, държана
на 23 юлий, 1918 г. София.

Събличане и обличане

„Да се съблѣчете отъ ветхия чело-
вѣкъ и да се облѣчете съ новия“.*)

Събличането и обличането представятъ велики закони на развитие. Това сж процеси, които се извършватъ и въ самата природа. Който не спазва тѣзи процеси, самъ се излага на страдания. Какво става презъ есенъта и презъ зимата съ растенията? — Постепенно събличатъ старата си дреха. Слана попарва листата, и тѣ постепенно окапватъ. Вѣтроветъ оголватъ клонетъ, обрулватъ листата имъ, докато най-последъ дървото се освободи напълно отъ старата си дреха. Щомъ дойде пролѣтъта, дърветата започватъ да се покриватъ съ нови листа; нови клончета израстватъ, нови цвѣтове се явяватъ. Дървото се облича съ нова дреха, т. е. съ нова премѣна. Ще кажете, че това е обикновено нѣщо. Събличането и обличането не сж обикновени работи. Като отидете на черква, и тамъ виждате сжщитъ процеси. Свещеникътъ иде отъвнѣ съ старата си, вехта дреха, но щомъ влѣзе въ олтаря, съблича я и облича нова — новъ човѣкъ става. Той се освобождава отъ старитъ листа и се облича съ нови. Добре е, свещеникътъ да не съблича новитъ си дрехи. Щомъ е станалъ новъ човѣкъ, новъ да си остане. Така правятъ всички хора. За единъ-два часа презъ деня обличатъ новитъ си дрехи, а останалитъ 22—23 часа прекарватъ въ старитъ си дрехи. Следъ това се чудятъ, защо работитъ имъ не вървятъ добре. Много естествено. Докато сте облѣчени съ старитъ си дрехи, работитъ ви не могатъ да се нареждатъ добре. Какво ще ви даде една стара дреха, пълна съ прахъ, съ потъ и съ нечистотии? Ако облѣчешъ новата си дреха, душата ти ще се зарадва и развесели.

Какво правятъ момата и момъкътъ, когато се же-

*) Послание къмъ Ефесянитъ 4:22—24.

нятъ? — Свалятъ старитѣ си дрехи и се обличатъ съ нови. Който ги види, радва се на новитѣ имъ премѣни и казва: Това сж невѣста и младоженикъ. Тѣ започватъ добре, но не издържатъ докрай добре. — Защо? — Като се върнатъ у дома си, събличатъ новитѣ си дрехи и обличатъ старитѣ. Следъ това се чудятъ, защо работитѣ имъ не вървятъ добре. Сега и вие сте облѣчени съ нови дрехи, но, като отидете по домоветѣ си, ще облѣчете пакъ старитѣ си дрехи. Павелъ казва: „Съблѣчете се отъ стария човѣкъ!“ Значи, събличането на старитѣ дрехи и обличането въ нови представя новия животъ, къмъ който човѣкъ се стреми. Следователно, облѣчете ли се съ нови дрехи, не се връщайте повече къмъ старитѣ.

Какво, въ сжщностъ, е стариятъ човѣкъ? — Това сж старитѣ мисли, чувства и желания, старитѣ навици, старитѣ дрехи, чиито послѣдствия носимъ и дондесъ. Всички страдания — физически, сърдечни и умствени, всички лишения не сж ли резултатъ на стария човѣкъ, на старото? Въпрѣки това, чувате да казватъ: Да се държимъ за старото! Къде е писано това? Павелъ казва: „Облѣчете се въ новия човѣкъ!“ Като чуятъ думата „ново“ или „ново учение“, мнозина казватъ: Опасно е новото учение. — Опасно е старото. Въ сжщностъ, новото учение препоръчва на хората много прости, обикновени нѣща: Да се облѣчете съ нови дрехи, да се обуете съ нови обуца — да станете новъ човѣкъ. Кой не желае това? Ще кажете: Отде ще дойде новото? За новото сж нуждни пари, срѣдства. Кой ще ни ги достави? Започнете отъ невидимото и постепенно вървете къмъ видимото. Ако всѣка сутринъ, като ставате отъ сънь, събличате старитѣ дрехи на ума и на сърдцето си и обличате нови, досега щѣхте да се подновите, да станете новъ човѣкъ. Мжжътъ става отъ сънь сърдитъ, недоволенъ. Защо? — Не е съблѣкълъ старитѣ си дрехи. Не се сърди на мжжа си, но дай му чиста вода, да измие краката си, отвори прозореца да подиша чистъ въздухъ, дай му нови дрехи да се облѣче и вижъ следъ това, нѣма ли да бжде доволенъ. Всѣка жена, която отваря Божествения сандѣкъ и дава нови дрехи на мжжа си, е добра. Това обличане е психическо. Който не знае да се облича съ нова психическа дреха, всѣкога ще бжде не-

доволенъ и всѣкога ще се оплаква. Колко жени се оплакватъ отъ мжжеть си, и колко мжже — отъ женитѣ си, само затова, че не знаели, какъ да се обличатъ въ нови дрехи. Ако мжжътъ не знае това изкуство, нека жената го облѣче; ако жената не притежава това изкуство, нека мжжътъ я облѣче. Обличай жена си всѣка сутринъ въ нова дреха, и тя ще бжде добра. Обличай мжжа си всѣка сутринъ въ нова дреха, и той ще бжде добъръ. Жената сготвила нѣкакво ядене, отъ което мжжътъ е недоволенъ. Той се сърди, гнѣви, но следъ това и тя започва да се сърди. Въ края на краищата, се явява общо недоволство. Защо жената да не изучи характера и вкуса на мжжа си и да наготви ядене, което той обича? Преди да се е върналъ мжжътъ отъ работа, жената трѣбва да отвори прозорцитѣ на стаятъ, да влѣзе чистъ въздухъ, да се помоли заедно съ децата. Като дойде мжжътъ и намѣри стаятъ чисти и провѣтрени, децата тихи и спокойни, той ще облѣче новата си дреха и ще бжде доволенъ. Какво прави жената днесъ? Като види, че мжжътъ се разгнѣви, тогава провѣтрява стаятъ, тогава укротява децата. При това положение, мжжътъ нѣма желание да се облѣче съ нова дреха.

Единъ младъ момъкъ трѣбвало да пжтува отъ едно село до друго. Пжтътъ му минавалъ презъ една гжста гора. Баба му, като видѣла, че внукътъ ѝ трѣгва на пжтъ и трѣбва да мине презъ гората, казала му: Синко, ела да ти бая, ако те срещне мечка, да не те изяде. — Бабо, по-добре ми бай, да не ме срѣща мечка! — отговорилъ засмѣно внукътъ.

Какво трѣбва да прави жената, за да има миръ и доволство въ дома си? Като се върне мжжътъ ѝ отъ работа, тя трѣбва да измие краката му, да му даде нови дрехи, да се облѣче и следъ това да седнатъ двамата заедно да се нахранятъ. Така сж постѣпвали женитѣ въ старо време. Ако се спазва този навикъ и въ новото време, 50% отъ недоразуменията въ домоветѣ щѣха да се намалятъ. Жената счита за унижение да измие краката на мжжа си, да му даде нови дрехи да се облѣче. Тя казва: Право ли е азъ да се грижа за мжжа си, като за дете? Той може самъ да свѣрши тази работа. — Право ли е жената да дава стари дрехи на мжжа си и постоянно да се каратъ? Ако азъ съмъ на мѣстото на жената, пред-

почитамъ да съблѣка старитѣ дрехи на мѣжа си и да го облѣка съ нови, да измѣи краката му, отколкото да се карамъ съ него и да го оставя съ стари дрехи. Съблѣчете старитѣ си дрехи и облѣчете нови! Ще дойде нѣкоя жена да се оплаква отъ мѣжа си, че обичалъ да гледа чужди жени, да се сърди и кара. За да не става това, съблѣчи старитѣ му дрехи. Ти го оставяшъ съ стари дрехи, и той, недоволенъ отъ положението си, търси причини да се сърди и кара. Облѣчи го въ новата дреха — въ дрехата на любовта и не мисли лошо за него. Щомъ мѣжътъ има сърдце, и любовъ има. Понѣкога само обущата му сж тѣсни, и той се движи мѣчно. Какво направиха китайцитѣ съ своитѣ деца? — Осакатиха краката имъ. Понеже служатъ на своята стара култура, обуватъ момиченцата си съ тѣсни, малки обувки, подъ предлогъ, че е красиво жената да има малъкъ кракъ. Въ сжщностъ причината се крие другаде. Като осакатяватъ краката на жената, съ това тѣ искатъ да я задържатъ повече въкъщи, да не ходи по улицитѣ. Обаче, китайката привикна и съ малкиѣ крачка да се движи свободно и да излиза, когато пожелае.

Нови дрехи, нови обуща сж нуждни за хората, и то широки и удобни. Ако имате мѣчнотии и страдания, ще знаете, че това сж старитѣ и тѣсни дрехи и обуща. Старитѣ дрехи криятъ въ себе си отрови. Като сгрѣшилъ, човѣкъ облѣкълъ старата дреха пропита съ отрова и нечистотии. Съблѣчете старата дреха и облѣчете новата, която носи въ себе си всички елементи на чистота и здраве. Новата дреха носи радостъ и веселие за човѣка. Като ставате сутринъ отъ сънь, облѣчете дрехата на надеждата, на вѣрата, на любовта, на истината, на милосърдието. Каквата дреха ви е нужна за даденъ случай, такава облѣчете. Всѣка дреха, която носи известна добродетель, е чиста, нова, здрава. Когато ставате сутринъ, мислете за всичко възвишено и благородно, за работата на великиѣ хора — музиканти, художници, писатели и поети. Мѣжътъ е недоволенъ, че жена му прегорила яденето; жената е недоволна, че мѣжътъ ѝ не е донесълъ повече месо и зеленчуци, да сготви добро ядене. Турете настрана тенджеритѣ съ прегорѣлото ядене. Изхвърлете навънъ изгорѣлия лукъ, масло, а заедно съ това и недоволството. Бждете благо-

дарни на малкото, което имате. За предпочитане е човѣкъ да остане три дѣня гладенъ, отколкото да носи въ себе си недоволството отъ прегорѣлото ядене или недоволството, че малко е месото, хлѣбътъ и зеленчуцитѣ. Днесъ всички хора — учители, професори, сѣдии, свещеници носятъ недоволството отъ прегорѣлото ядене. Търговецътъ пѣкъ е недоволенъ, че работитѣ му не вървятъ добре. Махнете недоволството отъ себе си! Махнете тенджерата и търговията отъ главата си! Човѣкъ не е дошълъ на земята нито готвачъ да става, нито търговецъ. Това сж временни занятия за прехранване. Свещеникътъ е недоволенъ, че работата му не върви добре, професорътъ сѣщо е недоволенъ отъ работата си. Не се безпокойте, всичко ще трѣгне добре, Никой не е дошълъ на земята да става попъ или професоръ. Това сж временни служби. Какво означава думата „попъ“? — Баща. Единъ Баща има въ свѣта — Господъ. Всички хора сж братя помежду си. Следователно, като срещнешъ единъ човѣкъ, ще знаешъ, че той е твой братъ, а Богъ е Баща на всички.

Съблѣчете старитѣ дрехи и облѣчете новитѣ. Новата дреха подразбира любовъ. Облѣчешъ ли тази дреха, ще си кажешъ, че обичашъ всички хора. Кажешъ ли веднѣжъ това, ще издържашъ. Да не изпаднете въ положението на онзи китаецъ, който решилъ да бжде щедъръ, но когато една просякиня го посетила 15 пѣти, той не могълъ да я приеме повече и я изпждилъ. Следъ това казалъ: Не мога повече да бжда щедъръ. Който казва, че не може да направи това или онова, той е ученикъ на старото учение. Ученикътъ на новото всѣкога казва „мога“. Като казвашъ „не мога“, ти обезсилвашъ Бога въ себе си. Като кажешъ „мога“, ти Му давашъ сила да се прояви. На времето си старитѣ дрехи сж били на мѣстото си, но днесъ сж тѣсни и неудобни. Малкитѣ дрешки отговарятъ на малкото дете, но, ако го облѣчете съ сѣщитѣ дрехи следъ десетъ години, ще го осакатите. Освободете се отъ старитѣ форми, които днесъ не ви подхождатъ. Всѣка мисълъ, всѣко чувство, всѣко желание, които ви стѣсняватъ, трѣбва да се изхвърлятъ навънъ, или да се предадатъ на други, които идатъ следъ васъ. Като се върнете въ домоветѣ си, отворете сандѣцитѣ си и раздайте всичкитѣ си стари

дрехи на онѣзи, които не сж ги още опитали. Ако нѣкой ги иска доброволно, дайте му ги; ако не ги иска, хвърлете ги или ги изгорете. Извадете новитѣ си дрехи, облѣчете се съ тѣхъ и кажете: Отъ днесъ обличамъ новата дреха — дрехата на Христа. Това изисква новото учение отъ всички. Новата дреха наричаме дреха на любовта. Тя постоянно се подновява. Щомъ я съблѣчете, пакъ нова облечете, както змията съблича една кожа и се облича въ друга.

И тѣй, каже ли нѣкой, че е недоволенъ или неразположенъ, ще знае, че дрехата му е стара. Ще съблѣче старата си дреха и ще облѣче дрехата на вѣрата. Ако е гнѣвенъ, ще облѣче дрехата на мира. — Може ли толкова лесно човѣкъ да съблича старата си дреха и да облича нова? — Може. Както облечете и събличате ризата си, така може да се облѣчете въ новитѣ дрехи на любовта, на мъдростта, на истината, на вѣрата, на надеждата, на мира и т. н. Жената облича ризата си отгоре-надолу. Значи, тя приема идеитѣ отгоре-надолу. Мжжѣтъ облича панталонитѣ си отдолу-нагоре. Така приема той идеитѣ — отдолу-нагоре. Панталонитѣ сж долу тѣсни, горе широки. Съ това мжжѣтъ се пази, да не влиза лошото отъ долния свѣтъ въ горния. Но и тукъ дойде нова мода. Недоволни отъ тѣснитѣ крачоли долу, мжжѣтъ започнаха да носятъ панталони съ широки крачоли долу.

Съблѣчете старитѣ си дрехи, ушити по модата, и облѣчете нови, бѣли, чисти дрехи. Бѣлиятъ цвѣтъ означава доброто. Стремете се къмъ бѣлия цвѣтъ, за да се свържете съ доброто. Дето видите бѣлъ цвѣтъ — на цвѣте, на кѣща, измазана бѣло, свързвайте го съ доброто. Така ще минавате отъ видимото къмъ невидимото. Като видите нѣкое бѣло цвѣте, спрете се предъ него и кажете: Искамъ да бжда бѣлъ, добъръ и чистъ като това цвѣте. Мистете често за бѣлия цвѣтъ, за доброто и за чистотата, за да се облѣчете въ нова дреха — въ дрехата на новия човѣкъ. Това е простъ методъ, съ който можете да си помогнете. Ако си недоволенъ или неразположенъ, мисли за доброто. Така ще съблѣчешъ старата си дреха и ще облѣчешъ нова. Това знаятъ всички майки и бащи. Ако детето имъ е боледувало нѣколко месеца, първата имъ работа следъ оздравяването му е

да го окжпять и облѣкать въ нови дрехи. Старитѣ дрехи, съ които е боледувало, хвърлятъ навънъ или изгарятъ. Като знаете, че старитѣ дрехи сж напоени съ заразителни микроби, съ лоши мисли и чувства, съ отрицателни състояния, хвърляйте ги или ги изгаряйте, но никога не ги давайте на бедни. Ако искате да дадете нѣщо на бедния, дайте му отъ новитѣ си дрехи. Нѣкой раздава старитѣ си дрехи и мисли, че е направилъ добро. Той се освободилъ отъ товара си, но го прехвърлилъ на гърба на другиго. Значи, той е направилъ добро на себе си, а не и на бедния. Ако искате да се освободите отъ старитѣ си дрехи, питайте онзи, на когото ги давате, готовъ ли е да носи вашия товаръ. Ако доброволно поеме товара ви, благодарете му за доброто, което ви е направилъ.

Помнете: старото не носи нѣщо полезно и добро за хората. То е ценно само за природата. Тя го туря на коренитѣ на своитѣ дървета за торъ. Тѣ го всмукватъ, извличатъ потрѣбнитѣ сокове, отъ които следъ време излизатъ нови листа, нови пжпки и клончета, нови цвѣтове и плодове. Само природата владѣе изкуството да превръща старото въ ново. Казано е въ Писанието: „Всичко, което се случва на онѣзи, които любятъ Господа, се превръща на добро“. Ще кажете, че този стихъ се отнася до всички християни, защото тѣ любятъ Бога. — Колко време Го любятъ? Най-много единъ-два часа, докато сж въ черква, облѣчени въ нови, чисти дрехи. Останалитѣ 22—23 часа тѣ сж въ старитѣ си дрехи. Като разгледате отношението 1:23, ще разберете, колко време сте били истински християни. Като говоря за черквата, за храма, имамъ предъ видъ онова възвишено състояние на човѣшката душа, когато човѣкъ е готовъ да прояви доброто, милосърдието и любовта.

Като изучавамъ човѣшкитѣ мисли, виждамъ старитѣ дрехи, съ които ги обличатъ, и зная, че тѣзи мисли нѣма да имъ помогнатъ. Жената седи и мисли за мъжа си, че е нервень, гнѣвень, лошъ. И мъжътъ мисли сжщото за жена си. И на двамата казвамъ: Престанете да се оплаквате единъ отъ другъ, но си задайте въпроса, отъ коя жена и отъ кой мъжъ сте недоволни — отъ стария, или отъ новия. Всѣка жена има

двама мъже: единият е старъ, а другият — новъ. Всѣки мъжъ има две жени: стара и нова. Отъ кога се оплаквате: отъ стария мъжъ и старата жена, или отъ новия мъжъ и новата жена? Думата „жена“ произлиза отъ думата „зео“ — животъ. Лошата жена произлиза отъ лошия, отъ стария, покваренъ животъ. Когато умътъ се съедини съ живота, ражда се мъжътъ. Следователно, мъжътъ и жената се съединяватъ, за да се развиватъ. На сѣщото основание, ако житното зърно не се посади въ земята, нищо ново нѣма да придобие. Когато нѣкой пита, защо хората се женятъ, казвамъ: Женитбата е необходима, за да се развиватъ мъжътъ и жената, да придобиватъ нови качества и да изучаватъ Божиитѣ закони. — Може ли безъ женитба? — Въ широкъ смисълъ на думата безъ женитба, т. е. безъ развитие на земята не може. Като е дошълъ на земята, човѣкъ се оженилъ вече. Духътъ му се е свързалъ съ плътта. Духътъ е жененъ за плътта. Който не иска да се жени, не трѣбва да дохожда на земята. Женитбата трѣбва да става правилно, за да се раждатъ добродетели, възвишени и добри дѣла.

Свѣтътъ се нуждае отъ добродетели, отъ велики дѣла. Какво виждаме днесъ? Свѣтътъ е пълненъ съ деца на старото, на безлюбieto. И следъ това всички се оплакватъ отъ децата си и казватъ: Не трѣбва човѣкъ да се жени. Когато направи човѣка, Богъ го създаде мъжки и женски полъ. Думитѣ „мъжки и женски полъ“ подразбиратъ любовта и обичта. Мъжътъ представя любовта, а жената — обичта. Мъжъ, който не люби, не е истински мъжъ; жена, която не обича, не е истинска жена. Това е велика истина, която засѣга едновременно и мене, и васъ. Мъжътъ трѣбва да бжде облѣченъ съ нова дреха — съ дрехата на любовта, а жената — съ дрехата на обичта.

Ето защо, когато дохождатъ при мене мъже и жени да се оплакватъ едни отъ други, понѣкога съмъ мекъ и добъръ къмъ тѣхъ, а понѣкога — строгъ. Когато съмъ строгъ, съ това искамъ да имъ кажа да съблѣкатъ старитѣ си и нечисти дрехи и да облѣкатъ новитѣ: мъжътъ да облѣче дрехата на любовта, а жената — дрехата на обичта. Когато съмъ добъръ и мекъ, проявявамъ Божието търпение и си казвамъ: Щомъ Богъ

търпи хората, и азъ трѣбва да ги търпя. По отношение на мене, Богъ е Любовь. По отношение на Бога, азъ съмъ обичъ. Следователно, азъ трѣбва да дамъ възможност на Божията Любовь да се прояви чрезъ мене. Само така умътъ ми може да бжде свѣтълъ, а духътъ ми — силенъ и бодъръ. Започнете отъ днесъ да събличатے старитѣ си дрехи, да събувате старитѣ си обуца и да ги изхвърлите вънъ. Какво направи Мойсей, когато видѣ кжпината, която горѣше? Той събу обуцата си, защото чу гласъ, който му казваше: „Събуй обуцата си, защото мѣстото, на което стоишъ, е свето“. Богъ му каза и други нѣща, които не сж записани въ Стария Заветъ.

„Събуй обуцата си“ — каза Господъ на Мойсея. Думата „обуца“ е взета въ широкъ смисълъ. Човѣкъ има обуца не само на краката си, но и на ржцетѣ, на ума, на сърдцето си. Затова човѣкъ трѣбва да събуе обуцата си и отъ краката, и отъ ржцетѣ, и отъ ума, и отъ сърдцето си. Има обуца на краката, които сж тѣсни, и човѣкъ мжчно ходи съ тѣхъ. Но има обуца и на ума, които сжщо стѣгатъ човѣка, не може свободно да мисли. Чувате нѣкой да казва, че неговото вѣрую е най-добро, най-право. Да се мисли така, това значи стегнатъ, ограниченъ умъ, т. е. умъ, обутъ въ тѣсни обуца. Едно е истинското вѣрую, едно е правото вѣрую. Всички други сж изопачени, окарикатурени образи на единния, истинския образъ. Една е истинската и права религия — религията на любовта, на вътрешното съдържание и смисълъ на нѣщата. Тя опредѣля връзките, които трѣбва да сжществуватъ въ семейството между мъжа и жената, между брата и сестрата. Една е истинската религия, т. е. едно е дървото на живота, но съ много разклонения. За да познаете истинската религия, трѣбва да облѣчете новитѣ си дрехи, както свещеникътъ облѣча новитѣ одежди и излиза да служи. Защо мжжътъ и жената да не бждатъ като свещеницитѣ, облѣчени въ нови одежди? Като се ожени, мжжътъ става попъ. Жената го опопила. Като му роди едно дете, той става „папа“, т. е. баща. Въ този смисълъ, всѣки човѣкъ може да бжде баща и майка, да облѣче новата си одежда и да служи на новото. Да опопишъ мъжа си, това значи, да му родишъ нѣщо възвишено и благородно.

Бихъ желалъ всѣка жена така да опопи мжжа си, че да му роди благороденъ синъ или благородна дъщеря, облѣчени въ нови дрехи. Като ражда, жената трѣбва да придобие възвишени качества, които да предаде и на мжжа си. Това значи, и двамата да се облѣкатъ въ нови, чисти дрехи. Ако бременната жена е недоволна отъ своята бременностъ и съжالياва, че се мжчи, тя още е облѣчена съ старитѣ си дрехи, тя служи на старото. Бременната жена трѣбва да благодари на Бога, че ѝ облича въ нова дреха. Сжщо така трѣбва да благодарятъ и мжжътъ, и братята, и сестритѣ ѝ. Така ли по-стѣпватъ сегашнитѣ хора? Повечето сж недоволни отъ идването на новото дете. Тѣ виждатъ, че това сжщество ще имъ създаде нови безпокойства, нови разходи и мжчнотии. Това сж стари, търговски идеи. Долу старитѣ идеи! Тѣ отживѣха времето си. Днесъ тѣ нѣматъ никаква цена.

„Събличане и обличане“. Когато се говори за събличане и обличане, това показва, че могатъ да се събличатъ и обличатъ и стари, и нови дрехи. Въ правъ смисълъ на думитѣ „обличане въ ново“, човѣкъ не може да се облѣче въ ново, докато не влѣзе Христосъ въ него. Въ сжщностъ, Христосъ, новото, Божественото Начало въ човѣка се облича въ ново, а не самиятъ човѣкъ, облѣченъ въ плътъ. Плътътъ е старата дреха, духътъ — новата. Плътътъ приготвя новата дреха, но не може да я облѣче, докато не дойде въ нея духътъ, Божественото Начало — Христосъ. Сжщото прави и бременната жена. Тя приготвя пелени, дрешки за детето, но не може да ги употреби, докато детето не се роди, не излѣзе на бѣлъ свѣтъ. Не можешъ да станешъ красивъ, докато не родишъ една велика идея. Ти можешъ да нарисувашъ красива картина, да изваешъ хубава статуя, да напишешъ велико и ценно произведение. Само тогава, когато Духътъ отгоре е взелъ участие въ твоята работа.

Колко години сж минали отъ написването на Светото Евангелие? — Близо две хиляди години. Тѣзи, които сж взели участие въ изписването Му, и донесъ още работятъ отгоре. Ето защо, като четете Евангелието, вие се свързвате съ тѣзи, които сж работили и работятъ върху Него. — Тогава, можемъ ли да се свържемъ съ Христа? — Щомъ мислите за Него, можете

да се свържете. Ако сте приели въ дома си гладния, жадния, страдащия и сте го нахранили и утешили, ще мисли ли той за васъ? — Непремѣнно ще мисли. Ако сте го пждили, хокали и ругали, пакъ ще си спомня за васъ. Значи, човѣкъ може да мисли и да си спомня за васъ при два случая: когато сте го нахранили и напоили добре, и когато сте го изпждили и наругали. Мнозина търсятъ Христа, говорятъ за Него, но не сж доволни отъ живота си, отъ Бога. Тѣ искатъ да иматъ повече богатства и блага отъ тѣзи, които имъ сж дадени. Щомъ роптаятъ и сж недоволни, тѣ сж облѣчени въ старитѣ си дрехи. На такива хора не се даватъ нови дрехи. За да се облѣкатъ въ новото, тѣ трѣбва да съблѣкатъ старитѣ дрехи, да се окжпятъ добре. Това значи, да приематъ съ радостъ Христовото учение и да сж готови да помагатъ на бедни, нещастни и на страдащи. Тѣ искатъ да станатъ богати и тогава да помагатъ на бедни и на страдащи. Тѣ и днесъ сж богати. Въ който денъ и часъ дойде въ ума ви една свѣтла мисль и въ сърдцето ви — добро чувство и желание да помагате на слаби и на страдащи, благословението ще потече. Отворете сърдцата си, за да потече отъ тѣхъ жива вода, която да уталожи жаждата на страдащи и обременени пжтници.

Какво значи, да се облѣкатъ жената и мжжътъ въ нови дрехи? Когато мжжътъ се връща неразположенъ и гнѣвенъ отъ работа, жената не трѣбва да му се сърди, но да приложи новото учение, да смѣни състоянието му. Какъ ще приложи новото учение? Преди да дойде мжжътъ отъ работа, тя трѣбва да изчисти и измие стаята, да провѣтри въздуха и да тури на масата три саксийки: въ едната да има бѣло цвѣте, въ втората — синьо, а въ третата — розово. Докато мжжътъ не се върне отъ работа, децата не трѣбва да влизатъ въ стаята. Следъ това тя да се помоли на Бога, да възприеме мжжътъ и добродетелитѣ, които цвѣтята носятъ въ себе си. Като види, че той иде, тя трѣбва да го посрещне, да му предложи да измие краката му. Като мие краката му, да му напомни за неговата майка, която нѣкога е правила сжщото. Следъ това да му даде вода да измие ржцетѣ и лицето си. Това значи обличане на дома въ нова премѣна.

Да облѣчешъ нѣкого съ нова дреха, това е лесна и проста работа. Обличането съ нова дреха е проста, но ефикасна формула. Днесъ жената се безпокои отъ нѣкои мисли, мъжътъ — също, поради което и двамата сж облѣчени още съ стари дрехи. Отъ какво се безпокои жената? — Че мъжътъ гледалъ друга жена. Страхътъ не е, че той гледа чужда жена, но въ лъжата. Поглежда той съ едното око жена си, а съ другото — нѣкоя чужда жена. Защо да не гледа и съ дветъ очи и да каже на жена си: Видѣхъ една твоя сестра; има нѣщо хубаво въ нея, което ми харесва. Днесъ мъжете и женитъ взаимно се лъжатъ, скриватъ истината, а после се каратъ. Това не е християнство. Това е мелене булгуръ на воденица. Какво благословение могатъ да очакватъ мъжете и женитъ, ако се лъжатъ и надхитряватъ? Ако мъжътъ говори истината, жената нѣма да се съмнява въ него. Тя ще знае, че мъжътъ ѝ гледа и чужди жени, но безъ лоши намѣрения. Трима мъже и три жени има въ човѣка: първитъ сж деца, нищо не разбиратъ и не знаятъ; вторитъ знаятъ, какво нѣщо е доброто и какъ се прилага; третитъ иматъ Божественъ произходъ и живѣятъ при Бога. Така познавамъ азъ хората, така трѣбва да ги познаватъ и вие. Това значи да се облѣчете въ новия човѣкъ.

Старата дреха представя земния животъ, а новата — небесния. Върнете се въ домоветъ си и облѣчете новата дреха на небесния животъ. Колкото пжти грѣшите, ще знаете, че пакъ ще изпълните Божията воля. — Голѣмъ грѣшникъ съмъ. — И като грѣшникъ, пакъ можешъ да изпълнишъ Божията воля — отъ тебъ зависи, отъ твоето добро желание и силна воля. Нѣкой може да е праведенъ, но нѣма желание да изпълни волята на Бога. За предпочитане е да бждешъ грѣшникъ, но да изпълнишъ Божията воля, отколкото да бждешъ праведенъ и да нѣмашъ готовностъ да изпълнишъ волята на своя Баща. Нѣкои ме слушатъ, но се усмихватъ въ себе си. Защо? — Изказватъ недовѣрие въ думитъ ми, не вѣрватъ, че грѣшникътъ може да изпълни волята на Отца си. И Сара се усмихна въ знакъ на недовѣрие, когато Господъ ѝ каза, че ще роди синъ. Той я запитва, защо се смѣе, но тя скри исти-

ната и каза, че не се смѣе. Невъзможното за човѣка е възможно за Бога.

Облѣчете новитѣ си дрехи и не мислете за последствията. Отворете крана на чешмата, и водата ще започне да тече. Бъдете върни на процеситѣ, съ които става събличане и обличане. Ако си падналѣ нѣкъде и си се окалялѣ, върни се у дома си. Съблѣчи старата и нечиста дреха и облѣчи нова. Не е достатъчно само да съзнаешѣ, че си сгрѣшилѣ, но трѣбва да облѣчешѣ нова дреха. Ако днесѣ си направилѣ една погрѣшка, кажи си: Утре ще облѣка нова дреха, т. е. ще направя едно добро. Подѣ думата „утре“, разбирамѣ момента на изгрѣването на слънцето. Доброто, добродетелта расте при изгрѣването на слънцето, презѣ деня, а скръбта расте вечерѣ, при залѣзване на слънцето. Приложете въ ума си мисълта за събличането и обличането, да расте доброто у васѣ. Съблѣчете старата дреха отѣ вашия умѣ и отѣ вашето сърдце и ги облѣчете съ нови. Мислете всѣкога върху обличането ви съ нови дрехи, докато тази мисъл се реализира и стане действителна. И художникътѣ постепенно поставя своята идея върху платното, докато най-после я реализира. Да се облѣчете съ нова дреха, това значи, да се домогнете до великия смисълѣ на живота. Който се държи за старитѣ си дрехи, той самѣ подписва смъртната си присѣда. Цѣлѣ животѣ той ялѣ и пилѣ и за нищо ново не мислилѣ. Като си лѣгате вечерѣ, обличайте нова, чиста риза, за да ставате сутринѣ отѣ сънѣ здрави и бодри. Това значи, събличайте вечерѣ старата, нечиста дреха, покрита съ прахѣ и нечистотии отѣ дневната работа. Облѣчете новата си дреха и така се явете предѣ Бога. Преди да заспи, човѣкъ трѣбва да е ликвидиралѣ съ старото, за да възприеме новото и да продължи работата си на другия денѣ. Ако тѣлото ви е чисто, и сърдцето, и умътѣ ще бждатѣ чисти. Преди да си легнете, измийте се, облѣчете се съ чиста, нова дреха; оградете се съ любовта, съ вѣрата, съ надеждата, съ търпението и съ красотата, и така се явете предѣ Господа. Сутринѣ, като станете, ще бждете радостни и весели. Ако не постъпвате така, вечерѣ ще се карате, ще спорите, и сутринѣ ще ставате недоволни, че нѣмате

месо и масло; че хлѣбътъ е малко; че децата нѣматъ дрехи и обуца и т. н.

Какво трѣбва да прави човѣкъ, за да вървятъ работитѣ му добре? — Той трѣбва да съблича старитѣ си дрехи и да облича нови. Въ това се заключава новото учение. Като наблюдавате лицата на сегашнитѣ хора, по тѣхъ се четатъ негодитѣ, скърбитѣ, мжчнотиитѣ, които преживяватъ. За да се освободятъ отъ мжчнотиитѣ и страданията, тѣ трѣбва да приложатъ новата идея — да съблѣкатъ старитѣ си дрехи и да облѣкатъ нови. Въ бждеще тази идея ще се въведе и въ училищата. Ако нѣкой е боленъ, нека си представи, че болестъта постепенно слиза надолу, докато излѣзе навънъ. Щомъ се освободите отъ нея, подържайте мисълъта, че сте здрави и бодри. Както мислите, така ще бжде.

Въ Америка една жена боледувала цѣли 12 години. Обиколила всички видни лѣкари, прѣснала всичкото си богатство за лѣкарства, но нищо не ѝ помогнало. Единъ день чела въ една книга нѣщо върху новата идея за събличането и обличането и решила да съблѣче старитѣ си дрехи и да се облѣче въ нови. Прегледала старитѣ си сандѣци, и всичко старо изхвърлила навънъ. Като се облѣкла съ новитѣ си дрехи, моментално се почувствувала по-добре. День следъ день положението ѝ се подобрявало, и въ скоро време тя оздравѣла напълно.

Какво правятъ повечето религиозни хора? Тѣ говорятъ за Христа, за нови идеи, вдигатъ шумъ около себе си. Отдалечъ се чува, че нѣкой религиозенъ снесълъ яйце, т. е. държалъ нѣкаква проповѣдь. Яйцето е снесено, пиленцето измжтено, но какво е това пиленце, то само ще покаже.

Добре е човѣкъ да слуша, какво му се говори, но още по-добре е да прилага доброто, което чува. Ако опитътъ му днесъ не даде никакъвъ резултатъ, пакъ да го повтори. Трѣбва да постоянствувате, докато опитътъ излѣзе сполучливъ. Ще излѣзе нѣкой по-силенъ отъ васъ, да ви изкушава. Не се обезсърдавайте. Ще минете и презъ съмнения, и презъ изкушения, но не се отказвайте отъ опита. Като правите нѣкакъвъ опитъ, бждете самъ въ стаята си. Така е постѣпвалъ и Христосъ. Когато искалъ да излѣкува нѣкой боленъ, Той

изпращалъ близкитѣ му навънъ и оставалъ самъ съ болния. Ще кажете, че, за да повърватъ въ Бога, искате да видите нѣкакво чудо. Сегашнитѣ хора върватъ и безъ чудеса. Тѣ сж толкова върващи, че върата имъ стига до суевѣрие. Достатъчно е да пусна тази вечеръ една новина, за да се разнесе като молния по цѣлия свѣтъ. Хората не сж лишени отъ вѣра, а още по-малко отъ вървания и суевѣрия.

Едно време, когато Христосъ дойде на земята, Той донесе една сѣмка, която представяше новото учение, и я нарече „сѣмка на любовта“. Той даде сѣмката въ ржцетѣ на евреитѣ, като имъ каза: Давамъ ви тази сѣмка, да я пазите добре, да не я изгубите. Тя ще ви направи силенъ и великъ народъ. Въ началото тѣ повърваха въ силата, която се крие въ сѣмката, и започнаха да говорятъ за нея на всички хора. Така тя се предаваше отъ ржка на ржка, отъ единъ народъ на другъ, докато най-после я загубиха. Загубването на сѣмката не е нищо друго, освенъ забравяне. Евреитѣ забравиха за нейното сжществуване. Тѣ изгубиха вѣра въ нейната сила, изгубиха търпение да чакатъ нейното благоволение да се прояви и казваха, че тя е обикновена сѣмка, съ обикновено съдържание. Ще кажете, че свѣтътъ се е обезвърилъ. Не се е обезвърилъ свѣтътъ, но сѣмката се отдалечила отъ човѣка и продължава да обикаля всички народи. Днесъ Христосъ иде пакъ на земята, носи сжщата сѣмка въ ржката си, но на никого нѣма да я даде. Той самъ ще я посѣе въ човѣшкитѣ градини, да даде сочни, вкусни плодове. Пазете грижливо плодоветѣ ѝ, за да можете да запазите сѣме отъ тѣхъ. Пазете новополученото сѣме, за да не го изгубите повторно.

Мнозина върватъ въ Бога, но, въ края на краищата, искатъ да видятъ нѣкакво чудо, да се усили върата имъ. — Братя, вие сте изгубили пжтя, по който сѣмката е вървѣла. Върнете се назадъ, да я намѣрите и отново да я посадите, но не въ земята, както по-рано, а въ сърдцата си. Тамъ тя ще се развие добре, ще даде сладки плодове, които ще отворятъ очитѣ ви. И Ева яде отъ плодоветѣ на тази сѣмка; очитѣ ѝ се отвориха, и тя прогледа, но не въ посоката на истинската любовъ, а въ обратна посока. Ако съвременнитѣ хора ядатъ огъ плодоветѣ на тази сѣмка, очитѣ имъ

пакъ ще се отворятъ, и тѣ ще прогледатъ. Мжжътъ ще каже на жена си: По-скоро дай новитѣ, чисти дрехи, да се облѣчемъ съ тѣхъ и така да се явимъ предъ Господа. Трѣбва ли сега хората да се питатъ едни-други, обичашъ ли ме и колко ме обичашъ. Кой човѣкъ, на когото сърдцето е пълно съ вѣра, надежда, любовъ, съ миръ и кротость, нѣма да бжде обичанъ?

„Съблѣчете се отъ стария човѣкъ и облѣчете се съ новия“.

Желая сега на всички мжже, жени и деца да хвърлятъ старитѣ си дрехи и да се облѣкатъ съ нови.

х

7. Беседа отъ Учителя, държана
на 28 юлий, 1918 г. София.

Доброто вино

„Ти си задържалъ доброто вино
досега“ ^).

Много отъ съвременнитѣ хора страдатъ отъ лошото влияние на виното върху организма имъ. Учени хора, лѣкари сж писали за вредното влияние на виното върху човѣка. Обаче, виното, за което се говори въ Евангелието, е представено като символъ на живота. Значи, има два вида вино: ферментирало, което се взима като емблемъ на смъртъта, и сладко — емблемъ на живота. Химицитѣ знаятъ състава на сладкото вино и разбиратъ, защо ферментира то. Гроздената захарь въ сладкото вино, отъ действието на спиртнитѣ ферменти, се разлага на спиртъ и вжглороденъ двуокись. Последниятъ излелява, а спиртътъ остава въ виното и му предава упоително свойство. Всички знаятъ, че спиртътъ, който се намира въ виното, е отровенъ: той е причина за вредното действие на виното върху човѣшкия организъмъ. Въ този смисълъ, ферментирането не е нищо друго, освенъ процесъ на разлагане, при който се образуватъ отровни вещества. Както виното бива сладко и ферментирало, така имаме два вида животъ: сладъкъ, въ който захарьта запазва свойствата си и остава неразложена, и ферментиралъ, въ който захарьта се разлага на спиртъ и вжглороденъ двуокись.

Христосъ бѣше поканенъ на сватба въ Кана Галилейска, дето превърна водата въ добро вино. Какво представя сватбата? — Отглеждане на гроздето. Незѣстата и младоженикътъ сж лозитѣ, отъ които трѣбва да се роди гроздето. Тѣ трѣбва да внесатъ въ него нови, сладки сокове. Всѣко ново учение се явява въ началото на нова епоха. Създаването на новото учение представя пакъ сватба. Когато се жени нѣкой, хората се радватъ, но женитбата не подразбира само радостъ. Ко-

*) Иоана 2·10.

гато единъ се жени, другъ умира; когато единъ се радва, другъ скърби; ако единъ е сладъкъ, другъ е ферментиралъ.

Христосъ казва: „Не туряйте ново вино въ стари мѣхове“. Старитѣ мѣхове съдържатъ кваса на старото вино, отъ което новото вино започва да ферментира, и мѣховетѣ се пукатъ. Родителитѣ искатъ, синоветѣ и дѣщеритѣ имъ да бждатъ като тѣхъ. Желанието на родителитѣ не е нищо друго, освенъ наливане на новото вино въ стари мѣхове. Какъвъ ще бжде резултатътъ? — Новото вино ще ферментира и ще пукне старитѣ мѣхове. Какъ познаваме, че нѣкоя течностъ ферментира? — По повърхността ѝ се явяватъ мѣхурчета, които се дължатъ на отдѣлянето на нѣкакъвъ газъ; повърхността на течността първоначално е тиха, гладка, спокойна, а после започва да се гърчи. Този процесъ наричаме „кипение, врение или ферментирание“. Кога се гърчи човѣкъ? — Когато умира. Започне ли течността да се гърчи, да ферментира, отъ нея излизатъ нови вещества, които развалятъ вкуса ѝ, т. е. вътрешната хармония. Съ превръщането на водата въ вино, Христосъ посочи на човѣка новъ методъ, чрезъ който виното запазва вкуса си и не ферментира. Наистина, ако преварите гроздения сокъ, той става устойчивъ, придобива имунитетъ и не се подава на ферментирание. И да попадатъ ферменти въ него, той не се разлага. Въ този смисълъ, новото учение — учението на любовта, което донесе Христосъ, представя новъ методъ, чрезъ който човѣшкиятъ животъ се предпазва отъ ферментирание. Какъвъ е стариятъ възгледъ на хората за живота? Тѣ казватъ, че ферментирането е естественъ процесъ въ живота, че човѣкъ трѣбва да се ражда и умира; да пада и става, да се бори, да коли животни — кокошки, агънца, прасенца. Тѣ намиратъ, че всичко това е въ реда на нѣщата, че така е наредено отъ Бога. Въ сжизность, на Бога и на умъ не е дохождало да нарежда живота така, както философитѣ го нареждатъ. Така изявенъ, човѣшкиятъ животъ е дѣло на човѣшкия гений, на човѣка — Богъ, а не на Онзи Богъ, Който първоначално е създадъ свѣта. Както сладкото вино се превръща въ ферментирало, подъ влиянието на особени ферменти, попаднали отъ въздуха, така и естествениятъ

човѣшки животъ се изопачилъ и ферментиралъ подъ влияние на особени елементи, създадени отъ самия човѣкъ.

Едно трѣбва да се знае: който грѣши, който води лошъ животъ и ферментира, той не е съ Бога. Този животъ е човѣшки, а не Божественъ. Като превърна водата въ вино, Христосъ показа на хората, че има методъ, чрезъ който неустойчивото може да се превърне въ устойчиво и да не ферментира. Учениитѣ знаятъ, че причина за ферментацията на сладкото вино сж особенъ родъ микроорганизми, наречени ферменти, които попадатъ отъ въздуха. Такива микроорганизми се съдържатъ и въ новия животъ, въ всѣка нова мисль и ново чувство. Като проникне новото въ васъ, заедно съ микроорганизмитѣ, то предизвиква известна ферментация, която се изразява въ вълнуване. Новото не трѣбва да предизвиква ферментация, но тя става по причина на неустойчивата материя, отъ която е направенъ човѣшкиятъ организъмъ. Нѣкъде ферментацията е на мѣсто. Напримѣръ, хората предпочитатъ квасния хлѣбъ предъ безквасния. Първиятъ е по-добъръ за стомаха, по-лесно се смила. Евреитѣ пъкъ предпочитали безквасния хлѣбъ. Квасниятъ билъ даже забраненъ.

Председателятъ на сватбата, на която Христосъ присѣствувалъ, казалъ на младоженика: „Всѣки чловѣкъ първо доброто вино слага, а после лошото; ти си задържалъ доброто вино досега“. Когато момъкъ срещне една мома и я възлюби, говори и само хубави думи. Нарича я ангелъ, гълъбъ, божество и т. н. Шомъ се оженятъ, и двамата отварятъ старитѣ мѣхове и наливатъ въ тѣхъ новото вино. Тѣ започватъ добре, свършватъ зле. Виното ферментира, започва да действува върху тѣхъ, и тѣ си размѣнятъ обидни и горчиви думи. На земята човѣкъ започва добре, свършва зле; въ духовния свѣтъ започва зле, свършва добре, а въ Божествения свѣтъ започва добре и свършва добре. Ето защо, отъ гледището на по-високитѣ свѣтове, първо се дава лошото вино, а после — доброто. Дръжте въ ума си правилото: който започва добре съ васъ, зле свършва; който започва зле, свършва добре. Не вѣрвайте на хора, които започватъ меко, любезно. Това не е за упрѣкъ, нито за обида, но знайте, че животътъ изпитва човѣка и следъ

като го прекара презъ различни изпитания, той самъ ще познае, какъвъ е, но и другитѣ ще го познаятъ. Човѣкъ не е пратенъ на земята, като червея, само да гложди листата, но да учи, да придобива знания и опитности. Споредъ българския обичай, като умре нѣкой, поливатъ гроба му съ вода и вино. Какво се крие въ този обичай? Съ това искатъ да кажатъ на умрѣлия: Като дойдешъ втори пжтъ на земята, трѣбва да бждешъ чистъ, да не грѣшишъ.

„Ти си задържалъ доброто вино досега“. Сега и на васъ казвамъ: Давайте отъ доброто, отъ сладкото вино на децата си. Тѣ сж пили вече отъ старото вино, познаватъ го и носятъ последствията му. Отрано тѣ заповѣдватъ на родителитѣ си, на своитѣ по-голъми братя и сестри. — Какво трѣбва да правимъ, за да подобримъ живота си? — Като се жените, викайте на сватбата си Христосъ, да внесе въ живота ви такива елементи, които могатъ да го подобрятъ. Той ще ви научи да превръщате отрицателното въ положително. Ако сте страхливи, да станете безстрашни; ако сте лоши, да станете добри; ако сте слаби, да станете силни. — Какъ се познава силниятъ човѣкъ? — Ако може да се бори съ бикъ. Сегашнитѣ хора не успѣватъ въ живота си, защото искатъ да бждатъ богати, безъ да сж били сиромаси; искатъ да бждатъ добри, безъ да сж били лоши. Невъзможно е човѣкъ да бжде богатъ, безъ да е губилъ, безъ да е миналъ презъ дълбоки вътрешни процеси.

Какво направи Христосъ на сватбата? — Той превърна водата въ вино. Да превърнешъ сладкото вино въ ферментирало, това е възможно; да превърнешъ ферментиралото въ сладко, и това е донѣкъде възможно. Обаче, да превърнешъ водата на вино, това за човѣка е невъзможно. Знаемъ, че невъзможното за човѣка е възможно за Бога. Ако турите въ любовта нѣкакъвъ отрицателенъ елементъ, тя се превръща въ омраза; ако турите въ омразата положителенъ елементъ, тя се превръща въ любовъ. Това е законътъ на превръщането, съ който работилъ Христосъ на времето си. И старитѣ алхимици познавали този законъ, и затова сж търсѣли методи за превръщане на неблагоприятнитѣ метали въ благородни.

Мнозина се оплакватъ отъ неуспѣхи въ живота си. Защо не успѣватъ? — Защото търсятъ лекия пътъ. Ако сж религиозни, търсятъ лекъ пътъ за влизане въ Царството Божие. Царството Божие е за добритъ, за смѣлитъ хора, а не за страхливитъ, нито за крадцитъ и престѣпницитъ. Царството Божие е за живитъ, а не за мъртвитъ. Какво ще стане съ човѣка, ако вържете ръцетъ и краката му съ здрави въжета? — Той ще бѣде като мъртавъ, не ще може да се движи. Както въжетата свързватъ човѣка и не му позволяватъ да се движи, така лошитъ мисли и чувства свързватъ ума и сърдцето и не му позволяватъ да мисли и да чувствава. И тѣ стѣгатъ краката и ръцетъ на човѣка, както въжетата. Ръцетъ и краката представятъ добродетелитъ, принципитъ, които движатъ човѣшкия умъ и човѣшкото сърдце. Добритъ мисли и чувства подтикватъ човѣка къмъ добро, а лошитъ — къмъ зло. Ако се подаде на лошитъ мисли и желания, човѣкъ намира затвора. Нѣкой казва, че не може да прави добро, понеже нѣма срѣдства. Както може да прави зло, да обира хората, така може да прави и добро. Да бърка човѣкъ въ чуждитъ кесии, това значи, да бърка въ умоветъ и въ сърдцата имъ. Щомъ си позволява да бърка, той трѣбва да внася нѣщо хубаво отъ себе си, а не да изнася. Като влѣзешъ въ едно общество, трѣбва да внасяшъ, а не да изнасяшъ. Христосъ отиде на сватба въ Кана Галилейска и внесе нѣщо — превърна водата въ вино, т. е. Той превърна обикновения, горчивъ животъ въ добъръ, сладкъ. Водата, която Христосъ превърна въ вино, бѣше символъ, даденъ на младоженцитъ, да приложатъ новото учение въ живота си. Водата е носителка на новия животъ.

Ще кажете, че е невъзможно да се превърне водата въ вино. За невежия е невъзможно; за учения всичко е възможно. Въ невъзможнитъ нѣща се криятъ елементи, съ които работятъ само възвишенитъ и напреднали сѣщества. За тѣхъ смъртта съдържа елементитъ на възкресението. — Кой човѣкъ може да възкресне? — Който може да умре. Умирането не е нищо друго, освенъ потъване на човѣка дълбоко въ земята, докато стигне пѣсъчливи пластове, презъ които да се прецеди и пречисти. Следъ това той излиза на

друго мѣсто, като чистъ изворъ, и започва да пѣе пѣсенята на новия животъ. И младоженцитѣ трѣбва да минатъ презъ пѣстчливитѣ пластове, да се пречистятъ и да излѣзатъ като два чисти, кристални извора, да се разбиратъ и да прилагатъ Христовото учение. Какво правятъ съвременнитѣ младоженци? Първата имъ работа е да наредятъ кухнята си, да започнатъ да си готвятъ. Като живѣятъ известно време така, животътъ имъ се разваля. Окръжаващитѣ казватъ: Какво стана съ тѣзи млади хора, че работитѣ имъ не вървятъ добре? — Тѣ започнаха съ онзи животъ, който ферментира.

И тъй, както Христосъ превърна водата въ добро, сладко вино, което не ферментира, така и вие превърнете вашитѣ лоши и изопачени мисли и чувства въ добри, които не могатъ да ферментиратъ. Приложете този законъ не само къмъ себе си, но и къмъ своитѣ деца. Видите ли, че мислитѣ и чувствата на децата ви ферментиратъ, турете ги въ сждъ, да ги варите единъ-два часа на Божественния огънь, т. е. на огъня на любовта. Това можете да направите и съ новороденитѣ деца. Преди да сж се проявили, турете ги на този огънь, да вратъ единъ два часа, да придобиятъ имунитетъ, за да не се подаватъ на никакви ферменти — външни или вътрешни. Божията Любовь прави хората устойчиви. Който е миналъ презъ огъня на Божественната Любовь, той се отличава съ мораленъ устой. Сегашнитѣ хора нѣматъ ясна представа за любовта. Тя е положителна сила, която върши чудеса. Тя прави превратъ въ човѣшкия характеръ: лошиятъ става добъръ, слабиятъ — силенъ, мързеливиятъ — прилеженъ. Ако жената може да подобри характера на мъжа си, тя има любовь; сжщото може да направи и мъжътъ съ жена си, ако има любовь въ себе си. Ако децата въ дома ставатъ подобри, родителитѣ имъ иматъ любовь. Видите ли, че детето ви се вкисва, ще знаете, че нѣмате любовь. Обърнете се тогава къмъ Бога, къмъ разумния свѣтъ, признайте погрѣшката си, че детето ви се вкисва, защото и вие сте ферментирали, и помолете Го да ви даде начинъ да подобрите живота си. Ще кажете, че това е покаяние. Какво е, въ сжщность, покаянието? — Превръщане на горчивото въ сладко. Ще кажете, че не може безъ зло, безъ лошавина, безъ горчевина. Не

е така, това не е въ реда на нѣщата. Лошавината, горчивитѣ елементи сж резултатъ на нечистотиитѣ, които ферментиратъ. Всѣки трѣбва да си има по една тайна стаичка, въ която да влиза поне по единъ часъ на день, да се изчиства. Въ този часъ, именно, ще бждете поканени на сватба. У нѣкои народи, когато ставатъ женитби, празнуватъ по единъ день, у други народи празнуватъ по три дня. Ако днесъ употребявате по три дня за сватба, ще кажете, че сте изгубили времето си. Особено за англичанитѣ три дня сж много време. Тѣ казватъ, че времето е пари. Значи, ако даватъ по три дня за всѣка сватба, тѣ ще изгубятъ много пари. Ако мѣрите времето съ злато, нищо не губите, особено, когато човѣкъ знае, какъ да използва златото. За предпочитане е да бжде човѣкъ съ добродетели, отколкото да имате много злато и да не можете да го използвате. Добродетелниятъ човѣкъ разбира живота правилно и разумно го използва. За него зло не сжществува. Зло сжществува само за неразбрания, за невежия. Ако майката не позволява на детето си да преяжда, зло ли е това? Нѣкой има сто милиона лева, а другъ — по-малко. По-щастливъ ли е първиятъ отъ втория? Нѣкой не е доволенъ отъ своята красота. Ако е красивъ, по-щастливъ ли ще бжде? Ако красотата и бѣлотата сж свързани съ доброта и благость, тѣ сж на мѣстото си. Обаче, ако тѣ не правятъ човѣка добъръ и мекъ, за предпочитане е той да бжде грозенъ.

Като се говори за бѣлота и за чернота, ние имаме предъ видъ две положителни качества въ живота. Черното може да бжде и добро, и зло; и обратнѡ, и бѣлото може да бжде и добро, и зло. Бѣлиятъ предметъ може да се боядиса съ черна боя и да мине за черенъ; и черниятъ предметъ може да се боядиса бѣло и да мине за бѣлъ. Значи, не всѣкога черното е черно и бѣлото — бѣло. Съвременнитѣ хора знаятъ това нѣщо и, когато искатъ да покажатъ, че сж бѣли, чисти, турятъ си бѣла мазилка отгоре. Такава бѣлота лесно се изтъква. Всѣка неестествена доброта е изложена на ферментирание. Човѣкъ трѣбва да изучава мислитѣ и чувствата си, да знае, кои сж устойчиви и кои не и да превръща неустойчивитѣ въ устойчиви. Какъ ставя превръщането имъ? — Чрезъ пречистване.

Работа се иска отъ всички хора. Да работишъ върху себе си, това значи, да бждешъ свободенъ отъ отрицателнитѣ мисли и чувства, да не давашъ ухо на тѣхъ, да не те засѣгатъ. Кой каквото иска да каже за тебе, да бждешъ свободенъ. Каже ли ти нѣкой една обидна дума, не се обиждай, но разгледай я като химикъ, да видишъ, каква положителна сила крие тя въ себе си. Външно може да е обидна, но вътрешно тя съдържа цененъ елементъ. Той трѣбва да се извади и разумно използва. Ако нѣкой ти каже, че си несъвършенъ човѣкъ, ти се обиждашъ. Какво означава думата „несъвършенъ“? Противоположна на нея е думата „съвършенъ“. Понеже човѣкъ на земята минава презъ различни състояния, както и луната, казваме, че и той, като нея, на всѣки 14 дня се пълни и празни. Щомъ се пълни, той е съвършенъ. Следователно, ако нѣкой ти каже, че си несъвършенъ, ще направишъ преводъ па тази дума и ще си кажешъ: Понеже сега се изпразвамъ, несъвършенъ съмъ. Следъ 14 дня ще започна да се пълня — тогава ще бжда съвършенъ. Въ процеса на усъвършенствуването си, човѣкъ започва съ човѣшкото, а свършва съ Божественото. Казватъ за нѣкого, че е въ пълнотата на живота. Това означава процесъ, обратенъ на съвършенството. Тукъ човѣкъ започва съ Божественото, а свършва съ човѣшкото.

Думата „съвършенство“ започва съ буквата „с“, която означава процесъ на пълнене и празнене. Положението на тази буква представя луната въ процеса на пълненето ѝ. Думата „пълнота“ започва съ буквата „п“, която означава плодъ, който зрѣе. Втората буква на сжщата дума е „ъ“. Тя означава бременностъ. Като изучавате думитѣ и буквитѣ, отъ които тѣ сж съставени, ще видите, че всѣка дума съдържа въ себе си известни закони. Това показва, че имената на хората, съ които тѣ си служатъ, иматъ дълбокъ смисълъ и значение.

„Ти си задържалъ доброто вино досега“. Когато Христосъ бѣше на сватбата въ Кана Галилейска, майка Му се обърна къмъ Него и рече: „Вино нѣматъ тѣзи хора“. Христосъ ѝ отговори: „Моята чашъ не е дошълъ още“. И вие се запитвате, защо Христосъ не даде доброто вино още отначало. Съ това Той искаше да покаже, че хората не сж готови още за новитѣ идеи. И

доднесъ още не сж готови. Колко свѣтли и възвишени идеи е изказалъ Христосъ, но едва ли една стотна отъ тѣхъ сж приложени. Повечето хора мислятъ, че знаятъ много нѣща, но ако ги накарате да свършатъ нѣкаква работа, виждаме, че или малко знаятъ, или нищо не знаятъ. Това не е за упрѣкъ, но азъ изнасямъ истинското положение на нѣщата. За да придобие истинското, т. е. слънчевото учение, човѣкъ трѣбва да потърси Онзи Учителъ, Който може да го научи да превръща лошото въ добро и горчивото въ сладко. Въ слънчевото учение се забелязватъ два процеса: разлагане на свѣтлината и усилване на свѣтлината. За да се създадатъ всички камъни, растения, животни и хора, свѣтлината трѣбва да се разложи на съставнитѣ си елементи. Отъ съчетанието на тѣзи елементи зависи устойчивостта или неустойчивостта на тѣлата. Неустойчивитѣ тѣла ферментиратъ, а устойчивитѣ се запазватъ за вѣчни времена. Цвѣтове съ различна гжстота сжщо така промѣнятъ състоянията на тѣлата, особено на живитѣ. Напр., ако къмъ ясно-зеления цвѣтъ прибавите тъмно-червена боя, ще се получи смѣсъ, която ще измѣни състоянието ви. Ако покажете на бика дреха, боядисана съ ярко-червена боя, той се настройва лошо и започва да бодѣ. И думитѣ, съ които човѣкъ си служи, иматъ цвѣтове, които оказватъ известно влияние върху нервната система. Нѣкои думи оказватъ лошо влияние върху човѣка, и той започва да ферментира. Като знаете това, не казвайте на човѣка, че е нетърпеливъ, нечистъ, немораленъ и т. н. Ако видите, че нѣкой е нетърпеливъ, създайте му такива условия, които да превърнатъ нетърпението въ търпение. Ако мжжътъ ви е нечистъ, дайте му възможность често да се къпе, да махне нечистотиитѣ отъ себе си, да се облекчи състоянието му. Ако мжжътъ или жената е нечиста, трѣбва да си помагатъ взаимно, да се чистятъ. Изобщо, не си служете съ думи, които съдържатъ отрицателната частица „не“. Видите ли отрицателна проява нѣкъде, притичайте се на помощъ. Ако си служите съ отрицателни думи, за да изразите недостатъка на човѣка, вие сами се свързвате съ неговия недостатъкъ.

Председателътъ на сватбата запита младоженика: „Ти си задържалъ доброто вино досега?“ Да оста-

вяме добритѣ нѣща последни, това е естествениятъ пжтъ въ живота. Споредъ мене, не е най-важниятъ въпросъ, защо доброто вино е останало за най-послед. По-важенъ въпросъ има отъ този, а именно: какъ може водата да се превърне въ вино. Самъ по себе си, човѣшкиятъ животъ е доста сложенъ. Ето защо, първата задача на човѣка е да превърне горчивитѣ чувства въ сладки, изопаченитѣ мисли — въ свѣтли и прави. Това не е нищо друго, освенъ изкуството, което Христосъ притежавалъ — да превръща водата въ вино. Следвайте Христа, прилагайте учението Му, за да се домогнете и вие до това изкуство. Това значи, да превърне човѣкъ живота си въ пѣсенъ и музика, въ радостъ и веселие.

Днесъ всички искатъ да знаятъ, какво ще стане съ тѣхъ, какъвъ ще бѣде краятъ на живота имъ. Азъ ще стана пророкъ и ще отговоря на въпроса, който ви интересува. Ако продължавате да вървите по пжтя, по който сте тръгнали, следъ сто години най-много, отъ васъ ще останатъ само кости; мислитѣ и желанията ви ще се прѣснатъ въ пространството. Като влѣзете въ астралния свѣтъ, ще се намѣрите въ положението на блудния синъ: ще ходите окжсани и боси, гладни и жадни и ще търсите пжтъ да се върнете отново на земята. Не е добро положението на грѣшника на земята, но още по-лошо е въ астралния свѣтъ. Докато е билъ на земята, той си е хапвалъ повечко, но въ астралния свѣтъ е осѣденъ на вѣченъ гладъ. Предъ него стоятъ трапези съ богати ястия. Щомъ се приближи до тѣхъ, тѣ веднага се вдигатъ отъ мѣстата си. Той ги гони, тича следъ тѣхъ, но не може да ги достигне. Гладътъ му се усилява, но не може да го задоволи. Ако нѣкой обичалъ да се облича хубаво, като отиде въ астралния свѣтъ, ще гледа богати витрини съ разкошни дрехи, но нито една отъ тѣхъ не ще може да облѣче. Обаче, друго е положението на праведния. Когато пожелае да си хапне, трапезитѣ сами ще се спиратъ предъ него. Каквата дреха пожелае да облѣче, такава ще му се даде. Той ще се разхожда свободно изъ райската градина, ще слуша пѣнието на райскитѣ птички. Ако иска да отиде на концертъ, ще го заведатъ да слуша видни музи-

канти. Отъ време на време ще посещава лекциитѣ на знаменити професори.

Когато говоримъ за възможноститѣ и условията, които сѣществуватъ въ астралния свѣтъ, ние имаме предъ видъ човѣшкитѣ желания. За такъвъ свѣтъ мечтаятъ хората. Когато Христосъ направи чудото въ Кана Галилейска, Той искаше да покаже, какви възможности сѣществуватъ въ астралния свѣтъ. Той искаше да покаже на хората, съ какви сили борави разумниятъ свѣтъ. За да се приложи астралниятъ свѣтъ на земята, трѣбва да поканятъ Христа, ученицитѣ Му и Неговата майка на сватба. Христосъ представя разумния принципъ, който превръща злото въ добро; ученицитѣ Му представятъ хората, а майката Христова — съединителната връзка между духовния и физическия свѣтъ. Разумниятъ принципъ може да измѣни свѣта, не външно, а вътрешно. Всичко ще си остане, както е, но пречистено. Майки и бащи пакъ ще има, но ще изпълняватъ предназначението си съзнателно и съ любовъ. Всички сегашни професии и занаяти пакъ ще сѣществуватъ, но ще се изпълняватъ добросъвестно и съ любовъ. Учители, свещеници, проповѣдници, общественици, министри, търговци ще работятъ въ чистота, безъ измама и лъжа. Ако платътъ, който търговецътъ продава, е смѣсь отъ вълна и памукъ, той ще го продава за такъвъ, а нѣма да го продава за чистъ вълненъ. Всѣка отрицателна мисль и всѣко отрицателно чувство, съ които хората си служатъ на земята, взиматъ реаленъ образъ въ астралния свѣтъ. Затова се казва, че човѣкъ не може да се освободи отъ дѣлата си нито на този, нито на онзи свѣтъ. Следователно, като мине лоша мисль презъ ума ви, отправете къмъ нея мждростъта; като мине лошо чувство, напримѣръ, омраза, въ сърдцето ви, отправете къмъ него любовта; и най-после, като се натѣкнете на лъжата, отправете къмъ нея истината. Отправяйте къмъ отрицателното нѣщо положително, съ което да му въздействувате. Ако ви сполети нѣкакво нещастие, мислете за щастieto. Ако ви посети нѣкаква болестъ, мислете за здравето. Какво правя азъ съ болестъта? Като ме посети нѣкоя болестъ, не я пжда, но я поканвамъ да си поговоримъ малко. Питамъ я, кжде отива. Тя ми казва, че е тръгнала за нѣкжде, но се отбила и при мене. То-

гава азъ ѝ давамъ да си халне и, като ме напусне, тя е смекчила вече малко характера си. Така постъпвамъ и съ злото. Ако се отнасяте добре съ болеститѣ, съ злинитѣ и нещастията, характерътъ имъ ще се смекчи, и тѣ постепенно ще отслабватъ, докато единъ день изгубятъ силата си. Тѣ ще минаватъ и заминаватъ покрай хората, безъ да ги измъчватъ.

И тъй, ако искате да се справяте лесно съ мъчнотиитѣ си, прилагайте новото слънчево учение, т. е. учението на Христа. Често се пѣятъ пѣсни за Христа, наричатъ Го слънце на живота, но като дойдатъ страданията, всички започватъ да пѣшкатъ, да викатъ „охъ, ахъ!“ Охкането означава, че колелото на живота ви е лишено отъ ось. Кажете си: Моето колело трѣбва да има ось и да се върти. Ахкането пѣкъ означава, че мисълта ви не е чиста. Кажете си: Моята мисль трѣбва да бжде чиста и света. Ще кажете, че това сж прости работи. Въ тѣзи нѣща, именно, се заключава философията на живота. Никога не казвайте „не мога“. Този глаголъ има три низходящи и три възходящи степени: не мога азъ, не можешъ ти, не може той — нисходящи. Мога азъ, можешъ Ти, Господи, Който си надъ мене; може Той, великиятъ Духъ — възходящи степени. Както съ помощта на скрипцитѣ можете да спущате тежки предмети надолу, така сжщо можете съ тѣхъ и да вдигате нагоре тежки предмети. Често мъжътъ спуща жена си долу и казва: Нали си добра, качвай се нагоре! И жената прави сжщото съ мъжа си. Обаче, тѣ трѣбва да постъпватъ точно обратно: и двамата да си съдействуватъ за своето изкачване. Жената се страхува да тури мъжа си горе, да не би да не се върне. Колкото е възможно да не се върне отгоре, толкова е възможно, и като го пусне долу, да не се върне. Нѣма защо мъжетъ да се страхуватъ да не изгубятъ женитѣ си; сжщо и женитѣ не трѣбва да се страхуватъ за мъжетѣ си. Човѣкъ е мъжъ и жена едновременно. Щомъ има умъ и сърдце, гоѣ поси въ себе си и мъжа, и жената.

Стремете се къмъ методитѣ на новото учение, за да решите правилно задачитѣ на живота си. Не мислете, че можете да постъпвате, както искате, безъ да носите последствията на вашитѣ постъпки. Ако си огорченъ, не търси виновника за огорчението, но

си кажи: Заради Господа мога да превърна горчевината си въ сладост. Заради Господа жената може да възпита и мъжа, и децата си. Сщото може да направи и мъжът. Жена, която очаква на мъжа си да я храни и поддържа, не може да го възпита. Майка, която отглежда децата си съ мисълта, тѣ да я гледатъ на старини, нищо добро не може да внесе въ тѣхъ. Такива синове и дъщери ще вървятъ по стария пѣтъ. Тѣ ще бъркатъ въ джобовѣтъ на родителитѣ си, безъ да мислятъ за тѣхъ. Понеже родителитѣ сѣ тѣсно свързани съ децата си, първи тѣ могатъ да имъ дадатъ примѣръ отъ новия животъ. Първо тѣ трѣбва да ги запознаятъ съ великитѣ принципи на живота. Ако между мъжа и жената въ единъ домъ има несъгласие, децата имъ непременно ще боледуватъ. Децата сѣ здрави и добре възпитани, когато майката и бащата живѣятъ въ хармония и въ съгласие помежду си. Нѣма ли хармония и съгласие между тѣхъ, никакъвъ лѣкаръ, никакъвъ педагогъ не може да помогне на децата имъ. Прилагайте Христовитѣ принципи въ личния, семейния и общественъ животъ, не за свои лични, материални нужди, но за подобрене на вашия животъ, както и за подобрене живота на вашитѣ ближни. Ако нѣкой дойде при мене, да ме пита, какъ да оправи личнитѣ си смѣтки и задължения, азъ нѣма да му дамъ никакъвъ съветъ. Моитѣ съвети сѣ за хора, които искатъ да напредватъ умствено и духовно, да повдигатъ душата си.

„Ти си задържалъ доброто вино досега“. Правете и вие добро, ново вино, понеже е необходимо за сегашния животъ. Само доброто вино може да освободи човѣка отъ смъртта. Какво представя смъртта? — Робство. Значи, смъртта, грѣхътъ, страданието заробватъ човѣка. Велико изкуство е да превърнешъ грѣха въ правда, страданието — въ радостъ, а смъртта — въ животъ. Който не е придобилъ това изкуство, той счита, че хората сѣ лоши. Мъжътъ казва, че жена му е лоша, иска да се освободи отъ нея; жената казва, че мъжътъ ѝ е лошъ, и тя иска да се освободи отъ него. Мъжътъ мисли, че ще се освободи отъ жена си, като я напусне. И жената мисли по сщия начинъ. Мъжътъ се освобождава отъ жена си, само като не мисли за друга жена. Тогава той работи съзнателно върху

себе си и се повдига. Мисли ли за друга жена, той нищо ново не придобива. Така сжщо той трѣбва да излѣзе и вѣнъ отъ себе си, отъ своята личностъ и да мисли за възвишеното. Само така той ще разбере, че нито мжжѣтъ е робъ на жената, нито жената — на мжжа, и ще изпълни своето предназначение. Не само човѣкъ е свободенъ, но и животното. Лошитѣ отношения на хората къмъ животнитѣ сж причина на много болести. Бждете внимателни и добри къмъ животнитѣ.

Напълнете сждовеѣтъ си съ чиста вода, извикайте Христа, ученицитѣ Му и Неговата майка да присжтствуватъ на сватбата ви. Когато председателѣтъ на сватбата, т. е. вашиятъ умъ пие отъ доброто вино, тогава ще разберете смисъла на новото учение, което Христосъ проповѣдва отъ две хиляди години насамъ. Като пиете отъ доброто вино, ще станете радостни, весели и силни. Само силниятъ може да победи и да се справи съ мжнотинѣтъ си. Само търпеливиятъ ще издържи докрай. Казано е въ Писанието: „Блажени нищитѣ духомъ“. Подъ думата „нищъ“ не се разбира слабъ човѣкъ. Нищиятъ е силенъ за доброто, за великото въ свѣта, но не и за злото и низкото.

Пожелавамъ ви отъ днесъ да прилагате изкуството на Христа, да превръщате водата въ вино, да възприемете новото учение, а съ него заедно и новия животъ. Не се обезсърждавайте отъ земния животъ, защото чрезъ него придобивате опитности. Отъ хиляди години насамъ човѣкъ слиза на земята да събира знания и опитности. Единъ день, когато свърши земното училище, Богъ ще каже: Време е вече моятъ синъ да напусне земята и да се върне при мене. Стариятъ казва, че не може да учи. — Нѣма стари хора на земята. Две категории хора познаваме: стари, мждри хора, които прилагатъ доброто, и стари, които си служатъ съ злото. Когато се погледнете въ огледатото и кажете, че сте старъ, причината за това се крие въ лошитѣ мисли и чувства, които ви занимаватъ. Добритѣ, възвишени мисли и чувства правятъ човѣка младъ. Лошитѣ мисли и чувства го втвърдяватъ и състаряватъ. Такъвъ човѣкъ е осжденъ на смъртъ. Видите ли, че нѣкой клонъ на дървото се е втвърдилъ, той изсѣхва. Докато клонетѣ сж гѣвкави, еластични, казваме, че има животъ въ тѣхъ.

Когато евреитѣ огрубѣха, тѣ станаха жестоки и корави. Христосъ умрѣ, но следъ три деня възкрѣсна. Следователно, ако родителитѣ искатъ децата имъ да живѣятъ по-дълго време на земята, между тѣхъ трѣбва да цари хармония и съгласие. Ако искате близкитѣ ви да живѣятъ по-дълго време на земята, отношенията ви съ тѣхъ трѣбва да бждатъ хармонични. Висшето, т. е. Божественото въ човѣка, това е Христосъ, Когото всѣки моментъ разпѣваме. Докато Христосъ е у васъ, превръщайте черното въ бѣло, злото въ добро, загубата въ печалба. Ако днесъ имате загуба, не се обезсърдавайте, но кажете: Добъръ е Богъ, утре ще ми даде нѣкаква печалба. Когато умре нѣкой отъ домашнитѣ ви, не скърбете, защото той пакъ ще дойде на земята. Човѣкъ умира, за да цѣвне отново; пресажда се, за да се облагороди. Въ всичко, което става съ васъ и около васъ, виждайте великата и мощна Божия дѣлница. Тя работи навсѣкжде.

„Ти си задържалъ доброто вино досега“. Ако вашето вино ферментира, ще знаете, че е отъ земята. Доброто вино, което не ферментира, е отъ небето. Какво трѣбва да се направи съ ферментиралото вино? — Да се превари. Така трѣбва да се проповѣдва на сегашнитѣ хора, да знаятъ, че има вино, което никога не ферментира. Вижете, какъвъ е днешниятъ день. Изтокъ е чистъ, нѣма нито едно облаче на небето. Това показва, че всичко, което ви говоря, може да се реализира. Слънцето казва: Отворете прозорцитѣ на вашия умъ и на вашето сърдце, и животътъ ви ще се преобрази. Днесъ на фронта умиратъ хиляди хора, за да се родятъ отново. Новото учение приготвя нови условия за идването на добри, умни и благи хора.

Прочетете 20 и 21 глава отъ Откровението, да видите, какво Господъ готви за човѣчеството. Сега азъ проповѣдвамъ на българитѣ, защото Богъ е решилъ да ги благослови. Всички ще се подобрятъ, ще станатъ добри хора. Всички свещеници, проповѣдници, учители, майки и бащи ще проявятъ доброто въ себе си и ще говорятъ на единъ езикъ. Господъ казва: България ще бжде благословена! Времето ще покаже, истина ли говоря, или не. Всички ще бждете носители на новото учение по свѣта. Така е решилъ Богъ, а каквото Той

решава, не се разваля. Не се обезсърдчавайте и бждете благодарни за това, което Богъ ви е далъ. Всѣка година Той ще ви дава все повече и повече. Той ще ви дава отъ новото вино, отъ което нѣма да се опивате. — Каквъ ще стане съ България? — За България иде голѣмо добро, което всички трѣбва да приематъ доброволно. Ако не го приематъ доброволно, насила ще го приематъ, но Богъ нѣма да отмѣни решението си. Какво правятъ майкитѣ съ своенравнитѣ си деца? За да приематъ благото, доброто, което имъ даватъ, тѣ ги набиватъ.

Идете сега по домоветѣ си и носете новото учение навсѣкжде. Когато не сте доволни отъ себе си, не казвайте, че сте лоши, но кажете: Изпразнихъ сърдцето си, за да стана по-добъръ; изпразнихъ главата си, за да внесе въ нея новото и да поуниѣя. Така трѣбва да постѣпва всѣки, който отива на сватба. Той ще бжде облѣченъ съ нови и чисти дрехи. Каже ли нѣкой, че е старъ, той е на пѣтъ за подмладяване; каже ли нѣкой, че е младъ, той е на пѣтъ за възмѣжаване. Богъ е решилъ, старитѣ да подмлади, а младитѣ — да направи умни и добри.

И тъй, пита ли ви нѣкой, въ какво се заключава новото учение, ще отговорите: Новото учение има за целъ да превръща водата въ добро вино, което никога не ферментира. Какво означава думата „вино“? Буквата „В“ означава съединяване на човѣшката душа съ Бога. Буквата „И“ означава слизание на човѣка къмъ страдащитѣ, за да имъ помогне, и после пакъ да възлѣзе къмъ Бога. Буквата „Н“ означава примиряване съ противоречията въ живота. Буквата „О“ означава използване на Божественитѣ условия, които сж вложени въ човѣка.

*

8. Беседа отъ Учителя, държана
на 4 августъ, 1918 г. София.

Дветъ жени

„И ето, жена, която страдаше отъ кръвотечение дванадесетъ години . . .“*)

„И ето, бѣше тамъ жена, която имаше духъ болестенъ осемнадесетъ години и сгърбена бѣше . . .“*)).

Сегашнитѣ хора се запитватъ, какво отношение иматъ къмъ тѣхъ случаитѣ, че нѣкога, въ далечното минало, сѣществувала една жена, която боледувала 12 години отъ кръвотечение и друга, която боледувала 18 години отъ нѣкаква тежка болестъ, поради което се сгърбила. Наистина, тѣзи случаи нѣматъ прѣко отношение до насъ, но иматъ косвено отношение. Тѣзи болести и доднесъ още не сѣ изчезнали. И днесъ има хора, които страдатъ отъ кръвотечение; и днесъ има хора, които се намиратъ въ положението на сгърбената жена.

Като се говори за дветѣ болни жени, интересно е, че тѣхнитѣ болести сѣ отъ различни категории. Кръвотечението е болестъ на сърдцето. Отъ която частъ на тѣлото тече кръвъ, това се дължи на дисхармонията въ човѣшкитѣ чувства и желанія. Сгърбването пѣкъ е болестъ на ума. То се дължи на дисхармонията въ човѣшкитѣ мисли. Като лѣкувалъ дветѣ болни жени, Христосъ действувалъ едновременно въ два различни свѣта: въ свѣта на ума и въ свѣта на сърдцето. Ето защо, ако нѣкои отъ сегашнитѣ лѣкари не успѣватъ въ своитѣ методи, това се дължи на факта, че, като лѣкуватъ своитѣ болни, тѣ действуватъ въ единъ и сѣщъ свѣтъ. Тази е причината, поради която болеститѣ не само че не се намаляватъ, но отъ день на день се увеличаватъ.

Единъ германски лѣкаръ отишълъ въ Америка да изследва различнитѣ нервни болести. Като изучилъ хиляда различни случаи на нервни заболявания, той имъ далъ различни имена. Обаче, останалъ изненаданъ, че

*) Матей 9: 20—22.

*) Лука 13: 10—11.

следъ това всѣки день откривалъ нѣкакъвъ особенъ, непознатъ случай на нервно заболяване. Като не знаелъ вече, какви имена да имъ дава, всички нервни болести, надъ хилядата различни случаи, нарекулъ съ общо име „американичи“. Днесъ хората познаватъ толкова много прояви на грѣха, че следъ като сж имъ дали различни наименования, дошли сж до положение да не могатъ да ги наричатъ съ съответни за тѣхъ имена и ги нарекли съ общо име „грѣхъ“ или „американичи“. Днесъ подъ думата „грѣхъ“ разбираме всички болезнени състояния, които нападатъ хората. Старитѣ хора вѣрвали, че болеститѣ се дължатъ на влиянието на лоши духове върху човѣка. Повечето хора стричатъ това твърдение и гледатъ на болеститѣ, или като резултатъ на нѣкаква органическа повреда, или на нѣкакви заразителни микроби, които попадатъ въ човѣшкия организъмъ. Като спиратъ вниманието си върху различнитѣ микроби, учениитѣ изучаватъ тѣхния произходъ, условия за развитието имъ и т. н. Напримѣръ, явява се въпросътъ, кога се е появилъ микробътъ на чумата. Отъ времето, когато е написана Библията, досега се изминали осемъ хиляди години. Значи, преди това чумата не е била позната. Тя се явила следъ грѣхопадането. Общо казано, болеститѣ и тѣхнитѣ причинители — микробитѣ се явяватъ при изопачения и неестественъ човѣшки животъ. Лошиятъ животъ представя добри условия за развиване на болеститѣ.

На какво се дължатъ нервнитѣ болести? Споредъ нѣкои учени, нервнитѣ болести сж резултатъ на усилена умствена дейность, на много знания. Ние отричаме това твърдение. Споредъ насъ, нервнитѣ болести се дължатъ на голѣми безпокойства, тревоги, смущения и др. Напримѣръ, нѣкой работилъ нѣколко години наредъ върху нѣкаква книга, но като излѣзе на бѣлъ свѣтъ, той започва да се безпокои, какъ ще я приематъ, каква преценка ще дадатъ за нея, какво ще кажатъ критицитѣ за него и т. н. Щомъ се безпокои и смущава отъ тѣзи въпроси, непремѣнно нервитѣ му ще се разстроятъ. Значи, страхътъ отъ критиката прави хората нервни. Ако една високопоставена дама отиде съ нова рокля на балъ, на концертъ или на театъръ, роклята ѝ може да

предизвика такава критика, че явяването ѝ втори път същата рокля става невъзможно.

Въ прочетенитѣ стихове се казва, че една отъ женитѣ боледувала дванадесетъ години, а другата — осемнадесетъ. Числата 12 и 18 опредѣлятъ категориитѣ, къмъ които се отнасятъ болеститѣ на дветѣ жени. Числото 12 показва, че първата жена боледувала, понеже е нарушила единъ отъ Божественитѣ закони. Тя живѣла на земята, безъ да отправя погледа си къмъ Бога. Числото 12 е съставено отъ числата 1 и 2. Единицата показва, че тя живѣла безъ Бога, а двойката — че е живѣла разпуснато. Като дошла болестъта и я държала цѣли 12 години, тя започнала да събира числата $1+2$ и получила тройката — число на равновесие. Плюсътъ, който представя знакъ за събиране, е Исусъ, а тройката — синътъ, т. е. Христосъ. Числото 12 предсказва на болната жена, че като събере $1+2$, ще получи тройката — синътъ, човѣкътъ, който ще я излѣкува. Христосъ носи числото три въ себе си. Когато страдате отъ нѣкоя болестъ, съберете днитѣ, седмицитѣ, месецитѣ или годинитѣ на болестъта, и отъ получения сборъ ще познаете, кой ще ви излѣкува — лѣкаръ или Христосъ.

Втората жена боледувала 18 години. Числото осемъ показва разпуснатостъ на ума. Забелязано е, че умственитѣ болести се лѣкуватъ по-мъчно. За тѣхъ е нуженъ по-дълъгъ периодъ на лѣкуване. Дветѣ болни жени представятъ болеститѣ и неджитѣ на съвременното човѣчество: първата — неджитѣ и болеститѣ на сърдцето, а втората — неджитѣ на ума. Думата „жена“ споредъ първичния езикъ означава животъ. Жената, която боледувала 12 години, означава животъ, който не върви въ съгласие съ Божественитѣ закони. Ето защо, всѣки човѣкъ, който не е въ съгласие съ тѣзи закони, страда отъ кръвотечение. За да се домогне до Божественитѣ закони, човѣкъ трѣбва да изучава дълбокия смисълъ на природата, чиито закони иматъ отношение къмъ нашия личенъ животъ, както и къмъ живота на нашата душа. Развитието на душата е индивидуаленъ процесъ, който зависи отъ условията, дадени на човѣка. Народътъ, въ който живѣете, е едно отъ условията, които ви сж дадени. Колкото по-благороденъ

е този народъ, толкова по-благоприятни сж условията за вашето развитие.

„И ето, жена която страдаше отъ кръвотечение“. Да страдашъ отъ кръвотечение, това показва, че кръвта не върви по своя опредѣленъ пътъ, но изтича навънъ. Кръвта има отношение къмъ желанията. Каква полза има човѣкъ отъ желанията си, ако тѣ постоянно изтичатъ навънъ? Когато кръвта изтича, човѣкъ постепенно отслабва: краката му не го държатъ, ржцетъ — отмаляватъ, и той усѣща виене на свѣтъ. Чувствата му се изопачаватъ: той става недоволенъ, песимистъ, не може да търпи хората, започва да ги подозира, че не се отнасятъ добре съ него. Видите ли човѣкъ съ такива прояви, ще знаете, че той страда отъ кръвотечение. Едновременно съ изтичане на кръвта, изтича и магнетичната енергия, която внася жизнени сили въ организма. Всѣка дисхармония въ желанията произвежда кръвотечение. Като говоримъ за кръвотечението, ние взичаме тази дума въ широкъ смисълъ. Тя означава външно и вътрешно недоволство въ човѣка. Едно трѣбва да знаете: Причинитъ за недоволството на човѣка се криятъ въ самия него, а не вънъ отъ него. За да се справи съ недоволството си, т. е. съ своето кръвотечение, човѣкъ трѣбва да намѣри Христа — висшия принципъ, висшето начало, което възстановява вѣрата. Болната жена рече: „Ако само се допра до дрехата Му, ще оздравѣя“. Като четатъ този стихъ, нѣкои се запитватъ, не е ли суевѣрие да се мисли, че ако се допре до дрехата на Христа, ще оздравѣе? — Не е ли суевѣрие да се мисли, че ако глътне една лъжица отъ лѣкарството, което лѣкарътъ му е препоръчалъ, ще оздравѣе? Не е въпросъ въ суевѣрието, но човѣкъ трѣбва да има вѣра

Вѣрата и суевѣрието се коренно различаватъ: всички халки на вѣрата сж свързани въ едно цѣло, а на суевѣрието сж отдѣлени. При вѣрата всички факти сж неразривно свързани; между причинитъ и последствията на нѣщата сжщо има връзка; желанията произтичатъ едно отъ друго и сж въ хармония помежду си. При суевѣрието фактитъ не сж свързани помежду си; между причинитъ и последствията на нѣщата нѣма тѣсна връзка; желанията сж разхвърляни и въ дисхармония

помежду си. Върата има отношение къмъ добродетелитѣ, като вѣчни блага на живота. Върващиятъ си служи съ любовта, съ мъдростта и съ истината като съ звонковъ капиталъ и разчита на тѣхъ. Суевѣрниятъ разчита на преходнитѣ блага въ живота — на богатство, на ученостъ, на сила.

И отговори Христосъ на болната жена: „Дерзай, дъще, твоята вѣра те изцѣли“. Свѣтскитѣ хора се смѣятъ на вѣрата на религиознитѣ, а тѣ сами върватъ въ чудесата. Болниятъ върва, че лѣкарътъ ще го излѣкува, а въ сжщото време около него умиратъ десетки хора, все отъ лѣкари гледани. Лѣкаритѣ помагатъ на болнитѣ, но отчасти, тѣ не могатъ да излѣкуватъ болестта съвършено. Можешъ да направишъ разрѣзъ на единъ цирей, да го изцедишъ, безъ да си махналъ причината на цирея. Единъ цирей ще излѣкувашъ, другъ ще се яви. Лѣкуването на съвременнитѣ хора е палеативно, а не коренно, абсолютно. Причинитѣ на болеститѣ се криятъ въ човѣшкия умъ и въ човѣшкото сърдце. Ето защо, съ своя умъ лѣкарътъ трѣбва първо да въздействува на ума на болния. Подобното подобно привлича. Опитниятъ лѣкаръ може да лѣкува човѣка преди още да е заболѣлъ. Той вижда причината за бждещето заболяване на човѣка въ неговия умъ и оттамъ започва да лѣкува. Като се обръща къмъ болната жена съ думитѣ „дерзай, дъще, твоята вѣра те изцѣли“, Христосъ посочва на хората общия методъ, чрезъ който могатъ да се тѣкуватъ всички болести. Вѣрата, като разуменъ принципъ, всѣкога може да си послужи съ онѣзи елементи въ себе си, чрезъ които да се противопоставя на всички болести, специално на нервнитѣ. Достатъчно е чрезъ вѣрата човѣкъ да отстрани отъ ума си онази мисль, която го безпокои и смуцава, за да успокои нервната си система. Да се отстрани една мисль, това значи, да се тури на заденъ планъ Богъ казва на грѣшника: „Ще туря грѣховетѣ ти задъ гърба си“. Това подразбира, да ги остави долу нѣкжде, въ физическия свѣтъ, за да послужатъ за торъ на растенията. Защо, по сжщия начинъ, да не свалите мисльта, която ви безпокои, отъ умствения въ физическия свѣтъ?

Кои мисли безпокоятъ и смуцаватъ човѣка? — Които се отразяватъ вредно върху неговия умъ. Както

нечистата храна се отразява вредно върху човършкия организмъ, така и обезпокоителнитъ мисли се отразяватъ зле върху ума. Обаче, известна храна е вредна за нъркои сжщества, а полезна за други. Напримъръ, месото е вредно за овцата, а за вълка е полезно. И обратно, за вълка тревата е вредна, а за овцата е полезна. Значи, не всички желания, колкото и да сж добри, се отразяватъ благоприятно върху сърдцето на човърка. Напротивъ, тър сж тежестъ за човършкото сърдце. Отър такива желания, именно, трърбва да се освобождавате. Ще кажете, че вървате въ Бога, че искате да вървите въ правия пжтъ. Ако, наистина, сте върващър, мжчно ли е да изхвърлите едно лошо желание отър сърдцето си? Какво коштува на търговеца да зачеркне дълга отър хиляда лева на своя беденъ братъ? Да зачеркнешъ дълга на ближния си отър своя тевтеръ, това значи, да придобиешъ сила, да дадешъ новър потикъ на волята си къмъ дейностъ. Човършката воля се калява въ препятствията и противоречията, които срърща на пжтя си. Като регулира мислитър и желанията си, човъркъ калява своята воля. Волята се калява и чрезъ болеститър. Като ви хване хрема, треска, кашлица или друга нъркаква болестъ, не я пждете, но първо поговорете съ нея приятелски, да я убедите, доброволно да си отиде; ако не ви послуша, можете да ѝ обявите война. Кой отваря война? — Силниятъ. Ако сте силенъ, борете се съ болеститър, ако не сте силенъ, приложете други методи. Правете опити върху себе си и върху близкитър си, сами да се лъркувате. Идете при нъркой боленъ, който страда отър кашлица, и направете следния опитър: турете ржката си върху гърдитър му. Ако вашиятър магнетизъмъ е силенъ, здравър, болниятър ще усърти приятна топлина, която постепенно ще се увеличава. Понъркога може да се образува раничка, като отър изгорено. Ако магнетизъмътър ви не е силенъ, болниятър нърма да усърти никаква топлина. Изобщо, при лъркуването силнитър трърбва да помагатър на слабитър, голърмитър — на малкитър.

Българитър иматър обичай, като се борятър, да излизатър по нърколко души на съвърезание. Въ тази борба послабитър отпадатър единър следър другър, докато остане най-силниятър, който взима върнеца. Така трърбва да постжпвате съ болеститър. Вие да бждете най-силниятър борецър и

да повалите на земята всички болести. Хремата е единъ отъ борцитѣ, треската — втори, неврастенията — трети и т. н. Като излѣзете срещу тѣхъ, кажете: Азъ съмъ християнинъ, разполагамъ съ мощни срѣдства и мога да се боря съ всички болести. Какво правятъ хората? Като заболѣятъ, веднага търсятъ лѣкари, взиматъ лѣкарства. Ако ги е нападнала треската, взиматъ хининъ, да я прекратятъ. Така тѣ я пресичатъ, но не я лѣкуватъ. Въмѣсто да употребявате хининъ, пийте три деня гореща вода, безъ да се храните, и треската ще ви напусне. Така се лѣкува и хремата. Ще кажете, че не можете да гладувате. Не е въпросъ за гладуване, но за каляване на волята. Който има силна воля, може да се бори съ всички болести. Много хора иматъ силна, но неразумна воля. Когато стане въпросъ за паритѣ имъ, тѣ сж готови живота си да пожертвуватъ, но не казватъ, къде сж ги скрили. По отношение на паритѣ проявяватъ воля, защото ги обичатъ. Обаче, заболѣятъ ли отъ хрема или отъ треска, сами не могатъ да си помогнатъ, веднага търсятъ външна помощ. Когато стане въпросъ за спасение на душата, и тукъ нѣматъ воля. Обикнете душата си, както обичате паритѣ, и сами ще си помогнете.

Дветѣ болни жени се приближиха при Христа, т. е. при великото учение, за да разбератъ разумнитѣ закони на природата, чрезъ които да си помогнатъ. Не можете да разберете Христа, ако не изучавате природата. Изучавайте елементитѣ и тѣхнитѣ свойства; водитѣ, които минаватъ презъ земнитѣ пластове, растенията и животнитѣ. Изучавайте дрехитѣ, съ които се обличате, и влиянието, което тѣ оказватъ върху организма ви. Мойсей казвалъ на свещеницитѣ да се обличатъ въ ленени дрехи, когато служатъ на Бога. Защо не имъ препоръчвалъ дрехи отъ вълна или памукъ, а отъ ленъ? Като виждалъ лошия животъ на тогавашнитѣ хора, той препоръчвалъ на свещеницитѣ да се обличатъ съ ленени дрехи въ време на служене, за да отправятъ по-високи вибрации къмъ Бога. Мойсей учелъ евреитѣ, какъ да живѣятъ и какъ да се лѣкуватъ. И Христосъ дойде съ сжщата мисия. Човѣкъ може самъ да се лѣкува, самъ да изправи живота си, но за това е нужно да има вѣра въ себе си и въ своя ближенъ. Вѣра безъ воля нищо не дава. Ако не приложишъ волята си, не можешъ да се лѣкувашъ, нито дру-

гитѣ да лѣкувашъ. Какъ ще лѣкувашъ болния, ако той не иска да се лѣкува? Какъ ще помогнешъ на пияница-та, ако той самъ не пожелае да се откаже отъ пиянство-то? Какъ ще накарашъ детето си да учи, ако то само не се стреми къмъ учението? Всички помощни сръдства за лѣкуване сж скрити въ човѣка — отъ него зависи да ги изнесе навънъ и да ги използва. Въ това отношение човѣкъ представя складъ отъ запасни сили и енергии, които чакатъ момента на своето проявяване. Въ единъ атомъ се крие такова количество енергия, съ което може да се вдигне земята въ въздуха. За да се прояви тази енергия, нужно е знание.

Мнозина искатъ да бждатъ силни, но търсятъ силата вънъ отъ себе си — въ паритѣ, въ знанието; тѣ не дозиратъ, че силата е въ тѣхъ. Човѣкъ трѣбва да се вгълби въ себе си, да види, че всичко се крие въ него — и богатство, и знание, и сила. Може ли да постигне това, той ще прояви силата си споредъ законитѣ, по които живѣе, и споредъ възрастта си. Който не иска да работи върху себе си, разчита на чужда помощ. Дветѣ болни жени потърсиха помощта на Христа. Чия помощ ще търсите вие? Нѣкои очакватъ да дойде Христосъ отъ небето, придруженъ съ ангели. Казвамъ: За глухитѣ хора звукътъ още не е дошълъ; за слѣпитѣ свѣтлината още не е дошла. Обаче, какво очаква онзи, който има очи и уши? Който има уши, нека ги насочи къмъ пространството, да чуе това, което го интересува; който има очи, да ги повдигне нагоре, да види това, което душата му желае. Вгълбете се въ себе си, да развивате своитѣ скрити чувства и способности, да повѣрвате въ могществото на своята душа. Въ който моментъ повѣрвашъ, че Богъ живѣе въ тебе, ти ще бждешъ мощенъ и силенъ. Докато не познае своята сила и мощъ, човѣкъ всѣкогъ ще я търси отвънъ; ще чете, какво е казалъ Кантъ, Шопенхауеръ, Хегелъ, Толстой; ще обръща листата на Свещената книга, да види, какво сж казали апостолитѣ и пророцитѣ. Това е все едно, да четете списъкъ, въ който се изброяватъ имената на сто-тици видни хора, безъ да сте свързани съ тѣхъ. Това е все едно, да сте присѣдствували на голѣмъ банкетъ, да сте видѣли на трапезата богати ястия и напитки, безъ да сте турили хапка въ устата си. Каква полза имате

отъ този банкетъ? Всичко сте видѣли, но нищо не сте вкусили. Като ви говоря за Христа, азъ ви подготвямъ за банкета, който ще даде Той. Ако сте готови, ще бъдете поканени на Неговата трапеза и предъ васъ ще има чиния, пълна съ ядене. Ако не сте готови, нѣма да ви поканятъ. Кажете ли, че не можете да ядете, ще ви изпждятъ навънъ. На Христовата трапеза не приематъ хора съ разстроени стомаси. Който присъствува на тази трапеза, ще яде по правилата, които Христосъ прилага.

Какво направи Христосъ, когато покани петхилядния народъ да присъствува на Неговата трапеза? Той взе петтѣ хлѣба и ги разчупи. Така Той внесе своята магнетична сила въ тѣхъ. Разчупването на хлѣба означава разкопаване, разработване на земята. Човѣкъ трѣбва да разчупва хлѣба съ двата си прѣста—съ палеца и съ показалеца. Тѣзи прѣсти показватъ, че при яденето на хлѣба, умътъ и волята на човѣка трѣбва да взиматъ участие. Като разчупва хлѣба, той трѣбва да благодари на Бога за грижитѣ, които полага за него, и да съзнава, че не е самъ на земята. Като знаете това, не безпокойте Бога съ вашето недоволство. Ако приемате хлѣба съ благодарностъ и съзнание, не само кръвотечението ви ще престане, но ще станете неуязвими къмъ всички болести. Ако болниятъ се храни съ благодарностъ и съзнава, че Богъ се грижи за него, въ продължение на единъ месецъ положението му ще се подобри. Прилагайте учението на Христа и като здрави, и като болни, да имате Неговата сила. Помнете: всѣка мисълъ, всѣко чувство, всѣко действие или явление произвеждатъ известенъ ефектъ въ съзнанието на човѣка и, ако той не може да се освободи отъ виденото или чутото, следъ време това явление ще се преповтори. Ето защо, възприемайте само добри мисли и чувства; давайте око и ухо само на красиви постѣпки и явления, тѣ да се отпечатватъ въ съзнанието ви. Иначе, ще носите последствията на отрицателнитѣ прояви въ живота.

Единъ младъ американецъ почувствувалъ силна болка въ единия кракъ, около глезена. Той се показалъ на нѣколко лѣкари, но никой не могълъ да му помогне. Всички се произнесли, че тази болка се дължи на нѣкакво внушение. Най-после болниятъ отишълъ

при лѣкаръ, за когото казвали, че лѣкува всѣкакви психически болести. Лѣкарътъ прегледалъ болния и, както другитѣ лѣкари, не намѣрилъ никаква външна или вътрешна причина за заболяването. Той запиталъ болния, не си ли спомня да е видѣлъ нѣкого съ счупенъ или боленъ кракъ, който да му произвелъ силно впечатление. Пациентътъ се върналъ назадъ въ мѣсълъта си, да си спомни такъвъ случай. Най-после той си спомнилъ, че преди шестъ години билъ на гарата и видѣлъ, какъ единъ човѣкъ падналъ отъ трена и счупилъ крака си около глезена. Това му направило силно впечатление. И ето, шестъ години следъ тази случка, той усѣтилъ болка въ крака на сѣщото мѣсто. Задачата на лѣкаря била вече не да търси болката въ крака на пациента, но по обратенъ пътъ да освободи съзнанието му отъ силното впечатление. Той успѣлъ да направи това, и болката въ крака изчезнала.

Какво правятъ днесъ хората? Като видятъ нѣкаква неестествена проява у нѣкого, тѣ започватъ да му се смѣятъ. Ако нѣкоя жена или мъжъ се разгнѣватъ, окръжаващитѣ се смѣятъ. Нѣкои пъкъ ходятъ отъ къща на къща да разправятъ, какъ съседката или съседътъ имъ се разгнѣвилъ, билъ жена си, децата си и т. н. Хората не знаятъ, че тѣзи нѣща сѣ като заразителнитѣ болести. Ако днесъ се смѣешъ на съседа си, въ скоро време и ти ще се проявишъ като него. Въмѣсто да се смѣешъ и критикувашъ своя ближентъ, помоли се за него, да се справи съ своя гнѣвъ. Критиката не изправя хората.

Една млада мома, добра пианистка, се оженила. Като домакиня, трѣбвало да изпълнява задълженията си къмъ дома. Единъ день, като пържела лукъ, тя доловила известни тонове, които ѝ дали идея за една музикална ария. Съ лъжица подъ мишница, тя отишла при пианото, отворила го и започнала да съчинява. Въ това време, до носа ѝ дошла силна миризма на изгорѣло. Тя отишла въ кухнята и видѣла, че лукътъ изгорѣлъ. Трѣбва ли мъжътъ ѝ да се сърди и гнѣви за прегорѣлото ядене? Виновна ли е тя, че въ пърженето на лука доловила нѣкакви музикални тонове? Мъжътъ трѣбва да благодари на талантливата си жена, че могла да предаде пърженето на лука въ музикална ария.

„И ето, имаше жена, която страдаше отъ кръвотечение“. Лошо нѣщо е кръвотечението, но ако тя не страдаше, нѣмаше да намѣри Христа. Ако кръвта на нашата земя, т. е. на нашето тѣло не тече, колелото на нашата воденица нѣмаше да се върти. Съ други думи казано: Ако кръвта не се движи по тѣлото ни, никакъвъ животъ не може да сѣществува. Водата, която тече по повърхността на земята и въ вътрешността ѝ, това е нейната кръвъ. Минаването ѝ презъ тѣсни процеци наричаме изтичане. Ще каже нѣкой, че благодарение на водата колелото на воденицата се движи и мели брашното. Така е, но ако кръвта не течеше, нѣмаше да има брашно. Нека всѣки се запита: добре ли мели моята воденица, на мѣстото си ли е воденичарътъ?

Помнете: всѣко нещастие или страдание на земята се превръща въ щастие и радостъ на небето. Затова казватъ, че който страда на земята, на небето се радва. Както ние виждаме добритъ плодове отъ разкопаването, поливането и отглеждането на цвѣтята и на плодоветѣ, така разумнитѣ сѣщества виждатъ добритъ резултати отъ нашитѣ страдания. Единъ день, като влѣзете въ разумния свѣтъ, ще кажете: Благодаримъ, че нашата кръвъ е изтичала. Болната жена, която страдала 12 години отъ кръвотечение, 12 години въртѣла колелото на воденицата, докато най-после намѣрила Христа и се докоснала до дрехата Му. Като я видѣлъ, Христосъ и казалъ: „Твоята вѣра те спаси. Иди си вкъщи, да си починешъ. Другъ ще дойде, да те замѣсти“.

Преди години бѣхъ въ Сливенъ. Отидохъ въ дома на една болна отъ неврастения. По едно време мжжѣтъ ѝ, здравъ, силенъ човѣкъ, влѣзе въ стаята. Като го видѣхъ, казахъ му: Жена ти ще оздравѣе, ако ѝ предадешъ малко отъ твоята сила и здраве. Здравитѣ се пазятъ отъ болнитѣ, да не ги изсмуквагъ. Нѣма защо да се страхувате. Давайте отъ себе си безъ страхъ, за да даватъ и на васъ. Малкитѣ рѣки и поточета трѣбва да се затварятъ, да не обедняватъ, но голѣмитѣ рѣки трѣбва да се отварятъ и да даватъ. Никой никого не може да обере и да изсмуче, освенъ самъ себе си. Ако сте здрави, радвамъ се, че ще можете да давате на болнитѣ и на слабитѣ; ако сте болни, трѣбва да калите волята си, сами да си помагате. Кой има силна воля?

— Който не се изненадва отъ нищо и може да издържа на всички изпитания. Че го ограбили, че ходи босъ и окжсанъ, че боледува — нищо не го плаши. Ще кажете, че днесъ дрехитѣ и обувката сж скъпи, че животътъ е тежъкъ. За волевия човѣкъ и това не е страшно. Ще дойде день, когато ще правятъ обуца отъ дърво. а не отъ кожа и гьонъ, както сега ги правятъ.

Сегашнитѣ хора трѣбва да организиратъ желанията си, а не да ходятъ по течението имъ. Мислитѣ, желанията и постѣпкитѣ на хората се диктуватъ отъ разумни сжщества, които се различаватъ едни отъ други по степенъта на своята интелигентностъ. Даже и клеткитѣ, като малки сжщества, се отличаватъ съ известна разумностъ. Достатъчно е да ударите или да си изгорите нѣкой прѣстъ, за да се предаде болката на главния мозъкъ, който веднага заповѣдва на двигателнитѣ нерви да свиятъ прѣста и да го отдалечатъ отъ огъня. Ако сте търговецъ, и нѣкой ви изиграе — задигне ви десетъ хиляди лева, сжщиятъ прѣстъ, който отваря и затваря тевтера ви, казва да не се безпокоите. Той ви съветва да затворите тевтера си и да не го отваряте повече. Ще кажете, че не можете да не чувствувате измамата. Геройството на човѣка се заключава, именно, въ това, да чувствава, да разбира нѣщата и да се въздържа. Герой е онзи, който, следъ като не е ялъ три дения нищо, е готовъ да се откаже отъ хубавия обѣдъ въ полза на нѣкой гладенъ. Досега девизътъ на хората е билъ: Отъ тебе да замине! Обаче, този девизъ е създалъ нещастията, недоразуменията, крамолитѣ въ свѣта. Новото учение носи новъ девизъ: Отъ мене да замине! Каквито взимания и давания да имашъ, каквито и да сж отношенията ти съ хората, дръжъ новия девизъ: Отъ мене да замине! Този девизъ носи миръ за цѣлото човѣчество. Хората не могатъ да се поправятъ изведнѣжъ; бавно ще се поправятъ, но сигурно. Въ който день повърватъ въ Бога и възприемете Неговата Любовь, вие ще почнете да се развивате правилно. Пакъ ще имате страдания, но ще разбирате тѣхния смисълъ; пакъ ще боледувате, но ще се разговаряте съ болеститѣ и ще знаете, че тѣ сж необходими за вашето пречистване — физическо и духовно. Ако вѣрватъ въ това, всичко ще бжде споредъ вѣрата ви. Ако заболѣе вѣкой вашъ близъкъ,

турете ржката си на гърдитѣ му и си кажете тихо: Отъ мене да заmine!

Христосъ стои днесъ предъ неразумнитѣ хора и чака да Го приематъ. Кжде трѣбва да бжде Той, предъ човѣка, или вътре въ него? По този въпросъ могатъ да се правятъ различни тълкувания, но важно е да се знае истината. Единъ знаменитъ английски богословъ разисквалъ цѣлъ часъ предъ слушателитѣ си върху въпроса, какъ китътъ глътналъ Иона. Така постъпватъ днесъ и религиознитѣ хора: отъ две хиляди години насамъ третиратъ въпроса, какъ да приематъ Христовото учение, какъ да приематъ Христа въ себе си. Никакви теории не сж нуждни тукъ. Ще отворите устата си и ще глътнете Христа, ще Го приемете въ себе си изведнѣжъ, както китътъ глътналъ Иона. Сегашнитѣ хора се нуждаятъ отъ приложение, а не отъ теория. Има въпроси въ живота, за разрешаването на които не се изискватъ никакви разсждения. Такъвъ е въпросътъ за приемането на Христа. Христосъ ще влѣзе въ човѣка така, както Ионъ влѣзе въ утробата на кита. Който приеме Христа въ себе си, ще стане великъ човѣкъ. Хората щѣли да му се смѣятъ и да се подиграватъ съ него — това не трѣбва да го смущава. Кого хората не сж осмивали и подигравали? Онѣзи, които първи заговориха за хвърчащитѣ машини, не минаваха ли за луди? Но ето, идеята имъ се реализира. Днесъ тази машина лети въ въздуха. Защо сегашнитѣ мъже и жени не се разбиратъ? Защо семействата отъ день на день се разрушаватъ? — Защото хората сж изгубили вѣрата си. Тѣ нѣматъ довѣрие единъ въ другъ. Какъвъ е този животъ, въ който хората не си вѣрватъ? Много нѣща ви се казватъ, но не вѣрвате въ тѣхъ. За мене е безразлично, дали вѣрвате, или не вѣрвате. Азъ вѣрвамъ въ това, което говоря. Вѣрвамъ въ Божиитѣ закони и всѣки моментъ ги прилагамъ на практика. За да придобиете истинска, положителна вѣра, и вие трѣбва да изучавате нѣщата и да ги прилагате.

Приемете Христа въ себе си. Ако не можете да направите това изведнѣжъ, докоснете се до дрехата Му. Дрехата на Христа представя вѣрата. Докосвайте се до всичко, което Богъ е създалъ — до цвѣтята, до плодитѣ дървета. За да бждете здрави, посадете нѣколко цвѣта въ саксии или въ градината си и ги отглеждайте. Поса-

дете плодни дървета и зеленчуци въ градината си, за да ги изучавате и да се ползвате отъ силитѣ, които се криятъ въ тѣхъ. Влѣзте въ съприкосновение и съ слънчевитѣ лъчи. Ако търсите Христа, ще Го намѣрите въ всичко, което Богъ е създалъ. Това значи да се докоснете до Неговата дреха, и кръвотечението ви да престане. Тогава ще чуете гласа на Христа: „Дерзай, дъще, твоята вѣра те изцѣли“.

Правете опити, да видите, че всѣко нѣщо крие известна сила въ себе си. Всичко въ свѣта е живо. Опитвали ли сте силата на диаманта? Опитвали ли сте силата на житното зърно? Казвате, че всичко е живо, но често злоупотрѣбвате съ живота на дребнитѣ същества. Децата особено обичатъ да кжсатъ главитѣ на мухитѣ и не мислятъ за лошитѣ последствия на своитѣ постѣпки. Майкитѣ трѣбва да забраняватъ на децата си, да кжсатъ главитѣ на мухитѣ, да развалятъ гнѣздата на птичкитѣ.

Въ едно българско село, детето на чорбаджията, десетгодишно момче, се качило на едно дърво, дето имало лѣстовичка съ петъ малки лѣстовичета. То свалило малкитѣ отъ гнѣздото и отрѣзало езичетата имъ. Следъ това пакъ ги турило въ гнѣздото. Майката, не само че не обърнала внимание на постѣпката на детето си, но се засмѣла, безъ да го накаже и смѣмри. Какво се случило съ това дете? Като пораснало, станало голѣмъ момѣкъ и се оженилъ. Родили му се петъ деца, едно следъ друго, но всички били нѣми. Защо трѣбва човѣкъ да прави зло, да малтретира малкитѣ и безпомощни същества? Понѣкога човѣкъ върши зло отъ незнание, нѣкога съзнателно. Будни трѣбва да бждете всички, да давате отчетъ даже за мислитѣ си, да напжтвате и поучавате невежитѣ и по-малкитѣ отъ васъ.

И днесъ Христосъ се обръща къмъ всички хора, като имъ казва да оправятъ живота си, да изчистятъ сърдцето си и да се допратъ до дрехата на своя Баща. — Кжде е Той? — Навсѣкжде. Тревата е Негова дреха. Камънитѣ сж Негова дреха. Събувайте се лѣтно време боси и ходете по единъ-два часа по тревата, по камънитѣ. Докоснете се до цвѣтята и дърветата и ще чуете тихия гласъ на своя Баща: „Дерзай, дъще, твоята вѣра те изцѣли“.

Сега е моментът да се докоснете до мантията на Бога. Тя е предъ васъ, готова да помогне на всѣки, който вѣрва въ нейната сила. Това проповѣдва Божиятъ Духъ на всички хора по лицето на земята. Синове и дъщери, слуги и робини, обърнете се къмъ мене, и Азъ ще се обърна къмъ васъ. Вие ще бъдете мои чада, а Азъ — вашъ Баща. Ще напиша Закона си въ вашитѣ сърдца и ще настане миръ и радостъ по цѣлата земя.

9. Беседа отъ Учителя, държана на
11 августъ, 1918 г. София.

Погледна Петра

„И обърна се Господъ, та погледна Петра“ *)

Въ прочетената глава изпъкватъ три важни нѣща : думитѣ на Исуса, положението на Петра и пропѣването на пѣтела. Ще се запитате, какво отношение има тази глава къмъ нашия животъ. Като разберете нейния дълбокъ смисълъ, ще видите, че тя, наистина, има отношение и къмъ насъ.

Съвременнитѣ хора страдатъ отъ неизпълнени обещания. Казано е алегорично, че адътъ е павиранъ все отъ неизпълнени човѣшки обещания. И земята е пълна съ неиздържани човѣшки обещания. Защо Петъръ се отрече отъ Христа? Въ сжщностъ, какво представя Христосъ? Той представя Висшето, Божественото Начало въ човѣка. По отношение на Петра, Христосъ е Учителъ. Докато не бѣше хванатъ отъ властѣта, ученицитѣ Му бѣха смѣли и решителни, готови да се жертвуватъ. Щомъ Той попадна въ ржцетѣ на властѣта, повечето отъ тѣхъ се разколебаха, а Петъръ три пѣти се отрече отъ Него. Властѣта представя общественото мнение, което се изрази чрезъ пѣтела. Когато властѣта ограничава и вързва висшия принципъ или човѣшкия разумъ, пѣтелътъ, т. е. общественото мнение въ човѣка е готово да се отрече отъ него. Преди да бжде изпитанъ, Петъръ казваше на Христа, че всички да се отрекатъ отъ Него, той никога нѣма да се отрече, ще Му остане завинаги вѣренъ. Обаче, Христосъ познаваше добръ човѣка, външно и вътрешно, знаеше каква е силата му, за да издържа на изпитания, и каза на Петра, че преди да пропѣе пѣтелътъ, той ще се отрече отъ Него три пѣти. Петъръ не можа да издържи изпита, на който бѣше поставенъ и, наистина, преди да пропѣе пѣтелътъ, той три пѣти се отрече отъ Христа. Христосъ се обърна и погледна Петра, но той

*) Лука 22 61.

бѣше толкова смутенъ и обѣрканъ, че не Го видѣ. Като пропѣ пѣтелътъ, Петъръ съзна погрѣшката си, излѣзе вѣнъ и горко плака.

Съвременнитѣ хора се поставятъ на сжщитѣ изпитания, като Петра. Така се изпитватъ убежденията имъ. Като не могатъ да издържатъ на своитѣ обещания, пѣтелътъ имъ се провиква: Кукуругу! Щомъ чуятъ пѣтела, съвѣстѣта имъ се пробужда: тѣ съзнаватъ, че не сж издържали на обещанията си и започватъ горко да плачатъ. Историята е пълна съ такива примѣри. Галилей, напримѣръ, е билъ подложенъ на голѣми изпитания. Исправенъ предъ инквизицията, трѣбвало да се откаже отъ убеждението си. Отъ страхъ на наказание, той отрече своята идея, но щомъ го освободиха, каза: Все пакъ земята се върти. Презъ времето на втората Пуническа война между картагенцитѣ и римлянитѣ, единъ римски патриций, на име Регулъ, билъ хванатъ въ пленъ и задържанъ въ Картагенъ. Оттукъ той билъ изпратенъ въ Римъ, съ условие да води преговори за сключване на мира и да се върне обратно въ Картагенъ. Регулъ далъ обещание, че ще изпълни условието имъ, но като отишълъ въ Римъ, вмѣсто да преговаря за миръ, той настоявалъ да се продължи войната. Той изпълнилъ само обещанието да се върне въ Картагенъ, дето го очаквала явна смъртъ.

Сегашнитѣ християни не сж голѣми герои, но като пропѣ пѣтелътъ имъ, тогава се стрѣскатъ и виждатъ погрѣшкитѣ си. Една българска пословица казва: „И безъ пѣтелъ съмва“. Тѣ искатъ да кажатъ, че пѣтелътъ не е нуженъ на човѣка. Може и безъ пѣтли, но знаете ли, какво ще стане, ако пѣтлитѣ престанатъ да пѣятъ? Само 24 часа ако не пѣятъ, непременно ще стане нѣкаква катастрофа. Ако не бѣше пропѣлъ пѣтелътъ, Петъръ щѣше да бжде изгубенъ. Обаче, като пропѣ, той се разкая и спаси. Този примѣръ показва, че човѣшката природа е непостоянна, измѣнлива.

Преди години дойде при мене една млада жена и ми разказа положението си. Била излѣгана отъ единъ мжжъ и, понеже я напусналъ, тя започнала лекъ животъ, отъ който разбогатѣла. Тя била недволна отъ живота си, но поне не чувствувала никакви лишения. Въ това време се запознала съ единъ госпо-

динъ, който искалъ да се ожени за нея. Преди да се ожениа още, той изялъ всичкитъ ѝ пари и я напусналъ. Това още повече я отчаяло, и тя се впуснала по течението на живота. Сега се явилъ другъ кандидатъ, но тя вече не се решава да се жени. Искаше съветъ, какво да прави, да се ожени, или не. Такива случаи има много въ живота. Като знаете природата на човѣшкото естество, пѣтелътъ ви трѣбва да бжде буденъ. На всѣка ваша погрѣшка той трѣбва да пропѣе, за да разсждите, кжде грѣшите и какъ може да изправите погрѣшката си. Пѣтелътъ не казва на Петра, че го намѣрилъ въ слабостъ, но обръща вниманието му на факта, че който не следва Божиитъ закони, очаква го голѣмо земетресение. Радвайте се, когато вашиятъ пѣтелъ се провиква: Кукуригу! Той съветва хората да се изправятъ. Кукуригу, Петре, излѣзъ вѣнъ! Петъръ излѣзе вѣнъ и горко плака.

Плачътъ е признакъ на разкаяние, на осъзнаване на човѣшкитъ погрѣшки. Той чисти човѣшкото сърдце. Когато окото се напращи, непременно трѣбва да се насълзи, за да се очисти. Колко пѣти човѣкъ се е отклонявалъ отъ правия пѣтъ! Но когато пѣтелътъ ти пропѣе, не мисли, че си праведенъ. Обърни се къмъ Бога и престани да се съмнявашъ въ Него. Не се самозаблуждавай въ преходни и временни нѣща. Когато нѣкой краде и лъже, нѣма да го морализирамъ, нито да му говоря, какво да прави и да не прави, но ще му кажа: Кукуригу! Когато мжжътъ не изпълнява обещанията си, жена му да каже: Кукуригу! Когато жената не изпълнява обещанията си, мжжътъ и да каже: Кукуригу! Когато синътъ не изпълнява обещанията си, баща му да каже: Кукуригу! Когато дъщерята не изпълнява обещанията си, майка и да каже: Кукуригу! Всѣки има единъ знаменитъ пѣтелъ въ себе си, който държи съзнанието му будно. Радвайте се и благодарете, когато пѣтелътъ ви пѣе.

Обикновено смѣтатъ пѣтела като глупаво, неразумно сѣщество. Не е така. Пѣтелътъ, като птица, е представителъ на една висока култура въ духовния свѣтъ. Между птицитъ и ангелитъ има известно отношение. Крилата сж признакъ на висока интелигентностъ. У млѣкопитаещитъ чувствата сж по-добре развити, отколкото у птицитъ, но птицитъ се отличаватъ съ вкусъ, съ голѣма естетика. Това се вижда въ направата на гнѣ-

здата ичъ. Семейниятъ животъ у тѣхъ е добре уреденъ. Когато правятъ гнѣздата си, и мъжката, и женската взиматъ участие. Тѣ заедно събиратъ материалъ за гнѣздото, заедно мъжатъ яйцата си и заедно отглеждатъ малкиятъ си. Ако и хората изпълняваха задълженията си така мълчаливо и съ любовъ, както птицитѣ, свѣтътъ щѣше да се превърне въ рай. Понеже хората страдатъ за неиздържанитѣ си обещания, Христосъ каза на Петра: „Преди пѣтелтъ да пропѣе, ти три пжти ще се отречешъ отъ мене.“

Кога пѣятъ пѣтлигѣ? — Обикновено следъ полунощъ. Ако пѣятъ преди полунощъ, това е признакъ за разваляне на времето. Ако вашиятъ пѣтелъ пѣе по-рано, отколкото трѣбва, ще знаете, че страдания ви очакватъ. Пѣе ли на време, и времето ще бѣде хубаво, и въ душата ви ще бѣде радостно. Старитѣ българи казватъ, че когато пѣтлигѣ пропѣятъ, лошитѣ духове се разпрѣсватъ. Каквото представятъ трѣбитѣ въ духовата музика, такова нѣщо сж пѣтлигѣ въ духовния свѣтъ. Ето защо, когато лошитѣ духове чуятъ пѣтлигѣ, прибиратъ се въ скривалищата си. Въ човѣшкия свѣтъ пѣтлигѣ представятъ умоветѣ на хората. Докато пѣтелтъ ви е на мѣстото си и пѣе, никаква опасностъ не ви грози. И да направите нѣкаква погрѣшка, лесно ще я изправите. Престане ли пѣтелтъ ви да пѣе, очаква ви нѣкакво голѣмо страдание, или нѣкаква катастрофа. Христосъ и пѣтелтъ представятъ два принципа, тѣсно свързани помежду си. Христосъ е висшиятъ разумъ въ човѣка, а пѣтелтъ — човѣшкиятъ интелектъ, или нисшиятъ разумъ. Христосъ, т. е. висшиятъ разумъ въ човѣка се бори съ злото, а пѣтелтъ — нисшиятъ разумъ показва погрѣшкитѣ на човѣка, за да ги изправи. Когато искатъ да кажатъ, че интелектътъ въ човѣка е добре развитъ, представятъ го въ видъ на пѣтелъ.

Спомни си Петъръ речта на Исуса, Който му бѣше рекълъ: „Преди да пропѣе пѣтелтъ, ти три пжти ще се отречешъ отъ мене“. Защо Петъръ се отрече три пжти отъ Христа? Какво означава трикратното отказване? Защо не се отказа само единъ пжтъ? Първия пжтъ Петъръ се отказа отъ страхъ. Като го запитаха, и той ли е ученикъ на Христа, Петъръ се замисли и се отказа. Значи, първото отказване е резултатъ на умственъ про-

цесъ. Втория пжтъ се отрече съ сърдцето си. Той бѣше малодушенъ и се уплаши да не изгуби общественото мнение. Третия пжтъ се отказа поради слабата си воля. Понеже умътъ и сърдцето на Петра не бѣха въ съгласие, първо умътъ отпадна. Като остана само съ волята си, Петъръ не бѣше въ състояние да съгласува ума и сърдцето си, понеже бѣха вече разколебани. Като грѣши, човѣкъ пада въ три направления — въ областта на ума, въ областта на сърдцето и въ областта на волята. Значи, всѣка лоша мисль, попаднала въ човѣшкия умъ, изопачава не само ума, но и сърдцето, и волята, поради което той става докачливъ, подозрителенъ въ чувствата си, нелогиченъ въ мисльта си и слабъ въ волята си.

И тъй, когато дойдатъ страдания въ живота ви, ще знаете, че това е Божествениятъ пѣтелъ, който пѣе. Той напомня на човѣка, че е нарушилъ нѣкоя Божествена заповѣдь. При това положение, не трѣбва да се оплаквате, да роптаете, но, като Петра, да излѣзете вънъ и тамъ да се разкаете. Докато е между хората, човѣкъ не може да се разкае. Той трѣбва да излѣзе вънъ, да остане самъ и да си поплаче. Когато изгуби майка си, детето плаче високо, да го чуе тя и да му се обади. Въ този случай, плачътъ има смисълъ. Когато хората плачатъ високо, и тѣ искатъ Богъ да ги чуе. Когато мжжътъ е хваналъ Христа въ жена си и го сжди, жената трѣбва да излѣзе вънъ и тамъ да си поплаче. Тогава Богъ ще се обърне къмъ жената, ще я погледне тжжно, и нейниятъ пѣтелъ ще пропѣе. Никога жената не трѣбва да плаче предъ мжжа си, нито мжжътъ предъ жена си. Жена да плаче предъ мжжа си, или мжжъ — предъ жена си, това е все едно да плачете предъ мечката, когато яде. Колкото и да плачатъ единъ предъ другъ, сърдцата имъ нѣма да се смекчатъ. Божествениятъ плачъ става вънъ, въ душата, никой да не вижда, че плачете. Както Христосъ плака за Ерусалимъ, така всѣки човѣкъ ще плаче за себе си. За да не плаче, човѣкъ трѣбва да се вслушва въ думитъ на Духа, Който постоянно му посочва погрѣшките, съ цель да се изправи. Като не слуша думитъ на Христа въ себе си, човѣкъ самъ Го връзва и три пжти се отказва отъ Него. Това е ставало отъ памети-вѣка и доднесъ. Защо Петъръ се подложи на това испытание? — Защото, за да защити

Христа, той отсече съ ножа си ухото на единъ отъ римскитѣ войници. Петъръ имаше добри чърти въ характера си. Той пръвъ позна Христа и Го призна въ себе си за Богъ. Въпрѣки това, отъ време на време той съветваше Христа да не се проявява открито, за да не пострада. Петъръ си въобразяваше, че е ученъ, че разбира всичко и всичко може да направи. Много хора се мислятъ за учени. Тѣ вѣрватъ, че могатъ да направятъ много нѣща. Въ сжщностъ, такива учени по-скоро могатъ да объркатъ работитѣ, отколкото да ги оправятъ.

Често хората се възхищаватъ отъ нѣкого и казватъ, че има отличенъ характеръ. Въ какво се заключава характерътъ на човѣка? Не е характеренъ онзи човѣкъ, който има знания, богатство, сила, или който заема високо обществено положение. Тѣзи нѣща се придобиватъ лесно. Добъръ характеръ има онзи човѣкъ, въ когото умътъ, сърдцето и волята сж добре развити и сж въ хармония. Такъвъ човѣкъ е готовъ да приложи Христовото учение. Той не чака по-добри времена отъ днешнитѣ. Той знае, че всѣка епоха носи въ себе си добри условия за работа. Характерниятъ и разуменъ човѣкъ използва всѣки моментъ съзнателно и никога не отлага нѣщата. Когато пѣтелътъ пропѣ, Петъръ веднага съзна погрѣшката си и не отложи изправянето ѣ за другия день, но веднага излѣзе вънъ, горко плака и се разкая. Ако отлагате, втори пѣтъ вашиятъ пѣтелъ нѣма да пропѣе. Той пѣе само веднѣжъ въ живота на човѣка. Като сгрѣшите, пѣтелътъ ви ще пропѣе. Ако го послушате, добро ви чака; ако не го послушате, изгубвате доброто съчетание на условията — втори пѣтъ това съчетание не се случва. Близко е вашиятъ пѣтелъ, не изпускайте случая да чуете гласа му и да се разкаете. Сега е времето, когато трѣбва да използвате условията за вашето развитие. Нѣма по-добри условия отъ сегашнитѣ за създаване и каляване на човѣшкия характеръ. За каляване на характера сж нуждни изпитания и мъчности. Докато не бѣше се изпиталъ и позналъ, Петъръ бѣше готовъ да защитава Христа докрай. За да покаже своята готовностъ, той отсече ухото на единъ отъ римскитѣ войници. Следъ това, когато го повикаха при първосвещеницитѣ, и на въпроса, и ти ли си неговъ ученикъ, Петъръ веднага се отрече. Но следъ

тѣзи думи той се замисли. Отъ този моментъ въ живота му стана превратъ. Той излѣзе вѣнъ и горко плака. Разкаянието на човѣка не е нищо друго, освенъ пробуждане на Божественото съзнание въ него. Въ този моментъ, именно, пѣтелтъ на човѣка пропѣва. Кога пѣе пѣтелтъ? — На зазоряване. Следователно, зазоряването е важенъ моментъ за човѣшката душа. Днесъ Христосъ се обръща къмъ всички и ви пита: Вашиятъ пѣтелъ пропѣ ли? Къде останаха вашитѣ обещания?

Било е време, когато всички хора, всѣки на своето време, сж дали обещание на Христа, да следватъ Неговия пѣтъ. Ще попитате, какъ е възможно да сте давали обещания на Христа, когато не сте Го виждали. Наистина, ако днесъ нѣкой се осмѣли да каже, че е говорилъ съ Христа и Му далъ нѣкакво обещание, ще го взематъ за ненормаленъ. Отъ толкова години вече ние чакаме Христа, а той говорилъ съ Него! Какъ ще Го видите, когато Той днесъ е на фронта, вързанъ, и Го сждятъ. Той е предъ Пилата и Каиафа, предъ Петра и множество народъ, които се отричатъ отъ Него. Пѣлитъ на всички отричащи се отъ Христа пропѣватъ. Навсѣкжде се чува тѣхното пѣние: Кукуругу! Който съзнае погрѣшкитѣ си и се обърне къмъ своитѣ братя да моли за извинение, той ще бжде първиятъ български пѣтелъ. Той е герой. Онзи, на когото пѣтелтъ е пропѣлъ, той е спасенъ. Той се обръща къмъ Бога съ думитѣ: Господи, готовъ съмъ вече да пожертвувамъ живота си за Тебе. Никога нѣма да се отрека отъ Твоето име и за Твоята слава. Нека всѣки се запита: Въ аудиторията ли съмъ, или вѣнъ отъ нея? Отричамъ ли се отъ Бога, пѣе ли пѣтелтъ ми, или още не е пропѣлъ? Много отъ сегашнитѣ хора се намиратъ вѣнъ, грѣятъ се около огъня, играятъ си и се занимаватъ съ купонитѣ си, мислятъ какво да си купятъ съ тѣхъ — хлѣбъ, зеленчуци, масло. Други пѣкъ се намиратъ въ положението на търговци, които се занимаватъ съ взимане-даване, мислятъ за печалби и осигуровки. Тѣ, именно, турятъ ржка на Христа и Го сждятъ. Трети се намиратъ въ положението на онѣзи, въ които съзнанието се пробужда. Христосъ се обръща къмъ тѣхъ, поглежда ги и ги пита: Знаете ли, какво е вашето предназначение на

земята? Знаете ли, какви обещания сте дали на Бога? Спомнете обещанията си, които сте дали нѣкога въ душата си и се върнете къмъ Онзи, Който ви е далъ всичко.

Бждете благодарни на малкото, косто ви се дава. Никжде въ Божествената книга не е писано, че човѣкъ трѣбва да се храни съ кокошки, съ агънца, съ прасета. Въ Божествената книга е писано, че човѣкъ може да яде отъ всички плодове, освенъ отъ плодетѣ на забраненото дърво. Ще кажете, че ви е нужно масло да опражите картофите, да се пооблажите. И това не е писано въ Божествената книга. Защо да не ядете картофите, сварени въ вода и осолени? Днесъ много хора грѣшатъ по причина на яденето. За да задоволятъ изискванията на стомаха си, тѣ сж готови на всичко. Тѣ продаватъ и въруюто си, и убежденията си, само да задоволятъ стомаха си. Здравето и силата на организма не зависятъ отъ пишната храна. Чистиятъ и естественъ животъ освобождава човѣка отъ излишъците, а съ това и отъ много мжнотии. Като говоря за естествената храна, азъ нѣмамъ намѣрение да ви налагамъ моето разбиране за храненето, но обръщамъ вниманието ви, да употребявате такава храна, каквато обичате и която понася на организма ви. Какъвъ смисълъ има, нѣкой да стане вегетарианецъ и постоянно да поглежда къмъ месото, да съжالياва, че се е отказалъ отъ него? За предпочитане е да си остане месоядецъ, отколкото да бжде вегетарианецъ и да се измжчва. Когато промѣните режима на храненето и на живота си, правете опити, да видите, какъ ще ви се отрази промѣната. Ако се отрази добре на организма ви, следвайте я. Въ противенъ случай, върнете се къмъ стария начинъ на животъ и на хранене.

Единъ господинъ, следъ дълго употребяване на тютюна, решилъ да се откаже отъ него. Известно време той се въздържалъ и не пушелъ, но станалъ толкова нервенъ, че постоянно се сърдѣлъ на децата си и на жена си. При най малкото разгнѣвяване той набивалъ децата си, но пакъ не могълъ да се успокои. Най-после жена му казала: Вѣсто да се гнѣвишъ, да биешъ децата и да изразходвашъ напраздно нервна енергия, по-добре започни отново да пушишъ, та да се успокоишъ. Човѣкъ трѣбва да прибѣгва само до такъвъ режимъ въ

живота си, който може да внесе известно подобрение въ нервната система.

„Докато пѣтелътъ пропѣ, Петъръ три пѣти се откажа отъ Христа.“ Той се усѣмни въ Него. Не само Петъръ се усѣмни въ Христа, но и много още отъ ученицитѣ Му. Тѣ си казваха: Ако е Христосъ, Синъ Божи, нека покаже силата си. Тѣ не разбираха, че Божественото учение, което Христосъ проповѣдваше, не се проявява въ физическа сила, но въ любовта. Ако между двама души, единиятъ си служи съ ножъ, а другиятъ — съ любовъ, силата ще бѣде на страната на онзи, който си служи съ любовта. Какъ трѣбва да бѣдатъ построени домоветѣ: на принципа на силата, или на любовта? — На принципа на любовта. Силата е резултатъ на нѣщо. Следователно, ако на човѣка предстои да прави изборъ между силата и любовта, той непремѣнно ще избере любовта. Силата изопачава ума, сърдцето и волята, а любовта повдига човѣшката душа и я води къмъ Бога. Който приеме любовта и я приложи, той ще подобри живота си. Усѣмни ли се въ нея, той обременява кармата си.

Днесъ повечето хора сж на мѣстото на Петра. Тѣхниятъ Христосъ е вързанъ, и тѣ се колебаятъ въ Него. — Не е ли възкрѣсналъ Христосъ? — За онзи, който Го е видѣлъ, Христосъ е възкрѣсналъ; онзи, който не Го е видѣлъ, той може да вѣрва, или да не вѣрва въ възкресението. Виждането на Христа е подобно на виждането на слънцето. Първитѣ думи, които Христосъ каза на ученицитѣ си, следъ възкресението, бѣха: „Миръ вамъ!“ Когато видите Христа, Той и на васъ ще каже: „Миръ вамъ!“ Тѣзи думи означаватъ: войната е свършена, пѣтелътъ е пропѣлъ, сѣдбата е минала, възкресението е станало.

Много християни, въ миналото и сега, сж виждали Христа и се разговаряли съ Него. Напримѣръ, една стара жена видѣла Христа и разговаряла съ Него. Той ѝ казалъ: Ще те взема при себе си, но следъ като минешъ презъ огънь. Какъ си представяте Христа? Нѣкои си Го представятъ като обикновенъ човѣкъ, съ селска бѣла аба, съ калпакъ на главата, а други — като царь, съ мантия и съ корона на главата си. Наистина, Христосъ има корона на главата си, но не отъ злато и скъпоценни

камъни, а отъ петтѣ велики добродетели: любовь, мъдрость, истина, правда и добродетель. Той ще проговори само на онзи, който може да види Неговата корона. Той ще му проговори чрезъ устата на любовта, на мъдростта, на истината, на правдата и на добродетелта.

„И обърна се Господъ, та погледна Петра“. Съ други думи казано: Христосъ погледна Петра и се молѣше за него да издържи изпита си, за да помага на по-слабитѣ си братя. Тогава Христосъ бѣше съ корона на главата си, образувана отъ свѣтлината на добродетелитѣ. Такава корона се дава на всѣки, който издържи изпититѣ си. Петъръ разбра смисъла на Христовия погледъ, излѣзе вънъ и горко плака. Такава корона турятъ на главитѣ на младоженцитѣ, като символъ на великитѣ добродетели. Тѣ трѣбва да приложатъ добродетелитѣ въ живота си и върху тѣхъ да съградятъ бждещия си домъ.

Кжде пѣятъ сегашнитѣ пѣтли? — Въ курници, или на сухи дървета. Въ първичния животъ не е било така — пѣтлитѣ сж били свободни и сж пѣли на високи дървета. Желая, вашитѣ пѣтли да напуснатъ курницитѣ и да пѣятъ постоянно. Само така животътъ ви ще тече правилно, безъ катастрофи и нещастия. Кой пѣе днесъ въ домоветѣ? — Ту жената, ту мъжътъ. Не е лошо пѣнието, но то трѣбва да става сутринъ, когато се пробужда Божественото съзнание въ човѣка.

Нека всички хора си поставятъ за задача въ живота, да освободятъ Христа въ себе си и никога да не се отричатъ отъ Него. Който се отрекълъ, да бжде буденъ. Щомъ пѣтелътъ му пропѣе, да излѣзе вънъ и да се разкае. Ще каже нѣкой, че не се е отричалъ отъ Господа. Когато критикувашъ брата си, когато го изнасилвашъ и онеправдавашъ, ти се отричашъ отъ Господа. Ето защо, като грѣшите по отношение на своята душа и на своя ближень, съзнайте погрѣшката си, излѣзте вънъ и плачете. Всѣки има нѣкаква слабостъ, за която, като Петра, трѣбва да плаче. Когато вашиятъ пѣтелъ пропѣе, Христосъ ще ви погледне, и вие ще си спомните думитѣ, които ви е казалъ. Христосъ запитва Петра три пѣти: „Петре, обичашъ ли ме?“ Съ това Той искаше да му каже: Готовъ ли си да развиешъ тритѣ основни добродетели на живота? Готовъ ли си да отхранишъ тѣзи сирачета, да станешъ тѣхна майка? И

васъ запитва Христосъ, обичате ли Го, готови ли сте да обработите това, което е вложено въ васъ, и да го приложите? Готови ли сте да носите на главата си короната на великитѣ добродетели, да носите свѣтлина на ближнитѣ си?

Желая ви да бждете смѣли и решителни, да изпждите страха и малодушието навънъ. Имайте вѣра и упование на Бога. Азъ ви говоря за този Богъ, въ Когото живѣятъ и се движатъ всички същества. Той говори днесъ на всички хора. — Какъ? — Чрезъ страданията. — Кога ще дойде мирътъ? — Когато пропѣятъ пѣтлитѣ на всички народи — на Англия, на Франция, на Германия, на Русия — на цѣла Европа. Тѣ ще излѣзатъ вънъ и ще поплачатъ. Христосъ се обърналъ къмъ европейскитѣ народи, поглежда ги и имъ казва: Вие сте културни народи, отъ васъ зависи бждещето ви. Вашитѣ пѣтли пѣятъ вече. Когато пѣтелътъ на Петра пропѣ, той разбра, че работитѣ не се нареждатъ нито съ ножъ, нито съ дипломация.

Съвременнитѣ хора сж жертва на демони, на бѣсове, които ги каратъ да се биятъ. Да се бори човѣкъ съ злото, това е въ реда на нѣщата, но да се бие мжжъ съ жена си, братъ съ брата си, сестра съ сестра си, това не е естествено. Домъ и народъ се повдигатъ, когато се борятъ противъ злото. Въ който день нарушатъ този законъ и възстанатъ противъ Бога, тѣ сами подписватъ своята смъртна присяга. Разкае ли се единъ народъ, Христосъ съгражда своята църква върху него. Азъ вѣрвамъ, че европейскитѣ народи ще се разкаятъ, ще излѣзатъ вънъ и ще поплачатъ. Тѣ сж на пжтъ да направятъ това. Затова казвамъ: Мирътъ иде! Когато Христосъ отправи погледа си къмъ нѣкого, той ще съзнае погрѣшката си и ще се разкае. Нѣма сила въ свѣта, която може да се противопостави на погледа на Христа. Радвайте се, че сте се родили при добри условия и добри времена. Сега е краятъ на вѣка, единадесетиятъ часъ на деня. Всички сте призвани на лозето, да работите само единъ часъ. Който е обидилъ брата си, да излѣзе вънъ и да поплаче. Като ви срещна втори пжтъ, да видя, че умоветъ и сърдцата ви сж пробудени, че всички мжже и жени, братя и сестри живѣятъ помежду си въ миръ и съгласие.

Както е хубавъ днешниятъ день, такъвъ ще бже и вашиятъ животъ. Днешното слънце и хубавиятъ день ще бждатъ свидетели на моитъ думи.

Както вѣнъ е топло, така любовта ще царува въ сърдцата ви. Топлината на любовта ще ви изпотява, за да изхвърлите навѣнъ нечистотиитъ си. Спасението ви се крие въ чистотата на вашето тѣло, на вашия умъ и на вашето сърдце.

Както днешниятъ день е свѣтълъ и чистъ, такъвъ да бже и вашиятъ животъ.

10. Беседа отъ Учителя, държана на
18 августъ, 1918 г. София.

Скритиятъ квасъ

Друга притча имъ каза: „Подобно е Царството небесно на квасъ . . .“*)

„Подобно е Царството небесно на квасъ“. Този стихъ представя основа на човѣшкия животъ, особено за онзи, който иска да влѣзе въ Царството небесно. За да разберете вътрешния смисълъ на този стихъ, трѣбва да си дадете поне толкова трудъ, колкото домакинята, която готви всѣки день. Колко пжти тя рѣже лукъ, кълца го, очитѣ ѝ се просълзяватъ, но продължава работата си. Тя знае, че като рѣже и кълца лука, все ще изкара нѣщо отъ него. Тя се грижи за мъжа си, за децата си, иска да ги нахрани и задоволи. Каквито недостатѣци да има домакинята, каквото и да говорятъ за нея, тя има идея, която иска да постигне. Ако онѣзи, които слушатъ Божието Слово, нѣматъ търпението и постоянството на домакинята, тѣ стоятъ по-низко отъ нея. Наблюдавайте я, съ какво внимание следи праженето на лука, какъ се вслушва въ цвѣртенето. По звука, който се чува при праженето, тя познава, дали е опраженъ лукътъ, или не. Познавате ли и вие, кога вашиятъ лукъ се е опражилъ, или приличате на онѣзи важни дами, които предоставятъ цѣлата работа на слугинитѣ си, а тѣ само заповѣдватъ и ядатъ наготово. Тѣ не мислятъ много. Щомъ се отказватъ отъ праженето на лука, отъ готвенето, тѣ сами противодействуватъ на мисълта си, не ѝ даватъ възможность да се развива. Огънътъ, тенджерата, тиганътъ, лукътъ представятъ предметъ на мисълта. Домакиня, която знае да готви, която разбира състава и значението на хранитѣ, знае, какъ да ги хармонира. Сжщо така тя познава, какви мисли влизатъ въ ума ѝ — въ нейния вътрешенъ тиганъ; тя знае, какъ да ги съчетае.

Отъ Божествено гледище, човѣшкиятъ мозъкъ не

*) Матей 13:33.

е нищо друго, освенъ тиганъ, въ който се готвятъ мислитъ на човѣка, за да излѣзе отъ тѣхъ нѣщо ценно, което да задоволи, както самия човѣкъ, така и неговитъ ближни. Единъ день и Богъ, като високопоставената дама, ще каже на слугинята: Пригответе ли яденето? Донеси го, да го опитамъ. Ако слугинята го е сготвила добре, ще получи похвала; ако не го е сготвила добре, ще бѣде наказана. И вие сега готвите, но се отегчавате. Ако домакинята осмисли готвенето, ще осмисли цѣлия си животъ. Всѣка мисль, всѣко чувство и всѣка постѣпка ще бждатъ за нея ценни предмети за изучаване.

Мнозина гледатъ на пражено на лука, като на нѣщо маловажно. Какво ще кажете за набръчканото лице на старата баба и на стария дѣдо? Маловажни нѣща ли сж тѣхнитъ лица? Който знае да чете, ще намѣри нѣщо ценно въ набръчканото лице на бабата и на дѣдото. Въ набръчканото лице е написана историята на цѣль родъ. Сжщо така и по пражения лукъ учената домакиня чете историята на неговия произходъ, кога е създаденъ и т. н. Като пражии лука, тя чете, размишлява върху различни въпроси. Безъ обикновената философия на живота, човѣкъ не може да проникне въ дълбокия смисль на земния животъ. Ако не разбере земния животъ, какъ ще разбере небесния? Ако хората не разбератъ отношенията къмъ мжжа и жената, къмъ брата и сестрата, къмъ родителитъ, къмъ обществото и къмъ човѣчеството, какъ ще разбератъ, какви трѣбва да бждатъ отношенията имъ къмъ разумнитъ и възвишени сжщества и къмъ Бога? Ако не знаете, какъ да слугувате на земния си баща, какъ ще служите на Небесния? Небесниятъ Баща изисква отъ всички хора по-велики дѣла, по-голѣми жертви отъ тѣзи, които земниятъ баща изисква.

Съвременнитъ религиозни хора говорятъ за Бога, но си Го представятъ като обикновенъ човѣкъ, отъ Когото могатъ да изискватъ всичко, каквото имъ е нужно. Тѣ си мислятъ, че какъвто е земниятъ имъ баща, такъвъ е и Небесниятъ. Като говорятъ за онзи свѣтъ, и него си представятъ като земния. Тѣ си мислятъ, че и тамъ има плодни градини, съ вкусни, доброкачествени плодове, музики, пѣсни и веселие. Като отидатъ на онзи

свѣтъ, ще ядатъ, ще пиятъ, ще се веселятъ — съ една дума, ще благуватъ. Докато сж на земята още, тѣ искатъ да избѣгнатъ мжчнотиитѣ и страданията, да живѣятъ въ рай. — Това е невъзможно. Земята е училище, а който учи, той минава презъ голѣми мжчнотии.

Какво представятъ мжчнотиитѣ? — Велики уроци. Отъ кого ще получите тѣзи уроци, не е важно: може да ги получите отъ мжжа си или отъ жена си, отъ брата си или отъ сестра си, отъ майка си или отъ баща си, отъ дъщеря си или отъ сина си; може да ги получите отъ обществото, отъ народа си и т. н. Важно е да прочетете урока, да разберете смисъла му и да го приложите въ живота си. Всички предмети, които ви обикалятъ, сж сѣнки на реалността. Ако не разберете смисъла и значението на сѣнкитѣ, не можете да разберете самата реалностъ. Трѣбва да виждате нѣщата правилно, за да ги разбирате. Какъ ще виждате и разбирате? — Като човѣкъ. Ако гледате на свѣта съ ума на рибата, ще го разбирате по рибешки; ако го разглеждате съ ума на птицата, ще го разбирате по птичешки; ако го разглеждате съ ума на млѣкопитаещото, ще го разбирате като него. Какъ трѣбва да гледате на свѣта: както рибата, птицата, млѣкопитаещото или човѣкътъ? Разбирането на рибата, на птицата, на млѣкопитаещото не е истинско. И човѣкъ още не разбира живота въ неговия абсолютенъ, истински смисълъ. Само онзи разбира живота правилно, който е миналъ презъ великата школа на земята.

Христосъ казва: „Подобно е Царството небесно на квасъ, който, като го взе жена, скри го въ три мѣри брашно“. Ще кажете, че думитѣ „квасъ, брашно, жена, замѣсване“ сж обикновени. Всѣки день жената взима квасъ, брашно и го замѣсва. Право е това, майстори сте въ всичко. Какъ се приготвя кваса, знаете; хлѣбътъ — сжщо; какъ се мели житото, знаете. Обаче, важно е, какъвъ смисълъ влага Христосъ въ думитѣ: „Подобно е Царството небесно на квасъ“. Квасътъ, брашното, ношвитѣ, за които говори Христосъ, подразбиратъ физическия свѣтъ, който постепенно се организира. Съ своето организиране, той създава човѣшкото тѣло, за което сж нуждни нѣколко елемента: квасъ, вода, брашно, ношви и жена, която да ги свѣрже. Въ това отно-

шение, жената, майката може да се уподоби на нощвѣтъ; житото, брашното е онази жизнена материя, отъ която се формира човѣшкото тѣло; квасътъ е срѣдата, въ която се проявяватъ условията на живота. Има два вида квасъ: хлѣбенъ и спиртенъ, не само въ физическия свѣтъ, но и въ умствения, и въ чувствения свѣтъ. Квасътъ всѣкога произвежда две противоположни реакции. Хлѣбниятъ квасъ произвежда хлѣба, отъ който се нуждаятъ всички живи същества. Който го яде, той се развива правилно. Спиртниятъ квасъ произвежда спиртни питиета, които упояватъ човѣка и се отразяватъ вредно върху нервната му система. Много болести се дължатъ сжщо така на различни заквасвания.

Намѣрено е, че при създаването на човѣшкия организъмъ взиматъ участие два вида квасни гъбички: едни полуорганизовани и други — организирани или живи. Въ сжщностъ, активно участие въ този процесъ взиматъ живитѣ организми, които се размножаватъ непрекъснато. Квасътъ, отъ който е образувано брашното, т. е. материята на човѣшкия организъмъ, е срѣдата, въ която, попадналитѣ микроби се развиватъ при благоприятни условия, ту образуватъ известни съединения, ту се разлагатъ. Значи, процеситѣ на съединяването и разлагането, които се извършватъ въ организма, не сж нищо друго, освенъ вкисване, т. е. втасване на живата материя. Когато процеситѣ въ организма причиняватъ растене, размножаване, цвтене и връзване, казваме, че човѣкъ живѣе; когато процеситѣ причиняватъ разлагане, разрушаване и разединяване, казваме, че човѣкъ умира. При мѣсене на хлѣбъ съ квасъ, живитѣ ферменти се размножаватъ и живѣятъ, като отдѣлятъ непотрѣбни вещества. Затова Мойсей е забранявалъ на евреитѣ да мѣсятъ квасенъ хлѣбъ. За да не се развалятъ чувствата и мислитѣ на хората, тѣ трѣбва да се пазятъ отъ квасъ, при който се отдѣлятъ непотрѣбни вещества. Съ това се обяснява, защо нѣкои мисли и чувства умъртвяватъ човѣка.

Срѣщате една мома, която е заквасена съ любовно чувство. Въ първо време тя е радостна, вѣдущевена, разположена. Следъ една-две години тя губи разположението си, отвръщава се отъ това чувство. Коя е причината за състоянието ѝ? — Квасътъ. Тя е била

заквасена съ биренъ квасъ, отъ който оставатъ непотрѣбни утайки. Останатъ ли въ организма, тѣ се отразяватъ вредно. Когато приготвятъ бира отъ сѣция квасъ, следъ ферментация на кашата, отстраняватъ всички утайки. Останатъ ли утайки, бирата се разваля. Следователно, когато биренитѣ или спиртнитѣ ферменти попаднатъ въ организма на младата мома и почнатъ да се размножаватъ, тѣ отнематъ жизнената ѝ енергия; тя постепенно губи разположението си, обезсърдчава се, отчайва се, вижда, че е станала жертва на едно лъжливо чувство.

Съществуватъ квасни гѣбички отъ различенъ произходъ, както въ обикновения животъ на човѣка, така и въ религиозния. Чувате да казватъ за нѣкого, че добре проповѣдва, повдига съзнанието на хората. За другъ се казва, че заблуждава хората. Кога една проповѣдь заблуждава? — Когато разстройва домове, семейства, общества и народи. Обаче, всѣка проповѣдь, която има за основа любовта, мъдростта и истината, не заблуждава. Тази проповѣдь почива върху законитѣ, които Богъ е поставилъ за основа на Битието. Всичко въ свѣта може да се измѣни, но Божиитѣ закони — никога. Който лъже и заблуждава другитѣ, който се радва на злото на другитѣ, той прави зло първо на себе си. Като знаете това, не се страхувайте, че хората могатъ да ви заблудятъ. Падналъ си въ локва — нищо отъ това. Ще ти подамъ вѣже, и ти ще се хванешъ здраво за него, безъ да мърдашъ. Ще бѣдешъ тихъ и спокоенъ. Че си каленъ, нечистъ, и това да не те смущава. Новото учение представя чиста, планинска вода. Ще те туря въ тази вода и ще те държа въ нея, докато се изчистишъ. Презъ тази вода трѣбва да минатъ всички мъже, жени и деца, да се изчистятъ. Кой може, при това положение, да каже, че се заблудилъ отъ идеитѣ на новото учение?

„Скри кваса въ три мѣри брашно“. Брашното, за което говори Христосъ, е материята, отъ която се създава човѣшкото тѣло. Това става въ утробата на майката. Следователно, каже ли нѣкоя мома, че може да стане майка, тя не разбира законитѣ. Преди всичко, тя трѣбва да пречисти и пресѣе добре брашното, съ което ще работи, и тогава да пристѣпи къмъ майчинството.

Отъ чистата или нечиста материя, съ която майката разполага, зависи, какво дете ще роди — светия или престъпникъ. Ще кажете, че само въ добритъ деца е вложено Божественото. Не е така. Въ процеса на зачеването и създаването на детето, Божественото още не присъствува. Това е нисшъ процесъ. Божественото въ човѣка иде отпосле, следъ раждането на детето, когато то се диференцира като материя и духъ. Докато е само материя, въ него нѣма нищо възвишено. Казано е въ стиха, че жената замѣсила кваса въ три мѣри брашно. Това показва, че замѣсването се извършва въ тритѣ свѣта: въ физическия, духовния и Божествения. Ако замѣсването става правилно на физическия свѣтъ, ще се извършва правилно и въ другитѣ два свѣта. Ако замѣсването не е станало правилно на земята, и въ другитѣ свѣтове не става правилно. Следователно, растенето и цвѣтенето на растенията е въ зависимостъ отъ почвата, въ която сж посадени. Доброто жилище се отразява благоприятно върху здравето и разположението на човѣка. Всѣко физическо притѣснение, всѣко съмнение и колебание се отразяватъ и върху разположението на душата. Съмнението, подозрението, безвѣрието се дължатъ на присъствието на бирения квасъ въ човѣка. Любовта, обичта, вѣрата сж другъ видъ квасни ферменти, които наричаме съ общо име „хлѣбни“. Хората търсятъ любовта, но не знаятъ, кжде се намира, тя. Достатъчно е да се домогнете до кваса на любовта, за да намѣрите самата любовъ. Турете кваса на любовта въ вашето брашно и очаквайте резултатъ. Нѣкой туря кваса на омразата въ брашното си, а очаква любовъ. Това е невъзможно. Замѣсишъ ли кваса на любовта въ три мѣри брашно, скрий го внимателно, да не дойде нѣкой отвѣнъ и да тури въ него ферменти отъ другъ квасъ. Стремете се къмъ кваснитѣ гжбички на живия хлѣбъ, които се намиратъ въ житното зърно.

Сегашнитѣ хора минаватъ презъ голѣми мъчности и страдания, защото се отклонили отъ правия пѣтъ и станали двуквасни. Първоначално Богъ ги е създалъ едноквасни. Искате ли да се върнете въ правия пѣтъ, да живѣете добре, трѣбва да бждете едноквасни. Въ това се заключава истинската философия на живота. Ако отъ една страна люби, а отъ друга — мрази, чо-

вѣкъ е двуквасенъ. Резултатътъ отъ този животъ е вкисване или разлагане. Ако сърдцето ти люби, а умътъ се съмнява, ти си двуквасенъ. Това показва, че умътъ ти е заквасенъ съ една мисль или съ едно желание, а сърдцето — съ друго.

„И взе го жена, та го скри“. Христосъ употребява думата „жена“ не въ този смисълъ, както обикновенитъ хора я разбиратъ. Думата „жена“ на български се пише съ четири букви. Първата буква „ж“ е съставена отъ два полукръга, свързани съ два диаметра, перпендикулярни единъ на другъ. Полукръговетъ представятъ двата свѣта — духовния и Божествения, свързани помежду си съ помощта на двата диаметра, които не сж нищо друго, освенъ Божествената жена или дева, която слиза отгоре. Тя иде на земята, да научи хората, какъ да мѣсятъ хлѣбъ. Тя носи необходимитъ елементи на живота. Въ Писанието е казано, че Духътъ трѣбва да слѣзе върху човѣка, да го просвѣти и научи на всичко. Споредъ Христа, Духътъ не е нищо друго, освенъ разумната жена, която знае да мѣси. Тя е свързана съ Божиата Любовь. Като дойде въ дома на човѣка и намѣри брашно, тя го туря въ нощвитъ и го замѣсва. Житото се превръща въ брашно чрезъ страдания, т. е. чрезъ воденицата на живота. Воденицата, заедно съ воденичния камѣкъ, приготвя материята за образуване на бждешитъ човѣшки тѣла. Понеже човѣкъ ще възкрѣсне чрезъ своето тѣло, затова то се приготвя въ Божествената воденица на страданията. Въ този смисълъ думитъ „воденица и страдание“ сж синоними. Като страдате, не плачете, но си кажете: Днесъ моята воденица мели брашно. Защо идатъ страданията? — За да има брашно за мѣсене на хлѣбъ. Когато разумната жена слѣзе въ дома ви, тя ще потърси брашно, квасъ, нощви, да ви омѣси хлѣбъ. Като приготвя квасъ за хлѣба, тя туря въ него малко вода. Какво нѣщо е водата? — Тя символизира живота на земята. Значи, страданията приготвятъ материалъ за мѣсене; квасътъ е Божественото сѣме, а водата — условие за неговото покълване и растене. Така трѣбва да се омѣси всѣки човѣкъ, да стане християнинъ въ пълния смисълъ на думата. Който нѣма воденица за мелене на брашното си, не може да си мѣси хлѣбъ. За да имате брашно, първо трѣбва да

имате жито. Житото представя Божествената душа, за която малцина иматъ ясна представа. Външната дреха на Божествената душа е разумната жена, която мѣси хлѣба.

Хората искатъ да знаятъ, ще бждатъ ли спасени, ще възкрѣснатъ ли. Който има воденица, брашно, квасъ, нощви и вода, ще възкрѣсне. Нѣмашъ ли тѣзи елементи, не можешъ да възкрѣснешъ, ти си ленивъ човѣкъ. Какво трѣбва да направишъ, за да възкрѣснешъ? — Ще се обърнешъ къмъ Бога съ молба, да ти помогне и твоята воденица да почне да мели. Който не разбира смисъла на страданието, той се моли неговата воденица да спре, да не мели брашно. Нека мели и твоята воденица. Това е велико благо за човѣшката душа. Всички воденици трѣбва да мелятъ брашно, да приготвятъ материалъ за вашитѣ бждещи тѣла. Не напускайте воденицата си, да не прашаса, да се разхождатъ мишки и плѣхове въ нея.

Нѣкога, въ далечното минало, въ християнската епоха, имало единъ голѣмъ, богатъ манастиръ. Главниятъ игуменъ обичалъ да си хапва повече, отколкото трѣбва, затова често ялъ и пилъ съ калугеритѣ и забравялъ задълженията си къмъ Бога и манастира. День следъ день манастирътъ се напущалъ, иконитѣ и книгитѣ потънали въ прахъ, паяжини кръстосвали стаитѣ — манастирътъ изглеждалъ пустъ и изоставенъ. Единъ день царьтъ на тази страна пожелалъ да посети манастира, да види, какъ служатъ калугеритѣ на Бога. Той се срещналъ съ игумена, който го развелъ навсѣкжде; обиколили всички манастирски постройки и помѣщения, черквата, библиотеката, жилищата на калугеритѣ. Царьтъ останалъ крайно изненаданъ отъ нечистотиитѣ и напуснатия видъ на манастира. Той не казалъ нищо на игумена, нито на калугеритѣ, не направилъ нито една забележка или мѣмрене, но казалъ, че и следната година иска да посети манастира. Следъ това се обърналъ къмъ игумена и му казалъ: Ще ти дамъ три въпроса, на които искамъ отговоръ следъ една година. Въпроситѣ били следнитѣ: Колко струвамъ азъ? За колко часа мога да обиколя цѣлата земя? Какво мисля за тебе въ дадения моментъ? Следъ това царьтъ заминалъ за столицата си.

Царьтъ заминалъ, но оттогава и животътъ на игумена се измѣнилъ. Той започналъ да мисли усилено върху дадената задача и си казвалъ: Ако отговоря вѣрно на третѣ въпроса, ще бжда възнаграденъ; ако не мога да отговоря, наказание ме чака. Като мислѣлъ усилено върху разрешението на задачата, той забравялъ често да яде и да пие, поради което отслабналъ толкова много, че станалъ почти неузнаваемъ. Всички калугери се питали помежду си: Какво стана съ нашия игуменъ, че отслабна толкова много? Какво го мѣчи? Единъ день магерътъ на манастира го запиталъ, какво го измѣчва, каква мисль го безпокои. Игуменътъ отговорилъ: И да ти кажа, не можешъ да ми помогнешъ. — Отде знаешъ? Азъ вѣрвамъ, че ще ти помогна. — Щомъ е така, да ти разкажа. Магерътъ изслушалъ внимателно игумена, и най-после отговорилъ: Мога да ти помогна, но съ условие, да си промѣнимъ ролитъ: ти да изпълнявашъ моята служба, а азъ — твоята. Веднага двамата влѣзли въ ролитъ си: игуменътъ облѣкълъ дрехитъ на стария магеръ, поначернилъ малко лицето си, за да не го познаятъ калугеритъ, и започналъ да готви. Магерътъ пѣкъ, въ ролята си на игуменъ, веднага издалъ заповѣдъ, да изчистятъ добре цѣлия манастиръ, и всѣки да изпълнява точно службата си. Презъ времето на своето игуменство той следѣлъ строго за реда и службитъ въ манастира. Следъ една година царьтъ посетилъ пакъ манастира и останалъ крайно изненаданъ отъ реда и чистотата. Следъ това той се обърналъ къмъ игумена и го запиталъ: Готовъ ли си да ми отговоришъ на зададенитъ въпроси? — Готовъ съмъ. Питашъ ме, колко струвашъ. — Ти струвашъ 29 сребърника. Ако Христосъ, най-големиятъ царъ, струва 30 сребърника, ти струвашъ единъ сребърникъ по-малко отъ Него. На въпроса, за колко време можешъ да обиколишъ земята, отговарямъ: Ако се движишъ съ бързината на свѣтлината, ще обиколишъ земята за 24 часа. Ако се движишъ по-бавно, ще я обиколишъ за по-малко отъ 24 часа. На третия въпросъ, какво мисля за тебе въ дадения моментъ, отговарямъ: Въ дадения моментъ ти мислишъ, че говоришъ съ онзи игуменъ, когото познавашъ отпреди една година. Въ сжщность азъ съмъ другъ.

И тъй, докато не турите вашия игуменъ на мѣстото на магера, вие нѣма да разрешите третъ велики въпроса въ живота. Вашиятъ игуменъ е ялъ и пилъ досега, за нищо не е мислилъ. Отсега нататъкъ ще го турите въ кухнята, да бжде полезенъ и за другитъ.

„И като взе жената кваса, скри го въ три мѣри брашно, докле вкисне всичкото“. Турете и вие Божественния квасъ въ ума, въ сърдцето и въ волята си, да ги закваси, да станете нови хора. Ще кажете, че искате да отидете направо при Бога. И това ще постигнете, но следъ като се изчистите. Какво правятъ лѣкаритъ, когато имъ предстои нѣкоя важна операция? Първо, тѣ измиватъ ржцетъ си съ чиста вода, после — съ нѣкакво дезинфекционно сръдство, и най-после си турятъ чисти, каучукови ржкавици. Тѣлото е храмъ Божи. Тамъ не се допуска нечистъ човѣкъ. Какво ще стане съ болния, ако нѣкой нечистъ човѣкъ по умъ и по сърдце го оперира? — Той непременно ще се зарази. Отъ чистото излиза пакъ чисто, отъ благородното — благородно. Като знаете това, бждете внимателни едни къмъ други, да не си пакостите. За да стане замѣсването правилно, пощвитъ ви трѣбва да бждатъ нови и чисти, брашното и квасътъ — прѣсни. Провѣрвайте по нѣколко пжти на день, какъвъ е квасътъ ви. Ако сте неразположени, провѣрете, какво е състоянието на вашия квасъ. Щомъ разположението ви се подобри, и квасътъ се е подобрилъ. Провѣрвайте мислитъ и чувствата си, да знаете, възходящи ли сж, или нисходящи. По тѣхъ ще познаете кваса, съ който сте ги замѣсили. Правете това наблюдение и върху кваса на своитъ близки. Вижете, какво е състоянието ви, когато посещавате свои приятели и познати. Ако при влизането въ единъ домъ се чувствувате добре разположени, квасътъ на този домъ е добъръ; ако изпитвате неразположение, стѣгане въ сърдцето, квасътъ на този домъ не е прѣсенъ — има нѣщо нечисто въ него. Това не значи, че мжжътъ или жената въ този домъ сж лоши, но квасътъ имъ е лошъ. Достатъчно е малко да ги предизвикате, за да се проявятъ лошитъ качества на тѣхния квасъ.

Въ едно село двама другари пили заедно и, на излизане отъ кръчмата, единиятъ отъ тѣхъ поканилъ дру-

гаря си у дома си, да го нагости. Като наближили кжщата му, той взелъ едно дърво и набилъ другаря си. — Защо ме биешъ? — запиталъ го той. — Бия те, защото идешъ у дома да видишъ жена ми. На никой мжжъ не позволявамъ да посещава моя домъ. Това е квасътъ на пиянството, който го кара да бие другаря си.

Азъ взимамъ думата „пиянство“ въ широкъ смисълъ. Който има много желаня, е пияница; който се-удоволствува, сжщо е пияница. Всѣка ненаситна мисль, всѣко ненаситно чувство въ човѣка го прави пияница. Квасътъ на пиянството руши, чупи, събаря. Дето и да го турите, всичко разваля. Нощвитъ на всички хора сж напукани или счупени. Съвременнитъ хора се нуждаятъ отъ нови нощви, въ които да турятъ прѣсно брашно и прѣсенъ квасъ. Старото брашно трѣбва да се изхвърли навънъ, защото се е вгорчило.

Иде вече Богъ въ свѣта. Той самъ ще го оправи, но вие не трѣбва да разваляте това, което Той прави. Ако Богъ работи, а човѣкъ разваля, най-после Той ще го остави да прави, каквото иска, но ще понесе последиствията на своето неблагоприятие. Като минава презъ страдания, човѣкъ придобива опитности и се учи, какъ да управлява своята воденица, за да мели добре брашното си. Който грѣши, самъ разваля воденицата си. Следъ това трѣбва да се обърне къмъ Бога, да се разкае, за да му даде нова воденица. Заедно съ новата воденица се смѣня и воденичарътъ. Новиятъ воденичаръ е по-добъръ и разуменъ. Той знае, че ще мели брашно при условията, които му сж дадени. Никой нѣма право да измѣня условията на своя животъ. Кой е воденичарътъ на децата? — Тѣхнитъ родители. Тѣ сж длѣжни да следятъ, какво правятъ синътъ и дѣщерята. Видятъ ли, че бѣгатъ отъ условията, въ които господарътъ на воденицата ги е поставилъ, тѣ имъ казватъ: Тукъ ще седите. Нѣмате право да напущате условията на вашия животъ. Ще кажете, че трѣбва да обичате децата си. Какъ ще проявите любовта си? Ако ги оставите да вършатъ, каквото имъ дойде на ума, това любовъ ли е? Отъ какво се нуждае гладниятъ: отъ хлѣбъ или отъ милувка? Като го нахранишъ, ти проявявашъ любовъ къмъ него. Отъ какво се нуждае жадниятъ? — Отъ вода. Какъ ще проявите любовта

къмъ детето си? Ако е гладно, уморено, измжчено, нѣма да го оставите съ старитѣ дрехи, но ще го измиете и облѣчете съ нови, чисти дрехи. Следъ това ще го нахраните и ще го турите да спи. Въ всѣки човѣкъ живѣе единъ ангелъ, чрезъ когото изпитватъ любовта ви. Ако детето ви е своенравно, ще го накажете, ще го смъртите, да разбере, че има по-висока воля отъ неговата — волята на родителитѣ му. Детето не е доволно отъ отношенията на майка си къмъ него, но неговиятъ ангелъ е доволенъ. Той наблюдава всичко и пише, какви методи прилагате за възпитанието на своето дете. И вие, като децата, обръщайте се къмъ Господа, да искате извинение за своитѣ погрѣшки. — Кой е видѣлъ Господа? — Който има очи, той Го вижда; слѣпиятъ не може да Го види. Богъ е навсѣкжде, въ всички красиви форми: въ камънитѣ, въ цвѣтата, въ животнитѣ, въ изворитѣ, въ звездитѣ, въ хората.

Ще кажете, че тукъ се говори много за Бога. — Който обича Бога, познава Го. Щомъ Го познава, той говори за Него. — Какъ познавамъ Бога? — Както познавамъ слънцето. И вие познавате слънцето, следователно, познавате и Бога. Като виждате слънцето, виждате и Бога, но не е нужно да Го виждате толкова голѣмъ, колкото слънцето. Достатъчно е за всѣки човѣкъ да вижда и да си представя Бога толкова голѣмъ, колкото мозъкътъ му може да Го обхване.

Това, върху което днесъ говоря, е въведение къмъ великата философия на живота. Който иска да разбере дълбокия смисълъ на Христовото учение, трѣбва да има квасъ, брашно, нощви и да знае, какъ да замѣси брашното. Нѣма ли тѣзи нѣща, той ще дойде до обратни резултати на това, което желае. Напримѣръ, имате дѣщеря или синъ съ силни чувствени желания. Обаче, вие искате да го насочите къмъ Бога, тамъ да отправи своята любовъ. Какво става впоследствие? Вмѣсто да повдигне чувствата си въ по-високо поле, той ги понижава. За да не дойдете до такъвъ резултатъ, започнете съ малки прояви въ чувствата. Нека започне отначало съ любовъ и състрадание къмъ бедни, страдащи хора; нека помага на своитѣ по-малки братчета и сестричета. Отъ малкото постепенно ще върви къмъ голѣмото, а не обратно, отъ голѣмото къмъ малкото. Щомъ започ-

вате отъ малкитѣ нѣща, голѣмитѣ постепенно ще ви се откриватъ. Човѣкъ е съчетание на много удове: очи, уши, носъ, рѣце, крака, мозѣкъ и др. Какво ще остане отъ него, ако отнематъ изведнѣжъ всичкитѣ му удове? Не започвайте съ голѣмитѣ величини, да не свършите съ катастрофа. Изучавайте закона на Цѣлото и закона на частитѣ, за да разберете великия смисълъ на живота.

Нѣкои се възхищаватъ отъ учениѣ, отъ великитѣ музиканти, художници и поети и ги боготворятъ. Нѣма защо да боготворите човѣка. Първо си задайте въпроса: има ли този човѣкъ воденица и воденичаръ, брашно, нощви, квасъ и може ли да замѣси хлѣбъ. Ако нѣма тѣзи елементи въ себе си, не само че не е божество, но стои по-долу отъ животно. Всѣки трѣбва да се запита, носи ли въ себе си добрата жена, която ще го научи да замѣсва кваса съ три мѣри брашно. Кжде можете да намѣрите добрата жена въ живота? Ако сте религиозенъ, ще я видите въ лицето на патриарха; ако сте патриотъ — въ лицето на царя; ако сте добъръ синъ — въ лицето на майка си и на баща си.

Като отидете по домоветѣ си, нека всѣки за себе си да изговори думата „брашно“ нѣколко пѣти. Така ще разберете нейния вътрешенъ смисълъ. Ще кажете, че брашното е скѣпо днесъ, но мѣчно се намира. Едно време бѣше евтино, никой не мислѣше за него. Това е за материалното брашно. Какво ще кажемъ, обаче, за брашното, за което Христосъ говори? То не се купува съ никакви пари — много е скѣпо. — Колко струва това брашно? Какъ можемъ да си го доставимъ? — Като дадете всичко, което имате на разположение. Съ какво можете да откупите вашето тѣло? — Съ нищо. На физическия свѣтъ нѣма ценностъ, равна на човѣшкото тѣло. — Какво ще стане съ тѣлото ни, като умремъ? — Обичайте Бога, и отъ нищо не се плашете. Потърсете доброта и разумна жена въ себе си, за да се ползвате отъ нейната свѣтлина и топлина за развиване на сѣмената, които Богъ е вложилъ въ васъ. Отворете уметѣ и сърдцата си, да влѣзе разумната жена въ тѣхъ, да замѣси добрия квасъ, отъ който ще получите небеснитѣ плодове. Ще кажете, че добрата жена ви мачка много. Нека ви мачка, това е за ваше добро. Цѣлунете ржката ѝ и благодарете за това, което прави за васъ. Тя е

единствената жена, която заслужава да цѣлувате ржката ѝ. — Кой човѣкъ има право да цѣлува? — Чистиятъ. Ако си чистъ, цѣлувай всички хора; ако не си чистъ, никого не трѣбва да цѣлувашъ.

Какво представя чистиятъ човѣкъ? — Чешма, която утолява жаждата на всички пѣтници; тя напоява всички животни и освежава изсъхналитѣ растения. Това, което руши и внася развала въ живота, е нечистотата. Отъ всички хора се иска чистота. Достоенъ за името си е само онзи учителъ, възпитателъ, философъ, проповѣдникъ, общественикъ, който внася въ умоветѣ и въ сърдцата на своитѣ възпитаници и последователи истинското, съществено знание. Това е чистото, положително знание, къмъ което се стреми човѣшката душа. Защо ви е знание, което само товари човѣка, безъ да му помага? Какво ще кажете за магарето, което носѣло на гърба си ценни книги и икони? Хората се кръстѣли и кланяли на иконитѣ, които носѣло, но то си останало магаре, нищо не придобило. Защо ви е такова знание? Можете ли да се ползвате отъ една свѣтла идея, ако я държите вънъ отъ себе си, като икона? Тя има смисълъ, само когато се приложи.

„И взе го жената и скри го въ три мѣри брашно“. — Какъ се познава, кога разумната жена е въ човѣка? — Когато той е готовъ да прости на онзи, който му е причинилъ най-големъ пакостъ. Нека всѣки каже въ себе си: Заради Бога мога да прощавамъ и на враговетѣ си. Който може да прощава на враговетѣ си, той има любовъ въ себе си и ще възкрѣсне. Не е достатъчно да си мислите, че имате любовъ, но трѣбва да проявявате любовта къмъ родителитѣ си, къмъ своя мжжъ, къмъ жена си, децата си, приятелитѣ, неприятелитѣ си и т. н. Като роди дете, майката трѣбва да каже: Готова съмъ да направя всичко за това дете. Защо децата на нѣкои майки умиратъ? — Защото майкитѣ имъ не сж дали за тѣхъ такова тѣсто, което имъ е било нужно. Мжжъ и жена, които сж живѣли въ любовъ и чистота, раждатъ здрави деца, жизнеспособни, пълни съ любовъ. Когато воденицитѣ ви започнатъ да мелятъ добре житото, когато приготвите нови нощви, и добрата жена слѣзе отгоре да замѣси брашното ви, вие се намирате вече

предъ новата епоха — предъ епохата на Божествения животъ.

Това, което ви проповѣдвамъ, трѣбва да се опита. Учението, което ви се дава днесъ, обхваща цѣлия животъ, всички живи сщества — отъ най-малкитѣ до най-голѣмитѣ. Това учение може да се проповѣдва и на рибитѣ, и на птицитѣ, и на млѣкопитаещитѣ, като се преведе на тѣхенъ езикъ. Важно е, човѣкъ да не гледа на животнитѣ като на долни сщества; той трѣбва да зачита живота имъ. Какво правятъ сегашнитѣ хора? Взематъ кокошката, извъртятъ главата ѝ и я турятъ въ тенджерата съ врѣла вода, да я оскубятъ. Хващатъ мухитѣ и кжсатъ главитѣ имъ. И следъ това се оправдаватъ, че мухитѣ носѣли зараза. Ще знаете, че всѣко живо сщество носи повече добро, отколкото зло. Следъ всичко това ще дойде нѣкой да ме пита, може ли да убива мухи, комари? — Може, само ако е въ състояние да имъ покаже пжтя, по който трѣбва да вървятъ. — Можемъ ли да изпждимъ наемателитѣ си? — Можете, ако имъ покажете по-добро мѣсто, по-хубава и евтина кжща отъ вашата. Следователно, кажете ли на нѣкого, че ще го изпждите, трѣбва да му дадете по-добро мѣсто отъ това на което е билъ. Казвате за нѣкого, че говори лоши работи. Той говори лоши работи, но върши добри нѣща. По-добре ли е да говорите добри нѣща, а да вършите лоши? Когато хората се ласкаятъ, тѣ само се залѣгватъ. Тѣзи залѣгалки хранятъ човѣка толкова, колкото като говорите на гладния за любовъ. Той се нуждае отъ хлѣбъ, а не отъ любовъ. Хората говорятъ за Христа, че е великъ човѣкъ, възхваляватъ Го, а сщевременно още Го държатъ разпнатъ на кръста. Това не е любовъ. Не ви упрѣквамъ, че не любите, но ви казвамъ истината, която ще ви освободи отъ заблужденията.

Помнете символитѣ, които ви дадохъ днесъ, за да си служите съ тѣхъ въ живота. Нощитѣ представятъ физическия човѣкъ; воденицата представя страданието, презъ което човѣкъ минава; квасътъ — човѣшкия умъ; брашното — човѣшкото сърдце, а жената, която ще го замѣси, представя висшето съзнание въ човѣка, т. е. душата, която възпитава, повдига и облагородява ума и сърдцето. Служете си съ тѣзи символи, като методи за лѣкуване, за трансформиране на състоянията. Ако сте

гнѣвливъ и неразположенъ, представете си мислено, че предъ васъ стои ношва съ брашно, квасъ и вода въ нея. Замѣсете кваса и брашното заедно съ водата, и пригответе хлѣбъ. Извикайте на помощъ разумната жена. Докато мѣсите хлѣба, неразположението и гнѣвътъ ще изчезнатъ. Нека всички мъже, жени и деца мѣсятъ брашно, да оправятъ живота си. Не казвайте, че страдате, но кажете си, че воденицата ви мели брашно, върши нѣкаква работа. Мислите ли така, страданията ви наполовина поне ще се намалятъ. Като провѣрявате думитѣ ми на опитъ, вие се убеждавате въ истинността имъ, а не ги приемате като аксиома. Ако дъщеря ви мисли да се жени, отворете Евангелието на мѣстото, дето е притчата за кваса и за жената, която омѣсила брашното, и се опитайте да я изтълкувате. Говорете на дъщеритѣ и на синоветѣ си истината дотолкова, доколкото тѣ могатъ да ви разбиратъ. Ако имъ говорите споредъ степенъта на тѣхното развитие, тѣ ще ви разбератъ. Не се страхувайте, не мислете, че нѣма да ви разбератъ. Какво става днесъ? Майкитѣ се страхуватъ да говорятъ истината предъ синоветѣ и дъщеритѣ си, но имъ търсятъ подходяща партия — богати или учени. Богатството и учеността не сж сжществени нѣща въ живота. Важно е, момата и момъкътъ да бждатъ здрави по умъ, сърдце и воля. Ако между ума и сърдцето имъ се яви дисхармония, ако въ чувствата се явятъ противоречия, тѣ заболѣватъ отъ туберкулоза. Затова се казва, че туберкулозата е болестъ на чувствата. Човѣкъ заболѣва отъ охтика, когато люби и мрази, когато надеждата му се превърне въ отчаяние; когато вѣрата му се превърне въ безвѣрие. Изобщо, когато омразата, отчаянието, безвѣрието взематъ връхъ въ човѣка, той заболява отъ грѣдна болестъ. Охтиката е психическа болестъ. Когато се свива, стѣга, човѣкъ пакъ заболява отъ охтика. Дробоветѣ му постепенно се свиватъ, докато попаднатъ микроби отъвънъ, и той започва да се оплаква отъ болка въ гърдитѣ. Бацилитѣ го нападатъ като орли, изяждатъ дробоветѣ му и казватъ: Понеже този човѣкъ не е достоенъ да живѣе, нека му услужимъ, да го изпратимъ на онзи свѣтъ.

Днесъ и на васъ Христосъ говори, да омѣсите добре хлѣба си и да се пазите отъ лошия квасъ, който

покуваря умоветъ и сърдцата. — Къде е Христосъ? — Въ всѣки добъръ, справедливъ, истинолюбивъ човѣкъ, който е готовъ да се жертвува за доброто на своитѣ ближни. Търсете Бога и Христа не вънъ отъ себе си и вънъ отъ хората, но въ сърдцата и въ умоветъ. Вглеждайте се едни въ други, да видите, че Богъ живѣе въ васъ. Ще кажете, че злото е взело надмощие въ свѣта. Това показва, че е наближило времето за идване на Царството Божие на земята. Щомъ злото вземе надмощие, всички хора ще започнатъ да плачатъ, и Богъ ще слѣзе на земята да изсуши сълзитѣ имъ. Когато злото умъртви хората, Богъ ще ги възкреси. Той запитва пророка: „Сине човѣчески, тѣзи кости могатъ ли да оживѣятъ?“ — Ти можешъ, Господи, да ги възкресишъ. Азъ виждамъ вече, какъ сухитѣ кости се събиратъ подъ ржцетѣ на добрата жена, и тѣ постепенно оживяватъ. Съ други думи казано: Новиятъ животъ иде да оформи новитѣ мисли и желания, да изгъче отъ тѣхъ новия човѣкъ. Велико дѣло се твори днесъ предъ цѣлото небе и цѣлата земя.

Сега, като се върнете по домоветъ си, вижте, влѣзълъ ли е Христосъ въ мъжа и въ жената ви, въ децата и въ приятелитѣ ви. Ако тѣ иматъ нощви, квасъ, брашно и вода и сами могатъ да замѣсятъ брашното си, ще знаете, че добрата и разумна жена, т. е. Христосъ е въ тѣхъ. Благодарете, че на всички сж дадени елементитѣ на живота, за да оживѣете и възкрѣснете. Въ всѣки човѣкъ има нѣщо добро. Божественото Начало е вложено въ всѣкиго, но то трѣбва само да се събуди и прояви. Мъртвитѣ ще възкрѣснатъ, а живитѣ ще се проявяватъ. Това ще стане скоро. За кои хора? — За онѣзи, които иматъ нощви, квасъ и брашно. Остава само едно — да слѣзе добрата жена отгоре и да замѣси брашното имъ.

Време е вече да турите вашия магеръ на мѣстото на вашия игуменъ и да му зададете въпроситѣ: Колко струвате вие, за колко време ще обиколите цѣлата земя и какво мисли царятъ за васъ? На първия въпросъ отговорътъ е даденъ: вие струвате 29 сребърника. Като съберете числата $2 + 9 = 11$, събирате $1 + 1 = 2$. Двойката представя жената, число на противоречие. Отговорътъ на втория въпросъ е, че можете да обиколите

цѣлата земя за 24 часа, ако се движите съ бързината на свѣтлината. Числото 24 е образувано отъ $2 + 4 = 6$. Шесторката означава законъ на движение. Тя означава още разумната жена, която знае да мѣси брашното. Числото шестъ представя правиленъ шестоъгълникъ, на който тритѣ върха сж обърнати нагоре, а тритѣ - надолу. Това число означава още слизание и възлизание, т. е. число на вѣчното движение. Отговорътъ на третия въпросъ: Ти мислишъ сега, че азъ съмъ стариятъ игуменъ, когото познавашъ отъ по-рано, но се лъжешъ, азъ съмъ другъ. Това значи: Царьтъ трѣбва да почне да мисли обратно, че не е дошълъ на земята да царува, а да слугува. Подъ думата „царь“ разбираме всѣки човѣкъ. Следователно, всѣки човѣкъ трѣбва да знае, че е дошълъ на земята да служи съ любовъ на Бога, на своитѣ ближни и на себе си.

11. Беседа отъ Учителя, държана
на 25 августъ, 1918 г. София.

Вкжщи

„И вкжщи пакъ ученицитѣ Му попитаха Го за сжщото“*).

„И вкжщи“. Въ дадения случай думата „кжща“ е важна. Понятието „кжща“ е обикновено. И съвременнитѣ хора гледатъ на кжщата като на обикновено нѣщо. Какво представя кжщата? — Постройка, направена отъ четири или повече стени, отгоре покрити. Тя има единъ или повече прозорци и една или повече врати — зависи отъ срѣдствата на човѣка и отъ целта, за която е правена. Повечето кжщи, външно и вътрешно, отговарятъ на хората, които сж ги строили и живѣятъ въ тѣхъ. Отъ направата и строежа на кжщата сждимъ за степенята на умственото и духовно развитие на обитателитѣ ѝ.

Евреитѣ направиха своята скиния по образецъ и подобие на тази, която Мойсей видѣ въ духовния свѣтъ. Следователно, трѣбва да се предположи, че и хората правятъ кжщитѣ си по образецъ на тѣзи, които нѣкога сж видѣли въ духовния свѣтъ. Каквото сж запомнили отъ тѣзи образци, това свалятъ на земята. Понеже хората идатъ отъ различни свѣтове, тѣ сж представители на различни култури, затова земнитѣ имъ кжщи се различаватъ. Какво заключаваме, когато видимъ, че нѣкой човѣкъ си строи кжща? Строенето на кжща подразбира женитба или встѣпване въ бракъ. Значи, който строи кжща, иска да се жени, да встѣпи въ бракъ. Ако е младъ, той строи кжщата за себе си; ако е старъ — за своитѣ деца, внуци и др.

„И вкжщи пакъ ученицитѣ Му попитаха Го за сжщото“. Този стихъ, самъ по себе си, нѣма особено значение. Христосъ е говорилъ за много нѣща, а за какво, именно, Го запитали ученицитѣ Му вкжщи, не е известно. Въ математиката, когато искатъ да опредѣлятъ едно неизвестно, взиматъ известни числа или прави линии и

*) Марка 10 10.

решаватъ задачата. Въ случая, и азъ взимамъ една права линия, за да опредѣля неизвестната.

И тъй, строенето на кжца подразбира встѣпване въ бракъ. Думата „бракъ“ въ различнитъ езици има различно значение: на български езикъ тя означава съчетание, на турски значи да оставишъ нѣщо, а на английски „break“ — да счупишъ нѣщо. Тѣй щото, когато говоримъ за брака, трѣбва да приемемъ едно отъ тритѣ понятия. Значи, хората се женятъ или да се съчетаятъ, или да се оставятъ, или да счупятъ главитѣ си. Въ заключение, ще кажемъ че въ кжцата, дето билъ Христосъ съ ученицитѣ си, се разисквало върху брака — единъ отъ най-важнитѣ социални въпроси. Запитаха Христа: Защо човѣкъ трѣбва да се жени, и какви трѣбва да бъдатъ отношенията на мъжа къмъ жената и на жената къмъ мъжа.

Единъ американски професоръ отивалъ да се жени. Запитали го: Кжде отивашъ? Въмѣсто да отговори, че отива да се жени, той отговорилъ: Отивамъ да се жежа.

Какво означава глагола „жежа, жежене“? — Печене. Значи, американскиятъ професоръ отивалъ да се пече. Когато пече хлѣбъ, жената нагорещява пещъта. Ако я нагорещи повече, отколкото трѣбва, тя ще изгори хлѣба. Когато готви, тя пакъ нагорещява пещъта. Нагорещи ли я повече, отколкото трѣбва, яденето ще прегори, или ще изгори. Думата женитба има съвсемъ друго значение, а не печене, жежене, както нѣкои я разбиратъ. Днесъ тази дума е изопачена. Първоначално тази дума означавала съчетание, съединяване, но това не е нито бракъ, нито женитба. Думата женитба е преводъ на истинската дума съчетание, но преводътъ не е сполучливъ. Думата женитба произлиза отъ жена, която означава „добра жетва“. Това значи, да извадишъ сѣмето на нѣщо, което е узрѣло добре, и да го изядешъ. Истинското съединяване или съчетание не става на земята. Тукъ не ставатъ никакви бракове, никакви женитби. Това, което хората наричатъ бракъ, женитба, е друго нѣщо, по-скоро сдѣлка, поставена на известни условия и интереси. Покажете ми единъ мъжъ или една жена женени, които никога да не сж си казвали горчива дума, никога да не сж отправили помежду си кривъ погледъ. Нека всѣки си отговори, какъвъ е неговиятъ

бракъ: съединяване, оставяне или строшаване на главата. Повечето бракове сж оставяне или строшаване на глави. Малко бракове представятъ съединяване или съчетание.

Кжде се крие причината за разваляне на човѣшкитѣ бракове? — Въ неустойчивостъта на човѣшкото естество, въ проявитѣ на самия човѣкъ. Много мисли, чувства и желания на човѣка оставятъ следъ себе си торъ, нечистотии, въ които нѣжнитѣ коренчета на човѣшкия умъ и човѣшкото сърдце изсѣхватъ. Горко на това сърдце и на този умъ, които сж попаднали въ торищата на изопаченитѣ човѣшки мисли и желанія! Важенъ е въпросътъ за брака, затова ученицитѣ на Христа сж разисквали върху него. Съединяватъ се не само мъже и жени, но всички хора. Съ кого се съединяватъ хората? — Съ Бога. Каквото е отношението на мъжа къмъ жената, и на жената къмъ мъжа, такова е отношението на всички хора, като души, къмъ Бога. Нѣкои се присъединяватъ къмъ една или къмъ друга църква и мислятъ, че съ това сж разрешили въпроса. Тѣ не знаятъ, че всѣка църква, всѣко общество сжщо така сж съединени или свързани съ Бога. Значи, не само отдѣлнитѣ индивидъ, но всички църкви, общества и народи иматъ отношение къмъ Бога.

„И вкжщи пакъ ученицитѣ Му попитаха Го за сжщото“. Тѣ искаха отъ Христа принципаленъ отговоръ по този въпросъ, затова и вкжщи Го запитаха за сжщото, да имъ даде повече обяснения. Човѣкъ не може да се просвѣти върху даденъ въпросъ, докато не го разреши принципално. Докато търсите щастieto на земята, никога не можете да го намѣрите. Земята е велика Божествена работилница. Тя е мѣсто за работа, а не за щастие. Който влѣзе въ тази работилница, трѣбва да ое облѣче въ мъжки или въ женски дрехи и да изучава дълбокия смисълъ на това, което е вложено въ неговата кжща — въ собственото му тѣло. Какъ сж направени кжщитѣ на земята, знаемъ: едни сж направени повече отъ камъни, други — повече отъ тухли, трети — само отъ дъски. И духовнитѣ кжщи сж направени по сжщия начинъ, но материалитѣ имъ сж фини — материали на добродетелитѣ: на любовта, на мъдростъта, на истината, на правдата, на добродетельта, на милосър-

дието, на вѣрата и др. Любовта, напимѣръ, представя обширенъ свѣтъ, въ който участвуватъ множество разумни и възвишени същества, съ специална задача и предназначение.

Когато слѣзе на земята, като работникъ въ Божествената работилница, човѣкъ трѣбва да запита Учителя си, може ли мжжъ да напуска жена си и жена — мжжа си. На този въпросъ Христосъ отговаря: Мжжътъ и жената сж въ една плътъ. Подъ думата мжжъ и жена Той разбиралъ духа и душата, ума и сърдцето на човѣка. Тѣ живѣятъ въ една кжща, въ една плътъ. На земята мжжътъ и жената живѣятъ въ две кжщи, отдѣлно единъ отъ другъ, поради което се явява споръ, въ коя отъ дветѣ кжщи да живѣятъ. Обикновено мжжътъ иска да бжде господарь и заповѣдва да живѣятъ въ неговата кжща. Нѣкога жената иска да бжде господарка, да живѣятъ въ нейната кжща. Тази е причината за спора между мжжа и жената на земята. Спорътъ лесно се решава: дайте едната кжща подъ наемъ на вашитѣ деца, а въ другата останете да живѣете вие, двамата. Христосъ казва: Мжжътъ, т. е. духътъ може да напусне жената само тогава, когато тя се опорочи и отдалечи отъ Бога. Само при това положение връзката между човѣшката душа и Бога се прекжсва и наставя това, което се нарича „втора смъртъ“. Да се отдалечишъ отъ Бога и да отидешъ въ свѣта да се удоволствуваешъ, да водишъ пороченъ животъ, това е грѣхъ, който не се прощава. Защо? — Защото връзката е прекжсната. Затова е казано въ Писанието: „Не огорчавайте Духа, съ Когото сте свързани.“ Ако жената има нисши наклонности, а мжжътъ е духовенъ, но се увлѣче по желаніята на жена си, той поробва душата си. Ако жената е благородна, съ духовни стремежи, и се увлѣче по нисшитѣ желанія на мжжа си, тя поробва душата си. Христосъ казва на ученицитѣ си: За този грѣхъ, именно, духътъ напуска душата. За да не изпаднатъ въ грѣхъ, на всички се препорѣчва чистъ и светъ животъ. Човѣкъ не може да се развива правилно, ако животътъ му не е чистъ и светъ.

Чистиятъ и светъ човѣкъ е всѣкога доволенъ отъ живота си, той е готовъ на всѣкакви услуги и жертви за благо на своята душа и на своитѣ ближни. Който прелюбодействува, той е опетнилъ душата си. Той е готовъ

на всички престъпления. Като прелюбодействува, човѣкъ служи на плътта си. Тя взима надмощие въ човѣшкия животъ. Този принципъ наричаме „хопити“. Той руши, разединява, умѣртвява. Въ Евангелието този принципъ е нареченъ грѣхъ, змия. Той бѣше проникналъ и въ рая, качилъ се бѣше на забраненото дърво и оттамъ се разговаряше съ Ева. Човѣкъ е дошълъ на земята да изпълнява Божията воля, а не да служи на нисшия принципъ. Той е влѣзълъ въ работилницата на живота — въ свѣта, и трѣбва да опредѣли отношенията си къмъ него.

И въжщи пакъ ученицитѣ Му попитаха Го за сѣщото. “Този стихъ показва, че има въпроси, на които човѣкъ може да намѣри отговора въ себе си, въ своя умъ. Тамъ той ще намѣри разрешението на въпроса за отношенията между мъжа и жената. Здравето и щастието на човѣка зависятъ отъ връзката между духа и душата отъ една страна, както и между ума, сърдцето и волята, отъ друга страна. Ако връзката между тѣхъ се разкъса, човѣкъ изгубва здравето си. Щомъ започне да боледува, той става недоволенъ, нещастенъ. Тѣй щото, ако боледувате, търсете причината за това въ правилнитѣ отношения между духа и душата, както и между ума и сърдцето. Божиитѣ закони сѣ много строги. Когато Духътъ посети нѣкого, и той измѣни на Божиитѣ закони, последствията сѣ лоши; никой не може да избѣгне тѣзи послѣствия. Каквото и да прави, човѣкъ не може да измѣни на правилнитѣ отношения. Рече ли да измѣни на тѣхъ, това е все едно, да размѣни мѣстата на струнитѣ въ цигулката и да ги разгласи. При това положение, никаква мелодия не може да излѣзе. Какъ ще свирите на цигулка, на която четиритѣ струни сѣ еднакво настроени? Може да свирите на цигулката, само когато струнитѣ и сѣ нагласени споредъ законитѣ, които отговарятъ на самия инструментъ. Умътъ е нагласенъ въ една гача, сърдцето — въ друга, душата — въ трета, духътъ — въ четвърта. Обаче, между всички гами има известно съотношение. Хармоничниятъ животъ подразбира спазване на това съотношение.

Христосъ обяснява на ученицитѣ си, какви трѣбва да бждатъ отношенията на ученика къмъ учителя. Нѣкои казватъ, че, ако били на мѣстото на Христовитѣ ученици, щѣли да иматъ други отношения къмъ Христа.

Какви отношения щѣха да иматъ? И тѣ, като Заведеевитѣ синове, щѣха да искатъ първитѣ мѣста. Такова желание поражда недоразумение и несъгласие между хората. Христосъ каза на богатия да продаде всичкото си имане, да даде паритѣ на беднитѣ и да Го последва, но той не разбра думитѣ Му и не Го послуша. Това показва, че и на времето си, и днесъ не всички хора разбиратъ учението на Христа. Да се отречешъ отъ себе си, това значи, отричане отъ всичко лично, човѣшко и временно. Който се отрече отъ себе си, той не казва, че това или онова е негово; той е готовъ на всички жертви. Кажете ли „това е мое“, грѣхътъ е турилъ вече крачето си, дето не трѣбва. Започнатъ ли майката и бащата да спорятъ, кое дете обича повече майката, и кое — бащата, грѣхътъ е на прага на този домъ. Любовта не се дѣли, нито се продава. Христосъ обяснява на ученицитѣ си, какви трѣбва да бждатъ отношенията между хората.

Като изучаватъ устройството на своето тѣло, нѣкои се запитватъ, защо човѣкъ има две очи, две уши, две ноздри, две отвѣрстия на устата, две половини на мозъка? Защо главата му отзадъ и горе е покрита съ косми, а лицето — гладко? Всѣко нѣщо си има значение. Покритата частъ на главата съ косми означава мъжкия принципъ, а голата, гладката частъ — женския принципъ. Долната частъ на крака е противоположна на горната частъ на главата, затова тя представя лицето на тази частъ. Между тѣзи части има известно съотношение. Ето защо, ако нѣкой страда отъ подагра въ краката, това показва, че въ горната частъ на главата има нѣщо дисхармонично. И обратно, ако има болка въ горната частъ на главата, това показва, че въ долната частъ на крака съществува нѣкаква аномалия. Като разглеждате ржката на човѣка, виждате, че горната частъ е космата — мъжки принципъ, а долната гладка — женски принципъ. Характерътъ на човѣка се познава по долната частъ на ржката, т. е. по жената, какъ тя се проявява вкѣщи.

Думата „мжжъ, мъжки принципъ“ подразбира свѣтъ, въ който се събира потенциалната енергия. Оттукъ тя се изпраща въ женския или негативния принципъ, да се обработва и пресъздава. Затова се казва, че идеитѣ

трѣбва да влизатъ въ сърдцето, като благоприятна почва за тѣхното обработване. Умътъ трѣбва да бжде богатъ съ мисли и идеи, които да слизатъ въ сърдцето. Който иска да се жени, да избере богатъ мъжъ, или богата жена. Тукъ думата „богатъ“ е употребена въ широкъ смисълъ — богатъ по умъ, по сърдце и по душа. Богатиятъ не трѣбва да злоупотрѣбвява съ своето богатство, защото ще си причини такова нещастие, каквото съвременнитѣ хора си причиняватъ съ изсичането на горитѣ. Да злоупотрѣбвашъ съ богатството на ума си, това значи, да се изложишъ на крайна сухота и безплодие, което води къмъ обезсмисляне на живота.

Фарисейтъ запитаха Христа: „Защо Мойсей позволи на мъжа да напише разводно писмо на жена си и да я напусче? Христосъ отговори: „За жестокосърдечието ваше е писалъ тази заповѣдь.“ Хората пишатъ закони, които не сж съгласни съ Божиитѣ. Даже и въ природата има закони, които не сж съгласни съ Божиитѣ, но и еднитѣ, и другитѣ сж временни. Несъзнателно майката и бащата пишатъ закони на своитѣ деца, за които тѣ носятъ последствията имъ, добри или лоши. Когато майката е бременна и даде мѣсто на нѣкакво нисше чувство, страсть или желание, то ще се предаде на детето. Сжщо така и бащата предава своитѣ чувства и желания на детето си. Ако е пожелалъ да извърши нѣкакво убийство, а не го извършилъ, детето ще го направи. Казано е въ Писанието: „Нѣма нищо скрито, което да не се разкрие“. Като знаятъ това, родителитѣ трѣбва да бждатъ внимателни, да не предаватъ на децата си своитѣ лоши желания. Христосъ казва: „Само за прелюбодеяние има право човѣкъ да напусне жена си“. Предавайте на децата си своитѣ добри мисли, чувства и желания, да се радватъ на живота и вие, и децата ви. Като дойдете следния пѣтъ на земята, спазвайте Божиитѣ закони. Това е първата задача, която всѣки трѣбва да разреши въ себе си, въ своя домъ. Така, именно, ще можете лесно да се справяте съ своитѣ мъжнотии. Това подразбира ликвидирание съ кармата, или смекчаване на сждбата.

Като слушате да се говори за изпълнение на Божиитѣ закони, не трѣбва да се плашите. Вѣрно е, че всѣко нарушаване на тѣзи закони носи своитѣ лоши

последствия, но трѣбва да бждете разумни, смѣли и решителни. Свѣтътъ се нуждае отъ герои. Казано е, че страхливиятъ нѣма да наследи Царството Божие. — Какъ да измѣнимъ грѣха? — Грѣхътъ не може да се измѣни, той всѣкога си остава грѣхъ. Сжщо така, доброто си е всѣкога добро, любовта — любовъ, омразата — омраза, лъжата — лъжа. Нищо не е въ състояние да ги измѣни, нито оправдае. Последствията на отрицателнитѣ сили сж разрушителни: тѣ действуватъ зле върху ума, сърдцето, тѣлото на човѣка. Следователно, не се мжчете да ги измѣните, но стремете се да ги избѣгвате, да не попадате подъ тѣхното влияние. Ако мразите нѣкого, вие се свързвате съ всички, които мразятъ, а съ това усилявате вашата омраза. Като знаете това, кажете си: За благо на моя умъ, на моегo сърдце, на моята душа и на моя духъ нѣма да лъжа и да мразя. Прилагайте глаголитѣ „мога и будя“. Събуждайте доброто въ себе си. Събудете Христа въ себе си, въ своята кжща. — У насъ ли е Христосъ? — На това сами можете да си отговорите. Има праздни и пълни кжщи. Ако кжщата ви е праздна, Христосъ не е у васъ. Ако кжщата ви е пълна, Христосъ е у васъ. Мжжъ, на когото жената е умрѣла, е самъ вкжщи, неговиятъ Христосъ е заминалъ нѣкъде. И жената е сама, ако мжжътъ ѝ е умрѣлъ — нейниятъ Христосъ е заминалъ. Търсите ли другъ Христосъ, ще намѣрите нѣкой антихристъ. Сжщото се отнася и до църквитѣ. Църква, която Христосъ е напусналъ, остава сама. Вториятъ, който дойде, ще бжде антихристъ. Страшно е положението на човѣка, когото Христосъ е напусналъ. Той е въ състояние „хопити“, т. е. надмощие на плътта. Този човѣкъ е осжденъ на втора смъртъ. Като се отегчи отъ живота, човѣкъ иска да умре. Лесно е умирането, но страшно е, когато дойде втората смъртъ. Има смисълъ да умре човѣкъ, но ако се освободи отъ грѣха. Значи, има смъртъ за добро, съ добри последствия; има смъртъ съ лоши последствия. Смъртъ, която носи лоши последствия, има разрушително влияние върху човѣка. Тази смъртъ наричаме „втора смъртъ“. За да се избавите отъ нея, дръжте въ ума си мисълта, че Христосъ е въ васъ, ученицитѣ Му — сжщо, и вие сте единъ отъ Неговитѣ ученици. Вложите ли тази мисълъ въ ума си, дръжте я постоянно, за да запазите доброто си разположение. За-

губите ли разположението си, вие приличате на младитѣ моми и момци, които въ първо време се възхищаватъ едни отъ други, но скоро се насищатъ и губятъ възхищението си.

Единъ младъ момъкъ срещналъ една мома и толкова я харесалъ, че пожелалъ да се ожени за нея. Отъ сутринъ до вечеръ все за нея мислилъ: не могълъ нито да работи, нито да спи, измъчвалъ се, мислилъ, че не може да живѣе безъ тази мома. Единъ день той отишълъ при единъ добъръ, благочестивъ човѣкъ и му разказалъ мъката си. Той го изслушалъ и му казалъ: Не бързай да се женишъ, може тази мома да не е за тебе. — За мене е, безъ нея ще полудѣя, нѣмамъ смисълъ въ живота си. Добриятъ човѣкъ го успокоилъ малко, казалъ му да я проследи, да види, какъ живѣе. Следъ две седмици младиятъ момъкъ отишълъ пакъ при добрия човѣкъ и му казалъ: Право казвашъ, тази мома не е за мене. Срѣщамъ я постоянно съ единъ младъ господинъ. Значи, момъкътъ се влюбилъ въ момата, но любовта му не е трайна. Изведнѣжъ се запалилъ, изведнѣжъ изгасналъ. Това не е любовъ.

Много хора приличатъ на младия момъкъ: днесъ се влюбятъ въ Христа, искатъ да се ожениятъ за него, но въ скоро време любовта изгасва - надеждитѣ и очакванията имъ не се оправдаватъ. Човѣкъ се жени или за Христа, или за младия момъкъ. Който се ожени за Христа, завинаги вѣренъ Му остава. Който се ожени за младия момъкъ, въ скоро време ще се развѣчае. На земята женитба не съществува. Който иска да се жени, да отиде въ духовния свѣтъ. Женитбата е духовенъ процесъ. Момъкъ и мома се обичатъ и казватъ, че ще си бждатъ вѣрни до гроба. — Това не е любовъ. Любовта следва човѣка и задъ гроба. Христосъ казва: „Вие сте гробища варосани“. Това показва, че Той възстава противъ гроба. Въпрѣки това, хората взиматъ гроба като предѣлъ между два свѣта, или за край на живота. Човѣкъ не трѣбва да мисли за гробъ, но да работи върху себе си, да се кали, да понася мъчниотитѣ и страданията съ търпение и любовъ. Така той ще възпита своето животинско естество, за смѣтка на което ще се пробуди духовното. Като се наблюдава, той вгжда, че въ най-красивитѣ моменти на живота му, въ него про-

говаря животното. Това показва, че той не се е справилъ съ него и много още има да работи, докато го възпита. Събуждайте духовното начало въ себе си, за да бъдете силни, да се справяте съ животинското.

Умътъ и сърдцето на човѣка трѣбва да бждатъ въ постоянна връзка, да си останатъ завинаги вѣрни. Човѣкъ ще бжде дотолкова вѣренъ на другитѣ, доколкото е вѣренъ на себе си. Който изневѣрява на себе си, изневѣрява на ближния си. Това е законъ, въ който нѣма изключение. Ще кажете, че се стремите къмъ духовния свѣтъ. — За да разберете духовния свѣтъ, трѣбва да разбирате физическия. И обратно: познаването на физическия свѣтъ води къмъ познаване на духовния. Както за познаването на физическия свѣтъ имашъ нужда отъ сътива и органи, така и за познаването на духовния свѣтъ сж нуждни съответни органи. Цвѣтето познаваме чрезъ зрението и обонянието. Какъ познаваме чувствата? — И за тѣхъ има съответни органи. Ето защо, отъ всички хора се иска работа, да развиятъ духовнитѣ си органи и сътива така, както сж развити физическитѣ. На физическия свѣтъ нѣкои нѣща се изразяватъ въ цвѣтове, багри, бои и по тѣхъ ги различаваме. Какъ различаваме нѣщата въ духовния свѣтъ? — Чрезъ проявитѣ на характера. Всѣка проява на характера има свой специфиченъ цвѣтъ и тонъ. Цвѣтоветѣ, багритѣ сж имунитетъ срещу грѣха. Дето има цвѣтове, тамъ грѣхътъ е изключенъ. Грѣхътъ се върши всѣкога на тъмни мѣста. Значи, цвѣтоветѣ прогонватъ грѣха, или го изкупватъ. Съ други думи казано: музиката, цвѣтята и животнитѣ спасяватъ човѣка отъ грѣха. Затова, спирайте вниманието си върху тѣхъ. Който не имъ обръща внимание, той е слѣпъ, глухъ и безъ обоняние. Той се е развелъ съ жена си. Затова не трѣбва да се приема въ никакво общество, нито между хората на земята, нито между сжществата на небето. Единственото нѣщо, което спасява човѣка отъ грѣха, е разкаянието. Що е разкаянието? — Тониране, което има за цель да хармонизира всички тонове, чрезъ които човѣкъ може да свири по Божественъ начинъ. Разкаянието е нагласяване на душата споредъ тоноветѣ на Божествената хармония. Затова, именно, сж дошли хората на земята. Като се тониратъ въ великата работилница — земята, тѣ ще се

върнатъ отново на небето. Това, което човѣкъ прави за земята, добро или зло, не може да го направи на небето — тамъ нѣма съответни условия. Ако отидете на небето и допуснете една лоша мисль, ще ви изпждятъ вънъ за хиляди години. — Тамъ не прощаватъ ли? — Не е въпросъ за прощаване, но тамъ, изобщо, не приематъ грѣшници. Човѣкъ ще живѣе на земята хиляди години, докато научи Божественитѣ закони и престане да грѣши. Ще кажете, че животътъ на земята е лошъ. — Има по-лошъ животъ отъ земния. Казано е, че, който напусне жена си безъ причина, ще мине презъ втората смъртъ. За да се избѣгне тази смъртъ, мъжътъ и жената трѣбва да живѣятъ въ една кѣща, т. е. въ едно тѣло. Двойствеността въ човѣка — дветѣ очи, уши, ноздри, дветѣ половини на мозъка показватъ това, именно, че едното отъ тѣхъ е за мъжа, т. е. за ума, а другото — за жената, т. е. за сърдцето. Жената е онзи полюсъ, въ който се събира нуждната енергия за оплодяване, за обработване. Ето защо, сърдцето трѣбва да бжде всѣкога топло, а умътъ — енергиченъ, да не се подава на никакви съблазни и лъжи.

Едно време сатаната изкушаваше Христа. Казваше Му: „Ако ми се поклонишъ, ще ти дамъ всичкитѣ царства свѣтовни.“ Ако дяволътъ дойде при васъ и ви иска цѣлувка, ще му дадете ли? Не му давайте, защото той носи проказа и смъртъ. Той ще отдалечи душата ви отъ Бога, ще изгубите всичко ценно въ себе си и ще минете презъ втората смъртъ. Пазете се отъ лъжливитѣ учения, които много обещаватъ, нищо не даватъ. Мислете право и поставяйте всичко на критика. Ще дойде нѣкой да ви разубеждава въ сѣществуването на Бога. Въ кого да вѣрвате? Ще ви говорятъ за различни философи — за Кантъ, за Спенсеръ и др. Въ хората ще вѣрвате, а нѣма да вѣрвате въ Бога. Душата, съ която облагорѣдявашъ нѣщата, не е ли твоятъ Богъ? Умътъ, съ който мислишъ, и сърдцето, съ което чувствувашъ, не сж ли удове на Божественото Начало въ тебъ? Всѣки човѣкъ е проекция на Бога. Ако човѣкъ сѣществува, и Богъ сѣществува. Като послѣствие на това твърдение, излиза, че щомъ човѣкъ умира, и Богъ умира. Вѣрно ли е това? — Въ едно отношение е вѣрно. По-неже човѣкъ е частица отъ Бога, като умре частицата,

заедно съ нея умира и частицата отъ Бога, която е била въ човѣка. Ако сждите за нѣщата по аналогия, ще дойдете до криви разбирания за Бога. Преди всичко, смъртъ не сжществува. Човѣкъ не умира, но минава отъ едно състояние въ друго. Ако търсите Бога, ще Го намѣрите въ ума, въ сърдцето, въ душата и въ духа си, но само когато сте особено разположени; когато сте отворени за всички живи сжщества и готови да се жертвувате за цѣлия свѣтъ. Въ този моментъ вашиятъ Богъ се е пробудилъ и ви говори. Усъмните ли се въ Него, вие хвърляте калъ въ лицето Му и Го затъмнявате. Трѣбва ли да се съмнявате въ Онзи, Който ви е направилъ хиляди добрини и не престава да ги прави? Велики сж дѣлата Божии. — Нѣма ли поне едно изключение въ Неговитъ дѣла? — Въ сто милиона движения има едно изключение — резултатъ на човѣка, който се съмнява въ Божиитъ закони. Въ хиляда добри прояви на Бога има една лоша, която принадлежи на човѣка. Съ това ние създаваме мжнотии на Бога и Го заставяме да слѣзе на земята, да изправи сторената погрѣшка. Значи, изключението въ законитъ на Бога е човѣкътъ. Въ Битието, дето се говори за създаването на свѣта, Богъ билъ доволенъ отъ всички дни, но за втория день не се казва нищо. Защо?—Въ този день е създадена материята, отъ която е направенъ човѣкътъ — изключението. И за човѣка има единъ лошъ день — вториятъ. Ако презъ този день се опитате да философствувате, философията ви ще бжде мъртва.

Христосъ казва на ученицитъ си: „Не е позволено на човѣкъ да напуска жена си безъ причина“. За предпочитане е да носи страдания, отколкото да пожертвува душата си за едно моментно удоволствие. Добре ли постѣпва пияницата, който за чаша вино жертвува благото на своитъ деца, жена и на цѣлия си домъ? Ние се намираме предъ дилемата, да изхвърлимъ ли втория день, изключението, отъ себе си, или да го оставимъ. Първиятъ човѣкъ — духътъ въ човѣка е направенъ по образъ и подобие на Бога, вториятъ човѣкъ — плътта е направена отъ калъ. Обаче, въ Писанието е казано, че вториятъ човѣкъ е направенъ въ шестия день. Шестъ е число на илюзии, на слизане и на качване. Човѣкъ е своенравно сжщество, затова му сж дадени играчки,

да се забавлява. Въ игритѣ си той е отишълъ далечъ: започналъ е да коли, да рѣже глави на кокошки, агънца, прасета, дори и на хора. Днесъ го виждаме на бойнитѣ полета, дето рѣже глави, рѣже, крака, вади очи и т. н. — Защо се биятъ хората? — Защото сж направени отъ калъ. — Кога ще престанатъ да се биятъ? — Когато се родятъ отъ вода и духъ. Христосъ обръща вниманието на ученицитѣ си къмъ причинитѣ и последствията на страданията въ човѣшкия животъ. Той казва, че задачата на човѣчеството е да преработи и организира материята, отъ която е създаденъ човѣкътъ. — Кога ще се преработи тя? — Когато мжжътъ и жената не се напущатъ; когато всички хора се обединятъ въ едно цѣло и живѣятъ безъ грѣхове и престѣпления. Въ бждеще хората ще живѣятъ въ чистота и светостъ. Никой нѣма да казва като Давида: „Въ грѣхъ ме зачена майка ми“. Ако майката е живѣла въ грѣхъ, и дъщерята ще живѣе въ грѣхъ. Понеже майката не се е въодушевявала отъ възвишеното, и дъщерята ще следва нейния пѣтъ. Майката е мислила само за ядене и пиене, за облѣкла и украшения, и дъщерята ще мисли за сжщото, и тя ще се кичи съ панделки и цвѣтя. Добро нѣщо е панделката, тя е знаме на правдата, но не е истинска. Бждещитѣ хора ще живѣятъ съ велики идеи.

Мнозина казватъ, че Христовото учение не е приложимо днесъ, не е съгласно съ съвременната култура. Не е приложимо Христовото учение за онѣзи, които сж направени отъ калъ. Обаче, за онѣзи, които сж направени отъ духъ и вода, то е приложимо. Тѣ го прилагатъ и живѣятъ въ миръ, въ съгласие и любовъ. Тѣ ще бждатъ вѣрни въ любовта си и задъ гроба, а не както сегашнитѣ хора, само до гроба; въ повечето случаи вѣрността имъ не стига и до гроба.

Двама приятели пѣтували презъ една гъста гора и се разговаряли любовно за вѣрността и трайността на своитѣ чувства. По едно време тѣ чули нѣкакво шумолене и видѣли, че мечка иде срещу тѣхъ. Единиятъ отъ тѣхъ билъ по-сржченъ, веднага се качилъ на едно дърво. Вториятъ не успѣлъ да го последва и съобразилъ да легне на земята и да се пристори на умрѣлъ. Той чувалъ, че мечката не яде мърша. Като приближила до него,

мечката започнала да го души, и, понеже помислила, че е мъртавъ, продължила пѣтя си. Онзи, който билъ на дървото, веднага слѣзълъ и запиталъ приятеля си: Какво ти каза мечката? — Каза ми, другъ нѣтъ да не трѣгвамъ на пѣтъ съ такива приятели.

Какво представя мечката? — Мжнотиитѣ въ живота. Какъ разрешаватъ хората мжнотиитѣ си? Едни ги разрешаватъ отвисоко, качватъ се на високи дървета и казватъ, че тамъ се мисли добре. Тѣ не говорятъ истината — отъ страхъ се качватъ на дървета. Тѣ не сж смѣли. Други пѣкъ лѣгатъ на земята и се приструватъ на умрѣли. И тѣ сж страхливи. Христосъ казва и на еднитѣ, и на другитѣ: Азъ нѣмамъ нужда отъ приятели, които се качватъ на дърво, или лѣгатъ на земята, като видятъ мечка. Азъ нѣмамъ нужда отъ ученици, направени отъ каль.

Сега и азъ желая да срещна българи, които не сж направени отъ каль. Има вече такива българи. — Какво ще стане съ България и съ българитѣ? — Онѣзи, които сж направени отъ каль, ще се стопятъ. Онѣзи, които сж родени отъ чиста вода и отъ свѣтлината на духа, ще иматъ велико бждеще. Тсва е казалъ Христосъ на своитѣ ученици. Това и азъ казвамъ днесъ на васъ.

12. Беседа отъ Учителя, държана на
1 септемврий, 1918 г. София.

Да Го посрещнатъ

„Взеха вейки финикови, та излъзоха да Го посрещнатъ“. .)

„Излъзоха да Го посрещнатъ“. Въ човѣшкия животъ посрѣщането представя цѣла епоха. Въ математиката, обаче, посрѣщането е изключение. Подъ „изключение“ разбираме нѣща, които се случватъ рѣдко. Това не значи, че тѣ сж неестествени нѣща. Въ живота посрѣщането е явление, което се извършва често. Напримѣръ, посрѣщаме деня, месеца, годината, свѣтлитѣ празници, велики и знаменити хора, братя и сестри, майки и бащи, приятели — все приятни за насъ хора и нѣща. Не можете да посрѣщате човѣкъ, когото не обичате. Това е изключено отъ вашия животъ. И Христа посрещнаха съ финикови вейки въ ржце.

„Чуха, че иде Исусъ въ Ерусалимъ“. Думата „Исусъ“ не означава обикновенъ човѣкъ, който се е родилъ само да яде, да пие, да се облича, да се забавлява. Обикновениятъ човѣкъ е кукла въ живота, а Исусъ е човѣкъ съ велико предназначение. Исусъ подразбира принципъ, който носи въ себе си условия да спасява, да освобождава, да оплодява нѣщата и да възкресява мъртвитѣ. Следователно, за да мине презъ тѣзи процеси, човѣшката душа очаква слизането на този принципъ, на този Исусъ, на този Христосъ. Когато истинскиятъ човѣкъ се прояви въ васъ, сърдцето и умятъ ви ще се разширятъ и повдигнатъ. Той ще внесе въ васъ онова, отъ което се нуждаете. Всѣко друго разбиране на принципа Исусъ е праздна, мъртва буква на живота. — Кжде ще срещнемъ Исуса? — Навсѣкжде. Младата мома ще го срещне въ своя възлюбенъ, който никога нѣма да ѝ каже обидна дума, никога нѣма да я погледне накриво. Каже ли ѝ една горчива дума, или я погледне накриво, тя не е срещнала Христа, а

Неговия наемникъ. Това се отнася и за жената, и за мъжа. Христосъ, Исусъ е великиятъ принципъ, върху който трѣбва да съградите своя животъ. Както устойчивостта на кжщата зависи отъ материала, който употребявате, отъ начина на граденето и отъ съплението на отдѣлнитѣ части, така и устойчивостта на човѣшкия животъ се опредѣля отъ основата, върху която е поставенъ той.

Всички живи същества, отъ най-малкитѣ до най-големитѣ, иматъ стремежъ къмъ нѣщо. Отъ човѣшко гледище, стремежитѣ на малкитѣ същества — бубулеци и мушици, сж нищожни, но отъ Божествено гледище, тѣ сж толкова важни, колкото и човѣшкитѣ. Сегашнитѣ хора ценятъ нѣщата по тѣхната голѣмина, видъ и форма. Тѣ не могатъ да се освободятъ отъ външното гледане на нѣщата. Затова тѣ мислятъ, че най-големото колело на машината е най-важно. Не е така. И малкото колелце е толкова важно, колкото и голѣмото. Важенъ е принципътъ, а не формата. Машината трѣбва да свърши нѣкаква работа, да се постигне известна целъ.

„На утрешния день“. При всѣко посрѣщане е важенъ моментътъ, когато става то. Народътъ дойде да посрещне Христа рано сутринта. Това показва, че посрѣщането на Христа става сутринъ рано, а не вечеръ. Това посрѣщане е правилно, то носи своето благословение. Следователно, всѣка идея, всѣко чувство, които се раждатъ сутринъ въ ума и въ сърдцето ви, всѣкога даватъ плодъ. Тѣзи, които се раждатъ въ нощта на вашия животъ, оставатъ безплодни. Великитѣ идеи иматъ цена, тежестъ, смисълъ. Чуете ли, че нѣкой е доволенъ отъ живота си, че го е осмислилъ, ще знаете, че носи велика идея въ главата си. Чуете ли, че е бремененъ, ще знаете, че умътъ му е натоваренъ съ нѣкаква голѣма, тежка идея. Бременната жена не може да се надбѣгва съ момитѣ, тя е бавна въ движенията си; между нея и момитѣ има голѣма разлика. Ако и вие сте муденъ, тежъкъ въ движенията си, причината за това е вашата бременностъ — натоваренъ сте съ велики идеи. Може ли натоварениятъ конь да се надбѣгва съ свободнитѣ коне? — Не може. Докато нѣмашъ товаръ на гърба си, можешъ да се надбѣгвашъ; туришъ ли товаръ на гърба си, над-

бѣгването е невъзможно. Моми и момци се надбѣгватъ, докато сж на хорото. Ако търсите игривостъ на очитѣ, грация и подвижностъ въ движенията, красноречие на езика, идете на хорото — тамъ ще ги намѣрите. Влѣзе ли една велика идея въ главата имъ, тѣ ставатъ бавни, строги и замислени. Като знаете това, ще си обясните причинитѣ за вашитѣ тежки настроения и състояния. Тежкитѣ душевни състояния, паденията, презъ които човѣкъ минава, сж най-важнитѣ моменти на неговия животъ. Тѣ носятъ най-голѣмитѣ блага за човѣка. Това е вѣрно за земята. Какъ е въ духовния свѣтъ, това е другъ въпросъ.

Думата „падане, падение“, въ езика на съвременнитѣ хора, е изопачена. Обаче, ако житното зърно не падне на земята и не изгние, то нѣма да израсте, нѣма да даде плодъ; ако старата кжща не се събори, нова нѣма да се съгради; ако стариятъ джбъ не падне, младо джбче нѣма да изникне. Значи, падането на едного е въздигане, изникване на другиго. Който падне, да стане и да благодари на Бога. Падането и качването сж закони на физиката. И земята пада къмъ слънцето. Падането е необходимо за движението, а движението — за живота. Не казвайте, че като е сгрѣшилъ Адамъ, и вие трѣбва да грѣшите. Азъ разглеждамъ падането като методъ за въздигане. Съ този методъ си служи природата, когато иска да повдигне нѣкоя форма или нѣкое живо същество. И въ природата има примѣси, чужди нѣща, вмѣкнати отвънъ, отъ които тя постоянно се чисти и освобождава. Законътъ за чистенето въ природата не е нищо друго, освенъ този, съ който старитѣ алхимици си служили. Чрезъ този законъ тѣ отдѣляли ценното отъ безценното, благородното отъ неблагородното, полезното отъ безполезното. Полезни нѣща сж тѣзи, съ които природата си служи, а човѣшкитѣ сж временни, преходни. Скелята, която се туря около строещата се кжща, е временна. Щомъ се направи кжщата, скелята се събаря.

Временни, преходни и безполезни нѣща има и въ човѣшкитѣ мисли, чувства и желания. За да познае себе си, човѣкъ трѣбва да отдѣли тѣзи нѣща отъ вѣчнитѣ. Нѣкой се гнѣви често и казва, че гнѣвътъ е естествено, природно явление. Да се движишъ, това е есте-

ствено явление, но да се сърдишъ и гнѣвишъ, е човѣшко. Гнѣвътъ, сърденето сж изключения въ природата. Кога се гнѣви човѣкъ? — Когато срѣща на пътя си препятствие, което не може да преодолѣе. Видите ли нѣкой сърдитъ, разгнѣвенъ човѣкъ, ще знаете, че има нѣкакво препятствие на пътя си, което прѣчи на свободното му движение. Така се гнѣвятъ мжжътъ и жената. Мжжътъ се гнѣви, ако обѣдътъ не е готовъ на време. Жената се гнѣви, че мжжътъ не е донесълъ достатъчно материали за готвене, или че месото не е достатъчно тлъсто.

Изкуство е, когато човѣкъ срѣща прѣчки на пътя си, да не се гнѣви. Прѣчките и мжнотиитѣ сж създадени за каляване на човѣшката воля. Нѣкои хора се сърдятъ, защото свѣтътъ не е създаденъ споредъ тѣхнитѣ разбирания и изисквания. Божествениятъ свѣтъ е създаденъ, както трѣбва, но човѣшкиятъ не е създаденъ правилно. Понеже човѣкъ се отклонилъ отъ правия пътъ, той самъ е виновенъ за живота си. Той не познава Божиитѣ закони, а иска да се жени. Защо иска да се жени? Ако е мжжъ, иска да се жени, защото му трѣбва слугиня, да готви и да гледа кжщата му; той иска да си има жена, да се прибере, да не скита. Жената пъкъ иска да се омжи, да се осигури, да я храни и поддържа нѣкой. Това не е никаква женитба, никакъвъ бракъ. Азъ разглеждамъ този въпросъ принципиално, въ широкъ смисълъ, нѣмамъ предъ видъ нито мжжа, нито жената. Мжжътъ и жената сж два елемента, два принципа, които трѣбва да се съединяватъ правилно, споредъ законитѣ на великата, разумна природа.

Казано е въ Писанието, че е приближило идването на Царството Божие на земята. Затова много християни искатъ да се домогнатъ до това царство безъ знание. Това е невъзможно. Казано е още, че знанието възгордява, любовта назидава. Кога знанието възгордява? — Когато човѣкъ нѣма любовъ. Знание, съединено съ любовта, дава мѣсто на мдростъта. Проповѣдникътъ ще каже, че човѣкъ има нужда отъ любовъ, а не отъ знание. Философътъ ще каже обратното, че човѣкъ се нуждае отъ знание, а не отъ любовъ. Учениятъ ще каже, че на жената трѣбва любовъ,

а на мъжа — знание. Това сж твърдения, които не могат да подобрят човърския животъ. Всърки човъркъ се нуждае и отъ знание, и отъ любовь.

Казва се въ Писанието, че народътъ излъзе да посрещне Исуса — първия принципъ на живота, първата буква на азбуката. Който се е осързналъ като човъркъ и се отдалъ въ служене на Бога, той е започналъ вече съ първата буква. Нъркой казва, че е християнинъ. Ако си започналъ съ първата буква и я прилагашъ въ живота си, християнинъ си; ако не си още започналъ съ тази буква, никакъвъ християнинъ не си. Другъ пъкъ казва за себе си, че е творецъ. Въ какво се състои творческиятъ принципъ? — Въ съгласуване на две противоположни мисли и желанья. Това е ребусъ, който трърбва да се реши правилно. Можете ли да турите дърската ржавица на лървата си ржава и лървата ржавица на дърската? Ако ги обърнете, може; ако не ги обърнете, не може. Какво трърбва да направите, ако мъжътъ и жената не могатъ да живърятъ добре? — Да обърнете поне единия отъ трърхъ. Ако можете да направите това, трър ще се разбератъ, и противоречията между трърхъ ще изчезнатъ. — Какво означава обърщането? — Да обърнете човърка, значи, така да го поставите, че той да хвърли сърнка, т. е. той да излъзе на лице, да изпъркне. Дали човъркъ е задъ сърнката си, или предъ нея, между него и сърнката му нърма никакво противоречие. Сърнката е преходна, а човъркъ е върченъ. Следователно, между преходнитъ и върчнитъ нърща никога не може да има противоречие. Напримъръ, цвъртътъ е сърнка на плода; малкиятъ плодъ е сърнка на голърмия. Всърчки преходни нърща, презъ които човъркъ минава, сж сърнки на неговия животъ.

Следователно, нърмате право да казвате, че отъ васъ нищо не може да излъзе. Да мислите така, това значи, че пъртътъ, по който вървите, нърма да ви изведе къмъ опредърлената цель. Ако е така, ще измърните пърта си. — Отъ мене нищо нърма да стане. — За човърка е така, отъ нищо не може да излъзе нърщо, но не и за Бога. Той създаде свърта отъ нищо, т. е. отъ нулата, отъ яйцето. Всърко нърщо, което при всърчки условия остава неизмърнно, което запазва естеството си, наричаме нищо. Нърщо е това, което постоянно се измърня.

Значи, свѣтътъ е създаденъ отъ излишека на неизмѣнния свѣтъ. Кажете ли нѣкой, че отъ него нищо нѣма да излѣзе, азъ възразявамъ: Ти още не си нѣщо, а искашъ да станешъ нищо. Първо ще станешъ нѣщо, а после нищо. Кой човѣкъ е нищо? — Който не яде, не спи, не се движи, не се гнѣви. Който е нѣщо, той яде, пие, спи, движи се, безпокои се и т. н. Ще кажете, че въ пространството нѣма нищо. Така мисли само онзи, който не е бремененъ съ Божествени идеи.

„Излѣзоха да Го посрещнатъ“. Всѣки день човѣкъ трѣбва да посрѣща първия принципъ, който иде въ свѣта. Подъ „всѣки день“ разбирамъ деня на изключението, който е нѣщо, а не нищо. Днитѣ на нищото сж обикновени, а днитѣ на нѣщото сж изключенията въ живота. Когато Богъ, въ своето величие, пожела да създаде нѣщо за свое удоволствие, създаде нѣщото — изключението.

Мислете върху нищото и нѣщото, да дойдете до положителната философия на живота, до истинската религия. Досега хората се занимавали съ религията на болнитѣ и слаби хора. Отсега нататкъ ще се занимаватъ съ религията на здравитѣ. Тя се отличава коренно отъ първата. Когато вадите давящия се отъ водата, вие си служите съ единъ методъ; когато поставяте здравия човѣкъ на работа, прилагате другъ методъ. Докато сте боленъ, ще стоите въ религията на болнитѣ; щомъ оздравѣете, ще погърсите религията на здравитѣ. Влѣзете ли въ тази религия, нѣма да изучавате науката за болнитѣ, но ще се занимавате съ работата и условията, при които човѣкъ може да работи. Да работите, това значи, да обърнете другата страна на живота. Казва Богъ: „Азъ съмъ алфа и омега“. Това значи: Азъ съмъ началото и краятъ, азъ съмъ Исусъ и Христосъ. Исусъ се занимава съ първата религия — на болнитѣ, а Христосъ — съ втората, съ религията на здравитѣ. Като посещавате болни, ще имъ говорите за религията на болнитѣ; като отивате при здрави, ще имъ говорите за религията на здравитѣ.

Казахме, че Исусъ е първиятъ принципъ на живота, т. е. първата буква. Коя е втората буква? — Начинътъ за запазване на енергията въ човѣка, за повдигане на човѣшката душа, за освобождаването ѝ отъ грѣха. Както нечистата кръвъ може да се пречисти съ добра храна,

така и душата може да се освободи отъ грѣха. Понеже кръвта е носителка на живота, тя трѣбва да се пречисти.

Казапо е, че плътъ и кръвъ нѣма да наследятъ Царството Божие, но тѣ сж две различни понятия. Какъ ще си обясните думитѣ на Христа, че който не яде плътта Му и не пие кръвта Му, нѣма животъ въ себе си. За коя плътъ и кръвъ се говори въ стиха? За чистата и праведна плътъ и кръвъ, а не за нечистата и грѣшна. Това показва, че всѣка мисль, всѣка дума иматъ по две значения: прѣко и косвено, или право и противоположно. Кажемъ ли думата любовъ, въ ума ни изпѣква омразата, като противоположна на любовта. Любовта подразбира самопожертвуване, съзнателно или несъзнателно. Ако жертвата е съзнателна, може да се говори за висша проява на любовта; ако е несъзнателна, имаме нисша проява на любовта. Когато самъ се жертвува, човѣкъ люби; когато други го жертвуватъ, той мрази. Ако къмъ любовта прибавите две единици отъ омразата и три единици отъ скръбта, ще образувате такава киселина, която руши човѣшкия организъмъ. — Какъ да се предпазимъ отъ тази киселина? — Като не жертвувате другитѣ хора за вашата любовъ. Това значи да бждеш истински човѣкъ. Богъ прави всичко, за да помогне на човѣка, да го издигне отъ положението на обикновенъ и да го направи истински човѣкъ. Затова Той е създалъ камънитѣ, растенията и животнитѣ. Като не разбиратъ предназначението имъ, хората ги изучаватъ външно, даватъ имъ различни имена и ги използватъ. Тѣ изучаватъ проявитѣ имъ, особено на животнитѣ, и казватъ, че кучето лае, котката мяучи, кравата мучи, агнето блѣе, свинята грухти и рови и т. н. Обаче, защо агнето блѣе, защо свинята грухти и рови, не се запитватъ. Чрезъ растенията и животнитѣ Създателтъ иска да помогне на хората, а тѣ мислятъ, че сж много умни, и всичко знаятъ и така изпущатъ благоприятнитѣ случаи за учене.

Една баба, голѣма скжперница, постоянно молѣла Бога да подобри положението ѝ, като обещавала, че ще помага на бедни и на страдащи. Единъ день тя намѣрила предъ кжщата си гърне, пълно съ трици. — Кой донесълъ това гърне съ трици? — си казала тя. Азъ се моля за пари, а получавамъ трици. Скрила тя гърнето въ килера и не се интересувала повече отъ него. Единъ день покрай

кжщата ѝ минавалъ човѣкъ, който викалъ : Трици, трици купувамъ ! Тя се зарадвала, че ще продаде трицитѣ и ще спечели поне два-три гроша отъ тѣхъ. Продала ги, турила паритѣ въ джоба си и въздъхнала, пакъ недоволна, че Богъ не отговаря на молбата ѝ. Обаче, търговецътъ спечелилъ : на дъното на гърнето имало жълтици.

Съвременнитѣ хора, като недоволната баба, мислятъ, че Богъ имъ изпраща само трици и ги продаватъ, безъ да подозиратъ, че на дъното на гърнето се намира ценното. Свѣтътъ е направенъ отъ трици, но това е външната страна. Вгледайте се въ вътрешността му, тамъ ще намѣрите скритото богатство. И червеятъ, като прояде дървото, превръща го въ трици, но той изкарва ценното, скрито въ трицитѣ. Учете се и вие като червеитѣ, да намирате скритото богатство въ трицитѣ и да не ги продавате за нѣколко гроша. Благодарете на червеитѣ и на микробитѣ, които сж накарали хората да мислятъ. Ако нѣмаше микроби и червеи, които нападатъ човѣшкото тѣло, нѣмаше да има учени, които да изучаватъ въ подробности човѣшкия организъмъ и да видятъ, каква сложна система представя той. Даже само анатомически разгледано, човѣшкото тѣло представя чудна и величествена картина.

„Излѣзоха да Го посрещнатъ“. Излѣзте и вие да посрещнете Исуса, Който носи онѣзи знания, чрезъ които можете да се справите съ мжнотиитѣ въ живота си. Днесъ хората мжчно се справятъ съ мжнотиитѣ си, защото сами си внушили тази мисль. Отъ осемъ хиляди години насамъ тѣ държатъ тази мисль въ главата си. Дето и да отидете днесъ, все едно и сжщо чувате, че мжчно се живѣе, че животътъ е тежъкъ. Посрещнете Онзи, Който ще ви помогне да се освободите отъ мисльта, която сте си внушили. Тогавя сами ще се убедите, че мжнотиитѣ не сж препяствия въ живота, но чрезъ тѣхъ действува Божията ржка, която ви повдига. Мжнотиитѣ теглятъ човѣка нагоре така, както вжжето, за което е вързанъ падналиятъ въ кладенеца човѣкъ. Наистина, той изпитва мжнотия, докато го извадятъ, защото собствената му тежестъ го тегли къмъ центъра на земята. Земниятъ животъ е сборъ отъ процеси на слизание и качване. Всѣки слиза и излиза отъ кладенеца. Ще каже нѣкой, че не е слизалъ въ кладенецъ.

Ако не е слизалъ, ще слѣзе. Нѣма човѣкъ въ свѣта, който да не е слизалъ въ кладенецъ. Като се казва, че човѣкъ трѣбва да има вѣра, ние разбираме подъ вѣра онова вѣже, съ което човѣкъ ще излѣзе отъ кладенеца. Човѣкъ слиза въ кладенеца, за да придобие известно богатство. Щомъ го придобие, непременно трѣбва да излѣзе вънъ, на поврѣхността на живота. — Азъ не искамъ да се качвамъ и да слизамъ. — Щомъ си въ колелото на живота, ще се качвашъ и ще слизашъ. Като слизашъ, ще вземешъ всичко необходимо за живота; като се качвашъ, ще прилагашъ и ще раздавашъ придобитото.

Нѣкои хора се оплакватъ, че сж нещастни. Коя е причината за нещастieto имъ? — Загубването на ценноститѣ, които сж придобили. Като спечелятъ нѣщо, тѣ не го турятъ въ Божествената каса, да се запази. Вънъ отъ тази каса ценноститѣ лесно се губятъ. Нѣкой е радостенъ, щастливъ, но не се минава много време, и той загубва радостта си. За да не я загуби, той трѣбва да благодари за нея и да я предаде въ Божествената каса, да се ползуватъ отъ нея всички страдащи и наскърбени. Задържи ли я само за себе си, скоро ще я загуби. Вие трѣбва да изучавате закона за печалбитѣ и за загубитѣ. Като ви посети една голѣма радостъ, приемоте своя дѣлъ отъ нея и веднага я изпратете къмъ беднитѣ и страдащитѣ, да се облекчи тѣхното състояние. Това значи да посрещнемъ Исуса.

Съвременнитѣ религиозни очакватъ Христа да дойде на земята и да ги вземе съ себе си. Като отидатъ на небето, тѣ мислятъ, че ще бждатъ посрещнати съ музики и пѣсни. На небето посрѣщатъ само такива хора, които сж свършили земната наука и знаятъ добре да свирятъ и да пѣятъ. Тамъ не приематъ учащи се. Човѣкъ се учи, докато е на земята. Като изучава доброто и злото, човѣкъ придобива Божествената музика. Всѣки правиленъ и чистъ тонъ е добро; всѣки неправиленъ, фалшивъ тонъ е зло. Ще кажете, че разбирате, какво представя Божествената музика. Какъ разбирате това: направо или по отражение? Човѣкъ може да разбира, че Божествената музика е приложима; може да разбира, че е неприложима. Разбирането на нѣщата означава знание. Щомъ разбирашъ музи-

ката, трѣбва да знаешъ да пѣешъ и да свиришъ правилно. Само така можешъ да изразишъ скритигѣ копнежи и желанія на своята душа. За тебе се казва, че свиришъ и пѣешъ съ душа и съ чувство. Следователно, докато сте на земята, ще се учите, ще пѣете и добре, и зле; на небето, обаче, ще пѣете само добре. Тамъ не се позволява никакъвъ фалшъ.

„Излѣзоха да Го посрещнатъ“. Исусъ, Когото посрѣщатъ, е великиятъ, Божествениятъ човѣкъ, който се е въплѣтилъ на земята, за да прояви Божията Любовь. Исусъ е въплощение на Бога, както нашето слънце е въплощение на Великото слънце, което изпълва цѣлата вселена. То е 75 милиона пѣти по-голѣмо отъ нашето слънце, но се въплотило въ него, за да подържа живота на земята. Исусъ, Който дойде на земята, сѣщо така бѣше 75 милиона пѣти по-малѣкъ отъ Божествения Исусъ. Така смаленъ, Исусъ може да влѣзе въ насъ и да работимъ заедно. Неговитѣ мисли и желанія ще бѣдатъ наши. Ангелитѣ ще слизатъ и възлизатъ и ще ни благославятъ. Малѣкъ е Исусъ на земята, но великъ е въ своитѣ прояви. Казано е, че Богъ не гледа на лице, но на сърдце. Той не гледа на формата и на голѣмината на човѣка, но на съчетанието на Божественитѣ сили, които се изявяватъ чрезъ душата му.

Като говоримъ за посрѣщането на Исуса, нѣкои не искатъ да слушатъ. — Защо? — Защото намиратъ, че този въпросъ не е толкова важенъ. Днесъ хората се нуждаятъ отъ хлѣбъ, отъ брашно, отъ обуца. Всичко е скѣпо и го пѣма. Всички искатъ хлѣбъ, брашно. Азъ не мисля като васъ. Хлѣбътъ и житото не сѣ скѣпи. Богъ дава житото даромъ, въ изобилие, вие сами сте го направили скѣпо. Не е простено на онзи, който краде и лѣже, който ограбва братята си. Единъ день ще му се наложи такава глоба, която цѣлъ животъ не може да изплати. Христосъ се жертвува за онѣзи, които сѣ готови да служатъ на Бога съ любовь и себеприношение. Тѣхъ Христосъ обича. Провидението отдава заслуженото на всѣки човѣкъ, на всѣко живо сѣщество. На свинята ще даде локва, цѣлъ день да се гурка въ нея и да рови, а на човѣка ще даде добри условия. Когато свинята се насити на локвата си и пожелае по-добри условия, желанието ѝ се задоволява. Има хора, които цѣлъ животъ ровятъ, пра-

вятъ интриги. Не е позволено на религиозния да се занимава съ такъвъ занаятъ. Всички хора, въ малка или въ голѣма степенъ, иматъ слабости, отъ които трѣбва да се освободятъ. Когато дойде Христосъ, Той ще ги научи, какъ да живѣятъ. Ако снахата пере ризата на свекърва си съ недоволство, Исусъ ще ѝ каже: Сестра, остави тази работа. Азъ ще очистя свекърва ти, а Богъ ще я благослови. Каквото работите, работете съ любовъ. Трѣбва ли жената да готви съ неразположение? Ще праже лукъ и ще се гнѣви. Кой я кара да праже лукъ? Праженето на лука е човѣшко изкуство, а не Божествено. Както пражите лука, така и васъ нѣкога ще пражатъ. Следъ това ще питате, защо Богъ е допусналъ смъртта. И смъртта е човѣшко изобретение. Тя е дошла следъ грѣхопадането. Ако искате яденето ви да стане хубаво, можете да опечете малко лука или да го сварите. Не е нужно да го пражите. Лукътъ е лѣковитъ, когато се яде суровъ, печенъ или варенъ, но не и праженъ. И мжжътъ не трѣбва да се сърди, че жена му прегорила яденето. Жената се оплаква, че мжжътъ ѝ билъ сърдитъ, цѣла гърмотевица и свѣткавица. Ако е разумна, жената трѣбва да благодари, че мжжътъ ѝ се разсърдилъ. Гърмотевицата и свѣткавицата сж атмосферно електричество, което превръща кисло рода отъ въздуха на озонъ и убива микробитъ. Каквото прави атмосферното електричество въ въздуха, това прави и мжжътъ въ дома си съ своя гнѣвъ. Жената, децата се озониратъ, въздухътъ се пречиства. Следъ това вкжщи настава пѣленъ редъ и порядъкъ, и всички сж доволни.

„Излѣзоха да Го посрещнатъ“. Когато Исусъ влѣзе въ вашитъ домове, ще пречисти въздуха, който се е наситилъ отъ електричеството на мжжа и на жената. Първия день ще се прояви електричеството на мжжа, а втория день — електричеството на жената. И тя ще започне да гърми, да свѣтка, да буботи, докато дойде Исусъ да пречисти въздуха. Благодарете, че мжжътъ и жената се каратъ. Ако при сегашнитъ условия на живота нѣма караници, хората щѣха да умиратъ преждевременно. Животътъ се поддържа, благодарение на гърмотевицитъ и свѣткавицитъ въ домоветъ. Караницитъ не трѣбва да ставатъ съзнателно, но когато

дойдатъ естествено. Това не значи, че трѣбва да се оставяте на течението на гнѣва. Приложете, каквито методи знаете, за да се справите съ него и, ако не успѣте, ще го оставите да се прояви. Като се разгнѣвишъ, вземи трионъ, да нарѣжешъ малко дръвца, или мотика, да покопаешъ малко. Ако и това не ти помогне, тури една-две ябълки въ джоба си и излѣзъ на разходка. Добре е, когато мжжътъ се разгнѣви, жената да сготви вкусно ядене, да направи баница, да го нагости. Чрезъ храната енергиитъ се трансформиратъ, и човѣкъ става тихъ и спокоенъ.

Методитъ, съ които си служите за трансформиране на вашитъ състояния, не сж нищо друго, освенъ математически формули. Приложите ли тѣзи формули, непременно ще имате добри резултати. Тѣй щото, не се страхувайте отъ гърмотевици и свѣткавици. Тѣ даватъ възможностъ на хората да работятъ върху себе си. Когато Мойсей бѣше на Синайската планина, отъ небето се чуваха гърмотевици и свѣткавици, но чрезъ тѣхъ се излѣ голѣмо благословение върху еврейския народъ. — Какво ще стане съ България, която е изложена днесъ на толкова много гърмотевици и свѣткавици? — Чрезъ тѣхъ се излива голѣмо благословение. Богъ търпи всичко, което става, и чака времето, когато българитъ ще съзнаятъ положението си. Той ще даде нови кжци, т. е. нови тѣла на заминалитъ и убититъ на бойното поле и ще вложи въ тѣхъ нови мисли и желания, по-добри отъ сегашнитъ. Мжнотиитъ, които вие не можете да разрешите, Той ще ги разреши. Така постѣпва всѣки учителъ. Когато ученикътъ не може да реши задачата си, учителътъ я решава.

„Излѣзхо да Го посрещнатъ“. Излѣзте и вие да посрещнете Христа, да придобиете положителната наука. Тази наука е само за здравитъ. Напуснете болницитъ, за да се ползвате отъ религията и науката за здравитъ, която носи правилата за живота. Болнитъ ще кажатъ, че не могатъ да напуснатъ болницитъ, защото страдатъ отъ сърдцебиене, отъ възпаление на слѣпото чърво, отъ ревматизъмъ и др. Какво представя ревматизмътъ? На какво се дължи възпалението на слѣпото чърво? — На голѣмо гастронормство. Нѣкой обича да си угажда не само въ яденето, но навсѣкжде въ живота. Ако влѣзе

въ религиозно общество, той иска да възприеме много знания, да бжде виденъ членъ на обществото, да се покаже предъ хората, че знае много. Такъвъ човѣкъ става отегчителенъ на хората, а следъ време и на себе си. Всѣко знание, което не може да се асимилира, създава неприятности на човѣка, а понѣкога и разстройство на организма.

Единъ американски проповѣдникъ обичалъ да се показва предъ слушателитѣ си, че знае всичко, затова проповѣдитѣ му били много дълги. Единъ баща завелъ детето си на една такава проповѣдъ, която нѣмала край. Детето се отегчило и запитало баща си: Татко, кога ще свърши проповѣдта? Бащата отговорилъ: Имай търпение, синко, проповѣдникътъ едва е започналъ, сега е въ Битието. Много време има още, докато дойде до Откровението.

И съвременнитѣ хора често изпадатъ въ положението на този проповѣдникъ: започватъ отъ Битието и свършватъ съ Откровението. Тѣ искатъ да изследватъ нѣщата отначало докрая. Искатъ да разбератъ всичко, да придобиятъ много нѣща. Смыслътъ на живота се заключава въ следното: Бжди доволенъ отъ това, което ти е дадено днесъ. Благодари на Бога, че и днесъ слънцето изгрѣ; благодари за радоститѣ и скърбитѣ, които ти сж дадени. Нѣкой вашъ ближенъ заминалъ за онзи свѣтъ — и за това благодари. Нѣма смъртъ въ свѣта, нѣма лоши работи въ живота. И на онзи свѣтъ е свѣтло. Тамъ свѣтлината е мека, приятна, както при зазоряване. Който се ползува отъ тази свѣтлина, той ще види Бога, и душата му ще се зарадва. Когато видите Бога и въ най-малкитѣ Му проявления, радвайте се и веселете се. Нѣкои се срамуватъ да проявятъ радостта си. Бждете свободни. Давидъ играеше съ скрижалитѣ предъ народа си. Той видѣ Бога и не се стѣсни да изрази радостта си. Има случаи, когато човѣкъ трѣбва да се стѣснява, но не и предъ Божественитѣ прояви. Когато нѣкой ти говори духовни и Божествени нѣща, слушай съ отворени уши и очи. Гледай човѣка право въ очитѣ. Бждете искрени въ проявитѣ си. Обичашъ нѣкого — свободенъ бжди, не скривай чувствата си, да покажешъ, че нѣмашъ никакви чувства къмъ него. На всѣко цвѣте ще туришъ толкова вода, колкото му е нужно. Ако се ржкувашъ

съ нѣкого, ще му стиснешъ ржката, колкото трѣбва, да почувствува човѣкѣтъ, че може да разчита на тебе. Нѣкой се ржкува така, че едва си подава прѣститѣ. Това не е ржкуване. Нека всѣки си отговори на въпроситѣ: Защо при ржкуването подавате дѣсната си ржка? Защо на нѣкого цѣлувате ржка, а къмъ нѣкого нѣмате разположение? Защо нѣкога искате да се ржкувате съ хората, а нѣкога се въздържате? Това сж важни въпроси, върху които трѣбва да мислите и сами да си отговорите. Когато посрещнете Исуса, Той ще ви даде обяснение на всички въпроси, които ви интересуватъ. Има хора, които при ржкуване ви предаватъ своитѣ нечисти мисли и желанія, и вие после трѣбва да се чистите отъ тѣхъ. Чрезъ ржкуване човѣкъ може да изпрати своитѣ добри мисли и желанія къмъ васъ, своето благословение, което ще носите въ себе си седмици и месеци. Това ржкуване има смисълъ. Добре правятъ майкитѣ, че цѣлуватъ ржчикитѣ и страничкитѣ на децата си, но при всѣка цѣлувка тѣ трѣбва да отправятъ къмъ тѣхъ своитѣ добри мисли и желанія. Това сж формули, които новата наука и религия обясняватъ. Безъ да ви се преподаватъ вѣншно, тѣзи формули излизатъ отъ душата ви, пснеже истинското знание се крие въ нея. Който придобие новото, коренно се преобразява.

Желая ви още днесъ да влѣзете въ областъта на новото, да станете новъ човѣкъ. Първото нѣщо, съ което ще започнете, е приложението на любовта, като великъ Божественъ актъ. Въ този процесъ има слизание и качване, посѣване на Божествения плодъ въ земята и израстване. Следъ това ще дойде радостта, която показва, че си бремененъ съ една Божествена идея. Най-после ще дойде вжтрешниятъ миръ, който показва, че си готовъ вече за истинска работа. Никой не може да влѣзе въ новия, въ Божествения животъ, докато не приложи любовта, докато не стане бремененъ и докато не придобие вжтрешенъ миръ. Това е до стояние само за здравия човѣкъ. Болниятъ не може да влѣзе въ новия животъ. Той не може да възприеме и приложи любовта. Какъ ще я възприеме, когато неговитѣ органи сж въ дисхармония? Новата религия и новата наука иматъ за цель да направятъ всѣки домъ благоугоденъ на Бога. Отъ всѣки домъ да се разнася

благоухание. Излѣзте да посрещнете Христа, Който носи новото. Той иде вече въ свѣта. Той иде въ своята слава и величие, придруженъ съ много ангели, съ свѣтли сж-щества, които викатъ: Осана! Алилуия! Той иде на земята и носи възкресение за онѣзи, които сж Го очаквали отъ вѣкове. Мъртвитѣ ще възкрѣснатъ, болнитѣ ще оздравѣятъ, натжженитѣ ще се развеселятъ, старитѣ ще се подмладятъ. Когато дойде Христосъ на земята, слѣпитѣ ще прогледнатъ, глухитѣ ще прочуятъ, нѣмитѣ ще проговорятъ. Всички хора ще бждатъ млади, весели и радостни. За онзи, който очаква Христа, смъртъ не сж-ществува. Пригответе се всички за новия животъ, за новата наука, за новото разбиране, които наричамъ съ общо име „духовна наука за здрави хора“. Който приеме тази наука и я приложи, ще помага на своитѣ слаби и болни братя и сестри.

Приложете за една седмица мисълта, че иде доброто въ свѣта. Иде Христосъ, Когото трѣбва да посрещнете. Ако сте обременени, натжжени, изоставени, турете всичко задъ гърба си. Ако мислите, че сте изоставени, причината е въ васъ. Вие сте се обърнали съ грѣбъ къмъ Бога. Направете единъ полукръгъ и обърнете се съ лице къмъ вашия Баща, да се върнете къмъ своето детинство и юношество, когато сте били при Него, и Той ви е милвалъ и галилъ. Обърнете лицето си къмъ изтокъ, отдето изгрѣва слънцето, и почакайте нѣколко минути, да изгрѣе вашето слънце и да ви озари. Това е приятно и полезно упражнение, което ще ви помогне да се свържете съ жителитѣ извънъ нашата сфера. Това изисква Христосъ отъ всички хора, които Го очакватъ. Всѣки трѣбва да застане на онова мѣсто, отдето най-добре вижда своя Баща, и оттамъ да гледа на своя животъ, на своитѣ младини и старини. Нѣкои стоятъ на едно и сжщо мѣсто и повтарятъ едни и сжщи думи: Бѣхъ дете, станахъ юноша, възмжжахъ и днесъ съмъ старъ. Нищо не направихъ, нищо не излѣзе отъ мене. На какво приличамъ сега?

Така разсждавалъ единъ турчинъ, княжески синъ: Днесъ съмъ князь на князетѣ. Ще намѣря нѣкоя красива мома, ще се сгодя, да придобия нѣщо по-високо. Сгодилъ се, но момитѣ рекли за него: Приближи се до хората. Следъ това той си казалъ: Ще се ожения. Като

се оженилъ, станалъ наредъ съ хората. Оженилъ се, но видѣлъ, че се ограничилъ, изгубилъ свободата си. — Не мога да търпя това положение — казалъ си той, — ще се разведе. Развелъ се, но станалъ за посмѣшище на хората.

Така постъпватъ и религиозниятъ, и свѣтскиятъ човѣкъ. Докато е свободенъ, счита се за князь на князетѣ. Щомъ започне да си въобразява, че знае много, той се годява и съ това се приближава до хората. Веднѣжъ изпадналъ въ заблудението да мисли, че знае много и че е уменъ човѣкъ, той решава да се ожени. Съ това става наредъ съ хората. Дойде ли до това положение, той вижда, че се е ограничилъ и търси вината въ другитѣ. На този се заканва, на онзи се заканва, докато най-после решава да се разведе. Така той става за посмѣшище на хората. Такъвъ животъ не е нищо друго, освенъ животъ на болнитѣ. Това е религия и наука за болнитѣ. Тукъ не се приематъ болни, тѣхното мѣсто е въ болницитѣ. Тукъ се приематъ само бодри и здрави хора. Може да сте тжни и наскърбени, но едновременно да сте радостни и весели; може да сте сиромаси, да нѣмате пари, но вътрешно да се чувствувате богати. Който иска да слуша Словото Божие, трѣбва да има вѣра. Ще кажете, че сте вѣрващи. Вѣрата на сегашнитѣ хора граничи съ суевѣрие. Въ това отношение, вие вѣрвате повече отъ мене. Напримѣръ, вие вѣрвате, че ще умрете; азъ не вѣрвамъ въ това. Вие вѣрвате, че сте сиромаси, че ще се разболѣете; азъ не вѣрвамъ въ това. Щомъ вѣрвате, че ще умрете, вѣрвайте и обратното, че ще живѣете. Ако вѣрвате, че ще се разболѣете, вѣрвайте и въ обратното, че ще оздравѣете. И дветѣ нѣща сж възможни. Смъртъ сжествува въ религията на болнитѣ хора. Обаче, въ религията на здравитѣ хора, т. е. въ духовната религия сжествува вѣченъ животъ и възкресение. Желая ви да влѣзете въ духовната религия на здравитѣ хора, въ която има животъ и възкресение, радостъ и веселие, ядене и пиене, братство и сестринство. Върнете се въ времето на своето моминство и излѣзте да посрещнете Човѣка, Който ще ви донесе радостъ и веселие, музика и пѣсень.

Разликата между религията на болнитѣ и религията на здравитѣ е такава, каквато е между проявитѣ на

свѣтския човѣкъ въ обществото и на сѣщия, когато е самъ, между четири стени. Ще изтъкна тази разлика съ следния примѣръ. Младъ момъкъ се влюбилъ въ една мома, която външно изглеждала възпитана, благородна, съ голѣмо самообладание. Възхитенъ отъ нея, той често се хвалилъ на приятеля си, описвалъ добритѣ ѣ качества. Единъ день той завелъ приятеля си въ дома на своята възлюбена, самъ да се убеди въ думитѣ му. Тя ги показвала въ гостната стая, приела ги любезно и, следъ известно време донесла табла съ сладко и кафе, да ги почерпи. Възлюбениятъ ѣ, за да опита характера ѣ, съзнателно я спѣналъ, да изпусне таблата отъ рѣцетѣ си. Наистина, тя изпуснала таблата, разсипала водата, сладкото и кафето на земята, но нищо не казала. Спокойно се навела, събрала прѣснатитѣ чаши отъ пода, изчистила зацапанитѣ черги и повторно донесла сладко и кафе. Презъ времето, докато момата влизала и излизала отъ стаята, да поправи погрѣшката си, възлюбениятъ ѣ казалъ на приятеля: Виждашъ ли, какво самообладание има моята възлюбена? Такава пакостъ ѣ причинилъ, но тя не каза думичка; напротивъ, взе погрѣшката върху себе си, да ме освободи отъ отговорността. Следъ време тѣ се оженили, но живогѣтъ имъ не вървѣлъ, както той очаквалъ. Тя се показала такава, каквато въ сѣщностъ била: сприхава, капризна, недоволна. Единъ день възлюбениятъ ѣ я запиталъ: Защо преди да се оженишъ ти изглеждаше толкова уравновесена и спокойна? Защо, когато азъ нарочно те спѣнахъ, и ти изпусна цѣлата табла отъ рѣцетѣ си, не каза нищо, нито се разгнѣви? — Това бѣше външната страна на моето поведение. Трѣбваше да слѣзешъ долу, въ кухнята, тамъ да видишъ истинския ми образъ. Отъ гнѣвъ азъ направихъ дупка на масата; ти не можа да разберешъ, какво ставаше този моментъ въ мене.

Често хората казватъ: Ако искашъ да познаешъ човѣка, не го гледай, какъ се държи въ църква, но иди въ дома му и вижъ, прави ли дупки на масата отъ гнѣвъ, или не прави. Който въ църква е благочестивъ и възпитанъ, а у дома си прави дупки на масата, той е човѣкъ отъ старата религия и наука, отъ религията и науката на болнитѣ. Който съзнателно спѣва ближния си, за да го изпитва, и той е отъ религията и на-

уката на болнитѣ. Обаче, човѣкътъ на новата, на духовната религия и наука на здравитѣ е еднакъвъ и въ църква, и въ дома си. Които следватъ новата религия, тѣ сж служители на живия Господъ; тѣ сж братя и сестри помежду си, тѣ сж приятели и приятелки. И тамъ има лѣкари, но за здрави хора; и тамъ има адвокати, но за правдата; и тамъ има учители, но за истинското знание, носители на свѣтлина и на мъдрость. Красиви и велики работи има въ духовната наука.

Мнозина искатъ да знаятъ, какво е тѣхното положение. Нѣкои отъ васъ сте се повдигнали вече отъ леглото, и лѣкаритѣ ще ви изпишатъ отъ болницата. На нѣкои още не е дошълъ редъ за изписване. За да излѣзатъ по скоро отъ болницата, близкитѣ имъ трѣбва често да ги посещаватъ, да се молятъ за тѣхъ, да имъ прашатъ здрава, доброкачествена храна. Молитва, вѣра и дълбоко дишане е нужно и на болнитѣ, и на здравитѣ. На болнитѣ, за да оздравѣятъ; на здравитѣ, за да подържатъ здравето и младостъта си. Болни и здрави, всички трѣбва да благодаримъ на Бога и да знаемъ, че Той е всѣкога тихъ и спокоенъ, отъ нищо не се смущава. Да не се гнѣвимъ, защото, колкото повече се гнѣвимъ, толкова повече Богъ забавя своето благословение. На скромния, който всѣкога заема последно мѣсто, Богъ дава заслуженото. Той го изважда отъ мѣстото му и го туря на първо мѣсто, между знатни и заслужили хора.

„Излѣзоха да Го посрещнатъ“. Исусъ е вече при васъ и вѣтре въ васъ. Нищо друго не ви остава, освенъ да работите. Учението, което днесъ ви проповѣдвамъ, не е ново. Провѣрвайте го и прилагайте думитѣ ми. Народътъ, който излѣзе да посрещне Исуса, представя вашитѣ мисли, чувства и действия, които трѣбва да се обединятъ и единодушно да приематъ вашия Исусъ и да кажатъ: Осана, благословенъ е този Исусъ, Който влѣзе въ моя Ерусалимъ! Радвайте се, ако вашиятъ Исусъ е дошълъ вече. Ако се задава отъ планината, тамъ ще спре временно, докато утихне негодуването на вашитѣ книжници и фарисеи. Онзи, който е посрещналъ своя Исусъ, той е царь на себе си, и неговитѣ поданици му се подчиняватъ доброволно. Онзи, който не е посрещналъ своя Исусъ, само говори за Него и

Го оплаква, че едно време евреитѣ Го разпнали. Той плаче за външния Исусъ, а не за своя Исусъ, Когото всѣки день разпѣва на кръстѣ. Бждете будни въ мислитѣ, въ чувствата и въ действията си, сами да не се осакатявате.

Всѣки народъ, който излѣзе да посрещне Исуса и Го приеме въ себе си, ще бжде избранъ и великъ. Който Го пренебрегне и прикове на кръста, ще бжде разпръснатъ по четиритѣ краища на свѣта. Това е казано преди две хиляди години. Това е казано въ рая преди осемъ хиляди години. Казано е въ Писанието: „Въ който день ядешъ отъ забранения плодъ, ще умрешъ, т. е. ще излѣзешъ отъ рая и ще бждешъ пръснатъ по цѣлия свѣтъ.“

Желая ви да посрещнете вашия Исусъ, да Му дадете добъръ приемъ и да станете здравъ народъ, силенъ, крепъкъ по умъ, по сърдце, по духъ и по душа.

*

13. Беседа отъ Учителя, държана
на 8 септемврий, 1918 г. София.

Не може да се укріе

„Градъ, поставенъ на планина, не може да се укріе“. *)

„Не може да се укріе“. Какво не може да се укріе? — Градъ, поставенъ на планина. Това е образъ, фигура, която показва, че езикътъ на Христа е живъ, образенъ, фигуративенъ. Изобщо, езикътъ, съ който хората си служатъ, е повече фигуративенъ. Подъ „фигура, образъ“, разбираме външната страна на даденъ предметъ. Ако разглеждате само външната страна на единъ предметъ или плодъ, ще имате частична представа за него, главно за фигурата или образа му. Ако искате да знаете неговото съдържание и смисълъ, трѣбва да проникнете въ вътрешната му страна. И геометрията си служи съ фигури. Напримѣръ, тя изучава тригълника, четиригълника, петогълника, многогълника, кръга, като форми, но тѣ иматъ сѣщо така съдържание и смисълъ. Какво означава кръгътъ? — Вѣчностъ. Центърътъ и двата диаметра въ кръга показватъ, че вѣчността се е самоопредѣлила. Ако окръжността, т. е. кривата линия, се махне, оставатъ само диаметритъ — кръста, символъ на грѣхопадането. Значи, кръстътъ е създаденъ следъ разпѣването на Христа. Така се разглежда кръгътъ въ живата геометрия. Обаче, обикновената геометрия го разглежда като фигура, съ свой центъръ, съ диаметри. Тя разглежда дължината на окръжността, лицето на кръга и тамъ спира.

Христосъ казва: „Вие сте виделината на свѣта; градъ, поставенъ на планина.“ Като четете Откровението, виждате, какъвъ е този градъ, поставенъ на планина. Българитъ сравняватъ здравия, младия момъкъ съ планината и казватъ за нѣкого: Левентъ момъкъ е той, планина човѣкъ. Това е поетически изразъ, съ съдържание и смисълъ. Следователно, умнитъ, силнитъ и здравитъ

*) Матей 5:14.

хора се сравняватъ съ планини, съ високи върхове, съ високи дървета. „Градъ, поставенъ на планина“ подразбира нѣщо организирано, поставено между разумни хора. Това нѣщо не може да се укрие. Главата на човѣка е градътъ, а тѣлото му — планината. Следователно, всѣка глава, поставена на таково тѣло, не може да се укрие. Глави, които ходятъ вечеръ, могатъ да се укриятъ; но такива, които ходятъ презъ деня, на свѣтлината, никога не могатъ да се укриятъ. Съ други думи казано: Който има свѣтлина въ себе си, не може да се укрие. Обширенъ, величественъ е градътъ, който е поставенъ на свѣтлина. Ще кажете, че главата на човѣка е малка. Значи, макаръ и на свѣтлина поставенъ, този градъ е малъкъ. Не е така. Човѣкъ изглежда малъкъ, защото е представенъ перспективно. И главата му е малка по същата причина. И слънцето изглежда малко, въ видъ на малъкъ дискъ. Ако е близо, можете да го хванете съ ръка. Малкитѣ деца го рисуватъ въ видъ на малъкъ кръгъ. Въ сжщностъ, малко ли е слънцето? Нашитѣ разбирания за природата сж като детинскитѣ за слънцето. Обаче, има голѣма разлика между детинскитѣ схващания на хората за природата и нейната сжщностъ. Като дойдете следъ две хиляди години на земята, вие сами ще се смѣете на сегашнитѣ си разбирания, ще се чудите, какъ е могълъ човѣкътъ на XX в. да мисли и разбира нѣщата като дете. При това, тѣ пакъ се съмняватъ и поставятъ всѣко нѣщо на критика. Защо и тѣ, като децата, не приематъ знанието на вѣра, безъ критика и съмнение? Има знания, които трѣбва да се поставятъ на критика; обаче, има знания, които идатъ отвътре, отъ човѣшката душа, и трѣбва да се приематъ безъ съмнение и критика. Съмнението е червей, който се срѣща въ голѣмитѣ дървета. Съ своето чоплене и скърцане, червеятъ критикува дървото и се запитва, кой го е създалъ, какъ е направено и т. н. Критикътъ червей се размножава въ дървото, дето и неговитѣ деца продължаватъ същата работа — скръцъ скръцъ, критикуватъ дървото, докато единъ день то изсъхне, падне на земята и изгние. Ще кажете, че съмнението и критиката водятъ къмъ знанието. Каква критика е тази, която руши и събаря голѣмитѣ дървета? Истинска кри-

тика е тази, която освѣтява пътя на минувачитѣ и ги предпазва отъ опаснитѣ мѣста.

„Вие сте градъ, поставенъ на планина“. Градътъ е сборъ отъ разумни хора, които сж поставени на планина. Планината пъкъ е цѣлото човѣчество. Значи, всѣки разуменъ човѣкъ е поставенъ срѣдъ човѣчеството, да свѣти на хората. При това положение, разумниятъ човѣкъ никога не може да се укрие. Ученитѣ сж изчислили, че този градъ. т. е. човѣшката глава има три билиона и 600 милиона клетки. Можете да си представите, какво грамадно число клетки се съдържатъ въ човѣшкия мозъкъ. На земята сжществуватъ около два и половина милиарда хора, и ние казваме, че това число е грамадно. Какво ще кажете тогава за клеткитѣ въ човѣшкия мозъкъ, когато хиляда милиарда правятъ единъ билионъ? Можете ли да си представите, какво нѣщо е човѣшката глава, която има три хиляди милиарда и 600 милиона клетки, т. е. поданици въ своя градъ? Тѣ влизатъ и излизатъ презъ 12 врати, за да възприематъ знанията. Вратитѣ на човѣшката глава представятъ главнитѣ центрове — сѣтвива, чрезъ които човѣкъ възприема знанията.

Съвременнитѣ окулисти казватъ, че днесъ човѣкъ разполага съ петъ сѣтвива, които още не сж напълно развити. У нѣкои хора се развива, или е развито вече шестото сѣтвиво. Въ бждеше постепенно ще се развиватъ и останалитѣ седемъ. Значи, 12-тѣ врати въ човѣшката глава отговарятъ на 12-тѣ сѣтвива. Сегашниятъ човѣкъ има обоняние, но не може да усѣща миризми на повече отъ стотина до двеста метра. Въ това отношение, кучето има по-силно обоняние отъ човѣка. То може да открие заека само по следитѣ му. Човѣкъ казва, че съ очитѣ си гледа и вижда всичко. Въ сжщностъ, той вижда само близкитѣ предмети и мисли, че това е реалниятъ свѣтъ. Това не е виждане. Да гледашъ нѣщата, които стоятъ предъ носа ти, това е гледане, но не е виждане. Вижда само онзи, който се движи въ всички свѣтове безъ спѣване. Спѣне ли се нѣкъде, той не вижда още.

Нѣкои казватъ, че човѣкъ трѣбва да се сблъска съ реалността на живота, за да го разбере. Съ други думи казано: Съ своето гледане на нѣщата, човѣкъ трѣбва

да се сблъска съ реалността, за да разбере, че това, което мисли, не е вѣрно. Само така той ще измѣни своитѣ стари възгледи за живота. Майката и бащата казватъ на децата си, че трѣбва да измѣнятъ своитѣ възгледи за живота, да приематъ новото. Тѣ започватъ добре, но после пакъ се връщатъ къмъ старото и свършватъ зле. Докато е малко, детето вѣрва на родителитѣ си, като на Бога. Като започне да разбира, то вижда, че майка му и баща му сж го плашили съ недействителни сжщества, съ караконджовци, съ вампири и др. То гледа критически на родителитѣ си и не имъ вѣрва вече. Не само това, но и децата си изработватъ своя философия за живота и казватъ: Не е нужно всѣкога да се говори истината. Може нѣкога да се прилага и лъжата. Децата виждатъ, че родителитѣ критикуватъ, съмняватъ се, нѣматъ довѣрие единъ въ другъ и започватъ да ги подражаватъ. Защо трѣбва хората да се съмняватъ, когато могатъ да живѣятъ въ абсолютната истина? — Защото нѣматъ достатъчно свѣтлина. Днесъ свѣтътъ е пѣленъ съ проповѣдници, но още не се е оправилъ. Защо? — Защото и проповѣдници, и майки, и бащи, и учители, вѣрватъ първо въ себе си, а после въ Господа. Тѣ се раздѣлятъ на особени мнения, и всѣки защитава своето. Свѣтътъ е пѣленъ съ бащи и майки; тѣ сж проповѣдници на своитѣ деца. Значи, свѣтътъ е пѣленъ съ попове и попадии. Какво означава думата „попъ“? — Баща. Една българска поговорка казва: „Вържи попа, да е мирно селото!“ Думата „попъ“ е употребена тукъ въ лошъ смисълъ, вмѣсто дяволъ. Значи, вържи дявола, да е мирно селото. Тази поговорка не е права. Думата „попъ“ означава баща; всѣки свещеникъ е баща. — На какво? — На истината.

„Градъ, поставенъ на планина, не може да се укрие.“ Този градъ е добре поставенъ и добре устроенъ. Той има условия за развитие. Днесъ си служи съ петъ сътива, шестото се развива вече, а останалитѣ шестъ ще се проявятъ въ бждеще. Днесъ човѣкъ не вижда надалечъ, въ бждеще ще вижда по-добре, докато единъ день ще вижда и далечъ, и близо, на всички страни. Нѣкои казватъ, че вѣрватъ само въ това, което виждатъ. Само то е реално за тѣхъ. Други казватъ, че не вѣрватъ и въ реалното, т. е. не вѣрватъ и въ това,

което виждатъ. Значи, тѣ вѣрватъ, че не вѣрватъ. Първитѣ вѣрватъ, че вѣрватъ, това е плюсъ; вторитѣ вѣрватъ, че не вѣрватъ — минусъ. Когато две еднакви величини иматъ различни знаци, тѣ взаимно се унищожаватъ. Въ химията това наричатъ „обмѣна на веществата“. Плюсътъ е киселина, а минусътъ — основа. Киселина и основа се съединяватъ и образуватъ соль. Минусътъ представя празно пространство, а плюсътъ — пространство, пълно съ материя. Минусътъ е физическиятъ свѣтъ, а плюсътъ — небитието, реалното, непроявеното. Проявеното е ограниченото, а непроявеното — неограниченото.

Като слушатъ да се говори за плюсъ и минусъ, нѣкои хора мислятъ, че това сѣ маловажни нѣща. Кое е важно за тѣхъ? — Страданията. Като страдатъ, тѣ забравятъ, че всички хора, всички живи същества страдатъ. Мъже, жени, деца — всички страдатъ. Разликата е само въ интензивността на страданията. По принципъ всички мъже мислятъ и чувствуватъ еднакво. Същото се отнася и до женитѣ. За да разбере живота все-странно, човѣкъ трѣбва да мине презъ формата на мъжа и на жената, т. е. да влѣзе последователно и въ двата града и оттамъ да разглежда свѣта. Просторъ, широчина и дълбочина е нужна на човѣка, за да разбере свѣта. Казано е, че страхливиятъ нѣма да влѣзе въ Царството Божие. Но страхливиятъ нѣма да разбере и земния животъ. Той се плаши отъ смъртта, отъ дявола. Умиралъ ли е, че се плаши отъ смъртта? Виждалъ ли е дяволъ, че се плаши отъ него? Отъ човѣка зависи да бѣде дяволъ или ангелъ. Когато искатъ да кажатъ, че нѣкой човѣкъ е дяволъ, турятъ му два рога, опашка и копита на краката. Копитата показватъ, че човѣкъ е изгубилъ прѣститѣ си, т. е. Божествения си умъ. Животно, на което стѣпалото е превърнато въ копито, е лишено отъ своята висша интелигентностъ. Както на земята има същества съ прѣсти на краката и други — съ копита, така и на небето има същества съ прѣсти и същества съ копита.

Какво нѣщо е небето, т. е. духовниятъ свѣтъ, малцина знаятъ. Хората си представятъ духовния свѣтъ такъвъ, какъвто не е. Даже човѣкътъ, когото виждатъ, не е такъвъ, какъвто е въ действителностъ. Разли-

чието между духовното и физическото виждане е, както виждането на човъка съ очитѣ и виждането му съ помощта на рентгеновъ апаратъ. Ако гледате човъка презъ такъвъ апаратъ, ще се уплашите, ще видите мускулитѣ, коститѣ и вътрешнитѣ му органи. Отъ духовно гледище физическия човѣкъ е страшенъ, както онзи, когото разглеждатъ съ рентгеновъ апаратъ. За да не изпитва страхъ отъ нѣщата, човѣкъ трѣбва да знае причината на всички явления и да ги вижда правилно.

Една вечеръ Едисонъ поканилъ на гости въ дома си нѣколко свои приятели, учени хора, предъ които намислилъ да устрои една шега. Той взелъ два скелета, които свързалъ съ машини, да могатъ да се движатъ и да говорятъ. Въ дупкитѣ на очитѣ имъ той поставилъ по една електрическа лампичка. Следъ вечерята, както били разположени, Едисонъ пусналъ скелетитѣ между тѣхъ, и тѣ започнали да говорятъ: Едно време и ние бѣхме като васъ красиви и весели, но сега само кости останаха отъ насъ. Гоститѣ се уплашили много и избѣгали вънъ. Следъ това Едисонъ самъ ги викалъ единъ по единъ, да се върнатъ и да продължатъ вечерята си. Въ сжщностъ, какво страшно има въ тѣзи скелети?

И съвременнитѣ хора се страхуватъ отъ умрѣли, отъ скелети. Докато родителитѣ сж здрави и богати, децата ги обичатъ. Щомъ заболѣятъ, осиромашеятъ или умратъ, децата имъ започватъ да се страхуватъ и да бѣгатъ отъ тѣхъ. Страшно нѣщо сж болеститѣ, страшна е и сиромашията. Децата бѣгатъ отъ беднитѣ си и болни родители, защото трѣбва да търсятъ срдства, да ги подържатъ. Когато майката и бащата остарѣятъ, синѣтъ и дѣщерята гледатъ часъ по-скоро да умратъ родителитѣ имъ, че тѣ да си поживѣятъ свободно. Това е кривата философия на ХХ вѣкъ. Тѣзи философи сж поставили за основа на знанието мисълта, че човѣкъ се домогва до знанието по пътя на критиката и на съмнението. Критиката и съмнението сж необходими, когато нѣмашъ свѣтлина, когато не си градъ, поставенъ на планина. Ако си градъ, поставенъ на планина, и оттамъ виждашъ надалеко и нашироко, има ли нужда отъ съмнение и отъ критика? Даватъ ви ябълка. Вие я поглеждате оттукъ-оттамъ и казвате, че се съмнявате

въ вкуса ѝ, не вѣрвате, че е хубава. Нѣма защо да се съмнявате. Опитайте я и после говорете.

Съмнението и критиката иматъ значение, когато се приложатъ на мѣсто. Всѣко нѣщо има значение, когато е приложено на своето време и мѣсто. Въ това отношение, и философията има значение. Какво нѣщо е философията? — Синтезиране на всички знания и посочване на методи, които да служатъ като ръководни начала въ живота. Тя е съществувала още при създаването на човѣка. Първоначално тя съдържа по-голямъ маждростъ, отколкото днесъ. Първиятъ човѣкъ, създаденъ по образъ и подобие на Бога, разполагалъ съ 12 сѣтива. Въ процеса на инволюцията, той постепенно загубвалъ сѣтивата си, докато най-после останалъ съ петъ сѣтива, както е сегашниятъ човѣкъ. Затова сегашниятъ му знания, въ сравнение съ миналитѣ, се намиратъ въ отношениис 5:12. И петтѣ сѣтива, съ които днесъ разполагатъ хората, не сж достатъчно развити. Напримѣръ, зрението на човѣка не е напълно развито. Той вижда на ограничени разстояния. Ако би могълъ да вижда на хиляди километри, той би отправилъ погледа си нагоре, да види, какво правятъ възвишенитѣ същества. Ще кажете, че това е невъзможно, че това сж праздни думи.

Нѣщата въ живота могатъ да бждатъ пълни, или праздни. Кажете ли за нѣщо, че е праздна работа, азъ разбирамъ нѣкакъвъ процесъ. Шишето може да се пълни и да се изпразва — това зависи отъ васъ. Въ Божествения свѣтъ има само пълни нѣща, а въ човѣшкия — и пълни, и праздни. Когато грѣши, човѣкъ се изпразва; когато живѣе добре, той се пълни. Не е важно само да се пълни човѣкъ; важно е, съ какво се пълни, съ добро или съ лошо съдържание. Казватъ за нѣкого, че главата му е праздна. Какъ ще бжде главата му праздна, когато и той има мозъкъ като всички хора? — И той има мозъкъ, но съдържание нѣма въ мозъка си, затова казватъ, че главата му е праздна. За да бжде ученъ, да има знания, човѣкъ трѣбва да има съдържание въ мозъка си.

„Градъ, поставенъ на планина, не може да се укрие.“ Съ други думи казано: Глава, поставена на тѣло наричаме Божественъ градъ. Иоанъ си представя чо-

вѣка въ форма на кубъ. Изобщо, всички нѣща, реализирани на физическия свѣтъ, иматъ форма на кубъ; всички нѣща, реализирани въ ангелския или въ духовния свѣтъ, иматъ форма на пирамида; всички нѣща, реализирани въ Божествения свѣтъ, иматъ форма на кръгъ. По геометрическите форми човѣкъ познава, къмъ кой свѣтъ принадлежи единъ или другъ предметъ. И човѣкъ, като същество на физическия свѣтъ, се представя въ видъ на кубъ. Мрежата на куба е кръстътъ, т. е. разпнатиятъ човѣкъ. Когато трѣбва да пречистятъ човѣка, отварятъ куба и образуватъ кръстъ. Следователно, кръстътъ, т. е. страданието не е нищо друго, освенъ процесъ на пречистване. Щомъ се пречисти, събиратъ кръста, сглобяватъ го и отново образуватъ кубъ. — Защо трѣбва да страда човѣкъ? — За да пречистятъ кжщата му, т. е. неговото тѣло. Щомъ се пречисти добре, поставятъ вратите и прозорците на мѣстата имъ и пакъ получаватъ кубъ.

„Градъ, поставенъ на планина, не може да се укрие.“ Градътъ, т. е. човѣшката глава трѣбва да се постави на планина. Талантливиятъ човѣкъ, добриятъ ораторъ, добриятъ поетъ обръщатъ внимание на хората, защото излизатъ отъ града, който има 12 врати. Френолозитъ изучаватъ този градъ и намиратъ въ него 42 центъра, свързани съ различни способности и чувства. Тѣ го дѣлятъ на три области: задна частъ на главата, наречена двуличния човѣкъ; тя е обърната къмъ физическия свѣтъ, къмъ тъмнината. Втората областъ е челото, обърнато къмъ ангелския свѣтъ; то показва мислителната сила на човѣка. Третата областъ е горната частъ на главата, обърната къмъ Божествения свѣтъ; въ нея се намиратъ религиозните и морални чувства на човѣка: съвѣсть, любовъ къмъ Бога, милосърдие и др. При това, важно е, доколко всѣки човѣкъ е развивалъ правилно областите на своя градъ. Напримѣръ, ако челото на човѣка е широко и ниско, той има широчина, но нѣма дълбочина въ мислите си. Той прилича на широка, но плитка рѣка. Челото трѣбва да бѣде широко и високо, да има широчина и дълбочина — две важни мѣрки. Горната област на този градъ трѣбва да бѣде повдигната въ видъ на кубе, а не сплесната. Ако е сплесната, човѣкъ не е религиозенъ. Колкото и да се представя за такъвъ, въ него

нѣма никаква религиозностъ. И задната областъ на този градъ не трѣбва да бѣде плоска. Ако е плоска, казваме, че този човѣкъ нѣма обичъ, любовъ къмъ семейството си. Когато хората не се разбиратъ, това показва, че въ едната, въ дветѣ или въ тритѣ главни области главитѣ имъ сѣ сплеснати или плоски. И мозъчнитѣ центрове, и сѣтивата въ човѣка трѣбва да бѣдатъ развити. Нѣкой казва, че вѣрва само въ това, което вижда съ очитѣ си. Колко виждашъ? Ти виждашъ едва една стомилионна частъ отъ това, което те обикаля. Кѣде остава другото? Имашъ ли право тогава да създавашъ философия върху малкото, което виждашъ? Имашъ право, но тази философия ще бѣде ограничена и относителна. За да се създаде велика философия на живота, изисква се великъ, голѣмъ умъ, като ума на голѣмитѣ математици, които само отъ една частъ на цѣлото иматъ ясна представа за него. Тѣ вѣрватъ отъ единицата къмъ множеството, и отъ множеството къмъ единицата.

Какво е единицата? — Радиусътъ на окръжността. Достатъчно е да вземешъ пергела, да начъртаешъ окръжността и да знаешъ, колко пѣти радиусътъ ѝ се събира въ нея. Радиусътъ се помѣства въ вселената толкова пѣти, колкото е числото единица съ 15 нули. Толкова години сѣ нуждни на радиуса, за да обиколи окръжността на вселената и да придобие истинското знание. Всѣко премѣстване на радиуса по точкитѣ на окръжността създава нова обстановка, нови условия. Както чувствата и мислитѣ на човѣка се мѣнятъ всѣки день, така и той се промѣня, споредъ мѣстото, на което се намира. Всѣки день любовта му ще се измѣня, ще бѣде по-интенсивна, или по-слаба. Когато се качва, сърдцето му ще бѣде по-топло, а любовта — по-силна; когато слиза, сърдцето му ще бѣде по-студено, а любовта — по-слаба. Въ този смисълъ, човѣкъ е махало на житейския часовникъ, който опредѣля времето. Като минаватъ покрай човѣка, ангелитѣ провѣрватъ часовниците и продължаватъ пѣти си. Значи, времето на живота се опредѣля отъ топлината или студа на човѣшкото сърдце. Като човѣкъ, всѣки трѣбва да се движи въ кръгъ, т. е. въ разбиранията на Божествения животъ.

Сега азъ ви нахвърлямъ тѣзи мисли за разсждане, а не за обезсърдчаване. Ще знаете, че на човѣка

предстои много да учи, да обикаля планетитѣ, а не само да ходи по фронтоветѣ и по бойнитѣ полета. Като обиколи вселената, човѣкъ ще се върне при своя Баща и ще разкаже, какво е научилъ. Като дойде до това, което е научилъ на земята, ще разказва за бойнитѣ полета, за орждията и шрапнелитѣ, за бойнитѣ автомобили. Той ще разправя още, какъ хората се биятъ за земята и я дѣлятъ. Това, което става днесъ между хората, отъ гледището на по-високитѣ свѣтове, е забавление. Богъ запитва ангелитѣ: Какво правятъ хората на земята? — Забавляватъ се, биятъ се, дърпатъ коситѣ си. — Нека се забавляватъ. Понеже сж много активни, трѣбва по нѣкакъвъ начинъ да впрегатъ енергията си на работа. Като скубятъ коситѣ си, тѣ започватъ да мислятъ право. И въ скубането на коситѣ има нѣкакъвъ смисълъ; въ сблъскването между хората, все ще се научи нѣщо, ще се намѣсти нѣкой мозъченъ центъръ.

Единъ богатъ американецъ се влюбилъ въ една красива мома и се оженилъ за нея. Следъ сватбата ситѣ предприели едно голѣмо пѣтешествие. По пѣтя имъ се случило нещастие: тренътъ, съ който пѣтували, се сблъскалъ съ другъ, който идѣлъ срещу него. Младоженикътъ се уплашилъ много и скочилъ презъ прозореца, но отъ голѣмото сътресение на мозъка и отъ уплахата той полудѣлъ. Турили го въ лудница, дето прекаралъ цѣли 16 години. Животътъ въ лудницата му догналъ и той искалъ да избѣга, но не могълъ, понеже болничнитѣ слуги постоянно го надзиравали. Единъ день успѣлъ да излѣзе отъ лудницата и хукналъ да бѣга. Неусѣтно той се озовалъ на една отъ близкитѣ гари. Като видѣлъ единъ тренъ, той влѣзълъ вътре и седналъ, безъ да знае, кѣде отива. Скоро тренътъ потеглилъ, и лудиятъ останалъ вътре. Той предпочелъ да пѣтува, дето и да е, отколкото да остане въ лудницата. Какво се случило по пѣтя? Тренътъ дерайлиралъ. Болниятъ преживѣлъ ново мозъчно сътресение, но за чудо, този пѣтъ мозъкътъ му се намѣстилъ, и той оздравѣлъ. Значи, една и сѣща причина произвела два различни резултата: въ първия случай размѣстила единъ мозъченъ центъръ; въ втория случай го намѣстила.

Следователно, когато казватъ за нѣкого, че не може да мисли, това показва, че той е изгубилъ нѣщо ценно. Когато мжжътъ дърпа жена си за косата, той иска да ѝ каже: Жено, излѣзъ вече отъ болницата; доста си седѣла тамъ. Понѣкога и жената постъпва съ мжжа си по сѣщия начинъ. Това не показва, че хората сж болни, но има нѣщо въ тѣхъ, което не е на мѣстото си. Трѣбва да дойде нѣкой опитенъ човѣкъ, да го намѣсти. Нормално ли е човѣкъ да се съмнява въ сжществуването на Бога и на духовния свѣтъ? Нормално ли е да се отказва отъ своитѣ чувства? — Не е нормално. Значи, има нѣщо, което не е на мѣстото въ човѣка, и Богъ го намѣства. — Какъ? — Туря ви въ заговоръ, въ болница, хваща ви за главата и ви разтрѣсва.

Христосъ казва: „Вие сте виделина на свѣта.“ Стремете се да придобиете повече свѣтлина. Всѣко противоречие носи свѣтлина за човѣшкия умъ, както прехънъта се запалва при търкането на две парчета кремъкъ едно въ друго. Следъ разрешаване на всѣко противоречие човѣкъ започва да мисли право. Хората мислятъ, когато ги сполети нѣкакво нещастие. Ако майката изгуби синъ или дъщеря, тя започва да се интересува отъ другия свѣтъ, иска да знае, кжде е отишло любимото и дете. Детето ви е тамъ, дете вие сте били преди сто години. — Азъ не помня нищо. — Че ти не помнишъ нищо, това не опровергава истината. Помните ли, че сте били въ утробата на майка си? Ако не помните, и това не опровергава истината. Поставете единъ човѣкъ въ магнетиченъ сънъ и слушайте, какво ще говори. Той ще ви разправи живота си отъ четири-петъ прераждания насамъ. Щомъ се събуди отъ съня, всичко забравя. Достатъчно е да отдалечите човѣка отъ физическия свѣтъ, да го извадите отъ гжстата материя, за да си спомни много нѣща отъ минали сжществувания. Потъне ли отново въ гжстата материя, пакъ забравя всичко. Физическиятъ свѣтъ представя мъгла за човѣшкото съзнание. Тя му прѣчи да вижда ясно и да се ориентира. Магнетичниятъ сънъ не е нищо друго, освенъ разпрѣсване на мъглата и облацитѣ въ съзнанието на човѣка, за да вижда ясно, отде иде той и накжде отива.

„Градъ, поставенъ на планина.“ Не се казва градъ, поставенъ на поле, но на Господня планина. Богъ е ка-

нара, отъ която е отсѣченъ човѣкъ. Това е мисълъ, която трѣбва да се разбере правилно. Всѣка мисълъ, всѣко чувство може да се разбере, когато се постави на неговото мѣсто и се приеме на опредѣленото време. Не само мислитѣ и чувствата на човѣка, но и самиятъ човѣкъ се развива споредъ законитѣ на природата. Така се развиватъ и децата. Понеже първо се развива физическото тѣло на детето, то обича да си хапва повече. После въ него се явява интересъ къмъ предметитѣ. То хваща, кжса ги, съ цель да ги изучава. Като хваща, кжса и раздробява нѣщата, детето иска да каже: Едно време Богъ хвана материята въ ржката си, раздоби я и създаде свѣта. И азъ искамъ да направя сжщото, но не мога. Като не разбиратъ това, майкитѣ се сърдятъ на децата си, че кжсатъ книгитѣ, че чупятъ и развалятъ. Тѣ не знаятъ, че детето чрезъ мимика имъ показва, какъ Богъ създалъ свѣта. Майки, които се считатъ за съвременни жени на XX в., не вѣрватъ въ това.

„Градъ, поставенъ на планина, не може да се укрне.“
 Защо е поставенъ на планина? — За да се освѣтлява отъ слънцето. Този градъ е Божественъ, не може да бжде поставенъ въ тъмнина. Въ Божествения градъ не се допускатъ лъжи, кражби, престжпления. Глава, въ която е допусната лъжата и кражбата, е сплескана. Защо хората трѣбва да лъжатъ и да крадатъ, когато всичко, което Богъ е създалъ, принадлежи на тѣхъ? Какво ще станесъ този домъ, въ който всѣко дете гледа да се осигури, да си запази отъ хлѣба и отъ сиренето за утрешния день? Децата ще се осигурятъ, ще измъкнатъ хлѣба и сиренето, а за майката и за бащата нищо нѣма да остане. Въпрѣки това, постоянно чувате да се говори: Не ставай глупавъ, да живѣешъ за другитѣ. Животътъ е тежъкъ, мисли за себе си, да се осигуришъ. — Ако нѣмашъ баща и майка, има смисълъ да се осигурявашъ; понеже имашъ родители, работи честно и съ любовъ за тѣхъ и не мисли за осигуряване. Честно и почтено трѣбва да работимъ всички за нашия Баща, Който е всемждъръ, вселюбещъ и всеблагъ. Той пита ангелитѣ: Какво правятъ децата ми на земята? — Биятъ се, чупятъ коститѣ си, вадятъ очитѣ си, разрушаватъ градове, а следъ това започватъ да намѣстватъ счупенитѣ кости, да турятъ дървени ржце и

крака и т. н. — Нищо, казва Богъ, — тѣ правятъ опити да замѣстватъ счупенитѣ кости съ здрави; тѣ правятъ опити да създаватъ нови части, да се домогнатъ до начина, по който е създаденъ свѣтътъ.

Сегашнитѣ хора сами си създаватъ нещастия и мжноти. Дойде нѣкой при васъ и започва да ви разправя, че видѣлъ жена ви и дъщеря ви на среща съ чужди мже. Като чуete това, сърдцето ви трепва, изгубвате разположението си и се чудите, какъ да ги хванете и какво наказание да имъ наложите. Какъвъ е този човѣкъ, който може да тревожи хората по този начинъ? Това е човѣкъ, т. е. градъ, сваленъ отъ планината и поставенъ въ долината, на тъмно мѣсто. Въ това положение се намиратъ всички животни. Тѣ сж деградирали хора. Ще кажете, че това е еретическо учение. И така може да е, но важно е, че азъ подържамъ мисълта, какво животнитѣ сж деградирали хора. Въ моя умъ думата „деградиранъ“ има съвсемъ друго значение. Има случаи въ живота, когато простиятъ войникъ може да се издигне до генералъ, а генералтъ да слѣзе до положението на простъ войникъ. Има ли нѣщо лошо въ това? Разликата между генерала и простия войникъ се заключава въ познаването и разбирането на службата. И човѣкъ, въ своето развитие, минава отъ нисше въ висше положение: отъ простата клетка той постепенно се развива и минава въ все по-високи форми, докато дойде до човѣка. Единъ день волтъ, птичката и всички други животни ще се явятъ предъ Христа и ще се представятъ въ форма на човѣкъ. Това може да смути ума ви, но формата е ограничение, което заставя съществото да мисли. И формата се измѣня, и духтъ се измѣня, като даватъ възможностъ на човѣка да се развива. По промѣнитѣ, които ставатъ съ главата, определяме дейността на духа.

„Вие сте виделина на свѣта; градъ, поставенъ на планина.“ Всички хора се стремятъ да влѣзатъ въ този градъ, да освободятъ ума, сърдцето и душата си отъ всички земни връзки и ограничения. За това състояние, именно, говори Павелъ, който казва, че се качилъ на седмото небе и видѣлъ нѣща, които не могатъ да се опишатъ съ човѣшки езикъ. Мжно се дохожда до седмото небе. Сегашнитѣ хора едва се повдигнатъ малко

и скоро падатъ надолу. Като не могатъ да запазятъ това положение, тѣ започватъ да пѣшкатъ. Пѣшкането подразбира дълбоко поемане на въздухъ. Дишането пѣкъ подразбира мислене. Ще дишашъ и ще мислишъ, докато главата ти стане градъ, поставенъ на планина. Яденето подразбира животъ. Като ядешъ, мисли, дали живѣешъ правилно и заслужавашъ ли храната, която ти се дава. Който не разбира законитѣ на дишането и на яденето, отегчава се и отъ едното, и отъ другото. Той се запитва, не можа ли Богъ да създаде свѣта по другъ начинъ, да не става нужда човѣкъ да диша, да се храни. Другояче свѣтътъ не би могълъ да бжде създаденъ.

Всѣко нѣщо, което виждаме, има своето велико предназначение. Напримѣръ, ако веждитѣ на нѣкое дете сж извити нагоре, джгообразно, това показва, че то е жизнерадостно, весело; ако веждитѣ му сж прави, то мисли много; ако сж увиснали надолу, то е преждевременно остарѣло, прилича на дѣдо си, мисли за велики нѣща, велики идеи го вълнуватъ. Като не разбира характера на детето си, майката се чуди на неговитѣ голѣми идеи. И възрастнитѣ се проявяватъ като децата. Като види нѣкой човѣкъ съ голѣми идеи, Богъ казва: Какви велики идеи вълнуватъ моето дете! За Бога възрастнитѣ и старитѣ хора сж голѣми деца. Отъ време на време Той запитва ангелитѣ, какво правятъ децата му на земята. Ангелитѣ отговарятъ: Строятъ голѣми кѣщи. — Добре правятъ, нека прилагатъ занаята си. — Често се оплакватъ отъ наемателитѣ си, търсятъ адвокатъ, да ги посъветва, какъ да обиколятъ закона, да се освободятъ отъ тѣхъ. Понеже наемателитѣ сж влѣзли преди войната, плащатъ малки наеми, а животътъ е поскъпналъ; искатъ да увеличатъ наема, но законътъ не позволява.

Хората трѣбва да си създадатъ нова философия, да знаятъ, какъ да разрешаватъ мѣжнотиитѣ си. Като ви пѣди нѣкой, ще се научите да търпите. Ако ви ограбватъ, ще благодарите, че взичатъ излишния ви товаръ. Влѣзете ли съ товара си въ морето, ще се удавите. Безъ товара си, ще плувате по-лесно и ще се спасите отъ удавяне. Опасно е да влѣзете съ товаръ въ водата. По-опасно е, ако сте го завързали добре около себе си. Докато дойде нѣкой да го развърже и да ви освободи, вие сте вече на дъното на морето. Ще дойде време,

когато хората ще крадатъ майсторски, по всички правила на изкуството. Тѣ ще откачватъ товара отъ пояса на давецитѣ се и ще ги изваждатъ на брѣга. После ще имъ дадатъ товара. Който иска да благодари, доброволно ще благодари. Такива кражби ще ставатъ въ бъдеще: нито товара ще взиматъ, нито човѣка ще отнасятъ съ себе си.

Единъ младъ човѣкъ влѣзълъ въ единъ магазинъ и взелъ, каквото намѣрилъ: масло, яйца, захаръ. На тръгване, той се обърналъ къмъ търговеца съ думитѣ: Взехъ, каквото ми трѣбваше. Единъ день, като забогатѣя, ще ти платя всичко. Следъ това бързо излѣзълъ вънъ и се скрилъ отъ погледа на бакалина. Той взелъ всичко подъ форма на заемъ. Дали ще плати нѣкога, не се знае. Този човѣкъ обралъ ли бакалина, или го окралъ?

Трѣбва да се прави разлика между обиръ и кражба. Човѣкъ обира плодетѣ на своитѣ дървета. Кражба ли е това? Той отива при ябълката, обира плодетѣ и благодари, че тя вързала много плодъ. Ябълката казва, че Божията воля е такава, и благодари, че има възможность да види брата си, да му поднесе отъ своитѣ плодове. Тя го кани и другъ пѣтъ да я посети. Гледайте и вие така на онзи, който ви е обралъ. Не бързайте да го предавате на полицията, има кой да му въздаде заслуженото. Кой човѣкъ е праведенъ? Кой може да каже за себе си, че е чистъ отъ всѣкаквъ грѣхъ? Злото не е въ обирането, но въ разгнѣвяването ви, въ лошитѣ думи и мисли, които сте отправили по адреса на този, който ви е обралъ. По-голямъ грѣхъ прави онзи, който е ограбенъ, отколкото провинилиятъ се.

Като се говори за погрѣшките и престѣпленията на хората, дохождаме до виновницитѣ на престѣпленията. Ако децата грѣшатъ, виновни сж родителитѣ. Ако родителитѣ грѣшатъ, виновни сж философитѣ, които отпреди осемъ хиляди години развалиха човѣчеството. Тѣ трѣбва да дадатъ отчетъ за тѣхната философия, съ която изопачиха човѣшкитѣ умове и сърдца. Затова Христосъ казва: „Ако те съблазни дѣсното око, извади го; ако те съблазни дѣсната рѣка, отсѣчи я“. Какво означава ржката? — Човѣшката воля. Значи, извади половината воля и я употреби за благо на своя братъ.

Употрѣби едната си ржка и едното око за себе си, а другата ржка и другото око за своя ближень. Въ духовния свѣтъ ти пакъ ще намѣришъ окоето си и ржката си. — Какъ става това? — По известни закони. Човѣкъ изгубилъ знанието да намѣства отрѣзанитѣ и извадени удове отъ тѣлото си. Нѣкога той познавалъ това изкуство.

Съвременнитѣ хора мислятъ, че иматъ очи и виждатъ. Въ сжщностъ много отъ тѣхъ гледатъ, но не виждатъ; все едно, че нѣматъ очи. И фарисеитѣ казваха на Христа, че виждатъ всичко, че не сж слѣпи, но Христосъ имъ отговори: „Ако, наистина, виждате, ще бждете наказани за дѣлата си; ако не виждате, не сте отговорни.“ Като изучавате науката за окоето, по лжчитѣ, които излизатъ отъ него, ще познавате човѣка. Ако лжчѣтъ, който излиза отъ окоето, върви нагоре, човѣкъ е добъръ, благородень. Той има стремежъ къмъ възвишеното. Човѣкъ, на когото лжчѣтъ на окоето е отправень надолу, има стремежъ къмъ нисшето, къмъ земята. И право въ очитѣ да те гледа, лжчѣтъ върви надолу. Когато бащата говори на сина си, и той гледа надолу, тоягата ще го спаси. Ако бащата знае, какъ да постѣпва съ сина си, лесно може да отвори очитѣ му. Соломонъ казва: „Тоягата изкарва безумието отъ детското сърдце“. Когато бащата удари неразумното си дете съ пръчица, то веднага казва: Татко, ще те слушамъ вече. Въ Божествения свѣтъ движението съ пръчицата е правилно и хармонично. Въ този смисълъ, скърбитѣ и страданията не сж нищо друго, освенъ Божественитѣ тояжки, които възпитаватъ хората. Който иска да избѣгне страданията, трѣбва да се качи на градъ, поставень на планина.

Ще кажете, че старитѣ сж изживѣли времето си. Отъ човѣка зависи всичко. Щомъ старитѣ се отказватъ отъ работа, младитѣ трѣбва да я поематъ. Тѣ трѣбва да приложатъ Христовото учение, да подготвятъ условия за идването на Царството Божие на земята. Тогава и мжжетѣ, и женитѣ ще бждатъ свободни отъ мисълта за купони. Тѣ ще работятъ, и нивитѣ имъ ще даватъ изобилно плодъ. Дето е любовта, тамъ е изобилието. Това всѣки може да провѣри. Нека трима души направятъ следния опитъ: единъ отъ тѣхъ да посѣе сто де-

кара съ жито, вториятъ да посѣе десетъ декара, а третиятъ — единъ декаръ. Ако последниятъ вложи въ работата си любовъ, единиятъ декаръ ще даде толкова плодъ, колкото десеттъ декара, работени безъ любовъ. Житното зърно се отзовава на онзи, който работи съ любовъ. А за онзи, който не работи съ любовъ и мисли само, колко повече жито да изкара, то се затваря и нищо не дава. И тукъ се прилага стихътъ: „Съ каквато мърка мършишъ, съ такава ще ти се възмъри“. Сегашнитъ хора не успѣватъ въ работата си, защото не живѣятъ въ градъ, поставенъ на планина. Разумниятъ и любещъ човѣкъ влиза въ връзка съ вибрациитъ на ябълката, разбира положението ѝ, и тя му отговаря съ същото. Като мине покрай нея, тя снишава клонетъ си и му предлага да си откъсне, колкото плодове иска. Ако не можете да влѣзете въ връзка съ нейнитъ вибрации, като минавате край нея, тя повдига клонетъ си нагоре, нѣма готовностъ и желание да си откъснете отъ плодетъ ѝ.

Единъ мой познатъ ми разправяше следната своя опитностъ. Той ималъ въ градината си една круша, която грижливо отглеждалъ, но тя нищо не раждала. Минало седемъ-осемъ години, и тя все безплодна оставала. Единъ день, като се разхождалъ въ градината си, той се спрѣлъ предъ крушата и казалъ: Слушай, ако догодина не дадешъ плодове, ще те отсѣка и ще те хвърля вънъ. Какво било очудването му, когато на следната година крушата дала изобилно плодъ. По сѣщия начинъ и Богъ казва на хората: Слушайте, ако догодина не дадете плодове, ще ви изхвърля вънъ. Който вземе подъ внимание тѣзи думи и започне да работи, ще даде изобилно плодъ. Азъ виждамъ, че Богъ хлопа на вратата на мнозина и ги подканва къмъ работа. Който е влѣзълъ въ градъ, поставенъ на планина, той ще работи, и плодъ ще даде. Разумниятъ човѣкъ е градъ, поставенъ на планина, и не може да се укрие. Всички хора мечтаятъ за разуменъ, добъръ животъ, и той ще дойде. — Голѣми нещастия и страдания имаме. — Човѣкъ е дошълъ на земята да учи. Той учи чрезъ радоститъ и страданията. Тѣ сж неизбѣжни.

Ще приведа единъ примѣръ изъ френския животъ. Единъ младъ човѣкъ се отличавалъ съ добрия си животъ. Той постоянно правилъ добрини, но всѣкога му

се отговаряло съ неблагоприятност и зло. Най-после той се зарекъл да не прави на никого добро и устоял на това. Той пристъпил към решението си, когато, пакъ за направено добро, трѣбвало да лежи нѣколко години въ затворъ. Единъ день, между затворниците, въ една отъ съседнитъ стаи, станало нѣкакво спрѣчкване, което последвало съ убийство. Младиятъ човѣкъ чулъ, че нѣщо става, но не искалъ съ намѣсата си да направи добро. При разследването, питали и него, чулъ ли е, че въ съседната стая станало убийство? — Чухъ всичко, но не искахъ да се намѣсвамъ въ тази работа. За нехайството, което проявилъ, и по този начинъ съдействувалъ да стане убийството, сждътъ го осѣдилъ на обезглавяване. Въ деня, когато трѣбвало да се изпълни присждата, той извадилъ отъ джоба си златния часовникъ и го далъ на този, който щѣлъ да отрѣже главата му, съ молба. Вземи този часовникъ за споменъ отъ мене, но те моля, така да поставишъ ножа, че изведнѣжъ да отрѣжешъ главата ми, да не се мѣча много. Изпълнителятъ на присждата взелъ часовника, благодарилъ и като погледналъ младия човѣкъ, видѣлъ му се добъръ, разуменъ и го съжалилъ. Когато вдигналъ ножа надъ главата му, ржката му особено трепнала и, вмѣсто да отсѣче главата му на единъ пѣтъ, отсѣкълъ я на три пѣти. Какво показва този примѣръ? — Че не е златниятъ часовникъ, който може да измѣни сждбата на човѣка. И Христосъ ни показва, че пѣтътъ, по който върви сегашното човѣчество, не е въ състояние да смекчи сждбата му.

Всички българи искатъ да знаятъ, какво ще стане съ България. — Ако догодина всички българи родятъ изобилно плодъ, работитъ имъ ще вървятъ добре. Ако нищо не родятъ, и животътъ имъ нѣма да се оправи. Всички хора трѣбва да съзнаятъ, че сж дошли на земята да служатъ на Господа, да бждатъ слуги, а не господари. Българскиятъ народъ е единъ отъ слугитъ на Господа. Той е на възраст 15—16 годишно момче, което обича да прескача презъ плета. Всички народи сж синове на Господа, по-стари и по-млади по възраст, затова тѣ трѣбва да живѣятъ помежду си като братя. И българитъ трѣбва да живѣятъ помежду си като братя и да се откажатъ отъ изкуството си да прескачатъ плета. Добре е човѣкъ да прескача, но презъ какви плетове?

Ако прескача презъ плета на омразата, на безлюбieto, на грѣха, той е на правъ пѣтъ.

Въ единъ монастиръ живѣли двама светии. Единъ день, като се разхождалъ, единиятъ отъ тѣхъ видѣлъ на пѣтя си дупка и въ нея гърне съ злато. Той не се спрѣлъ да помисли, какво да направи съ златото, но веднага прескочилъ оградата на монастира и избѣгалъ. Другиятъ светия забелязалъ, че другарѣтъ му избѣгалъ вънъ отъ монастира и се почудилъ, кое го накарало да направи това. Той отишълъ на мѣстото и, като видѣлъ гърнето съ златото, разбралъ причината. Той си казалъ: Глупаво постѣпва моятъ другаръ. Азъ ще взема паритѣ и ще ги използвамъ за благотворителни цели. Следъ това заминалъ за Александрия, построилъ църкви, училища, болници и се върналъ въ монастира, доволенъ отъ работата си. Той се обърналъ къмъ Бога съ молба, да му отговори, доволенъ ли е отъ работата, която свършилъ. Единъ ангелъ, пратеникъ отъ Бога, му се явилъ на сънъ и казалъ: Всичкиѣ църкви, училища и болници, които ти направи, претеглени, тежатъ по-малко отъ прескачането оградата на монастира отъ твой другаръ.

Не се произнасяйте за постѣпката на този или на онзи, че била глупава, че не била на мѣсто. Не се гнѣвете на децата си, но постѣпвайте съ тѣхъ така, както Богъ постѣпва съ васъ. Не питайте, какво е казалъ този или онзи философъ, но се вслушвайте въ своя вътрешенъ гласъ. Не подражайте на другитѣ, но бждете върни на себе си. Ако подражавате, ще изпаднете въ смѣшно и глупаво положение.

Двама другари си живѣли добре, обичали се. Следъ време тѣ се оженили. Единиятъ живѣлъ добре съ жена си, а вториятъ билъ недоволенъ отъ живота си, защото постоянно се карали съ жена си. Той запиталъ другаря си: Коя е причината, че ти живѣешъ добре съ жена си, а азъ не мога? — Преди да се оженимъ, — казалъ другарѣтъ му — азъ разкъсахъ котка предъ своята възлюбена, и тя се уплаши. Тя помислила, че е попаднала на лошъ човѣкъ. — Щомъ е така, лесно ще се оправи работата, и азъ мога да разкъсамъ котка. Той взелъ една котка и я разкъсалъ предъ жена си.

Тя се засмѣла и каза: Късно е вече, приятелю. Трѣбваше по-рано да направишъ това.

Първиятъ, който разкъсалъ котката, прескочилъ презъ плета и не далъ възможность на злото да се разпространява. Вториятъ не прескочилъ плета, допусналъ злото въ своя домъ. Следъ това и десетъ котки да разкъса, злото не се плаши.

Какво се иска отъ васъ? — Да се освободите отъ съмнението, не по отношение на това, което азъ говоря. За мене е важно, азъ да вѣрвамъ въ това, което говоря. Вие трѣбва да вѣрвате въ Бога. Ако не вѣрвате, ще бъдете отъ тѣзи, които вѣрватъ, че не вѣрватъ. Споредъ мене, по-мъчно е да убедишъ човека да вѣрва, че не вѣрва, отколкото да го убедишъ, че вѣрва. Вѣрващиятъ знае, че е осигуренъ и живѣе по-спокойно отъ невѣрващия. Вѣрващиятъ разчита на това, съ което днесъ разполага; невѣрващиятъ разчита на наследства и завещания. Не оставяйте никакви завещания. Каквото имате, раздайте го още приживе, да отидете при Бога свободни, съ чисти ръце. Христосъ иска отъ васъ, каквото можете да направите за нѣкого, да го направите още днесъ, да не отлагате за утрешня день. Що се отнася до училища, църкви и болници, оставете на свободнитѣ хора, тѣ да се занимаватъ съ тѣхъ.

„Вие сте виделина на свѣта: градъ, поставенъ на планина, не може да се укрие.“

„

14. Беседа отъ Учителя, държана на
15 септемврий, 1918 г. София.

Двамата братя

„Възнегодуваха за двамата братя“.)

„И като чуа десетимата, възнегодуваха за двамата братя“. Важни думи въ този стихъ сж : десетимата, двамата и глаголътъ „негодувамъ“. Хората спрѣгатъ глагола негодувамъ и въ единствено, и въ множествено число. Кои сж двамата, и кои десетимата, за които се говори въ стиха? Двамата сж Заведеевитѣ синове — ученици на Христа. Десетимата сж останалитѣ Христови ученици. Значи, ученицитѣ на Христа сж били 12 на брой. Като извадимъ отъ 12 двама, оставатъ десетъ. Като извършваме действието изваждане, отъ една страна е важно самото действие, а отъ друга — числата, съ които работимъ. Въ случая сж важни числата две и десетъ. Изобщо, всѣко число въ природата представя сборъ отъ сили, които оказватъ известно влияние върху хората и върху цѣлата природа.

„Възнегодуваха за двамата братя“. Негодуватъ хората, но и растенията, и животнитѣ негодуватъ. Ябълчинтѣ сѣмена, събрани въ ябълката, прекарватъ веселъ, радостенъ животъ. Като братя и сестри, тѣ пѣятъ, веселятъ се, разговарятъ се сладко помежду си. Дойде нѣкой отъ вѣнъ, вземе една ябълка, изяде я и посѣе сѣмената ѝ. Тѣ започватъ да негодуватъ. Тихиятъ имъ и спокоенъ животъ се разваля : братята заематъ една посока — надолу, като образуватъ коренитѣ ; сестритѣ се отправятъ нагоре, да образуватъ клонетѣ, а бащата остава по срѣдата, като стѣбло, да съединява братята и сестритѣ. Бащата иска да покаже на синоветѣ и на дѣщеритѣ си, че не трѣбва да мислятъ само, какъ да дѣлятъ богатата, които той имъ дава. Той иска тѣ да съзнаватъ задълженията си, че сж дошли на земята да слугуватъ, а не да господаруватъ. Този законъ изнесе Христосъ предъ своитѣ ученици. Значи, между двамата братя, които слизатъ надо-

*) Матей 20 : 24.

лу, и десеттѣ, които възлизатъ нагоре, има известно съотношение. Тѣ се свързватъ чрезъ Христа — Бащата, и започватъ да работятъ. Като дойде Бащата между тѣхъ, тѣ казватъ: Братя и сестри сме, трѣбва да се търпимъ. Въпрѣки това изявление, все пакъ има известно негодование между тѣхъ. Двамата братя представятъ човѣшкия умъ и човѣшкото сърдце, които сж привилегировани, затова единиятъ иска да седне отдѣсно на Христа, а другиятъ — отлѣво. Съ една дума, и двамата искатъ първитѣ мѣста. Десетимата представятъ волята, т. е. желанията въ човѣка, затова тѣ възнегодуваха.

Като наблюдавате проявитѣ на човѣка, ще видите, че негодование има навсѣкжде въ живота: на концерти, въ театри, при посрѣщане на нѣкой голѣмъ човѣкъ, въ училища, въ семейства, въ общества. Музикантътъ негодуетъ, че не го оценили, както трѣбва; актьорътъ негодуетъ, че на другъ актьоръ дали по-голѣмо внимание, отколкото на него; нѣкой негодуетъ, че при посрѣщането на голѣмия човѣкъ него оставили на последно мѣсто; ученикътъ негодуетъ срещу учителя си, че неспособниятъ ученикъ получилъ по-добра бележка отъ него; учителятъ негодуетъ за нехайството на ученицитѣ си, че не работятъ добре. Ученицитѣ негодуватъ — вървятъ въ една посока, учителитѣ негодуватъ — вървятъ въ друга посока, а дървото си расте. Посрѣщачитѣ и гоститѣ негодуватъ, вървятъ въ различни посоки, а дървото пакъ си расте. Дървото е общество, житниятъ стрѣкъ, растението — сжщо сж общества. Значи, въпрѣки негодването нѣщата растатъ, развиватъ се и следватъ своя пжтъ. Христовиятъ законъ изисква отъ човѣка да превърне негодването въ работа. — Какъ? — Казано ви е. Ще кажете, че сте чували много проповѣди. — Чували сте ги, но не сте слушали. Който не прилага това, което е чулъ, той не се ползува. Нѣкой казва: Днесъ нѣмамъ работа, ще отида да чуя нѣкаква новина. Право е това, той отива да чуе новини, а не да слуша. Богъ се обърна къмъ израилския народъ съ думитѣ: „Слушай, Израилю!“ Майката говори нѣщо на дъщеря си, казва ѝ: Слушай, дъще. Дъщерята отговаря: Чувамъ, мамо. Тя чува, но не слуша. Чуването отива надолу, слушането — нагоре, а прилагането е стѣблото, което съединява и дветѣ.

Разбиранията на сегашнитѣ хора за живота сж различни и многобройни: колкото хора, толкова разбирания. Всѣки си има специфична програма, какъ да нареди живота си. Щомъ се заговори за живота, той изнася своята програма. Ако накаратъ нѣкого да работи, той казва: Толкова свободни хора има, мене ли намѣрихте? Когато става въпросъ за взимане, всѣки представя програмата си. Щомъ трѣбва да даде нѣщо, той отстъпва назадъ. Това показва, че човѣшката воля е склонна къмъ негодуване. Кога негодува човѣкъ? — Когато иска да се прояви. Десетимата негодуватъ, че единиятъ иска да вземе дѣсната страна на Христа, а другиятъ — лѣвата. Какво остава за тѣхъ? — Да застанатъ или отпредъ, или отзадъ на Христа, но тѣ не искатъ да бждатъ стражари. Въ християнството, подъ „стражаръ“ се разбира работникъ, т. е. човѣкъ, който е готовъ за работа. Да заемашъ дѣсната или лѣвата страна, това подразбира човѣкъ, който иска съ малко трудъ и работа да придобие голѣмо богатство. На физическия свѣтъ това е невъзможно. Не си правете илюзии да мислите, че на земята, дето всички нѣща сж подложени на постоянни промѣни, може да се говори за щастие.

Ако можете да видите картата на земята преди милиони години, ще се почудите на голѣмата разлика, която сжществува между тогавашната и сегашна земя. Тогавашнитѣ планини, рѣки, морета и океани коренно се различаватъ отъ днешнитѣ. Това показва, че и планинитѣ, и водитѣ негодуватъ. И тѣ се намиратъ подъ закона на растенето. Да негодувашъ, значи, да растешъ. Ако мжжътъ негодува, да не казва, че жена му е причина затова; ако жената негодува, да не казва, че мжжътъ ѝ е причина, че той я изкарва отъ търпение. Като негодувате, ще знаете, че причината е въ волята ви, която търси пътъ да се прояви. Съвременнитѣ физиолози правятъ опити съ жабитѣ, да докажатъ, че у тѣхъ има съзнание. Отнематъ мозъка на жабата, сипватъ на гърба ѝ силна киселина, и тя повдига крака си нагоре, иска да махне киселината. Това показва, че съзнанието ѝ продължава да се проявява. Макаръ инстинктивно, тя дава признакъ на животъ. Следователно, всѣко негодуване на човѣка показва, че дяволътъ е си-

палъ малко киселина на гърба му. Когато нѣкой се оплаква, че не може да мисли, това показва, че дяволътъ, неговиятъ неприятелъ, извадилъ мозъка отъ главата му. Който не е доволенъ отъ своя мозъкъ и желае голѣмъ мозъкъ, като този на Нютона, на Канта, на Толстоя, той се оставилъ въ ржцетѣ на дявола. Какво може да направи дяволътъ? Той внушава на човѣка отрицателни мисли, че нѣма мозъкъ, че не може да мисли, че нищо не излиза отъ него и т. н. Богъ сипва малко киселина върху тѣзи внушения, и мисълта на човѣка започва отново да работи. Негодуването е на мѣсто, когато е естествено. Нѣкой седи на едно мѣсто, цѣлъ настрѣхналъ, всичкитѣ му нерви обтегнати. Дойде другъ отвѣнъ и го предизвиква. — Не ме закачай, не отговарямъ за последствията! И наистина, бомбитѣ започватъ да летятъ една следъ друга, една отъ друга по-силни. Това е неестествено негодуване. И безъ тѣзи бомби ще те разбератъ, какво искашъ. Кажи, че искашъ спокойствие, и хората ще те разбератъ.

„И като чува десетимата, възнегодуваха за двамата“. Волята не трѣбва да негодува противъ желанията на сърдцето и мислитѣ на ума. Сърдцето трѣбва да има много желания, които да го хранятъ. И умътъ трѣбва да има много мисли. — Защо сж нуждни на човѣка много мисли и желания? Не е лошо да има човѣкъ много мисли и желания. Лошо е, когато не ги прилага. Не мислете, че всички мисли и желания, които минаватъ презъ ума и презъ сърдцето ви, сж ваши. Ваши сж само онѣзи, които използвате за благо на своя умъ и на своето сърдце. Останалитѣ не принадлежатъ на васъ. Много шапки, обувца и дрехи има по магазинитѣ, но тѣ не сж ваши. Като влѣзете въ магазина, вие си изберете нѣщо по вашъ вкусъ и платите за него, то е ваше. Сжщото се отнася до мислитѣ и желанията. Туряте една мисълъ на главата си, едно желание въ сърдцето си и се оглеждате, приличатъ ли ви, ще ви харесатъ ли съ тѣхъ. Ако вие се харесвате съ тѣхъ, и хората ще ви харесатъ. Задържате ги въ себе си, плащате за тѣхъ и казвате, че сж ваши. Ако не ги харесате, туряте ги настрана и казвате: Не нося чужди нѣща. Следователно, всички мисли и желания, които минаватъ презъ

васъ, ставатъ ваши, само когато ги приемете вътрешно, когато станатъ плътъ и кръвъ на вашето естество.

Често чувате да казватъ, че това не трѣбва да се прави, или онова не трѣбва да се прави. Добре е, нѣкой да се земе да напише, какво трѣбва да се прави, и какво не трѣбва. Нѣкой ще каже, че не трѣбва да се яде. Азъ пъкъ казвамъ, че трѣбва да се яде, но да не се преяжда, да не претоваряме стомаха си. — Не трѣбва да се пие. — Пий, но чиста вода. Човѣкъ може да прави всичко, което носи животъ въ себе си, както сладкото, доброто вино, което Христосъ направилъ. Пие ли човѣкъ ферментирало вино, смъртъ го очаква. Всѣко чувство, което огорчава човѣка, носи смъртъ; всѣко чувство, което произвежда радостъ и веселие, носи животъ. — Какъ ще познаемъ, кое чувство е за насъ, и кое — не е? — Всѣко чувство, което те огорчава, не е за тебе; всѣко чувство, което носи радостъ и веселие, то е за тебе — приеми го въ себе си. Сжщиятъ законъ се отнася и къмъ мислитъ. Всѣка мисль, която те обърква и заблуждава, не е за тебе. Всѣка мисль, която внася свѣтлина въ ума ти, тя е за тебе.

Една муха се молила дълго време на Бога, да ѝ тури една малка коронка на главата, да стане по-красива. Богъ чулъ нейната молба и изпълнилъ желанието ѝ. Тя се радвала на коронката си и започнала да обикаля свѣта, да се показва предъ всички — мало и голѣмо да разбере, че мухата има коронка на главата си. Единъ день тя срещнала паяка и, тъкмо мислѣла да се похвали и на него, той прѣвъ започналъ да я ласкае: Колко си красива съ коронка на главата си! Ела да се огледашъ въ моето огледало, да видишъ, каква красавица си. Поласкана отъ думитъ на паяка, мухата влѣзла въ паяжината му, отдето не излѣзла повече. Защо ѝ трѣбвало коронка, да се хвали съ нея предъ свѣта?

Много отъ съвременнитъ хора, недоволни отъ положението си, пожелаватъ, Богъ да имъ тури коронка на главата, да види свѣтътъ, колко сж красиви. Да, но свѣтътъ е хитъръ и разуменъ, той отнима коронкитъ отъ главата на хората и ги развѣнчава. Днесъ повечето хора сж изгубили коронката си. Да благодарятъ за това. Човѣшката глава не се нуждае отъ коронка. Не ви трѣбва огледалото на паяка, не ви трѣбва коронка на главата.

Колко крака има паякътъ? Разгледайте внимателно краката му и вижте, съ кои крака przede той. — Съ заднитѣ си крака. Който przede съ заднитѣ си крака, е опасенъ. Паякъ, който przede съ заднитѣ си крака, и конь, който рита съ заднитѣ си крака, сж опасни. Да предешъ съ заднитѣ си крака, както паяка, това показва раздвояване въ човѣшкото сърдце. Когато сърдцето ти започне да przede съ заднитѣ си крака, бжди на щрекъ. Ако не си буденъ, непременно ще ти се случи нѣкакво нещастие и ще изгубишъ коронката си. Сърдце, което przede паяжината си съ заднитѣ крака, не е човѣшко, но паяшко. Ако паякътъ прави мрежата си на време, естествено, това е въ реда на нѣщата; но, ако я прави съ цель да увеличи, това не е въ реда на нѣщата.

Следователно, ако негодуването ви се дължи на висшето съзнание у васъ, отъ недоволство за вашитѣ погрѣшки, за вашитѣ лоши мисли и желанія, то е естествено, въ реда на нѣщата. Ако негодуването ви се дължи на факта, че нѣмате широко сърдце и голѣмъ умъ да привличате хората, да се ползвате отъ тѣхнитѣ сили, това не е въ реда на нѣщата. Това негодуване води къмъ зло. При това положение ще излѣзе вѣрна латинската поговорка: „Homo homines lupus est“. Обаче, вѣрна е още по-старата поговорка: „Човѣкъ за човѣка е братъ“. Какъ стана това, че човѣкътъ, който бѣше братъ за човѣка, се превърна въ вѣлкъ? Характерно за вѣлка е това, че той си служи съ зжбитѣ и съ краката. Между овчаритѣ има предание, че ако вѣлкътъ, като приближава къмъ стадото, не отваря отдалечъ устата си, не може да нападне нито една овца. Той може само да я надраска съ ноктитѣ си, но не и да я нападне.

Като влѣзете въ свѣта, между свѣтски и религиозни хора, ще срещнете все надраскани лице, ржце, гърбове. Въ което религиозно общество влѣзете, навсѣкжде, чувате да се говори: Ние сме свързани съ Бога, нашето вѣруу е най-право. Питайте тѣзи хора, видѣли ли сж Бога и говорили ли сж съ Него? Ще ви кажатъ, че тѣ не сж видѣли Бога, не сж говорили съ Него, но пророцитѣ и апостолитѣ сж говорили съ Него. Кой кого е видѣлъ, какво е говорилъ съ него, това не се отнася до тебе. Важно е, ти кого си видѣлъ и какво си говорилъ. Ще дойде нѣкой майсторъ шивачъ да ми разпрavia,

че свършилъ въ странство съ златенъ медалъ, знае всички теории за шиене. — И това е важно, но по-важно за мене е да ми ушие единъ хубавъ костюмъ, безъ недостатъци. Ако го ушие тѣсенъ, да не лѣга добре на тѣлото ми, всичкитѣ му теории пропадатъ. Какъвъ смисълъ иматъ за мене обувката, направени отъ добъръ майсторъ, ако сж грубо ушити и ми стѣгатъ? Носете широки, удобни за краката обувка. Тѣснитѣ обувка сж като съвременнитѣ правила за живота, които ограничаватъ и стѣсняватъ човѣка. Защо ви сж тѣсни обувка, които правятъ мазоли на краката? Хвърлете ги и турете на краката си удобни, меки, широки обувка, съ които да се движите свободно и съ разположение.

Христосъ се обръща къмъ ученицитѣ си, говори имъ за десетимата и двамата, като имъ дава методъ, да минаватъ отъ видимитѣ къмъ невидимитѣ нѣща. Често хората негодуватъ, искатъ да се проявятъ, искатъ да видятъ Бога въ себе си и вънъ отъ себе си. Това не е нужно. Приеми Бога въ себе си, отвори сърдцето си за Него и бжди доволенъ на всичко. Когато се грѣшъ на слънцето, трѣбва ли да го виждашъ? Трѣбва ли да знаешъ, колко е голѣмо? Обърни гърба си къмъ слънцето и остави лжчитѣ му да проникватъ въ всичкитѣ ти клетки, да внесатъ въ тебе разположение. Това значи познаване на слънцето. Човѣкъ познава слънцето по действието на лжчитѣ му върху неговия организъмъ. Какъ познавате човѣка? — По енергиитѣ, които изтичатъ отъ него. Това се познава при ржкуването. Какъ се познаватъ животнитѣ? — Като се помирисватъ по носа и по опашката. Ако се разбератъ, тѣ трѣгватъ заедно, започватъ да си играятъ. Ако не се разбератъ, хвърлятъ се едно върху друго и започватъ да се борятъ, да се мушкатъ съ рогата си. Казвате, че воловетѣ се бодатъ и мушкатъ съ рогата си. Право е, че воловетѣ се мушкатъ, но понѣкога и хората се мушкатъ. Колко рани съмъ превързвалъ отъ такива мушкания!

Мнозина се оплакватъ отъ живота си и казватъ, че не могатъ вече да търпятъ. Споредъ мене, хората още не сж проявили търпение. Тѣ носятъ мъжнотиитѣ и страданията си по неволя, а не съ търпение. Азъ и донесъ още изпитвамъ търпението си, искамъ да зная, колко съмъ търпеливъ. Преди години дойде при мене

единъ господинъ, който искалъ да ме види и да поговори върху нѣкои важни въпроси. Казахъ му, че съмъ заетъ, да отложи разговоритѣ си за другъ пътъ.—Не мога да дойда втори пътъ, трѣбватъ ми само петъ минути. Щомъ е за малко, съгласихъ се да го приема. Той влѣзе въ стаята ми и говори цѣли три часа непрекъснато. Той говори, азъ го слушамъ. Като свърши разговора си, стана да си отива. Азъ му предложихъ да направимъ една разходка въ градината. Този день бѣше за мене матуритетенъ, държахъ матура по търпението.

И дяволътъ изпитва търпението на хората. Той влѣзе въ нѣкой човѣкъ само за петъ минути, а остава съ часове и дни. Следъ това човѣкъ не може да възстанови разположението си дълго време и се мъчи. Всички спорове, недоразумения, крамоли между хората се дължатъ все на дявола. Понѣкога селянитѣ се каратъ за нищо и никакво. Кокошката на нѣкой селянинъ снесла яйцето си въ съседния дворъ. Цѣлото семейство се вдига на кракъ, отиватъ да взематъ яйцето. Има ли нѣщо лошо въ това? Какво отъ това, че съседътъ ви взелъ едно ваше яйце? Това се дължи на мисълта въ човѣка, че неговото е само за него. Това означава служене само на себе си. Ако разбираше спороветъ между хората, кокошката щѣше да запита господаря си: Не съмъ ли свободна да снеса едно яйце и за другъ нѣкой? Нѣма ли право вашиятъ слуга, съ паритѣ, които е спечелилъ при васъ, да купи нѣщо на другъ човѣкъ? — Има право. На сѣщото основание и кокошката има право да разполага съ своитѣ яйца. Господарътъ нѣма право да се сърди, че кокошката му снесла едно яйце въ двора на неговия съседъ. Имайте търпение, кокошката ще снесе яйца за всички. Тя ще обиколи всички дворове и въ всѣки дворъ ще снесе по едно яйце. Следъ това ще се яви въпросътъ, въ кой дворъ първо ще снесе яйцето. Всѣки иска да бже првъ.

Всички хора се борятъ за първенство. Въ това отношение тѣ приличатъ на онѣзи красиви дами, отъ които всѣка гласувала за себе си. При посрѣщането на единъ великъ гостъ били избрани 12 красиви дами, да участвуватъ съ присѣствието си. Една отъ тѣхъ трѣбвало да поднесе букета на великия гостъ. Голѣмъ споръ се повдигналъ между дамитѣ, коя отъ тѣхъ да изберагъ.

Понеже не дошли до нѣкакво съгласие, тѣ решили да пристѣпятъ къмъ гласуване. Като прегледали бюлетинкиѣ, въпросѣтъ пакъ останалъ неразрешенъ. Защо? — Получили се 12 различни бюлетинки: всѣка дама гласувала за себе си. Голѣмо изкуство е да може човѣкъ чрезъ волята си да примири своя умъ и своето сърдце така, както Христосъ примири двамата си ученика — Заведеевитиѣ синове.

Въ разказа за двамата Христови ученици е интересно желанието на Заведеевата майка да настани двамата си синове на добро мѣсто: единиятъ отдѣсно на Христа, а другиятъ — отлѣво. Оттукъ виждаме многоженството на духа. Той има нѣколко жени, т. е. нѣколко души. Странно е, наистина, единъ мъжъ да има много жени. Странно е и една жена да има много мъже. Странно е, но фактътъ е на лице. Едва ли ще срещнете днесъ мъжъ или жена, които по мисль, по чувство или по желание поне да не сж били многоженци или да сж имали много мъже. Колко християни, мъже или жени, сж запазили закона на абсолютната чистота въ мисли, въ чувства и въ желанія? Ангелитѣ живѣятъ въ този законъ, но и човѣкъ може да го спази. Който има будно и чисто съзнание, живѣе въ абсолютна чистота и светостъ. Засега на земята не сжществуватъ истинска женитба. Ако мъжетѣ и женитѣ живѣеха въ пълно съгласие, свѣтътъ щѣше да се превърне въ рай. Сегашнитѣ хора се женятъ, за да бждатъ щастливи, но не постигатъ щастieto, защото всѣки иска да живѣе на гърба на другия. Който е по-уменъ, играе ролята на паяка. Той простира паяжината си, започва да ласкае другия, да му обещава златни кули, докато го привлече къмъ паяжината си. Следъ това се обръща другата страница на живота: започватъ да се разправятъ, кой кого излъгалъ. Свекървата, отъ другата страна, е недоволна отъ снахата. Мъжътъ се чуди, какъ да ги помирява: ту на жена си говори, ту на майка си, да има миръ въ дома. Като се родятъ деца, и тѣ започватъ да се каратъ. Мъжътъ и жената представятъ двамата ученика на Христа — Заведеевитиѣ синове, които се борятъ за първи мѣста. Свекървата, синоветѣ и дъщеритѣ представятъ десетимата, които негодуватъ за двамата. Какво става въ края на краищата? — Едни слизатъ надолу,

други се качватъ, а дървото си расте. Следователно, отъ нещастieto Богъ създава условия за бждещето щастие. Като не могатъ да живѣятъ стари и млади заедно, старитѣ заставятъ младитѣ да излѣзатъ вѣнъ, въ друга къща, а тѣ оставатъ въ старата. Пчелитѣ постъпватъ точно обратно: младитѣ оставатъ въ стария кошеръ, а старитѣ излизатъ вѣнъ, въ другъ кошеръ.

Каквото и да правятъ хората, при сегашнитѣ разбирания невъзможно е да бждатъ щастливи. Щастieto подразбира новъ животъ, животъ на абсолютна чистота и светостъ. Сегашнитѣ хора не могатъ да бждатъ щастливи, но трѣбва да владѣятъ изкуството да правятъ тухли отъ калъта, въ която живѣятъ, или, като растенията, да изсмукватъ хранителнитѣ сокове отъ нея и да ги превръщатъ въ сладки плодове. Хората ядатъ сладкитѣ плодове и се възхищаватъ отъ тѣхъ. Наистина, тѣ заслужватъ възхищение. Гледате едно плодно дърво, съ години стои заровено въ земята, и всѣка година дава сладки, вкусни плодове. То предлага плодоветѣ си безкористно. Едно иска отъ хората: да посадятъ сѣмената му въ земята. Хората трѣбва да изучаватъ безкористieto отъ растенията, а не да мислятъ, че като сж дали на заемъ нѣкому хиляда лева съ полица и съ поржчители, че сж имъ направили голѣма услуга. Следъ всичко това минаватъ за благородни хора и се чудятъ, защо свѣтътъ не може да се поправи. Когато хората започнатъ да даватъ пари безъ полица и безъ поржчители, както правѣха старитѣ българи; когато всѣки устоява на обещанието си, свѣтътъ ще се поправи, и негодуването ще изчезне. Свѣтътъ ще се поправи, когато мжжетѣ и женитѣ издържатъ на своята любовъ докрай; когато братята и сестритѣ се жертвуватъ едни за други.

„Възнегодуваха за двамата братя.“ Има право човѣкъ да негодува, но противъ злото. Ако нѣкой сгрѣши предъ васъ, поправете погрѣшката му, безъ да негодувате. Преди нѣколко години отидохъ въ дома на единъ познатъ адвокатъ. Тамъ заварихъ единъ проповѣдникъ. Събрали се двамата, пишатъ едно заявление, съ което искатъ да дадатъ подъ сждъ единъ младъ човѣкъ. — Защо ще го даватъ подъ сждъ? Преди нѣколко месеца той взелъ отъ проповѣдника 50 лв. на заемъ и отъ адвоката сто лева, съ условие да имъ изпрати

срещу тѣхъ брашно. Понеже не получили нито брашно, нито паритѣ, решиии да го дадатъ подѣ сждѣ. Още повече тѣ чули, че младиятъ човѣкъ взелъ по сщия начинъ отъ нѣколко мѣста пари на заемъ и се оженилъ. Като разбрахъ цѣлата работа, дадохъ 50 лѣ. на проповѣдника вмѣсто младия човѣкъ. Искахъ да дамъ и на адвоката стотѣ лева, но той не прие. Защо ще развалятъ работата на младия човѣкъ? Въ името на Христа платете дълга на своя ближень. Не е достатъчно само да проповѣдва човѣкъ, но той трѣбва да дава добъръ примѣръ съ живота си. Хората сж преситени отъ проповѣди, морализиране и знания. Главитѣ имъ сж побѣлѣли отъ това. Тѣ се нуждаятъ отъ добри дѣла, отъ знание, което е приложено, а не само отъ теории.

Какво означава бѣлата коса? — Много знания и носене на голѣмъ товаръ. Като свали човѣкъ товара си, косата му почернява. Черната коса съдържа много сокове, затова въ нея растатъ и трендафили, и тръне. Хора, които иматъ черна коса, сж много енергични. И когато обичатъ, и когато мразятъ сж рѣзки; въ тѣхъ липсва мекота. Когато косата побѣлѣва, човѣкъ губи енергията си. Той казва: Азъ съмъ кротъкъ човѣкъ. — Кротъкъ си, защото нѣмашъ енергия. Изкуство е да имашъ черна коса и да бждешъ кротъкъ, да не риташъ. Като побѣлѣе косата ти, и да искашъ да риташъ, не можешъ. Да риташъ, това не значи негодуване. Негодуването се изразява въ две противоположни посоки — надолу и нагоре. Всѣко негодуване завършва съ примиряване на силитѣ, които сж го предизвикали. И въ човѣка има вътрешно раздвояване, което се изразява въ негодуване. Искашъ да направишъ едно добро, но вътре въ тебе нѣщо ти казва да не правишъ доброто. Ти се раздвоявашъ и, следъ известна борба, решаваешъ въпроса въ единъ или въ другъ смисълъ.

„Възнегодувахъ за двамата братя.“ Ще кажете, че Заведеевитѣ синове обичаха Христа, затова останалитѣ ученици негодувахъ. — Защо обичаха тѣ Христа? — За да седнатъ единъ отъ лѣвата Му страна, а другъ — отъ дѣсната. Така и дъщерята обича майка си, която я облича, дава ѣ пари, грижи се за нея. Майката е дала на дъщеря си друго нѣщо, по-ценно отъ това — тѣлото ѣ. Каже ли нѣкой, че нищо не е получилъ отъ майка си

и отъ баща си, той не говори истината. Много нѣща сж дали родителитѣ ви, но вие не оценявате най-важното, което имате. И следъ всичко това нѣкой се осмѣлява да казва, че Богъ не го обичалъ. И той не говори истината. Кой му е далъ всички блага, съ които всѣки моментъ се ползува? Кой му е далъ условия да се развива? Кой му е далъ тѣлото, безъ което не може да се прояви? Богъ е навсѣкжде и въ всичко, което ви обикаля. Какво повече искате? Трѣбва да минете презъ вѣчността, да разберете величието на Бога и да видите, че, въпрѣки това, Той спира вниманието си върху всѣко живо сѣщество, малко и голѣмо. — Искамъ да Го видя, както виждамъ човѣка. — Виждалъ ли си човѣка? Знаешъ ли, какво представя той? Това, което виждашъ, не е човѣкътъ, но неговитѣ прояви. Човѣкъ се проявява чрезъ сърдцето, ума, волята и душата си. Сърдцето на човѣка се познава по степенята на неговото благородство, умътъ — по замаха на неговитѣ мисли, душата — по готовността ѝ да се жертвува. Външността на човѣка не е истинскиятъ човѣкъ. Какъ е облѣченъ, каква служба заема, какъ говори, това още не е човѣкътъ. Търсете човѣка въ благородството, въ мислитѣ му и въ жертвитѣ, които прави не само за своето благо, но и за благо на своя ближенъ. Това се отнася, както за отдѣлния човѣкъ, така и за живота въ семействата, обществата и народитѣ. Сегашнитѣ хора живѣятъ повече въ съмнения и недоволство.

Често се говори за и противъ сѣществуването на Бога, но, въпрѣки това, всѣки Го търси. Желателно е всѣки да изнесе своитѣ искания предъ себе си, да знае, какъвъ е неговиятъ Господъ, Когото той търси. Стремимъ се къмъ нѣкакъвъ идеалъ, но трѣбва да знаешъ какъвъ е той, да можешъ да го опишешъ. Нѣкоя мома търси съвършенъ момъкъ, но не може да опише, какви качества трѣбва да има той. Не можешъ да искашъ нѣщо съвършено, за което нѣмашъ ясна представа. Нѣкой търси хубава вода. Щомъ търси такава вода, ще я намѣри, защото знае качествата ѝ. Следователно, ако търсите Бога, когото познавате, ще Го намѣрите навсѣкжде. Който не Го познава, не може да Го намѣри. Той се съмнява въ сѣществуването Му и казва: Ако Богъ сѣщесгвува, защо допуща войната?

Единъ турчинъ отъ варненско тръгналъ за Добричъ, тамъ да продава череши. По цѣлия пѣтъ той вадилъ череши отъ колата и ги гѣлталъ цѣли, съ костилкитѣ имъ. Като стигналъ въ града, усѣтилъ голѣмо напрежение и болка въ корема си. Отъ преяждане коремътъ му се подулъ и трѣбвало да го опериратъ, да изхвърлятъ костилкитѣ, които нагѣлталъ. Ще кажете: Защо Богъ допусна тази операция? Кой, въ сжщность, е причина за операцията? Значи, хората сами допуснаха войната, а Богъ имъ прави операции, вади костилкитѣ на черешитѣ отъ корема имъ. Единъ день, когато прогледате, ще разберете причината за всичко, което става днесъ въ свѣта. А сега, докато мислите, че знаете много нѣща, всѣкога ще вадите криви заключения и ще приличате на турчина, който казвалъ: Франция не е голѣма, но селата ѝ сж голѣми. Като вади криви заключения, човѣкъ мисли, че животътъ сжществува, докато той живѣе; щомъ умре, животътъ се свършва. Не е така. Животътъ нѣма край. Свършването на единъ животъ е начало на другъ. Всѣка смъртъ подразбира умирање на злото и на престѣпленията и започване на новъ животъ, пѣленъ съ добрини. Смъртъта не е нищо друго, освенъ разводъ на духа отъ плѣтъта, или напусчане на плѣтъта отъ душата. Ако искате да знаете защо умираме, казвамъ: Човѣкъ умира, защото душата или духътъ го е напусналъ. Духътъ напуска жената, а душата — мъжа. Когато момъкъ напусне момата, тя иска да се самоубие, не иска повече да живѣе. И обратно, ако момата напусне момъка, той не иска да живѣе. Така много хора сж умирали и отново се съживявали.

Какво трѣбва да прави човѣкъ, за да не умира? — Да стане слуга на себе си, а душата му — слуга на неговия духъ. Тогава майка ви и бащи ви ще ви дадатъ всичко, каквото желаете. — Сжществува ли душа? — Докато мисли и чувствува, човѣкъ има душа. Щомъ има душа, има и съзнание. Като изгуби съзнанието си, губи и душата си. Който има съзнание, прави разлика между добро и зло. Следователно, той има и душа. Когато човѣкъ предпочита доброто и отхвърля злото въ себе си, душата му се проявява.

„Възнегодуваха за двамата братя.“ Негодуването минава отъ човѣкъ на човѣкъ, както заразата. Родите-

литъ негодуватъ, че иматъ деца, а нѣматъ сръдства да имъ дадатъ образование. После децата — синове и дъщери негодуватъ, че родителитъ не имъ оставили никакво наследство. Проповѣдници негодуватъ. Учители негодуватъ, и ученицитъ имъ негодуватъ. Всички хора негодуватъ, че нѣма масло, захаръ, сирене. — И безъ масло се живѣе. Ядене, приготвено безъ масло е по-леко и се отразява добре на стомаха. Турите ли масло, съ приправки — червенъ и черенъ пиперъ, стомахътъ лесно се разстройва. Простата и естествена храна представя добрия животъ на човѣка. Пишната храна представя лошия човѣшки животъ.

Какъ и кога можемъ да подобримъ живота си? — Още сега. Щастието иде моментално, но условията за неговото идване се приготвятъ бавно. Влѣзе ли една Божествена мисль въ ума ви, моментално ставате щастливи. Обаче, дълго време се е минало, докато се приготвятъ условията за нейното приемане. Щомъ изгубите тази мисль, моментално ставате нещастни. Стоишъ на единъ мостъ тихъ и спокоенъ. Въ единъ моментъ изгубвашъ равновесието и полетявашъ надѣсно или налѣво. За да бѣдешъ щастливъ, пази следнитъ правила. Отстрани всѣко съмнение отъ себе си! Вѣрвай въ Господа, Който живѣе въ тебе, и не Го търси вѣнъ отъ себе си! Работете върху себе си, и всѣки день прибавяйте по нѣщо ново къмъ своята сграда. Не мислете, кой колко знае, колко е добъръ и светъ. Мислете за себе си, вие какво знаете и колко сте добъръ. Ще кажете, че пророцитъ и апостолитъ били много учени, много чисти и праведни. — Който е дошълъ на земята, все е направилъ нѣкаква погрѣшка, макаръ и малка. Но силата на великитъ хора се заключава въ това, че виждатъ малкитъ си погрѣшки голѣми, затова лесно ги изправятъ и изкупватъ. Има случаи, когато велики хора сж посвещавали цѣлия си животъ за изправяне на една своя погрѣшка, съ което сж изработили великъ характеръ. Често синове и дъщери очакватъ на богатството на родителитъ си. Тѣ се надѣватъ да получатъ наследство, да оправятъ обѣрканитъ си смѣтки. Не очаквайте на богатство, което иде следъ смъртъта на родителитъ ви. Нека всѣки се заеме за работа и да разчита на себе си. Христосъ не остави завещание на хората, пари на заемъ

не имъ даде, но пригответи условия за тѣхното развитие.

Следователно, който иска да се развива, нека следва пътя, който Христосъ му сочи. Този пътъ води къмъ истинско щастие. Той казва: Имамъ лозе. Който иска, нека дойде при мене да работи. Хората не чуватъ думитѣ на Христа и не ги възприематъ. Тѣ искатъ да иматъ пари, да се обличатъ съ хубави, скъпи дрехи, да обръщатъ внимание на всички. На земята това е невъзможно. Защо? — Калъ има. Днесъ е хубаво времето, за нѣколко часа, но неочаквано завали дъждъ и градъ, и отъ хубавитѣ и скъпи дрехи нѣма да остане нищо. Като се видите съ окаляни и измокрени дрехи, ще изгубите разположението си. Човѣкъ трѣбва да придобие такова самообладание, че нищо да не е въ състояние да развали настроението му. Всичко да изгуби, той трѣбва да остане тихъ и спокоенъ въ себе си, да знае, че едно нѣщо не е изгубилъ — Господа. Всички живѣятъ въ Господа. Следователно, дали мжжъ или дете си изгубилъ, ще знаешъ, че не сж изгубени. Тѣ сж въ Господа и всѣкога можешъ да ги намѣришъ.

Днесъ всички хора се държатъ едни за други и не се пушатъ. Жената се държи за мъжа, мъжътъ се държи за жената, децата — за родителитѣ си. Тѣ не знаятъ, че всички сж въ Господа, тамъ живѣятъ. Мъжътъ е сръщаль жена си много пъти на земята и пакъ ще я срещне. И следъ хиляди години, пакъ ще се срещнатъ. Въ всѣки човѣкъ има нѣкаква Божествена проява. И, като се отдалечи отъ тебе, естествено е да тужишъ за него. Като видите единъ изсъхналъ листъ на земята, спрете се предъ него и проследете, какви мисли ще минатъ въ главата ви. Той е смиренъ, мълчаливъ, въздъхва въ себе си и казва: Едно време бѣхъ високо на дървото, но ето ме, вече съмъ падналъ и изсъхналъ. Вие трѣбва да го успокоите и да му отговорите: Нищо, следъ нѣколко месеца ще се качишъ пакъ на дървото младъ, зеленъ и жизнерадостенъ. Богъ казва: „Смиренитъ ще въздигна, а гордитѣ и високомѣрнитѣ ще смиря.“ Сжщиятъ законъ се отнася и до човѣка. Кажатъ ли, че нѣкой е грѣшникъ, азъ го насърчавамъ. Не се безпокой, догодина ще се качишъ на дървото, ще се развеселишъ и младъ ще станешъ. Богъ благоволи повече къмъ грѣшника, който се разкайва, отколкото къмъ праведния, който

то се въздига и гордѣе. Да насърдишъ обезсърчения и падналия, това значи, да приложишъ учението, което нашиятъ Баща ни е завещалъ и предалъ чрезъ своя Единороденъ Синъ — Христосъ.

— Къде ще намѣримъ това учение? — Разтворете душата си и въ нея ще намѣрите всичко, което ви интересува. Ако срещнете нѣкаква мъчнотия, тя ще бѣде въ недостатъчната свѣтлина, за да проникнете въ гънкитѣ на душата си. Умътъ е свѣтлината, а сърдцето—огнището, на което се туря горивниятъ материалъ. Като се запали, той дава необходимата свѣтлина на човѣка, да може чрезъ нея да чете написаното въ своята душа. Когато дойде Божествената свѣтлина въ насъ, т. е. Духътъ, тогава ще кажемъ като Павла: „Ще Го познаемъ, както ни е позналъ“. Бждете постоянно въ молитва, за да пребждва Богъ въ васъ и да ви освободи отъ всички прегрѣшения. Молете се, Богъ да пребждва въ вашитѣ действия. Ако се гнѣвите, ще знаете, че Той не е въ васъ. Ако боледувате, Той не е въ васъ. Какъ ще се излѣкувате? — Като очистите тѣлото си отъ нечистата кръвъ, ума си отъ нечисти мисли и сърдцето си отъ нечисти желания. Нечиститѣ мисли и желания разполагатъ човѣка къмъ нечиста храна. Какво добро могатъ да ви допринесатъ саламитѣ, пастърмата, кебапчетата и др.? Да кълцашъ и мелишъ месо, да го приготвяшъ на салами, това е дяволско изобретение. Колко хора сж отишли преждевременно на онзи свѣтъ отъ салами и отъ кълцано месо! Милиарди животни сж подали и подаватъ молбата си до Бога, да ги освободи отъ човѣшкия ножъ. Това е истина, която трѣбва да се възприеме. Който не я приеме, ще носи последствията на своето непослушание. Новото учение не позволява да се ядатъ никакви салами. Азъ взимамъ думата „саламъ“ въ широкъ смисълъ. Когато мжжътъ изтезава жена си, или жената — мжжа си, тѣ сж яли саламъ. Когато родителитѣ развърщаватъ децата си, тѣ сж яли саламъ. За саламитѣ Богъ изпжди първитѣ човѣци отъ рая. За сжщитѣ салами страда и днешното човѣчество.

Христосъ пише въ новото учение: „Човѣкъ за човѣка е братъ“. Щомъ сме братя и сестри, трѣбва да живѣемъ по братски. Отъ гледището на Божественото учение нѣма неприятели въ свѣта. Хората сж приятели едни

за други, а не неприятели. Пазете се отъ внушенията на онзи, който е поставилъ въ ума ви отрицателната мисълъ, че човѣкъ за човѣка е вѣлкъ. Това е крива, изопачена, нечиста мисълъ, остатъкъ отъ старото учение на дявола. Богъ ще изкорени това учение до дъно и нѣма да остави поменъ отъ него. Тѣй казва Господъ днесъ, и каквото казва, ще се сбъдне, защото е Божествено.

Вложете въ умоветъ си мисълъта, че всички сте братя. Днесъ се правятъ предложения за миръ. Пратете и вие вашата нота горе, при Бога, оттамъ да искате миръ. Свѣтътъ е обсаденъ отъ ангели. Горко на онѣзи, които проповѣдватъ учението, че човѣкъ за човѣка е вѣлкъ! Горко на онѣзи, които лъжатъ и крадатъ! Време е вече да се приложи Божественото учение и между насъ. Проектирайте мисълъта си нагоре и изпълнете Божията воля. Не мислете, какво ще стане съ васъ. Косъмъ нѣма да падне отъ главата ви безъ Божията воля. Нека всички българи се молятъ и отправятъ молитвата си къмъ Бога. Само така България ще се благослови и освободи. Всѣки народъ, който мисли, че самъ ще оправн работитѣ си, още повече ще ги обърка. Ако всички европейски народи мислятъ така, цѣла Европа ще се напълни съ инвалиди. Най-после всички народи ще се обърнатъ къмъ Бога. Ще кажете, че отговорността лежи върху управляващитѣ. Не е така. Всички хора, всички семейства, всички общества носятъ отговорностъ за положението на своя народъ. Всѣки човѣкъ поотдѣлно е толкова отговоренъ, колкото и управляващитѣ.

Всѣки човѣкъ трѣбва да отправи своята молитва къмъ Бога. — Въ коя църква трѣбва да се молимъ? — Въ която и да е. Можете да се молите и на открито. Днешниятъ топѣлъ, сухъ день показва, че Богъ испраща своето благословение върху всички народи. Понеже всички сме братя, грѣхътъ на едного е общъ грѣхъ. Така казва Христосъ. И благото, и доброто на едного е общо благо. Днесъ всички народи негодуватъ единъ срещу другъ. Тѣ се обичатъ, но се намиратъ въ хипнотично състояние, което помрачава съзнанието имъ, затова тѣ не разбиратъ, какво правятъ.

Обърнете се къмъ живия Господъ, Който казва: „Потърсете ме въ день скръбенъ, и Азъ ще ви се извая.“

Опитайте Господа, да видите, дали ще ви помогне въ денъ скръбенъ. Нѣкой се моли да бжде въ тила, а не на фронта. Положението е опасно навсѣкжде, независимо отъ това, дали сте въ тила, или на фронта. Всички хора сж на фронта. Днесъ милиони хора умиратъ, други оставатъ инвалиди, сакати, трети страдатъ отъ сиромашия. Въ всѣки домъ се чува плачъ. Споредъ мене, сегашната култура е култура на плача и на страданието.

„Десетимата възнегодуваха за двамата братя“. — Какво ще стане съ насъ и съ европейскитѣ държави? — Не се грижете за тѣхъ. Тѣ носятъ отговорностъ за себе си; всѣки народъ носи отговорностъ. Богъ е опредѣлилъ границитѣ и развитието на всѣка държава, за да върви всичко по своя пѣтъ. Всички хора и народи трѣбва да бждатъ съ отворени очи. Ако държавитѣ не сж съ отворени очи, тѣ нѣма да се ползватъ отъ условията на живота. Бждете смѣли и решителни, не се обезсърдавайте. Не мислете, какво ще стане съ васъ. Нищо лошо нѣма да стане. Богъ ще ви окъпе, ще ви преоблѣче и ще ви постави въ новитѣ условия на живота. Така е казано, и така ще бжде. Какво правятъ децата ви, когато обещаєте да имъ купите за Великъ-денъ нови дрехи? Тѣ скачатъ, пѣятъ, радватъ се. Голѣмъ Великъ-денъ иде за всички хора. — Война е сега, тежки времена живѣемъ. — Ще останатъ много инвалиди, но Христосъ ще отвори очитѣ на ослѣпѣлитѣ, ще обърше сълзитѣ на страдащитѣ, ще възкреси мъртвитѣ. Хората ще се върнатъ на земята по три начина: едни ще се преродятъ, безъ да знаятъ, че сж преродени; други ще знаятъ, че сж преродени, а трети ще възкрѣснатъ. Който възкрѣсне, ще бжде свободенъ отъ закона на кармата, отъ всички недъзи. Възкрѣсналиятъ живѣе на земята така, както на небето, дето всички изпълняватъ Божиата воля съ любовъ. Тогава земята ще бжде обетованата земя; хората ще бждатъ красиви и млади, по на 33 години. Всички ще служатъ на Бога, както Синъ Человѣчески служи.

Да бждемъ Божии служители! Това е най-високата служба, която човѣкъ може да изпълни на земята.

*

15. Беседа отъ Учителя, държана на
22 септемврий, 1918 г. София.

Въ мое име

„Двама или трима, събрани въ мое име“^{*)}

„Въ мое име.“ Христосъ не казва, дето сж събрани единъ или двама въ мое име, но казва, дето сж събрани двама или трима въ мое име. Значи, Той изключва едното. Ученицитъ изучаватъ числата, работятъ съ тѣхъ, но смисълътъ имъ не знаятъ. Христосъ си служи съ числата и знае тѣхното значение и смисълъ. Това се вижда отъ стиха, че Богъ присъствува тамъ, дето сж събрани двама или трима въ Негово име. За единицата нищо не се казва. Когато е самъ, човѣкъ влиза въ къщата, или въ стаята си, затваря прозорцитъ и по този начинъ не дава възможностъ на свѣтлината да проникне въ стаята. Вънъ има свѣтлина, но вътре нѣма. Щомъ дойде единъ приятелъ, тогава той отваря прозорцитъ си и дава възможностъ на свѣтлината да влѣзе вътре. Въ присъствието на двама, събрани въ Божието име, Богъ се изявява срѣдъ тѣхъ. Кажете ли нѣкой, че Богъ не съществува, това показва, че той е затворилъ прозорцитъ си за външната свѣтлина. За да се убеди въ съществуването на Бога, той трѣбва да отвори прозорцитъ си. Влѣзе ли външната свѣтлина въ стаята му, философскиятъ въпросъ е разрешенъ. Следователно, който казва, че Богъ не съществува, той е затворилъ прозорцитъ си. Кажете ли, че Богъ съществува, той е отворилъ прозорцитъ си. Обръщамъ се къмъ онѣзи отъ васъ, на които прозорцитъ сж затворени, съ молба, да се върнатъ въ домоветъ си. Защо? — Да отворятъ прозорцитъ си. Така постъпва и Богъ, когато изпраща страдание на нѣкой човѣкъ. Чрезъ страданията и изпитанията, Той застава всички хора да отворятъ прозорцитъ си, да влѣзе отъ вънъ необходимата свѣтлина за живота имъ.

Казано е въ Писанието: „Въ начало бѣ Словото.“ Азъ казвамъ: Отначалото излѣзе Словото, и Словото

^{*)} Матей 18·20.

бъ у Бога. — Защо Словото бѣше у Бога? — Защото Неговитѣ прозорци сж всѣкога отворени.

„И Словото бѣ Богъ.“

„Въ Него бѣ животътъ; и животътъ бѣ виделина на чловѣцитѣ.“

„И виделината свѣти въ тъмнината; и тъмнината я не обзе“. Ако виделината се подаде на тъмнината, това показва, че или тъмнината е по-голѣма, или прозорцитѣ и сж затворени. Въ сжщностъ, тъмнината не обзе виделината.

„Дето сж двама или трима, събрани въ мое име,“ Въ този стихъ, знакътъ за събиране — плюсьтъ, ще бжде замѣстенъ съ думитѣ „въ мое име“ или „въ името Божие.“ Знакътъ за събирането е плюсь, за изваждането — минусъ, за умножението — полегатъ кръсть, а за дѣлението — две точки. Безъ тѣзи знаци не може да се опредѣли, какво действие трѣбва да се извърши между числата. Когато Христосъ казва „дето сж двама или трима, събрани, следва знакътъ „въ мое име“, тамъ съмъ и Азъ срѣдъ тѣхъ“. Плюсьтъ, при събирането, означава страдание; минусътъ, при изваждането, означава недоволство; полегатиятъ кръсть, при умножението, означава илюзиитѣ въ живота; дветѣ точки, при дѣлението означаватъ разединяване.

„Тамъ съмъ и Азъ срѣдъ тѣхъ.“ Защо се събиратъ двама или трима заедно? — Да намѣрятъ истината, която ще внесе спокойствие и миръ въ душата имъ. За тази цель, прозорцитѣ имъ трѣбва да бждатъ отворени. Свѣтътъ, въ който живѣемъ, не се основава на произволи и случайности. Той се основава на абсолютната мѣдростъ, на законъ, безъ който косъмъ отъ главата ви не може да падне. Ще кажете, че въ свѣта сжществуватъ голѣми страдания и нещастия. — Тѣ сж неизбѣжни. Докога? — Докато разберемъ великитѣ закони на Битието. Съзнателно или несъзнателно, човѣкъ работи чрезъ страданията, както съ математическитѣ действия, и се развива правилно. Ангелитѣ не страдатъ, защото разбиратъ законитѣ. А всѣко неразбиране на нѣщата причинява страдания. Какъ нѣма да страда човѣкъ, който постоянно преяжда? Днесъ се наяде съ печена кокошка, пие шампанско; утре сжщо преяжда, после се оплаква отъ разстройство на стомаха, отъ страдания и болки. Единъ

денъ, когато разбере, че не трѣбва да преяжда, ще се освободи отъ страданията. Храненето има смисълъ до толкова, доколкото доставя необходимитѣ елементи за подържане на организма. Вложете въ огнището си толкова вжглища, колкото сж нуждни за свършването на една работа. Щомъ ги свършите, пакъ ще си набавите.

„Дето сж двама или трима.“ Кой сж двамата или тримата?—Това сж умътъ, сърдцето и волята на човѣка. Когато умътъ е пълненъ съ възвишени мисли, сърдцето — съ движеща се творческа сила, а волята — бременна съ велики Божии добродетели, Азъ съмъ тамъ. — Кой е този Азъ?—Единниятъ, отъ Когото всичко произлиза. Нека всѣки се запита: Бремененъ ли е умътъ ми съ възвишени и свѣтли мисли, сърдцето — съ творческитѣ енергии на доброто и волята — съ прояви на доброто? Когато казваме, че Богъ създаде свѣта, разбираме доброто, защото творчество има само въ доброто. Когато отнемете живота на човѣка, вие му причинявате зло; когато му върнете живота, причинявате му добро. Когато Христосъ изказа мисълта — Дето сж двама или трима, събрани въ мое име, тамъ съмъ и Азъ, — Богъ говорѣше чрезъ Него. Когато Богъ говори, всѣкога имаме творчески процесъ. Какъ различаваме Божественитѣ нѣща отъ човѣшкитѣ? Ако отидете на нѣкаква проповѣдь или на концертъ, на театъръ и следъ това изпитате стремежъ или импулсъ къмъ възвишеното, вие сте слушали нѣщо Божествено. Ако не почувствувате никакъвъ стремежъ къмъ възвишеното, вие сте попаднали на нѣщо човѣшко. Ще кажете, че сте правовѣрни, разбирате нѣщата. Какво е вашето вѣрую, това не ме интересува; колко е голѣма вашата градина, и това не ме интересува. За мене е важно да знаа, какви плодове ражда вашата градина. Градината ви може да е съ километри голѣма, и това е добро; но ако нищо не ражда, това не е добро. Всѣки трѣбва да се стреми да ражда. Човѣкъ е дошълъ на земята съ велика мисия, която трѣбва да изпълни. Всѣки човѣкъ изразява една Божествена мисълъ, изпратена на земята да принесе своето благословение и да се върне пакъ при Бога. Следователно, човѣкъ се движи на земята, докато излѣе своето съдържание, т. е. докато се прояви. Това не става изведнѣжъ. Нѣкой се проявява въ началото на живота

си, другъ — къмъ срѣдата, а трети — на края. Много години ще тъпчешъ земята, докато нѣкой се сѣти да извади запушалката на твоето шише и излѣе съдържанието ти. Като се изпразни, пакъ по сѣщото колело се качва горе, да се напълни отново. Нѣкой пита, ще дойде ли втори пѣтъ на земята. Много пѣти си дохождалъ и още много пѣти ще дохождашъ.

Животътъ е колело, по което всички хора се качватъ и слизатъ; слизатъ да нагребатъ вода, качватъ се, изливатъ водата и отново слизатъ. Нѣкой казва, че не иска да се ражда втори пѣтъ. Това не зависи отъ него. Щомъ се движи колелото, ти непременно ще слизашъ и ще се качвашъ. Ако не искашъ да се раждашъ, твоето колело ще спре движението си, и ти си осъденъ на израждане. Това наричаме ретроградство, т. е. отстъпление отъ закона на Божественото движение.

„Дето сж двама или трима.“ Двамата сж духовникътъ и учителътъ, а тримата — народътъ. Ако духовенството е бременно съ Словото Божие, ако учителитъ сж бременни съ идеята за движението на Божественото колело, и ако народътъ е бремененъ съ плодовѣтъ на Духа, Богъ ще бжде срѣдъ тѣхъ. Този народъ е благословенъ, той ще бжде силенъ и великъ. Това учение може да се приложи и въ домоветъ. Бащата е духовникътъ, майката е учителътъ, а синътъ — народътъ. Този законъ, т. е. това отношение сжществува навсѣкжде въ живота. Като дойдете до човѣка, имате сжщото отношение: Духовникътъ е човѣшкиятъ умъ, учителътъ — човѣшкото сърдце, народътъ — тѣлото му. Когато умътъ, сърдцето и тѣлото ни сж бременни съ Божествени идеи, Богъ ще бжде срѣдъ насъ, и, каквато работа започнемъ, тя ще се благослови. Ще кажете, че човѣшкиятъ животъ е пѣленъ съ нещастия и съ приключения. — Драма е това, все ще се случи нѣщо. Така е писалъ авторътъ. Той е писалъ, колко действащи лица трѣбва да участвуватъ въ драмата, какъ да бждатъ облѣчени, кжде да ставатъ действията, какви роли да се играятъ и, както е писалъ, точно така се изпълнява. — Какъвъ ще бжде животътъ на действащитъ лица? — Ще минатъ презъ огънь, ще страдатъ и най-после ще се спасятъ. Така е писалъ авторътъ, така става.

Днесъ ние присъствуваме като зрители на една велика Божествена драма. — Какво ще стане съ действащите лица? — Каквото Авторътъ е написалъ. Героитъ ще минатъ презъ голъми мъчности и страдания, ще разрешатъ мъчнотиитъ си правилно и ще се спасятъ. Следъ това публиката ще имъ ржкоплъска. — Защо се дава една драма въ свѣта? — За възпитание на хората. Драматическитъ моменти не сж нищо друго, освенъ послѣствия на нѣкакви неправилности въ човѣшкия животъ. Страданията на действащите лица се дължатъ на интриги и на лоши постѣпки между самитъ тѣхъ. Момъкъ и мома искатъ да се оженятъ, но се явяватъ интриги около тѣхъ. Майката и бащата се раздѣлятъ въ възгледитъ си. Майката държи страната на дъщерята, бащата — на момъка. И обществото отвѣнъ сжщо се раздѣля: едни подържатъ момата, други — момъка. Като дойде краятъ, въпросътъ се решава така, както Богъ иска. Като дойде краятъ на драмата, всички казватъ: Авторътъ е написалъ драмата си точно споредъ законитъ на живота. Публиката ржкоплъска, довольна е отъ развръзката на драмата, и всички си отиватъ по домоветъ. Едни отъ присъстващите използватъ добре това, което сж чули и видѣли; други — нищо не използватъ, тѣ гледатъ на действията като на картини. Всѣка драма трѣбва да остави въ ума и въ сърдцето на човѣка нѣщо, което да го ползува. Животътъ е драма, а не трагедия. Героитъ могатъ да бждатъ изпждени отъ отечеството си, да изгубятъ имането си, да бждатъ опозорени, да страдатъ съ години, но, въ края на краищата, сждбата имъ се подобрява, и тѣ отново придобиватъ всичко изгубено. Сега вие сте сгодени за Господа, за Христа, искате да се ожените за Него, но свѣтътъ не е съгласенъ, не позволява. Момата настоява, майката и бащата се противопоставятъ и казватъ: Не може, не позволяваме да стане тази връзка. По-скоро ти ще умрешъ, или ние, но нѣма да дадемъ съгласието си. Едната страна настоява, другата се противопоставя, докато най-после работата се нарежда така, както Богъ иска. Еднитъ казватъ може, другитъ — не може, докато най-после въпросътъ се разрешава съ „може“.

Една милионерска дъщеря се влюбила въ единъ младъ, красивъ момъкъ. И двамата искали да се оже-

нятъ. Бащата на момъка не билъ съгласенъ за тази женитба. Обаче, момъкътъ и момата решили и безъ него да се вѣнчаятъ. Тѣ се качили на велосипедъ, да стигнатъ по-скоро въ съседния градъ, дето да се вѣнчаятъ. По цѣлия пътъ тѣ хвърляли малки, остри гвоздейчета, съ цель да препятствуватъ на онзи, който тръгне следъ тѣхъ да ги гони. Като се научилъ за бѣгството имъ, бащата тръгналъ следъ тѣхъ, сжщо съ велосипедъ, да ги стигне и попрѣчи на решението имъ. Обаче, гвоздейчетата започнали да се забиватъ въ гумитъ на велосипеда и му прѣчили. Гумитъ се пробилъ, и той тръгналъ пешъ. Гвоздейчетата се забивали и въ обувката. Той спиралъ често да чисти обувката си, и това го забавило. Най-после бащата стигналъ въ съседния градъ, дето младитъ го посрещнали радостни и щастливи, че реализирали желанието си. Като се намѣрилъ предъ свършения фактъ, бащата се принудилъ да даде благословението си, и тримата се върнали у дома си доволни.

Сега Христосъ се обръща къмъ всички народи и казва, че това, което днесъ става въ свѣта, е гласъ Божи. Нѣма да остане човѣкъ и народъ, които да не разбератъ този гласъ. Рано, или късно, всички ще го разбератъ. Може да се съмнявате, да се безпокоите за последствията, но търпение се иска отъ всички. Резултатътъ на това, което днесъ става, ще се види въ бъдеще. Като дойдете втори пътъ на земята, ще четете историята на народитъ, ще видите, какви сж последствията на днешнитъ времена. Който има търпение, ще дочака края на събитията. Който нѣма търпение, ще се отегчи и ще пожелае да си отиде у дома. Драмата, която днесъ се разиграва, е въ четири действия. Нѣкои ще видятъ само първото действие и ще си заминатъ; други ще останатъ докрая на второто действие; трети ще останатъ докрая на третото действие; малцина ще иматъ търпение да останатъ докрая на драмата, да видятъ и четвъртото действие, да видятъ последствията на драмата.

Христосъ казва: „Дето сж двама или трима, събрани въ мое име, тамъ съмъ и Азъ срѣдъ тѣхъ.“ Числото две е производителенъ принципъ. То е сила, която произвежда, запазва, съгражда. Нѣкои я наричатъ творческа, но въ сжщностъ, не е такава. Художникътъ,

който рисува картини отъ природата, и музикантътъ, който възпроизвежда пѣсенъта на природата, не сж творци. Тѣ копиратъ природата, т. е. репродуциратъ я. Репродукцията означава преповтаряне на явленията. Художникътъ преповтаря това, което вижда въ природата. Музикантътъ преповтаря това, което чува въ природата. Възлюбениятъ говори на възлюбената си това, което Богъ е казалъ. Казвате на нѣкого, че го обичате. Какъ ще изразите обичта си? Ако е гладенъ, ще го нахраните; ако е жаденъ, ще го напоите; ако е босъ и окжсанъ, ще го облѣчете; ако е невежа, ще го научите на нѣщо. Азъ вѣрвамъ само въ любовъ, която дава. Азъ не вѣрвамъ въ любовъ, която се изразява въ чукане на пълни чаши и пиене наздравица за благого на този или на онзи народъ. Ще седнатъ нѣколко души предъ чаши, пълни съ вино, ще се чукатъ и ще пиятъ за доброто на България. Това не е нито любовъ, нито обичъ. България се нуждае отъ герои, отъ хора съ характеръ, съ добродетели, съ вѣра, които могатъ да издържатъ на всички условия. Сега иде неприятелътъ. Вътрешното разлагане, желанието на човѣка да се осигури, да живѣе само за себе си, трѣбва да се премахне. Нѣма защо да се осигурявате. Още съ слизането си на земята човѣкъ се осигурилъ. Всѣки добъръ, честенъ и справедливъ човѣкъ трѣбва да извади ножа си и да отиде на фронта. — Отсега нататкъ ли ще воюваме? Ние очакваме всички да се върнатъ оттамъ, а сега ни се говори да излизаме на фронта. — Това, което ставаше досега, азъ наричамъ междусобица, а не война. Досега се биха братъ съ брата — това не е война. Истинската война подразбира да воювашъ съ злото, съ кражбата, съ лъжата и да ги победишъ. Само така могатъ да се създадатъ велики народи, добри общества и семейства. Всички духовници, учители, управници, сждии трѣбва да извадятъ ножа си и да кажатъ: На фронта! — Противъ кого? — Противъ общия врагъ, който е тъпкалъ и тъпче всички хора. Колко ваши братя и сестри е отправилъ той на онзи свѣтъ! Колко ваши деца, ваши възвишени мисли и чувства е поробилъ и потъпкалъ! Христосъ казва, че, за да победите общия врагъ, трѣбва да прощавате на всички, които сж ви обидили и напакостили; трѣбва да изпждите злото вънъ

отъ себе си. Казвамъ: Отворете прозорцитѣ си, да влѣзе Божествената свѣтлина въ вашия домъ. Който не ги отвори, ще понесе последствията на непослушанието. Това значи, Богъ ще въздаде на всѣкиго заслуженото. Великиятъ Баща на човѣчеството гледа еднакво къмъ всички хора, и на всички говори като на съзнателни, мислещи сжщества, които иматъ условия да се повдигнатъ. Нека всички бждемъ свободни и работимъ дотогава, докато се подобри живота на хората, на всички живи сжщества на земята.

Казвате: Добре, че войната е къмъ своя край. Не е така. Войната сега започва и се развива въ ваша полза. Ние ще спечелимъ войната. — Коя война? — Божествената война, която ще повдигне народитѣ. Българскиятъ народъ ще бжде великъ, не както мислятъ българитѣ, но великъ предъ Бога. Искамъ всички хора, всички народи да станатъ велики и така да се явятъ предъ лицето на Бога — своя Баща.

Две течения сжществуватъ въ свѣта: на злото и на доброто. Едни хора сж поданици на злото, а други — на доброто. Злото отстъпва вече своята властъ и мѣсто на доброто. Да му мислятъ неговитѣ поданици. Като се явите предъ вашия Баща, Той ще ви пита: Коя кауза подържахте на земята? Подържайте Божиата кауза, защото на Него дължите всичко. Той работи навсѣкжде въ свѣта. Нищо не става случайно. Всички народи, въ своето развитие, вървятъ по директивата на Божиата мисль. Всичко се подчинява на Божиитѣ заповѣди.

— Какъ ще се докаже това? — Лесно се доказва. Достатъчно е да ви кажа: Биятъ се хората на фронта. — Докажи това. — Който иска да се увѣри въ думитѣ ми, ще го изпратя на фронта. Другояче не мога да го докажа. Оржията, съ които небето воюва, сж толкова съвършени, войницитѣ — толкова силни и воинствени, че никаква тъмна сила не може да имъ противостои. И най-голѣмата земна сила отстъпва на небеснитѣ сили. Онѣзи, които не могатъ да устоятъ на Божиата сила, копаятъ скривалища надолу, тамъ да се криятъ. Когато Христосъ се яви предъ човѣчеството, което днесъ воюва, всички демони ще излѣзатъ отъ хората и ще влѣзатъ въ утробата на свинетѣ. Който се освободи отъ бѣса въ себе си, ще се обърне къмъ Бога съ думитѣ: Господи,

искамъ да бжда Твой ученикъ. Господъ ще му каже: Иди първо да разкажешъ на ближнитъ си, какво направихъ за тебе. И сега Богъ се обръща къмъ европейскитъ народи и имъ казва: Вие сте болни, опиянени. Тръбва да се свестите. Богъ вдига ржката си надъ тѣхъ, да ги свести, да отрезнѣятъ. Това означава, че мирътъ иде. Божията ржка се движи бавно, плавно и, като направи единъ полукръгъ, въ цѣла Европа ще настане миръ. Следъ това Той ще каже на всѣки народъ поотдѣлно: Повърни горчивото и отровното, съ което си се хранилъ досега! — и той ще повърне. — Извади кесията си! — и той ще я извади. — Разкажи, какво си правилъ досега! — и той ще разкаже. Съ едно махане на ржката си Богъ ще се разправи съ всички народи и ще имъ каже: Земята е моя, всички сте мои деца и, отсега нататкъ, никой нѣма право да бие брата си! Това е новото учение. Така говори Господъ. Който не върва, нека погледне вънъ, тамъ ще види Бога. Вънъ е Господъ, азъ Го виждамъ. Отворете прозорцитъ си, и вие ще Го видите. Щомъ влѣзе у васъ, вие ще почувствувате вътрешна радостъ и лекота, вътрешенъ миръ и веселие.

Въ единъ рудникъ, въ Америка, едно магаре прекарало десетъ години на тъмно. То пренасяло вжглища отъ една галерия въ друга, безъ да види слънчевъ лжтъ. На десетата година пуснали магарето за единъ день, да излѣзе отъ рудника, да подиша чистъ въздухъ, да види свѣтлия Божи день. Като се видѣло свободно, на въздухъ и свѣтина, магарето не знаело, какво да прави отъ радостъ: хвърляло се на земата, обръщало се на грѣбъ, на коремъ, ревало — не знаело, какъ да изрази радостъта си. Такова е състоянието на всѣки човѣкъ, който е отворилъ прозорцитъ си за Божията свѣтина и топлина. Голѣма е радостъта на човѣка, въ когото Богъ живѣе. Който се радва и весели отъ дълбочината на душата си, ще знае, че Богъ го е посетилъ и, като магарето, го извадилъ отъ дълбокия рудникъ, на чистъ въздухъ, на Божията свѣтина, да се радва и весели на свободата.

„Дето сж двама или трима.“ Двамата сж умътъ и сърдцето. Умътъ е макарата, която се изкачва нагоре; сърдцето — макарата, която слиза долу. Съ помощта

на тѣзи макари човѣкъ издига волята си, която е паднала долу, и я поставя на мѣстото ѝ. Тримата сж умѣтъ, сърдцето и волята, които всѣкога трѣбва да бждатъ въ съгласие. Когато двамата и тримата сж въ хармония, Богъ е срѣдъ тѣхъ, и работитѣ имъ се нареждатъ добре. Чуete ли думитѣ „Азъ съмъ срѣдъ васъ“ — ще знаете, че Богъ ви говори. Илия чу тихия Божи гласъ въ себе си, който го запита: Какво направи, Илия? Той закри очитѣ си съ своята дреха и отговори: Господи, отъ ревностъ къмъ Тебе направихъ това престѣпление. Богъ му каза: Не е този пѣтътъ, по който можешъ да ми служишъ. Не е този пѣтътъ, по който Царството Божие може да дойде на земята. Следъ тѣзи думи дойде огнена колесница, която вдигна Илия и го занесе надъ облацитѣ. Духътъ на Илия влѣзе въ Елисея, който бѣше миролюбивъ, и той продължи неговата работа.

„Дето сж двама или трима, събрани въ мое име, тамъ съмъ Азъ срѣдъ тѣхъ.“ Този стихъ, преведенъ на вашъ езикъ, означава: Ако умѣтъ и сърдцето ви сж събрани въ мое име, и Азъ ще бжда между васъ; ако умѣтъ, сърдцето и волята ви сж събрани въ мое име, и Азъ ще бжда между васъ. Кикваго работа започнете, като духовници, учители, управници, сѣдии, ще бжде благословена, защото всички богатства сж въ Бога.

Единъ евангелски проповѣдникъ ми разправяше, какво видѣлъ въ живота си. Единъ день, като се разхождалъ по улицитѣ, случайно погледналъ къмъ единъ отъ прозорцитѣ на една къща. Той видѣлъ една красива мома, съ такова свежо лице че останаъ очуденъ. Никогa въ живота си не срѣщалъ толкова хубава мома. Вгледалъ се той внимателно въ нея и забелязалъ, че предъ лицето ѝ имало нѣкаква червена завеса, отъ която падали лъчи, които се отразявали върху лицето на младата мома и ѝ предавали особенъ красотa и свежестъ.

Не можете ли и вие, като младата мома, да турите такава завеса предъ лицето си, за да стане красиво и свежо? — Можете. Това е завесата на Божественния животъ. Всички имате тази завеса на прозорцитѣ си, но трѣбва да я използвате. Всѣки носи Божественото въ себе си, но едни го признаватъ, а други не го признаватъ. Който се осмѣли да признае, че Богъ живѣе въ него, че всички, което му е дадено,

принадлежи на Бога, наричатъ го еретикъ, отстъпникъ отъ вѣрата и т. н. Странно е това. Ще излѣзе, че, който вижда слънцето и признава Бога за свой Баща, е еретикъ. Слѣпиятъ, понеже не вижда слънцето, не вижда свѣта, който Богъ е създалъ, е правовѣренъ. Азъ признавамъ, че всичко принадлежи на Бога. Следователно, и азъ съмъ човѣкъ на Бога. Въ това отношение, всички търговци биха ме приели за слуга, защото не крада и не лъжа. Мога да стана и касиеръ, да пазя и да раздавамъ пари на хората. Касиерътъ трѣбва да бжде честенъ и справедливъ.

„Дето сж двама или трима, събрани въ мое име, тамъ съмъ и Азъ“. Отъ тѣзи двама или трима, Богъ ще избере касиеръ, да пази Божествената каса и съ мждростъ да раздава отъ нея на всички, които се нуждаятъ. Мнозина отиватъ при Господа да искатъ честенъ касиеръ който да пази каситъ имъ. Отговаря имъ се, че нѣма двама или трима, събрани въ името на Бога, за да избератъ оттамъ човѣкъ. Възразяватъ, че всички сж правовѣрни, събиратъ се въ името на Бога, правятъ молитви. Такова събиране още не е истинско.

Така кацарътъ събира обржчитъ на кацата. Той вземе чукъ въ ръка и единъ следъ другъ ги сглобява. Това събиране не става по ваша воля, но по волята на кацаря. Ако вашитъ умове, сърдца и воля се събератъ доброволно, въ името Божие, тамъ е Богъ срѣдъ васъ. Този е пѣтътъ, по който можете да изправите живота си. Това, което става съ васъ, става и съ цѣлия свѣтъ. Свѣтътъ представя велика, колективна душа. Каквато е участъта на великата душа, такава е участъта и на малката душа. И обратно, каквато е участъта на малката душа, такава е и на голѣмата. Малката душа може да спре голѣмата въ пѣтя ѝ; и голѣмата може да спре малката. Това е законъ въ природата. Всѣки човѣкъ може да спре движението на трена. — Какъ? — Като извади една релса отъ пѣтя му. Всѣки може да подвижи спрѣлия се тренъ, като тури извадената релса на мѣстото ѝ. Човѣкъ може да направи и едното, и другото, понеже е факторъ въ свѣта. На човѣка е дадена свобода да прави, каквото иска, но той не може да бжде свободенъ отъ отговорностъ за своитъ дѣла. По отношение на вселената, човѣкъ е малкъ, но често

малката причина произвежда голѣми резултати и по следствия.

Въ 1875-та година градъ Чикаго изгорѣлъ по невниманието на единъ човѣкъ. Той ималъ крава и влѣзълъ въ обора вечеръ, съ свѣщъ въ ржка, да я дои. Кравата ритнала свѣщъта, и лампата се запалила. Човѣкътъ не забелязалъ това и продължилъ работата си. Следъ малко затворилъ обора и се прибралъ вкъщи. Срѣдъ нощъ той се събудилъ отъ страшенъ викъ — цѣлиятъ градъ билъ въ пламъци. Една малка причина произвела голѣми и лоши послѣдствия. Следъ това Чикаго билъ възстановенъ и станалъ по-хубавъ, отколкото билъ първоначално. Кой е виновенъ за пожара? — Онзи който доилъ кравата си вечеръ, и държалъ свѣщъта отзадъ, да му свѣти по-добре. Човѣкъ трѣбва да държи свѣщъта предъ лицето си, а не задъ лицето си.

Днесъ Христосъ говори на всички хора, както едно време имъ е говорилъ. Ще кажете, че не помните, кога ви е говорилъ Христосъ. Наистина, забравили сте, кога ви е говорилъ и какво ви е говорилъ. Забравили сте и гласа Му. Христосъ казва: „Това, което сте направили на одного отъ малкитѣ, направили сте го и на мене ако нищо не сте направили на малкитѣ, и на мене нищо не сте направили“. Помните ли това? — И това не помните. Всички сте дошли отъ небето, тамъ сте се познавали; но тукъ, понеже сте съ маски, не се познавате. Сегашнитѣ хора сж маскирани, като на балъ маске. Като маскирани, тѣ си позволяватъ такива нѣща, каквито безъ маски никога не биха направили.

Християнството съветва всички хора да хвърлятъ маскитѣ си. Времето на балъ маске е отживѣло вѣкъ си. Снемете маскитѣ си, да започнете новия животъ на опознаване. Страданията се дължатъ на ританицитѣ, подигравкитѣ, мушкането, смѣха, които ставатъ на балъ маске. Като боледува, човѣкъ се обърква и казва: Не зная вече, кое е добро и кое — лошо, какво да прави и какво да не правя. Това показва, че мислитѣ и чувствата на човѣка се маскиратъ. Той се намира на балъ маске. Казвамъ: Спри бала! Свали маскитѣ отъ мислитѣ и чувствата си и ще познаешъ себе си, ще познаешъ, кой какъвъ е. Долу маскитѣ! Да започнемъ новъ, естественъ животъ на творчество, на производи-

телностъ. Време е вече да се рисува, да се свири, да се оре и копае; да се обработватъ градини, ниви, лозя; да се създаватъ и подхранватъ нови мисли и желания. Колко мисли и желания сж убити! — Какъ да се справяме съ мжжетъ и съ децата си? — Като снемете маскитъ си.

Турете въ ума си мисълта — „въ името Божие.“ Богъ ще дойде у васъ и ще ви научи, какъ да пресъздадете своя домъ. Не е мжно да подобри човѣкъ живота си и живота на своето семейство, но той трѣбва да се освободи отъ съмнението. Единъ е пжтътъ за посѣване на добри мисли и желания — да работите въ името Божие. Постигнете ли това, Богъ е срѣдъ вашитъ мисли и желания. Лошитъ мисли не могатъ да се обработватъ въ името Божие. Който се опита да направи това, ще плати скжпо. Никой нѣма право да малтретира майка си, която е посветила здравето, силитъ си, живота си заради него. Позволи ли си да се отнася грубо и жестоко съ нея, скжпо ще плати. Ако бащата и майката не изпълняватъ съ любовъ задълженията си къмъ своитъ деца, ще платятъ четворократно. Болеститъ на съвременнитъ хора не сж нищо друго, освенъ полици, които тѣ изплащатъ за неизпълненъ дългъ къмъ децата си, когато били родители, или къмъ родителитъ си, когато сж били тѣхни деца. — Какво да правимъ, за да се излѣкуваме? — Да обичаме родителитъ си, да обичаме своитъ братя и сестри. Ние имаме една небесна майка и единъ небесенъ баща, една небесна сестра и единъ небесенъ братъ. Който съгрѣшава противъ тѣхъ, ще носи последствията на своитъ прегрѣшения. Въ който день измѣните отношенията си къмъ своята майка, баща, братъ и сестра, Божието благословение ще дойде върху васъ, и Христосъ ще ви се изяви. Христосъ означава Синъ Человѣчески. Синътъ включва въ себе си братята и сестритъ, които ще дойдатъ да подготвятъ пжтя, по който майката и бащата идатъ при васъ. Които се съмняватъ въ това, което говоря, нека направятъ опитъ, да възлюбятъ небесната майка, баща, братъ и сестра; следъ това нека пожелаятъ да се реализира едно тѣхно добро желание, за което отъ години работятъ. Ако въ една седмица не го реализиратъ, нека дойдатъ при мене да кажатъ, че ду-

митъ ми не сж вѣрни. Ако можете да приложите любовта си, даже на смъртно легло да сте, за една седмица положението ви ще се подобри и ще оздравѣте. Това е Божественъ законъ, който можете да приложите.

Какво трѣбва да направи българскиятъ народъ въ тѣзи трудни времена, които преживява? Едно се иска отъ всички: да възлюбите вашия Божественъ баща, майка, братъ и сестра. Това значи да се обърнете къмъ Бога. Така ще се спаси българскиятъ народъ. Така ще се спасятъ всички българи: свещеници, учители, управници, сждии, майки и бащи. Готовъ съмъ да стана слуга на всички, само вие да се спасите и повдигнете. Преди две хиляди години дойде Христосъ на земята, и вие Го разпнахте. И донесъ още продължавате да Го разпъвате на кръста, да роптаете противъ Бога. Колко души сж готови да направятъ опитъ, да приложатъ любовта? Ако можете да направите опита, следната година ще има голѣмо плодородие. Богъ ще върне всички загуби на хората отъ войната. Всички ще бждете свидетели на това, което говоря, но да възлюбите Божествената майка, баща, братъ и сестра. Сега сж времена за опити. Да опитаме Господа. Не говоря само думи, но нѣща, които могатъ да станатъ. Не говоря, за да печеля последователи. Искамъ всички да възлюбимъ Господа, Който се проявява чрезъ нашата майка, баща, братъ и сестра. Що се отнася до последователи, ето, Христосъ има 500 милиона последователи, които сж раздѣлени споредъ своето вѣрую. Тѣ и донесъ още спорятъ, Синъ Божи ли е Христосъ, или не е; не знаятъ, какво мѣсто да Му опредѣлятъ. Христосъ е ситъ отъ такива последователи.

Казвамъ: Христосъ е Синъ Божи; Неговъ Баща е Богъ; Неговата Майка е Господъ; Неговата сестра и братъ е Духъ Свети. Той слиза на земята да утеши всички страдащи, като имъ казва: Не се страхувайте, азъ ще ви помогна. Когато сте скръбни, ще дойде вашиятъ голѣмъ Братъ да ви утеши. Ако сте паднали, ще ви повдигне. Обичайте своитѣ братя и сестри, за да чуете чрезъ тѣхъ тихия гласъ на Бога, Който казва: „Азъ съмъ съ васъ.“ Това означава стихътъ, въ който се казва: „Дето сж двама или трима, събрани въ мое име, тамъ съмъ и Азъ“. Всѣки може да чуе тихия гласъ на Бога отвътре, или отвънъ, до ухото или до слѣпоочната област, от-

горе на главата, или отпредъ. Каже ли нѣкой, че Богъ му е проговорилъ, важно е да се знае, откъде, отъ коя посока: отъ изтокъ, западъ, северъ или югъ. Давидъ казва: „Видѣхъ Господа отпредъ, на лицето си“. На друго мѣсто въ Писанието е казано: „Господъ ще ти бѣде задна стража“. Това показва, че се намирашъ въ опасностъ. Когато гледаме Господа предъ лицето си, това е день на спасение. Когато Го гледаме отгоре, това е часъ на молитва. Когато е вътре въ насъ, това е день на любовта. Тогава трѣбва да слушаме, какво ни говори. Всѣко нѣщо, което слушаме, има свой вътрешенъ смисълъ. При това, всѣкога ни се говори нѣщо опредѣлено и отъ опредѣлено мѣсто. Казваме, че е дошълъ нѣкой посланикъ. Веднага искаме да знаемъ, отъ гдѣ иде той: отъ Англия, отъ Америка, отъ Русия, отъ Германия, или отъ Франция. Ако знаемъ отде и е, ще знаемъ и неговата мисия. Божиятъ посланикъ носи съ себе си Божията Правда и се обръща къмъ всички народи съ думитѣ: Народи, въдворете Божията Правда на земята! Ако иде отъ северъ, Той проповѣдва на хората истината. Ако иде отъ югъ, Той проповѣдва за добродетелитѣ и казва: Гладния ще нахранишъ, жадния ще напоишъ, натжжения ще утешишъ. Ако иде отъ изтокъ, ще проповѣдва на хората за любовта. Иде ли отъ западъ, ще проповѣдва за прощението. Казано е въ Писанието: „Преди да е залѣзло слънцето, трѣбва да си простилъ на брата си.“

Много нѣща сж писани въ Светото Писание. Много време сж писали, но и много хора сж взели участие въ написването Му. Пребройте, колко пророци, колко евангелисти и апостоли сж писали. Не се пише лесно Свещена книга. Това не е да напишешъ една обикновена книга; да вземешъ отгукъ оттамъ нѣколко мисли и стихове, да ги съчетаешъ по свой начинъ и да кажешъ, че си написалъ нова книга. Следъ това, да се подпишешъ, да знаятъ всички, кой е писалъ книгата. Казватъ, че нѣкой написалъ отличенъ романъ. Не се пише лесно романъ. Ако не бѣха момъкътъ и момата, кой щѣше да го създаде? Тѣ създаватъ романа, авторътъ само го пише. Въ това отношение, авторътъ е стенографътъ, който схваща бързо онова, което момъкътъ и момата преживяватъ, и го описва. И съ това авторътъ принася из-

вестна полза на човѣчеството, но самъ той не е действащо лице.

Богъ пише една велика книга, на която листата сж хората. Значи, всѣка душа, въ която сж вложени тайнитѣ отъ създаването на свѣта досега, е листъ на великата Божествена книга. Понеже много листа на тази книга сж откъснати и забутани нѣкъде, моята задача е да ги намѣря, изчистя и занеса на Бога, да ги поставя на мѣстата имъ. Съветвамъ ви и вие, да събирате изгубенитѣ листа на Божествената книга. Ако намѣрите само единъ листъ и го занесете горе, ще получите такава награда, каквато никой царъ на земята не може да ви даде. Въ този смисълъ, стихътъ „дето сж двама или трима, събрани въ мое име“, се превежда съ думитѣ „Ако съберете два или три листа отъ тази книга въ мое име, Азъ ще бѣда съ васъ“. Живи сж листата на Божествената книга. Тѣ се наричатъ още „листа на дървото на живота“. Хората сж листа на живото дърво светиитѣ сж цвѣтоветѣ, ангелитѣ — завързалитѣ, но още неузрѣли плодове, а херувимитѣ и серафимитѣ — узрѣлитѣ и сладки вече плодове. Всички живи същества, отъ най-малкитѣ до най-големитѣ, съставятъ дървото на живота, въ което текатъ Божественитѣ сокове. Цѣлото дърво пѣкъ живѣе въ Бога. Чрезъ дървото се изявява животътъ, като виделина. Казано е въ Евангелието „Виделината свѣти въ тъмнината, и тъмнината я не обзе.“ Виделината е Христосъ, проявенъ въ свѣта. Щомъ се проявява Христосъ, всички трѣбва да Го познаватъ. Той е говорилъ на всички. Нѣма човѣкъ, който да е лишенъ отъ тази опитностъ. Нѣкои хора не обичатъ да говорятъ за своитѣ опитности и минаватъ за безвѣрници; други говорятъ повече, отколкото трѣбва, и минаватъ за лъжци, не имъ вѣрватъ. Добре е човѣкъ да говори малко и да знае, кжде да говори. Всѣки трѣбва да съзнава, че е душа, излѣзла отъ Бога. Като направитѣ нѣкаква погрѣшка, кажи: Азъ съмъ синъ, или азъ съмъ дъщеря на Бога. Сгрѣшихъ, но Той нѣма да се откаже отъ мене.

Следвайте Христовото учение, да се справите съ мъжнотитѣ си. Прилагайте любовта, за да изправите погрѣшкитѣ си. Кажете ли нѣкой, че ви обича, отговорете му: Нахрани ме тогава. — Обичамъ те, искамъ да те

държа близо до сърдцето си. — Дай ми вода да ута-
 ложа жаждата си. — Искамъ да живѣешъ въ мене. —
 Преди да влѣза въ тебе, ела да ме видишъ въ тъмни-
 цата и да ме освободишъ оттамъ. Нѣкои религиозни
 хора славятъ на думи името на Бога и на Христа, а
 като излѣзатъ отъ черква, веднага започватъ да ро-
 птаятъ и да протестиратъ. Съ това изказватъ недоволство
 си отъ живота. После, дойде нѣкой да ме пита, вър-
 вямъ ли въ иконитѣ, въ кръста, паля ли свѣщи. Отго-
 варямъ: Обичамъ иконитѣ, обичамъ и кръстоветѣ, но
 живитѣ. Паля свѣщи, но изгасналитѣ. Като видя нѣкоя
 изцапана икона, изчиствамъ я добре и я турямъ на мѣ-
 стото ѝ. — Кланяшъ ли се на иконитѣ? — Кланямъ се,
 защото тѣ сж листа на Божествената книга. Ако изчез-
 натъ тѣ, книгата не може да се напише. — Какъ може
 човѣкъ да се кланя на иконитѣ? Питамъ: Какъ се кла-
 няте на изворитѣ? Както се покланяте на извора, така
 ще се покланяте на живата икона, т. е. на човѣка. Като
 отивате да пиете вода отъ нѣкой планински изворъ, на-
 веждате се, гребвате малко вода и утолявате жаждата си.

И тъй, както не може черква безъ икони, така не
 може и животъ безъ живи икони. На живитѣ икони ще
 помагате, нѣма защо да имъ се кланяте и да ги цѣлу-
 вате. Цѣлуването на иконитѣ е идолопоклонство. Мж-
 жътъ отива на война, а жената скърби за него, плаче,
 цѣлува портрета му. Като се върне живъ и здравъ, тя
 пакъ се кара съ него, сърди му се, недоволна е отъ
 нѣщо. Това не е ли идолопоклонство? Защо жената да
 не пригърне мъжа си и да каже: Обичамъ Господа въ
 тебе. Така постъпватъ съвременнитѣ религиозни съ
 Христа. Докато работитѣ имъ вървятъ добре, тѣ каз-
 ватъ: Господи, Исусе Христе, обичаме Те. Следъ това
 плачатъ за Него, че страдалъ, че Го разпнали. Обаче,
 койде ли имъ нѣкое изпитание или страдание, започ-
 ватъ да роптаятъ противъ Бога, искатъ да знаятъ, защо
 имъ изпратилъ тѣзи страдания. И, като не могатъ да си
 дадатъ отговоръ, отричатъ се отъ Бога. Това не е истин-
 ско християнство.

Иде радостната вестъ, съ музика и пѣсни ни съоб-
 щаватъ, че мирътъ иде вече. Великото Божествено
 войнство слиза отгоре, прѣсва се между всички народи
 — германци, французи, руси, англичани, италианци, бъл-

гари, сърби, всички заедно пѣятъ: Мирътъ иде вече! Всички сме братя. Христосъ казва: „И азъ съмъ срѣдъ тѣхъ“. Той е възседналъ бѣлъ конь, съ бѣло знаме въ ржка и казва: „Дето сж двама или трима, събрани въ мое име, тамъ съмъ и Азъ.“

Богъ иде на земята. Който не вѣрва, ще го провѣри. Следъ десетъ Божествени години, т. е. следъ хиляда човѣшки години това ще се сбъдне. Запишете си това, и ако следъ хиляда години не се сбъднатъ думитѣ ми, готовъ съмъ да платя глоба отъ десетъ милиона лева. Тогава ще бъдете красиви, ще се пригърнемъ и цѣлунемъ съ свето цѣлование. Сега не се позволяватъ цѣлувки. Цѣлуката има смисълъ, само когато може да вдигне болния отъ леглото, да възкреси мъртвия. Какъвъ смисълъ има цѣлувка, която прави здравия боленъ? Какъвъ смисълъ има цѣлувка, която умъртвява? Азъ вѣрвамъ само въ цѣлувки, които правятъ човѣка уменъ, добъръ, здравъ, но не и въ такива, които го правятъ слѣпъ, глухъ, сакатъ. Ако става въпросъ за цѣлувка между хората, нека се цѣлуватъ въздушно, както децата. Докато се цѣлуватъ въздушно, тѣ запазватъ добритѣ си отношения. Щомъ се цѣлуватъ физически, отношенията имъ се развалятъ. Нечисти сж днесъ човѣшкитѣ цѣлувки, затова хората се срамуватъ отъ тѣхъ. Да цѣлунеге умирающия, това е на мѣсто, защото той е пречистенъ. Цѣлунете го, изпратете му своитѣ добри мисли и чувства и пожелайте му добъръ пжтъ.

„Дето сж двама или трима, събрани въ мое име.“ Числото две е законъ на обичѣта, а числото три — законъ на самопожертвуване, т. е. законъ на равновесие въ природата. Числото две е още законъ на производителностъ, на плодородие, на изобилие. Числата 2 и 3, 5 и 6, 8 и 9 сж щастливи числа. Тѣ помагатъ на хората. Ако не научите смисъла на числата 2 и 3, не можете да влѣзете въ числата 5 и 6; ако не научите смисъла на 5 и 6, не можете да влѣзете въ числата 8 и 9. Науката за числата показва отношенията, които сжществуватъ между всички одушевени и неодушевени тѣла. Като напишемъ или изговоримъ числото две, веднага изпъкватъ въ ума ни две очи, две уши, две ноздри, две отвѣрстия въ устата — едното води къмъ бѣлия дробъ, а другото — къмъ хранопровода. Оттукъ виждаме

че числото две играе важна роля въ човѣшката глава.

Сега, като се върнете по домоветъ си, нека всѣки въ себе си каже: Отъ днесъ започвамъ да обичамъ своята Божествена майка, баща, братъ и сестра. Кажете ли си така, всички мъчнотии и неразположения ще отстъпятъ мѣстото си на радостта и на веселието. Нова струя на живогъ ще се влѣе въ васъ; нова сила ще бликне, каквато никога не сте изпитвали. Този е пътътъ, по който ще стане отварянето на вашитъ очи и уши. Този е начинътъ за познаване на Христа, на вашата майка, баща, братъ и сестра, които сте забравили.

Днесъ България има нужда отъ герои на фронта срещу злото, които да проявятъ търпение. Носете тази мисль навсѣкжде. Помнете: нѣма зло за България. Българскиятъ народъ ще се повдигне. Богъ ще даде на България толкова земя, колкото ѝ е необходима, даже и повече, отколкото очаква. Следъ хиляда години България ще бжде голѣма, ще разполага съ толкова земя, колкото не е предполагала, ще я управлява единъ отъ най-добритъ царе. Ще има и добри поданици: добри свещеници и учители, добри сѣдии и управници, разумни майки и бащи, безкористни търговци, трудолюбиви земедѣлци. България ще се превърне на райска градина, а българитъ ще бждатъ облѣчени въ празнични премѣни. Това ще се сбъдне следъ хиляда години.

16. Беседа отъ Учителя, държана
на 29 септемврий, 1918 г. София.

Да се роди

„Ако се не роди нѣкой изново“*)

„Ако се не роди нѣкой изново, не може да види Царството Божие.“ Царството Божие е стремежъ на човѣшката душа, а целъ и смисълъ на човѣшкия животъ. „Ако се не роди нѣкой изново, не може да види.“ Понеже новораждането е условие за виждане на Царството Божие, Христосъ казва, че необходимитѣ елементи за това сж вода и духъ. Водата е Божественъ елементъ, който принадлежи на херувимитѣ. Тѣхниятъ физически свѣтъ е съставенъ отъ вода. Следователно, който иска да види Царството Божие, трѣбва да притежава двата елемента — водата, символъ на живота, физическия свѣтъ на херувимитѣ, и духъ — основа на Божественото Царство. Който иска да влѣзе въ Царството Божие, трѣбва да бжде въ връзка съ ангелитѣ — основа на това царство, и съ херувимитѣ — неговиятъ физически свѣтъ. Безъ тази връзка, т. е. безъ вода и духъ невъзможно е човѣкъ да види Царството Божие. Водата и духътъ сж високи върхове, на които трѣбва да се качите, за да видите Царството Божие. Какъ бихте видѣли нѣкоя красива мѣстность въ природата, ако не се качите на високъ планински връхъ? Не се ли качите на върха, предъ васъ ще се изпрѣчатъ нѣща, които ще пречатъ на оного да вижда ясно. Тѣ ще правятъ картината мъглива. Мъглата въ човѣшкия животъ е резултатъ на ненуждни и неестествени човѣшки желания. Когато Христосъ казва да не се грижимъ, какво ще ядемъ и какво ще пиемъ, Той има предъ видъ мъглата въ нашия умъ. Трѣбва да се освободимъ отъ тази мъгла, за да виждаме ясно. Тя трѣбва да се излѣе въ видъ на дъждъ, а не да стои прѣсната въ въздуха.

„Да се роди.“ Какво означава раждането? Българитѣ казватъ, че нѣкоя жена добила. Обаче, добиване

*) Иоана 3: 3.

и раждане сж два различни процеса. За жената се казва, че добила; за пилето, че се излюпило, а за нисшитѣ организми, че се размножаватъ чрезъ дѣление. Раждането пъкъ подразбира бременностъ на духа съ една Божествена, велика идея. Значи, за да се роди човѣкъ, въ неговото съзнание трѣбва да взематъ участие два елемента: разумътъ, като висша проява на ума, и сърдцето, като условие за проява на чувствата. Съ други думи казано: За да се роди човѣкъ изново, съ ново съзнание, той трѣбва да мине презъ вода и духъ. При разглеждане на въпроса за новораждането, умътъ и сърдцето трѣбва да бждатъ свободни отъ всѣкакви предразсѣдъци и предубеждения.

Въ Англия, една депутация отъ жени, членки на благотворително дружество, посетила единъ богатъ английски лордъ, съ молба да пожертвува нѣкаква сума за дружеството. Тѣ отишли въ дома на лорда вечеръ. Той ги поканилъ учтиво, предложилъ имъ да седнатъ и позвънилъ на слугата, да дойде да запали лампата. Въ бързината си, слугата драсналъ три клечки кибритъ, една следъ друга, и едва на четвъртото драсване запалилъ лампата. Лордътъ му направилъ бележка, че не е внимателенъ, не трѣбва да изразходва четири клечки кибритъ за едно запалване. Дамитѣ, като чули, какъ лордътъ прави бележка на слугата си за четиритѣ клечки кибритъ, си казали: Не попаднахме на добро мѣсто. Този човѣкъ прави въпросъ за нѣколко клечки кибритъ, а ние очакваме помощъ отъ него. Като излѣзълъ слугата, лордътъ се обърналъ къмъ депутацията съ думитѣ: Съ какво мога да бжда полезенъ на благороднитѣ дами? Тѣ разказали, съ каква целъ идатъ при него, и той веднага имъ далъ една сума отъ сто хиляди лева. Тѣ останали очудени отъ щедростта на лорда. Защо? — Защото имали предразсѣдъка, че пестеливиятъ човѣкъ не може да бжде щедъръ.

Щедростта е едно качество, а пестеливостъ и економия — друго. Защо трѣбва да се изразходватъ две, три и повече клечки кибритъ за запалването на една лампа, когато това може да стане само съ една клечка? Има хора, които сж щедри на кибритенитѣ клечки, а като дойдатъ до паритѣ, тамъ сж скъпи, нѣматъ никаква щедростъ. Безразборното драсване на

кличитъ е подобно на многобройнитъ теории и разисквания върху християнството. Като слушате, какъ се тълкува християнството, ще кажете, че тѣзи хора сж тръгнали вече въ правия пѣтъ. Опитайте да се докоснете до кесията имъ за благотворителна целъ, веднага ще се поколебаятъ. За предпочитане е при разискване на въпроситъ човѣкъ да економисва клечкитъ, а да дава щедро стотъ хиляди лева, отколкото обратното — да изразходва клечкитъ, а да економисва паритъ.

„Да се роди човѣкъ изново.“ — Какъ става новораждането? — Като се роди човѣкъ отъ вода и духъ. Раждането е доброволенъ, Божественъ актъ, а добиването, както казватъ българи, насилнически процесъ. Всички хора мислятъ, че сж родени, въ сжщностъ, тѣ сж добити. Питайте одного отъ сегашнитъ родени хора, отде е дошълъ, кои сж майка му и баща му, кжде сж тѣ днесъ, кжде е отечеството му, той ще ви каже, че не знае отде е дошълъ и кжде ще иде. Знае, че родителитъ му сж умрѣли, но кои сж тѣ, отде идатъ, сжщо не знае; кое е истинското му отечество, и това не знае. Какво знание има този човѣкъ? Каква философия има той за живота? Родениятъ отъ Бога знае своя произходъ. Който не знае произхода си, той е добитъ, не е роденъ. Между думитъ „добиване и убиване“ има нѣщо близко. Сжщо така и на английски думитъ „лоеръ“ (законоводецъ) и „лаеръ“ (лъжецъ) сж близки по изговаряне, но различни по значение: Като се подхлъзне нѣкога езикътъ, може, вмѣсто законоводецъ да излѣзе лъжецъ и обратно.

Христосъ казва: „Ако се не роди човѣкъ изново, не може да види Царството Божие.“ Превеждаме: За да добиемъ Царството Божие, за да възприемемъ външната свѣтлина, която ще внесе въ нашия умъ цвѣтоветъ и формитъ на тѣлата, потрѣбни сж впечатления, които отпосле ще се обработватъ. Реални нѣща не сж видимитъ, а невидимитъ, които възприемаме вътрешно. Нѣкой хора, свѣтски и религиозни, иматъ криво схващане, като мислятъ, че виждатъ нѣщата само външно. Външното виждане наричаме гледане. За да видимъ физически единъ предметъ, съзнанието ни трѣбва да бѣде будно. За да виждаме предмета външно и вътрешно, т. е. и физически, и духовно, нуждни сж мъдростъ и любовъ. Не можешъ да познаешъ човѣка, докато не го обичашъ;

не можешъ да го разберешъ, докато не се свържешъ съ разумността, която работи въ него. Разбиране между хората има само тамъ, дето тоноветъ вибриратъ хармонично. Когато съчетанието между тоноветъ е хармонично, казваме, че между тѣхъ съществува известна разумностъ. Въ това отношение, Божествената музика представя проява на мъдростта, т. е. на разумно, мъдро съчетание на тоноветъ. Когато иска да изрази нѣкоя нѣжна частъ отъ пиесата, музикантътъ избира такова съчетание на вибриращитъ тонове, което може да произведе съответенъ ефектъ върху човѣшката душа. Когато иска да изрази любовта си къмъ момата, момъкътъ понижава гласа си, да стане тихъ и мекъ. Когато искате да покажете, че сте недоволни отъ нѣкого, вие повишавате гласа си, свивате вежди, намръщвате се, показвате юмруци.

„Ако се не роди нѣкой изново.“ Христосъ говори за новораждането, като условие за вътрешно виждане. Както бубата има стремежъ да се превърне въ пеперуда, така и онзи, у когото съзнанието е пробудено, има желание да вижда нѣщата вътрешно. Когато работи съ желание да придобие материалитъ, необходими за неговото новораждане, човѣкъ е на правъ пътъ. Който мисли, че ще намѣри тѣзи материали въ физическия свѣтъ и ще ги получи наготово, той не може да се новороди. Наистина, мъжнотиитъ, изпитанията, на които човѣкъ се натъква, до известна степенъ спъватъ неговото развитие, но той трѣбва да прави усилия, да ги преодолява. Той знае, че смисълътъ на живота е въ Царството Божие, дето ще намѣри своитъ близки, които обича, и които го обичатъ. Той знае, че смисълътъ на живота е въ придобиване на Царството Божие, т. е. въ придобиване на свѣта на хармонията и красотата, на свѣтлината и простора. Къмъ този свѣтъ, именно, се стремятъ съзнателно и несъзнателно всички мъже, жени и деца. Търсите ли красиви форми, възвишени идеи, Божествена музика и поезия, ще ги намѣрите въ Царството Божие, въ свѣта на безсмъртието. Не е далечъ отъ насъ този свѣтъ. Той ни обикаля отвредъ; той прониква и въ насъ. Разстоянието отъ нашия свѣтъ до Царството Божие е само една стомилионна частъ отъ милиметъра. Причината, дето хората не могатъ да видятъ тази близостъ, е стремежътъ имъ къмъ периферията на живота. Съ това тѣ се от-

далечаватъ отъ Бога и отъ Царството Божие. Има хора, които се стремятъ къмъ центъра на живота, т. е. къмъ Бога, къмъ Неговото царство, но тѣ сж малко на брой. Повечето вървятъ къмъ периферията: женитѣ угаждатъ на мъжетѣ, мъжетѣ — на женитѣ, майкитѣ — на децата, децата — на майкитѣ и т. н. И това не е лошо, но не е правилниятъ стремежъ, не е правиятъ пѣтъ на душата. Истинскиятъ пѣтъ на душата е къмъ Бога. Това означава вътрешенъ стремежъ, съсредоточаване на човѣка къмъ неговото висше, Божествено съзнание.

Какъ намира човѣкъ своето висше съзнание, или това на своя ближенъ? Ще кажете, като люби. Вѣрно е, че любовта отваря всички пѣтища на човѣка, но за коя любовъ говорите? Напримѣръ, жената се стреми къмъ своя мъжъ. — Кжде е мъжътъ ѝ? Или кжде е жената? Тя хваща ръцетѣ му, гледа го въ очитѣ, но казва, че е студентъ къмъ нея, не я обича. Какви доказателства има тя, че мъжътъ ѝ не я обича? Нека жената вземе своя термометъръ и провѣри, каква температура има мъжътъ ѝ. Ако има 37° температура, той не е студентъ. Може ли да наречете студентъ онзи човѣкъ, който има 37° температура? И азъ мѣря съ своя термометъръ и виждамъ, че този човѣкъ има 37° температура. Значи, друго нѣщо подразбиратъ мъжътъ и жената, когато сж недоволни единъ отъ другъ и се сбвняватъ въ студентина.

Нѣкои казватъ, че Христосъ говорилъ съ символи, служилъ си съ преносния смисълъ на думитѣ. — Вашиятъ езикъ какъвъ е? Какъ е възможно топлиятъ човѣкъ да бжде студентъ? Азъ пѣкъ зная студени хора, които сж топли. Колкото е вѣрно вашето твърдение, толкова е вѣрно и моето. Това е неопредѣленъ езикъ, неопредѣлена философия. Действително, има хора, на които температурата не е опредѣлена, постоянно се мѣни. Такава температура не е истинска. Температура, която слиза до 35° и се качва до 40°, е промѣнлива. Представете си, че имате едно градуирано шише, раздѣлено на сто дѣления, т. е. на сто градуса. Вие очаквате шишето ви да събира сто кубически сантиметра течностъ и толкова наливате, но всѣкога оставате изненадани. Защо? — Шишето е пукнато точно на 37-то дѣление, и надъ това дѣление течността се излива навънъ.

Вие очаквате вашия мъжъ да има 100⁰ топлина, а оставате изненадани. Той отправя къмъ васъ само 37⁰ топлина. Отъ това гледище, казвате, че мъжътъ ви е студень къмъ васъ, не ви обича. Какво трѣбва да направите, за да ви обича? — Да си купите ново шише, въ което да турите мъжа си и да го пазите внимателно, да не се пукне нѣкжде, та топлината и съдържанието му да изтекатъ навънъ. Само така мъжътъ ви ще има постоянна и неизмѣнна любовъ къмъ васъ.

„Да се роди нѣкой изново“. Това значи, да влѣзе човѣкъ въ шишето си, което има 100⁰ топлина и 100 к. см. вемѣстимостъ. Обаче, 37⁰ топлина не е голѣма. При тази топлина се извършватъ обикновени процеси. При нея човѣкъ не може да разсѣждава зрѣло, нито да люби зрѣло. А човѣкъ трѣбва да се новороди, да придобие новъ елементъ въ живота си. Съвременнитѣ психолози наричатъ „новораждането“ процесъ на пробуждане на човѣшкото съзнание; мистицитѣ го наричатъ проникване и проява на Божия Духъ и проява на Божествената душа въ човѣка. Духътъ и душата посещаватъ човѣка и си заминаватъ, но ако останатъ за дълго време въ него, тѣ обхващатъ напълно ума, сърдцето и волята му. Този процесъ наричаме „новораждане“. Тогава човѣкъ е бременень съ Божествени мисли и желания. Той е господаръ на своя животъ и владѣе изкуството да се качва на небето и да слиза въ ада по свое желание. Като чуватъ да се говори за ада, хората се страхуватъ, плашатъ се отъ лошитѣ духове, не искатъ да ги срѣщатъ на пътя си. Който се е новородилъ, не се страхува отъ ада. И да слѣзе тамъ, жителитѣ му го посрѣщатъ добре, всички му ставатъ на крака и му се подчиняватъ. Щомъ напусне ада, тѣ си въздъхватъ спокойно и казватъ: Дано не дойде пакъ между насъ. Страшенъ е животътъ въ ада. За да излѣзе оттамъ и да придобие безсмъртието, човѣкъ трѣбва да се новороди.

Каква е разликата между васъ и близкитѣ ви, които сж заминали за онзи свѣтъ? Вие сте облѣчени въ дрехи отъ гѣста материя, а тѣ — въ дрехи отъ порѣдка и фина материя; вие ядете и пиете, четете, разговаряте се, а тѣ не могатъ—нѣматъ органи за това. Съ една дума, вашиятъ животъ се различава коренно отъ тѣхния. Каквато

е разликата между гжсеницата и пеперудата, такава е и между васъ и астралнитѣ същества. Тѣ иматъ дотолкова отношение къмъ васъ, доколкото водите добъръ животъ. Видятъ ли, че вие мислите само за ядене и пиене, тѣ се огорчаватъ. Нѣкои хора се отвращаватъ отъ лекия животъ, още докато сж на земята. Така и бабитѣ, като виждатъ млади моми и момци да се любятъ, чудятъ се на ума имъ и се питатъ, какъ не имъ омръзнало това. Тѣ мислятъ, че сж поумнѣли, че сж надрасли тѣзи нѣща. Въ сжщностъ, тѣ сж далечъ още отъ това. Изкуство е човѣкъ да се отказва доброволно отъ временнитѣ и преходни желанія. Изкуство е човѣкъ да има всички условия да пие и доброволно да се откаже отъ пиене. Такъвъ човѣкъ е съ характеръ. Той е разбралъ Божествения животъ.

Какъ се познава човѣшкиятъ характеръ? — По два начина: като турите богатия и високопоставенъ човѣкъ при бедни условия, или като поставите бедния при богати условия. Ако богатиятъ не измѣни убежденията и разбиранията си и запази добритѣ си отношения къмъ хората, той е човѣкъ съ характеръ. Ако бедниятъ не се забрави и запази убежденията, разбиранията и отношенията си къмъ своитѣ близки, и той е човѣкъ съ характеръ. Това сж новородени хора, които сж изработили нѣщо ценно въ себе си. Има нѣща въ свѣта, които всѣки може да ви вземе — пари, дрехи, кжщи, имоти, даже и мжжа, и жената, и сина, и дѣщерята. Но има нѣща, които никой не може да ви отнеме. Това сж вашитѣ добродетели, вашиятъ характеръ. Никой не може да открадне изкуствата, които притежавате. Кой ще отнеме изкуството на художника да рисува, и на музиканта да свири?

Христосъ казва: „Събирайте си богатства и съкровища, които нито молецъ разяжда, нито ржда разваля.“ Той има предъ видъ събиране на богатства и съкровища, които обуславятъ новораждането. Не прави ли сжщото и детето, което е въ утробата на своята майка? То гълта хранителни сокове отъ нея, събира богатства, за да си образува органи, необходими за новия животъ. Следъ това то се ражда. Който не разбира процеса на раждането, не разбира и процеса на създаването на свѣта и пита, защо Богъ създаде свѣта

по този начинъ. Защо създаде човѣка съ толкова вътрешни органи? Защо му сж нуждни мозъкъ, бѣлъ дробъ, сърдце и стомахъ? Не може ли безъ тѣхъ? — Не може. Чрезъ тѣзи органи човѣкъ се свързва съ ангелитѣ, херувимитѣ и серафимитѣ, отъ които черпи знания за своето повдигане.

Въ староеврейски езикъ серафимитѣ се наричали „духове на Божия вѣнецъ“. Чрезъ бѣлия дробъ човѣкъ се свързва съ херувимитѣ. Ето защо, като дишате, мислете за тѣзи духове и за тѣхната мъдрость. Значи, мъдростъта се придобива чрезъ дишането. Чрезъ сърдцето си човѣкъ е свързанъ съ друга иерархия, наречена „Престоли“, т. е. Божественъ разумъ. Биенето на сърдцето показва, че сме свързани съ тази иерархия. Защо се страхува човѣкъ отъ спиране на сърдцето? — Да не прекъсне тази връзка. Ако спре сърдцето, човѣкъ изгубва разума си. Чрезъ стомаха той е свързанъ съ други иерархии — сжщества на благородството. Ето защо, като се нахрани, човѣкъ става по-разположенъ, по-добъръ, по-благороденъ, готовъ на жертви. Гладенъ ли е, не можешъ да се приближишъ до него. Отъ стомаха се отива въ черния дробъ, чрезъ който човѣкъ се свързва съ друга иерархия, наречена „Власти“ или Божествена сила. Разстройството на черния дробъ се познава по пожълтяването на очитѣ. Това показва, че има нѣщо дисхармонично въ чувствата на човѣка. Ако разстройството на черния дробъ е голѣмо, явява се жълтеница. Това показва, че между Божественитѣ власти и човѣка има нѣкаква дисхармония. Какъ се лѣкува жълтеницата? — Чрезъ възстановяване на хармонията между Божественитѣ власти и човѣка. Чрезъ жлъчката човѣкъ е свързанъ съ сжществата на доброто. Прекъсне ли се тази връзка, жлъчката се пука. Следователно, изгубването на доброто въ човѣка и пукването на жлъчката, това сж синоними. Казватъ за нѣкого, че е много жлъченъ. За да се намали жлъчността, трѣбва да се увеличи добротата на човѣка. Когато жлъчката е въ нормално състояние, добротата и любовъта се увеличаватъ. Ако омразата се увеличава, любовъта се намалява. Това е законъ, който регулира отношенията между силитѣ. Никой не може да избѣгне този законъ. Кажe ли нѣкой, че не иска да бжде добъръ, той ще бжде лошъ.

Ако не иска да бжде ученъ, ще бжде невежа. Всѣки трѣбва да се стреми къмъ възвишеното, което може да го предпази отъ деградиране. Следъ черния дробъ се отива въ далака, чрезъ който човѣкъ се свързва съ друга иерархия — Началствата, наречени Божествена Правда и победа въ свѣта. Увеличаването и разстройството на далака показва, че правдата е нарушена, и човѣкъ е въ дисхармония съ Началствата. Друга иерархия сж арахангелитѣ, сжщества на Божията слава. Тѣ ръководятъ народитѣ. Тѣ иматъ отношение къмъ бѣбрецитѣ. Който не слави Господа и не се въодушевява отъ великото въ природата, не може да бжде въ връзка съ арахангелитѣ и страда отъ разстройство въ бѣбрецитѣ. Ще каже нѣкой, че нѣма защо да се възхищава отъ великото въ природата, докато предъ него стои трапеза съ печени пиленца, прасенца и буйно червено винце. Нѣма защо да търси смисъла на живота, когато го вижда реално предъ себе си. Така мисли животното, но човѣкътъ на XX вѣкъ не може да мисли по този начинъ и да се възхищава отъ преходни нѣща. Утре ще го заболятъ бѣбрецитѣ и ще търси причината на заболяването. Най-после слиза до иерархията на ангелитѣ, които сж основа на живота. За да бждемъ въ връзка съ тѣхъ — всички хора — мъже, жени и деца трѣбва да раждатъ. Който не може да роди една възвишена мисль, едно добро желание, не е свързанъ съ ангелитѣ. Всѣки моментъ трѣбва да раждате. Който не ражда, самъ прекъсва връзката си съ ангелитѣ. Като се върнете по домоветѣ си, нека всѣки се запита, защо има мозъкъ, бѣлъ дробъ, сърдце, стомахъ, черенъ дробъ, далакъ и бѣбреци. Така ще си спомните за връзката, която сжществува между възвишения свѣтъ и васъ. Само така ще разберете, че не сте свободни да мислите, да чувствувате и да действувате, както искате.

„Ако се не роди нѣкой изново.“ Какво представя новораждането? — Съвокупность отъ последователни процеси. Новородениятъ държи зрѣла ябълка въ ръката и вижда въ нея редица процеси, извършени единъ следъ другъ. Той опитва вкуса на зрѣлата ябълка и казва, че животътъ има смисълъ. Докато дойде до новораждането, човѣкъ разбира живота дотолкова, доколкото познава процеситѣ, презъ които е миналъ, кои-

то наблюдава и изучава. Който е проследилъ покълването на ябълката и преждевременно я отскубналъ, той знае само този процесъ. Обаче, ябълчната сѣмка минава презъ покълване, разлистване, цвѣтене, връзване и узрѣване на плода. Изучавайте всички процеси, които ставатъ въ природата, за да разберете себе си и своитѣ ближни. Който е миналъ презъ процеситѣ на развитата ябълка, той се е новородилъ, той е ученъ човѣкъ. Той не се страхува отъ горчивата и кисела ябълка, защото знае, че процеситѣ въ нея не сж завършени. При това положение, той не може да каже, че животътъ е горчивъ, че нѣма смисълъ. Всички хора познаватъ живота, но отчасти. Всѣки го опиталъ донѣкжде, както учениятъ, които познаватъ развитието на ябълчната сѣмка само въ нѣкои отъ нейнитѣ фази. Малцина сж имали търпение да наблюдаватъ всичкитѣ процеси отначало докрай. Такива сж познанията на хората и въ различнитѣ области на науката.

Нѣкой възприеме идеитѣ на новото учение, на любовта, върви до едно мѣсто и казва: Кой ще чака края на това учение? Нѣмамъ търпение да видя резултата. Сега има по-важни работи. Той се отказва още въ началото. Кои сж важнитѣ работи? — За момата е важно да намѣри нѣкой момъкъ, да я храни и облича; за момъка е важно да намѣри нѣкоя мома, да гледа кжщата му и да му готви. Всѣки намира смисълъ въ нѣщо преходно и за нищо друго не мисли. Друга категория хора едва издържатъ да видятъ новото учение съ листа и пжпки и се отказватъ; намиратъ, че времената сж тежки, трѣбва да подобрятъ положението си, да помогнатъ за повдигане на отечеството имъ. Въ този стремежъ тѣ помагатъ на себе си, а не на отечеството си. Трета категория хора, като видятъ, че идеитѣ, които поддържатъ, се разцвѣтватъ, тѣ спиратъ дотукъ и започватъ да се организиратъ въ общества и казватъ: Да приложимъ вече идеитѣ си въ борба съ злото. Нѣма защо да се спираме върху Христовитѣ думи, да не се противимъ на злото. Тръгватъ тѣ въ борба противъ злото, но нѣматъ никакъвъ резултатъ. Четвъртата категория продължава пжтя си къмъ Божественото учение, съ търпение дочакватъ връзване на плода и узрѣването му. Всички трѣбва да се въоръжатъ съ търпение да

вкусятъ отъ плодетѣ на дървото, което Христосъ е посадилъ. Опитайте плодетѣ на това дърво, за да влѣзете въ връзка съ възвишенитѣ духове отъ различнитѣ иерархии.

Нѣкои искатъ да знаятъ, ще се познаватъ ли, като отидатъ на онзи свѣтъ. Колкото се познавате на земята, толкова ще се познавате и на онзи свѣтъ. Голѣмо разнообразие съществува и на земята, и въ другия свѣтъ. Такова разнообразие съществува и въ проявитѣ на хората въ приложението на любовта, на мъдростта и на истината. Всѣки човѣкъ, всѣко живо същество е специфична проява на любовта. Хората не виждатъ това разнообразие, но възвишениятъ свѣтъ се интересува. Тамъ всички същества спиратъ работата си за моментъ и отправятъ вниманието си къмъ съществото, което люби. Необятна е любовта въ своитѣ прояви, необятна е и въ голѣмото си разнообразие. Можете ли да изчерпите водата отъ единъ изворъ съ пълнене на бутилки? При това, водата въ всѣка пълна бутилка се различава отъ водата въ бутилката, която се пълни. Водата, която е текла преди десетъ години, се различава отъ тази, която тече днесъ; днешната вода ще се различава отъ бждещата. Водата на миналитѣ вѣкове се различава отъ нашата. Това се отнася и до човѣшкитѣ чувства и мисли, до проявитѣ на любовта и мъдростта.

„Ако се не роди нѣкой изново.“ Съ това Христосъ иска да каже, че който не се роди отъ вода и отъ духъ, не може да разбере проявитѣ на великата Божия Любовь и Мъдрость, не може да разбере смисъла на живота, не може да придобие вътрешна радостъ, доброта и сила. Да се родишъ отъ вода, това значи, да станешъ пластиченъ и подвиженъ като нея. Нѣма същество по-силно отъ водата, и нѣма същество по-слабо отъ водата. Следователно, човѣкъ трѣбва да бжде слабъ като водата, за да стане силенъ като нея. Когато нѣкой пита, защо сме слаби, отговарямъ: За да станемъ силни. Слабото съдържа въ себе си елементитѣ на силното. За да се прояви силното, нуждни сж условия. „Отъ вода и духъ“. Духътъ подразбира разумния принципъ, който владѣе изкуството да превръща малкитѣ и слабитѣ нѣща въ велики и силни. Думитѣ на Христа „Ако се не

роди нѣкой изново, не може да види Царството Божие*, подразбиратъ: Когато слабото и великото влѣзатъ въ човѣка, той може да види Царството Божие. Който не е билъ слабъ, никога не може да бѣде силенъ. Въ този смисълъ, задачата на човѣка се заключава въ използване на най-малките страдания, да извае отъ тѣхъ нѣщо велико и ценно. Много отъ страданията на хората се дължатъ на неправилното поставяне на нѣщата. Тѣ сж поставили Божественитѣ нѣща на последно мѣсто, а човѣшкитѣ на първо, съ което внасятъ голѣма дисхармония въ живота си.

„Ако се не роди нѣкой изново.“ Новораждането е необходимостъ въ живота; то опредѣля неговия смисълъ. Като се стреми къмъ новораждане, човѣкъ се разширява. Който не разбира смисъла на новораждането, разширява се, безъ да знае защо. И, въ края на краищата, самъ се обременява и отегчава. Той си прави кжщи, купува си имоти, дава подъ наемъ, но вмѣсто да осмисли живота си, повече се обърква. Наемателитѣ се каратъ помежду си, и той се кара съ тѣхъ; тѣ не плащатъ редовно наемитѣ си, причиняватъ повреди на кжщата и т. н. Тукъ може да се приложи поговорката: Нѣмала си баба белица, купила си прасенце.“ Това значи неразбиране на великия процесъ на новораждането. Човѣкъ не е дошълъ на земята да си прави кжщи, да ги дава подъ наемъ, да става рентиеръ. Той е дошълъ да работи съ ума, съ сърдцето и съ волята си. Преди да е билъ готовъ за работа, трѣбвало да мине презъ мжчението и труда. Казано е, че човѣкъ се мжчи, ангелитѣ се трудятъ, а Богъ работи. Често Богъ запитва ангелитѣ: Какво правятъ хората на земята? — Мжчатъ се. Впрегнали сме ги да копаятъ и оратъ нивата. Богъ отговаря: Нека я изоратъ и посѣятъ. Следъ това ще дойда Азъ, да я ожъна. Като събера житото, ще ги извикамъ, и всички заедно ще седнемъ да си похапнемъ. Така Богъ работи. Следователно, който прави добро на хората и ги люби, той работи. Да учишъ и възпитаваашъ хората, това е трудъ; да имъ готвишъ, да чукашъ лукъ и месо, това е мжчение. Не е тежка работата на човѣка; тежко е, че усилията му оставатъ неоценени. Следъ като прекаралъ съ часове въ кухнята, ще му кажатъ: Нищо не струва яденето. — До-

кога ще се мжчимъ? — Докато разберете смисъла на живота и се откажете отъ неестественитѣ желанія, които водятъ къмъ неестествени пжтища.

Едно време Богъ направилъ две рѣки, които пусналъ да текатъ по опредѣленъ пжтъ: едната вървѣла надолу а другата — нагоре. Първата рѣка минавала презъ черноземъ, поради което била мжтна; втората минавала презъ чисти пластове, затова водата ѝ била чиста. До едно мѣсто и дветѣ рѣки текли близо една до друга и спокойно, приятелски се разговаряли. Като дошло редъ да се раздѣлятъ, тѣ решили да направятъ нѣкъде дупка, да слѣятъ водитѣ си, да се усилятъ и съ това да подобрятъ положението си. Направили дупка, слѣли водитѣ си и образували една рѣка, водата на която била мжтна. Тѣ не постигнали желанието си, да придобиятъ чистъ животъ, и, въ края на краищата, понесли последствията на своето неблагоприятно поведение. Неестественитѣ пжтища всѣкога носятъ лоши послѣствия. Това става и въ съвременнитѣ общества. Въмѣсто да следватъ пжтя, който Богъ имъ опредѣлилъ, тѣ се отклоняватъ и трѣгватъ по неестественитѣ пжтища на живота. Грѣшникътъ да върви по своя пжтъ, праведниятъ — по своя, но никога да не смѣсватъ пжтищата си.

„Ако се не роди нѣкой изново.“ Новораждането не подразбира сливане водитѣ на две рѣки, и дветѣ да изгубятъ чистотата си. Новораждането подразбира възприемане на Христовия животъ въ себе си: чистата вода ще приеме Христовия животъ и ще следва своя пжтъ. Мжтната вода първо ще мине презъ земнитѣ пластове, ще се пречисти и, като стане бистра, и тя ще възприеме Христовия пжтъ и ще продължи движението си. Пѣсѣчнитѣ пластове, презъ които се пречиства водата, сж сграданията. Днесъ и българитѣ минаватъ презъ земнитѣ пластове, т. е. презъ страданията, за да се пречистятъ. Единъ день всички, които сж преминали презъ страданията, ще благодарятъ и ще видятъ, какво сж придобили. Пазете правилото, да не вливате чистата вода въ нечистата, чистия животъ въ нечистия, но да се стремите къмъ процеса на новораждането, който носи благоприятни условия за вашето развитие. Ако ви пита нѣкой, какво носи новораждането, отговорете: Новораждането носи въ себе си условия за запалване на изгасна-

литъ свѣщи на хората, за изправяне неджзитъ на тѣлата имъ, за отваряне очитъ на слѣпитъ, ушитъ на глухитъ и т. н. Само Богъ е въ състояние да оправи живота на хората. Само Той е въ състояние да издигне падналитъ хора и да оправи тѣхния пътъ. Само Той е въ състояние да оправи изопаченитъ сърдца на майкитъ, изкривенитъ умове на бацитъ, разстроенитъ жлъчки на синоветъ и разстроенитъ далаци на дъщеритъ. Когато се изправятъ хората, тогава ще се създадатъ благородни общества и семейства. Докато се оплакватъ отъ разстройство на черния дробъ, на жлъчката, на бъбрецитъ и на далака, никакво подобрение не може да се очаква.

Когато всички удове на човѣшкия организъмъ се оправятъ, тогава и свѣтътъ ще се оправи. Постъпвайте и вие като Бога. Видите ли, че умътъ и сърдцето на брата ви сж изопачени, не го критикувайте, но му помогнете да се изправи. Това значи, да правите добро. Какъ ще направите добро, не мислете. Важно е да имате желание да го правите. Силното желание отваря очитъ на човѣка и му дава възможностъ да помага. Ако си гладенъ, за предпочитане е да ти дадатъ черенъ хлѣбъ, отколкото да очаквашъ съ дни и седмици обещания бѣлъ хлѣбъ. Много време ще чака гладниятъ за бѣлъ хлѣбъ! За предпочитане е приживе да дадешъ нѣщо на човѣка отъ богатството и богатата си, отколкото да му оставишъ следъ смъртъта си хиляди или милиони лева. Малкото, дадено на време, струва повече отъ многото, дадено не на време. Богъ дава всѣкога на време и на мѣсто. Хората отлагатъ нѣщата за далечното или близко бждеще. Не, доброто, което си намислилъ да направишъ, направи го още днесъ. Отлагането не разрешава въпроситъ.

Днесъ отъ всички хора се изисква да поставятъ доброто за основа на своя животъ. Това се иска и отъ българитъ. Хората изневѣрватъ на доброто, когато искатъ да придобиятъ повече знания, богатства, сила, отколкото могатъ да носятъ. Право ли е това? Има ли смисълъ, богатиятъ да се облѣче съ новитъ си и скъпи дрехи, да тури на ръцетъ си златни пръстени, на гърба си раница, пълна съ скъпоценности и така да мине презъ гжста гора, дето има разбойници. Тъ ще го пре-

срещнатъ, ще го убиятъ и ще го обератъ. За да мине спокойно презъ гората, той трѣбва да облѣче старитѣ си дрехи и на гърба си да носи раница съ малко хлѣбъ. Животътъ на съвременнитѣ хора е пълненъ съ изненади: на всѣка стѣпка могатъ да го срещнатъ разбойници и да го нападнатъ. Животътъ носи и добри условия, и изненади. За всички хора, за всички народи има богати условия за развитие, които и днесъ могатъ да се използватъ. Който е дошълъ до състоянието на перурдата, ще се ползува отъ добритѣ условия на живота; който не е излѣзълъ отъ състоянието на гжсеницата, ще гризе листата на дърветата и ще се оплаква отъ условията на живота.

„Ако се не роди нѣкой изново, не може да види Царството Божие.“ Съ други думи казано: Ако не поправите мозъка, бѣлия дробъ, стомаха, жлъчката, черния дробъ, бѣбрецитѣ си и ако не раждате, не можете да бждете добъръ, силенъ, разуменъ и благороденъ човѣкъ. Това е учението, което можете да приложите въ живота си. Ако нѣкой се оплаква, че мозъкътъ му не работи, както трѣбва, нека мисли усилено, да прочисти птищата, по които текатъ умственитѣ енергии. — Голѣми мжнотиини имамъ. — Приложи волята си, за да се справишъ съ мжнотиинитѣ си. Прилагайте ума, сърдцето и волята си съзнателно, за да живѣте добре. Това не значи, че ще избѣгнете мжнотиинитѣ. Много мжнотиини ще имате, но ще ги преодолявате. Много пти човѣкъ ще се излюпва, много пти ще се добива, докато най-после се роди и види Царството Божие. Между сегашното виждане и тогавашното ще има голѣма разлика. Нѣкой видѣлъ Христа, Бога, а като го питатъ, роденъ ли е отъ вода и духъ, нищо не може да каже. Който не знае, дали е роденъ отъ вода и духъ, не може да види нито Бога, нито Христа. Той е видѣлъ обикновенъ човѣкъ, съ бѣла брада и съ корона на глава, но това не е Богъ. Ако види нѣкой младъ момъкъ, това не е Христосъ. — Видѣхъ ангелъ. — Въпросъ е, дали си видѣлъ истински ангелъ. И малкото дете минава за ангелче, но между него и истинския ангелъ има голѣма разлика. Да видишъ ангелъ, това значи, да се преобрази цѣлия ти животъ. Ти ставашъ по-добъръ, разширявашъ се, при-

добивашъ по-голяма свѣтлина. Да видишъ Бога, това значи, да станешъ светия.

„Само чистиятъ по сърдце може да види Бога.“ Мойсей, който бѣше чистъ и светъ човѣкъ, само единъ **нѣтъ** видѣ Бога, и то гърба, а не лицето Му. Животътъ ви ще се преобрази, ако видите само една частица отъ Бога. За да видите поне частица отъ древата Му, вие трѣбва да се освободите отъ своитѣ отрицателни прояви: злоба, завистъ, омраза, гнѣвъ и др. Защо не изслушвате спокойно вашата сестра или вашия братъ, когато ви разправятъ свои красиви опитности? Не завиждайте на никого. Ако днесъ нѣкой има една хубава опитностъ, вие ще имате на другия день. Нѣма човѣкъ въ свѣта, на когото да не се дава известно благо. Отворете ума и сърдцето си, да възприемете красиви мисли и чувства. Когато едновременно въ ума и въ сърдцето ви влѣзатъ една благородна и възвишена мисль и едно благородно чувство, вие ще се новородите и ще бъдете готови да се жертвувате за тѣхъ. Не гледайте на нѣщата и на проявитѣ само отъ външната имъ страна. Често външността лъже хората. Отивате нѣкъде на гости и казвате, че домакинята не била любезна къмъ васъ, не ви се усмихнала. Каква усмивка искате: както котката се усмихва на мишката, или както майката на своето любимо дете? Когато дебне мишката, котката стои неподвижна, съ затворени очи, като че не я вижда. Щомъ я хване между лапитѣ си, тогава ѝ се усмихва. Обаче, майката се усмихва вътрешно, едва забелязано, на своето дете. Помнете: външната усмивка не е всѣкога искрена и чиста. Не е набоженъ онзи, който нѣма любовъ въ себе си. Не е християнинъ онзи, който говори да правишъ добро, безъ да прилага доброто.

Човѣкъ трѣбва да различава истинското добро отъ привидното, както и истинското зло отъ привидното. Нѣкой изпразва кесията ви и казва, че направилъ това съ цель да помага на беднитѣ. Понеже вие не сте изпълнили задължението си къмъ беднитѣ, той го изпълнява вмѣсто васъ. Остави човѣка свободенъ, самъ да изпълни задълженията си. Това не е християнство. Това не е процесъ на новораждане. Всѣки трѣбва да се новороди, за да могатъ водата и духътъ да работятъ въ него, да създадатъ условия за придобиване на любовта, на

мъдростта, на радостта и на силата. Само така човѣкъ може да види Царството Божие. Само Учителътъ може да помогне на ученика, да придобие условията за влизане въ Царството Божие. Ако слънцето не изпраща своята свѣтлина и топлина, земята сама нищо не може да ни даде. Безъ учитель ученикътъ нищо не може да направи.

„Ако се не роди нѣкой изново.“ Това значи: ако не се свържете съ възвишенитѣ същества — съ ангелитѣ, херувимитѣ, серафимитѣ, началствата, престолитѣ, не може да се новородите. Новораждането освобождава човѣка отъ смъртта, която го ограничава и лишаваша отъ условия за придобиване на всички добродетели. Нека всѣки каже въ себе си: Праведниятъ не умира. Никой не може да вземе добродетелитѣ му, никой не може да вземе душата му. Христосъ казва: „Имамъ власть да положа душата си, имамъ власть да я взема.“

Задачата на всѣки човѣкъ, на всѣки българинъ е да познае своя Баща и да каже: Готовъ съмъ вече да изпълня първо волята на Баща си, а следъ това и на своя ближентъ. Богъ ще му отговори: Да бжде благословенъ този народъ, този човѣкъ, който е готовъ да ми служи съ любовъ. Азъ ще платя всичкитѣ му дългове, ще му направя нова кжща, ще му дамъ добри синове и дъщери.

Иде Божието благословение върху българския народъ. Иде Божието благословение за всички народи. Които сж готови, ще провѣрятъ това следъ десетъ години, други нѣкои — следъ сто години, а най-неподготвенитѣ — следъ хиляда години. Всички ще провѣрятъ, че думитѣ ми сж истинни и ще кажатъ: Благодаримъ Ти, Господи, че отвори очитѣ ни да виждаме. Тогава всички ще се убедите, че страданията, които днесъ преживявате, не могатъ да се сравнятъ съ славата, която ще дойде следъ десетъ, сто или хиляда години.

✱

17. Беседа отъ Учителя, държана на
6 октомврий, 1918 г. София.

Двата полюса

„И тамъ имаше нѣкой си человекъ, боленъ отъ тридесетъ и осемъ години“.*)

Болестъ и здраве, това сж два полюса на живота, или две различни състояния на човѣшкия духъ. Тѣ се опредѣлятъ по приятнитѣ или неприятнитѣ състояния, които произвеждатъ въ човѣка. Здравето е приятно състояние, болестта — неприятно. Такива състояния сжществуватъ въ физическия, въ духовния и въ умственния свѣтъ на човѣка. Тѣ се дължатъ на причини, които произлизатъ отъ противоположни сили. Значи, когато въ човѣка действуватъ едновременно две противоположни сили, едната отъ тѣхъ ще вземе надмощие, и той ще бже или здравъ, или боленъ. Защо Богъ създаде болеститѣ? — Не ги създаде Богъ, но колективниятъ човѣкъ, т. е. човѣкътъ въ своето колективно съзнание.

Представете си, че нѣкой седи на брѣга на една буйна рѣка и тихо си припѣва. Той наблюдава бързото течение на рѣката и се любува на пѣнливата ѝ вода. По едно време въ него се явява желание да преброди рѣката и се впуска по течението ѝ, безъ да познава силитѣ си, може ли да издържи на вълнитѣ ѝ. Водата го повлича и си играе съ него. Като не може да плава, нито да се бори съ вълнитѣ, той започва да се моли на Господа и Го запитва: Защо допусна това, Господи? Защо позволявашъ на рѣката да ме влѣче по течението си? — Ти защо влѣзе въ рѣката? — Искяхъ да опитамъ, каква сила иматъ вълнитѣ. — Щомъ самъ пожела да влѣзешъ въ водата, ще чакашъ, докато дойде нѣкой отвънъ и ти помогне да излѣзешъ. Като опиташъ силата на течението, ще станешъ философъ, ще придобиешъ знание и спитностъ и ще разказвашъ на хората, какво значи, да те влѣче рѣка.

*) Иоана 5:5.

Следователно, човѣкъ самъ може да попадне по течението на водата, но може и другъ нѣкой да го тласне. Сжщиятъ човѣкъ се е каралъ съ нѣкого и следъ това отива на рѣката да се успокои, но въ това време къмъ него се приближава онзи, съ когото се каралъ, и го блъска въ рѣката. Той търси причината отъ вѣнъ, а въ сжщностъ тя се крие въ самия него. Ако не се карате съ хората, нѣма да имате неприятели, които да ви създаватъ мжнотии. Въ единия и въ другия случай човѣкъ самъ е причина за своето нещастие. Има и трета причина, която може да бутне човѣка въ водата — вѣтърътъ или бурята. Вѣтърътъ представя умствения свѣтъ. Значи, третата причина за падането на човѣка въ рѣката се крие въ умствения свѣтъ. Въ първия случай, самъ човѣкъ си е причина; въ втория случай — неговиятъ неприятелъ, а въ третия случай — вѣтърътъ. Мома или момъкъ чете нѣкаква философска книга, харесва принципитъ, които философътъ изнася, и желае да ги приложи въ живота си. Щомъ пожелае това, изведнѣжъ се вдига буря, която го завлича въ водата. Човѣкъ трѣбва да бжде философъ, въ широкъ смисълъ на думата, да прилага онѣзи принципи, които сж написани въ него, а не да подражава на философитъ вѣнъ отъ себе си. Какво ще кажете тогава за философията на епикурейцитъ? Права ли е тѣхната философия, че, веднѣжъ роденъ, човѣкъ трѣбва да използва всички блага на живота.

Съвременнитъ хора искатъ да бждатъ щастливи. Какъ ще постигнатъ щастieto, малцина мислятъ по това. А трѣбва да се мисли, да се разбере, че придобиването на щастieto не е индивидуаленъ, а колективенъ процесъ. Въ природата е така. Какъ е въ живота, вие ще кажете. На здраво тѣло болна ржка не стои, и на болно тѣло здрава ржка не стои. Ако тѣлото е здраво, и ржката ще бжде здрава; ако тѣлото е болно, и ржката е болна. Защо е така? — Защото ржката е частъ отъ тѣлото. Болното и здравото тѣло коренно се различаватъ. По какво? По своитъ стремежи и по вибрациитъ на силитъ, които ги управляватъ. Силитъ, които действуватъ въ болния човѣкъ, разрушаватъ, а въ здравия — градятъ. Тѣзи сили даватъ потикъ къмъ разширяване на ума и на сърдцето. Много естествено. За да гради, човѣкъ трѣбва да разполага съ мѣсто. Колкото е по-

голѣмо мѣстото, толкова по голѣма кжща може човѣкъ да съгради. Колкото повече платъ има, толкова по-дълга и по-широка дреха може да се ушие. Значи, всѣки процесъ въ човѣка, който съгражда и повдига, е процесъ на здраве, щастие, хармония и блаженство. Всѣки процесъ, който руши, причинява болезнени състояния, дисхармония и нещастия.

„Боленъ отъ тридесетъ и осемъ години.“ Този боленъ е страдалъ отъ безволие. Значи, причината на болестта му била въ волята, затова не могълъ да движи ръцетъ и краката си, трѣбвало да дойде нѣкой отвънъ, да го пусне въ кжпалнята. Изобщо, причинитъ на болеститъ се криватъ въ астралния свѣтъ, а последиствията се изиявяватъ въ физическия свѣтъ. Затова, именно, хората се оплакватъ отъ болки въ главата, въ сърдцето, въ бѣлия дробъ, въ стомаха и др. Който иска да се лѣкува, първо трѣбва да намѣри причината на заболяването си въ астралния свѣтъ. Щомъ махне причината, болестта го напуща.

Сега, да се спремъ върху значението на нѣкои числа, за да изтълкуваме числото 38. Числото едно, т. е. единицата е причина на нѣщата; двойката е условие, а тройката — резултатъ. Тѣзи числа иматъ приложение и въ химията: числото едно е киселина, двойката е основа, а тройката — соль, която се получава при взаимодействието на киселина и основа. Тройката въ числото 38 показва, че преди три прераждания този боленъ е билъ на земята, но водилъ пороченъ животъ и като последиствие на неговия лошъ животъ, волята му се парализирала. Числото три е въ зависимостъ отъ числото осемъ. Значи, между числата 3, 5 и 8 има известно съотношение. Единицата е причина на нѣщата, двойката е условие, тройката — резултатъ; после иде втора категория числа, въ които се повтаря същото: четворката е причина, петорката — условие, шесторката — резултатъ; трета категория, седморката е причина, осморката — условие, деветорката — резултатъ. Значи, болниятъ, който е лежалъ 38 години, е миналъ презъ дветъ категории: 1, 2, 3 — първата категория; 4, 5, 6 — втората категория; 7, 8, 9 — третата категория. Щомъ дошълъ до третата, т. е. до последната категория, той влѣзълъ въ цикълъ на лѣчението. Такива категории различаваме и

въ човѣшкия животъ. Отъ първата до седемгодишната си възраст, човѣкъ се развива главно физически; отъ 7—14 годни той развива сърдцето си, а отъ 14—21 — ума. Затова, отъ окултно гледище, хората се дѣлятъ на три възрасти: едни отъ тѣхъ сж на възраст отъ 1—7 години, други сж на възраст отъ 7—14, а трети — отъ 14—21 години.

Ще кажете: Какъ е възможно да сме на различни духовни възрасти, когато е казано за човѣка че билъ създаденъ по образъ и подобие на Бога? За първия човѣкъ е казано, че е създаденъ по образъ и подобие на Бога, но що се отнася до хората, които населили земята следъ грѣхопадането, въпросътъ е съвсемъ другъ. Тъ не сж на еднакъвъ уровень на развитие съ своя пръвъ баща, следователно, тѣ сж на различни физически и духовни възрасти. Сжщото можемъ да кажемъ и за детето, което прекарва цѣли деветъ месеца въ утробата на майка си, докато се развие въ човѣшка форма. Отъ първия до деветия месецъ то е на различни възрасти и въ различни форми: въ форма на глистъ, на малка рибка, на малко жабче и най-после приема човѣшка форма и излиза на бѣтъ свѣтъ. Ако затворите човѣшкото съзнание въ една риба, той ще живѣе като риба: цѣлъ день ще плава въ водата и ще мисли само за храна; ако го затворите въ формата на птица, той ще живѣе и ще мисли като птицата. Виждате, какъ лѣстовичката подскача отъ едно дърво на друго и казвате, че е безгрижна, весела. Не е безгрижна тя. Подскача, наистина, хвърчи отъ клонъ на клонъ, но си търси храна. Отъ зори до вечеръ все храна си търси и, като задоволи глада си, спира се за моментъ на едно клонче, благодари на Бога и пакъ хвърка да си търси храна. Не правятъ ли сжщото учители, професори, адвокати, съдии, свещеници? Всички тичатъ, търсятъ работа, да изкаратъ повече пари, да подобрятъ живота си. Виждате, колко красноречиво говори адвокатътъ? Колкото по-добре му платятъ, толкова по-красноречивъ става, защитава каузата на своя клиентъ. Ако му платятъ малко, красноречието му изчезва. Не е лошо това, но виждате, че навсѣкжде паригѣ играятъ важна ролъ.

„Имаше нѣкой си човѣкъ, боленъ отъ тридесетъ и осемъ години.“ Числото осемъ е най-строгиятъ съдия

въ свѣта. Съвременната култура минава тази година презъ същото число. На очитъ си имаме пакъ числото осемъ. Презъ това число трѣбва да виждаме нѣщата. Който гледа, боледува; който вижда, всѣкога е здравъ. Числото 38 означава голѣми противоречия. Като съберете цифритъ му, получавате 11, което число у евреитъ е така фатално, както за насъ е числото 13. Сборътъ отъ единицитъ въ числото 11 представя борба между доброто и злото. Наистина, като се събератъ мжжъ и жена да живѣятъ заедно, тѣ започватъ да се каратъ, да спорятъ, докато дойде числото три — детето, т. е. резултатъ. Ако детето е момиче, майката е доволна; ако е момче, бащата е доволенъ. Като се роди второто дете, числото четири, настѣпва равновесие въ дома. Четворката е спасително число. Защо? — Защото то представя центъръ, въ който равновесието никога не се нарушава. За да се наруши равновесието, човѣкъ трѣбва да излѣзе отъ състоянието на покой и да влѣзе въ движение. Докато е въ течно състояние, водата е въ покой, т. е. въ равновесие. Щомъ се нагрѣе тя губи равновесието си и се превръща въ пара. Въ този моментъ, именно, тя се използва за работа. Понеже болниятъ, който лежеше при кжпалнята, бѣше изгубилъ равновесието си, трѣбваше да дойде Христосъ, да възстанови равновесието му съ думитъ: „Стани, вдигни одѣра си и ходи!“ Христосъ казва на хората да вдигнатъ одѣра си и да се изправятъ. Дяволътъ, обаче, всѣкога работи съ противоположни методи. Той съветва хората да лежатъ, да не ставатъ отъ леглата си, да не се простудятъ. Като види нѣкой правъ, той го бутне и го повали на земята. Въ това време той ще го обере и ще избѣга.

Като виждатъ противоречията въ живота, хората се отегчаватъ, искатъ да се освободятъ отъ тѣхъ. Божественитъ животъ е изправенъ, но човѣшкиятъ не е. Ако се намирате предъ водопадъ, задъ който свири оркестъръ, ще чуете ли нѣщо отъ това, което свирятъ? Ако и въ душата ви има подобенъ водопадъ, ще чуете ли нѣщо отъ нейната хармонична музика? Божественъ е животътъ на душата, но нищо не можете да разберете отъ него, защото предъ нея има водопадъ, който бучи, вдига шумъ наоколо. Ще кажете, че и водопадътъ е необходимъ. — Необходимъ е, но когато изучава Божествения животъ, човѣкъ трѣбва да бѣде далечъ отъ всѣ-

какви водопади. Влѣзъ въ душата си, въ хармонията на живота и ще видишъ, че свѣтътъ е оправенъ. Влѣзъ въ нѣкоя цвѣтна или, въ нѣкоя овощна градина, да видишъ, каква красота, какви блага сѣществуватъ въ природата. Качи се на високъ планински връхъ и оттамъ разгледай величието на природата.

Потърсете Христа, да възстанови изгубеното равновесие на ума и на сърдцето ви. Привидно хората сж уравновесени, но наблюдавайте, какво правятъ гладнитѣ, когато очакватъ да имъ сипятъ ядене. Тѣ седатъ съ празнитѣ си чинии и само следятъ, на кого по-рано сипватъ ядене и на кого повече даватъ. Докато задоволятъ глада си, въ тѣхъ се забелязва вътрешно неспокойствие. Щомъ се нахранятъ, тѣ се успокояватъ, въ тѣхъ настава миръ и тишина. Въ това отношение, храненето представя методъ за лѣкуване. По-добъръ методъ отъ него нѣма, но трѣбва да се знае, каква храна да се употребява и кога да се храни човѣкъ. Напримѣръ, сега върлува „испанската болестъ“. Ако болниятъ яде месо или друга тежкосмилаема храна, ще отиде на онзи свѣтъ. Като лѣкъ противъ тази болестъ азъ препорѣчвамъ да се пие гореща вода и да се ядатъ варени картофи, по три-четири най-много. И при висока температура не е опасно да се ядатъ варени картофи. Тѣ намаляватъ температурата, действуватъ благотворно върху мозъка, понеже съдържатъ мозъченъ екстрактъ. Испанската болестъ се отразява вредно главно върху стомаха и бѣлия дробъ; разстройството на тѣзи органи се отразява върху нервната система. За успокояването ѝ, лѣкаритѣ препорѣчватъ на болния да яде мозъкъ. Защо тогава да не се употребяватъ варени картофи, които съдържатъ мозъченъ екстрактъ? Тѣ сж готовъ естественъ екстрактъ противъ испанската болестъ. Приложете този лѣкъ и ще се увѣрите въ неговото действие. Всѣко учение, което не се прилага, остава само теория.

Христосъ влѣзе въ притвора на кжпалнята, дето лежахъ множество болни. Кжпалнята представя свѣта. Тамъ е дохождалъ болниятъ 38 години наредъ, да влѣзе въ кжпалнята и да се окжпе, но други сж го изпреваряли. Единъ ангелъ слизалъ въ кжпалнята да раздвижи водата, а не да я размжти. Размжтване става тамъ, дето има утайки, примѣси отъ неразтворими вещества. Христосъ

представя Духа, Който дошълъ въ свѣта, да помогне на страдащитѣ и вѣрващитѣ, които Го очакватъ.

И доднесъ още предъ кжпалнята стоятъ множество болни, на различни възрасти, които очакватъ да слѣзе ангелътъ отъ небето и да раздвижи водата. Азъ не разглеждамъ болеститѣ, както днесъ ги разглеждатъ, но ги взимамъ като състояния, които могатъ моментално да се измѣнятъ. Достатъчно е да поставите здравъ човѣкъ въ магнетиченъ сънъ и да му внушите, че е боленъ, за да се почувствува, наистина, боленъ следъ събуждането си. По сжщия начинъ можете да поставите въ магнетиченъ сънъ единъ боленъ и да му внушите, че е здравъ. Следъ събуждането си, той ще се почувствува съвършено здравъ. Това направи Христосъ съ болния отъ тридесетъ и осемъ години. Той му каза: „Стани, вдигни одъра си и ходи!“ — Отде дойде тази сила въ болния? — Тя се криеше въ него. Когато туряте дърва на огнището и съ една клечка кибритъ запалите голѣмъ огънь, въ кибритената клечка ли се крие енергията? — Въ дървата. Кибритената клечка е само условие за проява на енергията. Значи, има условия и причини вънъ отъ човѣка, които служатъ като потикъ за проява на енергията, скрита въ него. Когато влѣзе въ кжпалнята, дето имаше множество болни, Христосъ спре вниманието си върху болния отъ тридесетъ и осемъ години. Защо този боленъ му обърна внимание? — Защото числото три е символъ на Сина, т. е. на Христа, а осемъ — на Божествената майка. Отъ Божествено гледище и дветѣ числа сж строги и взискателни. Тройката осмисля живота, къмъ който се стреми човѣшката душа, а осморгата съдържа благоприятнитѣ условия, при които тя може да се развива сега и въ бждеще. Влѣзе ли въ свѣта, или въ човѣшката душа, Божествената майка не сжди, но постъпва строго, никого не извинява. Нѣкой се извинява предъ нея, че не може да направи това или оно ва. — Можешъ да го направишъ. Стани, вземи одъра си и ходи! Одърътъ представя кжщата на човѣка, която построилъ на чуждо мѣсто, дето съ години стои и се кара съ съседитѣ си. Кжщата е човѣшкото тѣло. Ползуйвай се отъ своитѣ условия за развитието си, не търси чуждитѣ. Ако не си доволенъ отъ своето, и него ще изгубишъ.

Трима братя получили голѣмо наследство отъ баща си, но не могли да го раздѣлятъ, затова постоянно се карали. Единъ отъ тѣхъ билъ евангелистъ, а другитъ — православни. Евангелистътъ се оженилъ и пожелалъ да раздѣлятъ богатството си, но двамата не се съгласявали, искали да въртятъ търговия. Тѣ му дали най-после 20,000 лв., но той не приемалъ, искалъ да получи равенъ дѣлъ. Започнали да се сждятъ. Отъ страхъ да не изгуби и това, което има, евангелистътъ преписалъ всичко на жена си. Обаче, единъ день тя го изпждила отъ къщата му. Като се намѣрилъ на пѣтя, той решилъ да отиде при братята си, да се помирятъ. Двамата братя водѣли дѣла, въртѣли търговия, докато и тѣ се опропастили. Помирили се, най-после, но било вече късно. Каквото имали, всичко изгубили. И малкото се благославя, както голѣмото. Ако имашъ въ себе си условия за животъ и за развитие, нищо друго не ти трѣбва. Отъ баща си трѣбва да имашъ само една клечка кибритъ, чифтъ волове, рало и остенъ. Имашъ ли това, нищо друго не ти трѣбва. Воловетъ представятъ живота, ралото — човѣшкото тѣло, остенътъ — законитъ, които управляватъ свѣта, а кибритената клечка — външната причина или потикъ, който застава силитъ да се проявятъ. Ще кажете, че не може безъ закони. Воловетъ не могатъ безъ законъ, т. е. безъ остенъ, но защо е нуженъ остенъ за човѣка, който си знае работата. По отношение на човѣка, остенътъ играе роля на символъ.

„Тамъ имаше нѣкой си човѣкъ, боленъ отъ тридесетъ и осемъ години.“ Какво очаквалъ той предъ кжпалнята? — Да слѣзе ангелътъ, да раздвижи водата, за да влѣзе той пръвъ и да се окжпе. Движението на водата представя идването на новия животъ, който има за целъ да раздвижи човѣшкия умъ, човѣшкото сърдце и човѣшката воля. Умътъ, сърдцето и волята на мнозина сж парализирани, т. е. не могатъ свободно да се проявяватъ. Кой хора не сж свободни днесъ? — Които последваха Адама. Тѣ, именно, обикалятъ вече кжпалнята, искатъ да се освободятъ отъ животинското си естество, което ги ограничава, и да влѣзатъ въ водата да се излѣкуватъ.

Ние не говоримъ за животнитъ вѣнъ отъ човѣка, които иматъ своето велико предназначение; ние говоримъ за животинското естество въ човѣка, което трѣбва да се подчини на Божественото въ него. Всѣко животно е символъ на нѣщо. Напримѣръ, волътъ е символъ на търпението, но той има рога, съ които разрешава социалнитъ въпроси. Когато той яде и пие вода, никой не трѣбва да се приближава до него. Който се осмѣли да застане предъ него, той го мушне въ слабинитъ и казва: Когато азъ пася трева, или пия вода, ще стоишъ далечъ отъ мене. Като те бутне, ще научишъ философията на вола, но не знаешъ още философията на коня. Ако нѣкой дойде близо до коня, особено когато яде, коньтъ се дразни и рита съ краката си. Той казва: Никой нѣма право да стои задъ мене. Защо волътъ бодее, а коньтъ рита? Като научишъ философията на коня, ще дойдешъ до орела, и отъ него да научишъ нѣщо. Той може да те сграбчи и да те понесе въ въздуха. Така орелътъ иска да каже: Когато хвърча високо въ въздуха, на никого не позволявамъ да се движи подъ краката ми.

Каква философия има въ това, да се пазишъ отъ рогата на вола, отъ заднитъ крака на коня и отъ краката на орела? Това сж разсжденията на Адамовитъ хора, които се индивидуализирали, поради което всѣки търси щастieto само за себе си. При такова щастие Божествената хармония се нарушава. Невъзможно е всѣки да бжде щастливъ само за себе си. Богъ е създалъ материалъ и блага за всички ни, а не за одного или за малцина. Ако човѣкъ не се противопоставя на Божественото, ще бжде, ако не блаженъ и щастливъ, поне доволенъ. Ако внушишъ една лоша мисль въ ума на своя ближенъ, все едно, че го мушкашъ съ рогата си. Така и волътъ мушка. Когато се защитава, волътъ се облѣга съ задницата си на нѣкое дърво и мушка съ рогата си. Коньтъ постѣпва точно обратно: главата си облѣга на дърво, а съ заднитъ си крака рита. Орелътъ пѣкъ сграбчва съ краката си. Това сж методи, съ които си служатъ и хората. Въ тази борба се случва, противникътъ да излѣзе по-силенъ, и тогава причината ще пострада отъ последствието; нѣкога се случва обратното: последствието пострадва отъ причината.

Когато се борят причина и последствие, всъкога се създават болезнени състояния. Какво става съ топката, която се удря въ твърда преграда? — Отскача и се връща назадъ. Енергията, която се развива при удара, се превръща въ топлина. Сщото става и съ човѣка. Той е топка, която се засилва да извърши нѣкаква работа. На пжтя си срѣща препятствие, което го връща назадъ. Той започва да се гнѣви, развива топлина, която не знае, какъ и кжде да пласира. Човѣкъ се гнѣви, когато се връща назадъ къмъ своя стремежъ. Така се връщатъ всички хора, които не вѣрватъ въ сществуването на Бога. Тѣ ставатъ гнѣвни, раздражителни, неспокойни.

Всички хора се страхуватъ за живота си. Всички се питатъ, какво ще стане съ тѣхъ, въпрѣки това, всички знаятъ, какво ще стане. Ще изгубите тоза, което имате днесъ, но тази загуба е въ сщностъ печалба — ще се освободите отъ едно голѣмо бreme — отъ грѣха, т. е. отъ нечистата материя. Кое предпочитате: сто килограма товаръ на гърба си, или единъ грамъ диамантъ въ джоба си? — Диамантътъ. За предпочитане е единъ грамъ злато въ кръвта, отколкото десетъ милиона лева въ джоба. Съ злато въ кръвта, което прави човѣка добъръ и благороденъ, можете да вършите подвизи и добри дѣла, а съ паритѣ ще създадете нещастия и на себе си, и на своитѣ близки. Затова Христосъ казва на болния: „Вдигни одъра си и ходи, не лежи повече“. Който има пари, лежи върху тѣхъ, не иска да стане и си казва: Пари имамъ. — Имашъ пари, но и съ тѣхъ си боленъ.

Единъ господинъ казваше: Имамъ 60 хиляди лева, осигуренъ съмъ вече. Колкото време да продължава войната, за нищо нѣма да мисля. Какво се случва съ него? — Следъ 24 часа той внезапно умрѣлъ. Кжде остана сигурността му? Това не е християнска философия, нито разбирање на живота.

„Събирайте съкровища за небето, дето нито молецъ ги изяжда, нито рѣжда ги руши.“ Време е вече да работите за развиване на ума и на сърдцето си, да възприемате чрезъ тѣхъ възвишени мисли и чувства, да извлѣчете и отъ най-голѣмитѣ страдания елементи, необходими за изтъкаване на здравето и ценно платно на живота. — Какъ ще постигнемъ това, чрезъ обичъ ли? — Любовта и обичта сж условия за постигане на всич-

ни човѣшки желания. — Тогава, да се обичаме! — Само българитѣ ли трѣбва да се обичатѣ? Любовта включва всички хора, всички живи същества на земята.

Кой човѣкъ е българинъ? — Който носи въ себе си следнитѣ четири качества: честностъ, справедливостъ, разумностъ и доброта. Който е честенъ, справедливъ, уменъ и добъръ, той е и англичанинъ, и французинъ, и германецъ, и руснакъ, и сърбинъ, и грѣкъ и т. н. Тѣй щото, не е достатѣчно да се обичате само като българи, но всички хора на земята трѣбва да се обичате като братя. Всѣки народъ трѣбва да постави любовта за основа на живота и въ нейно име да върши всичко. Ако Христосъ нѣмаше любовъ въ себе си, не би изцѣрилъ болния. Съ думитѣ, които му каза, Той му предаде частъ отъ своята енергия. Христосъ му каза: „Стани, вдигни одѣра си и ходи!“ Одѣрътъ, на който болниятъ лежалъ 38 години, представя велика книга, въ която сѣ написани Божественитѣ закони. Той лежалъ 38 години върху нея, безъ да я отвори, безъ да прочете нѣщо. Тамъ е писано: За да се излѣкува, човѣкъ трѣбва да стане и да ходи, т. е. да постави за основа на живота си великитѣ добродетели.

Единъ търговецъ си купилъ една Библия, турилъ я подъ възглавницата си, дано търговията му върви добре. Цѣли 20 години седѣла Библията подъ възглавницата му, безъ да я отвори, да прочете, какво пише въ нея. Работитѣ му, както и по-рано, не вървѣли добре. Недоволенъ отъ търговията си, единъ день той се ядосалъ толкова много, че започналъ да хвърля, да чупи, каквото му попаднало подъ ръка. Спомнилъ си за Библията, на която много разчиталъ. Махналъ възглавницата, взелъ Библията, турилъ я направо въ огъня и си казалъ: Нека изгори, нищо не ми помогна. Въмѣсто да се подобри положението ми, повече се влоши. Той наблюдавалъ, какъ гори Библията. Забелязалъ, че едно крайче отъ единъ листъ не могло да изгори, и си казалъ: Да видя, какво пише на това листче. Той прочелъ: Богъ е Любовь. — Ще се опитамъ да приложя поне този стихъ, — си казалъ търговецътъ, да разбере, какво се крие въ него. Отъ този моментъ работитѣ му започнали да се поправятъ. И болниятъ, когото Христосъ излѣкувалъ, лежалъ цѣли 38 години върху великата книга на живота, безъ да раз-

бере, че Богъ е Любовь. Думитъ „Стани, вземи одъра си и ходи“ означаватъ: Стани, вземи Свещената книга и чети!

Направете опитъ съ думитъ „Богъ е Любовь“, да видите, каква сила се крие въ тѣхъ. Вложете тѣзи думи въ ума, въ сърдцето и въ волята си и ще видите, че, ако сте боленъ, ще оздравѣте; ако досега само сте гледали, отсега нататъкъ ще виждате; ако само сте чувствували, отсега нататъкъ ще любите. Велика, мощна сила е любовта, но трѣбва да знаете, какъ да я приложите. Това каза Христосъ на болния, който лежалъ 38 години. Той разбра, че смисълътъ и силата на живота се крие въ любовта и скочи отъ леглото си. Божиятъ Духъ и Сиятъ носятъ въ себе си всички възможности и условия за животъ. Съ други думи казано: Любовта и Мъдростъта носятъ всички условия и възможности за развитието и повдигането на човѣшката душа. Следователно, който е боленъ, нека стане въ името на Първата Причина на нѣщата — Любовта, да вдигне одъра си и да започне да чете отъ книгата на Мъдростъта, върху която е лежалъ 38 години, и да тръгне да ходи. Отъ две хиляди години насамъ хората четатъ тази книга, но очакватъ да слѣзе Христосъ отъ небето, придруженъ съ ангели, и Той да имъ нареди работитъ. Ще дойде Христосъ, но чрезъ вашитъ умове и сърдца. Това е Христосъ, това сж ангелитъ.

Какво трѣбва да прави човѣкъ? — Да прибави единица къмъ числата 3+8. Ще се получи 12, число, което показва орбитата, по която човѣкъ се движи. И земята, за да се премѣсти отъ една сфера въ друга, минава презъ 12-тъ зодии. И слънцето има свои зодии, но за преминаването презъ всѣка една сж нуждни 21 години; всѣка слънчева година пѣкъ се равнява на 25,000 наши години. Споредъ зодиитъ на слънцето, ние сме въ последната. Откакъ е влѣзла земята въ тази зодия, се изминали 145,000 години, оставатъ още 2008 години, за да излѣзе отъ тази зодия. Тогава земята ще влѣзе въ зодията на планетитъ, и хората ще престанатъ да се биятъ. Следъ 2008 години ще провѣрите истинността на думитъ ми.

Въ древнитъ окултни или мистични школи сж давали на ученицитъ по една таинствена кутийка. Пружината, отдето се отваряла кутийката, била така майсторски

скрита, че само напредналитѣ ученици сж я намирали. Който намѣри пружината, отваря кутийката и вижда вътре златно яйце, на което били написани имената на 12-тѣ богове, които работятъ въ природата. Тѣ представятъ 12 природни сили, които управляватъ и ръководятъ всички живи същества.

Христосъ каза на болния: „Стани, вдигни одѣра си и ходи!“ Това значи: Вземи тази кутийка, намѣри пружинката ѝ и трѣгни по свѣта да прилагашъ наученото. Смыслътъ на живота се крие въ числото 38 — въ Сина и въ Духа. Това е проповѣдвалъ Христосъ на евреитѣ, съ цель да се превърнатъ въ израилтяни, т. е. отъ гжсеници въ пеперуди. Всички сегашни хора сж евреи, а трѣбва да станатъ израилтяни, да придобиятъ четиритѣ качества: честностъ, справедливостъ, доброта и разумностъ. Доста сте гризали ли та. Каква философия има въ гризенето на листата? Всички спорятъ, кой повече листа изялъ: единъ казва, че изялъ 200 листа, другъ — 300, трети — 400 и т. н. Гризенето на листата не разрешава въпроситѣ, нито обяснява смисъла на живота. Ако човѣкъ не разбере смисъла на земния животъ, какъ ще разбере на небесния? Какво ще прави, като отиде на небето? Ще започне да изчислява, колко кокошки, пуйки, агънца, прасета, плодове изялъ на земята. Това не е наука. За тази наука ще го изпждятъ отъ небето, както човѣкъ, който не изпълнява задълженията къмъ душата си. Такъвъ човѣкъ самъ разрушава живота си. Христосъ хлопа вече на всички кжщи. Готови ли сте да Го приемете? Като влѣзе, Той ще ви запита: „Искашъ ли да оздравѣешъ?“ — Искамъ, Господи, но нѣма кой да ме тури въ кжпалнята. Христосъ ще му каже: „Стани, вдигни одѣра си и ходи.“ Това значи: бжди честенъ, добъръ, уменъ и справедливъ! Който носи тѣзи качества въ себе си, той ще вдигне одѣра си и ще трѣгне самъ за дома си.

Като разглеждате човѣшкото лице, виждате, че Богъ е написалъ числото 38 на него. Осмортата сж човѣшкитѣ очи, а тройката — носътъ съ дветѣ ноздри. Очитѣ и носътъ представятъ ангелския свѣтъ, ушитѣ и челото — Божествения свѣтъ, а устата — човѣшкия. Значи, да чувствувашъ и да вкусвашъ, това е чо-

вѣшко; да се възприема благоуханието на нѣщата, това е достойние на ангелитѣ, а виждането и слушането е достойние на сѣществата отъ Божествения свѣтъ. Осморката и тройката представятъ виждането и слушането, т. е. очитѣ и ушитѣ, или числото 38; носѣтъ, единицата е Христосъ, Който казва на болния да мисли, за да не грѣши повече.

Кога ще започнатъ хората да мислятъ правилно? — Когато влѣзе Христосъ въ тѣхъ, т. е. когато придобиятъ любовта. Наистина, докато не е влюбенъ, младиятъ момъкъ, си позволява понѣкога да пие, да пуши—живѣе на широко. Щомъ се влюби, той се отказва отъ пиене, отъ пушене. Каквото каже възлюбената му, той е готовъ всичко да изпълни. Всички се питатъ, какво стана съ този момъкъ, че се измѣни изведнѣжъ? — Много просто, неговиятъ Христосъ е дошълъ. И съ момата става такава промѣна. Докато не се е влюбила, тя е нервна, сприхава, кара се съ братята и сестритѣ си, не слуша родителитѣ си. Щомъ се влюби, тя става тиха, спокойна, работлива, съ никого не се кара. Защо се измѣни тази мома? — Нейниятъ Христосъ е дошълъ. Христосъ ще дойде за всѣки човѣкъ на своето време. Чрезъ кого ще дойде, не е важно. Може да дойде чрезъ нѣкое дете, чрезъ нѣкоя жена или чрезъ нѣкой мжжъ — важно е да внесе потикъ въ душата ви, да се стремите къмъ доброто, да развивате своитѣ добродетели и способности. Отъ това гледище, не презирайте никого, защото не знаете, чрезъ кого ще ви се откриятъ тайнитѣ на живота. Когато дойде Христосъ между хората, Той ще разкрие живота, Той ще оживи и одухотвори цѣлата природа, която ще оживѣе и ще ни проговори. Ние ще възкрѣснемъ, и тя ще възкрѣсне заедно съ насъ. Тогава и животнитѣ, и растенията ще проговорятъ.

Ще се запитате, какво отношение иматъ тѣзи нѣща къмъ васъ. Какво отношение има болниятъ отъ 38 години къмъ васъ? Азъ говоря за болестта като за временно състояние. Здравето е постоянно явление въ човѣшкия животъ, то е нагласяване на силитѣ въ човѣшкия организъмъ, а болестта е сѣнка на живота. Цигуларѣтъ свири само на здрава, добре нагласена цигулка. И Духътъ се проявява само чрезъ онзи, на когото умътъ, сърдцето и волята сж здрави и добре нагласени. Стре-

мете се да придобиеете здравето си още днесъ, въ този животъ. Не отлагайте нѣщата за другъ животъ. Въ днешния день, въ сегашния животъ сж вложени условията за вашето повдигане. Вложете въ ума си мисълта да станете добри, честни, умни и справедливи, и ще станете такива. Каквото човѣкъ мисли и желае, такъвъ става. Обаче, за това е нужно постоянство.

Една жена боледувала цѣли 28 години отъ припадъци. Тя излизала вечеръ отъ къщата си и отивала нѣколко километра далечъ отъ града и тамъ, отъ умора, припадала. Мжжътъ ѝ ималъ търпение и постоянство да я следи всѣка вечеръ, въ продължение на толкова години и да я връща вкъщи. Следъ изтичане на 28-та година, тя оздравѣла напълно. Защо и вие да нѣмате търпението и постоянството на този мжжъ, да носите въ ума си вашитѣ добродетели 28 години, докато най-после се реализиратъ? Който прояви това постоянство, той ще оздравѣе. Числото 28 е епохално. Приложете постоянството си и не се страхувайте, какво ще стане съ васъ. Днешнитѣ времена сж много добри. — Калъ, дъждъ, снѣгъ има, ще развали новитѣ ни дрехи и обувца. — Калъта, дъждътъ и снѣгътъ сж благоприятни условия за житото — плодородие ще има. И топлината разваля плодетѣ и хранитѣ, но сжщевременно тя носи животъ. И противоречията смущаватъ човѣшкия умъ, но чрезъ тѣхъ се кали волята. И страданията смущаватъ сърдцето, но тѣ носятъ благословение за човѣка.

Сега е краятъ на вѣка, и ние влизаме вече въ новия животъ. — Какво ще стане съ онѣзи, които идатъ последни? — И тѣ ще влѣзатъ въ новия животъ, но покъсно. Който излиза рано, рано пристига. Той ще запали свѣщъта си да свѣти на онзи, който излиза вече отъ морето. Той напуска бурното море и следва онѣзи, които сж предъ него. Видишъ ли, че братъ ти се дави, ще му подадешъ ржката си, да излѣзе навънъ. Както на тебе сж подали ржка, така и ти ще подадешъ ржката си на давящия се, да го спасишъ. Това иска днесъ новата наука и култура отъ всички хора. Старата философия отстъпва вече мѣстото си на новата. Започнете да изучавате новата наука, азбуката на новия животъ. Започнете съ буквата „а“ и постепенно ще ви се откриватъ останалитѣ букви.

Единъ младъ българинъ отишълъ да учи грънчарство. Той попадналъ при добъръ майсторъ и стоялъ при него цѣли три години. Презъ това време младежътъ научилъ, какъ се мѣси глиненото тѣсто, какъ се приготвятъ грънцитѣ и какъ се пекатъ. На края на третата година той се почувствувалъ майсторъ въ изкуството, почти като господаря си, и затова се осмѣлилъ да му каже: Гоесподарю, понеже научихъ вече занаята, моля те да ме произведешъ майсторъ. Искамъ да работя свободно, да помисля и за себе си. Време е вече да се задомя. Господарътъ му се съгласилъ, произвелъ го майсторъ и го пусналъ на свобода. Младежътъ си купилъ нужднитѣ инструменти и материали, самъ си построилъ пещъта и започналъ самостоятелна работа. Всичко вървѣло добре, но като дошълъ до печенето на грънцитѣ, останалъ изненаданъ, че всички грънци се пукали още въ пещъта. Разочарованъ отъ работата си, той отишълъ при господаря си да го пита, защо грънцитѣ му се пукали въ пещъта. Господарътъ му го погледналъ и спокойно отговорилъ: За да научишъ и това последно изкуство, трѣбва да останешъ при мене още три години. Работилъ той още толкова време при господаря си и какво забелязалъ? Преди да туря грънето въ пещъта, господарътъ му духалъ въ него и се чувалъ звукътъ „ху“. Следъ изтичане на тритѣ години, майсторътъ казалъ: Сега вече можешъ да излѣзешъ на самостоятелна работа, ще бждешъ добъръ майсторъ. Младежътъ благодарилъ на господаря си за последното изкуство, на което го научилъ, и казалъ: Чудна работа, за едно „ху“, за едно духане въ грънето, трѣбваше да уча още три години!

Сега и вие ще започнете съ буквата „а“, ще духате въ всички грънци, да вложите новия животъ въ себе си. Само така грънцитѣ ви нѣма да се пукаатъ. Когато новороденото дете духне въ грънето на своя животъ, то започва да живѣе; не духне ли, грънето му се пука. Който може да изговори буквата „а“ правилно, работитѣ му се нареждатъ добре. Той се радва на здравъ умъ, на здраво сърдце и на силна воля. Не може ли да изговори буквата „а“ правилно, грънето му се пука. Следователно, Христовото учение се заключава, именно, въ правилното изговаряне на буквата „а“. Това значи, да владѣе човѣкъ изкуството да пече грънцитѣ

си безъ да се пукатъ. Всичко зависи отъ духането въ гърнето. Много пжти ще духашъ, много пжти ще казвашъ „ху“, но, въ края на краищата, грънцитъ ви ще бждатъ здрави. Много пжти ще гръшите, но гърнето ви ще се кали. Най-после ще дойдете до положение да издържате и на най-голѣми бури и вѣтрове, на голѣми мжнотии и изпитания — грънцитъ ви ще оцѣлѣятъ.

Изучавайте законитъ на числото три — на Христа, т. е. на вашия умъ. Изучавайте законитъ на числото осемъ — на Божествената майка, т. е. на вашата душа. Изучавайте законитъ и на единицата, на Духа, Който е свързанъ съ човѣшката воля. Само така човѣкъ може да бжде свободенъ.

Следователно, свободенъ е онзи, който може да превръща отрицателнитъ сили въ положителни. Свободенъ е онзи, който може да омѣси глината, да направи отъ нея грънци и да ги опече, безъ да се пукатъ. Свободенъ е онзи, който може да изправи живота си, а следъ това да помага на ближнитъ си, да изправятъ и тѣ своя животъ. Това означава мисълта, която Христосъ е вложилъ въ стиха: „Стани, вдигни одѣра си и ходи!“

Желая още днесъ да дойде Христосъ между васъ и да остане за вѣчни времена въ вашитъ умове и сърдца.

Желая всички да бждете честни, справедливи, умни и добри и да приложите тѣзи качества въ живота си.

*

18. Беседа отъ Учителя, държана на
13 октомврий, 1918 г. София.

Духъ Господень

„Духъ Господень е надъ мене, защото ме помаза да благовествувамъ и сиромаситъ.“^{*)}

Христосъ казва за себе си: „Духъ Господень е надъ мене.“ За ученицитъ си Той казва: „Когато се намърите въ затруднение, Духътъ ще ви помогне, Той ще ви научи въ истия часъ, що трѣбва да речете.“ Носете тази истина въ ума си, за да разберете смисъла на своя животъ. Щомъ разберете своя животъ, ще разберете живота и на ближния си, както и на всички живи същества. Нѣма човѣкъ на земята, който не се стреми да разбере смисъла на живота, но малцина спиратъ вниманието си върху смисъла на яденето, на пиенето на вода и на дишането. Ако питате ученитъ, защо трѣбва да ядемъ, да приемъ вода и да дишаме, тѣ ще кажатъ, че това е необходимо за набавяне на изразходваната енергия на организма. Що се отнася до вътрешната, духовна страна на тѣзи процеси, тѣ премълчаватъ. Защо само нѣкои частички отъ материята губятъ енергията си, която после се набавя отвънъ? Значи, и въ организма на човѣка се извършватъ процеситъ „печалба и загуба,“ както и въ самия животъ. Домакинята туря дърва или въглища на огнището, които следъ време изгарятъ. Енергията отъ горивото минава въ яденето, което домакинята готви. Физиката ни учи, че енергията въ природата се трансформира, т. е. минава отъ едно състояние въ друго, безъ да се губи или създава. Значи, енергията само се видоизмѣня. Кажете ли нѣкой, че е загубилъ нѣщо, ще знае, че то само се е видоизмѣнило, минало е отъ едно състояние въ друго. Ще кажете, че сте изгубили радостта си. Не сте я изгубили, но тя се превърнала отъ горивенъ материалъ въ топлинна енергия, съ която сте сготвили яденето си.

^{*)} Лука 4:18.

„Духъ Господенъ е надъ мене.“ Радвайте се, че Духътъ ви е посетилъ, но пожелайте да посети и другитъ хора. Духътъ се изявява чрезъ Христа, а Христосъ представя цѣлото човѣчество. Той е едновременно индивидуално и колективно сѣщество. Следователно, всѣки може да каже за себе си: Азъ и Христосъ сме едно; азъ и цѣлото човѣчество сме едно. Подъ „колективностъ“ не разбирамъ еднаквостъ, но хармония, както въ музиката. Много тонове, които си хармониратъ, съставятъ една пѣсень. Липсва ли единъ тонъ отъ тѣхъ, хармонията е нарушена; връзката, отношението между отдѣлнитъ тонове е прекъснато. Организмътъ на всѣки човѣкъ представя отдѣлна нота на Божествената пѣсень. Щомъ бутнете единъ отъ тѣзи тонове, той издава специфиченъ звукъ. Достатъчно е да заставите нотитъ да звучатъ, за да се проявятъ астралнитъ тѣла на хората, които се характеризиратъ съ движение. Нотата е знакътъ, т. е. физическия човѣкъ, а тонътъ е знакътъ въ движение — астралниятъ човѣкъ.

„Духъ Господенъ е надъ мене, защото ме помаза да благовествувамъ на сиромаситъ.“ Не е казано да се благовестува на ученитъ, на философитъ, на богатитъ, но на сиромаситъ. Сегашнитъ хора минаватъ за учени, културни, набожни, които се молятъ по три пѣти на день. Горко на онзи, който не се моли! Той минава за безвѣрникъ, за еретикъ. Долу старитъ вѣрвания на хората! Не ги туряйте за градежъ, но за торъ на вашитъ градини. Ще кажете, че не трѣбва да се проповѣдватъ нови идеи. Споредъ мене, мжно можете да опредѣлите, кои идеи сж стари и кои нови. Всѣка идея, която произвежда растене, е нова. Дето нѣма растежъ, тамъ всичко е старо. Какво би казала майката за детето си, ако трѣбва да го носи десетки години на ржцетъ си? Да го държи две-три години на ржцетъ си, това е естествено. Щомъ пораспе детето, майката го сваля на земята и го оставя само да ходи. Тѣй щото, когато нѣкой казва, че не приема никакви нови идеи, това значи, че той отрича растенето, като естественъ процесъ. Щомъ растешъ, непременно ще приемашъ нови идеи; останешъ ли на едно мѣсто и не растешъ, ти си въ процеситъ на старото, дете нѣма втичане на чиста, прѣсна вода. Докато е малко, детето седи на майчинитъ

ржце. Като порасне, майката се радва, че е проходило. Голѣма е радостта въ единъ домъ, когато детето започне да се изправя на краката си и единъ день проходи.

Какво представя изправянето? — Борба на духа съ материята. Лазенето на детето показва, че животинското естество взима надмощие въ него. Има голѣми хора, които още лазятъ на четири крака. Това е детинско състояние, но тѣ нѣма да останатъ завинаги въ него. Когато Христосъ казва, че е дошълъ да благовестува на сиромаситѣ, Той има предъ видъ истинскитѣ сиромаси, а не онѣзи, които чрезъ внушение сж станали такива. Да внушишъ на човѣка, че е сиромасъ, това не е истинското му положение; да хипнотизирашъ нѣкого и да му предадешъ една чужда мисль, и това не е неговото естествено положение. И децата прилагатъ хипнотизма. Кога? — Когато искатъ нѣщо отъ майка си. Тѣ повтарятъ, потретватъ това, което искатъ да получатъ, докато майката изпада въ хипнотично състояние и задоволява желанието му. Детето иска хлѣбъ отъ майка си нѣколкократно, и тя му дава. Нѣма защо да искате хлѣбъ чрезъ хипнотизмъ. Майката знае нуждитъ на детето, и сама ги задоволява. Хлѣбътъ е необходимъ за човѣка; той всѣкога ще го получи, и то по естественъ начинъ.

И тѣй, въ живота има сжществени и несжществени нѣща, необходими и потрѣбни. Водата е необходима, а тютюнътъ е потрѣбенъ; храната е необходима, а виното — потрѣбно; въздухътъ, свѣтлината сж необходими, а газовото и електрическото освѣтление — потрѣбни. Ще кажете, че имате потрѣба отъ много нѣща. — Ако ги даде Господъ, добре; ако не ги даде, ще търсите необходимитѣ. Както въ физическия свѣтъ има необходими и потрѣбни нѣща, така и въ духовния свѣтъ има необходими и потрѣбни мисли и чувства. Безъ първитѣ не може, а безъ вторитѣ може. Нѣмачъ нищо противъ еднитѣ и другитѣ, но нѣмате право да замѣствате реалнитѣ нѣща съ временнитѣ и необходимитѣ съ потрѣбнитѣ. Глупаво е човѣкъ да изразходва паритѣ си за вино и за тютюнъ, а да се лишава отъ хлѣбъ и вода. Не е въпросъ да упрѣквамъ хората; не съмъ дошълъ да разрушавамъ, но да градя. Понѣкога се позволява разрушението, но когато трѣбва да се премахнатъ лошитѣ мисли и чувства, да не гниятъ и заразя-

ватъ организма. Понѣкога се позволява и бѣлата лъжа, но само за опаковка на истината. Когато нѣкой иска да знае истината, казвамъ му: Извади опаковката на това, което ти е казано, и самъ ще намѣришъ истината. Лъжата може да бѣде необходима, може да бѣде и потрѣбна. Сжщото се отнася и до истината. Необходимата истина изисква необходима лъжа; потрѣбната истина изисква потрѣбна лъжа. Какъ ще разберете тази мисль? Представете си, че детето рисува баща си. Майката поглежда рисунката и казва: Само носътъ напомня образа на баща ти. Детето иска да поправи образа, но изкривява носа. Майката казва: Сега само ухото на образа е вѣренъ. Детето рисува, поправя, но нито една рисунка не прилича на бащата. Отъ всички образи нѣма нито единъ истински. Това показва, че, като се стреми да изнесе истината, човѣкъ попада на лъжата. Значи, формата, чрезъ която човѣкъ иска да изнесе истината, излиза лъжлива. Лъжата пѣкъ представя карикатура на истината. Хората не могатъ още да прилагатъ истината. Нѣкой казва, че обича нѣкого, а въ сжщность не го обича. Той не знае, какъ се изявява обичта. Изобщо, хората говорятъ за любовъ, за милосърдие, за добро, безъ да изявяватъ това, за което говорятъ. Че си далъ на нѣкого пари, това не значи, че го обичашъ. Кажешъ ли „азъ любя“, трѣбва да имашъ отношение къмъ цѣлото човѣчество, къмъ всички живи сжщества. Човѣкъ проявява любовта си, само когато тя го посети. Следователно, момата проявява любовта си, когато срещне момъка. И момъкътъ проявява любовта си, когато срещне момата. Като казвамъ, че човѣкъ трѣбва да обича цѣлото човѣчество, разбирамъ колективния човѣкъ, т. е. Божествения Адамъ. Всички хора сж деца на този Адамъ. Единъ день и тѣ ще бждатъ голѣми като баща си.

„Духъ Господень.“ Когато Духътъ влѣзе въ човѣка, той ще има желание да благовестува надъ сиромаситѣ. Да бѣде човѣкъ сиромасъ, това е една отъ найпочетнитѣ служби и положения. Когато писателитѣ искатъ да издигнатъ героитѣ си, тѣ ги поставятъ въ бедни условия. Когато искатъ да понижатъ нѣкой отъ героитѣ си, тѣ му даватъ власть, богатство. Искатъ ли да представятъ благородникъ, тѣ го изпразватъ, като шише, за да могатъ да влѣятъ въ него чиста, свежа планинска

вода. Ако шишето на човѣка е пълно, никога не може да се силе въ него чиста вода. Чистата вода представя възвишенъ, чистъ животъ, който се възприема само отъ чисти, празни шишета. Ако не можешъ да възприемешъ този животъ, вината е въ тебе. Изпразни шишето си, и самъ иди на извора да го напълнишъ. Не чакай други да ти го напълнятъ и донесатъ.

Какво трѣбва да направите, за да възприемете чистия и възвишенъ животъ? — Да се покаете, т. е. да изпразните шишето си и сами да отидете при Великия Изворъ да го напълните. Всички учени и философи, майки и бащи, учители и свещеници трѣбва да обърнатъ шишетага си, да излѣятъ водата и съ празни шишета да отидатъ на Извора, да ги напълнятъ. Само така ще възприематъ новото учение и новитѣ идеи. — Какво ще стане съ старото учение? — Турете го около коренитѣ на дърветата и не мислете за него.

„Да благовестувамъ на сиромаситѣ.“ Желая всички хора да бждатъ сиромаси, въ широкъ смисълъ на думата, за да имъ се благовестува. Желая всички хора да обърнатъ кеситѣ си надолу и да ги изпразнатъ. Нѣкои казватъ, че заради Бога сж готови на всѣкакви жертви. — Животътъ ще изпита тѣхната гоговаостъ. Да говоришъ нѣщо, и да го изпълнишъ, това сж две различни положения. Да гледашъ нарисуванъ плодъ, и да вкусишъ отъ него, гова сж две различни нѣща. Намислите ли да направите нѣкакво добро, не го отлагайте, веднага пристъпете къмъ реализиране.

„Проводи ме да изцѣля съкрушенитѣ по сърдце.“ Съкрушенитѣ по сърдце сж болни, защото болеститѣ иматъ отношение къмъ човѣшкото сърдце. Кой човѣкъ не е боленъ днесъ? На земята нѣма абсолютно здрави хора. На земята нѣма и щастливи хора. Защо? — Защото болеститѣ отнематъ соковетѣ на тѣхния физически животъ. Противоречията, недоразуменията, неразбирането, гнѣвътъ, омразата, завистъта отнематъ соковетѣ на тѣхнитѣ чувства и мисли. Физическиятъ и психическиятъ болести сж малки вълчета, които нападатъ овцетѣ въ човѣшкия животъ. Какво печели вълкътъ, като дави овцетѣ? — Става майсторъ въ даването, но това не е култура. Ако е въпросъ за култура, овцата е по-културна отъ вълка. Като пасе трева, тя не я скубе съ коренъ,

но ѝ дава възможност отново да поникне. Понѣкога и овцата изскубва тревата съ коренитѣ, за което ще отговаря. За предпочитане е човѣшкиятъ животъ да бѣде като този на овцата, отколкото като на вълка. Едно трѣбва да знаете: нѣма сѣщество на земята, малко или голѣмо, което да не носи отговорностъ за дѣлата си. Болеститѣ, които нападатъ хората, се дължатъ на тѣхни минали и сегашни прегрѣшения. Нищо не остава безнаказано. Микробитѣ, които днесъ тровятъ човѣшкия организъмъ, не сѣ нищо друго, освенъ отровата на страха, на омразата, които говедата, кокошкитѣ, агънцата сѣ изпитали къмъ човѣка, когато ги е клалъ и убивалъ. — Възможно ли е това? — Възможно е. Както една обидна дума може да отрови и разруши човѣшкия организъмъ, така страхътъ и омразата на животнитѣ, които човѣкъ коли, тровятъ неговия организъмъ. Въ този смисълъ, и човѣкъ има възможностъ да руши, но има възможностъ и да гради. Ще кажете, че нѣкой проповѣдникъ подронва основитѣ на църквата. Ако проповѣдникътъ е клонъ на едно дърво, а хората — плодове, които черпятъ сокове отъ клона, тѣ нѣматъ право да вадятъ криви заключения. Кривитѣ заключения сѣ ножъ или трионъ въ ржката на неразумния, който отсича клона, на който е стѣпилъ.

Единъ день Настрадаинъ Ходжа се качилъ на едно дърво и започналъ да сѣче клона, на който стѣпилъ. Единъ минавачъ забелязалъ това и казалъ: Ходжа, не сѣчи клона, на който си стѣпилъ, защото ще паднешъ. — Не е твоя работа! — отговорилъ Ходжата, — азъ знамъ, какво правя.

Ако и съвременнитѣ хора стѣпятъ на единъ клонъ и започнатъ да го сѣкатъ, сами ще си напакостятъ. Тѣй щото, слушайте този, който проповѣдва истината. Не е важно, кой е той и отде е дошълъ. Докато Христосъ живѣе въ васъ, и вие ще живѣете. Разпнете ли вашия Христосъ, и себе си разпъвате. Нѣма по-голѣмо нещастие за човѣка отъ това, самъ да затвори прозорцитѣ на своя умъ и на своето сърдце, да не влиза свѣтлина отвънъ.

Сеге ние сме си поставили за задача, да превърнемъ всички бацили-вълци въ кротки овце. Въ бѣдеще нѣма да сѣществуватъ лѣжа, кражба, завистъ, омраза, безлюбие. Тогава любовта ще царува между хората. —

Коя любовъ? — Любовта е една — Божията Любовъ. Всичко останало — чувства, настроения, разположения, не е любовъ.

Съвременнитѣ лѣкари сж забелязали, че всѣка болестъ изисква специална храна. Въ време на боледуване и следъ оздравяване отъ дадена болестъ, човѣкъ се нуждае отъ специфична храна. Напримѣръ, който е боледувалъ отъ треска, иска да яде кисело; при друга болестъ човѣкъ се нуждае отъ сладка храна. Болеститѣ произвеждатъ неестествени състояния въ човѣка, което показва, че той носи послѣдствията на своя неестественъ животъ отъ миналото. Когато придобие Божествения животъ, човѣкъ ще употребява естествена, чиста храна. Днесъ хората страдатъ физически и душевно, по причина на неправилно хранене. Тѣ не знаятъ, каква храна да употребяватъ. Ако искате стомахътъ ви да бжде въ изправностъ, употребявайте само по едно ядене на день и никога не преяждайте. При това, за предпочитане е вегетарианската храна предъ месната. Отъ вегетарианската храна за предпочитане сж плодовѣтъ. Както се храните физически, сжщитѣ правила ще спазвате и при храненето на сърдцето и на ума си. Всѣки день ще давате по едно чувство на сърдцето и по една мисль на ума си, да ги обработвате добре. Докато не ги обработите, не пристѣпвайте къмъ други. При това, никога не смѣсвайте чувствата си; не смѣсвайте и мислитѣ си. Не се позволява никакво преяждане, нито на физическия свѣтъ, нито въ сърдечния и умствения. Нѣкой иска да преживява силни чувства, да трогватъ сърдцето и душата му. Щомъ искате силни чувства, посещавайте болни и страдащи. Тамъ ще изпитате различни чувства, но ще задържите едно и него ще обработите. На другия день ще работите съ друго чувство. — Искамъ да бжда щастливъ. — Щомъ търсите щастие на земята, трѣбва да се свържете съ хора, които ви разбиратъ, на които можете всѣкога да разчитате, които могатъ да се жертвуватъ за васъ и които заради васъ сж готови да се качатъ на небето и да слѣзатъ на земята. — Кжде ще намеря такива хора? — Не ги търси, нека всѣки отъ васъ бжде човѣкътъ, когото другитѣ търсятъ. Нека всѣки отъ васъ се обяви доброволецъ за новия фронтъ — да

воюва противъ злото, противъ отрицателнитѣ прояви въ себе си.

Въ войната, която днесъ обявявамъ, ще давамъ награди и кръстове на онѣзи, които не лъжатъ и не крадатъ, които сж честни, добри, умни и справедливи и които обичатъ цѣлото човѣчество.

Въ войната, която днесъ обявявамъ, пакъ ще има топове и орждия на любовта, които нѣма да рушатъ и убиватъ, но ще повдигатъ хората. Тѣ ще действуватъ на грамадни разстояния. Дето падне гранатата на любовта, всичко ще преобрази. Следъ това ще се издигне паметникъ на тази граната, защото, вмѣсто безлюбието, тя донесе любовта, вмѣсто невежестаото — знанието, вмѣсто ограничението — свободата и най-после, вмѣсто смъртта — безсмъртието. Тази граната ще се различава отъ сегашната и по тежестъ. Тя ще тежи повече отъ нея, най малко съ хиляди килограми. Дето падне, тя ще произведе особенъ ефектъ.

Време е вече, човѣкъ да излѣзе отъ дребнавоститѣ на своя животъ и да се обърне къмъ великото и възвишеното. Той трѣбва да си изработи една положителна философия за живота. Казватъ за нѣкого, че е лошъ човѣкъ, пѣкъ прави добрини. — Не вѣрвамъ въ това. Не може човѣкъ да бжде лошъ, да води нечистъ животъ, а да подтиква хората къмъ добъръ и чистъ животъ. Защо е невъзможно? — Защото даже сухитѣ дърва не могатъ да се запалятъ безъ огънь или безъ клечка кибритъ. Следователно, за да подтикнете хората къмъ добъръ и чистъ животъ, преди всичко, вие трѣбва да носите въ себе си огънь, съ който да произведете реакция. Огънътъ се намира само въ добрия човѣкъ. Само той може да запали дървата, поставени на огнището. Огънътъ, който предавате на хората, внася сила въ тѣхъ. Колкото и да е слабъ пламъкътъ на кибритената клечка, все пакъ тя върши работа. Ако дървата сж влажни, т. е. ако хората не се подаватъ на добъръ животъ, по добре, запазете си клечките. За влажнитѣ дърва сж нуждни силно нагорещени вжглища, а не кибритени клечки. Този е методътъ, по който човѣкъ може да повдигне сърдцето си.

Мнозина се интересуватъ отъ този свѣтъ, искатъ да знаятъ, къде е той. Този свѣтъ е онзи свѣтъ. Следователно, всички виждате онзи свѣтъ, който е добре

уреденъ. Този свѣтъ, който ви плаши, който не е добре нареденъ, това е вашиятъ вътрешенъ свѣтъ. Нѣкой казва, че като умре, тогава ще види другия свѣтъ. — Ако сега, докато е на земята, не може да го види, никога нѣма да го види. Затова, по-добре е да живѣете, отколкото да умрете. Понеже хората нѣматъ ясна представа за смъртта, за онзи свѣтъ, чувате да казватъ за нѣкого: Умрѣ младъ и зеленъ, но поне се успокои. — Какъ може човѣкъ да умре и да се успокои? Да се мисли така, това е все едно да казвате: Колко е щастлива мухата, че е попаднала въ мрежата на паяка! Или, колко е щастлива мишката, че е попаднала въ лапите на котката! Въ този смисълъ, и смъртта е най-голямото нещастие, което сполетява човѣка. Тя обелва мускулите му и оставя само сухи кости. Тя е Луциферъ, тя е крадецъ, който обира човѣка. Като знаете, какво нѣщо е смъртта, не казвайте, като умремъ, но кажете въ себе си: Ще живѣемъ, или ще възкрѣснемъ! Има смисълъ човѣкъ да умре, но за лъжата, за кражбата, за омразата, за злобата, за всички отрицателни желания. Въ това отношение, азъ съмъ умрѣлъ човѣкъ, но същевременно съмъ и живъ. По-умрѣлъ човѣкъ отъ мене нѣма, но и по-живъ нѣма. Можете да ме опитате, да видите, че е така. Азъ нѣма да постѣпя, като Настрадаинъ Ходжа, който казва едно нѣщо, а върши друго.

Единъ день Настрадаинъ Ходжа казвалъ на едного, че ако намѣри 99 лв., нѣма да ги вземе, щомъ не сж сто. Като чулъ това, събеседникътъ му решилъ да го изпита. На другия день той турилъ на пѣтя, дето Ходжата минавалъ, 99 лв. Като ги видѣлъ, Ходжата се навелъ и взелъ парите. — Какво намѣри, капиталъ го съседътъ му. — Намѣрихъ 99 лв. — Нали каза, че и 99 лв. да намѣришъ, нѣма да ги вземешъ, ако не сж сто — Така е, но азъ зная, че който е далъ 99 лева, ще даде още единъ. Какво показва числото 99? То е мистично число, означава лошъ, грѣшенъ животъ. Съ това Настрадаинъ Ходжа искалъ да каже: Ако водя лошъ животъ, мога да живѣя и добъръ, и праведенъ. Добриятъ, Божествениятъ животъ се заключава въ единицата. Ако човѣкъ лъже, той може да говори и истината; ако мрази, може и да обича; ако взима, може и да дава. Тѣй щото, може да се говори за положителенъ животъ, когато човѣкъ

носи въ себе си положителни качества. Тогава може да се говори за Божествена Любовъ, Мъдростъ, Истина, Правда и Добродетель. Въ който моментъ изневъри на Божествения животъ, човѣкъ става обикновенъ, като всички хора. Той е подобенъ на желѣзото: като се нагрѣва, ще бжде топълъ; като се извади отъ огъня, изстива. За да не изпадате въ това положение, бждете вѣрни на своитѣ мисли и чувства, не се подавайте на чужди мисли и разбирания. Че еди-кой си философъ мислѣлъ така или иначе за Бога, това е негово разбиране. Важно е, какво е вашето мнение. Преди всичко, вие не знаете, какво, въ сжщностъ, се разбира отъ думитѣ на философа. Трѣбва ли да вѣрвате на всѣки, който казва, че ви обича? Преди да повѣрвате на думитѣ му, опитайте го. Който люби, топлината му се повишава; сжщевременно той се разширява. Ако ржката му е по-топла и малко разширена, той, наистина, ви люби. Не казвамъ да бжде горещъ, но топълъ. Горещината е страсть. Въ тази любовъ човѣкъ бързо се запалва и бързо изгасва.

Какъ се проявява любовта на физическия свѣтъ?
— Като топлина, която събужда благородни чувства въ човѣка и помага за тѣхното растене и развитие. Всѣки огънь, който изгаря и разрушава благороднитѣ чувства въ човѣка, наричаме страсть. — Може ли безъ огънь на земята? — Не може, но той трѣбва да се употребява за нагрѣване на желѣзото до стопяване, да се кове. Колкото по-силни сж страститѣ, толкова по-мжчнотопими метали ще се нагрѣватъ на тѣхъ. На мѣсто сж страститѣ, когато се използватъ разумно. Може ли религиозниятъ и набоженъ човѣкъ да влѣзе въ черква съ ножъ? Въ ржката на религиозния ножътъ не е нищо друго, освенъ омраза. Който влиза съ такъвъ ножъ въ черква, той не знае, какво представя тя и какво е нейното предназначение. Мѣстото на ножа е бойното поле, а не черквата. — Искамъ да воювамъ! — Щомъ искашъ да воювашъ, ще отидешъ на бойното поле. Ако искашъ да отидешъ при Бога, ще носишъ Божествената топлина въ сърдцето си. Тури ли огънь въ сърдцето си, човѣкъ преждевременно умира. Такъвъ огънь е гнѣвътъ. Ако всѣки день се гнѣви и не използва енергията му за работа, човѣкъ самъ се разрушава. Приятно е да влѣзете въ домъ, дето всички се обичатъ и вза-

имно уважаватъ. Какъ ще се почувствувате, ако, вмѣсто любовъ, между членоветъ на семейството сѣществува недоволство и недоразумение?

Днесъ всички хора се питатъ, какъ ще се изправятъ семействата, обществата, народитъ. — Когато Богъ влѣзе да живѣе въ тѣхъ. — Възможно ли е това? — Възможно е. Както днесъ донасятъ вода отъ планинскитъ мѣста въ долинитъ и превръщатъ неплодороднитъ полета въ плодородни, така Богъ слиза въ долинитъ на живота, между хората, и ги напоява. Така днесъ прекарватъ вода въ кѣшитъ. Нервната система въ човѣка е инсталацията, презъ която Божествената енергия се възприема и предава, като свѣтлина и топлина, отъ единъ човѣкъ на другъ.

Какъ се познава, кой човѣкъ възприема и предава Божията Любовъ? Ако челото на човѣка се повдига и разширява, ако главата му горе, на темето, се повдига, той е добъръ проводникъ на любовта. Ако ржцетъ на човѣка не станатъ по-деликатни, и чъртитъ на лицето му по-меки, той не е далъ пътъ на Божественото Начало въ себе си. Ще кажете, че който работи физически, не може да има меки ржце. Така е, работникътъ има груби, корави ржце, но това не се позволява. Не е позволено на човѣка да злоупотрѣбвява съ силитъ на своя организъмъ. Въ бждеще, когато животътъ на хората се подобри, всички ще взиматъ участие и въ физическата работа. Тогава времето ще бжде така разпредѣлено, че ще се застѣпятъ всички сили: физически, сърдечни и умствеини. Човѣкъ ще употрѣбвява три часа за физическа работа, три часа работа върху сърдцето, три часа умствена работа, три часа за хранене, седемъ часа сънь, т. е. за разходка отъ физическия въ духовния свѣтъ. Останалитъ петъ часа сж за благотворителни дѣла: садене на плодове, отглеждане на цвѣта, посещаване на болни и др.

„Духъ Господенъ е надъ мене.“ Така казва Христосъ. — Кжде е Христосъ? — Навсѣкжде. — Да знаемъ кжде е, пешъ ще трѣгнемъ, да Го намѣримъ. — И да Го видете, нѣма да Го познаете. Преди две хиляди години Христосъ е билъ на земята, между еврейтъ, но и тѣ не сж Го познали. Той обиколилъ всички държави. билъ между всички нации, но и донесъ още не сж Го

познали. Дето е ходилъ, навсѣкжде е билъ гоненъ. Наричали Го еретикъ, смахнатъ, лудъ, неуравновесенъ, човѣкъ съ опасни идеи и т. н. Евреитъ даже Го разпнаха. Какъ постѣпватъ съ Христа съвременнитъ народи? — Тъ му създадоха голѣми неприятности, избиха частъ отъ неговитъ последователи. — Кжде е днесъ Христосъ? — Днесъ Той се проявява чрезъ своитъ идеи. Идеитъ за братство, равенство и свобода между народитъ сж все Христови идеи.

Голѣмитъ народи сж 12-тъ Божии синове, които иматъ свои деца и образуватъ малки народи. Славянството е единъ отъ голѣмитъ синове на Бога, а ние сме негови деца. Въ това отношение, Богъ е нашъ дѣдо. Обикновено, децата обичатъ дѣдо си повече отъ баща си. Тъ го наричатъ „голѣмъ баща.“ Единъ день, когато всички възприемемъ идеята, че сме синове на Бога Живаго, ще бждемъ царе и свещеници на себе си. Христосъ иде да освободи човѣчеството отъ затворитъ. Нехигиенични, опасни сж затворитъ за човѣшката душа. Сегашнитъ хора се нуждаятъ отъ идеи, въ които да изобилствува свѣтлина, въздухъ, вода и храна. Тъ се нуждаятъ отъ свобода, да могатъ по желание да посещаватъ високитъ планински върхове, да се ползуватъ отъ изобилието на свѣтлина и въздухъ. Софиянци сж близо до Витоша, до Черния връхъ, но малцина го посещаватъ. Не може да бжде носителъ на свѣтли и нови идеи онзи, който не посещава планинскитъ върхове. На планинцитъ, като носители на нови идеи, може да се разчита. Лекаръ и приятенъ е животътъ на онзи, който се качва по планинитъ. Тежъкъ е животътъ въ долинитъ, макаръ че външно изглежда лекъ. Въ сѣщностъ, лекиятъ и повърхностенъ животъ е тежъкъ и носи страшни послѣдствия. Той води къмъ израждане. И животнитъ водятъ лекъ животъ; на него, именно, се дължи деформирането имъ. И животнитъ ще се повдигнатъ, ще излѣзатъ отъ сегашната си еволюция. Кога ще бжде това? — Когато дойде Христосъ на земята. Той ще призове всички живи сѣщества къмъ повдигане. Тъ ще чуятъ гласа Му и ще престанатъ да се каратъ и биятъ, да мушкатъ, да ритатъ, да ровятъ. Свинята ще каже: Досега ровѣхъ, но разбрахъ, че и по другъ начинъ може да се живѣе, и однесъ преставамъ да ровя.

Волътъ ще каже: Досега мушкахъ, но отсега нататъкъ преставамъ да мушкамъ. Коньтъ ще се откаже отъ ритането. Изобщо, всички животни ще се повдигнатъ на по високо стъпало и ще започнатъ да мислятъ. И днесъ има животни, които мислятъ по добре отъ нѣкои хора, макаръ че не говорятъ.

Единъ пѣтникъ минавалъ на конь презъ една гора. Кучето му вървѣло следъ него. По едно време пѣтникътъ слѣзълъ отъ коня и седналъ на една полянка да си почине и похалне. Следъ това пакъ възседналъ коня и продължилъ пѣтя си. Кучето забелязало, че господарьтъ му забравилъ торбата съ храната и паритѣ и започнало да лае. Господарьтъ му се обърналъ нѣколко пѣти, но нищо не видѣлъ. Кучето продължавало да лае. Най-после господарьтъ му си помислилъ, че кучето е побѣснѣло, извадилъ револвера си и го застрелялъ. Кучето направило последни усилия и се върнало при торбата, дето издѣхнало. Господарьтъ му слѣзълъ отъ коня и отишълъ да види, какво станало съ кучето. Върналъ се нѣколко крачки назадъ и видѣлъ кучето си мъртво, лежи до торбата, която той забравилъ. Едва сега той разбралъ причината за лаенето на кучето. Благодарилъ, тежко въздѣхналъ и самъ продължилъ пѣтя си. Ето едно куче, което ще се освободи отъ своя затворъ.

Ще кажете, че човѣкъ трѣбва да мисли, да се повдигне по-високо отъ сегашното си положение. Ако и животнитѣ мислятъ, колко повече човѣкъ трѣбва да мисли! Виждамъ птички, които, като срещнатъ човѣка, запитватъ го: Отъ кое учение си, отъ старото или отъ новото? Обичашъ ли да рѣжешъ глави, или си забравилъ този занаятъ? Ако си отъ старото учение, ще хвъркна далечъ отъ тебе; ако си отъ новото учение, ще ти попѣя. Много птички пѣятъ днесъ за идването на новото време, за освобождаването имъ отъ затвора. Когато нѣкоя птичка пѣе предъ прозореца ви, или кацне на рамото ви, знайте, че това е нѣкой вашъ близъкъ, който ви навестява и ви пѣе за новия животъ. Ще кажете, че не може да се говори така, това с еретическо учение. Радвайте се, че вашиятъ близъкъ се приютилъ въ кѣщичката на птичката, а не с нѣкжде въ ада, на по-голѣми мѣчения. Ако това е ересь, какво ще ка-

жете за онзи, който краде, лъже и прелъстява? Можете ли да го наречете човѣкъ? Какво ще кажете за онази жена, която прелъстява мъжа на своята сестра, приятелка, или позната? Ще кажете, че трѣбва да си прощаваме. Не е въпросъ за прощаване, но мъжътъ трѣбва да каже на жена си: Жено, ти трѣбва да се поправишъ, да живѣешъ по новия начинъ — въ чистота. И жената трѣбва да каже на мъжа си същото.

Новото учение изисква отъ всички хора — отъ майки и бащи, отъ братя и сестри, отъ учители и ученици, отъ проповѣдници и свещеници — животъ на абсолютна чистота. Ако работишъ въ свѣта и вадишъ давещите се отъ водата, грѣшниците отъ тинята, ти ще се окаляшъ и измокришъ, но това каляне се прощава. Страшна е вътрешната, моралната нечистота и калъ. Отъ нея трѣбва да се чистите. Който се каля, когато спасява грѣшници и давещи се, той заслужава кръстъ за храбростъ. Разумниятъ свѣтъ опредѣля единъ милионъ златни лева на онзи, който притежава най-високи добродетели. Всѣки човѣкъ, всѣки българинъ трѣбва да бжде честенъ, поне колкото онзи турчинъ, който продавалъ салепъ.

Единъ младъ турчинъ продавалъ салепъ по улицитѣ и викалъ: Салепъ, горещъ салепъ! Погледналъ къмъ земята и видѣлъ една кесия съ банкноти, около десетъ хиляди лева. Огледалъ се наоколо, не видѣлъ човѣкъ, на когото да принадлежи кесията, и я турилъ въ джоба си, като продължилъ да вика: Салепъ, салепъ! Настигналъ го единъ господинъ и го запиталъ: Намѣрилъ ли си една кесия съ банкноти, на стойностъ десетъ хиляди лева? — Намѣрихъ, ето, вземи кесията си. И следъ това спокойно продължилъ да вика: Салепъ, салепъ! Колко хора днесъ биха постъпили като този турчинъ? Мнозина ще взематъ кесията и ще се простятъ съ занаята си. Турчинътъ, обаче, не се изкусилъ отъ паритѣ. Той си казалъ: Имамъ си занаятъ, на който, за нищо въ свѣта, не измѣнямъ. Колко благочестиви мъже и жени продаватъ днесъ салепъ по улицитѣ, но като срещнатъ нѣкой богатъ човѣкъ, тръгватъ подиръ него и се отказватъ отъ своя салепъ. Колко добри моми, съ вѣра въ Бога, се излъгватъ въ нѣкой момъкъ, който минава за богатъ, ученъ, и тръгватъ следъ него. Отказватъ се отъ Бога, отъ идеитѣ си, отъ занаята си, но, въ края на краищата,

виждатъ заблуждението си. Истинската женитба е съединяване, съчетание, не между мъже и жени, но между човѣка и неговитѣ идеи. Идеитѣ сж вашитѣ деца, за които трѣбва да се жертвувате. Ако родителитѣ не се жертвуватъ за децата си, и децата — за родителитѣ, не може да се говори за истински родители, нито за истински синове и дъщери.

Това проповѣдва Христосъ на съвременнитѣ хора, не като законъ, който трѣбва да мине презъ камарата, но като законъ на сърдцето — вътрешната камара въ човѣка. Когато Христосъ напише този законъ въ човѣшката камара, всички ще Го познаятъ, отъ малко до голѣмо. Павелъ казва: „Ще Го познаемъ, както сме познати.“ Истинско познаване става само чрезъ любовта. Любовта пѣкъ се изпитва чрезъ страданията. Богъ заповѣдва да взематъ отъ човѣка всичко, както постѣпиха съ Иова, да го изпита, какъ ще прояви любовта си. Като се говори за любовта, подразбираме абсолютна, безкористна любовъ. Нека всѣки отъ васъ даде мѣсто на новитѣ идеи въ себе си, на абсолютната, безкористна любовъ и, когато види резултатъ, тогава да говори. Докато не видите плодъ отъ работата си, нищо не говорете. Какъвъ смисълъ има да говорите на хората за духъ и за душа, когато и на васъ още не сж ясни тѣзи понятия? Човѣкъ не познава още и тѣлото си, съ което работи. Сегашното тѣло на човѣка е скелетъ на бъдещето тѣло, което сега се създава. Единъ день, когато се облѣче въ ново тѣло, тогава може да говори за тѣло, за душа и за духъ.

Какво отношение има Христовото учение къмъ всѣки човѣкъ индивидуално? То има отношение първо къмъ духа, после къмъ душата и най-после къмъ ума, сърдцето и волята. Ако тѣлото ви е здраво, духътъ ви може направо да му въздействува и помогне; ако тѣлото не е здраво, духътъ трѣбва да търси посрѣдници, да ви въздействува. Като посрѣдници между духа и тѣлото служатъ душата, умътъ, сърдцето и волята. Чрезъ ума и сърдцето си човѣкъ се убеждава, че за здравето му сж нуждни чистъ въздухъ, чиста вода, изобилна свѣтлина и чиста, здравословна храна. Така той ще пречисти кръвта си, ще усили своя организъмъ и ще възприеме онова, което духътъ и душата му нашепватъ.

Сойте далечъ отъ онзи, съ когото сте въ дисхармония. Не се стремете, вълка да направите овца, съ нищо не можете да го укротите. Не топлете змията въ пазвата си, защото ще се обърне и ще ви ухапе. Пазвата ви е дадена за вашитѣ деца, а не за змията.

Какво да правимъ съ дълговетѣ си? — Ще ги платите, и следъ това ще бъдете спокойни. — Какво да правимъ съ онѣзи, които не ни обичатъ? — Ще гледате по нѣкакъвъ начинъ да се помирите. Докато постигнете това, ще минете презъ голѣми мъчности; постигнете ли го, добре ще ви бжде. Оставете се на влиянието на разумнитѣ същества, които работятъ днесъ въ свѣта. Тѣ правятъ превратъ въ човѣшкитѣ умове. Тѣ носятъ великитѣ, Божествени идеи за братство, равенство и свобода. Онѣзи, които сж готови по умъ и по сърдце, ще приематъ тѣхнитѣ идеи и ще ги реализиратъ най-много следъ десетъ години; други ще ги реализиратъ следъ сто години, а нѣкои — следъ хиляда години. Тогава всички хора ще разбератъ, че животътъ има смисълъ при всички условия — при скърби и радости, при богатство и сиромашия. Радвайте се, че имате скърби, защото тѣ предхождатъ идването на любовта. Чрезъ страдания и скърби човѣкъ се чисти и приготвя за великия Божественъ животъ, който иде на земята. Който се домогне до този животъ, ще благодари на Бога за благо, което му е далъ, и ще си отиде отъ този свѣтъ доволенъ и ситъ. Близкитѣ му нѣма да го оплакватъ, нѣма да му четатъ надгробни речи. Преди да си замине, той ще ги извика при себе си, ще се сбогува, ще остави къщата и нивата си, тѣ да я обработватъ и ще каже: Отивамъ при Господа. Пожелайте ми добъръ пѣтъ. Щомъ стигне на определеното за него мѣсто, ще пише писмо на близкитѣ си, че е пристигналъ благополучно, че е добре. Само така ще разберете, какво представя онзи свѣтъ.

И днесъ има хора, които говорятъ съ жителитѣ на онзи свѣтъ. Голѣмо благо е за човѣка, да го посети нѣкой великъ духъ. При Аврама дойдоха трима ангела — велики духове, които му донесоха блага вѣстъ. Той закла едно теле и ги нагости. Когато ви посети нѣкой великъ духъ, постапете и вие като Аврама, нахранете го и му благодарете за добрата вѣстъ, която ви носи. Ако не го

нагостите, той ще си заминe, безъ да ви даде нѣщо. Когато Духътъ е посетилъ, той става смѣлъ и решителенъ, готовъ на всѣкакви жертви. Мома, кога се влюби, сѣщо става смѣла — Духътъ я посетилъ. Ако знае, какъ да Го посрещне, Той оставя добрата вестъ. Не може ли да Го посрещне добре, Той си заминава. Бждете внимателни къмъ Духа, да не Го огорчите.

Сегашнитъ хора сж души безъ духове, т. е. жени безъ мъже. Затова днесъ всички мъже и жени сж недоволни отъ живота си, страдатъ, мъчатъ се. Не се мъчете, не страдайте, но бждете готови да посрещнете вашия духъ. И като дойде, ценете го. Той може да дойде въ форма на мъжъ, жена, или дете — безразлично; приемете го добре въ дома си, за да остави добрата вестъ, която ви носи.

Единъ разсиленъ, въ едно отъ софийскитъ министерства, се оплаквалъ често отъ положението си. Той билъ жененъ и едва смогвалъ да прехранва семейството си. Единъ день му се родило детенце. Видѣлъ се въ чудо, отде ще вземе пари да кръстятъ детето. Като отивалъ на работа, той намѣрилъ на пѣтя сто лева. Взелъ паритъ и си казалъ: Ето, нареди се въпросътъ съ кръщенiето на детето. Нѣколко деня следъ това го назначили на по-добра служба. Отъ день на день положението му се подобрявало. Детето расло, станало шестгодишно. Случило се нѣщо, то заболѣло и не могли да го спасятъ. Следъ смъртъта на детето, материалното положение на бащата се влошило пакъ: уволнили го отъ служба, и той останалъ безъ петъ пари въ джоба. Какво показва този примѣръ? — Когато Духътъ посети нѣкой домъ, всичко трѣгва добре; щомъ Духътъ си заминe, работитъ на този домъ се объркватъ. Следователно, когато придобиете нѣкакво благо, ще знаете, че Духътъ ви е посетилъ. Внимавайте да не Го огорчите, да напусне дома ви. Напусне ли ви, сиромашията ще го замѣсти.

Сега всички хора очакватъ Христа, но не знаятъ, че Той е вече въ предверието. — Не Го виждаме. — И да Го видите, нѣма да Го познаете. Само онзи ще Го познае, който има любовь. Безъ любовь нѣма познаване. Това е вѣрно и за мене, и за васъ. Любящиятъ понася лесно страданията. Дали сж голѣми, или малки, за него е безразлично. Той не се запитва, обича ли го Богъ, или не.

Той знае, че Богъ обича всички хора, всички живи същества. Отворете се за Господа, както цвятътъ се отваря за слънчевата свѣтлина. Отворете умоветъ и сърдцата си, да влѣзе Истината въ тѣхъ. Дайте свобода на Господа да се прояви, не както въ другитѣ хора, но специфично за васъ. Всѣки да бѣде оригиналенъ въ проявитѣ си, на никого да не подражава. Дръжте се за Бога. Той ви е хваналъ съ дветѣ си рѣце чрезъ Любовта си. Дръжте се за Неговата Любовь. Отъ Неговитѣ рѣце излизатъ нишки, които отиватъ до сърдцето на всѣки човѣкъ. Една нишка държи човѣка за Бога, но здрава е тя. Никой не е въ състояние да скъса тази нишка, освенъ вие сами. Безъ нея не съществува никакво отношение между Бога и човѣшката душа. Който се държи здраво за тази нишка, той е щастливъ и лесно разрешава мжчнотиитѣ си. По тази нишка Духътъ слиза и възлиза. Скъса ли се тя, душата е загубена. Дълго време ще плаче и скърби тя, докато дойде нѣкой ангелъ отъ небето и завърже скъсаната нишка. Свърже ли се съ Бога, душата започва отново своето развитие.

„Духъ Господенъ е надъ мене“ — казва Христосъ. Този Христосъ познава всички хора. Той познава и васъ и носи белези на всичкитѣ ви съществування. Колко пжти сте морализирали Христа, защо не работи, а тръгналъ да проповѣдва. Ще кажете, че не помните да сте постъпвали така съ Христа. Това не помните, но помните, какъ сте се отнасяли съ нѣкоя бедна жена, като сте ѝ отказвали всѣкаква помощъ и сте я морализирали, че трѣбва да работи, а не да проси отъ кжща на кжща.

Това, което сте правили на бедни, на страдащи, на угнетени, на паднали души, това е вашето отношение къмъ Христа.

Изправете отношенията си къмъ Христа и къмъ Бога, да благовестувате на сиромаситѣ.

19. Беседа отъ Учителя, държана на
20 октомврий, 1918 г. София.

Дветъ заповѣди

„Да възлюбишъ Господа Бога твоего. .
„Да възлюбишъ ближния си . . .“ *)

Стремежътъ въ живота на сжществата не е нищо друго, освенъ потикъ за проява на самия животъ. За да се прояви разумниятъ животъ сж нуждни обектъ и условия. Обектътъ и условията показватъ, че човѣкъ трѣбва да чувствува вътрешно този стремежъ.

Христосъ казва: „Да възлюбишъ Господа Бога твоего съ всичкото си сърдце, съ всичката си душа, съ всичкия си умъ и съ всичката си сила.“ Така изразена любовта къмъ Бога, това подразбира проява на нейния вътрешенъ смисълъ. Много се говори за любовта, но какъ трѣбва да любимъ? Въ съвременното общество любовта се проявява по различни начини, но пакъ не се постига целта, която гонимъ. Обикновено, обектъ въ любовта на момата е момъкътъ; обектъ на момъка е момата. И двамата се обичатъ и мислятъ, че като се оженятъ, ще бждатъ щастливи. Но не излиза така. Тогава момата започва да търси вината въ момъка, а той въ момата. Раждатъ имъ се деца, и тѣ започватъ да мислятъ, че щастието ще дойде чрезъ децата имъ, но и тукъ се разочароватъ. Нѣкой обича знанието, но като го придобие, пакъ се разочарова. Разочарованието се дължи на неразбиране на любовта.

Сегашнитъ хора не разбиратъ любовта нито по форма, нито по съдържание, нито по смисълъ. Да се разбере една дума по форма, по съдържание и по смисълъ, това значи, тя да произведе известно действие върху човѣшкия умъ, сърдце и воля. Ако държите една ябълка въ ржката си, вие ще имате частична представа за нея: каква е голѣмината и формата ѝ, какъвъ е цвѣтътъ ѝ, дали расте въ България или другаде. Обаче, какъвъ вкусъ има ябълката, и каква е нейната сила, вие

*) Марка 12·30—31.

не знаете. Има два вида ябълки: едните се раждат на дървото за познаване на доброто, а други — на дървото за познаване на злото. Първите ще бждат сладки или горчиви, а вторите — жестоки или милостиви. Отъ човѣка и отъ случая зависи, кое отъ дветѣ качества ще се прояви. Плодоветѣ на тѣзи дървета сж подобни на кжщички отъ пѣсѣкъ, които децата си правятъ и развалятъ. Като огладнѣятъ, тѣ отиватъ у дома си и казватъ на майка си: Мамо, гладни сме, дай ни хлѣбъ! Следъ това пакъ излизатъ вѣнъ да правятъ и да развалятъ пѣсѣчните си кжщички. Майките имъ ги питатъ: Кжде бѣхте? — На работа. Такова е разбирането на сегашните хора за живота и така живѣятъ. Всѣки день строятъ кжщи, уреждатъ градини, и всѣки день ги развалятъ. Христосъ опредѣля, какъ трѣбва да възлюбимъ Бога, и какъ — ближния си. Бога ще възлюбимъ съ всичкото си сърдце, съ всичката си душа, умъ и сила, а ближния си, като себе си.

Като се проследи пѣтътъ на човѣшкото развитие, виждаме, че човѣкъ расте физически, сърдечно, умствено и като душа. Значи, той минава едновременно презъ четири свѣта: презъ физическия, дето се развива тѣлото; презъ сърдечния, т. е. презъ страстите и желанията; презъ умствения, т. е. презъ свѣта на мисълта. Умствения свѣтъ наричаме още свѣтъ на безсмъртието, на съзнателната душа, на човѣшкото „его“, когато човѣкъ съзнава, че е отдѣленъ индивидъ. Човѣшкото „его“ наричаме още тѣло на Божествения думъ. Подъ „сила“ разбираме човѣшката воля, висшата проява на човѣка. Четирите свѣта — физическиятъ, духовниятъ, умствениятъ и причинниятъ отговарятъ на четирите тѣла на човѣка. Най-познато отъ всички е физическото тѣло, което се състои отъ три обвивки. Едната отъ тѣхъ е етерна, която излиза вѣнъ отъ физическото тѣло на единъ-два сантиметра. Презъ нея минаватъ физическите сили: електричеството и магнетизмътъ. Както обличаме физическото си тѣло съ дебели или тънки дрехи, за да го предпазимъ отъ студъ и горещина, така и етерната обвивка е здравна дреха на физическото тѣло, която го предпазва отъ вѣншни влияния. Етерната обвивка е свързана съ друга, наречена астрална, която управлява страстите. Тя предпазва човѣка, на примѣръ, отъ гнѣва,

отъ желанието му да отмъщава и др. Астралната обвивка е свързана съ астралния свѣтъ, нареченъ подсъзнателенъ. Този свѣтъ е свързанъ съ широкия Божественъ свѣтъ, отдето черпи материали за съграждане на вътрешния или душевенъ животъ на човѣка. Душата представя истинския човѣкъ, който гради, твори и създава нѣщата. Както човѣкъ събира материали за съграждане на физическото си тѣло, така и душата събира материали за съграждане на Божественото си тѣло. Човѣкъ трѣбва да има кѣща, не само за гости отъ физическия свѣтъ, но той се нуждае и отъ кѣща за приемане на Господа. За съграждане на физическата кѣща не сж нуждни само греди, тухли, врати и прозорци, но тя трѣбва да бѣде красива, хигиенична и здрава. За съграждане на физическата кѣща е нуженъ планъ. На сѣщото основание е нуженъ планъ и за съграждане на духовната, т. е. астралната и на Божествената кѣща. Ангелитѣ даватъ планъ за тази кѣща. Въ този смисълъ, страданията, които човѣкъ преживява, не сж нищо друго, освенъ събаряне на старата му кѣща. Комисията, изпратена отъ разумния свѣтъ, преглежда кѣщата, не я одобрява и дава разпореждане да се събори. Нѣкои кѣщи се събарятъ до основи, а други — частично, споредъ времената и условията. Отъ вѣкове насамъ хората постоянно градятъ и събарятъ, защото не знаятъ, какъвъ е Божествениятъ планъ, и не могатъ да го приложатъ. Време е вече да се реализира Божествениятъ планъ. За съграждане на кѣщитѣ си, хората употребяватъ камъни, тухли, греди, дъски и други материали. За съграждане на тѣлото си, тѣ употребяватъ храна, вода, въздухъ и свѣтлина. Така съграждатъ тѣлата си и хората, и животнитѣ. Опититѣ, които правятъ хората за съграждане на тѣлата си, сж резултатъ на човѣшкия духъ, а не на Божествения. Защо? — Защото работитѣ на Бога сж свършени. Засега въ свѣта градятъ хората и ангелитѣ. И ангелитѣ правятъ грѣшки, но по-малко отъ хората. Когато казваме, че въ всѣки законъ има изключения, разбираме работитѣ на ангелитѣ, които не сж направили точно изчисленията си. Малки сж тѣхнитѣ погрѣшки, но все пакъ създаватъ изключения. За да се внесе обнова въ свѣтоветѣ, които хората създаватъ, Христосъ имъ препоръчва любовъ къмъ Бога.

Любовта на човѣка къмъ Бога се обуславя отъ връзката му съ Него. Колкото по-правилна е връзката, толкова по-силна е любовта.

Нѣкои питатъ, какъ можемъ да любимъ Бога, щомъ не сме Го видѣли. Питамъ: всичко, което човѣкъ обича, вижда ли го? Другъ пъкъ казва, че, докато не чуе и не види нѣщата, не вѣрва. Въ сжщностъ, човѣкъ вѣрва въ нѣща, които нито е видѣлъ, нито е чулъ. Понѣкога човѣкъ обича нѣщо, само като го е пипналъ. Какъ любятъ слѣпитѣ? Слѣпиятъ не вижда, но като пипне нѣкой предметъ, обиква го. Често любовта на слѣпитѣ е по-силна отъ тази на хората, които виждатъ. Въ сжщностъ, кои хора сж слѣпи, и кои иматъ очи? Който обича да граби, вижда по-добре отъ другитѣ. Такъвъ човѣкъ трѣбва да ослѣпѣе, т. е. да обърне погледа си къмъ духовния свѣтъ. Христосъ казва: „Ако дѣсното око те съблазнява, извади го и го хвърли навънъ.“ — Съ какво ще замѣсти дѣсното си око? — Съ пипане и чувствуване. Хората сж нещастни понѣкога по причина на своето физическо гледане. Тѣ гледатъ външно нѣщата, а не упражняватъ чувствуването, т. е. вътрешното си виждане. Напримѣръ, момъкъ срещне нѣкоя мома, хареса я външно и дава ходъ на чувствата си, безъ да познава душата ѝ. Не се минава много време, той се разочарова отъ нея и става нещастенъ. Въ такъвъ случай, за предпочитане е да нѣмашъ това око, което може да те съблзни. Ако пипнешъ човѣка, ти ще го разберешъ по-добре, отколкото ако го видишъ. Пипането подразбира четене на писмото, което носи той. Отъ писмото му ще познаешъ всичко, което се крие въ гнѣнкитѣ на неговата душа. За да разберешъ човѣка, трѣбва да се вгледашъ въ чъртитѣ на лицето му. Тамъ е написано всичко. Иначе, той може да се усмихва, да е любезенъ, а сжщевременно да ти мисли зло. Другъ нѣкой може да е мраченъ, затворенъ въ себе си, но е готовъ всѣки моментъ да ти направи нѣкакво добро. Значи, не е важно, съ какво мастило е написано писмото — съ черно, синьо или червено; важно е съдържанието му. Момата и момъкътъ могатъ да напишатъ едно писмо съ хубаво мастило, на красивъ, цвѣтистъ езикъ, а по съдържание да е хапливо. Има красиви хора, които хапятъ; има грозни, които милватъ. Въ лицето на такъвъ красивъ е изписана алчностъ,

егоизъмъ, користолюбие и др. Като развивате зрението, слуха и другитѣ си сътѣва, работете и върху вътрешнитѣ качества, напримѣръ, върху чувствителността. Чувствителниятъ може съ едно докосване до ръката на човѣка да познае, добѣръ ли е, или не. Като се докосне до ръката на нѣкой красивъ, но лошъ човѣкъ, той изпитва неприятно чувство, като че ли се е докосналъ до мечка.

Христосъ казва: „Нѣма нищо скрито въ свѣта, което да не се открие.“ Наистина, ако чувствителниятъ затвори очитѣ си и се докосне до ръката на нѣкого, може веднага да каже, добѣръ ли е, или лошъ. Нѣщата сж скрити дотогава, докато не виждаме и не разбираме. Следователно, когато се казва, че трѣбва да любимъ Бога и ближния си, това значи, да прогледаме и да измѣнимъ живота си, да влѣземъ въ новитѣ условия. Това е естественъ стремежъ на човѣшката душа. Всѣки човѣкъ иска да бжде здравъ, красивъ, разуменъ, а това се постига само при условията на новия животъ. Помнете: здравето на човѣка произтича отъ волята му, щастието — отъ неговия умъ, а блаженството — отъ душата. Каквато е волята, такова ще бжде и здравето ни; какъвто е умътъ, такова ще бжде и щастието ни; каквато е душата, такова ще бжде и блаженството ни. Това не сж форми, не сж праздни думи, но реални нѣща, които можемъ да приложимъ и въ сегашния си животъ. Като градимъ къща, даваме ѝ съответенъ стилъ. На училището даваме съответенъ стилъ, а не като на болница. Христосъ опредѣля, колко елемента взиматъ участие въ съграждане на човѣшкото тѣло: умъ, сърдце, душа и сила, т. е. воля. Не можешъ да любишъ Господа само съ сърдцето, или само съ душата, или само съ ума си, или само съ волята си; трѣбва да Го любишъ заедно съ четиритѣ елемента. Чрезъ любовта човѣкъ постепенно организира силитѣ си. Първо ще организира сърдцето си, а после ума и душата. Когато се организира душата, казваме, че човѣкъ оживява. Въ духовния свѣтъ представятъ човѣка въ видъ на жива къща, която говори и се движи.

Три майстори — скулпторъ, художникъ и магъ се сдружили да направятъ една обща работа. Скулпторътъ взелъ единъ камъкъ, издѣлалъ го и отъ него изваялъ човѣкъ. Художникътъ взелъ четката си и му

турилъ цвѣтове, които го оживили. Магътъ му вдъхналъ животъ, и статуята станала живъ човѣкъ, който почналъ да говори. Не става ли сѣщото и въ живата природа? Отъ органическата и неорганическа материя Великиятъ скулпторъ изработва човѣка, съ неговитѣ външни и вътрешни удове. Съ четката си Великиятъ художникъ внася багрилнитѣ вещества — червенитѣ кръвни тѣлца, и най-после дохожда Великиятъ Магъ, който му вдъхва дихание на животъ, и той става жива душа.

Физическиятъ свѣтъ, въ който живѣемъ, е неорганизиранъ, но трѣбва да се организира. — Какъ? — Чрезъ любовта. Затова е казано, че човѣкъ трѣбва да люби Бога. Безъ любовъ къмъ Бога нѣма животъ. Това виждаме въ младата мома и младия момъкъ. Като се оженятъ, първата имъ работа е да си направятъ кѣща. Защо имъ е нужна кѣща? — За детето, което ще дойде. Детето е тѣхниятъ Богъ. Следователно, отъ любовъ къмъ детето тѣ си строятъ кѣща. Нѣкои хора не си правятъ кѣщи. Въ това отношение тѣ приличатъ на птички, които не си правятъ гнѣзда, но снасятъ яйцата си или въ чужди гнѣзда, или въ дупкитѣ на дърветата. Никой не имъ иска наемъ, затова тѣ сѣ безгрижни. Тѣхното положение не е като на онѣзи хора, които плащатъ сто-тици лева наемъ за една обикновена стая, подобна на дупка. И това правятъ съвременнитѣ културни хора на XX в.! Живѣешъ въ една такава дупка две-три години и следъ това носишъ последствията на този затворъ. И като излѣзешъ отъ него, благодаришъ, че си се освободилъ отъ хазяитѣ. И хазяитѣ благодарятъ, че се освободили отъ наемателитѣ си. Лесно се освобождава човѣкъ отъ външнитѣ си наематели, но какво ще прави, когато дойде детенцето имъ, тѣхниятъ вътрешенъ наемател? То плаче всѣка нощъ, налага се, иска това-онова, а майката не може да спи, не е свободна да си легне. Детето плаче и, като не може да го успокои, тя събужда бащата, и той да се занимае малко съ него. Бащата казва, че това не е негова работа, майката е длъжна да гледа детето си. Това не е любовъ къмъ Бога, това е неразбиране на великия Божи законъ. Защо плаче детето? — Защото вижда, че се излѣгало. То казва: Нѣма любовъ въ този свѣтъ. Много платихъ, малко получихъ. Обаче, майката го взима въ рѣцетѣ си, окжпва

го, нахранва го и, като задоволи нуждитъ му, то се успокоява и казва: Сега съм доволенъ, има смисълъ животътъ.

Човѣкъ има наематели и вътре въ себе си, които го правятъ недоволенъ. Днесъ жената е недоволна, не ѝ се живѣе. Мужътъ ѝ купи нѣщо, залъже я. Утре мужътъ е недоволенъ. Жената му направи баница, задоволи го. Обаче, това сж залъгалки, съ които хората временно се успокояватъ. Недоволството не трѣбва да се залъгва, а трѣбва да се възпита. Това се постига чрезъ прилагане на любовта. Ние трѣбва да възлюбимъ Бога съ всичкото си сърдце, съ всичката си душа, съ всичкия си умъ и съ всичката си сила. Ако сърдцето не работи, и душата нѣма да работи; ако умътъ не работи, и волята нѣма да работи. Това е вътрешната връзка между силитъ въ човѣка, чрезъ които той се възпитава. Да възпитаашъ единъ човѣкъ, това значи, да го поставишъ въ правия пътъ на живота, да може самъ той да работи.

Хората се възпитаватъ и самовъзпитаватъ, но нѣматъ резултати. Защо? — Защото сж започнали да работятъ първо съ сърдцето си, после съ ума си, а сж пренебрегнали душата си. Въ това, именно, се заключава погрѣшката на сегашния вѣкъ. Сегашнитъ хора не сж минали презъ еволюцията на душата си, а само презъ еволюцията на ума и на сърдцето си. Тази е причината, поради която хората сж недоволни. Не можете да прескочите едно или нѣколко стъпала, за да стигнете по-скоро върха. Който мисли, че съ прескачане на стъпалата ще стигне по-скоро върха, той прилича на философи, които изнасятъ криви заключения за живота.

Единъ философъ обичалъ да се излежава подъ сѣнкитъ на дърветата и да размишлява. Единъ день легналъ подъ едно дърво, облегналъ се и заспалъ дълбокъ сънъ. Като се събудилъ, било вече тъмно, смрачило се. Той си казалъ: Чудно нѣщо, колко скоро се мръкна! Едно време лѣтнитъ дни бѣха по-дълги.

Другъ философъ легналъ подъ една круша да си почине и да размишлява върху живота. Това било презъ единъ топълъ есененъ день. Както размишлявалъ, вдигналъ очитъ си къмъ дървото и видѣлъ, че на него

имало круши. Сега започналъ да мисли: Каква голѣма несъобразностъ има въ природата. Тази круша е толкова голѣма, а плодоветѣ ѝ малки. Тиквата пъкъ е малко растение, съ голѣми плодове. Не можа ли Богъ да направи точно обратното: на крушата да даде голѣми плодове, а на тиквата — малки? Като размишлявалъ върху този въпросъ, унесълъ се и заспалъ. За да му даде добъръ урокъ и да го освободи отъ кривото заключение, Богъ изпратилъ силенъ вѣгъръ, който раздвижилъ клонетѣ на крушата и свалилъ нѣколко плода на земята. Една круша паднала точно на носа на философа и го разкървавила. Той се стресналъ, пипналъ носа си и видѣлъ кръвъ. Веднага се сътилъ за своето криво заключение и казалъ: Благодаря, Господи, че крушата нѣма голѣми плодове като тиквата. Ако една малка круша можа да разкървави носа ми, какво щѣше да стане съ мене, ако върху главата ми бѣше паднала една тиква?

И сегашнитѣ хора разсждаватъ като този философъ. Тѣ седатъ подъ крушата и си казватъ: Защо Господъ е турилъ на нашето дърво такива малки плодове? — Ако Господъ бѣше турилъ тиква на това дърво, главата ти щѣше да пострада. Колкото по-малки сж плодоветѣ на вашата круша, толкова по-добре за васъ. Вие имате много желания, безъ да подозирате, че тѣ сж взривни вещества. Благодарете и за малкитѣ желания, защото Божествениятъ животъ започва съ малки величини; реализирате ли малкитѣ желания, тѣ ставатъ господари на голѣмитѣ. Като се стремѣлъ да реализира голѣмитѣ си желания, човѣкъ прескочилъ едно стѣпало отъ стълбата на развитието си, поради което днесъ егоизмътъ, гордостта, алчността сж взели надмощие въ него. Нѣкой мисли, че знае много. — Ако знае много, защо не се освободи отъ смъртта? Ще възразите, че като се е родилъ, човѣкъ непременно трѣбва да умре. Това е вѣрно, но не въ абсолютенъ смисълъ. Кжща, която е съградена само върху четири кола, непременно ще се събори, но не е така съ кжщата, която е построена на здрава основа. Сжщото виждаме и въ природата. Растения, които иматъ слаби коренчета и клончета, лесно изсѣхватъ. Обаче, онѣзи растения, които иматъ здрави, дебели корени, издържатъ на голѣми бури

и вѣтрове. Тѣ се отличаватъ съ дългъ животъ. Идеалистите пренебрегватъ материалния животъ и казватъ, че човѣкъ не трѣбва да пуца коренитѣ си дълбоко въ материята. Напротивъ, ще слизашъ дълбоко въ материята, за да извлѣчешъ онѣзи материали, отъ които ще се ползувашъ въ бждеще. Колкото по-дълбоко слиза човѣкъ въ материята, толкова по-голъми страдания има и толкова по-голъми опитности и поука извлича.

Съвременнитѣ хора се връщатъ сега къмъ еволюцията на душата, къмъ степенята, която сж прескочили. Въ бждеще ще минатъ презъ еволюцията на силата. Казано е, че Царството Божие не е съградено върху ума или върху сърдцето, но върху силата. Ние трѣбва да любимъ човѣка дотолкова, доколкото нашиятъ умъ, нашата душа, нашегo сърдце и нашата сила представятъ обектъ на любовта. Любовта, за която хората говорятъ, се обуславя отъ материалнитѣ условия на живота. Затова често нѣкои казватъ, че не обичатъ хората. За тѣхъ това е естествено. Тѣ обичатъ, за да взематъ нѣщо. Кой ще седне подъ нѣкоя суха круша? Крушата, подъ която ще седнешъ, трѣбва да има не само листа, но и плодове. Кого не обичатъ? — Който нѣма листа и плодове на дървото си. Такъвъ човѣкъ наричатъ демагнетизиранъ; той е изчерпанъ, нѣма какво да даде. Той минава за лошъ, за неразбранъ човѣкъ, но и другитѣ, които не го разбиратъ, не се различаватъ много отъ него. Всѣки се оплаква, че не го разбиратъ, но и той не разбира хората. Не е лесно да разберешъ човѣка. — Да се обичаме! — И това не е лесно. Обаче, колкото е мжчно да обичашъ човѣка, толкова е лесно да го обичашъ. Ако дадешъ на човѣка нѣщо отъ своя умъ, отъ своето сърдце, отъ своята душа и сила, той непременно ще те обича. Затова Богъ казва, че трѣбва да Го любимъ, за да получимъ нѣщо отъ Него. Той казва: Кжсайте отъ плодоветѣ на дървото на живота, за да бждете силни, да проявите любовта, правдата, милосърдието, кротостта и въздържанието. Само така човѣкъ може да прояви характеръ; само така може да кали волята си. Който има силна воля, той е кроткъ и смиренъ. Ще кажете, че не искате да бждете кроткъ като овца. — Овцата не е кротка. Тя има мекота, а не кротостъ. Голѣми усилия е проявила овцата, докато стане овца. Тя нѣкога е била вълкъ, и

после е станала овца. Който иска да придобие мекота, любовъ, да се храни съ овче месо. Щомъ придобие тѣзи качества, повече не се нуждае отъ такова месо. Човѣкъ трѣбва да знае, каква храна е нужна за развитието на ума, на сърдцето и на волята му. Бждещата наука ще посочи пѣтя на човѣка и въ това отношение. Колкото по-здрава кѣща иска да си направи човѣкъ, толкова по-здравъ материалъ избира. Сѣщото се отнася и до тѣлото. Храната, която употребявате, трѣбва да бѣде здрава, чиста, доброкачествена. Отъ храната зависи здравето на човѣка. Всѣка храна трѣбва да отговаря на развитието на човѣка. Споредъ степенѣта на умственото и духовното си развитие, нѣкои се хранятъ съ месо, други — съ растителна храна, а трети — съ плодове. Важно е да знае човѣкъ, какъ да се храни. Когато дойде до еволюцията на душата, човѣкъ ще се храни съ плодове. До това време той ще употребява месо или растителна храна и ще отговаря за всѣко насилие, направено върху живитѣ същества. Въ книгата на живота се пише за всѣки човѣкъ, колко птици, колко дивечъ, колко говеждо месо е изялъ презъ всичкитѣ години на съществуването си на земята, като въ пансионъ, и ще го заставятъ да плаща.

Страданията на съвременнитѣ хора се дължатъ, именно, на преяждането и на безразборното хранене. Майката на човѣчеството — Ева, се осмѣли да яде само единъ пѣтъ безъ позволение отъ забранения плодъ и скъпо плати за това ядене. Осемъ хиляди години се изминаха, откакъ тя яде отъ плода на дървото за познаване на доброто и на злото, но и доднесъ още не е изплатенъ този обѣдъ. Змията ѝ казваше: „Ако ядешъ отъ този плодъ, ще научишъ всички тайни въ свѣта и ще станешъ като Бога.“ Тя не стана като Бога, но научи много тайни. Обаче, и доднесъ още плаща за знанието, което научи преждевременно. Желая всички хора да докажатъ съ живота си, че могатъ да не грѣшатъ като Ева. Това значи, че сѣ научили урока си и изправили погрѣшката на Ева.

Казано е да възлюбишъ Бога съ всичкия си умъ. Съ това се подчъртава, че човѣкъ трѣбва да люби Бога и съ мисълта си. Достатъчно е да отправишъ ума си въ умствения свѣтъ, за да възприемешъ онѣзи сили, чрезъ които можешъ да любишъ Бога. Може ли

умътъ ти да разбере законитѣ на умствении свѣтъ, ти ставашъ творецъ. Само така човѣкъ може да изработи характеръ въ себе си. Следователно, ако искашъ да бждешъ здравъ, волята ти трѣбва да бжде свързана съ сърдцето ти; за да бждешъ уменъ, волята ти трѣбва да бжде свързана съ твоя умъ; за да имашъ правилни отношения къмъ всички хора, волята ти трѣбва да бжде свързана съ твоята душа; за да имашъ устойчива и силна воля, душата ти трѣбва да бжде свързана съ Божествения Духъ.

Правете всѣки день опити, да видите, обичате ли Бога съ ума, съ душата, съ сърдцето и съ силата си. Какъ ще направите опита? Представете си, че искате да направите добро на нѣкого. Ще се стремите, въ доброто да участвуватъ и четиритѣ елемента: умътъ, сърдцето, волята и душата. Онзи, на когото ще направите доброто, е обектъ; начинътъ, по който ще направите доброто, трѣбва да включва силитѣ на ума, на сърдцето, на душата и на волята. Така направено, то е Божествено добро, т. е. вие сте се свързали съ сърдцето, съ ума, съ душата и съ силата на Бога. Мислете за Него като за абсолютна реалностъ. Като се свържете съ Бога, за моментъ Той може да ви вземе въ своя свѣтъ, да видите и разберете, какво значи любовъ. Опасно е да влѣзете въ този свѣтъ, защото не бихте желали да се върнете обратно на земята. Затова Божествениятъ свѣтъ е затворенъ за хората. Когато бждатъ готови, и този свѣтъ ще се отвори за тѣхъ, както днесъ е отворенъ физическиятъ свѣтъ.

„Да възлюбишъ ближния си, като себе си“ — втората важна заповѣдъ. Не се казва да възлюбишъ слабия, но ближния си. Кой е твоятъ ближень? — Всѣки страдащъ, когото срещнешъ на пътя си. Да го възлюбишъ, това значи да го свържешъ съ ума, съ сърдцето, съ душата и съ силата на Бога. Радвайте се, че сте връзка между Бога и вашия ближень. Само така вие ще изправите погрѣшкитѣ си къмъ него. Нѣкога сте го обидили, съблазнили или спънали въ развитието му. Страданията на вашия ближень сж условия, които благоприятствуватъ за свързването му съ Бога. Вие пъкъ ще послужите за посрѣдникъ. Все трѣбва нѣкой да ви подаде ръка, да ви извади отъ водата,

въ която се давите. Безъ страдания човѣкъ не може да намѣри Бога. Казано е въ Писанието: „Богъ толкова възлюби свѣта, че пожертвува своя Единороденъ Синъ, за да не погине всѣки, който вѣрва въ Него.“

„Да възлюбишъ Господа.“ „Да възлюбишъ ближния си“. Това сж две заповѣди, които иматъ и научно, и практическо значение за човѣка. Какъ вие схващате тѣзи заповѣди, не е важно; важно е да любите. Щомъ любите, Богъ ще изпрати Учителъ, Който да ви открие вътрешния смисълъ на любовта. Тогава нѣма да се питате, защо трѣбва да любите Бога и ближния си. Какво ще стане съ васъ, ако само себе си обичате? Когато срѣщнете, все за себе си ще говорите. Ще дойде день, когато близките ви ще престанатъ да ви посещаватъ. Не само това, но, който не е съгласенъ съ вашето мнение, ще го налагате на общо основание. И тогава всѣки ще бѣга отъ васъ. Какъвъ смисълъ има да посещавате човѣкъ, който, въ края на краищата, ще ви набие? Вие ще го помните и на този, и на онзи свѣтъ. Както се помни човѣкъ съ злото, което ви е направилъ, така се помни и съ доброто, и съ любовта си къмъ васъ. Христосъ се изявилъ на свѣта, именно, чрезъ закона на любовта. Приложете и вие любовта, за да се изявите на своя ближенъ. Не е важно да знаете, какво представя любовта; важно е да я приложите. Вие се ползвате отъ слънчевата свѣтлина и топлина, безъ да знаете, какво представя слънцето, отъ какви елементи е съставено и т. н. Истинското знание се заключава въ любовта. Какъвъ смисълъ има многото знание, ако мъжътъ бие жена си? Много знае той, но не знае, какъ да въздържа ржката си. И жената ходи на черква, слуша духовни проповѣди, но като се върне у дома си, все ще набие едно отъ децата. Ако я питатъ, защо го бие, ще каже, че иска да му намѣсти ума, или да го накара да прояви любовта си.

Всички хора се питатъ, отде идатъ страданията. Лесно се отговаря на този въпросъ: страданията идатъ или отъ мъжете, или отъ жените, т. е. или отъ ума на човѣка, или отъ сърдцето му. Единъ българинъ ималъ голѣма слабостъ къмъ виното. Всѣкога билъ пиянъ. Каквото печелилъ, все на кръчмаря давалъ. Единъ день жена му го дочекала предъ вратата съ тояга въ ржа —

тя била здрава, силна българка — ударила го силно по ржката и я счупила. Следъ това му помогнала да влѣзе вкѣщи и го попитала: Ще пиешъ ли пакъ? — Повече нѣма да пия. На другия день отишълъ при единъ чарѣкчия да му намѣсти счупената ржка. Той го запиталъ: Какъ стана, че счупи ржката си? — Остави се, лошо паднахъ отъ коня. Тоягата го направила трезвенъ. Тази тояга играе въ ржцетѣ на родители, на учители, на началници, на министри и помага на хората да изтрезняватъ. Да изтрезниѣ човѣкъ, това значи, да престане да грѣши.

Природата си служи съ другъ методъ — съ смъртѣта. Когато иска да накара човѣка да не грѣши, тя праща смъртѣта. Като го бутне съ ржката си, човѣкъ умира. Турятъ го на гърба, скръстватъ ржцетѣ му и го носятъ на онзи свѣтъ. Скръстениѣ ржце показватъ покаяние. Човѣкъ се разкайва и казва, че нѣма повече да грѣши. Нѣкои хора, като умиратъ, обръщатъ се съ гърба нагоре, срамъ ги е да гледатъ Бога. Смъртѣта учи човѣка да живѣе по умъ, по сърдце, по душа и по воля. Като мине презъ зоната на смъртѣта, той все ще научи нѣщо. Въ първо време той се обезсърдчава, но после силитѣ на ума, на душата и на волята му идатъ на помощъ, и той се насърдчава.

Какво трѣбва да се прави днесъ, за да може човѣкъ да преодолява мжнотиитѣ въ живота си? Единственото спасение е въ прилагането на Христовото учение. Като прилага, човѣкъ дохожда до познаване на себе си. Така той разбира, съ какъвъ капиталъ разполага и какво му липсва. Христовото учение дава методи за справяне съ отрицателнитѣ сили въ себе си. Напримѣръ, омразата, завистѣта сж отрицателни сили, които тровятъ човѣшкия организъмъ. Достатъчно е да погледнете въ спектроскопа, за да познаете, какви елементи или съединения наблюдавате чрезъ него. По свѣтлиѣ и тъмни линии въ спектѣра познавате присѣтствието на известни елементи. По сжщия начинъ, достатъчно е да погледнете линиитѣ и силитѣ, които действуватъ въ ума, сърдцето, душата и волята на човѣка, за да познаете, какви чувства, мисли и желанія го стимулиратъ. Страданията на човѣка показватъ степенѣта на дисхармонията между елементитѣ умъ, сърдце, душа и воля. Щомъ се пре-

махне дисхармонията, и страданията изчезватъ. Както водата въ природата играе важна роля за живота на организмитъ — растения, животни и хора, така и навлизането на човѣка по-дълбоко въ гжстата материя на живота води къмъ израждане. Водата е потрѣбна за организмитъ въ опредѣлено количество. Увеличи ли се количеството ѝ, тѣ се удавятъ. Пазете се и вие, да не се удавите въ живота.

Христосъ казва на ученицитъ си: „Да възлюбишъ Господа Бога твоего съ всичкото си сърдце, съ всичката си душа, съ всичкия си умъ и съ всичката си сила. Да възлюбишъ ближния си, като себе си.“ Хората се питатъ: Кой Богъ трѣбва да възлюбимъ? — Видимиятъ. Обаче, както майката е невидима за детето, докато е още въ утробата ѝ, така за много хора Богъ е невидимъ и непознатъ. Тѣ сж още въ утробата на Бога, не сж излѣзли отъ Него. Като излѣзатъ внѣ отъ Него, ще Го виждатъ, безъ да Го познаватъ. Много време ще трѣбва да мине, за да Го виждатъ и познаватъ. Който казва, че е видѣлъ Бога и Го познава, той е роденъ вече, стѣпилъ е на краката си, опиталъ е благостта и добротата на своята Майка. Той вѣрва въ сѣществването на Бога. Всички философи въ свѣта да го разубеждаватъ, нѣма да успѣятъ. Той има такива опитности, които предъ нищо не могатъ да се пренебрегнатъ. Напримѣръ, нѣкой човѣкъ предсказва едно и сѣщо нѣщо десетъ пѣти, и десетъ пѣти се случва точно така, както е предсказалъ. Ще кажете, че може да е нѣкакво съвпадение. — Съгласенъ съмъ, и това се случва. Какво ще кажете, ако единъ човѣкъ предсказва нѣкои нѣща 999 пѣти, и нѣма нито едно изключение въ предсказанията му? Не остава нищо друго, освенъ да ги приемете за вѣрни и истинни. Богъ говори на хората, и тѣ казватъ това, което сж чули отъ Него. Казаното се сбѣдва. Вѣрвате ли тогава въ сѣществването на Бога? Ще дойде день, когато всички ще познаватъ Господа, отъ малко до голѣмо. Тогава всички ще познаватъ видимия Богъ и нѣма да се съмняватъ въ сѣществването Му. Който се съмнява въ Бога, той Го изхвърлилъ отъ себе си.

Нова култура е нужна на сегашното човѣчество. Новъ, разуменъ миръ е нуженъ на хората — миръ, който

да промѣни лицата имъ, да смекчи и облагороди сърдцата имъ, да внесе повече свѣтлина въ умоветъ имъ. На много хора днесъ очитъ сж жълти. Защо? — Черниятъ дробъ е разстроенъ. — На много хора цвѣтътъ на лицето имъ е черенъ. — Защо? — Защото живѣятъ въ тъмнина, подъ голѣми сѣнки. При това положение, тѣ ще бждатъ болни. Опасни сж сѣнкитъ на голѣмитъ дървета. Нѣкой живѣе подъ сѣнката на дърво, чиито клоне сж израсли отъ паритъ отъ милионитъ на свѣта и мисли, че може да бжде щастливъ. Казвамъ : Братко, ако мислишъ че съ милионитъ на свѣта ще бждешъ щастливъ, знай че и въ десетъ живота не можешъ да изкупишъ грѣхонетъ, които си направилъ съ тѣзи милиони. Помнете Спасението на човѣка се заключава въ истинското творчество, въ истинския градежъ. Това значи, да съгради своето астрално тѣло, своето умствено тѣло и тѣлото на своята душа. Нѣма ли връзка между ума, сърдцето и душата, тѣлото започва да боледува. Щомъ боледува тѣлото, духътъ не може да се прояви. — Какъ можемъ да градимъ? — Като възлюбите Господа съ ума, съ сърдцето, съ душата и съ силата си, а ближния си като себе си. Безъ любовь не може да градите. Любовьта носи материали, възможности и условия за градежъ. Който се научилъ да гради за себе си, ще гради и за ближния си. Като срещне нѣкой страдащъ, той нѣма да го нагруби, да го нарече глупакъ, но ще се спре да поработи малко върху неговата постройка. — Ако е беденъ и нѣма срѣдства, какъ ще му помогне?

— За онзи, който желае да помага на слаби и на страдащи, сиромашия не сжществува. Споредъ мене, ако богатиятъ не отваря сърдцето и кесията си за бедни и страдащи, той самъ е беденъ. Ако сиромаштъ жертвува всичко, което има, за благото на своя ближень, той е богатъ човѣкъ. Не е нужно да спасявате цѣлъ свѣтъ. Посадете една ябълчна сѣмка и я оставете, тя сама ще си работи. По-нататкъ има кой да работи за нея. Бждете носители на новото учение, да станете проводници между хората и ангелитъ, между ангелитъ и Бога.

Какво трѣбва да правите, ако сърдцето ви е стегнато и не се отваря? — Ще се свържете съ сърдцето на Бога и ще се движите по Неговия пулсъ. Тогава ще се освободите отъ болеститъ на сърдцето. Много болести

се дължат на сърдцето, на нечистата кръв. Напримър, венерическите болести, живеница, скрофули и др. се дължат все на сърдцето. Както въ бактериологическите институти, за научни цели, култивиратъ различни бацили, при специфични условия, така и въ природата има скрити сили, които сж опасни за човѣшкия организъмъ. Съ своето изопачено сърдце човѣкъ се домогва, именно, до тѣзи сили, влага ги въ сърдцето си и заразява не само своята кръв, но и кръвта на редъ поколѣния следъ себе си. Така се явяватъ опасни, неизлѣчими болести, които тровятъ кръвта на съвременното човѣчество. За да се освободи отъ това зло, човѣкъ трѣбва да възлюби Господа съ всичкото си сърдце, да употребѣи сърдцето си за градежъ на своето тѣло, а сжщевременно да помага въ градежа и на своя ближень. Който гради така, той е неуязвимъ за всички болести. Страдате ли отъ нѣ-нѣкаква опасна болестъ, не казвайте, че ви е сполетѣло голѣмо нещастие, но кажете: Благодаря Ти, Господи, че си решилъ да ме очистишъ. Отъ Божествено гледище микробитѣ, бацилитѣ сж метли, съ които разумнитѣ сжщества чистятъ нечиститѣ дворове и кѣщи на хората.

Дошло е време, сегашнитѣ хора да приложатъ Божествената хигиена. Тя изисква отъ всички новъ, чистъ животъ. Нека всички народи приложатъ тази хигиена и ще видятъ, колко болести ще останатъ и колко смъртни случаи ще има. Нека държатъ статистика и я сравнятъ съ досегашната. Приложете новата хигиена следъ войната. Ще кажете, че тази хигиена е противъ науката. Не само че не е противъ науката, но тя включва цѣлата съвременна наука въ себе си. Въ сжщностъ, една наука, една хигиена сжществува, тя е Божествената. Божествената медицина лѣкува сто на сто. Ако нѣкоя медицина лѣкува болеститѣ само десетъ на сто, тя не може да ви помогне. Природата сама лѣкува 50%, човѣкъ се лѣкува 25%, значи, за лѣкаря остава само 25%. Ако и това не може да даде, кѣде остава неговата наука?

Ние не се обявяваме нито противъ науката, нито противъ религията, нито противъ държавата. Ние желаемъ и на науката, и на религията, и на държавата да станатъ по-голѣми, да си направятъ по-голѣми прозорци, да влиза повече свѣтлина. Ние желаемъ, хората да бждатъ свободни, да нѣматъ страхъ за бждещето си. Ако

една кжца е слаба, нѣма защо да се страхувате. Ще дойде комисия да я прегледа. Щомъ не може да издържи, ще я съборятъ и ще съградятъ нова. Всѣко събаряне подразбира новъ градежъ, новъ опитъ. Всичко, което става въ свѣта, е за добро. Като гради ново здание, човѣкъ разширява и ума, и сърдцето, и душата си, за да възприеме повече отъ Божията Любовъ. Той ще се научи да работи, както е работилъ Богъ и както днесъ още продължава да работи. Само при това положение, човѣчеството може да разчита на възвишени и напреднали майки и бащи, на разумни и напреднали духовници, учители, сждии, управяици и др.

Сегашнитѣ хора не вѣрватъ въ сжществуването на духове, т. е. на духовния свѣтъ. Тѣ искатъ да ги убедитъ въ сжществуването на Бога. Щомъ не вѣрватъ въ Него, не удобряватъ начина, по който свѣтътъ е създаденъ, нека тѣ станатъ богове поне за семейството си. Мжжътъ е единиятъ богъ, жената — вториятъ. Нека създаватъ безсмъртни деца, нека поставятъ дома си на основа на щастието и го представятъ за образецъ на всички семейства. Отъ две хиляди години насамъ Христосъ проповѣдва, но едва днесъ учението Му се възприема, както трѣбва, а хората вече очакватъ резултати и се разочароватъ и обезвѣрватъ. Решавали ли сте съзнателно задачи на сърдцето, да приложите любовта въ нейната пълнота? Опитвали ли сте да станете скулптори на себе си, да извадете такъвъ образъ, който да отговоря на първичния, създаденъ по образъ и подобие на Бога?

Давидъ е казалъ: „Въ грѣхъ ме зачена майка ми.“ Тукъ думата „грѣхъ“ означава тъмнина. Какво правятъ разумнитѣ хора, когато останатъ въ тъмнина? За да не се блѣска въ предметитѣ, които сж поставени на пжтя имъ, тѣ турятъ ржцетѣ си напредъ, опитватъ околната обстановка. Това сж хора, които работятъ съ душата си. Ето защо, когато попаднете въ тъмнина, правете и вие сжщото. Не вѣргете басточа си на една и на друга страна, но опитвайте съ него, да нѣма нѣкаква опасностъ предъ васъ. Използвайте днесъ вашия бастонъ да минете въ по-високо положение, да станете човѣкъ-ангелъ.

Правете опити да се свързвате съ силитѣ на разумната природа чрезъ ума, сърдцето, душата и волята

си. Така ще разберете живота на минералитѣ, на растенията, на животнитѣ, на всички хора и ще се учите отъ всичко. Ако първиятъ опитъ излѣзе несполучливъ, направете втори, трети и т. н. Не се обезсърдавайте, защото Богъ работи въ свѣта, въ всѣка жива душа. Той ги обединява. Той самъ може да свърши работата си и безъ мене, но като ви говоря, азъ ускорявамъ вашата еволюция. Това, което можете сами да постигнете въ една година, съ мене ще го постигнете въ единъ день. Кажете ли нѣкой, че не иска да учи, че нѣма нужда отъ учителъ, той е въ положението на животно. И животното си маха по цѣлъ день опашката, за нищо не иска да знае. Но човѣкъ не трѣбва да спира на едно мѣсто; той трѣбва да учи, има нужда отъ учителъ. И азъ се уча да махамъ бастона си по особенъ начинъ. И васъ ще науча на това изкуство. Махайте бастона си въ посока на ума, на сърдцето, на волята и на душата. Когато отивате въ посока на сърдцето си, ще движите бастона си по права линия; когато вървите по посока на душата си, ще го движите въ плоскостъ; когато вървите въ посока на волята си, ще го движите въ три измѣрения, въ измѣренията на куба; и най-после, вървите ли въ посока на своята сила, ще го движите въ центъра. Тръгнете ли въ едно направление, не се връщайте назадъ. Възприемете ли една Божествена идея, дайте ѝ първо широчина, или дължина; после — пространственостъ — широчина и дължина, следъ това — триизмѣрностъ — обемъ и най-после, съ силата на своя духъ, вложете въ нея съдържание и смисълъ. Това значи, да люби човѣкъ съ ума, съ сърдцето, съ душата и съ силата си. Това е проповѣдвалъ Христосъ на ученицитѣ си — да се напълни душата имъ съ Божествени идеи, съ Божествено съдържание, което да ги повдигне. Какво прави разумниятъ човѣкъ, като срещне едно говедо, което свободно маха опашката си? Той не му проповѣдва, но го насочва тамъ, дето има добра паша и чистъ изворъ. Всички хора сж поставени при добри условия, на всички е показано, кжде има изобилна и доброкачествена храна и чиста вода, но малцина използватъ добритѣ условия. Повечето хора се отклоняватъ отъ пътя си и, като умратъ, близкитѣ имъ казватъ: Умръ, горкиятъ, но поне из-

пълни задълженията си като човѣкъ. — Нищо не е изпълнилъ той. Градилъ и разрушавалъ, т. е. живѣлъ по старъ начинъ. Новиятъ животъ подразбира новъ начинъ на градене. Христосъ дава дветѣ заповѣди на съвременнитѣ хора, за да ги освободи отъ вѣчното разрушаване. Трѣбва ли въ бждеще човѣкъ да постѣпва като скорпиона, който самъ се отравя, ако не може да унищожи неприятеля си.

Желая на всички хора да се движатъ по права линия, по плоскостъ, по третѣ измѣрения и най-после да се слѣятъ съ Божествения центъръ, въ който се влива Божественото съдържание. Така трѣбва да се движатъ всички хора, за да съградятъ нови домове, нови църкви, нови училища.

Желая, всѣки човѣкъ да стане силенъ по умъ, по сърдце, по душа и по воля, за да използва силата си, както за своето благо, така и за благо на своя ближень.

20. Беседа отъ Учителя, държана
на 27 октомврий, 1918 г. София.

Призиванитѣ

„И начнаха всичкитѣ, като на единѣ умѣ, да се отричатъ“.*)

Като четете 14. глава отъ Лука, виждате въ нея само извадки отъ една дълга беседа, въ която Христосъ е развивалъ общи принципи за човѣчеството. Казва се тамъ, че нѣкой си човѣкъ направилъ голѣма вечеря и поканилъ мнозина. Говори се за поканени на вечеря. Думитѣ „покана и култура“ иматъ нѣщо общо. Подъ „култура“ се разбира материалното и духовно развитие на единъ народъ; всѣко нововъведение сѣщо е култура; всѣко излизане отъ едно състояние въ друго е пакъ култура. Думата „поканенъ“ подразбира излизане на човѣка отъ обикновеното му положение, за да влѣзе въ необикновено положение. Наистина, да бждешъ поканенъ на голѣма вечеря, ти трѣбва да излѣзешъ отъ всѣкидневното си състояние и да влѣзешъ въ ново, празнично състояние. Какво отношение има между тримата, които се отрекли? Първиятъ се отрекълъ подъ предлогъ, че отива да прегледа нивата си; вториятъ се отрекълъ, за да опита петтѣ чифта волове, които купилъ, а третиятъ, защото се оженилъ. Тримата, които се отрекли отъ поканата, представятъ три категории хора, които не приематъ новата култура: първата категория хора се отказватъ, защото отиватъ на нивата си; втората категория се отказватъ, защото отиватъ да опитатъ воловетѣ си, а третата, защото отиватъ да се женятъ.

Тритѣ категории хора, които се отрекли отъ културата на Христа, могатъ да се уподобятъ на сѣмето, което е паднало въ неблагоприятни условия. Първата категория хора е сѣмето, паднало на пѣтя; втората категория — сѣмето, паднало между трънетѣ, а третата — сѣмето, паднало на камѣкъ. На мнозина Христосъ предложи новъ пѣтъ, нова култура, покани ги къмъ новъ животъ, но

*) Лука 14:18—20.

всички се отказаха. Тѣ предпочетоха да се занимаватъ съ нивитѣ си, да завладѣватъ земи, да разширяватъ границитѣ си. Евреитѣ бѣха първата категория хора, които се отрекоха подѣ предлогъ, че трѣбва да обработватъ нивитѣ си. Тѣ казаха на Христа: Не сме съгласни съ твоето еретическо учение. Следъ това Го разпнаха. Христосъ посочи новия пѣтъ и на латинската раса, която се занимаваше съ петтѣ чифта волове, но и тя се отказа. Въ края на краищата, тя създаде инквизицията въ името на Христа. Историята казва, че 50 милиона хора сж пострадали отъ инквизицията. Третата категория хора сж съвременнитѣ, които се женятъ и се отказватъ отъ новата култура. Тѣ казватъ: Защо ни трѣбва нова култура, новъ животъ? Докато има какво да ядемъ и да приемъ, ще ядемъ, ще приемъ и ще се веселимъ съ женитѣ си и съ своитѣ деца. — Това не е особена философия. Така е казалъ и Соломонъ, който ималъ 300 жени и 600 наложници. Следъ като опита всички блага на земния животъ, Соломонъ каза: „Суета на суетитѣ, всичко е суета“! Днесъ и вѣрващи, и безвѣрници цитиратъ мисълта, която Соломонъ нѣкога казалъ, като иматъ предъ видъ и физическия, и духовния животъ. Не е така. Соломонъ извадилъ това заключение, следъ като опиталъ всички преходни блага на земята. Ти, който вадишъ сжщото заключение, изпиталъ ли си суетата на всички блага? Ако не си ги изпиталъ, нѣмашъ право да говоришъ така. Ако пѣкъ вадишъ заключение отъ твоя личенъ животъ, отъ глупоститѣ, които ти си вършилъ, тѣ не могатъ да се подведатъ подъ общъ знаменателъ, отъ тѣхъ не може да се създаде философия на живота.

Какво представя нивата, която хората обработватъ? — Това е човѣшкото тѣло. Младата мома се оглежда по нѣколко пѣти на день въ огледалото, доволна е отъ себе си, не иска да се жени. — Защо? — Не иска да стане майка, да ражда деца — нивичката си гледа. Момѣкътъ се разхожда свободно по улицитѣ, вдига и слага бастона си, не иска да се жени, да стане баща и да се ограничи. Така постѣпватъ онѣзи, които служатъ само на своята нива, били тѣ млади или стари. И старата баба казва, че младитѣ вършатъ глупости. — Не е глупаво това, което вършатъ младитѣ. Не всички млади сж глупави, и не всички стари сж умни. Мѣтти

ли сж малкитѣ рѣкички, които излизатъ отъ голѣмия изворъ? Първоначално всички рѣки сж чисти, но като текатъ дълго време и минаватъ презъ земнитѣ пластове, тѣ събиратъ утайки въ себе си, които ги правятъ мѣтни. Значи, всички млади хора, като рѣкичкитѣ, сж бистри и чисти. Като минатъ дългия пѣтъ на живота си, тѣ остаряватъ, т. е. ставатъ мѣтни. Старостта не е лошо нѣщо; тя подразбира движение напредъ. Обаче, какво може да се очаква отъ онѣзи млади хора, които по нѣколко пѣти на день се обличатъ и събличатъ, обуватъ едни обуца, събуватъ ги и пакъ обуватъ други, по-нови и по-модерни? — Нищо не може да се очаква отъ тѣхъ. Тѣ стоятъ предъ огледалото, само се оглеждатъ и, ако ги поканите на голѣма вечеря, отричатъ се. — Защо се отричатъ? — Занимаватъ се съ нивата си. Следъ това тѣзи хора ще се препорѣчватъ за националисти, за патриоти, за работници на отечеството си. Не ги вѣрвайте, тѣ мислятъ само за нови дрехи и обуца, за кѣщи и имоти. Такива патриоти има днесъ по цѣлия свѣтъ, въ всички държави. Тѣ говорятъ за величието на своето отечество, а, въ сжщностъ, за своето величие работятъ.

Втората категория хора сж тѣзи, които се отрекоха отъ вечерята, за да опитатъ петтѣ чифта волове. Петтѣ чифта волове сж петтѣ сѣтива на човѣка. Това сж хора на удоволствията. Животътъ е търговия за тѣхъ. Тѣ поставятъ на първо мѣсто паритѣ. Тѣхниятъ девизъ въ живота е парата. И тѣ казватъ, както Петко Славейковъ, въ една своя ода: „Парице, парице, всесилна царице; безъ тебе въ ада, съ тебе въ рая.“ Тѣ постѣпватъ така, както имъ е приятно. Дето и да влѣзете — въ гостилница, въ театъръ, на концертъ, тѣ сж на първо мѣсто. Дето има удоволствия и веселби, тѣ сж първи. Тѣ опитватъ своитѣ петъ чифта волове, т. е. всичко онова, което възприематъ чрезъ петтѣ сѣтива. Ако имъ кажете нѣщо за Христовото учение, за новата култура, тѣ ще ви отговорятъ: Това не е важно сега. Въ днешния свѣтъ сж важни петтѣ чифта волове. Споредъ тѣхъ, който излиза вънъ отъ рамкитѣ на петтѣ сѣтива и вѣрва въ друго нѣщо, той е глупавъ, смахнатъ, некултуренъ човѣкъ. Тѣзи хора ще ги видите въ всички кафенета и бирарии, съ пълни чаши предъ тѣхъ, скръ-

стили крака, разправятъ за смисъла на живота. Кжде е смисълътъ на живота? — На нивата, предъ петтъ чифта волове, да ги опитвашъ, какъ работятъ. Азъ нѣмамъ нищо противъ тѣзи, които служатъ на нивата; нѣмамъ нищо и противъ тѣзи, които въртятъ търговия съ своитъ петъ чифта волове, но казвамъ, че който жертвува висшето за нисшето, не разбира смисъла на живота.

Всѣки трѣбва да си зададе въпроса, какъвъ е смисълътъ на неговия животъ. Като расте, детето проявява интересъ къмъ своя растежъ. То постоянно се мѣри, сравнява се съ това, съ онова дете, да види, колко израснало. Момиченцето иска да стане голѣмо като майка си, да има черна, дълга коса, вежди черни и извити като джга, устни червени и малко дебелички. И това се постига. Стане красива, стройна мома, радва се на красотата си, радватъ ѝ се и околнитъ. Момченцето пъкъ иска да стане като баща си, да му пораснатъ мустаци и брада, да стане силенъ. Като порасне, става красивъ, левентъ момъкъ, обръща внимание на момитъ. Дохожда день, когато момата и момъкътъ губятъ младостта си, коситъ имъ започватъ да побѣляватъ, докато най-после дойде старостта, тѣ се пригърбватъ и казватъ на младитъ: Синко, свърши се вече нашиятъ животъ. Суета на суетитъ, всичко е суета! Това сж хората, които сж опитвали своитъ петъ чифта волове. Тѣ сж се движили само около петтъ си сѣтива. Питамъ тѣзи хора: Вие опитахте ли, какъ се оре съ петтъ чифта волове? — Опитахме, орахме съ тѣхъ. — Щомъ сте орали вече, ще знаете, че има нѣщо по-високо отъ орането. Къмъ него трѣбва да се стремите.

Сега пристѣпвамъ къмъ третата категория хора, къмъ онѣзи, които мислятъ само за себе си, които искатъ да заематъ високо обществено положение. Ако имъ говорите за Христовото учение, тѣ веднага ще ви питатъ, какво общо има това учение съ тѣхното обществено положение? Тѣ сж женени вече. Какво отношение има Христовото учение къмъ семейството? „Имайте ни отречени.“ Отъ две хиляди години насамъ Христосъ кани всички хора, всички народи на голѣма вечеря, да имъ обясни принципитъ на Великия животъ, но тѣ и доднесъ се отричатъ. Какво ги очаква, като се отрекатъ? Кжде остана еврейскиятъ народъ? Кжде остана великата

Римска империя? И сегашните народи минаватъ презъ голѣма криза. Едва сега се явява мисълта, че спасението на човѣчеството се крие въ обединяването на всички народи, които трѣбва да заживѣятъ като братя. Едва сега започва да се възприема идеята, че човѣкъ не живѣе само на земята. Значи, хората започватъ да разглеждатъ и своя животъ, както този на растенията: животъ на коренитѣ, т. е. нисшъ, земенъ, материаленъ животъ и животъ на клонетѣ — висшъ, духовенъ. Земниятъ животъ отива къмъ центъра на земята, а духовниятъ — къмъ центъра на слънцето. Жителитѣ на земята, които живѣятъ въ коренитѣ на живота, иматъ едно разбиране за живота. Жителитѣ на духовния свѣтъ, които живѣятъ въ клонетѣ, иматъ диаметрално противоположно разбиране за живота. Обаче, животътъ не се ограничава само въ коренитѣ и клонетѣ. Има и другъ животъ: на цвѣтоветѣ и на плодоветѣ. Като дойдете до живота на плода, може вече да се говори за процеса на узрѣването.

Христосъ говори на ученицитѣ си съ Притчи, за да имъ обясни причинитѣ, дето хората не могатъ още да влѣзатъ въ Царството Божие. Причинитѣ се криятъ въ това, че вниманието на хората се привлича отъ нивитѣ, отъ воловетѣ имъ и отъ службитѣ, съ които се занимаватъ. Нивата си е нива, воловетѣ — волове, службата — служба. Обаче, хората не могатъ да си представятъ, какъ ще влѣзатъ въ Царството Божие съ нивата, съ воловетѣ и съ службата си. Какъ ще отидете на гости при своя приятелъ, който живѣе на нѣколко километра отъ васъ? Ще впрегнете колата си и ще трѣгнете. Като стигнете до къщата на приятеля си, ще спрете колата. Веднага ще излѣзатъ да ви посрещнатъ. Ще вкарате колата въ двора, ще разпрегнете коня да влѣзе въ обора, а вие ще се качите горе. Ще свалите горната си дреха вънъ и така ще влѣзете въ стаята, при своя приятелъ. Колата, конътъ и багажътъ ви сж нивата и воловетѣ, които ви спъватъ да влѣзете въ Царството Божие. Горната дреха е службата, която временно изпълнявате. Ще свалите службата си, ще я оставите вънъ и така ще влѣзете въ дома на своя приятелъ, т. е. въ Царството Божие. Не прави ли сжщото и сждията? Когато разглежда нѣкакъвъ процесъ, той обли-

ча връхна, сждийска дреха. Следъ прочитане на присждата, съблича дрехата си и остава съ обикновената си дреха, като обикновенъ човѣкъ. Докато е на бойното поле, войникътъ плаши неприятеля си. Щомъ свали пушката и ножа си, той става обикновенъ човѣкъ. Култура ли е това? Като умира, човѣкъ оставя нивата, воловетъ, жена си и децата си, и самъ заминава за другия свѣтъ. Кжде остава културата на човѣка? Всичко, което го правило културенъ, необикновенъ, оставя на земята, а той трѣгва само съ онова, съ което нѣкога е дошълъ. Каква култура имаха евреитъ, които изгубиха земята си и станаха роби на египтянитъ? Ще кажете, че египтянитъ били жестоки, избивали еврейскитъ младенци. Не правятъ ли сжщото и сегашнитъ народи? Не прави ли сжщото всѣки човѣкъ? Вие избивате благородното и възвишеното въ себе си и минавате за културни. Да убиешъ Божественото въ себе си, значи, да убивашъ Божиитъ чада. Какво ще кажете за онѣзи, които се отрекоха да присѣтствуватъ на богатата вечеря? Готови ли сж тѣ за новата култура? — Не сж готови.

Разгнѣви се стопанинътъ и рече на раба си: „Излѣзъ скоро по улицитъ и пѣтищата на града и доведи тукъ сиромаситъ, и клоснитъ, и хромитъ, и слѣпитъ.“ Тѣзи хора се отзоваха на поканата. Тѣ сж носители на бждещата култура. Кои сж клосни? — Които не крадатъ и не пипатъ чуждото. Кои сж хроми? — Които не вършатъ престѣпления. Кои сж слѣпи? — Които нѣматъ алчностъ. Алчниятъ гледа жадно къмъ паритъ, счита ги за необходима размѣнна величина, а не вижда Царството Божие, което носи истинското богатство. За тѣхъ паритъ и вжглицата иматъ еднаква цена. Ценни сж, наистина, само когато се впрегнатъ въ разумна работа. Онзи, на когото рѣцетъ сж вързани за злото, сърдцето му е развързано и отворено за любовта. Той минава между клоснитъ. Който не завижда и не върши зло, той е хромъ.

И рече господарътъ на раба си: „Никой отъ онѣзъ призванитъ чловѣди нѣма да вкуси отъ вечерята ми.“ — Кои сж истинскитъ призвани? — Сиромаситъ, клоснитъ, хромитъ и слѣпитъ. Тѣ се отзоваха на поканата. Външно тѣ сж грозни, груби, но ще дойде день, когато

и тѣ ще проявятъ своята красота въ добри дѣла и велики подвизи. Хората ще ги обичатъ за дѣлата имъ, както богатитѣ — за паритѣ. По-добре е да те обичатъ за дѣлата, отколкото за паритѣ и за външната ти красота. Кое е по-добре: да бждешъ външно красивъ, както слънчевата свѣтлина, която презъ деня освѣтява всичко, а вечеръ залѣзва, или да бждешъ вътрешно красивъ, огрѣнъ отъ Божествената свѣтлина. Първата красота наричаме физическа, а втората — душевна. Първата се изявява презъ деня, когато и безъ нея е навсѣкжде свѣтло; втората се изявява вечеръ и освѣтява пжтя на страдащи и измжчени, на угнетени и заблудили се въ пжтя. Затова е казано, че красивитѣ нѣща растатъ въ тъмнина. Давидъ казва: „Скрий ме подъ крилата си.“ Българитѣ, които вѣрватъ въ уроки, не позволяватъ на младитѣ и красиви моми да излизатъ презъ деня, да не ги урочасатъ. Какво сж урокитѣ? — Лошитѣ човѣшки мисли и желания. Тѣ криятъ убийствена сила въ себе си. Въ нѣкои случаи тѣ сж пострашни отъ топоветѣ и орджията. Книгата на нѣкой писателъ, пълна съ изопачени мисли и чувства, внася отрова въ умоветѣ и сърдцата на редъ поколѣния, когато орджията сж опасни временно, докато продължава войната.

Християнството иде да спаси човѣчеството отъ лошитѣ и изопачени мисли и желания, напластени въ съзнанието на хората отъ хиляди години. Ще кажете, че Християнството е ново учение, отъ две хиляди години. Не е ново това учение. То е минало презъ три епохи: първата датира отъ създаването на първия човѣкъ по образъ и подобие на Бога. Той и донесъ още живѣе въ рая. Втората епоха е отъ времето на втория човѣкъ, направенъ отъ прѣстъ и, за непослушание, изгоненъ отъ рая. Третата епоха е времето на сегашното човѣчество, когато човѣкъ се доби вънъ отъ рая. Той бѣше облѣченъ въ кожа. Това е днешниятъ човѣкъ, който изповѣдва християнството. Съвременниятъ човѣкъ има специфично разбиране за християнството. Отношението на нѣкои религиозни къмъ християнството е такова, каквото е отношението на неграмотния къмъ нѣкоя скъпа, добре подвързана книга. Той разглежда книгата, изследва подвързията ѝ, отъ каква кожа е, кжде е правена, какъ се

казва печатарьтъ, който я печаталъ. Като направи тѣзи изследвания, той разправя на своитѣ познати, че видѣлъ една хубава книга, съ скъпа подвързия. И това е важно, но, преди всичко, той трѣбва да знае съдържанието на книгата и да се ползува отъ нея. Християнството е ценна книга, съ хубава подвързия, която ползува човѣка, само когато я отвори и чете. Тамъ всѣки намира методи и закони, по които може да живѣе правилно. Остане ли затворена, тази книга нѣма смисълъ. То е все едно лѣкарьтъ да разполага съ ценно лѣкарство, което дава животъ на хората, безъ да може да се използва. Всички гледатъ шишето съ лѣкарството отвънъ, обръщатъ го оттукъ-оттамъ, но никой не може да го отвори. Ако счупятъ шишето, лѣкарството ще се излѣе. Какъвъ смисълъ иматъ книгата и шишето, щомъ не могатъ да се използватъ? Колкото и да се възхищавате отъ тѣхнитѣ външни качества, тѣ нищо не допринасятъ. Има друга книга, по ценна отъ тази, на която описвате качества — тя е човѣшката душа. Въ нея сж написани тайнитѣ, скрити въ Битието, отъ създаването на свѣта до края на вѣка.

Като се каже нѣщо за душата, нѣкои се питатъ, дали съществува тя, или не. Малцина отварятъ и четатъ тази книга. Единъ грѣцки философъ казва: „Познай себе си“. Тази мисълъ крие въ себе си учението за душата. Да познае човѣкъ себе си, това значи, да отвори книгата на своята душа и да чете. Тамъ той ще намѣри тайнитѣ на Битието. Светото Писание съдържа по-малко тайни отъ това, което Богъ е написалъ въ човѣшката душа. Четете написаното въ вашата душа, да видите, какъ сж живѣли всички живи същества, всички ангели. Само така свѣтътъ ще оживѣе и ще се отвори предъ васъ. — Може ли човѣкъ да влѣзе въ връзка съ ангелитѣ? — Може. Азъ правя това всѣки день. Ще кажете, че това е невъзможно. Опитайте и ще се убедите, че е възможно да се разговаряте съ ангелитѣ. Колко ангели хлопатъ на човѣшкитѣ сърдца! Вмѣсто да отварятъ сърдцата си за тѣхъ, тѣ казватъ: Имай ме отреченъ. Едни се отказватъ да ги приематъ, подъ предлогъ, че отиватъ на нивата си; други, че опитватъ петтѣ си чифта волове, а трети, че отиватъ да се женятъ. И Соломонъ бѣше прибралъ въ двореца си 900 жени, но

това не е женитба. Съвременният мъж се раздѣля отъ своята жена и се жени за разведена. Сжщото прави и жената. Следъ това тѣ минаватъ за културни хора. Каква култура има въ живота на разведенитѣ мъже и жени? Да се разведешъ съ този, съ когото Богъ те е съчеталъ, и да се свържешъ съ чуждъ мъжъ, или чужда жена, това не е истинска култура. Като се патъкватъ на мъчнотии, хората казватъ, че животътъ е борба, следователно, тѣ трѣбва да се борятъ. Да се бори агнето съ вълка, има смисълъ. Но какъвъ смисълъ има да се борятъ две сестри, или двама братя въ единъ домъ? Да се биятъ хората, когато служатъ на различни богове, има смисълъ; но трѣбва ли да се биятъ, когато служатъ на единъ и сжщъ Богъ?

Стопанинътъ на къщата, за когото говори Христосъ, поканилъ много хора на вечерята, но тѣ се отказали. Казва се, че тѣзи хора не сж готови за новата култура. Тѣ се занимаватъ съ преходни, временни нѣща, които отклоняватъ вниманието имъ отъ истинското предназначение на човѣка. На бубата е позволено да се занимава съ тѣлото си само 40 дня. Следъ това тя се отказва отъ него и се превръща въ пашкулъ. После се отказва и отъ пашкула и се превръща въ пеперуда. Тѣлото, на което човѣкъ отдава голѣмо внимание, не е най-сжщественото, нито най-възвишеното нѣщо въ живота. То трѣбва да се преобрази, да се усъвършенствува. Павелъ казва: „Има тѣло естествено, има и тѣло духовно“. Естественото тѣло е това, което не издържа на болеститѣ. Наричатъ го още физическо тѣло. Ето, испанската болестъ показва колко е устойчиво то. Като му направятъ нѣколко инжекции, или издържа, или не издържа. За предпочитане е човѣкъ да бжде буденъ, да не се подава на микробитѣ. Тогава тѣ ще изидатъ само непотрѣбното въ организма, следъ което той ще парализира действието имъ съ своята мисълъ и воля. Има нѣщо по-опасно отъ микробитѣ, това е човѣшката омраза.

Христосъ кани днесъ всички хора на голѣма вечеря. Това е новиятъ животъ, за който сте призвани. Опитайте го, да видите, какво благо носи той за човѣшкитѣ души. Който приеме поканата и се отзове чисто-сърдечно, очитѣ му ще се отворятъ и ще прогледа. Ще види ангелитѣ, които слизатъ и възлизатъ, ще се свърже

съ тѣхъ и ще започне да се учи на новото знание. Каквото научи, ще го предаде на своитѣ по-малки братя. Това е истинското знание. Който го придобие, ще бѣде полезенъ и за себе си, и за своитѣ ближни. Той разполага съ знанието си при всички условия. То става негова плътъ и кръвъ. Какво знание носи магарето или конътъ, ако го натоварите съ свещенитѣ книги на цѣлото човѣчество? Учено ли е това магаре? То реве, дето трѣбва и не трѣбва, не подозира, какви книги носи на гърба си. Стремете се къмъ онова знание, което можете да занесете съ себе си и на онзи свѣтъ, а не къмъ такова, което пречупва грѣбнака ви.

Третата категория хора, които отказали да присъствуватъ на вечерята, сж онѣзи, които отиватъ да се женятъ. Тѣ сж подобни на родолюбцитѣ, които обичатъ отечеството си, но гледатъ да го използватъ, да заематъ голѣми служби. Истински родолюбецъ е този, който жертвува всичко свое за отечеството си. Той трѣбва да бѣде образецъ, достоенъ примѣръ за подражаване. Който се жертвува за ближния си, за отечеството си, за една възвишена идея, той не умира. Въ негово име възкръсватъ всички хора, всички народи. Великитѣ хора сж душата на народитѣ. Единъ день всички народи ще възкръснатъ, а съ тѣхъ заедно и цѣлата бѣла раса. Тогава ще дойде Христосъ. Следователно, слизането на Христа на земята ще се ознаменува съ придобиване свобода на народитѣ. Всѣки народъ, който се опитва да ограничи другъ, като отнеме свободата му, се лишава отъ Божието благословение. Не мислете, че сте нѣщо отдѣлно отъ Цѣлото. Ако се отречете отъ поканата и кажете, че отивате на нивата си, че опитвате воловетѣ си или се жените, това ни най-малко не ви спасява. Това не ви освобождава отъ задължението къмъ Цѣлото. Животътъ на всѣки човѣкъ трѣбва да се влѣе въ живота на Цѣлото, и всички заедно да образувате бж-дещата велика сграда.

Желая, всички българи да сж отъ слѣпитѣ, призвани отъ Христа на вечерята. За кои слѣпи говори Христосъ? — За онѣзи, на които очитѣ сж затворени за злото, а отворени за доброто и възвишеното. Българинътъ обича нивицата си, но на всѣки човѣкъ е дадено толкова, колкото му трѣбва. Вземете ли повече отъ

определеното, лесно ще го изгуби. Всѣки има право да обработва земята, но не да я обсебва. Това изисква и Богъ отъ насъ. Това изисква любовта.

Какво представя любовта? Нѣкои употребяватъ думата „любовъ“ вмѣсто „обичъ“ и обратно, а тѣ се различаватъ. Любовта е творческа сила, която дава животъ. Обичта гради върху това, което любовта твори. Изобщо, любовта дава, обичта взема. При единъ индуски учителъ дошълъ единъ ученикъ, да пита, какво нѣщо е любовта. Учительтъ мълчалъ, нищо не отговорилъ. Ученикътъ го посещавалъ петъ деня наредъ, задавалъ му сжщия въпросъ, но той пакъ мълчалъ. На шестия день ученикътъ настоялъ предъ учителя, да му каже нѣщо по зададения въпросъ, но, вмѣсто отговоръ, учителятъ го хваналъ за ржка и го повелъ по направление къмъ ржката Гангъ. Следъ това го потопилъ въ водата и така го държалъ петъ минути. Ученикътъ риталъ, искалъ да се освободи отъ здравата ржка на учителя, но не могълъ. Най-после учителятъ го извадилъ отъ водата и го запиталъ: Какво усѣти, когато бѣше въ водата? — Голѣмо вътрешно напрежение и нужда отъ въздухъ. Учителятъ му отговорилъ: Когато почувствуващъ такава вътрешна нужда отъ любовта, тогава ще разберешъ, какво представя тя. Както при отварянето на устата дишашъ, така при отваряне на душата ще любиишъ.

Сегашната християнска култура, като индуския учителъ, е хванала здраво европейскитѣ народи и ги пуща въ водата. Петъ години вече, откакъ тѣ ритатъ въ водата, искатъ да се освободятъ. Христосъ ги пита: Какво усѣшате? Какъ се чувствувате? — Имаме нужда отъ свобода. Всички народи ще бждатъ свободни, когато се обърнатъ къмъ Бога, когато се възлюбятъ едни други. Любовта прави човѣка свободенъ. Откажете се отъ егоизма, отъ мисълта, какво ще стане съ васъ. Изпълнявайте волята на Онзи, Който живѣе въ васъ. Христосъ казва: „Не търся слава отъ челоуѣцитѣ, но отъ Бога.“ Човѣкъ е частъ отъ Божествения организъмъ. Щомъ цѣлиятъ организъмъ е здравъ, и частитѣ му ще бждатъ здрави. — Какво ще стане съ България? — Отъ васъ зависи да бжде тя добре, или зле. Когато всички българи живѣятъ въ хармония съ Цѣлото, тѣх-

ниятъ животъ ще бжде хармониченъ. Още отъ създаването на свѣта Богъ е начерталъ границитѣ на България, предвидилъ е, каква форма на управление да има. Единъ день този планъ ще се приложи. Това е предвидено, както за България, така и за всички народи, за всички хора поотдѣлно. Като се върнете по домоветѣ си, всѣки отъ васъ да влѣзе въ скришната си стаичка, да отвори библиотеката си, да види, какво е писано за васъ, каква е програмата, която трѣбва да изпълните.

Мина вече страшното, на края сте. Сега идатъ блажени дни — на възкресение и подмладяване. Всички ще бждете млади, на 33 години. Ще живѣете на земята, колкото искате; ще си заминете, когато свършите работата си. Ще извикате близкитѣ и приятелитѣ си, ще имъ кажете, че заминавате за онзи свѣтъ. Ще се сбогувате съ тѣхъ и ще тръгнете за отечеството си. Като заминете, нѣма да плачатъ за васъ, защото знаятъ, кжде отивате. За да заминавате за онзи свѣтъ по свобода и да се връщате по свобода, трѣбва да се откажете отъ омразата, отъ ревността, завистта, отъ всички дребнави. Че нѣкой ви обралъ, това да не ви смушава. Вашето е всѣкога ваше, никой не може да ви го вземе. И да го вземе, ще го получите назадъ.

Желая, всички да се запознаете лично съ Христа. Какъ ще дойде Христосъ на земята, кжде ще Го срещнете, не е важно. Мислете, както искате. Очаквайте Го, както разбирате. Ако сте православенъ, ще Го очаквате да слѣзе отъ небето, придруженъ съ ангели, които ще затрѣбятъ на цѣлъ свѣтъ, че Христосъ иде. Ако сте теософъ, ще чакате да се роди нѣкжде Христосъ и да расте, да се развива, докато тръгне между народитѣ да проповѣдва. Ако сте окултистъ, ще вѣрвате, че Христосъ ще се явява тукъ и тамъ, между всички народи. Явяването Му ще се познава по голѣмитѣ пертурбации, които ще ставатъ въ цѣлия свѣтъ. Христосъ хлопа на всѣка врата и кани хората на голѣма вечеря. На чия врата се хлопа? — На вратата на онзи, който има воля и готовностъ да приеме поканата. Радвайте се, че сте отъ призванитѣ. Не се съмнявайте въ истината. Отдето и да иде, тя е една и сѣща, неизмѣнна. За да я възприемете, трѣбва да се освободите отъ външното гле-

дане на нѣщата. Материалниятъ свѣтъ има отношение къмъ формитъ на нѣщата, а духовниятъ и Божествениятъ разглеждатъ тѣхното съдържание и смисълъ. Ето защо, не се спирайте само на формитъ, но минавайте и къмъ съдържанието имъ.

Какво каза дяволътъ на Христа, като Го изведе на планината? — „Ако ми се поклонишъ, ще ти дамъ всички царства, които виждашъ тамъ долу.“ Христосъ му отговори: „Махни се, сатано, казано е само на Бога да се покланяшъ и на Него да служишъ.“ Христосъ не прави договори съ дявола. Той знае, че всички дяволски договори и обещания пропадатъ. Човѣкъ е дошълъ на земята не да става царь, но да служи на Бога съ любовъ. Той трѣбва да бѣде доволенъ отъ положението си и да не се стреми къмъ богатство и слава, които ще го провалятъ. Ще ви срещне нѣкой и ще ви пита, православенъ ли си, евангелистъ ли си или католикъ. Това не трѣбва да ви занимава. Всѣки да каже въ себе си: Азъ познавамъ единъ Богъ, Който обича всички, лѣкува всички и дава животъ, храна и вода на всички. Навсѣкжде е Той, навсѣкжде чуваме гласа Му. Нѣкои чуватъ гласа Му и не се съмняватъ въ Него, а други Го чуватъ и се съмняватъ. Тази е разликата между вѣрващи и невѣрващи. Ще кажете, че нѣкой-си се представялъ за Христосъ.—Ако този човѣкъ живѣе по законитъ на любовта, на мъдростта, на правдата, на добродетелта, той е Христосъ. Така всички хора могат да бждатъ като Христа. Има ли нѣщо невъзможно въ това? И Христосъ казва за себе си: „Азъ и Отецъ ми едно сме.“ Който живѣе като Бога, той е едно съ Него. При това положение, Христовиятъ Духъ ще живѣе въ всички хора: единъ въ многото, и многото въ единъ.

Ще кажете, че има тайни, скрити нѣща въ човѣшкия животъ. — Има тайни въ живота, но това не значи, че сж нечисти. Животътъ на небето и подъ небето е пълненъ съ тайни. Природата е пълна съ тайни. Самъ човѣкъ, неговото тѣло е велика тайна. Който е възлюбилъ Бога и ближния си, който учи и работи, той постепенно се домогва до тайнитъ на природата, както и на своя организъмъ. Въ този смисълъ, свето нѣщо е човѣшкото тѣло. Пристѣпвайте къмъ него съ благоговѣние и светостъ. Силитъ, необходими за развитието на човѣка, сж

скрити въ самия него, а условията за проявата имъ сж вънъ нѣкжде. Въ влагата, въ водата се крие Божествениятъ животъ, въ топлината — любовта, а въ свѣтлината — истината. Ползвайте се отъ тѣзи условия, за да растете и да се развивате. — Искаме да бъдемъ радостни и весели. — И това е възможно. — Какъ? — Като отворите сърдцата си за свѣтлината и топлината на Божията Любовь.

Единъ факиръ въ Индия прекаралъ 30 години въ неподвижно състояние, съ желание да разреши смисъла на живота. По цѣли дни той седѣлъ неподвиженъ като дърво. Птичкитѣ даже правѣли гнѣздата си върху неговата глава. Единъ день една бедна вдовица се приближила до него и на едно близко дърво закачила люлчица, въ която оставила детето си. Спокойна, че детето ѝ се намира подъ зоркото око на факира, тя отишла на работа. Следъ малко една кобра се приближила до люлчицата и се готвѣла да ухапе детето. Факирътъ си задалъ въпроса, да помогне ли на детето, или да го предостави на грижитѣ на Бога. Той си казалъ: Богъ създаде и детето, и кобрата. Той самъ мисли за него. При това, не зная, какво да направя, за да изпълня волята Божия. Като разсждавалъ така, той не се подвижилъ и оставилъ на Бога, самъ да разреши въпроса. Кобрата ухапала детето, и то умрѣло. Факирътъ си казалъ: Такава е била волята Божия. Напраздно прекаралъ той 30 години въ размишление — не разбралъ смисъла на живота. Като заминалъ за онзи свѣтъ, Богъ го извикалъ да го пита, защо не спасилъ детето на вдовицата. — Не знаехъ, каква е твоята воля — да спася детето, като убия кобрата, или да оставя кобрата жива, а Ти самъ да запазишъ детето. Богъ му отговорилъ: Моята воля е да остане детето живо, затова ти трѣбваше да се подвижишъ и да убиешъ кобрата. Защо размишляваше толкова години, щомъ не можа да разрешишъ този въпросъ? За наказание, ще те изпратя пакъ на земята, да прекарашъ още хиляда години въ мъчности, да познавашъ, каква е моята воля и да я изпълнявашъ.

Много хора и донесъ още седатъ като този факиръ, неподвижни и въ размишление върху целта и смисъла на живота, но нищо не сж разрешили. До тѣхъ

се приближаватъ приятелитѣ имъ, преследвани отъ кобри, но тѣ не се подвижватъ, не искатъ да вдигнатъ ржка, да убиятъ кобрата. Тѣ си казватъ: Богъ е направилъ и човѣка, и кобрата; ако трѣбва, Той самъ ще спаси човѣка.

Кобрата представя лъжливия човѣшки животъ, резултатъ на неговия изопаченъ умъ и на неговото сърдце. Кобрата държи ума и сърдцето на човѣка сковани. Ще кажете, че свѣтътъ е такъвъ. — Не е такъвъ свѣтътъ. Напротивъ, свѣтътъ е разуменъ, основанъ на редъ и порядъкъ. За да видите, какво, въ сжщностъ, е свѣтътъ, трѣбва да имате свободенъ билетъ да го обиколите. Само така ще имате ясна представа за него. Но само онзи може да се ползува отъ такъвъ билетъ, който е готовъ да учи и да работи съ любовъ. Свѣтътъ се нуждае отъ велики хора, отъ герои, ранени не въ гърба, при отстъпление и бѣгство, но въ гърдитѣ, ранени при настѣпление.

Иде Божиятъ Духъ въ свѣта да работи и да подтикне всички хора къмъ работа. Свършиха се вече онѣзи времена на спокойствие и почивка. Днесъ отъ всички се иска работа. Всички хора сж на парила. Да мисли човѣкъ само за сънъ и почивка, това е леностъ, резултатъ на неговата инертностъ. Единъ човѣкъ страдалъ отъ голѣма леностъ и не знаелъ, какъ да си помогне. Той се обърналъ къмъ единъ опитенъ американски лѣкаръ да му помогне по нѣкакъвъ начинъ. Лѣкарътъ го завелъ въ лабораторията си и го поставилъ подъ действието на електрически токове. Болниятъ започналъ да вика, да тропа съ крака, да маха съ ржце. — Нѣма нищо опасно, — спокойно отговорилъ лѣкарътъ — това сж гимнастически упражнения, които ще ви помогнатъ да се излѣкувате.

Човѣшкиятъ животъ се нуждае отъ здрава основа, каквато Богъ първоначално е поставилъ. Прилагайте истината и любовта въ живота си. Ако видите, че братъ ви и сестра ви сж нечисти, окаляни, не ги критикувайте, но помогнете имъ да се изчистятъ; ако сж гладни, нахранете ги; ако сж болни, лѣкувайте ги. — Защо нѣкои хора не ходятъ на черква? — Тамъ е заблудението ви. Азъ намирамъ, че тѣ прекарватъ въ черква повече, отколкото трѣбва. Черквата представя

личния животъ на човѣка. Всѣки си има по една такава черква. Излѣзте отъ своята черква и влѣзте въ Божествената църква на любовта, на правдата, на истината, на добродетелта. Съ други думи казано: Престанете да мислите само за себе си. Мислете и за своитѣ ближни. Само така ще се подобри положението на семействата, на обществата, на народитѣ. Само така ще се подобри политическото положение на България. Всички хора — свещеници, учители, сѣдии, управници, майки и бащи трѣбва да се молятъ за победа на злото. — На коя страна да бждемъ? — На страната на Бога и на Христа. Азъ съмъ вече на фронта. Извадилъ съмъ меча си и воювамъ. Ако всички хора воюватъ противъ злото, първо въ себе си, а после — вънъ отъ тѣхъ, свѣтътъ лесно ще се оправи. Велико е бждещето на човѣчеството. — Какво ще стане съ България? — Не мислете за това. Работитѣ на България сж оправени, но вашитѣ не сж оправени.

Желая, вашитѣ работи да се оправятъ по всички Божествени правила. Желая, всички да бждете здрави, бодри, весели и, дето се срѣщате, да се познаете. Нѣма по-велико нѣщо отъ това, да се познаваме като братя. Това проповѣдва Христосъ.

Желая на всички да бждете сиромаси, хроми, клосни, слѣпи, за да сте отъ призванитѣ. Христосъ ще изпрати слугата си да ви покани на голѣмата вечеря. Богъ да ви благослови и да бжде съ васъ сега, и всѣкога, и презъ всичкитѣ вѣкове!

»

21. Беседа отъ Учителя, държана
на 3 ноемврий, 1918 г. София.

Да наеме работници

„Царството небесно е подобно на човекъ, който излѣзе, щомъ съмна, да наеме работници за лозето си“ *)

Думата „подобно“ има отношение къмъ хармонията. Само подобнитѣ нѣща могатъ да си хармониратъ. Подобието въ вибрациитѣ, което създава хармонията, се изчислява математически, като отношение между обема и разширяването на тѣлата.

„Царството небесно е подобно на домовитъ човѣкъ.“ Домовитъ човѣкъ подразбира богатъ човѣкъ. Той излѣзълъ рано сутринта да наеме работници за лозето си. Въ случая, лозето представя свѣта, а въ тѣсенъ смисълъ — личния животъ на човѣка. Който има лозе, радва се, доволенъ е, защото има какво да си хапва. Като обикаля лозето си, той хапне оттукъ, хапне оттамъ и се връща вжъщи доволенъ. Като изтиска гроздовия сокъ и го остави да ферментира, получава вино, което развеселява човѣка. И най-голѣмиятъ песимистъ, като сръбне две-три чаши вино, развеселява се и става оптимистъ. И страхливиятъ, като пие половинъ килограмъ вино, става смѣлъ и решителенъ.

Думитѣ, съ които Христосъ си служи, представятъ символи, принципи за изяснение на нѣкои идеи. Трѣбва да разбирате езика на Христа. Той е Божественъ езикъ. Както думитѣ, съ които си служимъ, представятъ символи, образи на речта, така и положенията, презъ които минава човѣкъ, символизиратъ нѣщо. Казваме „слуга и господарь“. Слугата заема едно положение, господарьтъ — друго. Като слуга, човѣкъ заема низко положение. Господаритѣ му говорятъ по неговъ адресъ лошо, турятъ му различни епитети, и той е длъженъ да търпи. Като господарь, човѣкъ заема високо положение; всички му се кланятъ. На слугата заповѣдватъ, а на господаря

*) Матей 20 1

се подчиняватъ. Дали си слуга, или господарь, това сж временни положения, временни служби. Това сж роли на актьоръ. Докато си на сцената, ще бждешъ и слуга, и господарь. Щомъ слѣзешъ отъ сцената, влизашъ въ истинската си роля. Каквато роля и да играе човѣкъ въ живота, тя опредѣля неговия характеръ. Значи, докато е на сцената, човѣкъ е необикновенъ; щомъ слѣзе отъ сцената, става обикновенъ. Следователно, необикновени хора сж тѣзи, които работятъ, а които си почиватъ, тѣ сж обикновени. Актьоритѣ сж необикновени хора, а които наблюдаватъ работниците, сж обикновени. Домовитиятъ човѣкъ е необикновенъ, защото излѣзълъ на пазара да намѣри свободни хора, безъ работа, да ги направи необикновени. Той излѣзълъ рано сутринта, на разсъмване, около седемъ часа наше време и, колкото работници намѣрилъ, пазарилъ ги по единъ пенезъ на день, около три гроша и 30 пари. Ще кажете, че е невъзможно днесъ човѣкъ да работи за единъ пенезъ на день. Единъ пенезъ е символъ на нѣщо. Който научи значението на това число, ще стане обикновенъ човѣкъ и ще си почива. Домовитиятъ човѣкъ излизалъ нѣколко пѣти на пазара да търси работници, а именно въ 3, 6, 9 и 11 часа, които на наше време сж 9 и 12 часа до обѣдъ и 3 и 5 часа следъ обѣдъ. Колкото работници намѣрилъ по това време, на всички платилъ по единъ пенезъ. Знае се, колко е платилъ, но числото на работниците не е известно.

Кой е господарьтъ, който отишълъ да пазарява работници?—Богъ, Създателтъ на свѣта. Той изпратилъ всички хора на земята да работятъ. Господарьтъ пазарява работници на петъ пѣти, въ различни часове на деня, които отговарятъ на петъ категории хора. Тѣ се срѣщатъ не само въ живота, но и въ всѣки човѣкъ. Първата категория представя човѣшкия разумъ, втората категория — човѣшкия интелектъ, третата категория — човѣшката душа, четвъртата — човѣшкото сърдце, петата — човѣшкия умъ, т. е. силитѣ, които работятъ въ човѣка. — Защо господарьтъ платилъ на всички работници по равно, все по единъ пенезъ? Числото едно, единицата е мѣрка, съ която отмѣрваме своитѣ действия. Който иска два пенеза, той не разбира основния законъ на живота. Не можешъ да ездигъ едновременно два коня. Ако имашъ два коня, единия ще ездигъ, а другия ще

водишъ подиръ себе си. Ако отивашъ на лозето, ще носишъ една мотика; ако отивашъ въ гората да съчешъ дърва, нужна ти е една брадва; ако си писаръ, ще пишешъ съ една писалка; стариятъ се подпира съ една тояга; човѣкъ носи на главата си една шапка и т. н. Дето и да се обърнете въ живота, виждате, че числото едно играе важна роля.

Както за плащането на една работа е определено, колко трѣбва да се даде, така е определено времето и за свършването ѝ. Соломонъ казва: „Всѣко нѣщо си има своето време.“ Значи, определено е времето за проява на човѣшкия умъ, на човѣшката душа и на човѣшкото сърдце. Като говоримъ за душата, разбираме моралнитѣ, съзнателнитѣ, висшитѣ прояви въ човѣка. Сърдцето е проводникъ на чувствата, а въ повисокъ смисълъ — на любовта. Кога ще се прояви сърдцето на човѣка, и за това има определено време. Право ли е, 21 годишна мома да каже, че не иска да люби сега, но ще люби на стари години, да покаже силата на сърдцето си. Тогава нищо нѣма да покаже. Има време, когато човѣкъ трѣбва да прояви силата си, нѣма защо да смѣсва времето. Времето за любовта е едно, за мъдростта — друго, за силата — трето. За да опитате силата на избухливитѣ вещества, не е нужно да ги палите съ часове. Достатъчно е да доближите до тѣхъ запалена клечка кибритъ, за да се възпламенятъ изведнѣжъ и да избухнатъ. Тѣ проявяватъ силата си въ единъ моментъ. Сжщото е и съ работниците, които дошли на работа въ единадесетия часъ. Тѣ свършили работата си за единъ часъ. Нѣкои работници копаятъ дупки цѣлъ день, а други, достатъчно е да турятъ само единия си прѣстъ въ дупката, и да свършатъ цѣлата работа. Хората на единадесетия часъ сж особено нуждни, тѣ се наричатъ „майки“. Като съберете дветѣ единици въ числото 11, получавате две — майката. Значи, едницата е бащата, двойката — майката. Ако не съберете едното и дветѣ, тѣзи числа ще бждатъ всѣкога въ противоречие. Щомъ ги съберете, получавате числото три — детето. Тройката е резултатъ, число на равновесие. Числата шестъ и деветъ сжщо сж резултатъ. Чистото три означава различието между индивидитѣ, шестъ

— различието между домоветѣ, деветъ — различието между народитѣ, а единадесетъ е число на раздоритѣ.

Като четете притчата за домовития човѣкъ, запитвате, защо господарьтъ платилъ и на последнитѣ работници, колкото на първитѣ. Питамъ: На кое дете майката дава най-много? — На плачливото. — Защо? — За да има миръ вкъщи. Следователно, когато питате, защо Богъ дава и на лошитѣ толкова, колкото и на добритѣ, ще знаете, че Той постъпва така, за да има миръ въ свѣта. Когато иматъ къщи, ниви, лозя, пари, лошитѣ хора се укротяватъ. Ако имъ отнемете богатствата, тѣ ставатъ размирници, вдигатъ шумъ, правятъ крамоли. Искате ли миръ въ свѣта, задоволете първо лошитѣ хора, дайте имъ, колкото може повече блага и богатства. Дайте управлението въ ржцетѣ на лошитѣ хора, да видите, какъ ще постъпватъ. Ако оставите добритѣ да управляватъ, нищо нѣма да направятъ. Защо? — Защото искатъ да наредатъ всичко по Божественъ начинъ. Тѣ могатъ да свършатъ работата добре, само ако сж умни и свършени. Тогава тѣхната работа ще надмине тази, която лошитѣ сж свършили. — Да живѣемъ споредъ Божиитѣ закони! — И това е добре, но, за да знаешъ, кога да наемешъ работници, трѣбва да излѣзешъ на време. Господарьтъ на лозето излѣзълъ рано сутринята да пазари първитѣ работници. Следъ това излѣзълъ още четири пѣти, да пазари и останалитѣ работници. Ако остане на нѣкого отъ съвременнитѣ господари да търси работници, той ще отиде само единъ пѣти и ще каже: Повече не излизамъ. Домовитиятъ господарь излѣзълъ петъ пѣти на пазара, да намѣри петъ категории работници. Първитѣ били работници на човѣшкия разумъ. Като видѣлъ, че сж свободни, той ги изпратилъ въ главата, тамъ да работятъ. Работниците, които пазарилъ въ третия часъ, сж тѣзи на интелекта, на търговеца, който работи на едро, а не на дребно. Тѣ планиратъ само, като инженери. Работниците, които пазарилъ на шестия часъ, сж на душата. Тѣ дошли преди обѣдъ. Тѣ представятъ моралнитѣ чувства въ човѣка, които трѣбва до слѣзатъ отъ своето високо мѣсто и да изпълнятъ службата си. Така поне ще знаете, кога е обѣдъ въ духовния свѣтъ. Когато човѣкъ минава презъ голѣми мъчности и страдания, това

е обѣдъ въ духовния свѣтъ. За да си помогне, той трѣбва да извика на помощъ моралнитѣ чувства. Като излѣзълъ въ деветъ часа, господарьтъ пазарилъ работниците на сърдцето. Забелязано е, че сърдцето обича сѣнкитѣ. Работниците, които дошли въ петъ часа следъ обѣдъ, сж хората на физическия свѣтъ, които мислятъ за ядене и пиене. Тѣ прекарватъ живота си повече въ удоволствия, въ ядене и пиене и, къмъ края на живота си, казватъ: Както и да е, прекарахме днитѣ си; сега остава да си починемъ.

Различнитѣ категории работници иматъ отношение и къмъ обществения животъ на хората. Първата категория работници, които господарьтъ пазарилъ рано сутринта, сж свещеницитѣ; следъ тѣхъ идатъ учителитѣ, сжидитѣ, търговцитѣ и най-после земеделцитѣ. Когато господарьтъ платилъ на всички работници по единъ пенезъ, работниците отъ по-високото звание протестирали: Какъ е възможно да ни приравняватъ съ по-долнитѣ работници? Ние работихме толкова много, а на всички плащатъ еднакво. Това е несправедливо! И проповѣдници, и учители, и сжидии протестираатъ. Добре е човѣкъ да бжде доволенъ, но понѣкога не е добре.

Въ Англия имало единъ знаменитъ проповѣдникъ, който се отличавалъ съ голѣмото си красноречие. На проповѣдитѣ му се стичалъ хиляденъ народъ. Често го посещавалъ и кралятъ. Единъ день кралятъ казалъ на първия си министъръ: Трѣбва да се увеличи заплатата на този проповѣдникъ, да бжде улесненъ въ живота, да не се грижи за прехраната си. Така той ще има повече време за работа. Министърътъ изпълнилъ заповѣдта на краля. Следъ две-три години гласътъ на проповѣдника заглѣхналъ: не се чували вече хубавитѣ проповѣди. Кралятъ запиталъ министра: Защо проповѣдникътъ престана да държи своитѣ красноречиви беседи? Министърътъ отговорилъ: Когато затлъстѣе, пѣтелътъ престава да пѣе.

Ако майката иска, детето ѝ да пѣе добре, не трѣбва да дава ухо на неговитѣ желанія. Колко хубаво пѣе детето, когато иска нѣщо отъ майка си! Щомъ се задоволи желанието му, то престава да пѣе и излиза вънъ да играе съ другарчетата си. Защо пѣвецътъ пѣе толкова хубаво на сцената? Защо цигуларьтъ свири тол-

кова хубаво? — Защото сж гладни. За хлѣбъ пѣятъ тѣ. Защо работятъ свещеницитѣ, учителитѣ, сѣдитѣ? — За хлѣбъ. Ще кажете, че тѣ работятъ идейно. — За хлѣбъ работятъ всички. Има неумолими заксни въ живота. Гладътъ е единъ неумолимъ законъ. Безъ хлѣбъ не може да се живѣе. Азъ взимамъ „хлѣба“ въ широкъ смисълъ на думата, а не както обикновено го разбиратъ. Ако можеше безъ хлѣбъ, Богъ щѣше да създаде другъ свѣтъ, а не сегашния. Като знаеше това, Той даде много хлѣбъ на хората, да бждатъ всички сити и доволни. Като се храни, човѣкъ преживява възвишени и благородни чувства. Храната не е само физическа, т. е. материална, но и сърдечна, и умствена. Значи, като мисли, като чувствува, като прави добри дѣла, човѣкъ пакъ се храни. При това хранене той усѣща нужда отъ ближния си, да сподѣли съ него своитѣ мисли, чувства и постѣпки. Сподѣляйте тогава и материалната си храна съ своя ближентъ, да става правилно обмѣната.

„Да наеме работници за лозето си.“ Копането е специална работа. Дълго време човѣкъ трѣбва да посещава Божествения университетъ, докато се научи да копае. Като копае, той вдига и слага мотиката и казва „ха“. Какво означава това „ха“? — Усилие, трудъ. Единъ турчинъ, кафеджия, чукалъ кафе въ голѣмъ каменентъ хаванъ предъ дюкяна си и на всѣко слагане на чука се чувало звукътъ „ха“. Въ това време край дюкяна миналъ единъ човѣкъ и се спрѣлъ да гледа, какво прави турчинътъ. Като чувалъ при всѣко слагане на чука звука „ха“, той казалъ на турчина: Приятелю, хайде да станемъ съдружници. Ти ще чукашъ кафето, а азъ ще викамъ „ха“. Турчинътъ го погледналъ, усмихналъ се и казалъ: Съгласентъ съмъ. Започнали заедно да работятъ. Турчинътъ вдигалъ и слагалъ тежкия чукъ, а съдружникътъ внимавалъ да улови момента, когато трѣбва да каже „ха“. Така свършили чукането на кафето. Турчинътъ правилъ кафета на посетителитѣ си и турялъ десетачетата въ една добре затворена тенекиена кутийка. Съдружникътъ му казалъ: Приятелю, трѣбва да дадешъ и на мене половината печалба. Турчинътъ си мѣлчалъ, нищо не му казвалъ. Тогава той завелъ дѣло противъ кафеджията. Като се явили предъ сѣдията, съдружникътъ разказалъ цѣлата история и настоявалъ да получи частъ отъ печал-

бата. Сждията пожелалъ да види кутията, въ която турчинътъ събиралъ паритъ. Той пусналъ вътре едно десетаче и се обърналъ къмъ съдружника съ думитъ: Това „тинъ“, което чувашъ при падане на всѣко десетаче въ кутията, ще бжде твоята заплата.

Днесъ много хора обикалятъ работницитъ, да наблюдаватъ, какво правятъ. Като чуятъ, че нѣкжде станало престѣпление, тѣ казватъ „ха“. Чуятъ, че нѣкжде се вършатъ добри дѣла, пакъ казватъ „ха“. Тукъ „ха“, тамъ „ха“ и следъ това се чудятъ, защо никой не имъ плаща, защо работитъ имъ не вървятъ. „Тинъ“ ще бжде тѣхната заплата. Въ този примѣръ се крие великъ законъ.

Велики закони, велики принципи се криятъ въ Христовото учение, които и донесъ още оставатъ затворени. Защо? — Защото не сж приложени. Мнозина казватъ, че Христовото учение не може още да се приложи и само Го проповѣдватъ. — Приложимо е учението на Христа. То трѣбва да се приложи и въ училищата. Всѣки мораленъ принципъ е приложимъ. Отъ числата 3, 6, 9 и 11 виждаме, че въ човѣшкия животъ има благоприятни и неблагоприятни дни. Въ благоприятнитъ дни ще работишъ, въ неблагоприятнитъ нѣма да работишъ. Това е законъ, а не суевѣрие, както нѣкои мислятъ. Ако не си разположенъ, и работата ти не върви, остави я временно, или я промѣни. Това се отнася до всички работници, проповѣдници, учители, сждии, адвокати, търговци. Ако днесъ не сте разположени, отложете работата си. Много дѣла на адвокати сж пропаднали по причина на тѣхното неразположение. Много проповѣди сж оставали безплодни, пакъ по причина на неразположение на проповѣдника. И майката не трѣбва да милва и цѣлува детето си при неразположение. Тогава и да го цѣлуне, детето не получава нищо. Човѣкъ се ползува отъ благословението на ближния си, когато последниятъ е въ добро разположение по умъ, по сърдце и по духъ. Започвайте работата си съ разположенис. Явявайте се между хората само тогава, когато сте разположени. Посещавайте болни, когато сте разположени. Ако лѣкарьтъ е неразположенъ, той не може да помогне на болния. Който приложи този законъ, ще избѣгне 99% отъ мъжнотиитъ и противоречията си.

Ето защо, когато се изучава християнството, за да се прилага, трѣбва да се спирате не само върху външната му страна, но и върху неговия дълбокъ, вътрешенъ смисълъ. Християнството не се заключава само въ молитви, въ палене на свѣщи и кандила. Ако свѣтътъ можеше да се спаси съ палене на свѣщи, кандила и съ молитви, досега щѣше да бжде спасенъ. Трѣбва да се палятъ свѣщи, но не отъ восъкъ. Трѣбва да горятъ кандила, но не съ зехтинъ. Подъ „свѣщъ“ разбираме човѣшкия умъ, а подъ „кандило“ — човѣшкото сърдце. Хората сж палили свѣщи и кандила още преди Христа, но сж знаели, защо ги палятъ. Всѣко явление, което става въ природата, става и въ насъ. Затова трѣбва да разбираме смисъла на всички явления въ природата и да се ползуваме отъ тѣхъ.

Като наблюдавамъ падането на листата презъ есенъта, не изпитвамъ тъга, но размишлявамъ върху този процесъ и го търся въ човѣшкия животъ. Така правя аналогия между явленията въ природата и въ човѣка. Поетътъ наблюдава падането на листата на дърветата и го описва въ поетична форма. Тъга има въ тази поезия. Обаче, като види падналъ плодъ отъ дървото, не тъжи. Защо не тъжи за плода? — Защото е узрѣлъ. Той мисли, че плодътъ е завършилъ своето развитие, а листътъ има още да се развива. Не се разсждава така. И листътъ е завършилъ развитието си като листъ. Отъ листа не може да стане плодъ, но може да стане по красивъ и по съвършенъ листъ. Той пада презъ есенъта, оставя своето благо на земята, за да се яви отново на пролѣтъ. Сжществуването на съвременната култура се дължи на милионитѣ листа, които падатъ на земята и носятъ своето послание отъ Бога. И човѣкътъ, като листъ, слиза на земята, да донесе Божието послание за онѣзи души, които го очакватъ. Слизането на човѣка на земята, между слабитѣ и немощни сжщества, не е нищо друго, освенъ преминаване на душата презъ игленитѣ уши, за които се говори въ Писанието. Христосъ казва: „По-скоро камила ще мине презъ иглени уши, нежели богатиятъ въ Царството Божие.“ Наистина, преди да влѣзе въ Царството Божие, и бедниятъ и богатиятъ минаватъ много пѣти презъ гроба — презъ игленитѣ уши, дето оставятъ всичко земно. Каквото е

спечелил човѣкъ на земята, на земята го оставя. Единственото нѣщо, което взема съ себе си, това е мотиката, т. е. оржжието, съ което ще копае. Мотиката символизира работа. Значи, работа има и на небето, и на земята. Докато е на земята, човѣкъ трѣбва да благодари за тѣлото си — най-голѣмото богатство, съ което може да разполага. Въ него сж вложени дарби и способности, които трѣбва да развива. Така, той придобива духовно богатство, което занася съ себе си.

„Человѣкъ домовитѣ излѣзе, щомъ се съмна, да наеме работници за лозето си“. — Кой е домовитиятъ човѣкъ? — Господъ. Той слиза на земята да наеме работници за лозето си. Колкото европейски народи намѣри, Той ги нае за работници на своето лозе. Тѣ работиха петъ години, и войната се свърши. Сега се връщатъ отъ работа, и Богъ имъ плаща. Българитѣ се питатъ помежду си: По колко ли ще ни се плати? — По единъ пенезъ — На англичанитѣ? — По единъ пенезъ. — На германцитѣ, на сърбитѣ, на французитѣ, на руснацитѣ? — На всички по единъ пенезъ. — Нѣкои се биха повече. — Нищо отъ това, на всички ще се плати по единъ пенезъ. И на васъ, които ме слушате днесъ, пакъ ще се плати по единъ пенезъ. Такъвъ е законътъ на Божествената справедливостъ. Той трѣбва да се постави за основа на съвременното общество. Работата на всички хора не е еднаква, въпрѣки това, домовитиятъ господарь платилъ на всички по равно — по единъ пенезъ. Ако обичашъ, обичай съ единъ пенезъ. — Съ колко ме обичашъ? — Съ единъ пенезъ, или съ три гроша и 30 пари. На колко пари се равняватъ три гроша? — На 120 пари. Числото 120 е резултатъ. То играе роля въ вселената. И 12 е резултатъ, но въ човѣшкия животъ. Като прибавите още 30 пари къмъ 120, получавате 150 — число, при което злото излиза навънъ. Въ 1915 г. българитѣ се намѣсиха въ общоевропейската война, което показва, че ще минатъ презъ чистене. Между 1913 и 1918 година има известно отношение. 1918 г. е продължение отъ 1913 г. И този пътъ тѣ ще минатъ презъ огънь, да се пречистятъ. Следъ това нѣма да помислятъ вече за война.

Всѣко нѣщо, което става въ свѣта, има свое определено време. Всѣки човѣкъ се ражда на определено за него време, затова хората се различаватъ по-

между си. Забелязано е, че онѣзи, които се раждатъ отъ 9 (22) мартъ нататѣкъ, сж повече идеалисти, умѣтъ въ тѣхъ работи повече отъ сърдцето и страдатъ главно отъ главоболие. Каже ли нѣкой, че страда отъ главоболие, азъ знаая, че той е роденъ презъ мартъ, когато слънцето е въ зодиакалния знакъ Овенъ. Овенътъ е кротѣкъ, но когато се срещнатъ два овена, удрятъ главитѣ си. Който се бори съ материята, осакатява ума си. Това явление се забелязва особено въ живота на поета. Започне ли той да се грижи за материалната си прехрана, поезията му изчезва. Ето защо, като дойде въ ума ви една свѣтла, Божествена мисль или въ сърдцето ви красивъ импулсъ, красиво желание, веднага ги приложете. Отложите ли ги, вие сами се осакатявате. Кажете ли, че тази мисль е неприложима, вие се спѣвате. Ако бѣше неприложима, тя нѣмаше да дойде въ ума ви. Не я ли приложите вие, другъ ще я приеме. Така хлопа Богъ на човѣшкитѣ умове и сърдца. Който не Го приеме, ще ходи отъ човѣкъ на човѣкъ да се предлага за съдружникъ, да вземе участие поне въ изговарянето на звука „ха“. Може да вземе участие, но ще знае, че заплатата му ще бѣде „тинъ“ — звукъ, който се чува при пуцане на десетачетата въ тенекниената кутия. Ако на земята не се научите да работите и да свирите, на небето никога нѣма да се научите. Ако отидете неподготвенъ на небето, веднага ще ви върнатъ на земята. Това е законъ на прераждането.

Човѣкъ е дошълъ на земята да мине презъ мъчението, презъ труда и презъ работата. Като човѣкъ, ще се мъчишъ; като ангелъ, ще се трудишъ. Дойдешъ ли до работата, ще работишъ като Бога. Съ други думи казано: Ще се мъчишъ съ стомаха си, докато смелишъ храната. После ще се трудишъ съ рѣцетѣ си. Най-после ще работишъ съ главата си. Хората се мъчатъ, трудятъ и работятъ, но мъчно успѣватъ, защото си служатъ съ отрицателната глаголна форма „не мога.“ Какъ могатъ да вършатъ отрицателни работи? Както могатъ да се проявяватъ въ отрицателното, така могатъ и въ положителното. — Ще правя погрѣшки. — Прави погрѣшки, и върви напредъ. За предпочитане е човѣкъ да се труди и работи, макаръ и да прави погрѣшки, стколкото да не работи и да не грѣши. Който прави погрѣшки, може и да

ги изправя. Който мрази, може и да обича; който прави зло, може да прави и добро. Сегашниятъ разсипникъ единъ день ще стане добъръ пестовникъ. Кое е добро? — Кое е въ хармония съ великитъ Божествени закони. Всѣко действие, което взема участие въ повдигането на цѣлото човѣчество, е добро. Постѣпкитъ на човѣка се опредѣлятъ отъ резултатитъ, които тѣ произвеждатъ. Човѣкъ опредѣля нѣкои свои постѣпки като лоши. Обаче, като види резултатитъ имъ, тогава може да опредѣли, добри ли сж били, или лоши. Резултатътъ на човѣшкия животъ опредѣля неговото бждеще.

Бждете справедливи въ живота си, не ощетявайте никого, както е билъ справедливъ домовитиятъ човѣкъ. Той даде на първитъ работници това, което имъ се падаше, не ги ощети, но и последнитъ не ощети. Ако хората продължаватъ да прилагатъ стария моралъ, свѣтътъ съвсемъ ще се изопачи. Прилагайте Божествения моралъ въ живота си, — за да задоволите нуждитъ на всички хора. Който не съдействува за задоволяване необходимитъ нужди на ума, на сърдцето и на душата си, той върши зло и престѣпление. Всѣки човѣкъ трѣбва да има на първо мѣсто необходимото, после — потрѣбното и най-после — излишното. То се дава по благодать. Благата, отъ които ние се ползуваме, идатъ отъ ангелитъ. Отъ своитъ излишъци тѣ прашатъ на насъ. Ако ангелитъ бѣха скжперници, като хората, животътъ на земята щѣше да се прекрати. Благодарение на тѣхната щедростъ, ние живѣемъ въ изобилие. Да бждемъ щедри, и ние да изпращаме отъ своитъ излишъци на сжществата, които живѣятъ подъ насъ. За насъ тѣхниятъ животъ е адъ; за тѣхъ нашиятъ животъ е рай. Каквото е отношението между насъ и нисшитъ сжщества, такова е отношението между ангелитъ и насъ. За ангелитъ нашиятъ свѣтъ е адъ. За насъ тѣхниятъ свѣтъ е рай. Значи, за едни сжщества райтъ е на земята, а за други — горе.

Прилагайте Божественитъ закони и не се съмнявайте въ тѣхъ. Вървайте въ душата си, като проява на Божественото Начало. Ще каже нѣкой, че върва само въ това, което вижда. Ако го питамъ, върва ли въ ума и въ сърдцето си, казва, че върва. Върва ли въ мислитъ и въ чувствата си, казва, че върва. Какъ върва въ тѣхъ,

щомъ не ги е пипалъ? Кой може да пипа ума и сърдцето, мислитъ и чувствата си? Пипането е външно съживо, съ което си служатъ и животнитъ. Следъ пипането идатъ вкусътъ, обонянието, слухътъ и зрението. Следователно, за да има ясна представа за нѣщата, човѣкъ трѣбва да ги е провѣрилъ съ петтъ си съжива, а не само съ едно. Каже ли нѣкой, че вѣрва само въ това, което може да пипне и да чуе, той не е влѣзълъ въ реалността. Който вѣрва само въ вкуса и въ пипането, той е на южното полукълбо, защото устата и чувствата сж долу. Който вѣрва само въ слуха и въ зрението, той е въ северното полукълбо, защото ушитъ и очитъ сж на главата. Кой е на екватора? — Който минава отъ едното полукълбо въ другото. Екваторътъ е неутрална зона. Коя областъ отъ човѣшкия умъ отговаря на екватора? — Интелектътъ. — Защо трѣбва да мисли човѣкъ? — За да има равновесие. Само уравниовесениятъ може да си избере такива работници, каквито му сж нуждни. Кои сж работницитъ въ човѣка? — Неговитъ мисли, чувства и постѣпки. Човѣкъ трѣбва да си избира само такива мисли, чувства и постѣпки, които сж необходими за неговото развитие и които даватъ добри резултати.

Христосъ казалъ притчата за домовития човѣкъ преди две хиляди години. Днесъ и вие слушате сжщата притча. Каква разлика има между васъ и тогавашнитъ слушатели? Вие сте по възрастни отъ тѣхъ. Това е по-добре за васъ. Като по-възрастни, по-добре възприемате. Нѣкой казва: Ако се женя, младъ да се женя. Какво лошо има въ това, че нѣкой се оженилъ на 40 години, вмѣсто на 20 години? Единъ момъкъ се влюбилъ въ една мома, но тя обичала другъ, за когото се оженила. За да не го огорчи, тя му казала: Азъ дадохъ кѣщата си на другъ, но ще направя нова кѣща, която ще дамъ на тебе. Тя родила дѣщеря, която следъ 20 години се оженила за него. Женитбата има смисълъ, само когато приближава човѣка до Бога, когато възлюбенитъ си помагатъ взаимно. Обаче, каква женитба е тази, която отдалечава хората отъ Бога и разваля отношенията помежду имъ?

Ако наблюдавате живота на семействата, ще видите, че нѣкъде членоветъ постоянно удрятъ главитъ си, разправятъ се, спорятъ. Въ това отношение, главитъ на мъжа

и на жената сж като чутури, въ които чукатъ кафе. Децата имъ само ги обикалятъ и казватъ „ха“, но въ края на краищата, нищо не излиза отъ това съдружие. Въ други семейства всички членове иматъ стремежа на тиквеното сѣме — да обсебятъ, колкото може повече земя, едни да се разширятъ за смѣтка на други. И, като сплетатъ стѣблата си, обѣркатъ се и нѣматъ никакъвъ резултатъ. Поживѣятъ така нѣколко месеца, докато дойде господарьтъ на нивата и обере всичкитѣ плодове. За предпочитане е да дадешъ по-малкъ плодъ и да живѣешъ повече, отколкото да имашъ голѣмъ плодъ, а краткъ животъ. Какъвъ свѣтъ щѣше да бѣде този, ако главитѣ на всички хора бѣха голѣми като тиква? Свѣтътъ всѣки день се подобрява, благодарение на растенията, между които се явява състезание по интелигентностъ. Тѣ постепенно се развиватъ, облагородяватъ и започватъ да се жертвуватъ: дърветата — за горивенъ и градивенъ материалъ, а цвѣтата, съ своето благоухание и красиви багри, въздействуватъ върху човѣшката мисль. Човѣкъ започва да ги изучава и размишлява, защо едни отъ тѣхъ миришатъ приятно, а други — не. Защо едни отъ тѣхъ сж жълти, а други червени? Защо едни иматъ по петъ вѣнечни листа и петъ тичинки, а други — по-малко или повече? Всѣки човѣкъ може да се уподоби на известно растение, съ специфиченъ стремежъ и развитие. Нѣкой има стремежа на черешата, иска да стане като нея кржгълъ и червенъ. Не е лошо това желание, но той трѣбва да подбира мислитѣ и чувствата си, защото тѣ влизатъ въ него като работници, които си създаватъ свой домъ. Дали този домъ е добре, или зле построенъ, това не е безразлично за васъ. Като влѣзете въ единъ домъ, дето мжжтъ и жената се каратъ, вие не можете да се отнесете безразлично къмъ тѣхъ. Все ще кажете нѣщо да имъ помогнете. Колко повече не сте безразлични къмъ себе си, дето вашитѣ мисли и чувства строятъ своитѣ домове. Ето защо, човѣкъ трѣбва да се самовъзпитава, да обработва мислитѣ и чувствата си. Като работи върху себе си, той работи и за своитѣ ближни. Затова казвамъ: Като срещнешъ гладенъ човѣкъ, нахрани го. Ако е жаденъ, дай му вода, да утоли жаждата си. Както работи въ физическия

свѣтъ, така човѣкъ може да работи и въ умствения свѣтъ.

Страшно е положението на човѣкъ, който живѣе само за себе си. Само Богъ има право да живѣе за себе си, защото Той включва всичко въ себе си. Човѣкъ да живѣе за Бога, а Богъ — за себе си.—Искамъ да живѣя за себе си. — Обърни се тогава къмъ Бога, Той да дойде въ тебе, да живѣе за тебе, а ти — за другитѣ.

Дошло е времето, когато всички хора трѣбва да излѣзатъ на пазара: свещеницитѣ съ своитѣ кадилници, учителитѣ съ своитѣ буквари, сѣдиитѣ съ своитѣ законници, търговцитѣ съ своитѣ крини, пълни съ жито, земеделцитѣ съ своитѣ рала. Христосъ ще излѣзе рано сутринята на пазара да наеме тѣзи работници и да ги изпрати на лозето си. Въ дадения случай, лозето на Христа е българскиятъ народъ. Каквито и да сте по положение — свещеници, учители, сѣдии, търговци или земеделци — всички трѣбва да сте готови за работа. Този е пътятъ, по който българскиятъ народъ може да се повдигне. За да стане единъ народъ великъ, Богъ на разума, на интелекта, на сърдцето, на душата, на силата трѣбва да живѣе срѣдъ него, и всички да бждатъ доволни отъ труда и отъ работата си. Отворете очитѣ си, да видите, че живиятъ Господъ се изявява на земята. Всѣки да Го види въ себе си и да направи разлика между своя Богъ и Бога на другитѣ. Важно е, всѣки да Го разбира, познава и възприема споредъ степенята на своето развитие. Ако си музикантъ, ще намѣришъ Бога въ музиката; ако си поетъ, ще Го намѣришъ въ природата; ако си търговецъ — въ паритѣ. Всѣки ще Го намѣри нѣкъде, макаръ и отвѣнъ проявенъ. Външнитѣ предмети събуждатъ мисълъ и чувства, които водятъ къмъ Бога. Напримѣръ, ако получите единъ букетъ отъ красиви цвѣта, вие мислите за цвѣтята, за човѣка, който изпратилъ букета, и въ васъ се събужда топло, приятно чувство и къмъ Онзи, Който е създалъ цвѣтята. Познайте Бога като справедливостъ, Който дава на всѣки по нѣщо — най-малко по единъ пенезъ. Единъ часъ да работите на день, пакъ ще получите единъ пенезъ, върху който ще работите и сега, и въ бждеще. Върху този пенезъ ще се съгради бждещиятъ ви животъ.

Подарявамъ ви по единъ букетъ съ петъ различни цвѣта — петтъ категории работници. Вашиятъ приятелъ — Господъ, ви изпраща този букетъ. Изучавайте го, докато проникнете въ неговия вътрешенъ смисълъ и съдържание.

22. Беседа отъ Учителя, държана
на 10 ноемврий, 1918 г. София.

Като чуха

„И като чуха, зачудиха се, и оставиха Го, и отидоха си“*)

„И като чуха, зачудиха се.“ Важна дума въ този стихъ е глаголътъ „чувамъ“. Чувамъ и слушамъ сж синоними. На какво се зачудиха? — На отговора, който Христосъ даде на въпроса: Да се дава ли данъ на Кесаря? Повдига се въпросъ за даването. Често става въпросъ за слугуването. Даването има отношение къмъ дълга, а слугуването, т. е. служенето къмъ любовта. Да давашъ, това не е особено качество, защото ти си длъженъ да давашъ. На въпроса, който ученикъ зададоха на Христа, трѣбва ли да се дава данъ на Кесаря, Христосъ отговори: „Отдайте Кесаревото Кесарю, а Божието — Богу.“ Кесарьтъ е царь, а царьтъ — човѣкъ. Значи, сжщиятъ въпросъ може да се преведе съ думитѣ: Трѣбва ли да се дава данъ на човѣка? Животнитѣ, като по-низкостоещи отъ човѣка, му даватъ данѣкъ: месо, млѣко, яйца, вълна, масъ, трудъ и др. Въ това отношение, човѣкъ е кесарь на земята. „Като чуха, зачудиха се.“ Да се чуди човѣкъ, това не показва, че е убеденъ въ истината.

„И като чуха, зачудиха се.“ Не се казва, че слушаха, но чуха само Неговия отговоръ и се зачудиха, че толкова лесно разрешилъ въпроса. Като искаме да уловимъ нѣкое животно, което се изплъзва отъ ржката ни, чудимъ се, какъ не сме намѣрили начинъ да го задържимъ. Често очудването се изразява въ негодуване. Много нѣща чуваме въ живота. Напримѣръ, говори се, трѣбва ли хората да се обичатъ. Едни казватъ, че трѣбва да се обичатъ, а други казватъ, че не трѣбва. Защо не трѣбва? — Защото нѣматъ смѣтка да обичатъ. Който много обича, много дава. Чува се да казватъ, че който иска да бжде щастливъ, не трѣбва да служи на Бога. Защо? —

*) Матей 22:22.

Защото служенето на Бога е свързано съ даване. Значи, трѣбва да изпразднишъ кесията си, а това не е износно. Ако давашъ на бедни, за тебе нищо нѣма да остане, кесията ти ще се изпразни. Даването и вземането вървятъ заедно. Не мислете, че даването въ всички случаи е добродетеленъ, положителенъ актъ, а вземането — отрицателенъ. Въ едни случаи даването е добро нѣщо, а въ други — лошо. Сжщото е и за вземането: нѣкога е добре да вземашъ, нѣкога е лошо. Ако дадешъ на човѣка отрова, горчивъ хапъ или ритникъ, това даване не е добро. Обаче, ако дадешъ на бедния дрехи да се облѣче, пари — да се нахрани, това даване е на мѣсто. И при вземането има два процеса: положителенъ и отрицателенъ. Не е добре да вземашъ жената, децата, кжщата на човѣка и да го оставишъ въ скръбъ и лишения. Добре е да вземешъ дълга на ближния си, ти да го изплатишъ; добре е да му вземешъ болестъта. Новиятъ моралъ изисква отъ човѣка такова даване и вземане, при което нѣма никаква щета. Това сж два процеса, които трѣбва да иматъ предъ видъ повдигането на човѣшката душа.

„И като чуха, зачудиха се.“ И доднесъ още хората се очудватъ на проявитъ въ живота и се запитватъ, сжществува ли Богъ, или не сжществува. Който има да дава, отрича сжществуването на Бога. Който има да взема, признава, че Богъ сжществува. Сжщото виждаме и въ личнитъ отношения на хората. Когато нѣкой има голѣми дългове, отрича своя кредиторъ и казва, че е умрѣлъ. Ако го питатъ, кжде е твоятъ кредиторъ, той отговаря: Нѣма го, не сжществува, отдавна е умрѣлъ. — Не сжществува, защото има да плаща. Нѣкои хора, и като иматъ дългове, пакъ признаватъ сжществуването на Бога, защото сж готови да плащатъ задълженията си. Книжниците и фарисеите чува Христа, но си отидоха, не искаха да Го слушатъ. Така правятъ нѣкои хора. Чуватъ да се изнася нѣкаква нова идея, но не слушатъ и си отиватъ по домоветъ. Сега и азъ проповѣдвамъ: едни ме чуватъ, други ме слушатъ. Отъ онѣзи, които слушатъ, се явяватъ такива, които търсятъ лекъ начинъ за възприемане и прилагане на Христовото учение.

„Единъ българинъ останалъ неученъ, не знаелъ да чете и пише, нѣмалъ и занаятъ. Това било въ старо вре-

ме. Той се заелъ самъ да се научи да чете и успѣлъ, но толкова малко, че съ това знание не могълъ никжде да си отвори пжтъ. Ходилъ тукъ-тамъ, дано намѣри нѣкакъвъ занаятъ, да изкарва прехраната си лесно. Единъ день срещналъ единъ свещеникъ съ котле вода въ една-та ржка и съ китка босилекъ въ другата. Той ходѣлъ отъ кжща въ кжща да ръси и да чете молитва. Ето една лесна работа за мене!—си казалъ българинътъ. Отишълъ единъ день въ черква, да види, какво прави свещеникътъ тамъ и да се запознае съ новия си занаятъ. Като чулъ, какво говори свещеникътъ, той се върналъ у дома си, взелъ едно котленце съ вода, китка босилекъ и тръгналъ по улицитъ да ръси, когото срещне на пжтя си.

Много хора мислятъ и постѣпватъ като този старъ българинъ. Тѣ казватъ: Ще взема котле вода и китка босилекъ и ще тръгна да ръся хората — все ще ми падне нѣщо въ ржката. Това показва, на каква степенъ на развитие се намиратъ такива хора. Следъ това ще кажатъ, че трѣбва да бждемъ морални. Като си взелъ котленце съ вода и китка босилекъ, ще подѣржашъ този моралъ. Свещеникътъ казва, че трѣбва да има богомолци. Лекарътъ казва, че трѣбва да има болни. И едното, и другото твърдение е право, но преди всичко, казвамъ: Трѣбва да има слушатели, т. е. хора, които, като слушатъ, могатъ да прилагатъ. Всички търсятъ лесенъ занаятъ. Азъ пъкъ уча хората на мъченъ занаятъ: да слушатъ добре и да прилагатъ правилно.

Чуването и слушането сж синоними. Между тѣхъ има известно съотношение. Чуването предхожда слушането. То подразбира процесъ на възприемане. Слушането има отношение къмъ месечината, т. е. къмъ празненето и пълненето, къмъ даването и вземането. Човѣкъ трѣбва да разбира и двата процеса, да знае, кога да дава и кога да взема. Който чува само, той е спекулантъ-търговецъ, понеже само взема. Като му се роди дете, той започва да дава, но си казва: Дано моятъ синъ израстне, да вземе котлето и да тръгне да ръси хората, да има нѣкой да ме гледа на старини. Като говоря за котлето и босилека, нѣмамъ предъ видъ свещеницитъ, които официално изпълняватъ службата си. Свѣтътъ е пълненъ съ полове, т. е. съ бащи (отъ думата „папа“), които търсятъ лекъ начинъ за прехранване. Голѣмо благословение е за

човѣчеството, да се освободи отъ хора, които търсятъ лесния начинъ. Желателно е, въ бъдеще Божниѣ служители да бждатъ облѣчени въ бѣли дрехи. На небето приематъ само такива хора, които сж облѣчени въ бѣли, чисти дрехи. Видятъ ли, че пристига нѣкой съ черни дрехи, веднага го връщатъ назадъ. Черниятъ цвѣтъ, тъмнината благоприятствува за престѣпленията. Ако крадецътъ иска да обере нѣкоя кѣща, той влиза нощемъ, когато е тъмно, когато всички спятъ. Презъ деня, на свѣтло, престѣпления не се вършатъ. Това е законъ, който има отношение и къмъ ума, и къмъ сърдцето. Когато въ ума на човѣка влѣзе отрицателна мисль, той става недоволенъ и върши погрѣшки и престѣпления. Отрицателната мисль разбърква ума му, внася тъмнина, и той казва: Тъмно ми е въ съзнанието. Когато тъмнината проникне въ човѣшкия умъ, всички хора — мъже, жени, деца, ставатъ недоволни. Ако и въ сърдцето влѣзе отрицателно чувство или желание, човѣкъ пакъ става недоволенъ. Недоволството кара хората да търсятъ лесния пътъ въ живота. Едно трѣбва да се знае: лесниятъ пътъ е най-мъженъ, и най-мъжниятъ пътъ е най-лекъ. Дайте на единъ човѣкъ съ боленъ кракъ да носи единъ килограмъ тежестъ, да видите, колко ще се затрудни. Дайте на здравия човѣкъ да носи сто килограма тежестъ, той ще ги пренесе отъ едно мѣсто на друго съ радостъ. Тѣй щото, каже ли нѣкой, че работата му е тежка, че не може да я свърши, това показва, че кракътъ му е измѣстенъ, или има нѣщо изкълчено въ себе си. Каже ли, че работата му е лека, приятна, това показва, че кракътъ му е здравъ, че всичко въ него е на мѣстото си. Нека тази мисль ви послужи като формула. Каже ли нѣкой, че не може да реши известенъ въпросъ, ще знаете, че има нѣщо изкълчено въ него. — Мога да реша този въпросъ. — Можешъ да го решишъ, защото всичко въ тебе е на мѣстото си.

Азъ вземамъ думитъ „кракъ“, „изкълчване“ въ широкъ смисль. За да се изкълчи нѣкой удъ въ човѣшкия организъмъ, това показва, че този човѣкъ не е знаелъ, какъ да постѣпи. Въ турско време турцитъ влизаха въ богати бѣлгарски кѣщи и, за да ги заставятъ да кажатъ, кѣде сж паритъ имъ, тѣ ги биели, поставяли ги на нажежена пиростия, докато най-после били при-

нудени да кажатъ, кжде е скрито богатството имъ. Тѣ даватъ своята данъ чрезъ насилнически начинъ. Питайте следъ това тѣзи българи, трѣбва ли да се дава данъ на Кесаря. Тѣ ще ви кажатъ, че трѣбва да се дава. Който е миналъ презъ нажежена пиростия, знае, че трѣбва да се дава данъ на Кесаря. Данъта на Бога се дава доброволно, а на Кесаря — чрезъ насилие. На Бога ще давашъ доброволно, колкото искашъ и когато искашъ. Не изпълнишъ ли този законъ доброволно, ще дойде Кесарьтъ и насила ще те застави да дадешъ. Богъ и Кесарь сж двама господари. Ако не служишъ доброволно на единия, ще дойде вториятъ и насила ще те застави да му служишъ. Двамата господари сжществуватъ въ свѣта и като две различни състояния: здраве и болестъ. Болестъта е Кесарьтъ. Той ще те тури на легло или на нажежена пиростия и, колкото да викашъ, нѣма да те освободи. Ще търсишъ единъ лѣкаръ, втори, трети, докато най-после дойде нѣкой отвѣнъ да ти помогне. Плащането на лѣкаритѣ не е нищо друго, освенъ данъ на Кесаря. Тѣ събиратъ данъцитѣ и ги предаватъ на Кесаря.

Като отговаря на въпроса, трѣбва ли да се дава данъ на Кесаря, Христосъ посочва на хората новъ начинъ за живѣне. За да пресъздаде живота си, човѣкъ трѣбва да знае истински методи, съ които да си служи. Ще кажете, че вѣрата е единъ методъ. Така е, но каква трѣбва да бжде вѣрата? Ако вѣрата не може да ви извади отъ обикновения животъ, тя не е истинска вѣра, не е истински методъ. Каквото знание или изкуство притежавашъ, ако то не може да те повдигне, не е истинско. Каква вѣра е тази, която не може да ти помогне при изпитанията въ живота? Какво е това знание, което не може да премахне облацитѣ въ твоето съзнание? Страданията на хората показватъ, че тѣ не сж изпълнили задълженията си къмъ Бога и къмъ своя ближень. Страданията представятъ колело, едната половина на което е назжбена, а другата — гладка. Като минавашъ презъ гладката частъ, чувашъ тихъ, мекъ гласъ, който ти казва: „Изпълни задълженията си.“ — Нѣмамъ време сега. Щомъ се отказвашъ отъ задълженията си, гласътъ се отдръпва навжтре, нищо не чувашъ. Следъ това минавашъ презъ назжбената частъ

на колелото. Тукъ вече нѣмашъ време за изборъ, да изпълнишъ, или да не изпълнишъ — задължавашъ се да изпълнишъ. Който изпълнява волята на Бога, като дойде до жбцитъ, вижда една тѣсна отворена вратичка и презъ нея излиза навънъ. Който не изпълнява Божията воля, вижда тѣсна врата, но понеже живѣе въ съмнениа, не се решава да мине презъ нея. Той продължава пжтя си по колелото, докато попадне на жбцитъ му. Тукъ той разбира законитъ на живота.

Ще кажете, че има нѣщо жестоко въ това колело. Така е, но то е създадено отъ хората следъ грѣхопадането. Първоначално цѣлото колело е било гладко — Богъ го е направилъ. Следъ грѣхопадането, дяволътъ турилъ ржка на половината колело, обсебилъ го и му турилъ собствения си печатъ — жбцитъ. Така сж направени днесъ дарацитъ за чепкане на вълна. Хората иматъ желание да разчепкватъ нѣщата и, каквото ценно и красиво намѣрятъ, да го задържатъ за себе си.

„И като чуа, зачудиха се.“ На какво се чудя азъ? — На глупоститъ въ човѣшкия животъ. Срѣщамъ една мома, напѣта, горда, хвърчи. Коя е причината за това и състояние? — Влюбила се и мисли, че кой знае какво ще направи съ своя възлюбенъ. Казвамъ ѝ: Качила си се на дяволското колело. Като попаднешъ подъ неговитъ жбци, не само че нищо нѣма да постигнешъ, но на прежда ще станешъ. Срѣщамъ друга мома напудрена, червисана, мисли, че всички ѝ обръщатъ внимание. Не е лошо да се пудри човѣкъ — и кжщата се бѣлосва отъвнъ. Лошото е въ заблуджението на човѣка, да мисли, че основата на кжщата се крепи върху мазилката. Туряйте на кжщата си, каквато искате мазилка, шарете я, както намирате за добре, но първата работа е да я поставите на здрава основа. Ако основата на кжщата не е здрава, тя нищо не струва. Ако основата на кжщата ви е слаба, а отъвнъ бѣлосана и нашарена, главата ви ще страда много.

„И като чуа, зачудиха се.“ Азъ се чудя на вашитъ заблуджения, а вие — на моитъ думи и се запитвате, какъ трѣбва да живѣете. — Много просто, ще се откажете отъ лъжата, отъ кражбата, отъ омразата, отъ завистъта. — Може ли да се живѣе така? — Може. Вие не сте приложили истината, любовта, правдата, доброто, а се питате,

какъ може да живѣе човѣкъ съ тѣхъ. Приложете великитѣ добродетели въ живота си и ще видите, какъ може да се живѣе по новъ начинъ. Опитайте се да служите на Бога, за да разберете Неговата сжщина. Философитѣ казватъ, че Богъ завинаги ще остане неразбранъ. Не е така. Най-лесното нѣщо въ свѣта е да разберешъ Бога, при условие, че Го обичашъ и Му служишъ. Не спазвашъ ли тѣзи условия, ти ще Го разберешъ толкова, колкото лѣкарьтъ разбира човѣка, когото е поставилъ на операционната маса. Той го изслушва, преглежда и после взема ножа, оперира го. Ако го питате, какво нѣщо е човѣкътъ, той ще ви опише, въ най-голѣми подробности, всичкитѣ органи, какви функции изпълняватъ тѣ. Външно, анатомически и физиологически, той го познава, но сжщината на човѣка не познава. Важно е, какво, въ сжщность, представя човѣкъ.

Съвременнитѣ хора искатъ да разбератъ Бога външно: да Го поставятъ на своята маса и да започнатъ да Го разглеждатъ отвънъ и отвътре, да видятъ, какви органи има и каква е тѣхната служба. Въ края на краищата, ще кажатъ: Нищо не разбрахъ. Какъ ще разберешъ единъ инструментъ, ако не го опиташъ? Чудни сж хората, които мислятъ, че като турятъ нѣщо на своята маса, веднага ще намѣрятъ истината. Истината не може да се постави на никаква маса. Тя е извънъ формитѣ. Има нѣщо ценно, вложено въ човѣшкото тѣло, което наричатъ душа, но щомъ турятъ ножа, тя изчезва. Щомъ дойде душата въ васъ, вие трѣбва да ѝ дадете нуждната почитъ, т. е. да ѝ дадете съответна данъ. И двамата господари — Богъ и Кесарь сж въ самия човѣкъ: Първиятъ е горе, въ главата, а вториятъ — долу, въ коремнитѣ органи. Всѣки день трѣбва да отдавате Кесаревото Кесарю, а Божието — Богу. За да задоволите ума си, ще прочетете една хубава книга; за да задоволите стомаха си, ще се нахраните добре. Тогава и двамата господари щъ кажатъ: Нашиятъ поданикъ изплати дълга си. Ако излъжешъ Кесаря, той ще бжде недоволенъ отъ тебе. Ако ме питате, защо проповѣдвамъ, ще отговоря: Плащамъ своята данъ къмъ Бога. Единъ день, като ме сждятъ, вие ще бждете свидетели. Като ме слушате, и вие изплащате данъта си къмъ Бога. Тогава азъ ще бжда вашъ свидетель. Така,

именно, ще минемъ безопасно деня: азъ ще свидетелствувамъ за васъ, вие — за мене.

Приложете този моралъ въ живота си, да бъдете спокойни. Ако сте неразположени, дайте си отчетъ, на кого дължите — на Бога, или на Кесаря. Като си отговорите на въпроса, ще си платите дълга и ще бъдете свободни. Какво правятъ сегашнитъ хора? Като иматъ да даватъ на нѣкого, а нѣматъ пари, отиватъ при нѣкой лихваръ, взематъ известна сума и плащатъ дълга си. Отъ единъ дългъ се освобождаватъ, на другъ налитатъ. Вмѣсто да ходишъ отъ единъ лихваръ на другъ, иди при Бога. Той има много банки на разположение, които ще ти дадатъ или безъ лихва, или само съ 2⁰/₀ лихва. — Какъ се намиратъ тѣзи банки? — Както памирате и другитъ. Излѣзте въ града, вдигнете главата си нагоре и четете надписитъ. Така ще намѣрите и Божественитъ банки: ще вдигнете главата си нагоре и ще четете. Ако нѣкой ви пита, какво търсите, ще отговорите: Търся една Божествена банка. Който чуе, че търсите такава банка, ще ви се смѣе, но това да не ви смущава. „Търсете и ще намѣрите.“ Единъ день ще прочетете надписа, който съ години сте търсили: „Божествена банка.“ Каквото напрежение изпитва човѣкъ, когато очаква нѣкой гостъ, такова е напрежението му, когато търси Божественото. Ще дойде день, когато ще го намѣри и ще се облекчи.

Спазвайте и двата закона — на Бога и на Кесаря, безъ да ги смѣсвате. Когато прочетешъ една хубава книга, или направишъ добро на нѣкого, това е плащане данъ на Господа. Когато се нахранишъ добре, ти плащашъ данъ на Кесаря. Благодари, че си платилъ данъта си и не мисли за утрешния день. Какво ще стане съ децата ти, съ тебе, не мисли за това. Какво ще ядешъ утре, и за това не мисли. Благодари, че днесъ си платилъ своята данъ на Кесаря. Въ Божествения законъ е писано: „Днесъ за днесъ. Утрешниятъ день не е твой.“ Кесарьтъ казва точно обратно: Ще се погрижишъ за утрешния день. Нѣкой се натѣква на друга опасностъ. Той не мисли за утрешния день, защото разчита на баща си. Това значи, да забиешъ ноктитъ си въ кожата на баща си, като кърлежъ. Това не е правилно. Ще разчиташъ на себе си и ще бъдешъ готовъ на

всичко, което животът ти носи. Каквата работа и да ти предложат, ще я приемеш и ще работиш честно и почтено. Туриш ли тази мисъл за основа на живота си, ти си намърлил Божествената банка. Бъгаш ли отъ условията, които животът ти носи, правиш ли разлика между една и друга работа, търсиш ли лекия живот, ти слугуваш на Кесаря. Въ първо време той ще ти даде добри условия, но после ще те обере и подхвърли. Който не върва на думите ми, лесно може да ги провърви. Нека отиде на гробищата и види, какво е останало отъ онѣзи богаташи, учени и философи, които върваха, че могат да се спасятъ съ пари, съ наука и съ философия.

Има едно богатство, една наука и една философия, които могат да спасятъ човѣка, но тѣ сж извънъ човѣшките разбирания. Докато хората служатъ на закона на Кесаря, всички ще отидатъ на онзи свѣтъ, безъ да се спасятъ. Има богати, учени и философи, които сж въ онзи свѣтъ и чакатъ по-скоро да слѣзатъ на земята. — Защо? — На небето нѣма условия за тѣхното развитие. Обаче, има прости хора, които се ползватъ отъ добрите условия на небето. Тѣ сж служили на Божия законъ, затова сж добре приети на небето. Тѣ сж прости по отношение на лъжата и на кражбата, не знаятъ нито да лъжатъ, нито да крадатъ. Затова Христосъ казва: „Синоветъ на този свѣтъ сж помни отъ синоветъ на виделината.“ Помнете, че колелото се върти. Докато сте на гладката му частъ, разчитайте на Бога. Той ще обедини мислите и чувствата ви. Той ще ви обедини като народъ. Очаквате ли на Кесаря, той ще ви тури на своя даракъ и ще ви разчепка.

Време е вече, всѣки да даде своята данъ на Господа. Азъ започвамъ отъ днесъ да ви товаря, да има какво да занесете. Ако има нѣщо фалшиво въ това, което ви давамъ, азъ самъ отговарямъ. Нѣмамъ нищо противъ служенето на Кесаря, но измѣнчивъ е този животъ. Всѣки, който е служилъ на този законъ, който цѣлъ животъ е ялъ, пилъ, удоволствувалъ се, въ края на краищата, и той казва като Соломона: „Суета на суетитъ, всичко е суета!“ За Соломона казваха, че нѣма царъ подобенъ на него, но и той се разочарова отъ човѣшкия свѣтъ, т. е. отъ суетата въ живота. Когато се

пробуждаше съзнанието му, Соломонъ написа ценни книги, въ които изнесе несигурността и преходността на този свѣтъ. Той искаше да намѣри смисъла на живота въ знанието, въ богатството, въ удоволствието, докато се разочарова въ всичко и на едно мѣсто въ притчитѣ си казва: „Знай, сине мой, че Господъ ще доведе твоитѣ дѣла до сждъ.“ Въ книгата му „Пѣсень на пѣснитѣ“ се вижда преврата, който станалъ въ Соломона. Обиколень отъ много жени, които го обичали за славата, за богатството му, той не намѣрилъ любовта. Единъ день срещналъ една овчарка, въ която се влюбилъ, но не могълъ да я привлече къмъ себе си. Той виждалъ спасението си въ нея и се питалъ, защо не я срещналъ по-рано.

Всѣки ще срещне на пътя си своята овчарка или своя овчаръ и ще се запита, защо не я срещналъ по-рано, а сега, следъ като опетнилъ живота си. Най-последователно дохожда до положение да обърне другата страна на живота, да служи на Бога, т. е. да дава своята данъ доброволно и съ любовъ. Даването подразбира правилна обмѣна. Като се дава на Бога доброволно и съ любовъ, обмѣната всѣкога е правилна. Човѣкъ дава и на Кесаря, но чрезъ насилие, затова обмѣната не е правилна. Тогава човѣкъ се усѣща стегнатъ, като съ обржчи

Радвайте се и веселете се, защото Богъ работи днесъ въ свѣта. Той взема участие и въ индивидуалния животъ на човѣка, и въ семейния, и въ обществения, и въ политическия. Той събаря, гради, произвежда преврати, отдѣля потрѣбното отъ непотрѣбното, овцетѣ отъ козитѣ. Овцетѣ служатъ на Божествения законъ, а козитѣ — на Кесаря. Овцетѣ сж символъ на любовта. Опитайте се да хванете една коза, да видите, колко ще крѣпка. Хората, които постоянно се оплакватъ отъ страдания и мжнотии, и които постоянно роптаятъ, сж отъ категорията на козитѣ. Овцетѣ носятъ своитѣ страдания безъ роптание. Хората взематъ вълната, млѣкото, месото имъ, и тѣ не роптаятъ. Това сж хората на любовта. Наистина, овцата символизира любовта, но въ това не подразбираме формата „овца“. Хората не могатъ да отдѣлятъ формата на нѣщата отъ тѣхното съдържание и смисълъ, затова се чудятъ, какъ е възможно глупавата овца да изразява любовта. Конятъ е символъ на интелекта, но днесъ, като кажатъ конь, разбиратъ сжщество, което може да

се ездѣ. Волѣтъ е символъ на търпение и издръжливостъ. Въ стария, първиченъ езикъ, думата „волѣ“ подразбира да желаешъ и да можешъ, а конь — да искашъ. Ако днесъ Адамъ дойде на земята и чуе, съ какви думи си служатъ хората, какво съдържание и смисълъ сж вложили въ тѣхъ, какъ сж ги измѣнили, той ще се очуди, ще ги остави и ще си отиде. Какво ще кажете за свое оправдание? — Че така сж ви учили, така сж ви възпитавали. Както да се оправдавате, Адамъ вижда, съ какви криви преводи си служите.

Сегашниѣ хора се нуждаятъ отъ правиленъ преводъ на нѣщата. Щомъ го намѣрятъ, и науката, и философията, и знанието имъ ще се измѣнятъ. Тогава и животѣтъ имъ ще се подобри 99%. Правилното изговаряне на думитъ произвежда специфично въздействие върху човѣка. Както лимонѣтъ събужда въ човѣка усѣщане за кисело, така и всѣка дума, правилно изговорена и разбрана, произвежда съответно действие върху човѣка. Какво се крие въ лимона, всички знаете. Но ако изговоря предъ васъ думитъ „правда, добродетель, истина“, вие ще свиете рамене. Защо? — Не знаете съдържанието имъ. Ако разбихте тѣзи думи, изговарянето имъ би произвело върху васъ такова действие, каквото произвежда лимонѣтъ. Който разбира съдържанието на думата „Богъ“, той ще стане добъръ, ученъ, богатъ, силенъ — ще придобие качествата на образа, който се крие въ тази дума. Затова се казва: „Съ какѣвто дружишъ, такѣвъ ставашъ.“ Произнасяйте често тази дума въ себе си, не само по форма. Влѣзте въ съдържанието и въ смисъла ѣ, за да произведе тя нужното действие върху васъ. Освободете се отъ човѣшкия образъ на Бога, който сте си съставили, и Го поставете на мѣстото Му. — Защо страдаме? — Защото Богъ е дошълъ между хората и намѣства изкълченитъ имъ крака. Ако Богъ не работи, дяволѣтъ ще вземе Неговото мѣсто. Той ще упои хората, ще притжпи сърдцата имъ къмъ болкитъ и страданията на близкитъ имъ. Тѣ ще живеѣтъ въ блаженство за тѣлото, но душата имъ ще бжде поробена. Затова е казано въ Писанието: „Пазете се отъ онѣзи, които душа погубватъ.“

„И като чуа, зачудиха се, и оставиха Го, и отидоха си.“ Фарисеитъ, който изпитваха Христа, ще дой-

датъ и при васъ, да ви питатъ, какъ ще изпълните дълга си като учителъ, свещеникъ, сѣдия, баща, майка, братъ и сестра. Който разбира живота, ще ви каже: Служете на Бога чрезъ закона на любовта, а на дълга си служете чрезъ даването. Всѣки има дългъ къмъ своя народъ и къмъ отечеството си и ще му отдаде това, което е негово. Всѣки народъ е далъ и дава нѣщо на хората, затова всички трѣбва да му върнатъ неговото. Така постъпи Христосъ. Когато Го запитаха, трѣбва ли да даваме данъ на Кесаря, Той имъ отговори: „Давайте да видя образа на това, което трѣбва да дадете на Кесаря.“ Като Му подадоха една монета, на която бѣше образътъ на Кесаря, Той каза: „Отдайте Кесаревото Кесарю, а Божието — Богу.“

И тъй, подъ „любовъ“ трѣбва да разбирате служене на Бога. Мислете върху любовта. Вие сте я опитвали, но за малко време, нѣколко минути или се кунди, и после сте я загубвали. Защо човѣкъ губи любовта? — Защото не може да намѣри границата между слугуването на Бога и на Кесаря. Тази е причината, дето човѣкъ губи равновесието си, т. е. съгласието между ума и сърдцето си. Сърдцето не трѣбва да господствува надъ ума, нито умътъ надъ сърдцето, но трѣбва да работятъ въ хармония. Ако въ желанието си, да разрешите правилно единъ въпросъ, сърдцето се притѣсни повече, отколкото трѣбва, нарушава се правилниятъ ходъ на мислитѣ. Ако при разрешаване на едно чувство, мисълта се наложи, вие изгубвате чувството си. — Какъ трѣбва да любимъ? Какъ да проявимъ чувствата си? По тѣзи въпроси не се философствува. Обичта и любовта не търпятъ никаква философия, никакво нагаждане. Какъ ще измиешъ краката на единъ пѣтникъ, дошълъ въ дома ти? Ще вземешъ единъ легень съ топла вода, сапунъ, кърпа и ще ги измиешъ. — Да не му причиня нѣкаква болка. — Ако рѣцетъ ти сж чеки и нѣжни, не се страхувай, нѣма да му причинишъ болка; ако рѣцетъ ти сж корави и груби като жбцитѣ на колелото, това е другъ въпросъ. Всѣки день вие минавате презъ колелото на живота, затова нѣкога сте разположени, а нѣкога — неразположени. Когато сте неразположени, минавате презъ назбената частъ на колелото. Какво трѣбва да правите тогава? Ако сте честенъ човѣкъ, ще

кажете на приятеля си: Не стой близо до мене, да не те хванатъ жбцитѣ на колелото. Мене ме хванаха, понеги да не пострадашъ. Нечестниятъ иска да страдатъ и другитѣ, като него. Той ще започне да ги разубеждава въ сжществуването на Бога, та по този начинъ и тѣ да опитатъ жбцитѣ на колелото. Не, преди да разглеждате този въпросъ, размишлявайте върху стиха: „И като чуха, зачудиха се и си отидоха.“ — Кои си отидоха? — Крадцитѣ, които обиратъ хората. Пазете се отъ крадци и разбойници, пазете и ближнитѣ си отъ тѣхъ. Ако лѣкарътъ не може да помогне на болния, не го критикувай. но помогни и ти съ нѣщо.

„И като чуха.“ Има два вида чуване: да чувашъ страданията на хората, да чувашъ и радоститѣ имъ. Чувашъ, че хората страдатъ, и казвашъ: Нека страдатъ, безъ страдания не може. Лѣкарътъ казва: Безъ болести не може. Свещеникътъ казва: Смъртта е неизбѣжна. Овчарътъ стриже вълната на овцетѣ и казва: Добре, че дойде време за стрижене. Който чува за радоститѣ на хората, казва: Дано се раждатъ повече добри хора. Да растатъ децата и да се учатъ! Да има храна за всички хора. Да е добро време, та да се изоратъ нивитѣ на селянитѣ. Дано всички иматъ дрехи, кжщи, да живѣятъ въ радостъ и да славятъ Бога! Нека всички хора бждатъ богати съ добродетели! Носете навсѣкжде своитѣ добри мисли и желания.

„И като чуха, оставиха Го.“ Когато неприятелътъ ви чуе вашия отговоръ, ще ви остави и ще си отиде. Щомъ си отиде той, ще дойде приятелътъ ви. Дяволътъ се опита да изкуси Христа, но Той го изпжди. Следъ това дойдоха ангели отъ небето да Му слугуватъ. При васъ не могатъ да дойдатъ ангели, докато не минете презъ изпитания, страдания, изкушения. Като дойдатъ, тѣ ще ви учатъ на мъдростъ, ще ви предадатъ своето знание. Ангели има и на небето, и на земята. Ако отидете на нивитѣ и на лозята, и тамъ ще намѣрите ангели, които по цѣль денъ оратъ и копаятъ. Тѣ работятъ и за градоветѣ, и за селата, и така плащатъ своята данъ и на Бога, и на Кесаря. Давайте и вие своята данъ на Кесаря и на Бога. Бждете благодарни за всичко. което ви се дава. Радвайте се и за страданията, и за радоститѣ. Радвайте се и на загубитѣ, и на печалбитѣ.

Изпразвайте пълнитъ си кесии и не се страхувайте отъ нищо. Богъ изпразва кесииѣ на хората, и пакъ Той ги пълни. За да изпразнишъ кесията си, трѣбва да отворишъ широко сърдцето си. Кой отваря сърдцата на хората, знаете. Щомъ е така, бждете готови на всѣкакви жертви. Христосъ казва: „Който изгуби живота си, ще го намѣри.“

Пазете се отъ лекия пжтъ на живота. Не се стремете къмъ бързо забогатяване. Всѣко нѣщо, придобито безъ трудъ, съ насилие и съ бързина, се изгубва лесно. Освободете се отъ съмнението и подозрението. То е лесниятъ пжтъ въ живота. Лесно е да се усъмнишъ въ нѣщо и да го отхвърлишъ. Мжчно е, когато изпитвашъ и провѣрjavашъ нѣщата. Тукъ се изискватъ усилие, постоянство и трудъ. Не мислете, че като носите котле съ вода и китка босилекъ да рѣсите хората, ще успѣете много. Опасни сж киткитѣ. Има цвѣтя, които упоjavатъ и приспиватъ хората. Следъ това дойдатъ неприятелитѣ имъ и ги обераѣтъ. Пазете се отъ такива китки! Днесъ Христосъ казва на всички хора: Платете своята данъ на Господа! Който приеме Неговото учение, ще бжде благословенъ. Това се отнася до всички народи, до цѣла Европа. Който не Го приеме, ще попадне подъ жбцитѣ на колелото. Ако европейскитѣ народи не приематъ Христа въ себе си, ще минатъ презъ голѣми страдания. Следъ това тѣ ще се опомнятъ, нѣма да повтарятъ погрѣшкитѣ си. Ако европейскитѣ народи платятъ своята данъ на Бога, на земята ще дойде дълготраенъ миръ. Ако днесъ сте свободни, не казвайте, че сте прескочили трапа, че сте минали вече страшното. Едно сте минали, друго иде. Важно е, всѣки човѣкъ, всѣки народъ да приложи любовта и да гласува заедно съ ангелитѣ. Сега въ разумния свѣтъ, т. е. въ другия свѣтъ, надъ насъ, правятъ нови избори. Старитѣ царе, съ своитѣ правителства и чиновници заминаватъ — коренно пречистване става въ свѣта. Ще видимъ, за коя партия ще гласувате. Две партии има въ свѣта: партията на личния егоизмъ, и партията на Божията Любовь. Да се гласува за партията на Божията Любовь, това значи, да изчезнатъ всички крамоли, недоразумения, спорове между семейства, общества и народитѣ. Всички трѣбва да платятъ своята данъ на Бога доброволно и съ лю-

бовъ. Тогава нѣма да има бедни и онеправдани, нѣма да царува безпавието — въ свѣта ще царува великата Божия Правда.

Мина вече старото време. Иде новото време, иде на власт партията на Божията Любовь. Горко на лицемѣритѣ, крадцитѣ и лъжцитѣ! Иде новата партия, която ще повдигне всички народи и общества, всички църкви и училища, всички семейства и родове. Всички хора ще се облѣкатъ въ бѣли дрехи, символъ на чистота. Нека всички жени се облѣкатъ въ бѣли дрехи и платятъ първо данъта си на Бога, а после на Кесаря. Бждете смѣли и решителни и кажете въ себе си: Понеже дадохме данъта си на Бога, можемъ вече да служимъ на народа доброволно и съ любовь. Научихме вече, какво значи истинско служене.

„И като чуха, зачудиха се, и оставиха Го.“ Желая сега и вие, като чухте обяснението на Христовитѣ думи, да не си отивате, но да останете въ себе си, силни и решителни, безъ колебание и съмнение, съ пълно упование на Бога и на своята душа. Всички познавате истината, защото сте излѣзли отъ Бога. — Не сме добри, не сме учени. Отъ осемъ хиляди години насамъ вие сте давали данъ само на Кесаря. Отсега нататъкъ ще давате данъта си само на Бога и на народа. Ще кажете, че има анархисти, които не сж съгласни съ това. Азъ признавамъ само онѣзи анархисти, които се борятъ противъ злото въ себе си. Нещастията и страданията се дължатъ на това, че хората не даватъ своята данъ на Бога. Когато приложатъ този законъ, тѣ ще бждатъ къмъ Бога въ отношение на синъ къмъ баща.

Спогодете се съ Бога, Който е вашъ Баща. Обикнете Го, за да Го познаете. Тогава всички ще бждете царски синове, и дъщери. Не прескачайте плета на вашитѣ възлюбени. Откажете се отъ донжуанството. — Искаме да бждемъ щастливи. — Откажете се отъ стария животъ, отъ вашия Донъ Жуанъ, отъ лъжата и лицемѣрието. Христосъ казва: „Горко вамъ книжници и фарисеи! Горко вамъ лицемѣри!“ България се нуждае отъ честни и достойни българи, отъ честни мъже и жени, съ здравъ грѣбнакъ, които да плащатъ своята данъ на Бога и на народа.

Идатъ нови дни за човѣчеството, нови дни за всички народи, нови дни и за България! Оставете настрана всички спорове и недоразумения, всички брожения и недоволства. Не питайте, кой е кривъ и кой — правъ. Това е стариятъ монархизъмъ. Това не сж Божествени постѣпки.

Желая, всички българи да сж ангели, съ мотики и рала, отколкото първенци, короновани въ лъжа и кражба. Тѣ сж дали вече своята дань на лъжата и на кражбата. Нова страница трѣбва да отворятъ и да напишатъ доброволно и съ любовъ: Отсега нататкъ ще даваме своята дань на Бога и на народа, на любовта и на новото име на нашия народъ.

✱

23. Беседа отъ Учителя, държана на
17 ноемврий, 1918 г. София.

Изобилниятъ животъ

„Крадецътъ не иде, освенъ да
открадне, да заколи и да погуби, азъ
дойдохъ, за да имагъ животъ“ *) . .

„Крадецътъ не иде“ . . . Азъ бихъ изказалъ тази мисль въ положителна форма: „Крадецътъ иде“ . . . „Азъ дойдохъ“ . . . „Азъ ида.“

Съвременнитъ хора се питатъ, коя е причината за нещастията въ живота. Отговарямъ: Крадецътъ. Всички закони въ човѣшкия животъ съществуватъ по една и съща причина — да ограничатъ този крадецъ. Всички обществени институти, въ края на краищата, иматъ една и съща цель — да оградятъ човѣка отъ крадеца. Христосъ нарича този опасенъ човѣкъ съ обикновената дума „крадецъ“, а цивилизованитъ хора му даватъ по-благородни имена. И въ животинското царство има много крадци. Единъ отъ тѣхъ е нареченъ „мравоядецъ“. Той дебне мравкитъ и ги изяжда. За тази цель той си прави около пѣсчливитъ мѣста специални конусовидни хунии, обърнати съ върха надолу. Като влѣзе въ конуса, мравката започва да се хлѣзга по стенитъ, докато слѣзе най-долу, дето я чака мравоядецътъ и я изяжда. По отношение на построената хуния, мравоядецътъ проявява голѣми технически и геометрически способности. И въ съвременнитъ общества, на много мѣста сж поставени такива хунии, дето човѣкътъ играе ролята на мравоядеца. Той дебне жертвитъ си, хваща ги въ хунията-капанъ и ги изяжда, т. е. ограбва, убива и погубва. Христосъ знае качества на този крадецъ и го характеризира. Изобщо, който краде, не обича труда и работата. Какво обича той? — Голѣми придобивки съ малко усилия и трудъ. Той обича лекъ, повърхностенъ животъ. Българската поговорка: „Докато умниятъ се

*) Иоана 10·10.

намждрува, лудиятъ се наиграва“ — има отношение към крадеца.

Следователно, нещастията въ човѣшкия животъ се дължатъ, именно, на външната и вътрешна дейность на крадеца. Крадци има въ всѣка държава. Понеже човѣкъ представя малка държава, и въ нея има единъ или повече крадци. Безъ да подозира, като се храни, човѣкъ храни и крадцитѣ въ себе си. Ще кажете, че не е възможно, културни и религиозни хора да иматъ крадци въ себе си. Какво мислите вие, не е важно. Фактъ е, че всички хора носятъ въ себе си по единъ или повече крадци. Нѣма човѣкъ въ свѣта, който да не страда отъ своитѣ крадци. Тѣ се криятъ така майсторски, че мжно можете да ги познаете. Отличително качество на крадеца е, че много обещава, прави голѣми реклами, а малко изпълнява. Тази е причината, дето хората иматъ стремежъ къмъ голѣми постижения; тѣ искатъ да се прославятъ, да станатъ голѣми хора и се представятъ такива, каквито не сж.

Като говоря за крадеца, азъ не го осждамъ. Щомъ Богъ го е допусналъ, той има нѣкакво предназначение. Христосъ изяснява качества на крадеца главно за посветенитѣ, които разбиратъ Неговото учение и могатъ да се предпазятъ отъ крадеца, вънъ и вътре въ себе си. Крадецътъ започва всѣкога съ мажорна гама, тонътъ му е повишенъ, енергиченъ. Той е спретнатъ, добре облѣченъ, съ изискана обхода. На прѣститѣ си има по нѣколко прѣстена. Всичко прави съ цель да привлѣче своитѣ жертви. Всички спорове, недоразумения, крамоли въ живота се дължатъ на него. Дето види проява на нѣщо благородно, той ще направи всичко само да го унищожи. На кого се дължи изчезването на красивитѣ идеи и стремежи въ човѣка? — На неговия крадецъ. Докато е младъ, човѣкъ е готовъ да се жертвува за човѣчеството, да работи за тържеството на великитѣ идеи, но нѣщо въ него му нашепва: Не виждашъ ли, какви сж хората? Не виждашъ ли, какъвъ егоизъмъ сжествува между тѣхъ? За кого ще се жертвувашъ? По-добре живѣй за себе си, да знаешъ, че си свършилъ нѣкаква работа. Младиятъ постепенно се отказва отъ идеитѣ си и започва да мисли повече за себе си, отколкото за другитѣ. Кра-

децътъ пакъ му нашепва: Единъ пътъ ще живѣешъ. Яжъ, пий и весели се, това ще ти остане. Вслушвайте се въ думитъ на крадеца, но слушайте и думитъ на Христа, Който ви казва: „Азъ дойдохъ да имъ дамъ животъ и да го иматъ преизобилно.“ Правете разлика между еднитъ и другитъ думи. Като давате ухо едновременно на крадеца и на Христа, вие изпадате въ борба, въ рѣзки психически падания и повдигания.

Помнете: не може да бжде човѣкъ щастливъ, докато се подава на съветитъ на своя крадецъ. Страшно е положението на мъжа или на жената, които вѣрватъ на своитъ крадци. Жената работила цѣль день, спечелила нѣщо и, като се върне у дома си, още на пжтната врата я посрѣща крадецътъ; въ качеството си на нейнъ възлюбенъ, предлага ѝ да отидатъ да си хапнатъ и пийнатъ, да си почине отъ дневната работа. Днесъ ще си хапнатъ и пийнатъ, утре пакъ същата история, докато се опропастятъ. Така постѣпватъ много християни съ Христа. Тѣ се оженятъ за Христа и, по старъ обичай, използватъ благата Му, докато единъ день Той ги напусне. Той работи по цѣли дни за тѣхъ, а вечеръ тѣ Го посрѣщатъ на вратата и Го обиратъ. Днесъ Го обиратъ, утре Го обиратъ, докато една сутринъ Христосъ излѣзе на работа и повече не се връща. Това е великата драма въ човѣшкия животъ. Следъ това казватъ: Не вѣрвамъ вече въ Христа. — Не вѣрвашъ, защото Той е затворилъ вратата си за тебе. Ти си вѣрвалъ, че почиташъ хората, и тѣ също те почитатъ; вѣрвалъ си, че работишъ за Христа и се ползувашъ отъ Неговитъ блага. Обаче, щомъ измѣнишъ на своята вѣра, благословението се вдига отъ тебе. Ако мислишъ, че другитъ ще работятъ за тебе, ти си на кривъ пжтъ. Единъ день Христосъ ще ви каже: „Ела да разгледаме смѣткитъ си, да видимъ, какви печалби и загуби имаме.“ Ще кажете, че спасението се дава даромъ. — Така е, но условията не се даватъ даромъ характеръ не се изработва даромъ, добродетели не се придобиватъ даромъ. — Строго е казано. — Строго е за крадеца, за когото се говори въ Писанието: „Всички крадци ще останатъ вѣнъ, въ тъмнината, дето има плачъ и скърцане съ зжби.“

Единъ старъ свещеникъ казалъ на слугата си: Иване, лошо нѣщо ни чака, всички ще отидемъ въ пѣкъла, дето има плачъ и скърцане съ жъби. — Дѣдо попе, ние да му мислимъ. Твоята работа е наредъ, ти нѣмашъ жъби, нѣма съ какво да скърцашъ — отговорилъ засмѣно слугата. Това сж човѣшки заключения, резултатъ на човѣшка логика.

Единъ свещеникъ написалъ писмо до свой другаръ, въ което му съобщавалъ, че изпраща съ слугата си две хубави пражени риби. Слугата взелъ писмото и рибитѣ и тръгналъ да изпълни поржката на господаря си. Рибитѣ издавали приятна миризма, която събластила слугата. Той се спиралъ тукъ-тамъ по пътя и откъсвалъ по малко отъ рибитѣ. Докато стигне къщата на свещеника, слугата изялъ рибитѣ. Звънилъ на врагата и предалъ писмото и кошничката на свещеника. Като прочелъ писмото, свещеникътъ казалъ: Стояне, тукъ има две риби. — Така ли? Да бжда поне спокоенъ, азъ мислѣхъ, че съмъ ги изгубилъ по пътя.

Нѣкои хора четатъ Евангелието, дето Христосъ казва, да възлюбишъ врага си. Тѣ си въздъхватъ спокойно и казватъ: Добре, че любовта не е изгубена. Щомъ става въпросъ да любишъ враговетѣ си, любовта е още въ живота. Любовта е въ писмото, и рибитѣ сж въ писмото, но сжщевременно тѣ сж въ стомаха на слугата, който е крадецъ.

Опасенъ е външниятъ крадецъ, но по-опасенъ е вътрешниятъ. Сжщо така опасенъ е и лъжецътъ. Ето, осемъ хиляди години се изминала отъ създаването на свѣта, и народитѣ още не сж свободни. Онѣзи, които поробватъ народитѣ, обещаваъ, че ще имъ дадатъ свобода, но не изпълняватъ обещанията си — лъжатъ. Моми и момци се обичатъ, обещаваъ си, какви ли не златни кули, но нищо не изпълняватъ — и тѣ се лъжатъ. Момата слуша, какво говори нейниятъ възлюбенъ, и си мисли, че е намѣрила единъ поклонникъ. Щомъ обещава и не изпълнява, това е крадецътъ, който колѣнничи предъ своята жертва, иска да я глътне. Всѣкога силниятъ колѣнничи предъ слабия, изважда ножа си и го пробжда въ гърдитѣ. Въ който моментъ момъкътъ колѣнничи предъ момата, той е стжпилъ вече на сърдцето ѝ и забива своя ножъ.

Крадецът се явява и при мене и започва да ми говори, че аз съм изпратен от Бога. — Какво съм аз, знае, не се лъжа от неговите приказки. Важно е, той сам да си отговори, от Бога ли е, или не. Като казва на мене, че съм от Бога, той прави опит да разбере, може ли да ме обере. Ако не може, тогава иска да знае, можем ли заедно да обираме хората. Страшен е този крадец. Той съсипва домовете, съсипва вашите дъщери и синове, ограбва благородните и възвишени мисли и чувства на хората. Често хората се обезсърдчават и казват, че нищо няма да излезе от тях. Защо няма да излезе нищо? Защо се поддават на внушенията на крадеца? Човек е създаден по образ и подобие Божие. Следователно, той носи въ себе си всички условия и възможности да се развива. Ако от днес нататък придобива условията и възможностите, той е пропаднал. От крадеца не може да излезе нищо. Следователно, докато мисли, чувствава и постъпва правилно, човек има всички условия да расте и да се развива, да стане истински човек.

Христос казва: „Аз дойдох да дам живот.“ — Кой е този аз? — Докато човек не познае Онзи, Който дава живот, и онзи, който отнема живот, не може да се повдигне. Ще каже някой, че човек трябва да бъде положителен, да разбира нещата, да внушава на хората, какво да правят и какво да не правят. Това не е достатъчно. Колко хора са положителни мисли, са правилно разбиране на живота, са способност да внушават на близките си, остават назад. Внушаването е забиване на гвоздеи. Това всеки може да направи. Не е важно да внушаваш мисли, но да ги посаждаш. Внушението е насилие, кражба. Ти можеш да внушиш на някого мисълта, че е добър, благороден човек, без да е такъв. Измени ли с това неговото естество? Страшен е крадецът, но иде неговият край. Дрехите му започват да треперят от страх. Той предчувства смъртта си. Досега той се проявяваше във свѣта, той колѣше, убиваше, крадѣше. Всичките ваши близки, заминали за онзи свѣтъ, сж пострадали все от крадеца. Ако очите на сегашните хора бѣха отворени, щѣха да видят, че при всеки умиращ стои по един крадец, който очаква, поне за последен път да вземе

нѣщо отъ своята жертва. И после казва: Богъ да го прости! Добъръ човѣкъ бѣше. Щомъ е билъ добъръ, нѣма защо да го прощава Богъ. Крадецътъ има нужда отъ прошка, защото той ще бѣде въ затворъ, отъ който мжно ще излѣзе.

„Азъ дойдохъ да дамъ животъ.“ — Какъвъ животъ дава Христосъ на хората? — Новъ животъ. Хората говорятъ за новъ животъ, а мислятъ, какъ да наредатъ по-добре живота си. Значи, тѣ живѣятъ още въ стария животъ. Бащата работи 30 г. усилено, да отгледа децата си, да ги изучи и осигури. Той имъ направи хубава къща, но дохожда крадецътъ и го задига за онзи свѣтъ. Едва сега той може да разбере, за какво е живѣлъ. Синоветъ и дъщеритъ му започватъ да спорятъ помежду си, да дѣлятъ богатството му. Тѣ сж на опасенъ пѣтъ. Защо? — Дали сж мѣсто на крадеца въ себе си, той да се проявява. Това не значи, че бащата не трѣбва да се грижи за децата си. Напротивъ, онзи, на когото водата е въ изобилие, трѣбва да я пусне да тече свободно навънъ, да напоява всички градини и нивя, които минаватъ покрай нея. Божието благословение е общо за всички живи същества. Богъ благославя повече онѣзи, които не Го обичатъ, отколкото тѣзи, които Го обичатъ. Нѣкой казва: Да възлюбимъ Господа, за да ни благослови.—Какво излиза най-после? — Че преди да възлюби Бога, той ималъ по-голъмо благословение, отколкото сега.

Единъ варненски търговецъ решилъ да стане евангелистъ, за да върви търговията му по-добре, обаче, останалъ излѣганъ. По-рано печелилъ повече, отколкото сега, като евангелистъ. Той се питалъ, защо започналъ да губи въ търговията си. Много естествено. Като евангелистъ, той решилъ да продава по-честно, съ по-малки печалби. Честниятъ и почтенъ трудъ не донася голѣми печалби. Срѣщате нѣкой свѣтски човѣкъ, здравъ, червенъ, жизнерадостенъ. Щомъ стане християнинъ, веднага отслабва. Защо? — По-рано крадецътъ го е кредитиралъ. Сега, като вижда, че го губи като свой клиентъ, той го изоставя и му казва: Господарю, време е вече да плащашъ. И започватъ да се изреждатъ полици една следъ друга. И той плаща една полица, втора, трета и, като не може повече да плаща, фалира. Крадецътъ е кредиторътъ на хората. Отъ осемъ хиляди години

той ги обира. Дето и да води човѣка, въ научно или въ религиозно общество, една и сѣща цель има -- да спечели нѣщо. Едно трѣбва да знаете: докато не изгубите това, което сте наследили отъ вѣкове, нищо ново не можете да спечелите. — Какво трѣбва да изгуби човѣкъ? — Навика да краде. Ще кажете, че това е противоречие. Онзи, който не разбира вътрешния смисълъ на думитѣ „крадецъ“ и „крадене“, всѣкога ще живѣе въ противоречия. Не само хората живѣятъ въ противоречия, но и растенията.

При единъ малкъ изворъ израсли едно до друго минзухаръ — съ своята жълта премѣна, и кокиче — съ бѣлата си, скромно наведена главичка. Било студенъ зименъ день, но тѣ се разговаряли помежду си. Минзухарътъ попиталъ кокичето: Защо си излѣзло толкова рано съ своята бѣла премѣна? Не знаешъ ли отъ ученитѣ, че бѣлата дреха не държи топло? Така заровено въ снѣга, никой не те забелязва. Ти трѣбва да се индивидуализирашъ. Вижъ моята жълта, портокалена дреха. Отдалечъ ме виждатъ. Кокичето си въздъхнало, но нищо не отговорило. То знаело, че неговата задача е да буди въ хората стремежъ къмъ чистота. Младъ момъкъ миналъ покрай извора, видѣлъ и дветѣ цвѣтя, откъсналъ ги и съ радостъ полетѣлъ къмъ своята възлюбена, да ѝ занесе първитѣ пролѣтни цвѣтя. Тя се накичила съ тѣхъ и весело подскочила. Тукъ кокичето и минзухарътъ се помирили съ положението си: минзухарътъ, съ мисълъта, че подтиква хората къмъ индивидуализиране, а кокичето — къмъ чистота.

Чистота е нужна на съвременнитѣ хора: чиста храна — за здраве, и чиста кръвъ, чисти мисли и желанія — за сила и бодростъ на духа. Ще кажете, че живѣете добъръ, чистъ животъ и вѣрвате въ Бога, правите добрини. И така да е, не се изкупватъ лесно грѣхове и престѣпления. Който е дошълъ на земята, той носи грѣхове тѣ си отъ далечното минало. Колко заблуждения сте внесли въ свѣта! Колко обещания сте дали и не сте ги изпълнили! Колко чужди свѣщи сте изгасили! Подъ „свѣщъ“ разбирамъ свѣтлината на човѣшкия умъ. Днесъ, като погребватъ нѣкого, палятъ му свѣщи. — Защо? — Да се научи да не гаси свѣщитѣ на хората. Голѣма тъмнина го очаква въ другия свѣтъ, затова му палятъ свѣщи,

да освѣтятъ пѣтя му. — Какъ ще ни посрещнатъ на онзи свѣтъ? — Ще ви запитатъ, готови ли сте да живѣете безъ лъжа, безъ кражба, безъ насилие. Който е готовъ, добре ще го приематъ; който не е готовъ, ще го върнатъ на земята като последенъ сиромахъ, да научи уроцитъ си, т. е. да изправи погрѣшките си. И следъ всичко това, този човѣкъ ще говори за набожностъ. Набоженъ е този, който има любовъ въ себе си. — Ще бжда ли спасенъ? — За спасение можешъ да питаешъ, но далечъ си още отъ набожността. Който се покае, той ще бжде спасенъ. Обаче, само онзи може да се покае, който е разбралъ дълбокия смисълъ на живота. Той си е поставилъ за задача да изгони крадеца отъ своята държава. Да се покаешъ, това значи, да тръгнешъ въ Божествения пѣтъ.

Нѣкой се оплаква, че откакъ жена му се опредѣлила като Христова последователка, животътъ имъ се развалилъ. Много естествено, сега ператъ дрехитъ ѝ. Може ли да перете нечисти дрехи, и водата да остане чиста? Щомъ перете нечиститъ си дрехи, водата непременно ще се размѣти. Следъ като прекарате дрехитъ презъ десетъ води, едва тогава водата ще бжде чиста. Значи, мъжътъ трѣбва да има търпение, да почака, докато жена му мине презъ десетъ води, да се изчисти съвършено. Тя сега е въ първата вода едва, не може да се харесва на никого, нито мъжътъ ѝ да бжде доволенъ отъ нея. Това се отнася до всички хора, които вървятъ въ Божествения пѣтъ. Ако мислите, че, като тръгнете въ правия пѣтъ, изведнѣжъ ще станете праведни, вие се самозаблуждавате. Напротивъ, първо ще изнесатъ нечистотиите ви навънъ и следъ това ще се изчистите. Божествената вода залива цѣлата земя и чисти всичко, каквото срещне на пѣтя си. Когато нѣкой ви се оплаква, че е нечистъ, не го подигравайте, но извикайте го да влѣзе въ коритото, въ което сте вие, и заедно да се чистите. Не му казвайте, че трѣбва да дойде при васъ, да му покажете пѣтя къмъ Бога. Достатъчно е да го поканите въ вашето корито, заедно да се чистите. Който много обещава, не говори истината.

Единъ индусъ отишълъ въ Парижъ и се представилъ за голѣмъ адептъ, който владѣе тайнитъ сили на природата. Той казвалъ, че съ мисълта си могълъ да

спре и най-бързият експресъ. За да направи този опитъ, му били нуждни злато и скъпоценни камъни. Интересуващите му донасяли, каквото иска, само да направи опита. Единъ день той се качилъ на експреса съ всички богаташи, отъ които взелъ нѣкаква ценностъ, за да направи решителния опитъ. Докато всѣки моментъ очаквали да спре експресътъ, тѣ били изненадани отъ друго нѣщо: адептътъ изчезналъ.

Тѣй щото, чувате ли нѣкой да ви казва, да вървите следъ него, за да ви направи човѣкъ и половина, не му вървайте. Защо ви е нужна тази половина? Ако станешъ истински човѣкъ, това е достатъчно. Който отива при Бога, самъ трѣбва да отиде: жената ще остави мъжа си, и мъжътъ — жена си, сами ще се явятъ предъ Бога. Ще кажете, че мъжъ безъ жена и жена безъ мъжъ представятъ половинъ човѣкъ. Това не е половинъ човѣкъ, но единъ полюсъ. Докато полюсите сж раздѣлени, всѣкога има дейностъ, творчество. Едната половина въ човѣка е Христосъ, а другата — крадецътъ. Всѣки трѣбва да се откаже отъ крадеца и да остави въ себе си само Христосъ, Той да работи. Само така човѣкъ ще има животъ и то приизобилно.

Първото условие за придобиване на живота е присъствието на любовта. Който отвори сърдцето си за любовта, той има животъ въ себе си. Казано е въ Писанието: „Любовта не се превъзнася, не се гордѣе, не мисли зло.“ Любещиятъ е смиренъ. Той се отнася съ дълбоко почитание и уважение къмъ всичко живо. Кой човѣкъ е смиренъ? — Който работи съзнателно върху своята градина. Щомъ се върне отъ работата, която е вършилъ презъ деня, взима мотиката, търнокопа и започва да копае, да обработва градината си. Той се отнася съ почитание къмъ всички работи. Почитайте и своята половина, която неуморно работи въ васъ. Ще кажете, че не я виждате. — Невидима е тази половина, невидимъ е Христосъ въ васъ, но човѣкъ се ползува отъ невидимото, а не отъ видимото. Човѣкъ се ползува отъ свѣтлината, отъ водата, отъ храната, когато тѣ станатъ невидими за него. Тѣ проникватъ въ тѣлото му и принасятъ своята полза. Днесъ всички хора искатъ да видятъ нѣщата. Могатъ да ги видятъ, но нѣма да се ползуватъ отъ тѣхъ. Досега крадецътъ е билъ невидимъ.

димъ въ човѣка и се е проявявалъ тайно. Отсега нататъкъ Христосъ трѣбва да стане невидимъ, а крадецътъ — видимъ, т. е. да излѣзе вънъ. Крадецътъ е билъ невидимъ, защото дохождалъ все вечеръ. Дайте ходъ на първата половина въ себе си — на Христа, за да се отворятъ очитъ ви, да виждате ясно, да знаете, къде да поставяте различнитъ бои и цвѣтове. Всѣки цвѣтъ, всѣка боя трѣбва да се постави на мѣстото си.

Единъ художникъ обичалъ една мома, която, недоволна отъ него, искала да му причини нѣкаква пакостъ. Тя му дала нѣкаква отрова, която се отразила върху зрението му. Той изгубилъ зрението си, но, отъ любовъ къмъ работата си, продължавалъ да рисува. Десетъ години рисувалъ една картина, на която всички се смѣли. Той не виждалъ, какви бои поставя, затова картината му предизвикала смѣхъ. Момата, която го ослѣпила, е неговиятъ крадецъ, на когото той далъ първо мѣсто въ себе си. За да възстанови зрението си, художникътъ трѣбва да изпжди крадеца навнѣнъ, а да пусне на негово мѣсто Христа. На всѣка друга половина, вънъ отъ васъ, ще кажете: Който иска да остане въ моя домъ, първо трѣбва да мине презъ Божественото корито. Който не е съгласенъ на това, той е човѣкъ и половина. Съ такива хора не правете съдружие. Отнасяйте се и къмъ себе си, и къмъ другитъ хора критически, безъ да се обезсърдчавате. Ако искате да запазите живота си, стремете се да бждете невидими. Агнето е здраво, и кожата му цѣла, докато вълкътъ не го е видѣлъ. Щомъ го види, животътъ му е въ опасностъ. Който иска да се запази чистъ на земята, пакъ трѣбва да бжде невидимъ.

Мнозина искатъ да видятъ и познаятъ Христа, преди да сж Му приготвили мѣсто въ себе си. Ако знаете азбуката — азъ, буки, веи, глаголи — това е достатъчно за васъ. Какво означаватъ буквитъ? „Азъ“ означава човѣка; „буки“ — Божествената книга; „веи“ — изучавамъ, чета, обръщамъ тази книга; „глаголи“ — говоря ви за крадеца. Ще кажете, че не ви се харесва разговора за крадеца. Тогава ще дамъ друго обяснение: азъ съмъ азъ, буки — сѣнка. И това не ви харесва. Тогава казвамъ: Приложете огъня на алхимицитъ, за да отдѣляте съ него чистото отъ нечистото. Така ще се домогнете до истинското богатство, което се

равнява на богатството, скрито въ житното зърно. За предпочитане е да имашъ едно житно зрънце, отколкото богатствата на цѣлия свѣтъ. Житното зрънце съдържа голѣма сила въ себе си. Христосъ се проявява и чрезъ сѣмкитѣ, и чрезъ растенията. За да опитате силата Му, трѣбва да ги посадите. — Не Го виждаме. — Не можете да Го видите. Той е животъ, а животътъ е невидимъ. Казано е, че Богъ живѣе въ сърдцата на смиренитѣ. Дето е Богъ, тамъ е и Христосъ. Следователно, търсете Го въ умоветѣ, въ сърдцата и въ душитѣ на смиренитѣ, но не и въ тѣлата имъ. — Казано е, че тѣлото е храмъ Божи. — Казано е, обаче, че има тѣло естествено, има и тѣло духовно. Значи, духовното тѣло е храмъ Бажи, а не тѣлесното.

„Крадецътъ не иде, освенъ да открадне, да заколи и да погуби.“ Къде ще го видите? — Въ отрицателнитѣ прояви на човѣка. Когато крадецътъ отнеме нѣщо отъ човѣка, въ него остава известна празнина, която причинява злинитѣ. Крадецътъ не признава никакви закони, той прескача презъ плета и пакъ постига целта си. Първото нѣщо, което човѣкъ трѣбва да приложи въ личния си и въ обществения животъ, е почитанието. Нѣма по-красиво нѣщо отъ това, да влѣзешъ въ единъ домъ, дето всички членове се почитатъ: жената почита мъжа си, мъжътъ — жена си, децата — родителитѣ си. Тежко е да видите, че дъщерята критикува майка си, или синътъ — баща си, а следъ това започватъ да четатъ Евангелието, дето Христосъ казва, че хората трѣбва да се обичатъ. Това не е естественъ животъ. Нѣма защо да се критикувате, а после да признавате, че сте грѣшни. Възвишенитѣ сжества знаятъ, че сте грѣшни. Тѣ очакватъ отъ васъ да се изправите. Решилъ съмъ вече да скжсамъ концитѣ на всички лъжци и крадци. Ще имъ изпратя такава свѣтлина, че да не могатъ да се побегатъ въ кожата си. Срещна ли нѣкой крадецъ, ще му кажа: Долу маската! Приложи Христовия законъ, който изисква взаимно почитание и уважение къмъ всички хора. Това значи почитание на Божественото Начало, както въ себе си, така и въ своя ближень. Който съзнава, че носи свѣтлия и чистъ образъ на Бога, той е получилъ вече дипломъ за свършенъ курсъ на човѣшкото знание. Изгуби ли този дипломъ, изгубва и

знанието. Онзи, въ когото Богъ живѣе, свѣти отдалечъ. Приятно е да видите едно свѣтло лице, съ красива, Божествена усмивка. Христосъ казва: „Силата на човѣка не се заключава въ отношението му къмъ видимото, а къмъ невидимото. Невидимъ е Богъ за насъ, но реалентъ. Желателно е и Христосъ да остане за насъ невидимъ, за да запазимъ къмъ Него чисти и свети отношения.

„Крадецътъ не иде, освенъ да открадне, заколи и погуби.“ Като краде, коли и погубва, той е станалъ светиия въ умоветъ на хората. Всички говорятъ за него, оплакватъ се, пъшкатъ, страдатъ отъ проявитъ му. Ако хората престанатъ да говорятъ за него, а проповѣдватъ за Христа, досега щѣха да станатъ светиия. Тогава ще разберете думитъ на Христа: „Азъ дойдохъ да имъ дамъ животъ, и то преизобилно.“ Това значи, да придобиешъ любовта, но не като чувство, нито като топлина или като настроение. Любовта не се мѣни. Който люби, той има свѣтлина въ себе си. Кажете ли нѣкой, че люби, а свѣтлината му изчезва, той нѣма любовъ. Човѣчеството се нуждае отъ свѣтещи умове и сърдца. Много пѣти сж били запалвани човѣшкитъ умове и сърдца, но крадецътъ всѣкога ги е загасвалъ. Свършва се царството на крадеца, иде вече неговиятъ край. Той нѣмн да изчезне, но свѣтлината въ човѣшкитъ умове и сърдца ще се увеличи, и хората ще го познаватъ. Днесъ има добри хиромантици, физиогномисти, астролози, които познаватъ човѣка, добъръ ли е, или лошъ; тѣ познаватъ, какви намѣрения има и т. н. Както и да се прикрива, познаватъ го. Човѣкъ се познава по ржцетъ, по прѣститъ, по очитъ, по походката и по много още белези. Казано е, че нѣма скрито-покрито въ свѣта. Христосъ иде въ свѣта и носи такава свѣтлина, предъ която нищо не може да се укрие. При тази свѣтлина, и вие ще прониквате въ хората, но и тѣ ще проникватъ въ васъ. Богъ е насочилъ погледа си къмъ всички и прониква въ тѣхъ. Нѣма да остане гѣнка въ човѣшката душа, която да не се освѣти отъ този погледъ.

„Азъ дойдохъ да имъ дамъ животъ.“ Стремете се къмъ Онзи, Който дава животъ, като единствено неизмѣнно и реално нѣщо. Влѣзе ли тази Реалностъ въ васъ, всичко придобивате. Напусне ли ви, всичко изгубвате. Това е правото учение, това е правиятъ пѣтъ въ жи-

вота. Спрете ли се подъ сѣнката на нѣкой човѣкъ, да търсите отдихъ и разхлада при него, вие сте изгубени. Сѣнкитѣ могатъ да дадатъ отдихъ и разхлада за два-три часа, но не и за цѣлъ животъ. Сѣнкитѣ не носятъ щастие на човѣка. Човѣкъ човѣка не може да ощастливи. Нѣма случай въ живота, мжжътъ да е направилъ жена си щастлива, или жената да е направила мжжа си щастливъ. Богъ въ човѣка може да направи и жената, и мжжа щастливи, но човѣкъ — никога. Ако това е невъзможно, защо търсите невъзможното? Има една половина, която може да направи и мжжа, и жената щастливи, но тя не е на земята. — Какъ можемъ да бъдемъ щастливи? — Като се обърнете къмъ Бога. Най-доброто и лесно обръщане на хората къмъ Бога е, да ги възпитаватъ още докато сж въ утробата на майка си. Излѣзатъ ли отвънъ, мжно се възпитаватъ, тѣ сж вече на края на живота. Всѣко нѣщо се обръща вначалото си, а не на края. Ако искате да обърнете една ржкавица, ще я хванете въ началото ѝ, а не за прѣститѣ. Желаетъ ли човѣкъ самъ да се обърне, трѣбва да се стреми къмъ Божествения животъ.

Днесъ проповѣдвамъ за невидимия Господъ, Който не е въ сѣнкитѣ на нѣщата, но въ тѣхната сжщностъ. Той дава животъ на всички и то преизобилно. Дето влѣзе, Той носи сила, радостъ и веселие. Той прави хората братя, сестри и приятели. Започнете съ малкото, което ви е дадено, и постепенно отивайте къмъ голѣмото. Започнете отъ началото и постепенно се приближавайте къмъ края. Дъщерята и синътъ сж началото на нѣщата, т. е. малкото. Разрешите ли отношенията си съ тѣхъ, разрешавате ги съ всички хора. Дадете ли мѣсто въ сърдцата си за Христа, вие сте се справили съ крадеца, отъ когото се страхувате. Бждете смѣли и решителни, но уповавайте на Бога. Самъ човѣкъ нищо не може да направи. Проявявайте доброто, но бждете будни къмъ злото, което всѣки моментъ ви дебне. Иде време, когато и злото, и крадецътъ, и дяволътъ ще се обезсилятъ. Време е вече и дяволътъ да се покае.

Въ единъ анекдотъ се разправя, какъ дяволътъ се обезсърдилъ. Той училъ хората дълго време, откривалъ имъ тайнитѣ на природата, просвѣщавалъ ги въ науката, въ изкуствата, въ управлението, докато ги на-

правиль по-учени отъ себе си. Най-после хората престана-ли да го слушатъ и почитатъ. Той изгубилъ властта си надъ тѣхъ и решилъ да се уедини. Отишълъ на една планина и започналъ да плаче, че никой не го обича. Христосъ разбралъ мъката и страданието му и се приближилъ до него. Дяволътъ повдигналъ главата си, погледналъ Го и Му казалъ: Напраздно слизашъ на земята, закъснѣлъ си, трѣбваше да дойдешъ по-рано. Азъ уча хората хиляди години вече, дадохъ имъ знания, изкуства, но никой не иска да ме знае; станали сж непослушни и своенравни. И тебе нѣма да слушатъ. — Не отивамъ при хората, — отговорилъ Христосъ. Въ този моментъ една змия се впила въ гърдитъ на дявола. Христосъ го погледналъ, съжалилъ го и го освободилъ отъ змията. — Не искамъ да отнема властта ти надъ хората. Бжди имъ пакъ учителъ, но на доброто. И крадецътъ ще се отрече отъ занаята си и ще каже: Не прескачайте презъ плета, но и азъ, и вие да влѣземъ заедно презъ главната врата. Следователно, когато Христосъ казва, че иде да даде животъ, Той има предъ видъ всички живи същества. Той носи животъ и на хората, и на крадеца въ тѣхъ.

Мисълта, която Христосъ оставя на съвременнитѣ хора, е следната: Приятели и неприятели, жители на ада и на небето, живѣйте всички въ миръ и съгласие, обикнете се като братя. Велики духове слизатъ въ ада да помагатъ на падналитѣ души. Колкото по-великъ е духътъ, толкова по-дълбоко трѣбва да слѣзе, да работи за изкуплението на падналитѣ и изоставени същества. И Христосъ казва за себе си: „Не дойдохъ да помагамъ на ангелитѣ, но на загубеното Адамово сѣме.“ На друго мѣсто е казано: „Чухъ отъ мало до голѣмо да славятъ Бога.“ Ще слѣзе Богъ между всички същества и ще ги примири. Ще пѣятъ и ще Го славославятъ въ единъ гласъ, съ една пѣсень: Да бже благословенъ невидимиятъ Господъ, Който живѣе въ всички същества и превръща всичко на добро. Да слави Господа всѣко дихание!

24. Беседа отъ Учителя, държана
на 1 декемзрий, 1918 г. София.

Лемуилъ

„Думиѣ нѣ царі Лемуила, пророчеството на което го поучи майка му. *)

Подъ „царь“ се разбира човѣшкия духъ, а подъ „майка“ — Божествената майка, която го е поучила.

„Що, сине мой? И що, сине на утробата ми?“

Синѣтъ означава човѣкъ, въплѣтенъ на земята.

„И що, сине, на моитѣ обречения?“

Майката природа всѣкога прави обречения за своитѣ деца.

„Не давай силата си на женитѣ, нито пжтищата си на погубителкитѣ на царетѣ.“ — Първото нѣщо е да не давашъ силата си на женитѣ. Подъ „жена“ се разбира човѣшкото сърдце, което се е отклонило отъ правия пжтъ. Не давайте силата си на това сърдце. Подъ „погубитель“ се разбира единъ отъ пороцитѣ на човѣшкия умъ, главно гордостъта.

Не е за царетѣ, Лемуиле,

Не е за царетѣ да пиятъ вино,

Нито за князетѣ да пиятъ сикера,

Да не би, като се напиятъ, да забравятъ закона,

И извърнатъ сжда на всички угнетители.

Не е добре за човѣшкия духъ, да се пие вино. Подъ „сикера“ се разбира пресѣчено вино, въ което турятъ по малко медъ или захаръ и черенъ пиперъ. Виното предъставя паритѣ. И на най-добрия човѣкъ да се дадатъ пари, той се упива, забравя се. Подъ „вино“ се разбиратъ още слабостигѣ, които затъмняватъ човѣшкия умъ. Тѣ даватъ крива насока на човѣка. Кои сж угнетенитѣ въ човѣка? — Неговитѣ добри мисли и желанія. Който угнетява добритѣ си мисли и желанія, изопачава сжда въ себе си. И тогава, какъвто си отвлѣче, тѣкъвъ ще бждешъ и отвлѣчъ. И обратно, какъвто си отвлѣчъ, такъвъ ще бждешъ и отвлѣче. Отвлѣчъ човѣкъ представя физиче-

*) Притчи Соломонови 31 1.

ския свѣтъ, а отвѣтре — Божествения. Никой не може да направи твоя свѣтъ по-добъръ или по-лошъ, отколкото ти самъ си го направилъ. Който очаква щастieto му да дойде отвънъ, той скоро се разочарова. Твоего щастие е въ самия тебе, не го очаквай отвънъ. На кого трѣбва да се дава вино и сикера?

Давай сикера на тѣзи, които сж въ прежеждте.

И вино на огорченитъ въ душата:

За да пийнатъ и да забравятъ сиромашията си,

И да не помнятъ вече злостраданието си.—Нахрани и напои гнѣвния, наскърбения, лошия човѣкъ. Защо трѣбва да нахраниш и напоиш лошия и гнѣвния човѣкъ, а не добрия? Това е противоречие. Кой ремѣкъ ще турите въ масъ: коравия или мекия? — Коравия, защото той се нуждае отъ омекване. Добриятъ човѣкъ, самъ по себе си, е мекъ и годенъ за работа. Обаче, наскърбениятъ, гнѣвниятъ, лошиятъ човѣкъ първо трѣбва да го нахранишъ и напоишъ, да омекне, и следъ това да го впрегнешъ на работа.

Отваряй устата си за безгласния,

За сжда на всичкитъ сирачета.—Това значи: умниятъ трѣбва да защитава този, който не може да говори. Който може да говори, не трѣбва да се защитава.

Отваряй устата си, сжди праведно,

И защитавай сиромаша и оскудния. — Който седне на сждийския столъ, трѣбва да сжди праведно. Той трѣбва да забрави своитъ лични отношения, да не мисли за себе си, да стане едно съ цѣлото човѣчество, едно съ Бога. Интереситъ на човѣчеството да сж негови, и Божиитъ интереси да сж пакъ негови. Това означава: голѣмото включва частитъ, а всички части заедно образуватъ голѣмото.

Кой може да намѣри добродетелна жена?

Защото такава е много по-скѣпа отъ многоценни камъни.

Подъ „добродетелна жена“ се разбира доброто човѣшко сърдце. Казано е въ Писанието: „Ще имъ отнема каменното сърдце и ще имъ дамъ плътско.“ Който придобива такава сърдце е по-скѣпъ отъ многоценни камъни.

Сърдцето на мжжа ѝ уповава на нея,

И не ще бждешъ лишенъ отъ изобилие.

Подъ „мжжъ“ се разбира човѣшкия умъ, който сѣщо има сърдце. Това сърдце трѣбва да уповава на добродетелната жена, т. е. на разумното сърдце. Когато едно желание ви дава възможность да разсѣждавате, то е разумно. Не можете ли да разсѣждавате, желанието ви е неразумно. Глѣвътъ, който замѣглява ума и прѣчи на човѣка да разсѣждава, е неразумна жена, т. е. глупавото човѣшко сърдце. Изобилието има отношение къмъ сърдцето. То е почвата, отъ която изникватъ всички Божии блага и радости.

Ще му донесе добро, а не зло,

Презъ всичкитѣ дни на живота си. — Който не огорчава и не оскърбява никого, ще има повече приятели, които ще го обичатъ.

Търси вълна и ленъ,

И що ѱ е угодно, работи съ ржцетѣ си.

Христосъ казва: „Търсете, хлопайте, искайте!“ Кой търси, хлопа и иска? — Разумното сърдце или добродетелната жена. — Какво търси? — Вълна и ленъ. Тѣ иматъ две различни качества: вълната задържа топлината, а ленътъ я изпуска. Споредъ хигиената, добре е лѣтно време да се носятъ ленени дрехи, а зимно време — вълнени. Разумната жена търси вълна и ленъ и, като намѣри, обработва ги. Вълната и ленътъ подразбиратъ разумнитѣ човѣшки желанія. Отъ вълненитѣ и отъ ленинитѣ нишки излизатъ най-добритѣ платове. За да изработи отъ тѣхъ нѣщо хубаво, разумната жена прилага ржцетѣ си, т. е. своята воля. Ленътъ е мисълта, вълната — чувството или желанието. Следователно, като мисли и чувствува, разумната жена изработва нѣщо ценно. Защо вълната означава чувствата, а ленътъ — мислитѣ? — Защото вълната държи топло, а ленътъ — хладно. Знаемъ, че сърдцето е топло, а умътъ — студенъ.

Тя е корабитѣ на търговцитѣ:

Донася храната си отдалечъ. — Това значи: тя има кормило и може да направлява корабитѣ. Тѣ представятъ устата, въ която тя носи храната си отдалечъ. Кормилото е човѣшкиятъ езикъ.

И става, доде е още ноцъ,

И дава храна на дома си,

И дѣлъ на слугинитѣ си.

Домътъ е човѣшкото тѣло, а умътъ, сърдцето и желанията сж слугитѣ на разумната жена, които тя нарежда презъ деня на работа.

Съглежда нива и купува я:

Отъ плода на ржцетѣ си сади лозе.

Съглежда нива съ очитѣ си, защото очитѣ представятъ изворъ на истината. Вижда, кое е полезно, и кое не, и купува нива. Нивата подразбира външнитѣ условия, т. е. условията на физическия свѣтъ. Подъ „плодъ на ржцетѣ“ се разбира свѣта на нейното сърдце. Значи, отъ плода на разумното си сърдце тя сади лозе, т. е. посажда всички благородни мисли и желания. За такъвъ човѣкъ се казва, че е магнетиченъ.

Опасва чреслата си съ крепостъ,

И укрепява мишцитѣ си.

Значи, разумната жена работи върху физическото си тѣло, прави гимнастика, не е ленива. Чрезъ волята си тя работи върху тѣлото си, а чрезъ мислитѣ, желанията и постѣпките си укрепява мишцитѣ си.

Усѣща, че търговията ѝ е добра:

Свѣтилникътъ ѝ не гасне ноше.

Свѣтилникътъ на разумната жена не гасне ноше, т. е. когато я налегнатъ скръбни мисли и чувства, когато е въ тъмнина. Всѣка жена, която въ време на скърби и страдания се отказва отъ вѣрата си, отъ убежденията си, сама изгасва свѣтилника си и ходи въ тъмнина.

Туря ржцетѣ си на вретеното,

И държи въ ржката си хурката.

Ученигѣ откриха, че земята се върти около своята ось, като вретено. Щомъ земята се върти около осята си, и жената трѣбва да се върти около себе си. Тоза значи, че жената трѣбва да обръща и дветѣ си страни къмъ слънцето. Дветѣ страни представятъ радостта и скръбта. Значи, жената трѣбва да се върти около радостта и скръбта. Свѣтлата страна е радостта, тъмната — скръбта, затова жената трѣбва да върти вретеното си около дветѣ страни. Дойде ли скръбта при васъ, изправете се, вземете вретеното и се запитайте: Върти ли се моето вретено? Какво прави неразумната жена въ време на скръбъ? — Остава хурката и вретеното настрана и не работи. Тя казва: Земята не се

върти. Не, земята се върти, но и жената трѣбва всѣкога да се върти. Ако земята престане да се върти, всички живи същества щѣха да умратъ, но тѣ живѣятъ, благодарение на майката — земя, която се върти и поддържа живота. Хурката представя Божествения свѣтъ, а нишката, която се преде, показва посоката, отдето иде енергията. Кжделята е слънчевата система; поясътъ, дето се туря хурката, е млѣчния пѣтъ, отдето иде човѣшкиятъ духъ. Слънчевата система се стреми къмъ млѣчния пѣтъ. Всѣки трѣбва да има кжделя и вретено, което да се върти постоянно. Престане ли вретеното да се върти, и кжделята да отдѣля своята нишка, всичко се обръща съ главата надолу.

Отваря ржката си на сиромаситѣ,

И простира ржцетѣ си къмъ оскуднитѣ.

Човѣкъ не може да отвори ржцетѣ си на сиромаситѣ, докато не изпере и опреде своята вълна. Тукъ „сиромаситѣ“ означава сѣменцата, които не сж още посадени. За да вземешъ сѣменцата, ти отваряшъ ржката си и после ги сѣнешъ въ своята градина. Щомъ отворишъ ржката си за сиромаситѣ, ти съизволявашъ, т. е. благоволишъ къмъ тѣхъ. Помага се на слабия, а не на силния. Въ бждеще слабиятъ ще стане силенъ. Значи, бждещето е на сиромаситѣ.

Не се бой отъ снѣгъ за дома си;

Защото всичкитѣ ѣ домъ сж облѣчени съ двойни дрехи.

Въ окултенъ смисълъ, двойнитѣ дрехи подразбиратъ магнетични дрехи. Който се поддава лесно на болести, той е голъ, безъ дреха. Който се гнѣви и съмнява, той е сжщо голъ. Когато Адамъ и Ева сгрѣшиха, оголѣха и не можаха да издържатъ на външнитѣ, неблагоприятни условия. Следъ грѣхопадането трѣбваше да се яви християнството, да покаже на хората, какъ да се облѣкатъ. И сегашнитѣ хора сще сж голи. Силата на християнството се заключава, именно, въ това, че учи хората да се обличатъ. Облѣче ли се съ магнетична, т. е. съ двойна дреха, човѣкъ става силенъ. Не усѣща ли той сжщото, когато облѣче своята дреха отъ вълна или отъ друга нѣкаква материя? Като се облѣче, той изпитва приятно чувство, топлина го обхваща; щомъ съблѣче дрехата си, усѣща нѣщо неприятно — хладина,

студъ. Въ това отношение, скръбта не е нищо друго, освенъ загубване на дрехата, която запазва естествената топлина на сърдцето. При радостъ и веселие дрехата е на гърба ни. Децата ви сж радостни, когато сж облѣчени. Отнемете ли дрехитѣ имъ, тѣ ставатъ скръбни. Следователно, страданията представятъ изгубване на магнетичната дреха, а радостта — обличане на магнетичната дреха. Едно е състоянието на човѣка, когато е облѣченъ въ магнетичната си дреха; друго е състоянието му, когато е безъ тази дреха.

Прави за себе си завивки;

Облѣклото ѝ е висонъ и багреница.

Мжжъ ѝ е познатъ въ портитѣ,

Когато седи между старейшинитѣ на мѣстото.

Мжжътъ означава ума на разумната жена. Когато говори нейниятъ умъ, всѣки я слуша. Ако е ленива, никой нѣма да я слуша. Мжжътъ на ленивата жена не е почтенъ.

Прави тъканъ и продава.

И дава пояси на търговцитѣ.

Облѣчена е съ крепостъ и съ благолепие.

И се весели за бждещето време.

Отваря устата си съ мждростъ;

И законъ на благосклонность има на езика ѝ. --

Този законъ е необходимъ за всички.

Внимава за управлението на дома си.

И хлѣбъ на леность не яде.

Разумната жена не взема, каква и да е храна. Тя употребява само здравословна храна. Казва се, че леността е майка на всички пороци. Въпрѣки това, сегашнитѣ хора сж склонни къмъ леность. И въ ученето, и въ работата гледатъ, съ малко трудъ и усилия да постигнатъ голѣми резултати. Ако е за богатство, пакъ търсятъ лесния пжтъ. Купуватъ лотариенъ билетъ и чакатъ, дано спечелятъ нѣщо. А въ това време обикалятъ кафенетата и се забавляватъ. Ако билетътъ излѣзе празенъ, купуватъ втори, трети, дано нѣкой отъ тѣхъ спечели. После ще отидатъ на черква, да запалятъ една-две свѣщи, дано работитѣ имъ се наредятъ добре. Това е леность. Работа се иска отъ всички, да обработятъ своя умъ, своето сърдце и своето тѣло. Като ги сполетятъ нещастия, питатъ се, защо Богъ ги допуска.

Тѣ не подозиратъ, че нещастията сж резултатъ на миналия имъ животъ. Чрезъ страданията си тѣ грѣбва да изплатятъ дълговетъ на своето минало. Какво се разбира подъ думитъ „ленивъ хлѣбъ“? Младъ момъкъ се интересува отъ една млада мома и често я посещава. Той се отнася внимателно къмъ родителитъ ѝ, държи се коректно. Облича се добре, всѣкога спретнатъ, грижливо вчесанъ. Скрытото му намѣрение е да се ожени за богатата мома, за да изплати дълговетъ си. Родителитъ ѝ го харесватъ, но не знаятъ неговитъ скрити намѣрения. Най-после тѣ се оженватъ и скоро следъ това полицитъ почватъ да пристигатъ въ дома имъ. Кредиторитъ знаятъ, че сега длъжникътъ имъ е богатъ и може да изплати дълговетъ си. Какво ще правятъ родителитъ на момата? Шомъ се хванали на неговата кола, щатъ не щатъ, ще плащатъ. Следователно, срещнете ли човѣкъ, който ви казва, че може по лекъ начинъ да се живѣе, не се возете на неговата кола. Дава ли много обещания, не го вѣрвайте. Той е човѣкъ, който се храни съ ленивъ хлѣбъ.

Чадата ѝ ставатъ и казватъ: Блазъ ѝ.

Мжжъ ѝ я хвали и казва:

Много дъщери сж се обходили достойно.

Но ти надмина всичкитъ. — Всички почитатъ разумнитъ майки : и чадата имъ, и външнитъ хора.

Красотата е лѣстива, и суетна е хубостъта :

Жената, която се бои отъ Господа, тя ще бжде похвалена. — Всѣка жена, която се бои отъ Господа, е благочестива, затова ще бжде похвалена.

Дайте ѝ отъ плода на ржцетъ ѝ ;

И дѣлата ѝ нека я хвалятъ въ портитъ.

Въ тази глава Соломонъ описва идеалната жена или стремежа на човѣшката душа.

Когато сте неразположени, направете следния опитъ, да видите, каква магическа сила се крие въ формулитъ, изказани въ стиховетъ на прочетената глава. Ще си представите, че имате десетъ килограма вѣлна; ще я турите въ голѣмъ сждъ и мислено ще я изперете нѣколко пѣти, докато стане съвършено бѣла. После ще вземете единъ даракъ и постепенно ще я развличите и ще я правите на малки кждели. И тѣхъ ще развличите на по-голѣмъ даракъ и ще ги направите на по-голѣми кждели. Отъ готовитъ кждели ще вземете една, ще я турите на хурка

и ще започнете да предете. Добре е да си опишете цѣлия опитъ, да знаете, какви чувства и мисли ще изпитате, докато перете, влачете и предете вълната. Както естественикътъ описва всичко, което наблюдава подъ микроскопъ, така и вие ще опишете процеситъ, които ще извършите съ вълната. Въ половинъ часть ще придобиее повече, отколкото единъ педагогъ би постигналъ въ една година съ прилагането на нѣкои педагогически правила. Направете този опитъ поне четири пѣти презъ месеца. Ако сте болни, пакъ го правете, да видите силата на тѣзи процеси. Навивайте вретеното така, че нишката отъ кжделята да слиза отгоре — надолу и следете, какви мисли се раждатъ въ главата ви. Не е достатъчно човѣкъ само да се моли, но работа се иска отъ него.

Какво означава молитвата? — Истинската молитва има отношение къмъ дишането и пречиштането на кръвта. За да се моли, човѣкъ трѣбва да поема въздухъ, който да се пречиства. Съзнателниятъ човѣкъ се моли. — Защо трѣбва да се моля? — За да пречистишъ кръвта, мислитъ и желанията си. Ако човѣкъ не се моли доброволно, Провидението на сила го заставя да се моли. Ще му прати нѣкаква болестъ, ще го постави въ лишения и тогава насила ще се моли. Болниятъ ще вика лѣкаръ и ще се моли да му помогне да оздравѣе. Сиромаштъ, който е въ лишения, ще търси банкери, да иска пари на заемъ, и пакъ ще се моли. На когото и да е, човѣкъ трѣбва да се моли. Каже ли нѣкой, че не иска да се моли на Господа, самъ ще си избере, на кого да се моли. Да се молишъ, това е необходимъ законъ. Човѣкъ трѣбва да се моли! Да се молишъ на Бога, това е все едно, да дишашъ чистъ въздухъ. Всѣка молитва, вѣнъ отъ Бога, е слизане на човѣшката душа все по-надолу.

Всѣки отъ васъ самъ трѣбва да направи задачата съ вълната. Отъ васъ се иска работа, а не трудъ и мжчение. Работете съзнателно върху себе си. Мислете, за да ви се открие вътрешния смисълъ на задачата съ вълната.

»

25. Беседа отъ Учителя, държана на
7 декемврий, 1918 г. София.

И рече баща му

„И рече баща му на слугитѣ си...“*)

„Ако речемъ, че не сме сгрѣшили...“~)

Ще разгледамъ думитѣ „грѣхъ“, „грѣша“ въ широкъ смисълъ, а не както ги разбиратъ сегашнитѣ религиозни хора. Погрѣшкитѣ на хората сж последствия на минали човѣшки постѣпки, следователно, тѣ сж неизбѣжни. Всички ученици правятъ погрѣшки. Питайте учителитѣ по музика, по рисуване, правятъ ли ученицитѣ имъ погрѣшки, или не. Колко пѣти ученицитѣ сж изкарвали учителитѣ си отъ търпение! Нѣма човѣкъ на земята, който да не грѣши, да не прави погрѣшки, особено когато учи. Когато се произнасяме за нѣкого, че е погрѣшенъ отъ окръжаващитѣ, това се дължи на факта, че той хвърля повече сѣнки отъ тѣхъ. За да разберемъ напълно човѣка, трѣбва да разгледаме живота му въ всѣко отношение. Казватъ за едного, че е добъръ, а за другъ, че е лошъ. Лошавината е сѣнка на живота. Безъ сѣнки не може. Художникътъ туря сѣнки на картината си, за да изпъкне ясно идеята, която е вложилъ въ нея. Значи, образътъ, идеята на картината представя доброто, а сѣнкитѣ — злото. Има философи, писатели, учени, които турятъ сжщо сѣнки на своитѣ произведения, за да изпъкнатъ главнитѣ и сжществени мисли. Тѣй щото, кажете ли, че нѣкое произведение е хубаво, това показва, че има сѣнки въ него. Кажатъ ли, че нѣкой човѣкъ е грѣшникъ, това показва, че Богъ е турилъ сѣнки върху неговия образъ. Следъ десетки или стотици години, той ще израстне, ще стане добъръ, великъ човѣкъ. Тогава сѣнкитѣ му ще изчезнатъ, и вие ще виждате неговото свѣтло, красиво лице. Като знаете това, не се произнасяйте за човѣка, който е незавършена картина.

Като се говори за живота, можемъ да го разгледаме отъ четири положения: като общественъ, поли-

*) Лука 15:22-23.

*) 1 Посл. Иоана 1.10.

тически, умственъ и духовенъ. Политическиятъ животъ е индивидуаленъ, понеже е животъ на държавата, като единица. Както държавата има своя политика и програма, така и човѣкътъ, като отдѣлна единица, има своя политика и програма. Да политиканствувашъ, това значи, да се представяшъ по-добъръ, отколкото си. Забелязано е, че когато имате интересъ отъ нѣкого, вис го приемате добре, угощавате го, разговаряте любезно съ него — това е политика. Щомъ свършите работата си, политиката се измѣня, и този човѣкъ, отъ необикновенъ, става обикновенъ. Отворете страницитѣ на историята, да видите, какъ се измѣнятъ отношенията на народитѣ единъ къмъ другъ. Докато се интересуватъ отъ единъ народъ, всички го обикалятъ, правятъ му услуги, подържатъ добри отношения съ него. Щомъ постигнатъ интереситѣ си, политиката се измѣня. На това се дължи промѣната въ отношенията на народитѣ, и днешниятъ приятелъ утре ти става неприятелъ.

Обществениятъ животъ е подобенъ на домашния. Той включва всички партии, всички политически стремежи. Въ всѣки домъ има най-малко три партии: партията на бащата, на майката и на децата. Колкото повече деца има въ семейството, толкова повече партии съществуватъ. По-добре е да иматъ по единъ синъ или по една дъщеря на доброто, отколкото много синове и дъщери, които мислятъ само за ядене и пиене.

Умствениятъ животъ на народитѣ, на обществата и на индивидитѣ представя начало на човѣшката култура. Културата подразбира съвокупностъ на условия и възможности за проява на умствения и духовния животъ. За просвѣтата и за културата на единъ народъ се сѣди по неговитѣ писатели, художници, музиканти, учени и философи, т. е. по проявитѣ на неговия умственъ и духовенъ животъ. Културата подразбира още прояви на човѣшкия духъ и на човѣшката душа, съ цель, невидимото въ човѣка да се изрази въ видими, живи форми, отъ които да се ползува бждещето поколение.

Духовниятъ животъ представя стремежъ на човѣка да намѣри смисъла на живота. Съ други думи казано, духовниятъ животъ е плодътъ на живота. Индивидуалниятъ и обществениятъ животъ представятъ съмето, посѣто въ почвата, за да израсте и даде признакъ

на животъ. Щомъ се явятъ листа и клоне, проявява се политическиятъ животъ, който се изразява въ несъгласие между листата и клонетъ. Явява се вѣтъръ, буря, шумолене на листа, което наричаме разискване въ живота. Всички даватъ мнението си, какъ по-добре да се нареди животътъ; създаватъ се закони, наредби и правила. Най-после вѣтърътъ утихва, всички си почиватъ и казватъ: Уредихме вече своята държава, турихме редъ и порядъкъ. Не се минава много време, новъ вѣтъръ повѣва, новъ шумъ, нови разисквания, новъ споръ между синоветъ и дъщеритъ. Като мине и това смущение, хората утихватъ и се питатъ, кои сж причинитъ за спороветъ и недоразуменията помежду имъ. Много просто, вѣтърътъ вѣе и заставя хората да правятъ гимнастика. Който не разбира законътъ, търси вината вънъ отъ себе си, или въ природата. Благодарете на вѣтъра, който раздвижва умоветъ и ви докарва въ естествено положение. Културниятъ или умствениятъ животъ е подобенъ на живота на цвѣтоветъ. Както цвѣтоветъ на дърветата и на цвѣтия се различаватъ по форма, голѣмина и цвѣтъ, така се различава и умствениятъ животъ на хората. Както нѣкои цвѣтове окапватъ, така пропадатъ и културитъ. Това е естествено явление за дървото. Не може едно дърво да отхрани хиляди плодове. Затова, едни цвѣтове окапватъ за смѣтка на други, по-годни и способни за животъ и развитие. Когато една култура падне и се замѣсти отъ друга, това показва, че нѣмало условия за нейното проявяване и развитие. Кжде останаха асирийската, вавилонската и египетската култури? Тѣзи култури пропаднаха, понеже изсъхнаха, както изсъхватъ цвѣтя, лишени отъ слънчева свѣтлина и топлина, отъ влага и елементи, благоприятни за тѣхното развитие. Вѣтърътъ сваля отъ дърветата и цвѣтия всички изсъхнали листа и ги туря при коренитъ имъ, за торъ на бждещитъ култури.

Духовниятъ животъ представя плода на дървото на живота. Този плодъ трѣбва да се опита, за да не остане само теория. Първоначално плодътъ е горчивъ и киселъ, но постепенно става мекъ, сладъкъ и вкусенъ. Сжщото става и съ човѣка. Колкото повече работи за своето духовно развитие, толкова по-красивъ става, толкова по-голѣма мекота придобива. Достатъчно е да спре-

те вниманието си върху чъртитъ на лицата на отдѣлни хора отъ единъ народъ, за да си съставите понятие за тѣхната култура. Колкото по-красиви и симетрични сж линиитъ на лицата, на тѣлата имъ, толкова по-голѣма духовна култура иматъ тѣ. Казватъ за нѣкого, че е честенъ, благороденъ човѣкъ. Направете го касиеръ на една банка, оставете на негово разположение голѣми суми и вижте, какъ ще постѣпи съ тѣхъ. Ако сумитъ се увеличаватъ, ще знаете, че, наистина, е честенъ човѣкъ; ако сумитъ постепенно намаляватъ, честността му е проблематична.

Иоанъ казва: „Ако речемъ, че не сме сгрѣшили, правимъ Го лъжецъ, и Неговото Слово не е въ насъ.“ Благородството и величието на човѣка се заключаватъ въ това, че той съзнава погрѣшкитъ си и е готовъ да ги изправи. Погрѣшкитъ на човѣка не сж свързани всѣкога съ нѣкакъвъ недостатъкъ въ него. Той не трѣбва да съжالياва, че е сгрѣшилъ нѣкъде, но да се стреми да изправи погрѣшкитъ си; остави ли ги неизправени, тѣ носятъ лоши последствия. Най-малката погрѣшка въ плана на инженера може да причини голѣма катастрофа. Съ това се обяснява срутането на кѣщи, на мостове, на тунели и др. Ако банкерътъ направи една малка погрѣшка въ изчисленията си, трѣбва отново да провѣрѣва смѣткитъ си. Ще кажете, че погрѣшката е само въ една нула. Обаче, нулата играе важна роля въ числата. Нулитъ иматъ значение и въ човѣшкия животъ. Напримѣръ, човѣкъ гледа презъ нули — очитъ му. Който затваря очитъ си не на време, прави голѣми грѣшки. Ще кажете, че нулитъ въ края на числата не сж важни. Не е така. Трѣбва да се знае, какви сж числата, цѣли или десетични. Ако съкращавате нулитъ въ цѣлитъ числа, имате слѣпъ човѣкъ въ физическо отношение; въ духовно отношение, имате човѣкъ съ слабости и пороци.

И рече баща му на слугитъ си: „Изнесете вѣнъ най-добрата премѣна и облѣчете го; дайте прѣстенъ на ржката му и обуца на нозетъ му и докарайте храненото теле, та го заколете да ядемъ и да се веселимъ.“ Ще кажете: Какво особено има въ това, че му дали дрехи и обуца, че му турили прѣстенъ на ржката? Това и ние правимъ съ беднитъ и съ опѣзи, които обичаме. Не, така постѣпватъ само великитъ хора. Обикновенитъ

хора, обаче, казватъ, че всичко въ живота е праздна работа. Тѣ си иматъ своя философия и живѣятъ споредъ нея. Тѣ искатъ, всички да имъ се подчиняватъ. Обаче, животътъ не се подчинява на никого. И тогава, като се натъкватъ на противоречия, тѣ търсятъ вината тукъ или тамъ, въ окръжаващите, въ природата. Не обвинявайте никого за вашитѣ неуспѣхи. Всички хора сж направени отъ една и сѣща калъ, въ жилитѣ имъ тече една и сѣща кръвъ. Разликата се заключава само въ това, че кръвта на нѣкои хора е по-близо до извора, а на други — по-далечъ. Споредъ едно предание, следъ създаването на свѣта, отъ единъ планински връхъ извираше чистъ изворъ, съ бистра планинска вода. Посещаваха го птички, животни, мушици, но нито единъ човѣкъ не се приближилъ до него, понеже билъ много отдалеченъ отъ шумния животъ на хората. Единъ день изворътъ казалъ: Дотегна ми вече да се занимавамъ съ невежитѣ сѣщества. Ще слѣза долу да търся слава. Колкото по-надолу слизалъ, водата му ставала все по-нечиста, а заедно съ това губѣлъ широчината си. Най-после стигналъ до полето, дето го посрещнали земеделци и градинари, които го използвали за поливане на своитѣ ниви и градини. Като изгубилъ чистотата и голѣмината си, той се възмутилъ и казалъ: Чудни сж хората! Азъ не съмъ създаденъ за тѣхнитѣ градини и бостани. Богъ го запигалъ: Доволенъ ли си отъ положението си? — Не съмъ доволенъ, отговорилъ изворътъ. — Решихъ да слѣза долу, да покажа своитѣ качества, да ме оценятъ, а хората ме впрегнаха на работа и ме изцапаха. — За да се очистишъ, трѣбва да слѣзешъ още по-долу, да минешъ презъ пѣсчливитѣ пластове. — Не слизамъ долу! — отговорилъ възмутенъ и недоволенъ изворътъ.

Така постъпватъ много хора. Като имъ се каже да слѣзатъ долу, да се пречистятъ, тѣ се възмущаватъ и оставатъ на старото си положение. Богъ пакъ запиталъ извора: Какво искашъ сега? — Искамъ да отида въ нѣкой голѣмъ градъ, между учени хора, да имъ покажа своята чиста вода, да ме използватъ за шадраванъ. Богъ задоволилъ желанието му. Изпратилъ го между ученитѣ, които веднага го използвали. Той станалъ шадраванъ. Въ първо време децата скачали около него, радвали му се, докато следъ време започнали да

миятъ сждоветъ си въ него, да си ператъ дрехитъ. Той постоянно въздишалъ, пакъ не билъ доволенъ отъ положението си. — Доволенъ ли си отъ новото положение? — запиталъ го пакъ Господъ. — Остави се, хората били много некултурни. Чудя се, какъ ги търпишъ! Най-после Богъ го притилъ на служба въ самия човѣкъ, да влиза въ него и да утолява жаждата му. И при това положение изворътъ не билъ доволенъ. Сега се натъкналъ на по-голъми противоречия. Вътре въ човѣка той намѣрилъ по-голъма нечистота, отколкото между невежитъ сщества. Едно трѣбва да научите: истинскиятъ животъ минава презъ най-голъмитъ противоречия и най-голъмата нечистота. Неговата задача е да чисти, да изправя нѣщата и да обновява всички живи сщества на земята. Всички култури сж изникнали отъ почва, съставена отъ милиарди мъртви организми. Тѣ сж корени и на нашата култура. Тя черпи сокове отъ тѣхъ. Благодарение на жертвата, която сществата на миналото сж направили, ние се радваме на новата култура, която иде вече въ свѣта.

„И рече баща му.“ Какво представя бащата? — Висшето у човѣка, което гради и създава. Слугитъ, които бащата изпратилъ да донесатъ новитъ дрехи, били петъ — петтѣ добродетели: любовъ, мъдрость, истина, правда и добро. Духътъ, т. е. Великиятъ Баща, изпратилъ слугитъ да донесатъ новата премѣна. Да се облѣче човѣкъ въ нова премѣна, това значи, да облѣче ново тѣло. Всѣки човѣкъ, всѣки народъ трѣбва да се облѣче въ ново, т. е. да приложи нови начини и методи за новъ животъ. Бащата облѣче блудния си синъ въ нова премѣна, т. е. пригответи го за новъ животъ.

Често се говори за блудния синъ, и хората го съжаляватъ. Обаче, въ него има нѣщо хубаво, което го спаси — смирението. Той ималъ по-голъмъ братъ, който минавалъ за добъръ, но въ него се криела затаена гордостъ и користолюбие. Трѣбвало да се върне младиятъ братъ отъ странствуването си, за да се прояви гордостта и користолюбието на брата му. По-младиятъ братъ не могълъ да живѣе съ брата си, затова напусналъ бащиния си домъ и трѣгналъ по свѣта да събира опитности и знания. Значи, той се отказалъ отъ бащиния си домъ, отъ новата дреха и слѣзълъ долу, между пѣсъчни-

тъ пластове, да се пречисти. Така пречистенъ, той се връща при баща си, съ нови опитности и казва: Не съмъ достоенъ да се нарека твой синъ. Приеми ме като единъ отъ твоитъ слуги. Това значи: Не бѣхъ достоенъ за новата премѣна, не съмъ достоенъ и сега. Приеми ме като единъ отъ твоитъ слуги, като обикновенъ човѣкъ. Той придобилъ такова смирение, чрезъ което могълъ да стане последенъ слуга. Нѣма по-велико нѣщо за човѣка отъ това, да стане слуга, да служи съ любовъ на Бога. Ще кажете, че е по-добре човѣкъ да бжде царски синъ, отколкото слуга. Добре е да бждешъ царски синъ, но ако знаешъ да служишъ съ любовъ. Ако имашъ любовъ, добре е да бждешъ и учителъ, и свещеникъ, и майка, и баща.

Любовта осмисля всички служби и положения. Само онзи може да служи, който има знания. Въ бждеще, най-ученитъ, най-добритъ хора ще станатъ слуги на човѣчеството. Добритъ майки ще раждатъ синове и дъщери за човѣчеството. Каже ли учениятъ, че не иска да работи за човѣчеството, той нѣма любовъ въ себе си. Откаже ли се майката да ражда добри синове и дъщери за човѣчеството, и тя нѣма любовъ. Нѣма по-велика служба за майката отъ тази, да роди синъ или дъщеря, която да се посвети въ служене на Великото въ свѣта. Днесъ се възхищаватъ отъ велики художници и скулптори, отъ тѣхнитъ картини и статуи. Колко повече трѣбва да се възхищаваме отъ майката, която вае живи статуи за благото и напредъка на цѣлото човѣчество! Велико нѣщо е майката да облѣче своя синъ или дъщеря въ нова, свѣтла премѣна.

„Дайте пръстенъ на ржката му!“ Какво означава пръстенътъ? — Правила и закони, на които човѣкъ трѣбва да служи. Като се годяватъ, момата и момъкътъ си турятъ пръстенъ на ржката. Нѣкои турятъ пръстена на първия пръстъ, други — на втория, на третия. Мислятъ, че е безразлично, на кой пръстъ ще го турятъ. Не е безразлично. Обикновено хората турятъ пръстени на последната става, при основата на пръста. Тѣ казватъ, че тамъ е мѣстото на пръстена, за да не пада. Въ сжщностъ, причината е друга. Последната става представя законитъ на материалния или физическия свѣтъ. Казвате, че за изправяне на обществото сж нуждни закони. Спо-

редъ мене, законъ и углавникъ сж едно и сжщо нѣщо. Тѣ сж синоними. Ще излѣзе, че обществото не може безъ углавникъ. И безъ углавникъ може. Животнитѣ не могатъ безъ углавникъ, а не хората. За предпочитане е човѣкъ да бжде беденъ, да носи прости дрехи, но да нѣма углавникъ, отколкото да е премѣненъ съ нова дреха и обсипанъ съ диаманти, а на главата си да има углавникъ. — Кога ще се оправи свѣтътъ? — Когато хората живѣятъ безъ углавници, т. е. безъ закони. — Може ли да се живѣе безъ закони? Питамъ: По какви закони майката храни, облича и възпитава децата си? По какви закони бащата изпълнява задълженията си къмъ децата и къмъ жена си? Кжде сж писани тѣзи закони? — Въ сърдцето и въ ума на човѣка. Следователно, когато хората започнатъ да живѣятъ по законитѣ, написани въ разумното сърдце и въ възвишения умъ, свѣтътъ ще се оправи. Семействата ще се управляватъ безъ външни, безъ писани закони, безъ углавници. Какво правятъ хората днесъ? Ако дойде при васъ нѣкой беденъ човѣкъ да иска пари на заемъ, вие ще му кажете: Добъръ, честенъ човѣкъ си, но не мога да ти дамъ пари безъ поржители. Въ случая, поржителятѣ сж углавниците, съ които хората се обвързватъ взаимно.

Преди години обикаляхъ България, правѣхъ своитѣ научни изследвания надъ различни хора и изучавахъ характеритѣ имъ. Единъ день минавамъ край нивата на единъ работливъ селянинъ. Той караше плугъ съ воловетѣ си, които отъ време на време бодѣше. Като ме видѣ, той ми каза: Добре се разхождашъ край нивитѣ. Нѣмашъ работа, но вижъ, какъ ние се потимъ по цѣли дни. — Виждамъ всичко, зная, че си работливъ човѣкъ, но не си милостивъ. — По какво познавашъ? — По задниците на воловетѣ, които сж надупчени отъ твоя остенъ. Тѣ и безъ остенъ работятъ. Щомъ си ги препргналъ, тѣ вършатъ работата си. Ще кажете, че волѣтъ е животно, не усѣща болка. — И той усѣща остена на гърба си, но нищо не може да каже — търпи и върви напредъ. Като отиде на другия свѣтъ, той ще каже: Господи, научихъ вече урока си. Въ бждеще искамъ да живѣя безъ углавникъ.

„Изнесте вънъ най-добрата премѣна и облѣчете го.“ Дрехата, премѣната е необходима за живота, осо-

бено когато е нова и чиста. Затова и хигиената препоръчва да се изгарят всички дрехи, съ които човѣкъ е боледувалъ отъ тежка, заразителна болестъ, или съ които е прекаралъ мрачни психични състояния. Новата хигиена препоръчва на хората даже да смѣнятъ често кжшитѣ, въ които живѣятъ, особено ако сж прекарвали въ тѣхъ голѣми страдания. Такава кжща е напоена съ скърби и страдания. Остане ли още да живѣе въ нея, човѣкъ постоянно се намира подъ влияние на преживяното. Който има тънко обоняние, но миризмата на хората познава, добъръ ли е човѣкъ, или не. Както познаватъ цвѣтята по аромата имъ и плодоветѣ — по тѣхния вкусъ, така по миризмата въ кжщата или по миризмата на човѣка познаватъ, дали той е чистъ, или не. Бждещето общество, бждещето семейство трѣбва да се поставятъ на здрава, положителна основа.

„И рече баща му.“ Какво рече и на кого рече? — На слугитѣ си, да донесатъ нова премѣна, обуца и прѣстенъ за сина му. Всѣки трѣбва по сжщия начинъ да извика слугитѣ си и да имъ каже сжщото, което бащата каза на своитѣ слуги. Всѣки трѣбва да приеме блудния синъ въ себе си съ любовъ. Кой нѣма мисли и желания, подобни на блудния синъ? Колко добри мисли и желания е пропждилъ човѣкъ отъ себе си! Какво става съ тѣзи мисли и желания? Тѣ трѣгватъ да странствуватъ по свѣта, докато единъ день, като блудния синъ, се връщатъ въ дома на баща си. Мислитѣ и желанията сж живи, могатъ да говорятъ като човѣкъ. — Възможно ли е това? — Възможно е. Напримѣръ, въ ума на момата или на момъка се ражда мисълта, да роди добра дъщеря или добъръ синъ, и тази мисълъ така оживява, че следъ време се реализира. Всѣка мисълъ, която се подхранва, оживява. Не се ли подхранва, остава въ латентно състояние. Всѣка мисълъ, която не е изваяна по всички правила на изкуството, не може да издържи. Цѣлъ свѣтъ да иска да си запази, не може. Въ края на краищата, тя се разрушава. Когато майката изгуби детето си, тя плаче, страда и се запитва: Защо умрѣ детето ми? — Защото не си го изваяла по правилата на изкуството. — Какво да правя тогава? — Ще повторишъ опита си. Първиятъ ти опитъ не излѣзе сполучливъ. Ще направишъ

втори, трети, докато изваещъ такава статуя, която да издържи на всички условия.

Какво правятъ ученицитъ по рисуване? Учителътъ имъ дава да нарисуватъ една картина. Единъ отъ тѣхъ нарисува картината за единъ часъ. Учителътъ мише покрай него, не одобрява картината му и казва: Ще я прерисувашъ. Другъ ученикъ рисува картината два-три часа, а трети я рисува повече отъ три часа. Най-добра е картината на последния, но и въ нея има нѣщо за изправяне. Сжщото се отнася и до човѣшкото тѣло. Майката и бащата създаватъ тѣлото на своето дете, но минава комисия да прегледа работата имъ и казва: Тази картина ще издържи само нѣколко години. Следъ това комисията дохожда още единъ пжтъ и скжсва картината. — Защо умрѣ детето ми? — Толкова време можа да издържи. Нѣма защо да плачете, ще вземете подъ внимание направенитъ забележки, и втори пжтъ ще нарисувате по-добра картина.

Често слушате нѣкои християни да казватъ, че Христосъ ги е спасилъ. Какъ ги е спасилъ? — Чрезъ кръвта си. Външно погледнато на въпроса, това е разбиране на нѣщата по буква. Въ сжщностъ, Христовата кръвъ подразбира идеята за любовта, която човѣкъ трѣбва да приложи въ живота си и съ нея да работи. Безъ тази кръвъ човѣкъ не може да нарисува картината си. Тя е боята, съ която хората рисуватъ своитѣ картини. Отъ човѣка зависи, какъ да употреби тази боя, въ какво количество и колко разредена. Когато Христосъ каза на ученицитъ си: „Който не яде плътта ми и не пие кръвта ми“, нѣкои отъ тѣхъ се съблазниха. Тѣ се съблазниха, понеже не разбраха духа на Неговитѣ думи. Както водата е необходима за растенията, така кръвта е необходима за живота. Тя влиза като съставна частъ и въ растителното, и въ животинското царство и се изявява въ различни форми. Като изучавате проявитъ на всички форми въ органическия свѣтъ, навсѣкжде виждате съзнателенъ или несъзнателенъ стремежъ къмъ усъвършенствуване. Сегашнитѣ художници и скулптори сж занаятчии, а въ бждеще ще станатъ майстори-творци. И животнитѣ ще бждатъ на по-високо стъпало, отколкото днесъ: езикътъ имъ ще се развърже, и тѣ ще говорятъ. Нѣма нищо чудно въ това. Защо? — Защото

животните съставятъ частица отъ дървото за познаване на живота. Дървото показва степенята на нашето развитие. Малцина виждатъ горната частъ на това дърво, затова постоянно питатъ: Има ли другъ животъ, съществува ли Богъ, или не? — Има другъ животъ, има и Богъ. — Къде е онзи свѣтъ? — Дето е и този. — Защо не го виждаме? — Защото не виждате даже и физическия, т. е. видимия свѣтъ.

И рече баща му на слугитѣ си: „Изнесете вѣнъ най-добрата премѣна и го облѣчете“. Новата премѣна е Христовото учение. Когато хората се освобождаватъ отъ старото учение, дрехитѣ имъ трѣбва да се изператъ, или да се изгорятъ. Това става чрезъ страданията. Тѣ сж огънь, който пречиства старитѣ и нечисти дрехи на хората. Тѣ сж пералнята, въ която се ператъ нечиститѣ дрехи. Затова е казано, че, за да се очисти, човѣкъ трѣбва до мине презъ огънь и вода. Човѣкъ неизбежно минава презъ Божествения огънь и презъ Божествената пералня. Ще кажете, че е страшно да минавашъ презъ огънь и вода. — Страшно е за онзи, който се противи; привилегия е за онзи, който разбира нѣщата. Чрезъ страданията той се облагородява и повдига. Днесъ и България минава презъ голѣми изпитания. Тя е потопена въ голѣмото Божествено корито, дето я ператъ петъ народа — англичани, французи, италианци, гърци и сѣрби — петтѣ слуги, които бащата е изпратилъ, за да я окжпятъ и облѣкатъ въ нова премѣна. Не правятъ ли сжщото и съ момата, която ще се вѣнчава? Преди сватбата я завеждатъ на баня да се окжпе, да стане чиста. Невѣстата, наречена България, е доста изцапана, затова я турятъ въ Божественото корито, да се изчисти. — Какво ще стане после съ нея? — Ще я облѣкатъ въ нова, чиста премѣна. Тя ще излѣзе вѣнъ и ще каже: Разбрахъ вече смисъла на живота.

Въ какво се заключава смисълътъ на живота? — Въ братството и сестринството, въ съзнанието на хората, че сж братя и сестри. Българитѣ ще кажатъ, че сж братя и сестри, понеже сж единъ народъ. Германцитѣ сж братя и сестри, като германци, англичанитѣ — като англичани и т. н. Идеята за братството е още по-широка: братя и сестри сж всички хора. На какви качества трѣбва да отговаря българинътъ? — Той трѣбва

да бжде честенъ, добъръ, уменъ и справедливъ. Желая да срѣщамъ такива българи и да имамъ съ тѣхъ отношения. Който нѣма тѣзи качества, ще го турятъ въ Божественото корито. Не ритайте срещу това корито, да не дойде смъртта и ви задигне. Следъ това близкиѣ ви ще плачатъ за васъ. Защо плачатъ за покойника? — За да го измиятъ съ сълзитѣ си. Измиятъ ли го веднѣжъ, повече не трѣбва да плачатъ. Сега не остава нищо друго, освенъ да го облѣкатъ въ бѣла, сватбарска дреха и да се радватъ, че се е върналъ при Баща си. Може ли да върнете отново булката въ банята? — Не може. Щомъ е така, не плачете постоянно за заминалитѣ. Кѣде сж вашитѣ покойници? — Дето сте и вие. Вие имате двама приятели и казвате, че единиятъ ви е по-близъкъ отъ другия. Значи, единиятъ е по-близо до васъ, а другиятъ — по-далечъ. Такова е отношението между живитѣ и умрѣлитѣ. И едниѣ, и другитѣ сж на едно и сжщо мѣсто, но се различаватъ само по разстоянията, на които се намиратъ едни отъ други. Това показва, че между хората сжществува вътрешна близость, или вътрешно отдалечаване. Такова е отношението на хората къмъ Бога. Кажатъ ли, че нѣкой е близо до Бога, това показва, че той върши волята на Бога, мисли и чувствува като Него. Ако кажатъ, че е далечъ отъ Бога, той не върши Божията воля.

Често слушате да питатъ, сжществува ли Богъ. За кой Богъ питате: за Бога на формитѣ, на съдържанието, или на смисъла? На кой Богъ се кланяте вие? Ако се кланяте на Бога на формитѣ, все едно, че се кланяте на праздно шише; ако се кланяте на Бога на съдържанието, все едно, че се кланяте на съдържанието на шишето. И това не е лошо, но ако съдържанието е въ състояние да ви подкрепи при всички мъжнотии и страдания. Ако твоятъ Богъ не може да те подкрепи въ страданията ти, това показва, че не е истински Богъ. И най-после, ако се кланяшъ на смисъла, вложенъ въ нѣщата, и лесно се справяшъ съ страданията си, ти си намѣрилъ истинския Богъ. Вървайте и се кланяйте на онзи Богъ, Който ви предпазва отъ всички падения. Кога пада човѣкъ? Когато има углавникъ. Духовниятъ животъ не търпи никакви углавници. Искате ли да се освободите отъ тѣхъ, влѣзте въ този

животъ, който носи свобода за човѣшката душа. Свободата не се постига въ единъ день, нито въ единъ животъ. Хиляди години трѣбва да живѣе човѣкъ, за да стане свободенъ. Бждещиятъ животъ носи свобода на човѣчеството. За да дойде свободата, трѣбва да се измѣнятъ условията на живота. Сегашнитѣ времена изискватъ едно отъ хората: да не развалятъ това, което днесъ се гради. Сегашнитѣ времена изискватъ отъ хората благодарностъ. Бждете благодарни за това, което ви е дадено. Малкото, но добре обработено, дава повече отъ многото необработено.

Въ притчата за блудния синъ Христосъ изнася любовта на бащата къмъ своя синъ. Тамъ се вижда, какъ можешъ да посрещнешъ човѣка, когото обичашъ. Така се посрѣщали едно време хората. Като имъ дохождалъ нѣкой гостъ, давали му да се окъпе, угощавали го добре. Ако гостътъ имъ е близъкъ, давали му и прѣстенъ. Какво значи да дадешъ прѣстенъ на единъ човѣкъ? Това значи, да го предупредишъ да не нарушава закона въ твоя домъ. Затова, като влѣзешъ въ единъ домъ, не гледай жената на домакина. Ако е красива, имашъ право да я погледнешъ само съ едното око, а съ другото — мжжа ѝ. Значи, трѣбва да разпредѣлишъ вниманието си еднакво и къмъ другитѣ. Ако гледашъ съ едното око, а другото свивашъ, ти прилагашъ закона на лицемерieto. Така постъпва котката, когато причаква мишката. Тя гледа само съ едното си око, а другото затваря. Съ това иска да каже, че не се интересува отъ мишката. Въ първо време, като чуе мишката, тя затваря и дветѣ си очи, преструва се, че спи. Отъ време на време отваря едното си око и, изведнѣжъ подскача, хвърля се и улавя мишката. Следъ това започва да ѝ разправя, че я обича. Хваща я между краката си, пуща я за малко, после пакъ я хваща, докато я изяде. Така постъпва и злото съ хората. Така постъпватъ много хора, когато преследватъ свои лични интереси. Интереситѣ може да не сж лоши, но методитѣ имъ сж криви. Нѣкои хора си служатъ съ методитѣ на котката, други — на вълка, а трети съ методитѣ на разумнитѣ, възвишени същества.

И разбиранията на хората за живота сж различни. Различие съществува, както между свѣтскитѣ, така

и между религиознитѣ хора. Влѣзте въ общества на правовѣрнитѣ, да видите, какво различие сѣществва между тѣхъ. Едни признаватъ кръщението, други го отричатъ; едни признаватъ сѣботата, други — недѣлята; едни подѣржатъ възкресението по плѣтъ, други — по духъ и т. н. Явява се въпросътъ, защо вѣрващитѣ иматъ толкова различни възгледи върху едни и сѣщи въпроси? Това се дължи на факта, че всички не сѣ въ едно и сѣщо отдѣление или класъ. Тѣ сѣ ученици въ единъ университетъ, но въ различни класове. Всѣки знае само това, което учи, и въ него вѣрва. Всѣки мисли, че неговото знание е истинско и най-право. Тѣй щото, докато се срѣщате съ ученицитѣ отъ различни отдѣления и класове, всѣкога ще чувате различни възгледи. Ще кажете, че възгледитѣ на онѣзи, които следватъ университета, сѣ най-прави. Не е така. Тѣ не сѣ последната категория ученици. Надъ тѣхъ има по-горни ученици, които се специализиратъ въ живота. И надъ тѣхъ има по-горни—това сѣ ученици отъ Божествената школа. Знанието, а оттамъ и възгледитѣ на хората, нѣматъ начало, нѣматъ и край. Не се чудете, когато нѣкой ви говори за своя букварь, другъ — за своята читанка, трети — за действията съ числата, четвърти — за задачитѣ съ едно, две и повече неизвестни. Не е важно, какви възгледи има човѣкъ, важно е да върви напредъ, да не спира на едно мѣсто. Понеже въ училищата на земята има закони, които не позволяватъ на ученика да потретва класа, ангели слизатъ отъ небето, да помагатъ на слабитѣ ученици да минаватъ въ по-горенъ класъ. Има ученици, които повтарятъ класоветѣ и не могатъ да напредватъ безъ чужда помощъ. Ще кажете, че времената сѣ тежки, че не можете да мислите за наука и знание, докато се живѣе съ купони, докато животътъ отъ день на день поскѣпва. Животътъ си тече, а човѣкъ трѣбва да учи, да придобива знания и да се развива.

Радвайте се, че сегашнитѣ времена представятъ благоприятни условия за работа. На християнитѣ е дадена задача да работятъ върху себе си и върху своитѣ ближни, да сѣдействуватъ за приемане на Бога въ себе си. Всѣки трѣбва да отвори сърдцето си за Бога, да се примири съ всички хора. Така ще се премахне онази нена-

вистъ, която съществува между граждани и селяни, между учени и прости, между богати и сиромаси. Когато Богъ живѣе въ човѣка, той е добъръ, независимо отъ това, дали е общественикъ, или политикъ, ученъ или философъ, свѣтски или духовенъ. Нѣкой пита, защо единъ човѣкъ е по-ученъ, по-богатъ, по-добъръ отъ другитѣ? — Защото е работилъ повече. Който придобива повече, той повече работи. Трудътъ на всѣки човѣкъ се възнаграждава справедливо. Не завиждайте на никого. Който има много и може да носи безъ чужда помощъ, той е силенъ човѣкъ. Силниятъ конь носи сто килограма на гърба си, а слабиятъ — едва носи 50 кгр. Трѣбва ли слабиятъ конь да се сили да подражава на силния? Същото се отнася и до човѣка. Не се насилвайте, да не пречупите грѣбнака си. Ще кажете, че паритѣ разрешаватъ въпроситѣ. Съгласенъ съмъ, че паритѣ сж необходими, но човѣкъ трѣбва да има три кесии, пълни съ пари: една въ джоба, друга въ сърдцето и трета въ ума. И тогава, ако отивашъ да продавашъ, или да купувашъ нѣщо, ще отворишъ последователно и тритѣ кесии. Който продава развалено масло за прѣсно, той не е отворилъ и тритѣ си кесии. Много търговци даватъ малко, а много взематъ. Тѣ търсятъ лесния пѣтъ за забогатяване. Нѣма лесенъ пѣтъ въ живота. Всичко се постига съ работа и съ трудъ. А това е най-приятното нѣщо въ живота. Искать ли човѣкъ бързо да забогатѣе, той се натѣква на противоречия.

Единъ американецъ пожелалъ да опита силата на Ниагарския водопадъ, и самъ той да се прочуе между хората. За тази цель, той си порѣчалъ една голѣма бѣчва, която осмолели отвлѣтре много добре и, когато била готова, той влѣзълъ вътре и се спусналъ по течението на водопада. Отъ страшното бучене на водата и необикновено бързото движение на бѣчвата, американецътъ изгубилъ съзнание. Той билъ изваденъ полумъртавъ отъ бѣчвата. Когато дошълъ въ съзнание, той казалъ: За нищо въ свѣта, втори пѣтъ не правя този опитъ! Богатството на цѣлия свѣтъ да ми дадатъ, не влизамъ вече въ тази бѣчва. Политическиятъ животъ е водопадъ, по течението на който хората се спускатъ съ бѣчви, но, въ края на краищата, казватъ: Смыслътъ на живота не е нито въ бѣчвитѣ, нито по течението на водопадитѣ.

Въ Китай, преди десетина вѣка, живѣлъ единъ знаменитъ философъ, на име Ку. Жена му била красива, добра домакиня. Тѣ били бедни, но почтени хора. Единъ день жена му казала: Ето, изминаха се вече десетъ години, откакъ живѣемъ заедно. Живѣхме добре, защото ти си добъръ човѣкъ. Дотегна ми сиромашията, искамъ да поживѣя богато и да не мисля за утрешния день. Срещнахъ единъ богатъ търговецъ, за когото бихъ могла да се ожения, ако ти ме освободишъ. Мжжътъ я освободилъ, далъ ѝ своето благословение и така се раздѣлилъ съ нея. Доволна и радостна, че сиромашията нѣма да я мжчи, тя се оженила за богатия търговецъ. Въ това време Китай минавалъ презъ голѣма политическа криза. Трѣбвало да се избере новъ управителъ, който да подобри положението на страната. Като уменъ, честенъ и достоенъ човѣкъ, философътъ билъ избранъ за управителъ. Щомъ се научила за това, жена му отишла при него и му казала: Направихъ голѣма грѣшка, като се отдѣлихъ отъ тебе. Можешъ ли да ми простишъ, ако се върна пакъ при тебе и да заживѣемъ отново добъръ и спокоенъ животъ? Философътъ я погледналъ, помислилъ малко и, вмѣсто да ѝ отговори, той взелъ една чаша, напѣлнилъ я съ нектаръ и я обърналъ съ устата надолу. Нектарътъ се разсипалъ на пода. Тогава той ѝ казалъ: Ако можешъ да съберешъ нектара отъ пода така чистъ, както бѣше въ чашата, тогава ние ще се съберемъ.

Често хората постѣпватъ съ Бога така, както жената на философа съ своя мжжъ. Първоначално тѣ даватъ обещание на Бога да Му служатъ и живѣятъ за Него, но, като не получатъ онова, което сж очаквали, отказватъ се отъ Него. Като съзнаятъ погрѣшката си, тѣ отново се връщатъ при Бога, но ще получатъ отговоръ, подобенъ на този, който китаецътъ далъ на своята жена. Отъ две хиляди години Христосъ очаква хората да се обърнатъ къмъ Бога, да станатъ по-добри и безкористни, да хвърлятъ углавниците си. Не стане ли това, Той нѣма да дойде между тѣхъ. Идването на Христа на земята ще се отрази така, както се отразява изгрѣващото слънце върху живота, а именно: цвѣтата се развеселяватъ, птичките запѣватъ, животните се размърдватъ, а хората се обновяватъ и започватъ да пѣятъ, да се веселятъ, да се

обличатъ въ нови премѣни. Не е далечъ времето, когато Христосъ ще дойде на земята. Призовавамъ всички да се готвятъ за това велико посрѣщане. Нека всѣки си върши работата: ако е ученикъ, да учи съ любовъ, да не повтаря класа; ако е работникъ, да работи, да използва благоприятнѣ условия, които му сж дадени. Вървете всички напредъ, не се спирайте, и никого не критикувайте. Да учите, да работите, да помагате на ближнитъ си, да се радвате и веселите въ името на Бога, това е поезията на живота. Радвайте се, че слънцето всѣки день изгрѣва, че вашитъ цвѣтя цвѣтятъ и разнасятъ аромата си далечъ. Радвайте се, че вашитъ птички пѣятъ и разсѣйватъ скърбитъ на сърдцето ви. Изгрѣващото слънце ще ви освободи отъ противоречията и несгодитъ въ живота.

Желая, всички хора да турятъ новъ надписъ на лицата си: Човѣкъ за човѣка е братъ. Заличете стария надписъ: Човѣкъ за човѣка е вѣлкъ. Това е стара философия, която изживѣ времето си. Бѣше време, когато човѣкъ гладуваше, поради което измѣни на своето Божествено Начало и даде ходъ на живогинското си естество. Днесъ условията сж добри; не трѣбва човѣкъ да гладува нито физически, нито духовно, нито умствено. Дайте възможностъ на човѣка да задоволи всичкитъ си нужди. Дайте му хлѣбъ, жилище и дрехи, да вложи довѣрието си въ всички хора, като въ свои братя. Богатиятъ трѣбва да помисли за жилищата на сиромаситъ. Какво представя жилището? — Бѣлиятъ дробъ на човѣка. Ако жилището, т. е. бѣлиятъ дробъ е неразвитъ, той заболява отъ туберкулоза. Богатитъ трѣбва да отпратъ своитъ добри мисли и чувства къмъ сиромаситъ, да ги стоплятъ и разширятъ. Така ще се разтворятъ дробоветъ имъ, за да поематъ повече чистъ, освежителенъ въздухъ. Не се опълчвайте едни срещу други. Посещавайте богатитъ, да видите, какъ работятъ въ градинитъ си. Тъ ще ви дадатъ отъ своитъ сѣмена и плодове. Като ги опитате, тогава ще разберете, какво носятъ тъ въ себе си. Следвайте тѣхния пѣтъ, и вие да придобиете добри плодове, да забогатѣете. Ако нуждитъ на всички хора бждатъ задоволени, кой на кого ще завижда?

Правете наблюдения върху проявитъ на хората, да се учите отъ тѣхъ. Наблюдавайте малкитъ деца, какъ

си играятъ, съ какво се занимаватъ и какви чувства ги вълнуватъ. Наблюдавайте, какъ постъпва майката съ децата си. Докато детето е малко, тя му се радва, милва го, гали го, нарича го ангелче. Обаче, като го кърми, това ангелче я хапе, дращи. Дете, което хапе и дращи, не е ангелче. Обаче, съ любовта си, майката може да повдигне детето си, да внесе въ него потникъ къмъ доброто. Изобщо, любовта прави превратъ въ човѣка. Тя може да обърне къмъ Бога и най-голѣмия грѣшникъ. Истинско обръщане е това, при което човѣкъ обръща и кесията си, и сърдцето си. Той е готовъ на всѣкакви жертви. На такъвъ човѣкъ може да се разчита. Той заслужава довѣрие. Не разчитайте на човѣкъ, който обръща чуждитѣ кесии и сърдца, а своитѣ държи затворени. Има смисълъ човѣкъ да изпразва кесията си, ако напълни кесията на бедния; има смисълъ да изпразва сърдцето си, ако помага на страдащия; има смисълъ да изпразва ума си, ако просвѣщава невежия. Иначе, изпразването е безпредметно. Както бащата на блудния синъ облѣче сина си съ нова премѣна, така и вие трѣбва да извадите нови премѣни, да облѣчете съ тѣхъ своитѣ синове и дѣщери. Дойде ли при васъ беденъ, страдащъ човѣкъ, облѣчете го съ нова премѣна, дайте му нови обуца и турете му пръстенъ на ржката. Бъдете готови да изпразвате своитѣ сърдца и умове, за да пълните сърдцата и умоветѣ на онѣзи, които сж лишени отъ добри мисли и чувства. Благодарете на вашия баща и на вашата майка за грижитѣ, които полагатъ за васъ, макаръ и да сте бедни. За предпочитане е сухъ хлѣбъ, спечеленъ съ честенъ и благороденъ трудъ, отколкото богата и пишна храна, придобита по нечестенъ пѣтъ.

Благодарете за малкото, което днесъ имате. То ще се благослови и умножи. Силата се крие въ малкото житно зрънце. Бъдещето е въ слабитѣ, бедни хора, които иматъ стремежъ къмъ Великото. Христосъ говори за нищитѣ, въ смисълъ за бедни, но такива, които носятъ Божественото въ себе си. Той говори за кроткитѣ, за нажаленитѣ, като за хора, които разбиратъ Божиитѣ закони и ги прилагатъ. Тѣ сж блаженитѣ, на които е дадено Царството Божие. Добре разбраната сиромашия пречиства човѣка, приготвя го

за добри, богати условия. Има случаи въ живота, когато сиромашията е за предпочитане предъ богатството. Едно време евреитъ продадоха Христа за 30 сребърника. Ще видимъ, за колко сребърника ще Го продадатъ сегашнитъ народи. Вървамъ, че сегашното човѣчество е оценило Христа за повече отъ 30 сребърника. Дали ще Го продадатъ, не зная; бждещето ще покаже. Желая, обаче, бждещето човѣчество така да оцени Христа, че за нищо вече да не Го продава. Ако българитъ, както и всички останали народи, се държатъ за Христа, велико бждеще ги очаква. Днесъ Богъ чъртае картата на Европа. На Него се дава отчетъ за дѣлата на човѣчеството. Той преглежда смѣткитъ на всички народи и въздава на всѣки народъ заслуженото. Ще станатъ голѣми промѣни въ свѣта. Като си легнете вечеръ, сутринята ще станете бодри и весели, ще се радвате на новия день, на изгрѣващото слънце.

Съвременното човѣчество се намира въ положението на онзи бикъ, въ крака на който влѣзълъ голѣмъ трънъ. Бикътъ тичалъ, лудувалъ, ревалъ, по никой но могълъ да му помогне — не разбрали, какво става съ него. Най-после едно момче, което разбирало езика на животнитъ, се приближило до бика и го запитало: Какво ти е? Защо лудувашъ толкова? — Въ дѣсния ми кракъ е влѣзло нѣщо, което ме мъчи и ми причинява голѣма болка. Момчето вдигнало крака на бика и видѣло забитъ единъ голѣмъ трънъ. Извадило тръна, намазало мѣстото съ зехтинъ и го превързало. Бикътъ веднага се успокоилъ. Такъвъ трънъ има и въ крака на съвременното човѣчество, което го кара да рита и да лудува. Като се извади трънътъ, човѣчеството ще се успокои и ще почне да работи за идването на новата култура. Кой е този трънъ? — Алчността. Всички хора се стремятъ къмъ осигуряване, къмъ по-голѣми придобивки, но, въ края на краищата, пакъ оставатъ ненаситени. Алчниятъ човѣкъ никога не се насища. Заради алчността днесъ братъ брата си продава, дъщерята — майка си, синътъ — баща си и т. н.

Бждещата култура иде вече и обхваща всички домове, общества и народи. Тя обхваща млади и стари, моми и момъци. Отъ гледището на новата култура, всички мисли, желания и действия на хората сж осмислени.

Тогава всѣко движеніе ще има своето значеніе и всѣка изказана дума — свой смисълъ. Всѣко знание ще бѣде приложено на своето време и мѣсто. Колкото малко да е знанието, което имате, то може да се приложи. Богъ се интересува и отъ най-малкото знание, затова, като срещне ученикъ отъ първо отдѣленіе, ще го пита: Свърши ли съ успѣхъ отдѣленіето? Мина ли въ второ отдѣленіе? И възвишенитѣ сѣществва се интересуватъ отъ културата на хората. Тѣ искатъ да разбератъ, каква сила се крие въ човѣшката култура. Велика е културата на онзи свѣтъ! Малцина могатъ да видятъ и разбератъ тази култура. Както астрономитѣ се нуждаятъ отъ телескопи, за да виждатъ звездитѣ на небето, така и вие се нуждаете отъ съответни телескопи, за да видите културата, която сѣществва на онзи свѣтъ. За да постигне това, човѣкъ трѣбва да работи усилено върху себе си. Макаръ и християни, върващи въ Христа, нѣкои казватъ, че вратата между този и онзи свѣтъ е затворена. Това е знание на деца отъ първоначалното училище. Затворени врати има само въ затворенитѣ, нечиститѣ мѣста. Следователно, всѣка къща, въ която вратитѣ и прозорцитѣ сѣ затворени, тамъ владѣ мракъ и хладина.

Христосъ се обръща къмъ всички хора и казва: Дайте нова премѣна, нови обуца и прѣстенъ на ржката на вашия блуденъ синъ и го приемете съ любовъ. Ще дойде вашиятъ по-голямъ синъ, ще изкаже недоволството си отъ добрия приемъ, който сте оказали на помалкия му братъ, но това да не ви смущава. Вие сте дали всичкото си богатство на него. Недоволството му показва степента на неговата любовъ. Такива хора минаватъ за върващи. Бѣдещето е въ ржцетѣ на безбожницитѣ, които сѣ активни и енергични, справедливи и добри. Привидно тѣ сѣ безвѣрници, а, въ сжщностъ, Богъ живѣе въ тѣхъ, и тѣ Му служатъ. Днесъ свѣтътъ е потъналъ въ мракъ и хладина. Кой може да стопли хората и да ги обърне къмъ Бога? Това може да направи само майката. Още като бременна, тя трѣбва да казва на детето си: Синко, заповѣдвамъ ти да живѣешъ чисто и почтено, да не убивашъ и крадешъ; да изпълнявашъ законитѣ, които Богъ е написалъ въ сърдцето ти. Само при това условие, ще ти съдействуващъ да из-

лъзешъ на бѣлъ свѣтъ. Какво казва сегашната майка на детето си? Тя го съветва да бѣде уменъ, практиченъ, да използва добритѣ условия на живота за себе си, да не мисли за другитѣ. На такива съвети, именно, се дължи днешниятъ егоизъмъ и алчностъ у хората. На тѣхъ се дължи изопачаването на Христовото учение. Ще кажете, че разбирате Христовото учение. Това не е достатъчно. Ако разбирашъ музиката, трѣбва и да свиришъ добре. Значи, истински човѣкъ е онзи, който разбира отъ музика и художество; може да свири и рисува и прилага великитѣ принципи и закони въ живота си.

Днесъ Христосъ проповѣдва на всички хора, на всички управляващи. Гласътъ Му се чува и възприема отъ всички. Свѣтътъ върви напредъ, не може да се върне вече назадъ. Заедно съ него и злото постепенно излиза. Излѣзе ли веднѣжъ, никакво връщане не може да стане. Щомъ напусне царството си, втори пътъ злото не може да царува. Идатъ щастливи дни за човѣчеството. Време е вече работоспособнитѣ хора да заематъ първитѣ мѣста.

Наблюдавахъ единъ день, какъ единъ младъ, левентъ момѣкъ пренасяше презъ една рѣка жени, деца, да минатъ отъ единия брѣгъ на другия. Свѣтътъ се нуждае отъ млади, работещи хора, които да пренасятъ слабитѣ и немощнитѣ презъ водата. Днесъ срѣщамъ много момци, хванали по една мома подъ рѣка и се разхождатъ гордо. Тѣ минаватъ за кавалери. Споредъ мене, кавалеръ е онзи, който може да пренесе момата отъ единия брѣгъ на рѣката до другия. Лесно е да ходишъ по суша съ момата. Да си подадемъ взаимно рѣка за братство! Това иска Христосъ отъ всички хора. Нека всѣки се държи за убежденията си, но да се стреми да цѣвне, да завърже, и плодътъ му да узрѣе. Нека всѣки даде такъвъ плодъ, какъвто зародишъ е вложилъ Богъ въ него. Какъвто цвѣтъ да си, важно е да цѣвнешъ. Какъвто плодъ да си, важно е да вържешъ и да узрѣешъ. Моята задача е да дамъ на всѣки коренъ торъ, повече влага, свѣтлина и топлина. Всѣки да се стреми да изяви образа, който му е опредѣленъ отпреди милиони години. Който го погледне,

да каже: Ето единъ човѣкъ, създаденъ по образъ и подобие Божие!

Задачата на всѣки човѣкъ е да възстанови този образъ. — Какъ ще постигне това? — Като работи върху себе си, да изправи прегръщенията си, които сж помрачили съзнанието му; като придобие онѣзи добродетели, които нѣкога е загубилъ; като изправи кривитѣ линии на лицето си. Помагайте на всѣки падналъ, тжженъ и нещастенъ човѣкъ, безъ да го критикувате и осмивате. Бждете снисходителни едни къмъ други, както е снисходителна майката къмъ погрѣшките на своитѣ деца. България се нуждае отъ добри, разумни, честни и справедливи българи. Не се страхувайте отъ това, което преживявате днесъ. Всичко ще се превърне на добро. Велико е предназначението на индивида. Народътъ е условие за развитието на индивида. България е създадена за добритѣ българи, Англия — за добритѣ англичани, Германия — за добритѣ германци и т. н.

Желая, още днесъ вашитѣ бащи да ви дадатъ нова премѣна, нови обуца и прѣстенъ на ржката. Следъ това да заколятъ най-охраненото теле за васъ; да ядете и да се веселите. Когато по-голѣмиятъ ви братъ се върне отъ нивата недоволенъ, да му кажете: Не се сърди, братко, азъ дойдохъ при баща си, не съ права на неговъ синъ, но като единъ добъръ слуга между многото негови слуги.

Христосъ донесе това учение на свѣта — учението на Любовта. Приемете Го и вие.

*

26. Беседа отъ Учителя, държана на
15 декемврий, 1918 г. София.

Неизвестното

„И вкжши пакъ ученицитъ Му по-
питаха Го за сжщото“*)

Този стихъ не съдържа нищо опредѣлено въ себе си. Ако това е задача, ще бжде съ две неизвестни. Известната величина е „вкжши“, а неизвестнитъ сж „невѣстата и младоженикътъ.“ Ученицитъ сж известното, а училището — неизвестното. Азъ вземамъ този стихъ, за да покажа, че както въ живота, така и въ природата има известни и неизвестни величини, между които сжествува нѣкакво отношение. Напримѣръ, казваме „студъ“. Студътъ е физическо усѣщане, което се възприема чрезъ организма. Ученитъ го опредѣлятъ като намаляване на дейността, или намаляване на топлината. Значи, ние приемаме студа като състояние; въ действителностъ, сжествува ли студъ въ природата, това е неизвестно. Между студа и омразата има нѣщо общо. Тѣ сж отъ една и сжща категория. Студътъ е състояние, което има отношение къмъ физическия свѣтъ, а омразата — къмъ астралния или чувствения. Обаче, и студътъ, и омразата се образуватъ въ човѣка. Който има малко топлина, ще усѣща студъ; който има малко любовъ, ще изпитва омраза. Студътъ се възприема отъ човѣка като усѣщане, а въ природата сжествува като сила. По сжщия начинъ и омразата се възприема отъ човѣка като чувство, а въ природата сжествува като сила.

„И вкжши.“ Думата „кжща“ означава младоженци. Кжща се нарежда, когато двама млади се събиратъ да живѣятъ заедно. Когато две птички се събиратъ заедно да мжтятъ, и тѣ си правятъ кжща — пологъ, гнѣздо. Когато се събиратъ ученици да учатъ заедно, съгражда се училище. Дето има ученици, необходимо е училище. Кой създава сждията? — Престѣпниците. Кой създава

свещеника? — Грѣшниците. Значи, не може да съществува учителъ, ако нѣма ученици. При това, ако учителътъ е добъръ, и ученицитѣ ще бѣдатъ добри. Състоянието на учителя се отразява върху състоянието на ученицитѣ. Често ученицитѣ сж външенъ потикъ на учителя, да прояви той своето вътрешно естество. Правилно е учителътъ да съществува по причина на вътрешния стремежъ на ученицитѣ къмъ учене; свещеникътъ съществува по причина на вътрешна жажда на душата къмъ Бога; сѣдята — поради стремежа на човѣка къмъ търсене на Правдата. Истинска майка е тази, която се жертвува отъ любовъ. Тя разбира Божията воля и доброволно сѣва майка. Всѣки човѣкъ, който изпълнява известна служба не отъ любовъ, а за печелене на пари и за забогатяване, той не е пратенъ отъ Бога. Неговата сѣдба се опредѣля отъ хората, а не отъ Бога. Това сж отношения на величини.

Какви биватъ величинитѣ? — Реални или абсолютни и нереални или относителни. Коя величина е реална, и коя нереална? Имате два глобуса, еднакви по голѣмина, обаче, единиятъ е кухъ и само отвънъ позлатенъ; вториятъ е плътенъ и отъ чисто злато. Кой отъ двата е реаленъ, и кой — нереаленъ? Първиятъ е нереаленъ, а вториятъ — реаленъ. Човѣкъ може да се ожени за празенъ глобусъ; може да се ожени и за плътенъ глобусъ, направенъ отъ злато. Той може да бѣде учителъ на празни ученици, а може да бѣде учителъ и на ученици отъ чисто злато. Това сж отношения, които иматъ цена само за онѣзи, които пипатъ, виждатъ нѣщата и желаятъ да ги разбератъ. Който нито пипа, нито вижда, нито желае да разбере нѣщата, той е въ положението на автоматъ. Той може да говори, да се движи, да е топълъ и пакъ да е автоматъ. Ще кажете, че този човѣкъ е топълъ. — Топлината му е само физическа. За да се създаде човѣшкиятъ организъмъ, нужно е, освенъ топлина, още и чувства. За да се създаде духовно тѣло, нужно е съзнание. За да се създаде умствено тѣло, нужно е участието на мисълта.

„И вкѣщи пакъ ученицитѣ Му попитаха Го за сжщото.“ Съграждането на кѣщата е резултатъ на двама млади. Кѣщата, въ която влѣзълъ Христосъ, била на добри, почтени хора. Тя била здрава, хубава. Въ тази

кжца, именно, ученицитѣ на Христа разисквали върху въпроса, позволено ли е мжжѣ да напусне жена си, или господарѣ — кжщата си и да я даде подѣ наемѣ. Христосѣ отговорилѣ: „Мжжѣ може да напусне жена си само за прелюбодейство.“ Съ други думи казано: Господарѣ може да напусне кжщата си и да я даде подѣ наемѣ, само когато жена му е направила нѣкакво престѣпление. Когато пожелае да забогатѣе, човѣкъ дава вече кжщата си подѣ наемѣ. Не е лошо, че си далѣ кжщата си подѣ наемѣ; лоши сѣ последствията.

И тъй, за решаването на една задача съ неизвестни, излизаме отѣ известнитѣ. Неизвестнитѣ величини — младоженцитѣ, ще се намѣрятѣ отѣ известнитѣ — кжщата и ученицитѣ. Кжщата представя тѣлото на човѣка. Всѣка кжца, т. е. всѣко тѣло е създадено отѣ двама младоженци. Затова казваме, че отѣ кжщата на човѣка се сѣди за самия човѣкъ. Колкото по щедърѣ е човѣкъ и по-добре развитѣ въ умствено отношение, толкова по голѣми сѣ вратитѣ и прозорцитѣ на неговата кжца. Ако е скжперникѣ и умствено ограниченѣ, вратитѣ и прозорцитѣ на кжщата му сѣ тѣсни и малки. Може би ви се вижда чудно, какво отношение има между скжперничеството на човѣка и малкитѣ и тѣсни прозорци и врати на кжщата му. Наблюдавайте проявитѣ на хората въ живота и ще се убедите въ отношението, което изнасямѣ. Вижете, какъвъ сѣдѣ или чувалѣ носи алчнитѣ, когато иска да му даватѣ нѣщо. Сѣдѣтъ или чувалѣтъ му е много голѣмѣ. И на дѣното на сѣда да му турятѣ нѣщо, той всѣкога носи въ ума си идеята за голѣмѣ сѣдѣ, да побере повече. Който не е алченѣ, и при изобилието на нѣщата, той отива съ малъкъ чувалѣ. Българитѣ често си служатѣ съ поговорката: „На прехвалени ягоди съ голѣма кошница не ходи.“ Тази поговорка може да се преведе съ други думи: Тамѣ, дето всички реалности сѣ неизвестни, не мисли, че можешѣ много да спечелишѣ. Възѣ основа на този законѣ, човѣкъ знае, въ коя кжца могатѣ да го приематѣ, и въ коя не го приематѣ. Всѣки живѣе въ такава кжца, каквато му подобава. Нѣкой казва, че му дотегнала кжщата, въ която живѣе. Кжщата има отношение къмѣ неговата душа. Значи, каквото е тѣлото му, т. е. кжщата, такава е и душата му. Кжщата представя физическия свѣтъ на човѣка, ученицитѣ —

духовния свѣтъ, а Христосъ — връзката между двата свѣта. Понеже е връзка между два свѣта, Христосъ влиза само въ чисти, здрави кѣщи, и тамъ прави връзки. Кѣщата, въ която влѣзълъ съ ученицитѣ си, била като храмъ. Хората, на които принадлежала, били красиви, щедри, съ широкъ замахъ на ума и на сърдцето. Щомъ влѣзълъ въ тази кѣща, Христосъ се почувствувалъ разположенъ да говори.

Следователно, здравага, чиста и красива кѣща е акумулаторъ на Божествена енергия. Ако почвата, върху която е съградена кѣщата, е черноземъ, тя представя добри условия за развиване на попадналитѣ въ нея сѣмена. Тя лесно поглъща Божествената свѣтлина и топлина. Ако материята, отъ която е направено тѣлото, е черноземъ, тя крие въ себе си благоприятни условия за развиване на сѣменцата на живота. Въ тази кѣща Христосъ говорѣше съ ученицитѣ си върху женитбата. Разговорътъ се водѣше на закрито. Значи, въпросътъ за женитбата трѣбва всѣкога да се разисква на закрито, понеже е свързанъ съ любовта. За любовъ не се говори на открито, нито въ безвъздушно пространство. Защо?—Защото тя подразбира отношения. Дето има отношения, има и ограничения, затова за нея се говори само на закрито.

Като се говори за любовта, дохождаме и до други два принципа — вѣра и надежда, които иматъ отношение къмъ нея. Тогава казвамъ: Надеждата оживява, вѣрата възкресява, а любовта съединява. Надеждата има отношение къмъ сърдцето, къмъ чувствата, къмъ физическия животъ. Имате ли нужда отъ надежда, кажете: Господи, облѣчи ме въ надежда. Надеждата не се дава, но се облича. Тя е дреха, съ която човѣкъ се облича. Обличането, даването сж Божествени процеси.

Казва се, че вѣрата възкресява. Тя има отношение къмъ човѣшкия умъ. Следователно, възкресението подразбира придобиване на свѣтлина. Когато имашъ нужда отъ вѣра, ще кажешъ: Господи, изпълни ме съ вѣра. Вѣрата не се дава, тя изпълва човѣка. Когато имашъ нужда отъ любовъ, ще кажешъ: Господи, съедини ме съ любовта. Значи, животътъ се придобива чрезъ надеждата, възкресението чрезъ вѣрата, а съединението — чрезъ любовта. Българитѣ казватъ: „Съединениео

прави силата.“ Тукъ липсва нѣщо. Правилно е да се каже: „Любовъта прави съединението, а съединението прави силата.“ Ако българитѣ искатъ работитѣ имъ да вървятъ добре, трѣбва да си служатъ съ цѣлия изразъ, а не само съ последния — съединението прави силата. За да бъдемъ силни като народъ, като върващи, трѣбва да сме съединени въ любовъта. Това съединение ще ни направи силни. Казватъ: Да се съединимъ, да образуваме дружество. Съединение или сдружаване безъ любовъ лесно се разпада, както се разпадатъ обрчжитѣ на кацата. Развивайте надеждата, върата и любовъта си, за да се закрепите и въ третѣ свѣта: надеждата ще свърши всичкитѣ ви работи на физическия свѣтъ, върата — въ умствения и духовния свѣтъ, а любовъта — въ Божествения.

Нѣкой се оплаква, че хората не го обичатъ. Той е въ първата фаза на живота, нѣма надежда, нѣма и любовъ въ себе си. Той трепери отъ студъ, затова трѣбва да влѣзе вкжщи, да го облѣчемъ и угостимъ. Първо ще стоплите човѣка, ще го облѣчете и нахраните, а следъ това ще го въведете въ по-високъ свѣтъ. Той ще върви отъ надеждата къмъ любовъта, т. е. отъ физическия свѣтъ къмъ Божествения. Затова казваме, че какъвто е животътъ на човѣка на земята, на физическия свѣтъ, такъвъ ще бжде и на небето, въ Божествения свѣтъ. Не се лъжете, че, ако живѣете на земята зле, на небето ще бждете добре. Така мислятъ нѣкси ученици. Тѣ не слушатъ, какво имъ се преподава въ училището и разчитатъ на частни учители. Ученикътъ трѣбва да слуша, какво му се преподава и самъ да учи. Тогава и учителътъ му ще бжде гениаленъ. Ако ученицитѣ сж лениви, и учителитѣ не могатъ да изкаратъ нѣщо особено отъ тѣхъ. Влѣзте въ единъ класъ и вижте, какъ преподава учителътъ. Ако преподава добре, енергично, и ученицитѣ му сж такива. Подобното отъ подобно се привлича. Искате ли да привлѣчете Божия Духъ въ кжщата си, създайте Му условия, които да Го привлѣкатъ. Ако вратитѣ и прозорцитѣ на кжщата ви сж малки, Той ще мине и заминне покрай васъ, безъ да ви посети.

Божественитѣ мисли изискватъ възвишени умове и сърдца. Кой човѣкъ си прави кжща на мочурливо

мѣсто? — Никой. Колко по-малко можете да очаквате Божия Духъ да се засели на такова мѣсто. Ако реши да се засели на такова мѣсто, хиляди години преди това Той ще праша работници да го насипватъ и изсушатъ. Когато стане годно за живѣне, тогава Духътъ може да го посети и да остави тамъ своето благословение. Всѣки иска Богъ да го посети, както Христосъ посетилъ кжщата заедно съ ученицитъ си. Ако въ миналото Богъ ви е посещавалъ, и днесъ ще ви посети. Българитъ казватъ: „Дето е текло, пакъ ще тече.“ Ако Богъ никога не е влизалъ въ вашата кжща, и днесъ нѣма да влѣзе. Кога Богъ не може да влѣзе въ кжщата на човѣка? — Когато нѣма врата. Какъ ще ви дойдатъ гости, ако кжщата ви нѣма врата, отдето да влѣзатъ?

„И вкжщи пакъ ученицитъ Му попитаха Го за сжщото.“ — За какво Го запитаха? — За отношенията на човѣка къмъ свѣта. Казано е въ Писанието, да не се свързвате съ свѣта. — Съ кой свѣтъ? — Съ вашия свѣтъ на илюзиитъ и на заблужденията. Всички хора живѣятъ въ илюзии и заблуждения. Напримѣръ, нѣкоя мома мисли, че ще се ожени за добъръ момъкъ, ще има добри деца. Не е лошо това, но каква е реалността? Това, което тя си въобразява, още не е реалностъ. Първо, човѣкъ трѣбва да мисли за тѣлото си, да има здраво тѣло, а между мислитъ, чувствата и постѣпкитъ му да има хармония. Ще възразите, че нѣма абсолютно здрави хора на земята. Така е, но всички болезени състояния не сж болести. Напримѣръ, хремата, треската не сж болести, но състояния за пречистване. Чрезъ тѣхъ организмътъ се чисти отъ излишни утайки и наслоявания. Обаче, туберкулозата, живеницата сж болести. Има и психически болести. Който се самоосжда, безъ да се изправя, той е боленъ. Нѣкой казва за себе си, че е грѣшникъ; въпрѣки това, продължава да служи на порока си. Щомъ съзнавашъ, че имашъ известенъ порокъ, хвани го съ щилцитъ и го хвърли вънъ. Той е твое незаконно дете. Ти си го родилъ, ти имашъ право да го хвърлишъ навънъ. Кажете ли нѣкой, че не може да се освободи отъ грѣха и отъ порока си, той се самозаблуждава. Както си грѣшилъ, така можешъ и да се освободишъ отъ грѣха. Който прави зло,

и добро може да прави; който прави добро, и зло може да прави.

Ученицитѣ запитаха Христа: „Има ли право мъжът да напуска жена си?“ Отговорътъ на Христа може да се предаде съ следнитѣ думи: „Мъжътъ може да напусне жена си, ако тя не го обича.“ Ако мъжътъ нѣма вѣра въ жена си, и тя не може да му вѣрва; ако мъжътъ нѣма надежда въ жена си, и тя не може да има надежда въ него. Правило е: отрицателната сила не може да предизвика положителна. Мъжътъ представя главния мозъкъ въ човѣка, чрезъ който е свързанъ съ външния свѣтъ. Жената представя стомашния мозъкъ, чрезъ който е свързана съ вътрешния, съ Божествения свѣтъ. Стомашниятъ мозъкъ има отношение къмъ цѣлата вселена, затова жената е по-близо до Божествения свѣтъ отъ мъжа. Това, което човѣкъ възприема чрезъ стомашния мозъкъ или чрезъ симпатичната нервна система, е по-вѣрно отъ това, което възприема чрезъ главния мозъкъ. Когато Божественото Начало въ човѣка, т. е. Духътъ или Христосъ влѣзе въ вашата кѣща, вие ще разисквате върху отношенията между мъжете и женитѣ, между синовете и дъщеритѣ. Синътъ е отражение на бащата, а дъщерята на майката. Мъжътъ представя кѣщата, а жената — ученичката, която трѣбва да влѣзе въ мъжа, т. е. въ кѣщата и да я измаже отвътре. Тя има право, свободно да излиза и влиза въ кѣщата, само когато отива на училище. Ученичката е длъжна да се грижи за реда и порядъка въ кѣщата, да поправя врати, прозорци и покриви, да не остави нито една счупена керемида. Както се грижи за кѣщата, така има право и да изисква отъ нея. На много мъже керемидитѣ на покрива сж счупени или размѣстени, затова кѣшитѣ имъ текатъ. Като не знаятъ причината за това, женитѣ се оплакватъ отъ мъжете си, че били лоши. Шомъ жената се грижи за кѣщата, трѣбва да се качи на покрива, да види, какво е състоянието на керемидитѣ и, ако има счупени или размѣстени, да ги поправи. Следователно, докато жената е поставена отъ Бога да живѣе въ една кѣща, тя нѣма право да я напуска. Въ дадения случай, кѣщата е нейна собственостъ. Когато създаде втория Адамъ, Богъ му даде жената за другарка, която да го регулира. Мъжътъ се оплаква отъ

жената, като виновница за грѣха, но безъ нея той щѣше съвсемъ да пропадне. Жената е най-малкото зло въ свѣта. Безъ нея свѣтътъ щѣше да бѣде по-зле.

Защо излѣзе жената отъ кжщата?—За да стане ученичка. Първиятъ ѝ Учителъ бѣше Господъ. Той ѝ казваше: Внимавай да не съборишъ кжщата, която ти е дадена. Следъ като говори съ първия си Учителъ, тя излѣзе вънъ, между дърветата, дето намѣри втория си учителъ. Лошото въ жената се заключава въ това, че, следъ като има единъ учителъ, тя търси втори. Опасно е да имашъ двама учители, двама бащи, двама сѣдии, двама кредитора, двама възлюбени и т. н. Кжщата, която Богъ първоначално създаде, бѣше посетена отъ Христа. Той извади жената вънъ отъ кжщата и се разговаряше съ нея върху въпроса за отношенията между мъжа и жената. Значи, ученикътъ на Христа е жената. Кой е нейниятъ учителъ? — Майката, т. е. любовта. Сега има и мъже — учители. Въ книгата на пророцитѣ се употрѣбява изразътъ: „Ще се оженимъ за синоветѣ си“. Този изразъ ни се вижда неестественъ. Наистина, странно е майка да се ожени за сина си. Странно е, защото подъ „женитба“ сегашнитѣ хора разбиратъ само едно отношение, бракъ между мъжъ и жена. Отъ израза „ще се оженимъ за синоветѣ си“, разбираме връзка между майката и сина, която се основава на любовта и на обичта.

Въ първоначалния езикъ подъ „женитба“ се разбира любовъ, проявена на физическия свѣтъ. Кажете ли нѣкой, че се оженилъ, питамъ го: Съ любовъ ли се ожени, или безъ любовъ? Ако се оженишъ съ любовъ, ти минавашъ презъ женитбата; ако се оженишъ безъ любовъ, ти самъ се заробвашъ. Ако следвате едно учение безъ любовъ и не го прилагате, вие сте слуга и робъ на това учение. — Какъ се изявява Богъ на физическия свѣтъ и чрезъ кого? — Ако обичате майка си, Богъ се изявява чрезъ нея. Тя ви говори това, което възприема отъ Бога. Чрезъ майка си вие се свързвате съ надеждата, вѣрата и любовта. Чрезъ надеждата се свързвате съ физическия свѣтъ, чрезъ вѣрата — съ умствения и съ духовния и чрезъ любовта — съ Божествения.

„И вкжщи пакъ ученицитъ Му попитаха Го за сжщото.“ И доднесъ още хората задаватъ сжщия въпросъ. И доднесъ още срѣщате хора, които се оплакватъ, че нѣматъ кжща, пари, нѣматъ възможностъ да пращатъ децата си на училище. Щомъ нѣматъ кжща, това показва, че майката е умрѣла. Да умре майката, това е лошъ признакъ. Майката трѣбва да живѣе, колкото и синътъ живѣе, да внесе нѣщо ценно въ него. Синъ, на когото майката е умрѣла рано, е лишенъ отъ много блага. Майката на човѣчеството умрѣ преди осемъ хиляди години, като остави Адамъ и Ева сираци. Това бѣше наказанието имъ. Тъ трѣбваше да минатъ презъ голѣми страдания, за да възприематъ по другъ начинъ това, което не получиха направо отъ майка си. Ако майката на човѣчеството бѣше жива, нѣмаше да има страдания на земята. Всѣки човѣкъ има по една майка. Умре ли тя, умътъ му се помрачава, сърдцето му се втвърдява, и любовта престава да действува. Той не вижда вече нищо красиво. Кжщата му постепенно се разрушава, не влиза вече въ нея Учителътъ съ ученицитъ си, не се разисква вече по въпроса, върху който Христосъ е говорилъ. Стихътъ, въ който се казва „Ще изпратя Духа си да ви научи“ подразбира, именно, Божествената майка. Велико благо е за човѣка да бжде Божествената майка, т. е. Любовта въ него. Тя е нѣжна, деликатна, отзивчива. Който не я слуша, той остава самъ. Тя се отдалечава отъ него. Докато Божествената майка е въ човѣка, той има всички благоприятни условия за реализиране на своитъ желанія. Той лесно разрешава задачитъ си, лесно се справя съ своитъ мжнотии.

Сега ще ви дамъ една формула за разрешение: Брашното се пренася отъ воденицата съ кола. Колелата, оситъ на колелата и конетъ се движатъ; неподвижни оставатъ само поводитъ на конетъ. Разрешението е следното: каквото е отношението между колелата и оситъ, между конетъ и поводитъ, такова е отношението между правдата и неправдата отъ една страна, и между любовта и мдростъта отъ друга страна. Значи, само любовта и мдростъта могатъ да движатъ колелата на нашия животъ. Колелата се движатъ по крива линия, конетъ — въ права линия, а поводитъ оставатъ неподвижни. Поводитъ представятъ правдата, оситъ —

доброто. Научете се да виждате вътрешната страна на нйщата, да разбирате символитъ, съ които си служи разумната природа.

„И вкжци пакъ ученицитъ Му попитаха Го за сжщото.“ Заключителнитъ думи на Христа въ този день бѣха следнитъ: „За да изпълните Божиата воля на земята, трѣбва да се облѣчете съ надеждата, да се изпълните съ вѣрата и да се съедините съ любовта. Този е пжтътъ, по който трѣбва да живѣятъ българитъ. Този е начинътъ, по който могатъ да се обърнатъ къмъ Бога. Само така тѣ ще се свържатъ съ възвишенитъ сжщества, съ добритъ хора, съ светиитъ, съ всички, които работятъ за повдигане на човѣчеството. Когато слънцето грѣе, не се занимавайте съ странични работи, но изложете гърба си на слънчевитъ лжчи, да възприемете неговата свѣтлина и топлина, да превърнете всичко въ свѣтли мисли и възвишени чувства. Щомъ можете да превръщате слънчевата енергия въ мисълъ и чувства, ще помагате и на своитъ ближни. И азъ съмъ дошълъ да помагамъ на българитъ. Както и да се отнасятъ тѣ съ мене, колкото и да ме гонятъ и преследватъ, азъ съмъ решилъ да ги стопля, да имъ направя такова добро, каквото никой досега не е направилъ за тѣхъ. Следъ това ще имъ кажа „до виждане!“

Сегашнитъ хора, свѣтски и религиозни, мжно успѣватъ въ живота си, защото се раздвояватъ. Тѣ не слушатъ своя вътрешенъ гласъ, но се влияятъ отъ различни авторитети. Свѣтскитъ и учени хора спорятъ върху различни теории; религиознитъ търсятъ правия пжтъ, искатъ да знаятъ, коя църква е най-права. Казано е, че нито въ Ерусалимъ ще се кланяте, нито на тази планина, но ще отправите умъ, сърдцето и душата си къмъ Господа на любовта, на мъдростта и на истината. Той носи свобода за всички хора, за всички народи по лицето на земята.

Сега, приятели, оставямъ ви съ надежда въ сърдцата ви, съ вѣра въ умоветъ ви и съ любовъ въ душитъ ви, да възкръснете и разберете дълбокия смисълъ на думитъ, които ви говоря. Следвайте пжтя, който Богъ ви посочва. Бждете свободни и живѣйте така, както Богъ ви е училъ и продължава да ви учи. Бждете свободни по умъ, по сърдце и по душа, здрави по

тѣло, за да носите Божественото учение, което е вложено въ васъ отъ създаването на свѣта. Бждете работници на Божествената нива. Този е пътътъ, по който българскиятъ народъ може да се повдигне. България е тѣло, а българскиятъ народъ — душа. Говоря за българския народъ като душа, повдигането на която влиза въ Божествения планъ.

Желая ви, надеждата, вѣрата и любовта да бждатъ у васъ, за да разберете дълбокия смисълъ на живота.

*

27. Беседа отъ Учителя, държана
на 29 декемврий, 1918 г. София

Съдържание

	стр.
1. Дали може	3
2. Доведете Го	24
3. Тритѣ положения	34
4. Въ истия часъ	48
5. Радостни и търпеливи	61
6. Заведеевата майка	76
7. Събличане и обличане	89
8. Доброто вино	105
9. Двеѣ жени	121
10. Погледна Петра	136
11. Скригиятъ квасъ	148
12. Вкжши	166
13. Да Го посрещнатъ	180
14. Не може да се укрие	199
15. Двамата братя	219
16. Въ мое име	237
17. Да се роди	256
18. Двата полюса	273
19. Духъ Господенъ	290
20. Двеѣ заповѣди	308
21. Призванитѣ	327
22. Да наеме работници	343
23. Като чува	358
24. Изобилниятъ животъ	374
25. Лемуилъ	388
26. И рече баща му	396
27. Неизвестното	418